અમિષ 1974 માં જન્મેલા, આઈઆઈએમ (કોલકાતા) -શિક્ષિત, કંટાળાજનક બેન્કર ખુશ લેખક છે. તેમની પ્રથમ પુસ્તકની સફળતા, *મેલુહાના અમર* (શિવ ટ્રાયોલોજીનું પુસ્તક 1), તેને ચૌદ વર્ષ જૂની કારકિર્દી છોડી દેવા માટે પ્રોત્સાહિત કરતું લેખિત પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા માટે નાણાકીય સેવાઓ. તે ઇતિહાસ, પુરાણકથા અને ફિલસૂફી, સુંદરતા શોધવામાં અને વિશે ઉત્સાહી છે બધા વિશ્વ ધર્મો અર્થ.

આમિષ તેની પત્ની પ્રીતિ અને પુત્ર નીલ સાથે મુંબઇમાં રહે છે.

www.authoramish.com
www.facebook.com/authoramish
www.twitter.com/authoramish

VISIT…

LANZAROTE Caliente.com

'હું ઈચ્છું છું કે ઘણા વધુ લોકો અમિષ ત્રિપાઠીથી પ્રેરિત થાય ...'

- અમિતાભ બચ્ચન, ભારતીય અભિનેતા અને જીવંત દંતકથા

'અમીશ ભારતનો ટોલ્કિઅન છે'

- વ્યવસાયિક ધોરણ

'અમીષ ભારતનો પહેલો સાહિત્યિક પોપસ્ટાર છે'

- શેખર કપૂર, પ્રખ્યાત ફિલ્મ નિર્માતા

'અમીષ છે ... પૂર્વનો પાઉલો કોલ્હો.'

- બિઝનેસ વર્લ્ડ

'અમીશની પૌરાણિક કલ્પના ભૂતકાળને ખાઈ લે છે અને ભવિષ્યની શક્યતાઓને ટેપ કરે છે. તેમની પુસ્તક શ્રેણી, પુરાતત્ત્વ અને ઉત્તેજીત, આત્માની estંડા વિરામ તેમજ આપણી સામૂહિક ચેતનાને પ્રગટ કરે છે. '

- દિપક ચોપડા, વિશ્વ વિખ્યાત આધ્યાત્મિક ગુરુ અને બેસ્ટ સેલિંગ લેખક

'આમિષ ભારતીય લેખનમાં એક નવો અવાજ છે - દંતકથા અને ઇતિહાસમાં પથરાયેલી છે, વિગત માટે એક સુંદર આંખ અને આકર્ષક વાર્તા શૈલી. '

- શશી થરૂર, સંસદસભ્ય અને
ઉજવણી લેખક

'... અમિશે ભારતની અનેક દંતકથાઓ, લોકવાયકાઓ અને .ને એકત્રિત કરવાની, અર્થઘટન કરવાની અને રજૂ કરવાની કળામાં નિપુણતા પ્રાપ્ત કરી છે દંતકથાઓ, અને તે બધાને ગતિશીલ થ્રિલર્સમાં સંમિશ્રિત કરો જે ભગવાન, સંસ્કૃતિ, ઇતિહાસ, રાક્ષસો અને નાયકો, કાયમ. '

- હાય બ્લિટ્ઝ

'અમિષની સહનશીલતાનું દર્શન, તેની પૌરાણિક કથાની સમજ અને શિવની તેમની પ્રશંસા છે તેના સૌથી વધુ વેચાયેલા કાર્યોમાં સ્પષ્ટ. '

- વર્વ

'ત્રિપાઠી એ લેખકોના ઉભરતા બેન્ડનો ભાગ છે જેમણે પુરાણકથા અને ઇતિહાસને મોટી રીતે સ્વીકાર્યો, ભાષાંતર સ્વાદિષ્ટ વાર્તાઓમાં એકદમ તથ્યો. '

- ધ ન્યૂ ઈંડિયન એક્સપ્રેસ

'... આ દેશના યુવાનોને હિંદુ પૌરાણિક કથાઓનો પુનર્જન્મ કરવા બદલ અમિષે અભિનંદન આપવું જ જોઇએ.'

- પ્રથમ શહેર

ઇક્ષ્કુકુનો વંશ

પુસ્તક 1
ના
રામચંદ્ર શ્રેણી

અમિષ

પૃષ્ઠ 6

વેસ્ટલેન્ડ લિ

61, II ફ્લોર, સિલ્વરલાઇન બિલ્ડિંગ, અલાપક્કમ મેઈન રોડ, મદુરાવોઅલ, ચેન્નઈ 600095
93, આઈ ફ્લોર, શામ લાલ રોડ, દરિયાગંજ, નવી દિલ્હી 110002
www. વેસ્ટલેન્ડબુક ..in

વેસ્ટલેન્ડ લિમિટેડ 2015 દ્વારા પ્રકાશિત

પ્રથમ ઇબુક આવૃત્તિ: 2015

ISBN: 978-93-85152-16-0

થિંક વ્હાઈટ નોટ દ્વારા કવર ડિઝાઇન

ઇનપાઇસ બુક ફોર્મેટિંગ અને ટાઇપસેટિંગ દ્વારા પ્રીપ્સોલ એન્ટરપ્રાઇઝ પ્રા.લિ. લિ.

પૃષ્ઠ 7

મારા પિતા વિનયકુમાર ત્રિપાઠીને,
અને મારી માતા ઉષા ત્રિપાઠી

ખલીલ જિબ્રાને કહ્યું કે માતાપિતા ધનુષ્ય જેવા હોય છે,
અને બાળકોને તીર ગમે છે.
જેટલું ધનુષ વળાંક અને ખેંચાય છે તેટલું દૂર તીર ઉડે છે.
હું ઉડું છું, એટલા માટે નહીં કે હું વિશેષ છું, પરંતુ તેઓએ મારા માટે ખેંચ્યું છે.

ઓમ નમā શિવાય
બ્રહ્માંડ ભગવાન શિવને નમન કરે છે.
હું ભગવાન શિવને નમન કરું છું.

રામાજ્ર્યવ્યાસ્ય ત્વમ્, પ્રાચક્રયસ્વ તે ઇરામ
ન્યાયર્થથ યુધ્યાસ્વા, સર્વેડ઼ સમાṁ કારા
પરિપલય દુર્લમ, વિધિ ધર્મṁ વર્મ્
પ્રોક્રાયસ્વ તે ઇરામ,
રામાજ્ર્યવિષિ ત્વમ્।

તમે રામના રાજ્યમાં રહો છો, માથું holdંચું રાખો.
ન્યાય માટે લડવું. બધાને સમાન ગણવા.
નબળાઓને બચાવો. જાણો કે ધર્મ બધાથી ઉપર છે.
તમારું માથું Holdંચું રાખો,
તમે રામના રાજ્યમાં રહો છો.

પાત્રો અને મહત્વપૂર્ણ જનજાતિઓની સૂચિ
(મૂળાક્ષરોના ક્રમમાં)

અરિષ્ટનેમિ: મલયપુત્રોના લશ્કરી વડા; વિશ્વામિત્રનો જમણો હાથ

અશ્વપતિ: કેકાયાના ઉત્તર-પશ્ચિમ રાજ્યનો રાજા; દશરથના વફાદાર સાથી; Kaikeyi પિતા

ભરત: રામનો સાવકા ભાઈ; દશરથ અને કૈકેયીનો પુત્ર

દશરથ: કોસલાનો ચક્રવર્તી રાજા અને સપ્ત સિંધુનો બાદશાહ; કૌશલ્યાના પતિ, કૈકેયી અને

સુમિત્રા; રામ, ભરત, લક્ષ્મણ અને શત્રુઘનના પિતા

જનક: મિથિલાનો રાજા; સીતા અને ઉર્મિલાના પિતા

જટાયુ: મલયપુત્ર જાતિનો કપ્તાન; સીતા અને રામ ના નાગા મિત્ર

કૈકેયી: કેકાયાના રાજા અશ્વપતિની પુત્રી; દશરથની બીજી અને પ્રિય પત્ની; ભારત માતા

કૌશલ્યા: દક્ષિણ કોસાલાના રાજા ભાનુમાન અને તેની પત્ની મહેશ્વરીની પુત્રી; દશરથની સૌથી મોટી રાણી; રામ ની માતા

કુબેર: રાવણ પહેલા વેપારી અને લંકાના શાસક

કુંભકર્ણ: રાવણનો ભાઈ; તે નાગા (વિકલાંગો સાથે જન્મેલો માણસ) પણ છે

કુશધ્વજ: સંકશ્યનો રાજા; જનકનો નાનો ભાઈ

લક્ષ્મણ: દશરથના જોડિયા પુત્રોમાંથી એક; સુમિત્રામાં જન્મ; રામ પ્રત્યે વફાદાર; પાછળથી ઉર્મિલા સાથે લગ્ન કર્યા

મલયપુત્રો: આ આદિજાતિ ભગવાન પરશુરામ, છઠ્ઠા વિષ્ણુ દ્વારા છોડી હતી

મંથરા: સપ્ત સિંધુનો સૌથી ધનિક વેપારી; કૈકેયીનો સાથી

મૃગસ્ય: દશરથની સેનાનો જનરલ; એક ઉમરાવો
અયોધ્યા

નાગા: ખોડ સાથે જન્મેલા મનુષ્યની ભયભીત જાતિ

નિલંજના: અયોધ્યાના રાજવી પરિવારના સભ્યો સાથે હાજર લેડી ડોક્ટર, તે દક્ષિણ કોસાલાની છે

રાવણ: લંકાના રાજા; વિભીષણ, શૂર્પણખા અને કુંભકર્ણનો ભાઈ

રામ : ચાર ભાઈઓમાંથી વડીલો, અયોધ્યાના સમ્રાટ દશરથનો પુત્ર (કોસાલા રાજ્યની રાજધાની) અને તેના સૌથી મોટી પત્ની કૌશલ્યા; બાદમાં સીતા સાથે લગ્ન કર્યા

રોશની: મંથરાની પુત્રી; દશરથના ચાર પુત્રો માટે પ્રતિબદ્ધ ડ doctor ક્ટર અને *રાખડી*

સમિચિ: પોલીસ અને મિથિલાના પ્રોટોકોલ ચીફ

શત્રુઘન: લક્ષ્મણનો જોડિયા ભાઈ; દશરથ અને સુમિત્રાનો પુત્ર

શૂર્પણખા: રાવણની અર્ધ-બહેન

સીતા : મિથિલાના રાજા જનકની દત્તક પુત્રી; મિથિલાના વડા પ્રધાન પણ; બાદમાં રામ સાથે લગ્ન કર્યા

સુમિત્રા: કાશીના રાજાની પુત્રી; દશરથની ત્રીજી પત્ની; લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન જોડિયાની માતા

વશિષ્ઠ: રાજ ગુરુ, અયોધ્યાના રાજવી પૂજારી; ચાર રાજકુમારો શિક્ષક

વાયુપુત્રો: આ આદિજાતિ ભગવાન રુદ્ર દ્વારા અગાઉના મહાદેવ દ્વારા છોડી હતી

વિભીષણ: રાવણનો અર્ધો ભાઈ

વિશ્વામિત્ર: મલયપુત્રોના મુખ્ય, ભગવાન પરશુરામ, છઠ્ઠા વિષ્ણુ દ્વારા પાછળ છોડેલી આ જાતિ; પણ રામ અને લક્ષ્મણના અસ્થાયી ગુરુ

ઉર્મિલા: સીતાની નાની બહેન; જનકની લોહી-પુત્રી; બાદમાં લક્ષ્મણ સાથે તેના લગ્ન થયાં

** 3400 બીસીઇ ભારત નકશો અંદર પાછા કવર નો સંદર્ભ લો*

સ્વીકૃતિઓ

હું જ્હોન ડોન્ને લખેલી દરેક બાબતો સાથે સંમત નથી, પરંતુ તે એક ગણતરીમાં યોગ્ય હતો: 'કોઈ માણસ ટાપુ નથી'. હું છું
બીજા ઘણા લોકો સાથે જોડાવા જેવું મને ભાગ્ય છે કે જેઓ મને 'છિન્ન' થવાનું રોકે છે. સર્જનાત્મકતા માટે આના કરતા મોટો કોઈ ઉપાય નથી
બીજાના પ્રેમ અને ટેકો. હું તેમાંથી કેટલાકને સ્વીકારવા માંગું છું.

ભગવાન શિવ, મારા ભગવાન, મને આ જીવન અને તેમા જે બધું છે તેનાથી આશીર્વાદ આપવા માટે. ઉપરાંત, ભગવાન રામ લાવવા માટે (જે મારા છે
મારા જીવનમાં પાછા દાદા, પંડિત બાબુલાલ ત્રિપાઠી, એક મહાન ભક્ત હતા).

નીલ, મારો પુત્ર, મારો આશીર્વાદ, મારો ગર્વ, મારો આનંદ. તે ફક્ત તે કોણ છે તે દ્વારા મને ખુશી આપે છે.

પ્રીતિ, મારી પત્ની; ભાવના, મારી બહેન; હિમાંશુ, મારા સાળી-વહુ; મારા બધા ભાઈઓ અનિષ અને આશિષ
વાર્તા ઇનપુટ્સ. મારી બહેન ભાવના તેમના સમર્પણ અને તેમણે આપેલા સમય માટે વિશેષ ઉલ્લેખની લાયક છે
મને પુસ્તકમાં તત્વજ્ .ાન વિશે સલાહ આપી. મારી પત્ની પ્રીતિ તેના માટે હંમેશની જેમ મારી શાશ્વત કૃતજ્ .તાને પાત્ર છે
તેજસ્વી માર્કેટિંગ સલાહ.

મારું કુટુંબ: ઉષા, વિનય, મીતા, ડોનેટા, શેર્નાઝ, સ્મિતા, અનુજ, રૂતા. તેમના સતત વિશ્વાસ અને પ્રેમ માટે.

શર્વાની, મારા સંપાદક. આપણો એક વિચિત્ર સંબંધ છે. સામાન્ય સમયમાં આનંદ અને હાસ્ય; અમે એકબીજા સાથે લડીએ છીએ
ઉત્સાહપૂર્વક જ્યારે આપણે સંપાદિત કરીએ છીએ. તે સ્વર્ગમાં બનેલી મેચ છે!

ગૌતમ, કૃષ્ણકુમાર, પ્રીતિ, દીપ્તિ, સતિષ, વર્ષા, જયંતી, વિપિન, સેન્થિલ, શત્રુઘ્ન, સરિતા, અવની,
સંયોગ, નવીન, જૈશંકર, ગુરુરાજ, સતીશ અને વેસ્ટલેન્ડની લાજવાબ ટીમ, મારા પ્રકાશકો. એમણે કર્યું છે
શરૂઆતથી ભાગીદારો.

અનુજ, મારો એજન્ટ. તેનાથી પણ મોટા હૃદયવાળા મોટા માણસ! લેખકનો શ્રેષ્ઠ મિત્ર.

સંગ્રામ, શાલિની, પરાગ, શૈસ્તા, રેખા, rishષિકેશ, રિચા, પ્રસાદ અને ટીમ થિંક વ Whyнzotz પરની જાહેરાત, જાહેરાત
પુસ્તક માટે એજન્સી. તેઓએ કવર બનાવ્યું, જે મને લાગે છે કે વિચિત્ર છે! તેઓએ મોટાભાગની માર્કેટિંગ સામગ્રી પણ બનાવી હતી
પુસ્તક માટે, ટ્રેલર સહિત. તેઓ દેશની શ્રેષ્ઠ જાહેરાત એજન્સીઓમાં શામેલ છે.

પુસ્તક માટેની સોશ્યલ મીડિયા એજન્સી હેમલ, નેહા અને toક્ટોબઝ ટીમ. મહેનતુ, સુપર સ્માર્ટ અને
તીવ્રતાથી પ્રતિબદ્ધ. તે કોઈપણ ટીમમાં સંપત્તિ છે.

જાવેદ, પાર્થાર્થાર્થ, રોહિત અને ટ્રેલર ફિલ્મની બાકીની પ્રોડક્શન ટીમ. તેજસ્વી ગાય્ઝ. મારા પર વિશ્વાસ કરો, આ
વિશ્વ ટૂંક સમયમાં તેમના છીપ હશે.

મોહન, એક મિત્ર, જેમની સંદેશાવ્યવહાર વિશેની સલાહ મને હંમેશાં બહુ ગમે છે.

વિનોદ, તોરલ, નિમિષા અને ક્લિઆ પીઆર ખાતેની મહાન ટીમ, તેઓએ આ પુસ્તક માટે પીઆર પ્રયાસો પર જે કામ કર્યું હતું.

મારી સાથે કામ કરતા સંસ્કૃત વિદ્વાન મૃણાલિની. તેની સાથેની મારી ચર્ચાઓ ઉત્તેજીત અને જ્ાનાત્મક છે. હું
તેની પાસેથી ઘણું શીખવું.

નીતિન, વિશાલ, અવની અને મયુરી તેમની નાસિકમાં આતિથ્ય માટે, જ્યાં મેં આ પુસ્તકના ભાગો લખ્યા હતા.

અને છેલ્લે, પરંતુ ચોક્કસપણે ઓછામાં ઓછું નહીં, તમે, વાચક. તમે જે સમર્થન કર્યું છે તેના માટે મારા હોવાના .ંડાણોમાંથી આભાર
શિવ ટ્રાયોલોજી આપવામાં આવે છે. હું આશા રાખું છું કે હું તમને આ પુસ્તકથી નિરાશ નહીં કરું, નવી શ્રેણીમાં પહેલું. હર હર મહાદેવ!

પ્રકરણ 1

3400 બીસીઇ, ક્યાંક ભારતની ગોદાવરી નદીની નજીક

રામ તેની ઉંચી, દુર્બળ અને સ્નાયુબદ્ધ ફ્રેમ વળાંક કરતી વખતે નીચા સ્તરે પહોંચ્યો. તેણે તેનું વજન જમણા ઘૂંટણ પર આરામ કરી દીધું હતું સ્થિર ધનુષ. તીર સ્થાને સ્થિર હતો, પરંતુ તે જાણતો હતો કે ધનુષ્ય ખૂબ વહેલું ખેંચવું જોઈએ નહીં. તેણે ન કર્યું તેના સ્નાયુઓ થાકવા માંગે છે. તેણે સંપૂર્ણ ક્ષણની રાહ જોવી પડી. *તે સ્વચ્છ હડતાલ હોવી જ જોઇએ* .

'તે ચાલે છે, *દાદા* ' લક્ષ્મણને તેના *મોટા ભાઈને* ફફડાવ્યો .

રામે જવાબ આપ્યો નહીં. તેની નજર લક્ષ્ય પર સ્થિર હતી. વાળના થોડા સેર સાથે હળવા પવનની લહેર વાગી તેના માથા પર વ્યવહારુ બન છટકી. તેની કડકડ, દા andી અને તેની સફેદ *ધોતી* હળવેથી માં પવનની લહેર પવનની તાકાત અને દિશામાં પરિબળો આપતા જ રામે પોતાનો ખૂણો સુધાર્યો. તેણે શાંતિથી તેનો સફેદ કાસ્ટ કર્યો યુદ્ધ-દોરી, શ્યામ-ચામડીવાળા ધડને પ્રગટ કરવા માટે *એંગ્વેસ્ટ્રમ* એક બાજુ. *કાપડના પ્રકાશનમાં દખલ ન કરવી જોઈએ તીર*

હરણ અચાનક જોયું તો સ્થિર થઈ ગયો; કદાચ વૃત્તિ કેટલાક ચેતવણી સંકેતો સાથે લાત આપી હતી. રામ તેના પગની ત્રાસદાયક સ્થિતિમાં સાંભળી શકતો હતો. થોડીવારમાં તે પાન ચાવવા પર પાછો ગયો મૌન જીત્યું. બાકીનું ટોળું થોડુંક દૂર હતું, જેની ગાense પર્ણસમૂહ દ્વારા દૃશ્યથી છુપાયેલું હતું વન.

'મહાન ભગવાન પરશુરામ દ્વારા, તે તેની વૃત્તિઓને અવગણે છે,' લક્ષ્મણે નરમાશથી કહ્યું. 'ભગવાનનો આભાર. અમને કેટલાકની જરૂર છે વાસ્તવિક ખોરાક. '

'શાંત…'

લક્ષ્મણ ચૂપ થઈ ગયો. રામ જાણતા હતા કે તેમને આ હત્યાની જરૂર છે. લક્ષ્મણ અને તે તેની પત્ની સીતા સાથે હતા છેલ્લા ત્રીસ દિવસથી ચાલી રહ્યો છે. *મલયપુત્ર* જાતિના કેટલાક સભ્યો, *મલયના પુત્રો,* તેમના કપ્તાનની આગેવાની હેઠળ, જટાયુ પણ તેમની સાથે હતા.

અનિવાર્ય બદલો આવે તે પહેલાં જટાયુએ ફ્લાઇટને સારી રીતે આગ્રહ કર્યો હતો. શૂર્પણખા અને સાથે બોટચ મીટિંગ વિભીષણના ચોક્કસ પરિણામ હશે. તેઓ છેવટે, ક્રોધિત રાક્ષસ-રાજા રાવણના ભાઈ-બહેન હતા લંકા. રાવણને વેર લેવાની ખાતરી હતી. લંકાના શાહી લોહી વહી ગયા હતા.

દ્વારા પૂર્વમાં રેસિંગ *Dandakaranya* , ગાઢ *Dandak ના જંગલો* , તેઓ એક વાજબી અંતર પ્રવાસ કર્યો હતો ગોદાવરીની સમાંતર. તેઓને હવે ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે તેઓ સરળતાથી શોધવામાં આવશે નહીં કે ટ્રેક કરવામાં આવશે નહીં. રખડતા સહાયક નદીઓ અથવા અન્ય જળ સંસ્થાઓથી ખૂબ દૂર રહેવાનો અર્થ એ છે કે પ્રાણીઓના શિકારની શ્રેષ્ઠ તક ગુમાવવી. રામ અને લક્ષ્મણ અયોધ્યાના રાજકુમારો હતા, જે *રઘુકુળની* ગૌરવ ક્ષત્રિય પરંપરાના વારસો હતા , *રઘુના વંશજો* . તેઓ herષધિઓ, ફળ અને એકલા પાંદડાઓના આહાર પર ટકી શકશે નહીં.

હરણ સ્થિર રહ્યો, ટેન્ડર અંકુર પર ચરાવવાના આનંદમાં ખોવાઈ ગયો. રામ જાણતો હતો કે આ ક્ષણ છે. તેમણે તેના ડાબા હાથમાં સંયુક્ત ધનુષ સ્થિર હોવાથી તેણે તેની જમણી બાજુએથી શબ્દમાળા ખેંચી લીધી, ત્યાં સુધી તે લગભગ તેને સ્પર્શ ન કરે હોઠ. તેની કોણી highંચી, જમીનના લગભગ સમાંતર, તેના ગુરુ, મહર્ષિની બરાબર તે રીતે heldંચી હતી વશિષ્ઠ, તેમને શીખવ્યું હતું.

કોણી નબળી છે. તેને Holdંચું પકડી રાખો. પ્રયત્નોને પાછલા સ્નાયુઓમાંથી આવવા દો. પાછળ મજબૂત છે.

રામે શબ્દમાળાને એક ઉત્તરો આગળ ખેંચ્યો અને પછી તીર છોડ્યું. આ મિસાઈલ ઝાડ ઉપરથી ગબડી ગયેલી અને ચીસો પાડી હતી હરણની ગળામાં. તે તરત જ તૂટી પડ્યું, લોહી તેના ફેફસાંમાં પૂર ભરાઈ ગયું હોવાના કારણે તે એક નિખાલસ બોલી પણ શક્યો નહીં. તેમ છતાં સ્નાયુબદ્ધ, લક્ષ્મણ ચોરીથી આગળ ધસી ગયો. ખસેડતાંની સાથે જ તેણે આડીમાંથી છરી કા .ી સ્કેબાર્ડ તેની પીઠની નાની સાથે બંધાયેલ છે. ક્ષણોમાં તે હરણ સુધી પહોંચ્યો અને ઝડપથી બ્લેડને અંદરથી .ંડા કરી નાખ્યો પ્રાણીની પાંસળી વચ્ચે, તેના હૃદયથી.

'હે ઉમદા પશુ, તને મારી નાખવા બદલ મને માફ કરો', તેણે પ્રાચીન માફી માંગી કે બધા શિકારીઓ આપે છે, કેમ કે તે નરમાશથી હરણના માથાને સ્પર્શ્યો. 'તમારું આત્મા ફરીથી હેતુ શોધી શકે, જ્યારે તમારું શરીર મારા આત્માને ટકાવે છે.'

જ્યારે લક્ષ્મણની સાથે તેના ભાઇએ તીર કા pulledયું, તેને સાફ કરી નાખ્યો અને તેને તેના અધિકારમાં પાછો આપ્યો ત્યારે રામ તેની સાથે પકડ્યો માલિક. 'હજી ઉપયોગી છે,' તેણે ગણગણાટ કર્યો.

રામ આકાશ તરફ જોતાની સાથે જ તે તેની ત્રાટક્યું માં પાછું તીર સરકી ગયું. પક્ષીઓ રમતથી અને હરણનું પોતાનું ટોળું કોઈ એલાર્મ દર્શાવ્યું. તેઓએ પોતાના એકની હત્યાનો અહેસાસ કર્યો ન હતો. રામે ભગવાનને ટૂંકી પ્રાર્થના કરી રુદ્ર, તેનો સંપૂર્ણ આભાર માનતો હતો. છેલ્લી વસ્તુ જેની તેઓને જરૂર હતી તે તેમનું પદ આપવાનું હતું દૂર

રામ અને લક્ષ્મણ ગા d જંગલમાંથી પસાર થયા. લાંબો સ્ટાફનો એક છેડો લઈને રામ આગળ ચાલ્યો

તેના ખભા પર, જ્યારે લક્ષ્મણ પાછળ ચાલ્યો, અન્ય અંત સુધી હોલ્ડિંગ. હરણનું શબ મધ્યમાં ઝૂલતું હતું, તેના પગ કડક દોરડા સાથે સ્ટાફને સુરક્ષિત કર્યા હતા.

'આહ, આટલા દિવસ પછી યોગ્ય ભોજન,' લક્ષ્મણે કહ્યું.

રામનો ચહેરો એક સ્મિતના સંકેતમાં તૂટી ગયો, પરંતુ તે મૌન રહ્યો.

'આપણે આ બરાબર રાંધતા નથી, બરાબર *દાદા* ?'

'ના, અમે નહીં કરી શકીએ. ધૂમ્રપાનની સતત લાઇન આપણી સ્થિતિને દૂર કરશે. '

'શું આપણે ખરેખર આટલું ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે? ત્યાં કોઈ હુમલા થયા નથી. કદાચ તેઓએ અમારો ટ્રેક ગુમાવી દીધો હોય. અમે નથી કોઈપણ હત્યારાઓનો સામનો કરવો પડ્યો, શું આપણો છે? તેઓ કેવી રીતે જાણશે કે અમે ક્યાં છીએ? દંડકનાં જંગલો અભેદ્ય છે. '

'કદાચ તમે સાચા છો, પણ હું કોઈ તકો લેતો નથી. હું તેના બદલે સલામત રહીશ. '

લક્ષ્મણે તેના ખભા ઉતરી ગયા હોવા છતાં શાંતિ જાળવી રાખી હતી.

'તેના પાંદડા અને bsષધિઓ ખાવા કરતાં તે વધુ સારું છે,' રામે તેના ભાઈ તરફ નજર ફેરવ્યા વિના કહ્યું.

'તે ચોક્કસપણે છે,' લક્ષ્મણે સંમતિ આપી.

ભાઈઓ મૌન સાથે ચાલ્યા ગયા.

'ત્યાં કાંઈ કાવતરું છે, *દાદા* . હું તે શું છે તે કાપવામાં અસમર્થ છું. પરંતુ કંઈક ચાલી રહ્યું છે. કદાચ ભરત *દાદા* ... '

'લક્ષ્મણ!' રામને સખત ઠપકો આપ્યો.

રામ પછી ભરત બીજો સૌથી મોટો હતો, અને તેમના પિતા દશરથે અયોધ્યાના રાજકુમારનો અભિષેક કર્યો હતો રામના દેશનિકાલને પગલે સૌથી નાનો, શત્રુઘન અને લક્ષ્મણ, જુદી જુ જ્યારે શત્રુઘ્ન ભરત સાથે અયોધ્યામાં રહ્યા, લક્ષ્મણે હિંમતભેર રામ સાથે કઠિન જીવન પસંદ કર્યું. આવેશકારક લક્ષ્મણને ભરત પર રામના અંધ વિશ્વાસ અંગે શંકા હતી. તેની ચેતવણી આપવી તે તેનું ફરજ માન્યું ભરતના અન્ડર હેન્ડ વ્યવહાર તરીકે તેમને જે દેખાયો તે વિશે અતિશય નૈતિક મોટા ભાઈ.

'હું જાણું છું કે તું આ સાંભળીને ગમતો નથી, *દાદા* ,' લક્ષ્મણે મક્કમ રહ્યા. 'પણ મને ખાતરી છે કે તેણે તેની સામે કાવતરું રચ્યું છે - '

'અમે તેના તળિયે જઈશું,' લક્ષ્મણને અટકાવતા રામને આશ્વાસન આપ્યું. 'પણ આપણને પહેલા સાથીઓની જરૂર છે. જટાયુ સાચું છે. અમે સ્થાનિક મલયપુત્ર શિબિર શોધવાની જરૂર છે. ઓછામાં ઓછું તેઓને અમારી સહાય કરવા માટે વિશ્વાસ કરી શકાય. '

'મને ખબર નથી જેની, હવે વિશ્વાસ *દાદા* . કદાચ ગીધ-માણસ આપણા દુશ્મનોને મદદ કરી રહ્યો છે. '

જટાયુ એક નાગા હતો, જે વિકલાંગો સાથે જન્મેલા લોકોનો વર્ગ હતો. રામ હોવા છતાં જટાયુ પર વિશ્વાસ કરવા આવ્યા હતા હકીકત એ છે કે લોકો નાગ આમાં નફરત હતી, ભય હતો અને લોકો બહિષ્કાર *Sapt સિંધુ , સાત નદીઓના લેન્ડ,* જે નર્મદા નદીની ઉત્તરે આવેલ છે.

જટાયુ, બધા નાગની જેમ, પણ અનિવાર્ય ખોડખાંપણ સાથે જન્મેલા છે. તેની પાસે સખત અને હાડકું મોં હતું જેનો વિસ્તાર થયો ચાંચ જેવા ફેલાયેલા તેના ચહેરાનો. તેનું માથું ઉઘાડું હતું, પરંતુ તેનો ચહેરો બારીક, નીચા વાળથી wasંકાયેલ હતો. તેમ છતાં તે માનવ હતો, તેનો દેખાવ ગીધ જેવો હતો.

'સીતા જટાયુ પર વિશ્વાસ રાખે છે,' તેમ રામે કહ્યું, જાણે તે બધુ સમજાવ્યું. 'મને જટાયુ પર વિશ્વાસ છે. અને તમે પણ આવશો. '

લક્ષ્મણ ચૂપ થઈ ગયો. અને ભાઈઓ ચાલ્યા ગયા.

'પરંતુ તમે શા માટે લાગે છે કે તે ભારત વિચારો અતાર્કિક દો *દાદા* could-'

'શ્હ,' રામે લક્ષ્મણને ચૂપ કરવા માટે તેનો હાથ પકડ્યો. 'સાંભળો.'

લક્ષ્મણે તેના કાન તાણ્યા. એક ઠંડી તેની કરોડરજ્જુ નીચે દોડી ગઈ. મોટી સંખ્યામાં ટેરર રિટ સાથે રામ લક્ષ્મણ તરફ વળ્યો તેનો ચહેરો. તે બંનેએ સાંભળ્યું હતું. *એક જોરદાર ચીસો!* તે સીતા હતી. અંતરે તેના ઉગ્ર સંઘર્ષને અસ્પષ્ટ બનાવ્યો. પરંતુ તે સ્પષ્ટ રીતે સીતા હતી. તે તેના પતિને બોલાવી રહી હતી.

રામ અને લક્ષ્મણ હરણને નીચે ઉતારીને ભયાવહ રીતે આગળ ધસી આવ્યા. તેઓ હજી થોડે દૂર હતા તેમના કામચલાઉ છાવણી.

વિક્ષેપિત પક્ષીઓના ભોજન ઉપર સીતાનો અવાજ સંભળાય.

'... રાઅમ!'

મેટલની સાથે મેટલની ટકરાતી હોવાથી યુદ્ધના અવાજો સાંભળવા માટે તેઓ હવે પૂરતા નજીક હતા.

રામે ચીસો પાડી ત્યારે તે જંગલમાંથી બેફામ દોડતો ગયો. 'સીતાઆ!'

લક્ષ્મણે તલવાર ખેંચી લીધી, યુદ્ધ માટે તૈયાર.

'... રાઅમ!'

'એને એકલી છોડી દે!' રામને બૂમ પાડી, ગા the પર્ણસમૂહને કાપીને આગળ દોડતા.

'... રાઅમ!'

રામ તેના ધનુષ્ય ચુસ્ત કસીને મજબૂત રીતે પકડવું. તેઓ તેમના શિબિરથી થોડી મિનિટો દૂર હતા. 'સીતાઆ!'

'... રા...'

સીતાનો અવાજ અધવચ્ચે બંધ થઈ ગયો. ખરાબની કલ્પના ન કરવાનો પ્રયાસ કરી, રામ દોડતો રહ્યો, તેનું હૃદય ધબકતું

ભયાવહ, તેના મન ચિંતા સાથે વાદળછાયું.

તેઓએ જોરથી ચકરાવો, રોટર બ્લેડનો અવાજ સાંભળ્યો. તે એક અવાજ હતો જેને તેણે પહેલાથી સ્પષ્ટપણે યાદ રાખ્યો હતો પ્રસંગ. આ તે રાવણનું સુપ્રસિદ્ધ *પુષ્પક વિમાન હતું* , તેનું *ઉડાનભર્યું વાહન* .

'નૂઓ!' રામ ચીસો પાડ્યો, તે દોડતાની સાથે આગળ ધનુષ્ય આગળ ધપાવી રહ્યો. તેના ચહેરા પર આંસુ વહેતા હતા.

ભાઈઓ ક્લીયરિંગ કે તેમના કામચલાઉ શિબિર હતી મારફતે તોડ્યો હતો. તે સંપૂર્ણપણે નાશ થયો હતો. ત્યાં દરેક જગ્યાએ લોહી હતું.

'સીતાઆ!'

રામે ઉપર જોયું અને *પુષ્પક વિમાન* પર એક તીર *ચલાવ્યું,* જે ઝડપથી આકાશમાં *ચડતો* હતો. તે શોટ હતો

અશક્ત ક્રોધાવેશનું, કારણ કે ઉડતું વાહન પહેલેથી જ ઉપરમાં highંચું હતું.
'સીતાઆ!'
લક્ષ્મણએ શિબિરની શોધખોળ કરી. મૃત સૈનિકોના મૃતદેહો આખા સ્થળે દોરેલા હતા. પણ ત્યાં સીતા નહોતી.
'પ્રી... નેસ... રામ...'
રામે તે નબળા અવાજને ઓળખ્યો. તે નાગાના લોહિયાળ અને વિકૃત શરીરને શોધવા માટે આગળ ગયો.
'જટાયુ!'
ખરાબ રીતે ઘાયલ જટાયુ બોલવા માટે જહેમત ઉઠાવી રહ્યો. 'તે છે ...'
'શું?'
'રાવણનું... અપહરણ કર્યું હતું ... તેણીનું.'
રામ તેમનાથી ઝડપથી આગળ વધી રહેલા સ્પેક ઉપર ગુસ્સે ભરાયેલા જોવામાં. તેણે ગુસ્સામાં ચીસો પાડી, 'સીતાઆએએએ!'

પૃષ્ઠ 16

અધ્યાય 2

તેત્રીસ વર્ષ પહેલાં, ભારતનો પશ્ચિમ સમુદ્ર, કરાચપા બંદર

'ભગવાન પરશુરામ, દયાળુ બનો,' દશરથ, કોસલાના ચાલીસ વર્ષના રાજા, રાજ્યનું આધિપત્ય ધરાવતું રાજ્ય સપ્ત સિંધુ.

સપ્ત સિંધુના બાદશાહ તેની વિસ્તરિત સામ્રાજ્યની સરખામણીએ તેની રાજધાની અયોધ્યાથી નીકળી હતી. છેલ્લે પશ્ચિમ કિનારે પહોંચો. કેટલાક બળવાખોર વેપારીઓને શાહી ન્યાયના પાઠની ખૂબ જ જરૂર હતી. કમ્બેટિવ દશરથે તેમના પિતા આજા પાસેથી વારસામાં મેળવેલા શક્તિશાળી સામ્રાજ્યનું નિર્માણ કર્યું હતું. ભારતના વિવિધ ભાગોના શાસકો કાં તો પદભ્રષ્ટ કરી દેવામાં આવ્યું હતું અથવા તેમની શ્રદ્ધાંજલિ આપવા અને તેની સ્વીકૃતિ સ્વીકારવા માટે કરવામાં આવી હતી, આમ દશરથને *ચક્રવર્તી* બનાવે છે *સમ્રાટ* , અથવા *સાર્વત્રિક સમ્રાટ* .

'હા, માય લોર્ડ,' દશરથની સેનાના જનરલ, મૃગસ્યએ કહ્યું. 'આ એકમાત્ર ગામ નથી જેને શિબૂલ કરવામાં આવ્યું છે કચરો. આપણે જ્યાંથી ઉભા છીએ ત્યાં દુશ્મનોએ પચાસ કિલોમીટરના ત્રિજ્યામાં તમામ ગામોનો નાશ કર્યો છે. કુવાઓ છે મૃત પ્રાણીઓના શબ સાથે ઝેર આપવામાં આવ્યું છે. પાક નિર્દયતાથી બળીને ખાખ થઈ ગયા છે. આખા દેશભરમાં તબાહી થઈ છે. '

'સળગેલી પૃથ્વી નીતિ ...' દશરથના વફાદાર સાથી અને કેકાયાના રાજા અશ્વપતિએ કહ્યું, સમ્રાટની બીજી અને પ્રિય પત્ની, કૈકેયી.

'હા,' બીજા રાજાએ કહ્યું. 'અમે અહીં પાંચ લાખ સૈનિકોની સૈન્યને ખવડાવી શકતા નથી. અમારી સપ્લાય લાઇન છે પહેલેથી જ ખેંચાયેલા. '

'તે જંગલી વેપારી કુબેરે લશ્કરી વ્યૂહરચના માટે બુદ્ધિ કેવી રીતે મેળવી?' દશરથને પૂછ્યું.

દશરથ વેપારી વર્ગ, વૈશ્ય, પ્રત્યેની ક્ષત્રિયને અણગમો છુપાવતો હતો. સપ્ત સિંધુ માટે

રોયલ્ટી, સંપત્તિ એ યુદ્ધની ઇનામ તરીકે હસ્તગત કરતી વખતે વિજેતાનો અધિકાર હતો, પરંતુ જ્યારે તે પ્રાપ્ત થાય ત્યારે અયોગ્ય છે
માત્ર નફાખોરી. વેપાર વ્યવસાય આમંત્રિત અપશબ્દો છે. તેમને ભારે નિયમનમાં આવરી લેવામાં આવ્યા હતા અને એ
લાઇસેંસ અને નિયંત્રણોની ડ્રાકોનિયન સિસ્ટમ. સપ્ત સિંધુ કુલીન બાળકોને બનવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા હતા
યોદ્ધાઓ અથવા બૌદ્ધિક, વેપારીઓ નહીં. પરિણામે, આ સામ્રાજ્યોમાંનો વેપાર વર્ગ ઘણા વર્ષોથી ખતમ થઈ ગયો હતો.
યુદ્ધોમાંથી પૂરતા પૈસા ન આવવાને કારણે, શાહી કoffફર્સ ઝડપથી ખાલી થઈ ગયા.
નફો કરવાની તક મળે ત્યારે, લંકા ટાપુના વેપારી રાજા કુબેરએ તેમની સેવાઓ અને
બધા સપ્ત સિંધુ રાજ્ય માટે વેપાર પ્રવૃત્તિઓ કરવા માટે કુશળતા. અયોધ્યાના તત્કાલીન રાજા, અજાએ મંજૂરી આપી
વિશાળ વાર્ષિક વળતરના બદલામાં કુબેરની ઇજારો, જે પછી દરેક ગૌણમાં વહેંચવામાં આવ્યો
સપ્ત સિંધુ સામ્રાજ્યની અંદર રાજ્ય. અયોધ્યાની શક્તિ તેના માટે વધી હતી તે બીજા માટેના ભંડોળનું સાધન બની હતી
સામ્રાજ્યની અંદર રજવાડાઓ. અને તેમ છતાં, તેઓ વેપાર પ્રત્યેની તેમની જૂની તિરસ્કારને આગળ ધપાવી શકે છે. તાજેતરમાં,
તેમ છતાં, કુબેર એ અયોગ્યાના કારણે દશરથને યોગ્ય માનતા કમિશનને એકપક્ષી રીતે ઘટાડ્યા હતા.
માત્ર વેપારીની આ અસ્પષ્ટતા સજાને પાત્ર છે. દશરથે તેના વાસલ રાજાઓને તેમના મર્જ કરવા નિર્દેશ આપ્યો
તેમની સાથે સૈનિકો, અને તેમને કારાચપા તરફ દોરી ગયા, જેથી સત્તાના વંશવેલોમાં કુબેરને તેનું સ્થાન યાદ આવે.
'દેખીતી રીતે, માય લોર્ડ,' મૃગાસ્યએ કહ્યું, 'તે કુબેર નથી જે શોટ બોલાવે છે.'
'તો પછી કોણ છે?' દશરથને પૂછ્યું.
'આપણે તેના વિશે વધારે જાણતા નથી. મેં સાંભળ્યું છે કે તે ત્રીસ વર્ષથી વધુનો નથી. તે કુબેર સાથે જોડાયો
વર્ષો પહેલા તેમના વેપાર સુરક્ષા દળના વડા તરીકે. સમય જતાં, તેણે વધુ લોકોને ભરતી કરી અને એકમનું રૂપાંતર કર્યું
યોગ્ય સૈન્ય. મારું માનવું છે કે તે તે જ છે જેણે કુબેરને આપણી વિરુદ્ધ બળવો કરવા માટે ખાતરી આપી. '
'મને આશ્ચર્ય નથી,' અશ્વપતિએ કહ્યું. 'હું કલ્પના કરી શકતો નથી કે મેદસ્વી અને અસ્પષ્ટ કુબેર ચેલેન્જ કરવાની ચેતા છે
સપ્ત સિંધુની શક્તિ! '
'આ માણસ કોણ છે?' દશરથને પૂછ્યું. 'તે ક્યાંથી છે?'
'માય લોર્ડ, આપણે તેના વિશે ખરેખર ઘણું જાણતા નથી,' એમ મૃગસ્યએ કહ્યું.
'તમે ઓછામાં ઓછું તેનું નામ જાણો છો?'
'હા, અમે કરીએ છીએ. તેનું નામ રાવણ છે. '

રાજવી ચિકિત્સક નીલંજના, અયોધ્યાના મહેલની હ hallલવેથી નીચે દોડી ગઈ. તેણીને એક તાકીદ મળી હતી
રાજા દશરથની પહેલી પત્ની રાણી કૌશલ્યાના અંગત સ્ટાફ પાસેથી મોડી સાંજે સમન્સ પાઠવવામાં આવ્યું.
દક્ષિણ કોસલાના રાજાની પુત્રી નમ્ર અને સંયમિત કૌશલ્યાના લગ્ન દશરથ સાથે થયાં હતાં.
પંદર વર્ષ કરતાં વધુ હવે. વારસદારને વારસદાર પૂરા પાડવા માટેની તેની અસમર્થતા સતત નિરાશાનું કારણ બની હતી
તેના માટે. અનુગામીની ગેરહાજરીથી નિરાશ, દશરથે છેવટે ઉંચા, વાજબી અને પૂતળા કૈકેયી સાથે લગ્ન કર્યા.

પૃષ્ઠ 17

કેકાયાના શક્તિશાળી પશ્ચિમ ભારતીય રાજ્યની રાજકુમારી, જેની નજીકના સાથી અશ્વપતિ દ્વારા શાસન કરવામાં આવ્યું હતું. તે પણ
કોઈ ફાયદો નહોતો. આખરે તેણે પવિત્ર શહેર કાશી, શહેરની કુશળ, પરંતુ સ્વાભાવિક રાજકુમારી સુમિત્રા સાથે લગ્ન કર્યાં
જેણે ભગવાન રુદ્રની ભાવના રાખી હતી અને અહિંસા માટે પ્રખ્યાત હતી. તેમ છતાં, મહાન સમ્રાટ દશરથ
વારસદાર વિના રહ્યા.
તે પછી આશ્ચર્યજનક નથી કે જ્યારે કૌશલ્યા આખરે ગર્ભવતી થઈ, તે એક પ્રસંગ હતો જેમાં આનંદ અને
ગભરાટ. બાળકને સલામત રીતે પહોંચાડવામાં આવી હતી તેની ખાતરી કરવા માટે રાણી સમજણપૂર્વક તલસ્પર્શી હતી. તેના સમગ્ર સ્ટાફ,
જેમાંથી મોટાભાગના તેના પિતાના ઘરના વફાદાર રહીને, જન્મના રાજકીય પ્રભાવોને સમજતા હતા
વારસદાર વિપુલ સાવધાની એ ધોરણ હતો. આ પહેલીવાર નથી જ્યારે નીલંજનાને બોલાવવામાં આવ્યા હતા, ઘણા એ
વ્યર્થ કારણો અને ખોટા એલાર્મ્સ પર વખત. જોકે, ડ doctorક્ટર પણ રાણી કૌશલ્યાના પેરેંટલમાંથી હતા
ઘર, તેની વફાદારી ચીડિયાપણું કોઈપણ સ્પષ્ટ સંકેતો પ્રતિબંધિત.
આ વખતે, જોકે તે વાસ્તવિક વસ્તુ હોવાનું જણાયું. રાણી મજૂરીમાં ગઈ હતી.
તે દોડતી વખતે પણ, નીલંજનાના હોઠે ભગવાન પરશુરામને સરળ સુવાવડ માટે ઉત્સાહપૂર્વક અપીલ કરી, અને હા, એક પુરુષ
બાળક.

'હું તમને આદેશ આપું છું કે તમારા નફાના ખૂબ જ ન્યાયી દસમા ભાગ પર અમારા કમિશનને ફરીથી સ્થાપિત કરો અને બદલામાં, હું તમને ખાતરી આપીશ કે હું કરીશ
તને જીવવા દો, 'દશરથ ઉગ્યો.
સગાઈના નિયમોને ધ્યાનમાં રાખીને, દશરથે કુબેરને વાટાઘાટો માટે અગાઉથી મેસેંજર મોકલ્યો હતો
છેલ્લા ઉપાય તરીકે સમાધાન. પ્રતિસ્પર્ધકો તટસ્થ જમીન પર વ્યક્તિ મળવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. પસંદ કરેલી સાઇટ હતી એ
દશરથના લશ્કરી શિબિર અને કારાચપા કિલ્લાની વચ્ચે બીચ. દશરથ અશ્વપતિ સાથે હતા,
મૃગસ્ય, અને વીસ સૈનિકોનો બોડીગાર્ડ પ્લાટૂન. કુબેર તેની સેનાના સેનાપતિ રાવણ સાથે પહોંચ્યા હતા.
અને વીસ બોડીગાર્ડ્સ.
સપ્ત સિંધુ યોદ્ધાઓ ભાગ્યે જ તેમની અવગણનાને છુપાવી શકતા હતા કારણ કે મેદસ્વી કુબેર મજૂરીથી કપાયેલા હતા.
તંબુ. પાતળા વાળવાળા એક ગોળાકાર, કરુબિક ચહેરો સિત્તેર વર્ષના વૃદ્ધ શરીર પર સંતુલિત હતો
લંકાથી કલ્પિત રીતે શ્રીમંત વેપારી. તેની સરળ રંગ અને વાજબી ત્વચા તેની ઉંમરને નકારે છે. તેણે તેજસ્વી લીલો રંગ પહેર્યો હતો
ધોતી અને ગુલાબી *એંગ્વેસ્ટ્રમ* અને ઉડાઉ આભૂષણો સાથે *પથારીવશ* હતો. અતિશય જીવન જે, જ્યારે તેનામાં ઉમેરવામાં આવે છે
ઘેરાયેલું અને અગ્નિથી પ્રકાશિત રીતે, દશરથના મનમાં કુબેર શું હતું તે ઉત્કૃષ્ટ: ક્લાસિક ઉત્સાહિત વૈશ્ય.
તેઓ શબ્દોથી બચવા માટે સંઘર્ષ કરતાં દશરથે પોતાના વિચારો પર નિયંત્રણ રાખ્યું. *શું ખરેખર આ હાસ્યાસ્પદ મોર છે*
વિચારો કે તે મને લઈ શકે ?!
કુબેર ગભરાઈને બોલ્યો, 'તમારી મહત્તા ...' મને લાગે છે કે કમિશન નક્કી કરવામાં થોડી મુશ્કેલી પડી શકે
તે સ્તર. અમારા ખર્ચ વધી ગયા છે અને ટ્રેડિંગ માર્જિન તે નથી જેવું છે. '
'મારી સાથે તમારી ઘૃણાસ્પદ વાટાઘાટોની રણનીતિનો પ્રયાસ ન કરો!' ટેબલ પર હાથ લટકાવતા દશરથને ભસ્યો
અસર. 'હું વેપારી નથી! હું સમ્રાટ છું! સભ્ય લોકો તફાવત સમજે છે. '
તે દશરથની સૂચનાથી બચ્યો ન હતો કે કુબેર સરળતામાં બીમાર લાગ્યો હતો. કદાચ વેપારીએ ઇવેન્ટ્સનો હેતુ ન રાખ્યો હોય
આ તબક્કે પહોંચવા માટે. કરાચપા તરફના વિશાળ સૈન્યની ચળવળએ તેમને દેખીતી રીતે નિહાળી હતી. દશરથે એવું ધાર્યું
થોડા કઠોર શબ્દો કુબેરને તેની મૂર્ખામીની ખોજ માટે સતત અસરકારક રીતે અટકાવશે. જે પછી, બનવું
વાજબી, તેણે નક્કી કર્યું હતું કે તે કુબેરને બે ટકા વધારે રાખવા દેશે. દશરથ સમજી ગયો કે, કેટલીકવાર, એ
થોડું મોટું કરવું અસંતુષ્ટ
દશરથએ અવાજ ઉઠાવતા અવાજ સામે અવાજ ઉઠાવતાં તે આગળ ઝૂક્યો. 'હું દયાળુ બની શકું છું. હું ભૂલોને માફ કરી શકું છું.
પણ તમારે ખરેખર આ બકવાસ બંધ કરવાની અને મારા કહેવા પ્રમાણે કરવાની જરૂર છે. '

નર્વસ ગલ્પ સાથે, કુબેર તેની જમણી બાજુએ બેઠેલા દુર્ઘટના રાવણ તરફ નજર નાખ્યો. બેઠાં પણ, રાવણ મહાન
height ચાઈ અને ચહેરિયું મસ્ક્યુલેચર ભયજનક હતું. તેની યુદ્ધથી ઘેરાયેલી, સ્વાર્થી ત્વચા પોક-માર્ક કરેલી હતી, સંભવત a એ
બાળપણ રોગ એક જાડા દા ીએ બહાદુરીથી તેના કદરૂપું નિશાનને cover ાંકવાનો પ્રયત્ન કર્યો જ્યારે હેન્ડલબાર મૂછો તેની પાસેથી નીકળી ગઈ
menacing લક્ષણો. તેમનો પોશાક અદ્ભૂત હતો, જેમાં સફેદ *ધોતી* અને ક્રીમ *એન્ગવસ્ત્રમનો સમાવેશ થાય છે* . તેના
હેડગિયર એકવચન હતું, જેમાં ધમકીભર્યા છ ઇંચ લાંબા શિંગડા ઉપરથી બંને બાજુએથી પહોંચતા હતા.
કુબેર લાચારી દશરથ તરફ વળ્યો કારણ કે તેનો જનરલ હજુ મરણોત્તર રહ્યો છે. 'પરંતુ તમારી મહત્તા, અમે છીએ
ઘણી સમસ્યાઓનો સામનો કરી રહ્યા છીએ અને અમારી મૂડીરોકાણ મૂડી છે. '
'તમે હવે મારી ધીરજ અજમાવી રહ્યા છો, કુબેર!' રાવણની અવગણના કરી અને તેનું ધ્યાન તેના પર કેન્દ્રિત કર્યું ત્યારે દશરથનો વિકાસ થયો
મુખ્ય વેપારી. 'તમે સપ્ત સિંધુના બાદશાહને બળતરા કરો છો!'
'પણ માય લોર્ડ ...'
'જુઓ, જો તમે અમારા યોગ્ય કમિશન ચૂકવવાનું ચાલુ ન કરો તો, મારો વિશ્વાસ કરો કે તમે બધા આ સમય સુધીમાં મરી જશો
આવતીકાલે. હું પ્રથમ તમારી કંગાળ સૈન્યને હરાવીશ, પછી તમારા તે શ્રાપિત ટાપુની બધી રીતે પ્રવાસ કરીશ અને તમારા સળગાવું છું
જમીન પર શહેર. '
'પરંતુ અમારા વહાણો અને મજૂરી ખર્ચમાં સમસ્યા છે—'

પૃષ્ઠ 18

'હું તમારી સમસ્યાઓની પરવા નથી કરતો!' દશરથને બૂમ પાડી, હવે તે ઉકળતા સમયે તેનો મહાન સ્વભાવ છે.
'કાલે પછી તું કરીશ,' રાવણે હળવેથી કહ્યું.
દશરથ રાવણ તરફ ઝડપથી આગળ વધ્યો, એવી દલીલ કરી કે કુબેરના નાયબને વિક્ષેપિત કરવાની હિંમત હતી
વાતચીત. 'તમે કઈ રીતે હિંમત કરો છો?'
' દશરથ *તારી* કેવી હિંમત કરે છે ?' રાવણને પૂછ્યું, આ વખતે એક ઓક્ટેવ વધારે છે.
દશરથ, અશ્વપતિ અને મૃગસ્ય આશ્ચર્યચકિત મૌન માં બેઠા, આઘાત લાગ્યો કે ફક્ત સંરક્ષણ દળના વડા હતા
તેના નામથી સપ્ત સિંધુના બાદશાહને સંબોધિત કરવા માટેનો આ temerity.
'મારી કલ્પના કરેલી સેનાને હરાવવા તમે પણ નજીક આવી શકો છો તેવું કલ્પના કરવાની તમારી હિંમત કેવી છે?' રાવને એક સાથે પૂછ્યું
શાંત ની વિલક્ષણ અર્થમાં.
દશરથ ગુસ્સે થઈને stoodભો રહ્યો અને તેની ખુરશી જોરથી ગડબડીથી પાછો ઉડતી ગઈ. તેમણે રાવણ માતાનો તેમના આંગળી થ્રસ્ટ
દિશા. 'હું તને કાલે યુદ્ધના મેદાનમાં શોધીશ, તું આગળ!'
ધીરે ધીરે અને ધમકાવતાં, રાવણ તેની ખુરશી પરથી ઉભો થયો, જ્યારે તેની જમણી મૂક્કો લટકતી આવરી લેતી હતી
તેની ગળામાંથી સોનાની ચેઇનમાંથી. રાવણની મુઠ્ઠી કાકા થઈ ગઈ, દશરથએ જે જોયું તેનાથી તે ભયભીત થઈ ગયો. આ
પેન્ડન્ટ ખરેખર બે માનવ આંગળીઓના હાડકાં હતાં - જેની phalanges કાળજીપૂર્વક સોનાથી જોડાયેલ હતી
લિંક્સ. ફરીથી આ મકાબેરી સંભારણુંને ભેળવીને રાવણ તેમાંથી પ્રચંડ શક્તિ મેળવતો દેખાયો.
દશરથ અવિશ્વાસથી જોતો રહ્યો. તેણે રાક્ષસો વિશે સાંભળ્યું હતું જેણે તેમના દુશ્મનોની ખોપરીમાંથી લોહી અને દ્રાક્ષારસ પીધો હતો
અને તેમના શરીરના ભાગોને પણ ટ્રોફી તરીકે રાખ્યા. પરંતુ અહીં એક યોદ્ધા હતો જેણે તેના દુશ્મનના અવશેષો પહેર્યા હતા! *આ કોણ છે
રાક્ષસ?*
રાવને દશરથને જોતાની સાથે કહ્યું, 'હું તમને ખાતરી આપું છું, હું રાહ જોઇશ,' રાવણે અવાજ સાથે અવાજ ઉઠાવ્યો.
હોરર સાથે તેને પડાવી લેવું. 'હું તમારું લોહી પીવાની રાહ જોઉં છું.'
રાવણ ફરી વળ્યો અને તંબુમાંથી બહાર નીકળી ગયો. કુબેર ઝડપથી તેની પાછળ ભટકતો ગયો, ત્યારબાદ તેની પાછળ ગયો
લંકાના બોડીગાર્ડ્સ.
દશરથનો ક્રોધ ભરાઈ ગયો. 'કાલે આપણે આ મેલનો નાશ કરીએ છીએ. પરંતુ કોઈ પણ તે માણસને સ્પર્શે નહીં, 'તે મોટો થયો
રાવણની પીછેહઠ આકૃતિ તરફ ઇશારો કરવો. 'તે મારશે મારી! માત્ર મને!'

દિવસ નજીક આવતાની સાથે દશરથ પ્રકોપ સાથે ઝળહળતો હતો. 'હું અંગત રીતે તેના શરીરને કાપી નાખીશ અને તેને ફેંકીશ
કુતરાઓ! ' તેને બૂમ પાડી.
કૈકેયી અસીધ્યા શિબિરના શાહી તંબુની નીચે અને નીચે ઉતરતી વખતે કૈકેયી ભારે બેઠા. તે
હંમેશા તેમના લશ્કરી અભિયાનોમાં તેમની સાથે.
'તે મારી સાથે આવું બોલવાની હિંમત કેવી રીતે કરશે?'
કળકેઇએ દશરથને નિરસતાથી તપાસ કરી. તે ઉંચો, અંધકારમય અને ઉદાર, પવિત્ર ક્ષત્રિય હતો. એક ફૂવો-
મેનીક્યુઅર્ડ મૂછો ફક્ત તેના આકર્ષણમાં ઉમેરો કરે છે. સ્નાયુબદ્ધ અને સશક્ત હોવા છતાં, વયે તેનો ટોલ લેવાનું શરૂ કરી દીધું હતું
તેના સારી રીતે બિલ્ટ શારીરિક. તેના વાળમાં સફેદ સફેદ રંગની પટ્ટીઓ સ્નાયુઓમાં સ્ઠ્ગની મૂર્ખ સંકેત સાથે હતી.
સોમરાઝ, રહસ્યમય વિરોધી વૃદ્ધત્વ પીણું, તેમના theirષિઓ દ્વારા રાયલ્સ માટે અનામત રાખવામાં આવ્યું હતું,
અનંત લડાઇ અને સખત પીવાના જીવનકાળનો પર્યાપ્ત પ્રતિકાર કરો.
'હું સપ્ત સિંધુનો બાદશાહ છું!' દશરથને બૂમ પાડી, તેની છાતીને બેકાબૂ ક્રોધથી પ્રહાર કરી. 'તેની હિંમત કેવી છે?'
તેના પતિ સાથે એકલા હોવા છતાં પણ, કૈકેયીએ સામાન્ય રીતે તેના લોકો માટે અનામત આચરણ જાળવ્યું
તેની સાથે ક્રિયાપ્રતિક્રિયાઓ. તેણીએ તેને આટલો ગુસ્સો ક્યારેય જોયો ન હતો.
'માય લવ,' કૈકેયીએ કહ્યું, 'આવતીકાલે ગુસ્સો બચાવો. તમારું ડિનર લો. તમારે માટે તમારી તાકાતની જરૂર પડશે
યુદ્ધ કે આગળ આવેલું છે. '
'શું તે બહિષ્કૃત ભાડૂતીને પણ ચાવી છે કે તેણે કોને પડકાર્યો છે? હું મારા જીવનમાં ક્યારેય કોઈ યુદ્ધ હાર્યો નથી! '
દશરથ જાણે કૈકેયી બોલી ન હોય તેમ ચાલુ રાખ્યું.
'અને તમે કાલે પણ જીતી જશો.'
દશરથ કૈકેયી તરફ વળ્યો. 'હા, હું કાલે જીતીશ. પછી હું તેને ટુકડાઓ કરી તેના શબને ખવડાવીશ
મોંગરેલ કૂતરા અને ગટર પિગ! '
'અલબત્ત તું કરશે, મારા પ્રેમ. તમે નક્કી કર્યું છે કે પહેલાથી જ. '
દશરથ ગુસ્સે ભરાયો અને તંબૂમાંથી બહાર નીકળ્યો. પરંતુ Kaikeyi લાંબા સમય સુધી સમાવી શકે છે
પોતાને.
'દશરથ!' તેણીએ કઠોરતાથી કહ્યું.
દશરથ તેના પાટામાં અટકી ગયો. તેની પ્રિય પત્નીએ તે સ્વરનો ઉપયોગ તેની સાથે જ જરૂરી હોય ત્યારે જ કર્યો હતો. કૈકેયી ચાલ્યો
તેના ઉપર, તેનો હાથ પકડ્યો અને તેને ડિનર ટેબલ પર લઈ ગયો. તેણીએ તેના ખભાને પકડ્યો અને આશરે તેને ધક્કો માર્યો
ખુરશી પછી તે એક ભાગ tore *રોટી* , તે સાથે કેટલાક શાકભાજી અને માંસ અપ વાડો, અને તેને માટે તેને ઓફર કરે છે. 'તમે
તે રાક્ષસને આવતી કાલે પરાજિત કરી શકશે નહીં જો તમે આજની રાત કે સાંજ ખાશો નહીં અને સૂઈ જશો નહીં, 'તેણે ભાગ્યે જ ફફડાટ બોલી.

પૃષ્ઠ 19

દશરથે મોં ખોલ્યું. કૈકેયીએ તેમાં ખાદ્ય પદાર્થ ભભરાવ્યો.

પૃષ્ઠ 20

પ્રકરણ.

તેના પલંગ પર પડેલી, અયોધ્યાની રાણી કૌશલ્યા નબળી અને પહેરેલી દેખાઈ. ચાળીસ બધા, તેના અકાળે ગ્રે વાળ
તેણીની અંધારા સામે અસ્પષ્ટ લાગે છે, હજી પણ ચમકતી ત્વચા. લંબાઈમાં ટૂંકા હોવા છતાં, તેણી એકવાર મજબૂત હોત. અંદર
સંસ્કૃતિ કે જે મહિલાઓને વારસો ઉત્પન્ન કરવાની ક્ષમતા માટે મહત્ત્વ આપે છે, નિ childસંતાન હોવાને કારણે તેણીની ભાવના તૂટી ગઈ હતી. હોવા છતાં
સૌથી વરિષ્ઠ પત્ની, રાજા દશરથે તેમને cereપચારિક પ્રસંગોએ જ સ્વીકાર્યું. મોટા ભાગના અન્ય સમયે, તે હતી
અસ્પષ્ટતા માટે બંધાયેલા, એક હકીકત જે તેને દૂર ખાઈ ગઈ. તેણી ઇચ્છે છે તે સમય અને ધ્યાનનો અપૂર્ણાંક હતો
દશરથે તેની પ્રિય પત્ની કૈકેયી પર પ્રસન્ન થઈ.

તે ઉત્સુકતાથી જાણે છે કે વારસદારને જન્મ આપવાની, આશા છે કે દશરથનો પહેલો પુત્ર, નાટકીયરૂપે સંભવિત છે
તેની સ્થિતિ બદલો. તેનાથી આશ્ચર્ય નથી કે આજે તેનું શરીર નબળું હોવા છતાં પણ તેની ભાવના બરતરફ થઈ ગઈ હતી. તે હતી
સોળ કલાકથી વધુ સમય સુધી મજૂરમાં પરંતુ તેણીએ ભાગ્યે જ પીડા અનુભવી. તેણીએ ડ determinedક્ટરને નકારી કા determinedીને નિશ્ચયથી સોલ્ડર કરી
તેના ગર્ભાશયમાંથી તેના બાળકને કાractવા માટે સર્જિકલ પ્રક્રિયા કરવાની મંજૂરી.

'મારો પુત્ર કુદરતી રીતે જન્મ લેશે,' કૌશલ્યાએ નિશ્ચિતપણે જાહેરાત કરી.

કુદરતી જન્મ વધુ શુભ માનવામાં આવતો હતો. તેણી પાસે તેના બાળકની ભાવિ સંભાવનાઓ મૂકવાનો કોઈ ઇરાદો નહોતો
જોખમ.

'તે એક દિવસ રાજા બનશે,' કૌશલ્યાએ કહ્યું. 'તેનો જન્મ સૌભાગ્યથી થશે.'

નિલંજને નિસાસો નાખ્યો. તેને ખાતરી પણ નહોતી કે બાળક છોકરો હશે કે નહીં. પરંતુ તેણીએ મેરેસ્ટ ધ્વજવંદનનું જોખમ નહીં લે
તેના રખાત 'આત્માઓ. તેણીએ રાણીને કેટલાક હર્બલ પેઇન રિલીવર્સ આપ્યા અને તેના સમયને બાવી દીધી. આદર્શરીતે, ડ doctorક્ટર
ઈચ્છતો હતો કે જન્મ મધ્યાહ્ન પહેલાં થાય. રાજવી જ્યોતિષીએ તેને ચેતવણી આપી હતી કે જો પછીથી બાળકનો જન્મ થાય તો તે
તેમના જીવનભર મહાન મુશ્કેલીઓ સહન કરશે. પ્રશ્નની બીજી બાજુએ, જો બાળકનો જન્મ સૂર્યની ઉપર પહોંચતા પહેલા થયો હતો
ઝેનિથ, તે પુરુષોમાંથી એક મહાન તરીકે યાદ કરવામાં આવશે અને સહસ્ત્રાબ્દી માટે ઉજવવામાં આવશે.

નિલંજનાએ પ્રહર દીવો પર એક ઝડપી નજર નાખી , જેણે છ કલાકના અંતરાલમાં સમયને માપ્યો. સૂર્ય પહેલેથી જ હતો
વધ્યો અને તે બીજા *પ્રહરનો* ત્રીજો કલાક હતો . બીજા ત્રણ કલાકમાં તે મધ્યાહ્ન હશે. નીલંજાણા પાસે હતો
બપોર પહેલાં અડધા કલાક સુધી રાહ જોવાનું નક્કી કર્યું અને, જો બાળક હજી જન્મ્યો ન હોય તો, તે સર્જરી સાથે આગળ વધશે.

કૌશલ્યા બીજા ચિત્તભ્રમણાની પીડાથી પીડાઈ હતી. તેણી તેના હોઠને એકસાથે કાedી અને તેનામાં જપ કરવા લાગી
તેણીએ તેના બાળક માટે પસંદ કરેલું નામ ધ્યાનમાં લો. આ તેણીને શક્તિ આપે છે કારણ કે તે કોઈ સામાન્ય નામ નથી. નામ તેણી
તે છઠ્ઠા વિષ્ણુની હતી.

'વિષ્ણુ' એ મહાન નેતાઓને આપવામાં આવેલું એક બિરુદ હતું, જેને સારાના પ્રચારક તરીકે યાદ કરવામાં આવે છે. છઠ્ઠા
આ પદવી પ્રાપ્ત કરનાર માણસ ભગવાન પરશુરામ હતા. આ રીતે જ તેને સામાન્ય લોકો દ્વારા યાદ કરવામાં આવી. *પરશુ*
અર્થ *કુહાડી* , અને આ શબ્દ છઠ્ઠા વિષ્ણુના નામમાં ઉમેરવામાં આવ્યો હતો કારણ કે તેની શક્તિશાળી યુદ્ધની કુહાડી તેની હતી
પ્રિય હથિયાર. તેમનું જન્મ નામ રામ હતું. તે જ નામ હતું જે કૌશલ્યાના મનમાં ફરી વળ્યું.

રામ... રામ... રામ... રામ...

બીજા *પ્રહરના* ચોથા કલાકમાં દશરથ યુદ્ધ માટે તૈયાર જોવા મળ્યો. તેણે પાછલી રાત્રે ભાગ્યે જ સૂઈ હતી, તેનું સ્વ.
સદ્ગુણ ક્રોધાવેશ બગડવાની ના પાડી. તે તેના જીવનમાં ક્યારેય યુદ્ધ હાર્યો ન હતો, પરંતુ આ વખતે તે માત્ર વિજય જ નહોતો
કે તેણે માંગ્યું. મુક્તિ હવે તે ભાડૂતી વેપારીને જીતી લે છે અને તેમાંથી જીવન કાqueી નાખે છે.

Ayodhyan સમ્રાટને તેમના લશ્કર ગોઠવી હતી *suchi vyuha* , *સોય રચના* . આ કારણ હતું કે કુબેરનું
સૈનિકોએ કારાચપા કિલ્લાની આજુબાજુ ગાense કાંટાવાળી ઝાડીઓ લગાવી હતી. તે પાસેથી ચાર્જ લેવાનું લગભગ અશક્ય હતું
બંદર શહેરની જમીનની બાજુ. દશરથની સેના ઝાડીઓ સાફ કરી શકતી અને કિલ્લાને ચાર્જ કરવા માટેનો રસ્તો બનાવી શકતી,
પરંતુ તે અઠવાડિયા લેશે. કુબેરની સેનાએ કારાચપાની આજુબાજુ, અને સ્થાનિકની ગેરહાજરીની આસપાસ પૃથ્વી સળગાવી હતી
ખોરાક અને પાણી એ સુનિશ્ચિત કરે છે કે દશરથની સૈન્ય સમયની લક્ઝરી ધરાવતું નથી. તેઓએ દોડતા પહેલા હુમલો કરવો પડ્યો હતો
રાશન બહાર.

ખાસ વાત એ છે કે, દશરથ ધીરજ રાખવા માટે ખૂબ ગુસ્સે હતો. તેથી તેણે પોતાનો હુમલો શરૂ કરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો
ફક્ત ખુલ્લી જમીનની પટ્ટી કે જેમાં કરચપાના કિલ્લાનો પ્રવેશ હતો: તેનો બીચ.

બીચ સામાન્ય ધોરણો દ્વારા પહોળો હતો, પરંતુ મોટી સેના માટે તે પૂરતું નથી. તેથી, દશરથનો વ્યૂહાત્મક નિર્ણય
એક *આવા vyuha* રચના . શ્રેષ્ઠ સૈન્ય, સમ્રાટ સાથે, રચનાની આગળનો માણસ બનાવશે, જ્યારે બાકીના
સૈન્ય પાછળ એક લાંબી કોલમમાં પડી જશે. તેઓએ રોલિંગ ચાર્જનો હેતુ કર્યો હતો, જ્યાં પ્રથમ લીટીઓ પ્રહાર કરશે
લંકાના ક્રમે, અને વીસ મિનિટના યુદ્ધ પછી લપસી ગયા પછી, લડવૈયાઓની આગલી લાઇનને ચાર્જ કરવાની મંજૂરી આપી.
કુબેરની દુશ્મન સૈનિકોને વેરવિખેર અને નાબૂદ કરવાનો લક્ષ્ય રાખતા બહાદુર સપ્ત સિંધુ સૈનિકોની એક અવિરત ઉત્સાહ બનો.

અશ્વપતિએ તેના ઘોડાને થોડીક પગથિયા આગળ ધપાવી અને દશરથની બાજુમાં અટકી ગઈ.

પૃષ્ઠ 21

'તમારી મહત્તા,' તેણે કહ્યું, 'શું તમે આ યુક્તિ વિશે ચોક્કસ છો?'

'રાજા અશ્વપતિ, તારા બીજા વિચારો છે તે મને ના કહે!' ના શબ્દોથી આશ્ચર્યચકિત, દશરથની ટિપ્પણી કરી
તેના સામાન્ય રીતે આક્રમક સસરાથી સાવધાની. તે દશરથના મોટાભાગના વિજયમાં લાયક સાથી રહ્યો હતો
ભારતના ક્ષેત્રમાં અભિયાનો.

'હું ફક્ત વિચારતો હતો કે અમે અમારી સંખ્યાત્મક શ્રેષ્ઠતાનો સંપૂર્ણ તાકાતમાં ઉપયોગ કરીશું નહીં. આપણા સૈનિકોનો જથ્થો હશે
આગળ ચાર્જ કરતા લોકોની પાછળ. તેઓ તે જ સમયે લડશે નહીં. તે મુજબની છે? '

'તે એકમાત્ર રસ્તો છે, મારા પર વિશ્વાસ કરો,' દશરથે વિશ્વાસપૂર્વક કહ્યું. 'જો અમારો પહેલો ચાર્જ અસફળ છે, તો પણ
પાછળના સૈનિકો મોજામાં આવતા રહેશે. આપણે કુબેર હિંસક દળો પર અમારા આક્રમણને બધા સુધી ટકાવી શકીએ છીએ
છેલ્લા માણસ માટે મૃત્યુ પામે છે. હું તે છતાં આવતો નથી જોતો. હું તેમને અમારા પ્રથમ ચાર્જથી નાશ કરીશ! '

અશ્વપતિએ તેની ડાબી બાજુ નજર કરી જ્યાં કુબેરના વહાણો લંગર પર બે કિલોમીટરથી વધુ દરિયામાં પથરાયેલા હતા. ત્યાં હતો
તેમની રચના વિશે કંઈક અજુગતું. આગળનો વિભાગ, ધનુષ અસામાન્ય રીતે વ્યાપક હતું. 'તે વહાણોમાં શું ભૂમિકા હશે
યુદ્ધમાં રમે છે? '

'કાંઈ નહીં!' દશરથને બરતરફ કર્યો, તેના સસરા પર પ્રેમથી હસતાં; જ્યારે દશરથને થોડા લોકોનો અનુભવ હતો
નૌકા લડાઇ, અશ્વપતિ ન હતી. 'તે મૂર્ખ લોકોએ પણ તેમની રો-બોટને વાસણોથી ઓછી કરી નથી. ભલે તેઓ
તે જહાજો પર અનામત દળ હોય, તેઓ ઝડપથી યુદ્ધમાં લાવી શકાતા નથી. તે તેમને ઓછામાં ઓછા એક લેશે
તેમની રો-બોટને ઓછી કરવા, તેમના સૈનિકોને લોડ કરવા, અને પછી યુદ્ધમાં જોડાવા માટે તેમને બીચ પર ફેરી કરવા માટે કેટલાક કલાકો. ત્યાં સુધીમાં,
અમે કિલ્લાની અંદર રહેલા સૈનિકોને ભૂંસી નાખ્યા હોત. '

'કિલ્લાની બહાર', અશ્વપતિને કરચાપ તરફ ઇશારો કરીને સુધાર્યો.

રાવને, વિચિત્ર રીતે, સારી રીતે ડિઝાઇન કરેલા કિલ્લાની દિવાલોની અંદર સલામત રહેવાનો પુષ્કળ લાભ છોડી દીધો હતો.
તેમને અંશોમાં iningભા રાખવાને બદલે, તેણે સંભવત fifty પચાસ હજાર સૈનિકોની સૈન્ય ગોઠવવાની પસંદગી કરી હતી
શહેરની *બહાર* , બીચ પર, પ્રમાણભૂત રચનામાં .

અશ્વપતિએ નિશ્ચિતરૂપે કહ્યું, 'આ આજની અદભૂત યુક્તિ છે.' 'તે પોતાનો વ્યૂહાત્મક લાભ કેમ છોડી રહ્યો છે? કિલ્લાની દિવાલો તેની સૈન્યની પાછળ હોવાથી, તેની પાસે પીછેહઠ કરવાની પણ જગ્યા નથી. રાવણે આ કેમ કર્યું? '

દશરથ સ્નિગ્રેડ. 'કારણ કે તે પ્રતિક્રિયાશીલ મૂર્ખ છે. તે મારા માટે એક બિંદુ સાબિત કરવા માંગે છે. સારું, હું ફાઇનલ કરીશ જ્યારે હું તલવાર તેના હૃદયમાં ખોદીશ ત્યારે નિર્દેશ કરો. '

રાવણના સૈનિકોનો સરવે કરતાં અશ્વપતિએ ફરીથી કિલ્લાની દિવાલો તરફ માથું ફેરવ્યું. આ અંતરથી પણ તે રાવણને જોઈ શકે છે, તેના કડક શિંગડાવાળા હેલ્મેટ પહેરીને, આગળથી તેની સૈન્ય તરફ દોરી રહ્યો હતો.

અશ્વપતિએ પોતાની સેના પર એક નજર નાખી. સૈનિકો મોટેથી ગર્જના કરતા હતા, તેમના દુશ્મન પર અશ્લીલતા ફેલાવતા હતા યુદ્ધની શરૂઆત પહેલાં યોદ્ધાઓએ કરવાનું ન હતું. તેણે ફરી એકવાર રાવણની સેના તરફ નજર ફેરવી. તીક્ષ્ણ તેનાથી વિપરિત, તેઓએ કોઈ અવાજ કા e્યો નહીં. ક્યાંય કોઈ હિલચાલ થઈ ન હતી. તેઓ સખત રચનામાં શાંતિથી stoodભા હતા, એક તેજસ્વી સૈનિક શિસ્તને શ્રદ્ધાંજલિ.

એક ધ્રુજારી અશ્વપતિની કરોડરજ્જુ નીચે દોડી ગયો.

તે તેના મનમાં તે બહાર કા getી શક્યું નહીં કે તે સૈનિકો દશરથે લેવાનું પસંદ કર્યું હતું.

જો તમે બાઈટ પર માછલી ચાર્જ કરતા હો, તો તે સામાન્ય રીતે સારી રીતે સમાપ્ત થતું નથી.

અશ્વપતિ તેના ડરનો અવાજ આપવા દશરથ તરફ વળ્યો, પરંતુ સપ્ત સિંધુનો બાદશાહ પહેલેથી જ સવાર થઈ ગયો હતો દૂર

દશરથ તેના સૈન્યના વડા પર ઘોડા પર સવાર હતો. તેણે વિશ્વાસપૂર્વક તેના માણસો પર નજર નાખી. તેઓ અવિરત હતા, યુદ્ધ માટે આતુર તલવારો સાથે રુશિયસ ટોળું. ઘોડાઓ પણ, ઉત્તેજનાથી કમકમાટી ભર્યા હતા તે ક્ષણ માટે, સૈનિકો તેમની લગામ પર સખત ખેંચાઇ રહ્યા હતા, તેમને તપાસમાં પકડી રાખ્યા હતા. દશરથ અને તેની સેના કરી શક્યા લગભગ લોહીની ગંધ આવે છે જે ટૂંક સમયમાં વહેવાશે; ભવ્ય હત્યા! તેઓ માનતા હતા, હંમેશની જેમ કે દેવી વિજય તેમને આશીર્વાદ તૈયાર હતી. *યુદ્ધના ડ્રમ્સ રોલ થવા દો!*

દશરથે તેની આંખો ઉઘાડવી, જ્યારે તેણે લંકાના લોકો અને તેમના સેનાપતિ રાવનને અંતરે આગળ જોયો. તેના દ્વારા પીગળેલા ગુસ્સે થઈ રહ્યા હતા. તેણે પોતાની તલવાર ખેંચી અને તેને એકદમ પકડી રાખ્યો, અને પછી બેકાબૂ યુદ્ધની સલામ કરી તેમના રાજ્ય, કોસાલા અને તેની રાજધાની, અયોધ્યાનો પોકાર. *'અયોધ્યાah વિજેતારહ!'*

અવિશ્વસનીય શહેરમાંથી વિજેતાઓ!

તેમની સેનામાંના બધા જ અયોધ્યાના નાગરિકો ન હતા, અને તેમ છતાં તેઓ મહાન કોસાલાના બેનર હેઠળ લડવામાં ગર્વ અનુભવતા હતા. તેઓએ યુદ્ધના *બૂમનો પડઘો પાડ્યો* , *'અયોધ્યાah વિજેતારહ!'*

તલવાર નીચે લાવતો અને તેના ઘોડાને ઉત્તેજીત કરતી વખતે દશરથ ગર્જ્યો. 'એ બધાને મારી નાખો! નિર્દયતા!'

'નિર્દયતા!' પ્રથમ ચાર્જ ચલાવનારાઓને બૂમ પાડી, તેમના ઘોડાઓને લાત મારતા અને તેમના નીડર સ્વામીની પાછળ ઉપડ્યા.

પરંતુ તે પછી તે બધું ઉઘાડવાનું શરૂ કર્યું.

દશરથ અને તેના શ્રેષ્ઠ યોદ્ધાઓમાં સપ્ત સિંધુ સોયની રચનાની જોરદાર મદદ શામેલ છે. જેમ જેમ તેઓએ ચાર્જ લીધેલ લંકાના દરિયાકિનારે નીચે રાવણની સૈનિકો સ્થિર રહ્યા. જ્યારે દુશ્મન ઘોડેસવાર થોડા હતા

પૃષ્ઠ 22

સો મીટર દૂર, રાવને અણધારી રીતે પોતાનો ઘોડો ફેરવ્યો અને આગળની લાઇનોથી પાછળ હટ્યો, તેમ તેમ સૈનિકો મક્કમ છે. આથી દશરથને વધુ ગુસ્સો આવ્યો. તેણે ઝડપ એકત્ર કરવા માટે તેના ઘોડાને લાત મારતાની સાથે તે જોરથી ચીસો પાડ્યો, લંકાની ફ્રન્ટ લાઇન કાપવાનો અને ઝડપથી રાવણ પહોંચવાનો ઇરાદો.

રાવણે આ કલ્પના કરી હતી. અચાનક સૈનિકોની જેમ જ લંકાની ફ્રન્ટ લાઈન સખ્તાઇથી ધસી આવી તેમની તલવારો છોડી, વાંકા વળી, અને અપ્રાકૃતિક રીતે લાંબી ભાલા, લગભગ વીસ ફૂટની લંબાઈ, ચૂંટી લીધી અત્યાર સુધી તેમના પગ પર પડેલો. લાકડા અને ધાતુથી બનેલા, ભાલા એટલા ભારે હતા કે તે દરેકને લેવા બે સૈનિકો લેતા હતા એક ઉપર. સૈનિકોએ આ ભાલાઓ તરફ ધ્યાન દોર્યું, તીક્ષ્ણ તાંબાના માથાથી ભરેલા, સીધા દશરથના આગમન અશ્વદળ પર. નિર્દેશિત વડાઓ તૈયારી વિનાના ઘોડાઓ અને તેમના સવાર સૈનિકોમાં ફાટી ગયા. દશરથના ચાર્જ તરીકે પણ ઘોડેસવારીને તેના પાટામાં રોકી દેવામાં આવી હતી અને તેના ઘોડા અચાનક નીચે પડી જતા સવાર સૈનિકોને આગળ ફેંકી દેવામાં આવ્યા હતા તેમને, લંકાના આર્ચર્સનો ઉભરી આવ્યા, જે કરાંચા ગ fortની દિવાલો પર .ંચા હતા. તેઓએ તીરનો સતત પ્રવાહ ચાલુ રાખ્યો કિલ્લાના અંશોમાંથી એક લાંબી ચાપ, જમણી બાજુએ દશરથની સૈન્યની ગા formation રચનામાં, ત્યાંથી ફાટેલી સપ્ત સિંધુ રેખાઓ.

દશરથના ઘણા લડવૈયાઓ, જેમણે તેમના વધસ્તંભિત ઘોડાઓ લગાડ્યા હતા, હાથ-થી-હાથની લડતમાં ભાગ્યા તેમના દુશ્મનો સાથે. તેમના ધ્વજ દશરથે તે રીતે આગળ વધ્યો જ્યારે તેણે તેની તલવાર ઉગ્રતાથી લગાવી, હિંમત કરનારા બધાને મારી નાખ્યા તેના માર્ગ પર આવે છે. પરંતુ અયોધ્યાન રાજા તેમના સાથી સૈનિકો પર જે વિનાશ થયો હતો તે જીવંત હતો ઝડપથી લંકાના તીર અને શાનદાર પ્રશિક્ષિત તલવારોના આડમાં આવી ગયા. દશરથે તેના ધ્વજવાહકને આદેશ આપ્યો, તેની પાછળ કોણ હતા, સપ્ત સિંધુ સૈનિકો માટે સિગ્નલ તરીકે ધ્વજ ઉભો કરવા પાછળની બાજુએ ચાર્જ પણ તોડ્યો તરત જ અને પ્રથમ વાક્ય આધાર આપે છે.

પરંતુ વસ્તુઓ સતત બગડતી રહી.

અંતરમાં લંકાના જહાજો પરના સૈનિકોએ અચાનક એન્કરનું વજન કર્યું, ઓઅર્સ લંબાવી અને પંક્તિ શરૂ કરી. પવનને પકડવામાં સહાય માટે સંપૂર્ણ માસ્ટ પર તેમની સફર સાથે, બીચ પર ઝડપથી. ક્ષણોમાં જ, બાણ આવી રહ્યા હતા દશરથની આજુ underા હેઠળ ગીચ ભરેલા દળોમાં વહાણોમાંથી કા firedી મૂક્યો. જહાજો પર આવેલા લંકાના આર્ચર્સને ફાડી નાખ્યા સપ્ત સિંધુસની રેન્ક દ્વારા.

દશરથની સેનામાં કોઈ પણ બ્રિગેડિયરે દુશ્મન જહાજોના દરિયાકાંઠાની શક્યતાને ધ્યાનમાં રાખીને કામ કર્યું ન હતું; તે હશે તેમના હલ તિરાડ તેઓને ખબર ન હતી, જોકે, આ ઉભયજીવી હસ્તકલા હતા, જે કુબેરના બુદ્ધિશાળી શિપ દ્વારા બનાવવામાં આવી હતી- ડિઝાઇનર્સ, ખાસ બાંધવામાં આવેલા હલ કે જે ઉતરાણના આંચકાને શોષી શકે છે. પણ આ ઉતરાણ હસ્તકલા તરીકે જબરદસ્ત બળથી બીચ પર ધસીને, હલની વિશાળ ધનુષ ટોચ પરથી ફરે. આ ના હતા પ્રમાણભૂત હલના સામાન્ય શરણાગતિ. તેઓ હલના તળિયાથી વિશાળ કબજાઓ દ્વારા જોડાયેલા હતા જે ફક્ત વળેલું છે રેતી પર ઉતરાણના રસ્તાની જેમ બહાર નીકળવું. આ સીધા બીચ પર ગેંગવે ખોલ્યો, ના ઘોડેસવારો લંકાની સૈન્ય પશ્ચિમમાંથી આયાત થયેલ અપ્રમાણસર મોટા ઘોડાઓ પર સવાર છે. ઘોડેસવાર વહાણમાંથી સવાર થઈ અને સીધા બીચ પર, નિર્દયતાથી તેમના માર્ગમાં મૂકેલા બધાને કાપીને.

જ્યારે પણ તેણે કિલ્લાની નજીક તેના દળો પર વિનાશ ચલાવ્યો તેવો દશરથની વૃત્તિએ તેમને ચેતવણી આપી પાછળના રક્ષક પાસે કંઈક ભયંકર હતું. સમ્રાટ ઉગ્ર સમુદ્ર બહાર ત્રાટકશક્તિ માટે ખેંચાય છે માનવતા સામે લડતાં, તેણે તેની ડાબી તરફ ઝડપી હિલચાલ શોધી કા .ી અને એક કર્કશ ફટકો અટકાવવા માટે સમયસર તેની કવચ ઉભી કરી લંકાના સૈનિક તરફથી. વિકરાળ રીતે ચીસો પાડતા, અયોધ્યાના રાજાએ તેના હુમલો કરનાર, તેની તલવાર પર નિર્દયતાથી નીચાણ લગાડ્યું બખ્તરમાં એક ચિંક દ્વારા કાપીને. તેના પેટમાં ખુબ જબરજસ્ત વધારો થતાં લંકન પાછો પડ્યો

લોહી, આકર્ષક ગુલાબી આંતરડા સાથે કે જે ધસારો કરીને બહાર નીકળી ગયા. દશરથને વળતો હોવાથી કોઈ દયા નહોતી જાણતી
ગરીબ સાઈડમાંથી પણ જ્યારે તે તેની દુ: ખી અંત તરફ નમવું.
'ના!' તેમણે ચીસો પાડ્યો. તેણે જે જોયું તે તેના શકિતશાળી યોદ્ધાના હ્રદયને તોડવા માટે પૂરતું હતું.
ક્ર fromચ લંકાના આર્ચર્સનો અને પાયદળના પાંડર હુમલો વચ્ચે કરાંચા દિવાલો પર પકડાયા
આગળનો ભાગ, અને પાછળનો ભયંકર લંકાના ઘોડેસવાર, તેની સર્વશ્રેષ્ઠ સૈન્યની ભાવના બરબાદ થઈ ગઈ હતી.
દશરથે એક દૃશ્ય જોયું જેની તેણે કલ્પના પણ નહોતી કરી કે તે તેની ભવ્ય સેનાના સર્વોચ્ચ કમાન્ડર તરીકે રહેશે. તેના માણસો
ક્રમ તૂટી ગયો હતો અને એકાંતમાં હતા.
'ના!' ગર્જતો દશરથ. 'લડવું! લડવું! અમે આયોધ્યા છીએ! અયોગ્ય! '
દશરથે સખત ઝૂલાવ્યો અને એક મોટો ફટકો મારતા વિશાળ લંકનને શિરસ્ત કરી દીધું. જેમ જેમ તે બીજા એકનો સામનો કરવા તરફ વળ્યો
રાવણની ટોળીઓની મોટે ભાગે ક્યારેય સમાપ્ત થતી તરંગો, તેની ત્રાટકશક્તિ રાક્ષસ પર પડી જે આનો મુખ્ય સૂત્રધાર હતો
વિનાશ. રાવણ, ઘોડા પર બેસીને, સમુદ્રને લહેરાવીને, ડાબી બાજુએ બીચ પર તેની ઘોડેસવાર તરફ દોરી રહ્યો હતો. તે હતી
અયોધ્યા પાયદળના જવાબોના હુમલા માટે ખુલ્લા લંકાનો માત્ર એક જ ભાગ. તેની સાથે સારી રીતે-
પ્રશિક્ષિત ઘોડેસવાર, રાવણ ઘેરી વળતો હતો અને અયોધ્યા બાહ્ય પાયદળ દ્વારા નિર્દયતાથી તેનો માર્ગ હેક કરતો હતો
લાઇન્સ તેઓ ફરીથી જૂથ થઈ શકે તે પહેલાં. આ હવે યુદ્ધ નહોતું. તે હત્યાકાંડ હતો.
દશરથ જાણતો હતો કે તે યુદ્ધમાં હારી ગયો છે. તે એ પણ જાણતો હતો કે ચહેરાની હાર કરતાં તે મરી લેતો. પરંતુ તેની પાસે એક છેલ્લી હતી
ઇચ્છા. મુક્તિ લંકાથી તેના ઓગરેના શિરચ્છેદ કરેલા માથા પર થૂંકવામાં આવી હતી.
'ચઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅઅHHહહ!' દશરથને ચીસો પાડી, જ્યારે તેણે કોઈ લંકાના હાથને ઘા મારી નાખ્યો, જેણે તેની ઉપર કૂદકો લગાવ્યો, અંગ કાverી નાખ્યો
સાફ માત્ર કાંડા ઉપર. પોતાના દુશ્મનને રસ્તાની બહાર ધકેલીને, દશરથએ સખત પ્રયાસ કરતાં તે આગળ લંબાઈ ગયો

પૃષ્ઠ 23

રાવણ પહોંચો. તેને તેના વાછરડામાં shાલનો ક્રેશ લાગ્યો અને તેણે જમવા ઉપર હાડકાની તિરાડ સાંભળી.
સપ્ત સિંધુનો શકિતશાળી બાદશાહ ચીસો પાડી રહ્યો હતો અને તેણે તેની તલવાર લંકન પાસે લગાવી હતી જેની પાસે
લડાઇના નિયમોને તોડી નાખ્યા, તેને શુદ્ધ રૂપે ઉતારવા. તેને તેની પીઠ પર સખત કઠણ લાગ્યું. તે એક સાથે જમણી તરફ વળ્યો
પેરી, પરંતુ તેના તૂટેલા પગલે રસ્તો આપ્યો. જેમ જેમ તે આગળ પડ્યો, તેણે તેની છાતીમાં એક તીવ્ર ધબકતો અનુભવ કર્યો. *કોઈએ છરી મારી હતી તેને.* તેને લાગ્યું નહીં કે બ્લેડ ખૂબ deepંડામાં જાય છે. *અથવા તે તેના વિચાર કરતાં deepંડામાં ગયો હતો? કદાચ તેનું શરીર બંધ હતું દુ painખાવો...* દશરથને અંધકારમાં *આવવા* લાગ્યો. તેના પતનની વચ્ચે બીજા સૈનિકે ગાદી લગાવી હતી
નજીકના લડાઇમાં લડતા લડવૈયાઓનો ભારે જથ્થો. જેમ જેમ તેની આંખો ધીરે ધીરે બંધ થઈ ગઈ, તેમ તેણે અંતિમ પ્રાર્થનાઓ અંદરથી ફફડાવી
તેના મનની મર્યાદાઓ; ભગવાનનો તેમણે સૌથી આદર કર્યો: વિશ્વનો સંભાળ આપનાર, શકિતશાળી સૂર્ય ભગવાન સૂર્ય
પોતે.
ભગવાન સૂર્યા, મને આ સહન કરવા જીવવા ન દે. મને મરવા દો. મને મરવા દો...

આ એક આપત્તિ છે!
ગભરાઈ ગયેલી અશ્વપતિએ તેના બહાદુર સૈનિકોને ઘેરી લીધા હતા અને યુદ્ધના મેદાનમાં ઘોડા પર સવાર થયા હતા.
તેણે લાશની ગડબડીથી વાતચીત કરીચાયાના કિલ્લાની બહાર જલ્દીથી કીલ ઝોન પર પહોંચી હતી,
જ્યાં દશરથ મૂકેલો હતો, સંભવત: ગંભીર રીતે ઘાયલ થયો હતો, જો મરેલો ન હોય તો.
અશ્વપતિને ખબર હતી કે યુદ્ધ ખોવાઈ ગયું છે. તેના પહેલાં સપ્ત સિંધુ સૈનિકોની વિશાળ સંખ્યામાં હત્યા કરવામાં આવી હતી
ખૂબ જ આંખો. તે હવે ઇચ્છતો હતો તે સમ્રાટ દશરથને બચાવવાનો હતો, જે તેમનો જમાઈ પણ હતો. તેમના Kaikeyi ન હોત
વિધવા થવું.
તેઓએ યુદ્ધના ક્ષેત્રમાં સખત સવારી કરી હતી, જેમ કે તેઓએ પોતાનું રક્ષણ toાલને fromંચા માથેથી પકડ્યું હતું
કારાચપ દિવાલો પરથી તીરનો અવિરત બેરેજ વરસી રહ્યો છે.
'ત્યાં!' એક સૈનિક ચીસો પાડ્યો.
અશ્વપતિએ દશરથનું અવ્યવસ્થિત સ્વરૂપ બે સૈનિકોની લાશો વચ્ચે જોયું. તેનો જમાઈ ત્યાં સૂઇ ગયો
નિશ્ચિતપણે તેની તલવાર પકડવું. બે સૈનિકો તેની ઓફર કરવા આગળ ધસી આવ્યા ત્યારે પણ કેકાયાના રાજાએ પોતાનો ઘોડો કૂદી પડ્યો
રક્ષણ. અશ્વપતિએ દશરથને પોતાના ઘોડા તરફ ખેંચ્યો, ઉપાડ્યો, અને બાદશાહને ગંભીર ઇજા પહોંચાડી
કાઠી સમગ્ર શરીર. ત્યારબાદ તે અવ્યવસ્થિત કૂદકો લગાવ્યો અને તેના સૈનિકોની જેમ કાંટાળા છોડોના ક્ષેત્ર તરફ આગળ વધ્યો
તેની સાથે રહેવા માટે સંઘર્ષ કરવો.
Kaikeyi છોડો ની લાઇન સાથે ક્લીયરિંગ નજીક તેના રથ માં દ્ર stood હતી, તેના વર્તન ખૂબ જ શાંત. જેમ
તેના પિતાનો ઘોડો નજીક આવ્યો, તે પાર પહોંચી અને દશરથની ભરેલી લાશને રથમાં ખેંચી ગઈ. તે ફેરવી નહીં
તેના પિતાને જોવા માટે, જેમણે ઘણા તીરથી પણ વીંધેલા હતા. તેણે લગામ ઉપાડી અને ચારને ચાબુક માર્યા
ઘોડાઓ તેના રથને ટેર્ડ કર્યા.
'હ્યાહ!' તે ઝાડવું માં ચાર્જ તરીકે, Kaikeyi ચીસો. કાંટાઓ નિર્દયતાથી ઘોડાઓની બાજુમાં ફાટી ગયા,
ફાડવું ત્વચા અને આડેધડ પ્રાણીઓ બોલ કેટલાક માંસ. પરંતુ કૈકેયી ફક્ત તેમને સખત અને સખત ચાબુક મારતા રહ્યા.
લોહીલુહાણ અને થાકેલા, ઘોડાઓ જલ્દીથી બીજી બાજુ, સ્પષ્ટ જમીન પર તૂટી પડ્યા.
કાળકેઇએ આખરે લગામ ખેંચીને પાછળ જોયું. તેના પિતા, કાંટાના ક્ષેત્રની બીજી બાજુ ઉગ્રતાથી સવારી કરે છે
રાવણની સેનાના સવાર સૈનિકોના જૂથ દ્વારા તેના બોડીગાર્ડ્સનો પીછો કરવામાં આવી રહ્યો હતો. કૈકેયી સમજી ગઈ
તરત જ તેના પિતા શું કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા. તે રાવણના સૈનિકોને તેણીથી દૂર લઈ રહ્યો હતો.
સૂર્ય હવે તેની પરાકાષ્ઠાએ પહોંચી ગયો હતો. બપોરની નજીક હતી.
કૈકેયીએ શ્રાપ આપ્યો. *હે ભગવાન, સૂર્યા! તમારા સૌથી ઉમદા ભક્તને તમે આવું કેવી રીતે આપી શકો?*
તેણે પોતાના બેભાન પતિની બાજુમાં *ઘૂંટણિયું લગાવી,* તેના *અંગ્વસ્ત્રામનો* મોટો ટુકડો ફાડી નાખ્યો , અને તેને આજુબાજુમાં બાંધી દીધો.
તેની છાતી પર એક woundંડો ઘા છે, જે ભયજનક દરે લોહી ગુમાવી રહ્યો હતો. લોહીના પ્રવાહને કંઈક અંશે અટકી જતાં,
તે stoodભા રહીને લગામ ઉપાડ્યો. તે અત્યંત રડવાની ઇચ્છા રાખતી હતી પરંતુ આ તે સમય નહોતો. તેણીએ તેને બચાવી હતી
પ્રથમ પતિ. તેણીને તેના વિશે તેના લલચાવવાની જરૂર હતી.
તેણે ઘોડાઓ તરફ જોયું. લોહી એમની બાજુઓ ઉપર રણકતું હતું, અને માંસનાં દાણા લટકાવેલાં હતાં
ત્વચા કાપી નાખવામાં આવી હતી. રથ ખેંચવાના પ્રયત્નોથી તેઓ થાકીને કંટાળી ગયા હતા
કાંટા ના ગા field ક્ષેત્ર દ્વારા. પરંતુ તે તેમને કોઈ રાહત આપી શકતી નહોતી. હજી નહિં.
'માફ કરજો,' કૈકેયીને કહ્યું, તેણે ચાબુક વધાર્યો.
ચામડા હવામાં ભેજયુક્ત અને ઘોડાઓને ક્રૂરતાથી માર્યો. દયાની નજીક, તેઓએ ખસેડવાની ના પાડી.
કૈકેયીએ ફરીથી તેની ચાબુક તોડી અને ઘોડાઓ આગળ ધસી ગયા.
'ખસેડો!' તેણીએ કૈકેઇને ચીસો પાડી જ્યારે તેણે ઘોડાઓને નિર્દયતાથી ચાબુક માર્યા, ફરીથી અને ફરીથી, તેમને એક પસંદ કરવા દબાણ કર્યું
ભયાવહ પરંતુ ભયાનક વેગ.
તેણે પતિને બચાવવો પડ્યો.
અચાનક એક તીર તેની પાછળ ઝપાઝપી કરી ગયું અને ભયાનક તીવ્રતા સાથે રથના આગળના બોર્ડમાં ક્રેશ થઈ ગયું.

કૈકેયી અલાર્મમાં આસપાસ ફર્યો. રાવણનો એક ઘોડેસવાર તેના જૂથમાંથી તૂટી ગયો હતો અને તેની શોધમાં હતો.

કૈકેયી પાછો વળ્યો અને તેના ઘોડાઓને સખત ચાબુક માર્યા. 'ઝડપી! ઝડપી! '

જેમકે તેણીએ તેના ઘોડાઓને ચિત્તભ્રમણા ઉન્મત્તમાં ચાબુક માર્યા હતા, તેમ છતાં, કૈકેયીને સહેજ પાળી અને ઉપયોગ કરવા માટે મનની હાજરી હતી તેના શરીરને તેના પતિને બચાવવા માટે.

રાવણના દૈત્યો પણ નિmedશસ્ત્ર મહિલા પર હુમલો ન કરવા માટે પૂરતા હતા.

તે ખોટી હતી.

તેણીએ તીરની ધમકીભર્યા હમ સાંભળ્યો તે પહેલાં તે તેની પીઠમાં દ્વેષપૂર્ણ શક્તિથી લપસી ગયો. તેનો આંચકો એટલો હતો તેણીએ માથું પાછું વહી જતા તેને આગળ ફેંકી દીધી. કાઇકેયી વેદનાથી ચીસો પાડવા પર તેની આંખોએ આકાશ જોયું. પણ તે તરત જ સ્વસ્થ થઈ ગઈ, એડ્રેનાલિન તેના શરીરમાંથી ઉગ્રતાથી પમ્પિંગ કરતી હતી, તેને ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની ફરજ પાડે છે.

'ફાસ્ટ!' તેણીએ ચીસો પાડી, જ્યારે તેણે ઘોડાઓને ઉગ્રતાથી ચાબુક માર્યા.

બીજો એક તીર તેના કાનથી વ્હાઇઝ કરે છે, તેના માથાના પાછળના ભાગને એક નાનકડી વ્હીસ્કરથી ખૂટે છે. કૈકેયીએ એક ઝડપી નજર નાખી અસમાન દેશભરમાં રથ ફાડી જતા તેના પતિની અસ્થિર શરીર ગુસ્સે થઈને ncingછળતી હતી.

'ફાસ્ટ!'

તેણીએ બીજી તીરનો અભિગમ સાંભળ્યો, અને એક જ ફ્લેશમાં તે તેના જમણા હાથમાં લપેટાઇ ગઈ, તે આગળની બાજુમાંથી કાપીને ચોખ્ખું; તે બાજુ પર ફેંકાયેલ કાંકરાની જેમ ઉછળી ગયો. તેની અચાનક lીલી પકડમાંથી ચાબુક પડી ગયો. તેના મન હવે વધુ ઈજાઓ માટે તૈયાર હતી, તેનું શરીર પીડાથી સજ્જ હતું. તે ચીસો કરતી નહોતી. તે રડતી નહોતી.

તેણે ઝડપથી વાળ્યું અને તેના ડાબા હાથથી ચાબુક પકડ્યો, તેના લોહીવાળા જમણા હાથમાં લગામ સ્થાનાંતરિત કરી. તે યાંત્રિક ચોકસાઇ સાથે ચાબુક મારવાનું શરૂ કર્યું.

'ખસેડો! તમારી અમ્પાયરનું જીવન સ્ટેક પર છે! '

તેણીએ બીજા તીરની ભયાનક સૂચના સાંભળી. તેણીએ બીજી હિટ માટે પોતાને દોર્યું; તેના બદલે, તેણીએ હવે એક ચીસો સંભળાવી તેના પાછળથી વેદના. એક ઝડપી બાજુ નજર તેના ઘાયલ શત્રુ જાહેર; તીર પોતે તેની અંદર deepંડા દફનાવવામાં આવ્યું હતું જમણી આંખ. તેણીએ જે જોયું તે ઘોડેસવારોનું બેન્ડ હતું જે તે આગળ વધતું હતું; તેના પિતા અને તેના વિશ્વાસુ બોડીગાર્ડ્સ. એ તીરની ગડગડાટથી સુનિશ્ચિત થયું કે લંકાના હુમલાખોરએ તેના પ્રાણીને કા toી નાખ્યો, તેમ તેમ તેનો પગ પણ હડતાલમાં ફસાઇ ગયો. રાવણનો સૈનિક હજી પણ ઝપાટાબંધી કરતા ઘોડા દ્વારા ઘણા મીટર સુધી ખેંચાયો હતો, તેનું માથુ વારંવાર તેની સામે તોડફોડ કરતું હતું પાથ પર ફેલાયેલા ખડકો.

કૈકેયીએ ફરી એક વાર આગળ જોયું. ઈજાગ્રસ્ત વ્યક્તિની નિર્દય મૃત્યુનો સ્વાદ લેવાની પાસે તેની પાસે સમય નથી તેણીના. *દશરથને બચાવવો જ જોઇએ.*

લયબદ્ધ ચાબુક અવિરત ચાલુ રહ્યો.

'ઝડપી! ઝડપી! '

નિલંઝણા આગ્રહપૂર્વક બાળકની પીઠ થાબડી રહ્યો હતો. તે હજી શ્વાસ લેતો ન હતો.

'ચલ! શ્વાસ લો! '

અસામાન્ય લાંબા શ્રમથી કંટાળીને કૌશલ્યાએ ચિંતાતુરતાથી જોયું. તેણે પોતાને આગળ વધારવાનો પ્રયાસ કર્યો તેના કોણી પર. 'ખોટુ શું છે? મારા છોકરા સાથે શું વાંધો છે? '

'રાણીને આરામ કરવા મળે, ચાલશે?' નીલંજાણાએ એટેન્ડન્ટને સલાહ આપી કે જે તેના ખભા પર ઉતરી રહી છે.

ધસી જઇને, એટેન્ડન્ટે રાણીના ખભા પર હાથ મૂક્યો અને તેને નીચે સૂવાનો પ્રયત્ન કર્યો. એ ગંભીર રીતે નબળી પડ્યા કૌશલ્યા, જોકે, તેમણે રજૂઆત કરવાનો ઇનકાર કર્યો. 'તેને મને આપો!'

'યુર હાઇનેસ ...' નીલાંજણાએ તેની આંખોમાં આંસુ ભરાઈ જતા સડસડાટ મચાવ્યો.

'તેને મને આપો!'

'મને નથી લાગતું કે ...'

'તેને મને આપો!'

નીલંઝણા દોડી આવી તેની બાજુમાં ગઈ અને નિર્જીવ બાળકને કૌશલ્યાની બાજુમાં મૂકી દીધી. રાણી યોજાયેલી તેના ગતિહીન પુત્ર તેના છાતી નજીક. લગભગ તરત જ બાળક ગયા હતા અને તર્ક કૌશલ્યા લાંબા વાળ કસીને મજબૂત રીતે પકડવું.

'રામ!' કૌશલ્યાએ મોટેથી કહ્યું.

જોરજોરથી અને જોરશોરથી રડનારા, રામે આમાં, તેના વર્તમાન સાંસારિક જીવનમાં પ્રથમ શ્વાસ લીધા.

'રામ!' કૌશલ્યાને ફરી એક વખત રડ્યા, તેના ગાલ નીચે આંસુઓ વહી ગયાં.

રામ તેના નાના હાથની પરવાનગી આપે તેટલી નિશ્ચિતપણે તેની માતાના વાળને પકડીને, મજબૂત ઉમંગથી બાવળ મારતો રહ્યો. તેણે મોં ખોલ્યું અને પ્રતિબિંબથી suckled.

નીલંજનાને લાગ્યું કે જાણે કોઈ ડેમ ફૂટ્યો હોય અને બાળકની જેમ બાઉલ કરવા લાગ્યો હોય. તેની રખાત એક સુંદર બાળકને જન્મ આપ્યો હતો છોકરો. રાજકુમારનો જન્મ થયો હતો!

તેના સ્પષ્ટ ચિત્તભ્રમણા હોવા છતાં, નીલંજના તેની તાલીમ ભૂલી નહીં. તેણીએ રૂમના દૂરના ખૂણા તરફ જોયું *પ્રહાર* દીવો જન્મનો ચોક્કસ સમય રેકોર્ડ કરવા માટે. તે જાણતી હતી કે રાજવી જ્યોતિષને તે માહિતીની જરૂર પડશે.

તેણીએ સમયની નોંધ લેતા જ તેણીએ શ્વાસ પકડ્યો.

ભગવાન રુદ્ર, દયાળુ!

બરાબર બપોરનો સમય હતો.

'આનો મતલબ શું થયો?' નિલંજને પૂછ્યું.
જ્યોતિષ શાંત રહ્યો.
સૂર્ય ક્ષિતિજમાં ડૂબવા માટે તૈયાર થઈ ગયો હતો અને કૌશલ્યા અને રામ બંને સૂઈ રહ્યા હતા. નીલંઝણાને આખરે હતો રામના ભવિષ્ય વિશે ચર્ચા કરવા રાજવી જ્યોતિષની ઓરડીમાં ગયા.
'તમે કહ્યું હોત કે જો તેનો જન્મ મધ્યાહ્ન પહેલાં થયો હોત તો ઇતિહાસ તેમને મહાનમાંની એક તરીકે યાદ કરશે.' નિલંજના. 'અને તે જો તેનો જન્મ મધ્યાહન પછી થયો હોત, તો તે કમનસીબી સહન કરતો હોત અને વ્યક્તિગત સુખ જાણતો ન હોત.'
'તમને ખાતરી છે કે તે બપોરે બપોરે બરાબર થયો હતો?' જ્યોતિષને પૂછ્યું. 'પહેલાં નહીં? પછી નહીં? '
'અલબત્ત મને ખાતરી છે! બરાબર બપોર પછી. '
જ્યોતિષી deeplyંડે શ્વાસ લીધો અને ફરી એકવાર ચિંતનશીલ બન્યો.
'આનો મતલબ શું થયો?' નિલંજને પૂછ્યું. 'તેનું ભવિષ્ય કેવું હશે? તે મહાન બનશે કે તે ભોગવશે દુર્ભાગ્ય? '
'મને ખબર નથી.'
'તને શું કહેવું છે કે તને ખબર નથી?'
'મારો મતલબ હું જાણતો નથી!' જ્યોતિષે કહ્યું, તેની બળતરા સમાવી શકવામાં અસમર્થ.
નિલંજનાએ બારીની બહાર જોયું, ઘણા એકરમાં અવિરત વળેલા ઉત્કૃષ્ટ રાજવી બગીચાઓ તરફ. આ મહેલ એક ટેકરીની ઉપર ચ wasયો હતો જે અયોધ્યામાં સૌથી highestંચો પોઇન્ટ પણ હતો. તેણી પાણી પર ખાલી નજરે જોતી હતી શહેરની દિવાલોથી આગળ, તે જાણતી હતી કે શું કરવાની જરૂર છે. તેણીએ જન્મનો સમય રેકોર્ડ કરવાનું ખરેખર તેના પર હતું અને તેણી તેને મધ્યાહ્ન તરીકે રેકોર્ડ કરવાની *જરૂર* નથી. કોઈ પણ બુદ્ધિશાળી કેવી હશે? તેણીએ તેણીનો નિર્ણય લીધો હોત: રામનો જન્મ એ મિનિટ *પહેલાં* મધ્યાહન.
તે જ્યોતિષ તરફ વળ્યો. 'તમે જન્મના વાસ્તવિક સમય વિશે શાંત રહેશો.'
તેણે કોઈ સાવચેતી રાખવી જરૂરી નથી. જ્યોતિષી, જે પણ કૌશલ્યાના પિતૃ સામ્રાજ્ય સાથે સંકળાયેલા હતા, કોઈ સમજાવવાની જરૂર નહોતી. તેમની નિષ્ઠા નિલંજનાની જેમ સ્પષ્ટ હતી.
'અલબત્ત.'

પ્રકરણ 4

મહર્ષિ વશિષ્ઠ અયોધ્યાના કિલ્લાના દરવાજા પાસે પહોંચ્યા, ત્યારબાદ તેમના અંગરક્ષકો આદરપૂર્વક અંતર પર ગયા. જેમ ફરજ પરના રક્ષકોએ ધ્યાન દોર્યું, તેઓને આશ્ચર્ય થયું કે મહાન *રાજ ગુરુ* , અયોધ્યાના *રાજવી ageષિ* , ક્યાં હતા? સવારે વહેલી સવારે
રક્ષકોના વડાએ નીચા નમ્યા, નમસ્તે હાથ જોડ્યા અને જ્ *knowledge* ાનના *મહાન માણસને* સંબોધન કર્યું આદરપૂર્વક, ' *મહર્ષિજી* .'
નમ્ર નમસ્તે સ્વીકૃતિ સ્વીકારતાં વશિષ્ઠે એક પગથિયું તોડ્યું ન હતું.
તે દોષથી પાતળો અને heightંચાઈમાં મોટો હતો, તેમ છતાં તેની ચાલાક રચાયેલ અને આત્મવિશ્વાસવાળો હતો. તેની *ધોતી* અને *angvastram* , સફેદ હતા શુદ્ધતા રંગ. તેનું માથું એકદમ હજામત કરાયું હતું, પરંતુ તેના ટોચ પર વાળના ગૂંથેલા વાળ માટે વડા જેણે તેની બ્રાહ્મણ સ્થિતિ જાહેર કરી. વહેતી, બરફીલા daardી, શાંત, નમ્ર આંખો અને વાઇઝ્ડ ચહેરો અભિવ્યક્ત કરાયો પોતાની જાતને શાંતિથી આત્માની છાપ.
છતાં, વશિષ્ઠ ભડકી રહ્યો હતો જ્યારે તે વિશાળ ગ્રાન્ડ કેનાલ તરફ ધીરે ધીરે ચાલતો હતો જેણે આસપાસના ભાગને ઘેરી લીધું હતું. *અયોધ્યા, અભેદ્ય શહેર* . તેના વિચારો તે જાણતા હતા કે તેણે શું કરવું જોઈએ દ્વારા ખાય છે.
છ વર્ષ પહેલાં, રાવણના જંગલી ટોળાઓએ સપ્ત સિંધુ લશ્કરનો નાશ કર્યો હતો. જોકે તેની પ્રતિષ્ઠા ઓછી થઈ ગઈ હતી,

ઉત્તર ભારતના અન્ય સામ્રાજ્યો દ્વારા અધીયોની સત્તા સંભાળવી ન હતી, દરેક ગૌણ લોકો માટે સામ્રાજ્યના સામ્રાજ્ય તે ભાવિ દિવસે ભારે ધમકાવ્યું હતું. પોતાને ઘાયલ કર્યા, સામનો કરવાની કોઈની પાસે તાકાત નહોતી નબળા અયોધ્યા પણ. ગરીબ અને ઓછા શક્તિશાળી હોવા છતાં દશરથ સપ્ત સિંધુનો બાદશાહ રહ્યો એક.

નિર્દય રાવને પોતાનો પાઉન્ડ માંસ અયોધ્યામાંથી કા .્યો હતો. લંકા દ્વારા ચૂકવવામાં આવતા વેપાર કમિશન હતા અપમાનજનક પરાજય પહેલા તેઓ જે હતા તેના દસમા ભાગમાં એકતરફી ઘટાડો થયો. વધુમાં, ની ખરીદી સપ્ત સિંધુનો માલ હવે ઓછા ભાવે હતો. અનિવાર્ય રીતે, જેમ લંકાની સંપત્તિ વધી, અયોધ્યા અને ઉત્તર ભારતના અન્ય રાજ્યો દંડમાં લપસી ગયા. કેમ કે, અફવાઓ પણ વધી ગઈ હતી કે રાક્ષસની શેરીઓ શહેરને સોનાથી મોકળો કરવામાં આવ્યો!

વશિષ્ઠે તેના બaspડીગાર્ડ્સને પાછળ પડી જવાનો સંકેત આપવા માટે હાથ .ંચો કર્યો. તે શેડવાળા ટેરેસ ઉપર ગયો ગ્રાન્ડ કેનાલની અવગણના તેણે તેની નજર ઉત્કૃષ્ટ ટોચમર્યાદા તરફ raisedંચી કરી જે કેનાલની સમગ્ર લંબાઈ સાથે દોડી હતી. ત્યારબાદ તેણે આગળ જોતાં લગભગ અમર્યાદિત વિસ્તરણ તરફ તેની ત્રાટકશક્તિ ચલાવી. તે એકવાર અયોધ્યાનું પ્રતીક હતું પુષ્કળ સંપત્તિ પરંતુ સડો અને ગરીબીના સંકેતો દર્શાવવાનું શરૂ કર્યું હતું.

નહેર થોડા સદીઓ પહેલા, સમ્રાટ પ્રયુતાયસના શાસન દરમિયાન, ના પાણીમાં દોરવા દ્વારા બનાવવામાં આવી હતી નારી સરયુ નદી. તેના પરિમાણો લગભગ આકાશી હતા. તે તેની જેમ પચાસ કિલોમીટર સુધી લંબાયું અયોધ્યા શહેરની ત્રીજી અને બાહ્ય દિવાલની પરિક્રમા કરી. તે વિસ્તૃત, વિસ્તૃત પણ હતું બે કાંઠે લગભગ અ andી કિલોમીટર સુધી. તેની સંગ્રહ ક્ષમતા એટલી વિશાળ હતી કે પ્રથમ કેટલાક વર્ષોથી તેના બાંધકામમાં, ઘણા બધા રજવાડાઓએ પાણીની તંગીની ફરિયાદ કરી હતી. તેમના વાંધા હતા શક્તિશાળી અયોધ્યાન યોદ્ધાઓની ક્રૂર બળથી કચડી નાખવામાં આવે છે.

આ નહેરનો મુખ્ય હેતુ લશ્કરીવાદ હતો. તે એક અર્થમાં, ખડતલ હતી. વાજબી હોવા માટે, તે કહી શકાય મોટનું મોટ, શહેરને ચારે બાજુથી સુરક્ષિત કરો. સંભવિત હુમલાખોરોએ એક ખાઈ કરી હતી તે પાર કરવું પડશે નદી જેવા પરિમાણો. સાહસિક મૂર્ખો ખુલ્લામાં રહેશે, અને નકામી આડશ માટે સંવેદનશીલ છે અશક્ય શહેરની wallsંચી દિવાલોથી મિસાઇલો. ચાર પુલમાં મુખ્ય ચાર કેનાલમાં નહેર ફેલાઇ હતી દિશાઓ. આ પુલોમાંથી નીકળેલા રસ્તાઓ બાહ્યદ્વારમાં આવેલા ચાર વિશાળ દરવાજાઓ દ્વારા શહેરમાં પહોંચ્યા હતા દિવાલ: નોર્થ ગેટ, ઇસ્ટ ગેટ, સાઉથ ગેટ અને વેસ્ટ ગેટ. દરેક પુલને બે ભાગમાં વહેંચવામાં આવ્યો હતો. દરેક વિભાગ તેનું પોતાનું ટાવર અને ડ્રોબ્રીજ હતું, આ રીતે નહેરમાં જ બે સ્તરના સંરક્ષણ આપવામાં આવે છે.

તેમ છતાં, આ ગ્રાઉન્ડ કેનાલને માત્ર રક્ષણાત્મક માળખું ધ્યાનમાં લેવું એ તેને અવ્યવસ્થિત કરવાનું હતું. અયોધ્યાઓ પણ ધાર્મિક પ્રતીક તરીકે નહેર તરફ જોયું. તેમના માટે, તેની કાળી, અભેદ્ય અને ખૂબ જ શાંત સાથે વિશાળ નહેર પાણી, સમુદ્રની યાદ અપાવે છે; પૌરાણિક કથા સમાન, કંઈપણ પ્રાધાન્યનો મુખ્ય સમુદ્ર જેનો સ્રોત હતો બનાવટ. એવું માનવામાં આવે છે કે અબજો વર્ષો પહેલા, આ પ્રાચીન સમુદ્રના કેન્દ્રમાં, બ્રહ્માંડનો જન્મ ત્યારે થયો હતો *એક* , *એકમ* , ઘણા મોટા ભાગમાં વિભાજિત થાય છે, આમ સૃષ્ટિના ચક્રને સક્રિય કરે છે.

અભેદ્ય શહેર, અયોધ્યા, પોતાને તે સર્વોચ્ચ પરમેશ્વર, *એકના* પૃથ્વી પર પ્રતિનિધિ તરીકે જોતો હતો *ભગવાન* , નિરાકાર *એકમ* , *બ્રહ્મ* અથવા *પરમાત્મા* તરીકે આધુનિક સમયમાં લોકપ્રિય છે . એવું માનવામાં આવતું હતું કે *પરમાત્મા* દરેક જીવ, જીવંત અને *નિર્જીવને* વસવાટ કરે છે. કેટલાક પુરુષો અને સ્ત્રીઓ આને જાગૃત કરવા સક્ષમ હતા *પરમાત્મા* અંદર છે, અને આમ ભગવાન બની જાય છે. પુરુષોની વચ્ચેના આ ભગવાનને આજુબાજુના મહાન મંદિરોમાં અમર બનાવવામાં આવ્યા હતા અયોધ્યા. નાના ટાપુઓ ગ્રાન્ડ કેનાલમાં પણ બનાવવામાં આવ્યા હતા, જેના પર મંદિરો બનાવવામાં આવ્યા હતા

આ ભગવાનનો સન્માન.

વશિષ્ઠ, તેમ છતાં, જાણતા હતા કે તમામ પ્રતીકવાદ અને રોમાંસ હોવા છતાં, નહેર ખરેખર વધુ માટે બનાવવામાં આવી હતી પ્રોસાક હેતુઓ. તે અસરકારક પૂર નિયંત્રણ નિયંત્રણના કાર્ય તરીકે કામ કરતું હતું, કેમ કે આ તોફાની સરયુનું પાણી શક્ય હતું નિયંત્રણ દરવાજા દ્વારા દોરી જાય છે. ઉત્તર ભારતમાં પૂરની વારંવાર સમસ્યા હતી.

તદુપરાંત, તેની સીધી સપાટીએ ડ્રોઇંગ વોટરને પ્રમાણમાં સરળ બનાવ્યું, સરખામણીમાં તેને સીધાથી લેતા સરયુ. નાની નહેરો ગ્રાન્ડ કેનાલમાંથી બહાર નીકળીને અયોધ્યાના અંતરિયાળ વિસ્તારમાં ફેલાયેલી, ઉત્પાદકતામાં વધારો થયો નાટકીય રીતે ખેતી કરે છે. કૃષિ ઉપજમાં વધારો ઘણા ખેડુતોને પોતાને પરિશ્રમથી મુક્ત કરી શકશે જમીન સુધી. કોસાલાના સમગ્ર રાજ્યની વિશાળ વસતીને ખવડાવવા ફક્ત થોડા જ લોકો પૂરતા હતા. આ પ્રતિભાશાળી સેનાપતિઓ દ્વારા પ્રશિક્ષિત તેજસ્વી લડાઇ એકમમાં વધારાની મજૂરી એક મોટી સેનામાં પરિવર્તિત થઈ. સેના આજના દાદા મહાન ભગવાન રઘુ સુધી આજુબાજુની જમીનો વધુને વધુ જીતી લીધી સમ્રાટ દશરથે છેવટે આખી સપ્ત સિંધુને વશ કરી, આમ *ચક્રવર્તી સમ્રાટ* બન્યું .

કોસાલામાં વહેતી સંપત્તિએ બાંધકામનો વેગ આપ્યો: વિશાળ મંદિરો, મહેલો, જાહેર સ્નાન, થિયેટરો અને બજાર સ્થળો બનાવવામાં આવી હતી. પથ્થરની તીવ્ર કવિતા, આ ઇમારતો શક્તિ અને ગૌરવનો વસિયત છે અયોધ્યા. તેમાંથી એક ભવ્ય ટેરેસ હતો જે ગ્રાન્ડ કેનાલની આંતરિક કાંઠે છવાઇ ગયો હતો. તે હતી ગંગા નદીની બહાર કાedેલી લાલ રેતીના પત્થરની બનેલી સતત વસાહતી રચના; ટેરેસ સંપૂર્ણ હતી મુલાકાતીઓના સતત પ્રવાહને છાંયો પૂરો પાડતા, જાજરમાન વેલેટેડ છત દ્વારા આવરી લેવામાં.

છતનો દરેક ચોરસ ઇંચ આબેહૂબ રંગમાં રંગવામાં આવ્યો હતો, જેમ કે પ્રાચીન દેવતાઓની વાર્તાઓને રોમાંચક બનાવતો હતો ઇન્દ્ર, અને રાજાઓના પૂર્વજો, જેમણે અયોધ્યા પર રાજ કર્યું, બધી રીતે પ્રથમ ઉમદા ઇક્ષ્વકુ. છત હતી અલગ ભાગોમાં વહેંચાયેલું છે અને, દરેકના કેન્દ્રમાં એક વિશાળ સૂર્ય હતો, તેની કિરણો બધામાં હિંમતભેર વહેતી હતી દિશાઓ. આ નોંધપાત્ર હતું, કારણ કે અયોધ્યાના રાજાઓ સૂર્યવંશી હતા, સૂર્ય ભગવાનના વંશજો, અને સૂર્યની જેમ, તેમની શક્તિ હિંમતભેર બધી દિશામાં વિસ્તરિત થઈ. અથવા તેથી તે લંકાના રાક્ષસ પહેલા હતું એક માં તેમની પ્રતિષ્ઠા નાશ પામ્યો.

વશિષ્ઠે નહેરને બિછાવેલા અસંખ્ય કૃત્રિમ ટાપુઓમાંથી એક પર અંતર જોયું. આ ટાપુ, વિપરિત અન્ય લોકો પાસે મંદિર ન હતું પણ ત્રણ વિશાળ મૂર્તિઓ છે, જે જુદી જુદી દિશાઓનો સામનો કરી રહી છે. એક હતો ભગવાન બ્રહ્મા, સર્જક, સર્વશ્રેષ્ઠ વૈજ્ .ાનિકમાંના એક. તેને ઘણી શોધનો શ્રેય મળ્યો હતો જેના પર વૈદિક જીવન માર્ગ બાંધવામાં આવ્યો હતો. તેમના શિષ્યો જે કોડની સ્થાપના કરે છે તેનાથી જીવે છે: અવિરત ધંધો જ્ knowledgeાન અને સમાજ માટે નિlessસ્વાર્થ સેવા. તેઓ વર્ષોથી બ્રહ્મા અથવા બ્રાહ્મણોના જાતિમાં વિકસ્યા હતા.

તેની જમણી બાજુએ ભગવાન પરશુરામની પ્રતિમા હતી, જે છઠ્ઠા વિષ્ણુ તરીકે પૂજાયેલી હતી. સમયાંતરે, જ્યારે જીવનનો માર્ગ બિનકાર્યક્ષમ, ભ્રષ્ટ અથવા કટ્ટરવાદી બન્યા, એક નવો નેતા ઉભરી આવ્યો, જેણે તેમના લોકોને સુધારેલ સામાજિક વ્યવસ્થા માટે માર્ગદર્શન આપ્યું. વિષ્ણુ એ એક પ્રાચીન બિરુદ હતું જે મહાન નેતાઓને આપવામાં આવ્યું હતું, જેને સારાના પ્રચારકો તરીકે મૂર્તિકૃત. વિષ્ણુસ ભગવાન જેવા પૂજા કરવામાં આવી હતી. અગાઉના વિષ્ણુ ભગવાન પરશુરામએ ઘણી સદીઓ પહેલા ભારતને તેના માર્ગદર્શનમાંથી બહાર કા .્યું હતું ક્ષત્રિયની ઉંમર, જેણે વિકરાળ હિંસામાં અધ: પતન કર્યું હતું. તે બ્રાહ્મણની યુગમાં, એક યુગનો પ્રારંભ કરતો જ્ knowledgeાન.

ભગવાન પરશુરામની બાજુમાં, અને ભગવાન બ્રહ્માની ડાબી બાજુ, ત્રૈક્યનું વર્તુળ પૂર્ણ કરવું એ ભગવાનની પ્રતિમા હતી રુદ્ર, પાછલા મહાદેવ. આ એક પ્રાચીન શીર્ષક હતું જેઓ દુષ્ટ નાશ કરનારાઓને આપવામાં આવ્યું હતું. આ મહાદેવનું માનવતાને જીવનની નવી રીત તરફ માર્ગદર્શન આપવાનું કાર્ય નહોતું; આ વિષ્ણુ માટે અનામત હતું. તેનું કાર્ય હતું દુષ્ટને શોધવા અને નાશ કરવા માટે મર્યાદિત છે. એકવાર એવિલનો નાશ થઈ ગયા પછી, ગુડ નવીની સાથે ફાટશે જોમ વિષ્ણુથી વિપરીત, મહાદેવ ભારતના વતની ન હોઈ શકે, કારણ કે તે તેમને એક અથવા આગળ તરફ દોરી શકે છે આ મહાન જમીનની બીજી બાજુ. તેને એવિલ તે સ્પષ્ટપણે જોવા માટે સક્ષમ કરવા માટે, જ્યારે તે હતો, તે માટે બહારનો વ્યક્તિ બનવું પડ્યું તે aroભો થયો. ભગવાન રુદ્ર ભારતની પશ્ચિમ સરહદોની બહારના દેશના હતા: પરિહા.

વશિષ્ઠ ઘૂંટણિયે નીચે ગયા અને તેમના કપાળ સાથે જમીનને સ્પર્શ કરી, તેજસ્વી ત્રૈક્યના આદરથી જે વર્તમાન વૈદિક જીવનશૈલીનો આધાર હતા. તેણે માથું raisedંચું કર્યું અને નમસ્તેમાં હાથ જોડ્યા.

'ઓ પવિત્ર ત્રૈક્ય, મને માર્ગદર્શન આપો' વશિષ્ઠે સૂઝ્યું. 'કેમકે હું બળવો કરવાનો ઇરાદો રાખું છું.'

અચાનક પવનનો અવાજ તેના કાનની આસપાસ પડ્યો જ્યારે તે ત્રણેયને જોતો રહ્યો. આરસ જેવું હતું તેવું નહોતું હોઈ. અયોધ્યા રોયલ્ટી હવે બાહ્ય સપાટીને જાળવી રાખવામાં સક્ષમ ન હતી. ના તાજ ઉપર સોનાનો પાંદડો ભગવાન બ્રહ્મા, પરશુરામ અને રૂદ્ર છાલ ઉતારવા માંડ્યા હતા. ટેરેસની છત પર પેઇન્ટ ફ્લ flaક કરાયું હતું સુંદર છબીઓ અને રેતીનો પત્થર ઘણી જગ્યાએ ચીપ કરવામાં આવ્યો હતો. ગ્રાન્ડ કેનાલ પોતે જ કાંપ કરવાનું શરૂ કરી દીધી હતી અને સુકાઈ જવું, કોઈ સમારકામ હાથ ધરવામાં વગર; અયોધ્યા શાહી વહીવટ સંભવત for આવા કાર્યો માટે બજેટ આપવામાં અસમર્થ હતું.

જો કે, વશિષ્ઠને સ્પષ્ટ હતું કે પર્યાપ્ત શાસન માટે ફક્ત વહીવટ માટે નાણાંની અછત જ નહોતી, તે પણ તેના માટે ઇચ્છા ગુમાવી હતી. કેનાલનું પાણી ફરી વળતાં જ ખુલ્લી શુષ્ક જમીનો પર અતિક્રમણ કરવામાં આવ્યું હતું મુક્તિ. જ્યાં સુધી આ શહેર તેની સીમમાં ફાટતું ન લાગે ત્યાં સુધી અયોધ્યાન વસ્તી વધી ગઈ હતી. પણ થોડા વર્ષો પહેલાં તે કલ્પનાશીલ હોત કે આ રીતે કેનાલ અશુદ્ધ થઈ જશે; કે નવા આવાસો બાંધવામાં આવશે નહીં ગરીબો માટે. પરંતુ, અફસોસ, ઘણા અસંભવિતોને હવે ટેવ પડી ગઈ હતી.

ભગવાન પરશુરામ, આપણને જીવનની નવી રીતની જરૂર છે. મારા મહાન દેશને લોહી અને પરસેવોથી કાયાકલ્પ કરવો જોઈએ

પૃષ્ઠ 28

દેશભક્તો. મારે જે જોઈએ છે તે ક્રાંતિકારી છે, અને દેશભક્તોને તેઓ જે લોકો સેવા આપવા માટે પસંદ કરે છે તે લોકો દ્વારા વારંવાર દેશદ્રોહી કહેવામાં આવે છે, ઇતિહાસ અંતિમ ચુકાદો પસાર થાય ત્યાં સુધી.

વશિષ્ઠે નહેરમાંથી કાદવ કાપી નાખ્યો હતો જે ટેરેસના પગથિયા પર જમા થઈ ગયો હતો અને તેના અંગૂઠાનો ઉપયોગ તેને foreભી લીટીમાં તેના કપાળ પર લગાવો.

આ માટી મારા કરતાં મારા જીવન કરતાં વધુ મૂલ્યવાન છે. હું મારા દેશને પ્રેમ કરું છું. હું મારા ભારતને પ્રેમ કરું છું. હું શપથ લઈશ કે હું જે કરીશ તે કરીશ. હે ભગવાન, મને હિંમત આપો.

લટર્જિકલ રટણની નરમ લય પવનની લહેરથી લહેરાઈ, જેનાથી તે તેની જમણી તરફ વળ્યો. નો નાનો જૂથ લોકો વાદળી, દૈવીનો પવિત્ર રંગ પહેરીને અંતરમાં ગૌરવપૂર્ણ રીતે ચાલતા હતા. તે એક અસામાન્ય દૃશ્ય હતું આ દિવસો. સંપત્તિ અને શક્તિની સાથે, સપ્ત સિંધુના નાગરિકોએ પણ તેમની આધ્યાત્મિક ઉત્સાહ ગુમાવ્યો હતો. ઘણા માને છે કે તેમના ભગવાનનો ત્યાગ થયો છે. બીજું શા માટે તેઓ આવું ભોગ લેશે?

ઉપાસકોએ છઠ્ઠા વિષ્ણુ ભગવાન પરશુરામના નામનો જાપ કર્યો.

'રામ, રામ, રામ બોલો; રામ, રામ, રામ. રામ, રામ, રામ બોલો; રામ, રામ, રામ. '

તે એક સરળ જપ હતો: 'રામ નામ બોલો.'

વશિષ્ઠ હસ્યો; તેને, આ એક નિશાની હતી.

ભગવાન પરશુરામ, આભાર. તમારા આશીર્વાદ બદલ આભાર.

વશિષ્ઠે છઠ્ઠા વિષ્ણુના નામ પર પોતાની આશાઓ બાંધી હતી: અયોધ્યાના છ વર્ષના સૌથી મોટા રાજકુમાર, રામ. Theષિએ આગ્રહ કર્યો હતો કે રાણી કૌશલ્યાના પસંદ કરેલા નામ, રામ, રામ રામચંદ્રમાં વધારવામાં આવે. કૌશલ્યાની પિતા, દક્ષિણ કોસલા રાજા Bhanuman, અને માતા Kurus રાણી મહેશ્વરીએ હતા *Chandravanshis, ચંદ્રના વંશજો* . વશિષ્ઠે વિચાર્યું કે રામના માતૃત્વ ઘર તરફ ઝઘડો કરવો પણ બુદ્ધિશાળી હશે. વળી, રામચંદ્રનો અર્થ 'ચંદ્રનો સુખદ ચહેરો' હતો, અને તે સારી રીતે જાણીતું હતું કે ચંદ્ર આ સાથે ચમક્યો સૂર્ય પ્રતિબિંબિત પ્રકાશ. કાવ્યાત્મક રૂપે, સૂર્ય ચહેરો હતો અને ચંદ્ર તેનું પ્રતિબિંબ હતું; કોણ, પછી, માટે જવાબદાર હતી ચંદ્ર નો સુખદ ચહેરો? *સુર્ય!* તે આ રીતે યોગ્ય હતું: રામચંદ્ર એક સૂર્યવંશી નામ પણ હતું, માટે તેના પિતા દશરથ સૂર્યવંશી હતા.

તે નામો નિર્દેશિત એક પ્રાચીન માન્યતા હતી. માતા-પિતાએ કાળજીપૂર્વક તેમના બાળકોના નામ પસંદ કર્યા. એક નામ, એ ભાવના, બાળક માટે આકાંક્ષા, *સ્વધર્મ* , *વ્યક્તિગત ધર્મ* બની ગઈ . છઠ્ઠાનું નામ રાખેલ છે વિષ્ણુ પોતે, આ બાળક માટેની આકાંક્ષાઓ વધારે ન સેટ કરી શક્યા હોત!

ત્યાં બીજું નામ હતું કે વશિષ્ઠે તેની આશાઓ રાખી હતી: રામનો ભાઈ ભરત, તે સાત વર્ષનો હતો મહિના. તેની માતા, કૈકેયી, રાવણ સાથેની મહાન યુદ્ધ સમયે તે જાણતી ન હતી કે તે જે લઈ રહી હતી તેના ગર્ભાશયમાં દશરથનું બાળક. વશિષ્ઠ જાણતા હતા કે કૈકેયી એક પ્રખર, ઇચ્છાશક્તિવાળી સ્ત્રી હતી. તે હતી પોતાને અને તેણીને તેના પોતાના તરીકે જુએલા લોકો માટે મહત્વાકાંક્ષી. તેણીએ સૌથી મોટી રાણી, કૌશલ્યા માટે સ્થાયી થઈ ન હતી તેના ઉપર એક પુત્ર માટે એક મહાન નામ પસંદ કરીને. તેણીનો પુત્ર, તે સુપ્રસિદ્ધનું નામ હતું ચંદ્રવંશી સમ્રાટ, ભરત, જેણે હજાર વર્ષ પહેલા શાસન કર્યું હતું.

પ્રાચીન સમ્રાટ ભારતે લડતા સૂર્યવંશીઓ અને ચંદ્રવંશીઓને એક જ બેનર હેઠળ એક કર્યા હતા. પ્રાસંગિક ઝઘડા છતાં, તેઓ સંબંધિત શાંતિથી રહેવાનું શીખ્યા હતા; એક શાંતિ કે યોજવામાં તે હતી સમ્રાટ દશરથ, એક સૂર્યવંશી દ્વારા આજે ઉદાહરણ છે, તેમની બે વંશની શોધ કરનારી બે રાણીઓ છે ચંદ્રવંશી રોયલ્ટી, કૌશલ્યા અને કૈકેયી. અશ્વપતિ, કૈકેયીના પિતા અને ચંદ્રવંશી રાજા કેકાયા, હકીકતમાં સમ્રાટનો સૌથી નજીકનો સલાહકાર હતો.

બે નામમાંથી એક ચોક્કસ મારા હેતુને પૂર્ણ કરશે.

તેણે ભગવાન પરશુરામની સામે ફરી મૂર્તિથી તાકાત ખેંચી.

હું જાણું છું કે તેઓ વિચારે છે કે હું ખોટો છું. તેઓ મારા આત્માને શાપ પણ આપી શકે છે. પરંતુ તમે તે જ હતા જેણે કહ્યું હતું, 'મારા ભગવાન, તે કોઈ નેતાએ પોતાના દેશને વધુ પ્રેમ કરવો જોઈએ કારણ કે તે તેના પોતાના આત્માને ચાહે છે.

વસિષ્ઠ તેના તલવારનું મ્યાન માટે પહોંચ્યો, ત્યારે તેમના વાડામાં અંદર છુપાયેલા *angvastram* . તેણે છરી બહાર કા .ી અને જોયું નામ કે જે પ્રાચીન લિપિમાં હિંટ ઉપર લખ્યું હતું: પરશુરામ.

Deeplyંડે શ્વાસ લેતા, તેણે છરીને તેના ડાબા હાથ તરફ ફેરવી અને લોહી કા drawવા માટે deepંડા પંકચર કરીને, તેની આગળની આંગળીને લપેટ્યો. તેણે લોહીના ટીપા નીચે ફક્ત તેના અંગૂઠાથી આંગળી દબાવવી, અને કેટલાક ટીપાં નહેરમાં ટપકવા દીધાં.

આ લોહીના શપથ દ્વારા, હું મારા બધા જ્ knowledgeાનની શપથ લેઉં છું, હું મારા બળવોને સફળ કરીશ, અથવા પ્રયત્નશીલ હું મરી જઈશ.

વશિષ્ઠે ભગવાન પરશુરામ પર એક છેલ્લી નજર નાખી, આદરપૂર્વક હાથ જોડતાં તેઓ માથું ઝૂકાવ્યાં

નમસ્તે, અને ધીરે ધીરે મહાન વિષ્ણુના અનુયાયીઓની રુદન ફટકારી. *'જય પરશુરામ!'*
પરશુરામનો મહિમા!

અધ્યાય 5

કૌશલ્યા, રાણી, ખુશ હતી; કૌશલ્યા, માતા નહોતી. તે સમજી ગઈ કે રામે તે છોડવું જોઈએ
અયોધ્યા મહેલ. સમ્રાટ દશરથે તેમને રાવણના હાથે થયેલા ભયાનક પરાજય માટે દોષી ઠેરવ્યો હતો
જે દિવસે રામનો જન્મ થયો હતો. તે ભયંકર દિવસ સુધી, તે ક્યારેય યુદ્ધ હાર્યો ન હતો; હકીકતમાં, તે એકમાત્ર અણનમ શાસક હોત
આખા ભારતમાં. દશરથને ખાતરી હતી કે રામનો જન્મ ખરાબ કર્મથી થયો હતો અને તેનો જન્મ પૂર્વવત્ હતો
રઘુ નો ઉમદા વંશ. આને બદલવા માટે શક્તિહીન કૌશલ્યા થોડીક જ કરી શક્યા.
કૈકેયી હંમેશાં પ્રિય પત્ની રહી હતી, અને કરચાપાનાં યુદ્ધમાં બાદશાહનો જીવ બચાવ્યો હતો
તેણીએ દશરથ પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ રાખ્યું. કૈકેયી અને તેની કુટેરીએ દશરથની માન્યતાને ઝડપથી જણાવી દીધી
રામનો જન્મ અશુભ હતો. ટૂંક સમયમાં જ અયોધ્યા શહેર તેના સમ્રાટની માન્યતા શેર કરશે. તે વ્યાપકપણે યોજવામાં આવ્યું હતું કે બધા
રામના જીવનના સારા કાર્યો ',,o32ર' ના દાગને ધોઈ નાખવામાં સફળ નહીં થાય, વર્ષ મુજબ
ભગવાન મનુનું ક calendarલેન્ડર, દશરથ હરાઈ ગયો અને રામનો જન્મ થયો.
તે શ્રેષ્ઠ રહેશે જો રામ રાજગુરુ વશિષ્ઠ સાથે મહેલ છોડી દેશે, કૌશલ્યા જાણતા હતા. તેમણે દૂર હશે
અયોધ્યા ખાનદાની, જેણે તેમને ક્યારેય સ્વીકારી ન હતી. તદુપરાંત, તે શિક્ષણમાંથી toભા રહેશે
તે વશિષ્ઠના ગુરૂકુળમાં પ્રાપ્ત થશે . *ગુરુકુળનો* અર્થ *ગુરુનો પરિવાર હતો,* પરંતુ વ્યવહારમાં તે *નિવાસી શાળા* હતી
ગુરુ. તે ફિલસૂફી, વિજ્ ,ાન, ગણિત, નીતિશાસ્ત્ર, યુદ્ધ અને કળા શીખશે. તે પાછો આવશે, વર્ષો પછી, એ
તેના ભાગ્યનો હવાલો માણસ.
રાણી આ સમજી ગઈ, પરંતુ ડોટિંગ કરનારી માતા જવા દેવામાં અસમર્થ હતી. તે તેના બાળકને પકડીને રડી પડી. રામ
તેણી તેની માતાને પકડતી વખતે જડબેસલાક stoodભી રહી, જેણે તેને ચુંબન કરીને ગળેથી હસાવ્યો; આ નમ્ર ઉંમરે પણ, તે એક હતો
અસામાન્ય શાંત છોકરો.
ભરત, રામથી વિપરીત, ઉન્મત્ત રડતો હતો, તેની માતાને જવા દેતો હતો. કૈકેયી તેના પુત્ર સાથે ઝગમગાટ ભરી રહી હતી
ઉત્સાહ. 'તું મારો દીકરો છે! આવા સીસી ન બનો! રાજાની જેમ વર્તન કરો તમે એક દિવસ બનશો! જાઓ, તમારા બનાવો
માતા ગર્વ! '
વશિષ્ઠ કાર્યવાહી જોતા અને હસતા.
ઉત્સાહી બાળકોમાં તીવ્ર લાગણીઓ હોય છે જે અભિવ્યક્તિ શોધવાનો આગ્રહ રાખે છે. તેઓ મોટેથી હસે છે. તેઓ વધુ રડે છે મોટેથી.
તેમણે ભાઈઓને અવલોકન કર્યું કારણ કે તેઓને આશ્ચર્ય થયું હતું કે શું તેનું લક્ષ્ય નિષ્ઠુર ફરજ અથવા ઉત્કટ ભાવના દ્વારા પ્રાપ્ત થશે.
દશરથના ચાર પુત્રોમાંના સૌથી નાના, જોડિયા લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન, તેમની સાથે પાછળની બાજુ stoodભા રહ્યા
માતા, સુમિત્રા. ગરીબ ત્રણ વર્ષના વયના લોકો ખોવાઈ ગયા, શું થઈ રહ્યું હતું તે સમજી શક્યા નહીં. વશિષ્ઠને ખબર હતી
તે તેમના માટે ખૂબ જલ્દી હતું, પરંતુ તે તેમને પાછળ છોડી શક્યો નહીં. રામ અને ભરતની તાલીમ લાંબો સમય લેશે,
કદાચ એક દાયકા પણ, જો વધુ નહીં. તે આ સમયગાળા દરમિયાન રાજકીય હોવાના કારણે જોડિયા જોડીનું જોખમ લઈ શક્યું નહીં
ઉમરાવો વચ્ચેની ષડયંત્રથી નાના રાજકુમારોને છાવણીઓમાં સહભાગી કરવામાં આવશે. આ દૂષિત ખાનદાની
તે પહેલાથી જ અયોધ્યાને શુદ્ધ રક્તસ્રાવ કરી રહ્યું હતું, તેના ષડયંત્રથી અને પોતાને સમૃદ્ધ બનાવવાના કાવતરાથી; સમ્રાટ નબળો હતો અને
વિચલિત.
રાજકુમારો ઉનાળા અને શિયાળાના અયનકાળ દરમિયાન વર્ષમાં બે વાર *નવ દિવસની* રજાઓ *આપીને* ઘરે પાછા ફરતા હતા .
પ્રાચીન *નવરાત્ર* મહોત્સવ, જેણે સૂર્ય ભગવાનની દિશામાં છ-માસિક ફેરફારની ઉજવણી કરી હતી-
ક્ષિતિજ તરફ દક્ષિણ પ્રવાસ, ખૂબ જોમ સાથે ઉજવવામાં આવ્યો હતો. વશિષ્ઠ માને છે કે તે અteenાર દિવસો કરશે
આ સંતોષી માતા અને પુત્રોને આશ્વાસન આપવા માટે પૂરતું છે. પાનખર અને વસંત *નવરાત્રા* , બે સમપ્રકાશીય સાથે ગોઠવાયેલ છે,
ગુરુકુળ ખાતે *સ્મરણાગન્ન* કરવામાં આવશે .
રાજ ગુરુએ દશરથ તરફ પોતાનું ધ્યાન ફેરવ્યું.
છેલ્લાં છ વર્ષો બાદશાહ પર તેમનો ભોગ બન્યા હતા. ચર્મપત્ર જેવી ત્વચા તેના ચહેરા ઉપર ધીમે ધીમે ખેંચાઈ હતી
દુ griefખથી કંટાળી ગયેલી, તેની આંખો ડૂબી ગઈ, તેના વાળ ગ્રે. તેના પગ પરના ઘાતક યુદ્ધના ઘા લાંબા સમયથી એમાં ફેરવાયા હતા
કાયમી વિકલાંગતા, તેને શિકારથી વંચિત રાખવી અને કસરત કરવી જે તેને ખૂબ ગમ્યું. પીણાની આશ્રય લેવી, તેનો વાળો
શારીરિક તે મજબૂત અને ઉદાર યોદ્ધા જેણે તે એક વાર હોત તેના વિશે થોડો સંકેત આપ્યો હતો. રાવણે તેને ફક્ત હરાવ્યો ન હતો
તે ભયંકર દિવસ. તે દરરોજ તેને હારતો રહ્યો.
'તારી મહત્તા,' વશિષ્ઠે મોટેથી કહ્યું. 'તમારી પરવાનગીથી.'
એક વિચલિત દશરથે પોતાનો હુકમ પુષ્ટિ કરતાં તેનો હાથ લહેરાવ્યો.

શિયાળુ અયનકાળ પછીનો એક દિવસ હતો અને રાજકુમારો તેમની અર્ધવાર્ષિક રજા પર અયોધ્યામાં હતા. તે ત્રણ થઈ ગઈ હતી
વર્ષોથી તેઓ પ્રથમ *ગુરુકુળ ગયા* . *ઉત્તરાયણ* , ક્ષિતિજ તરફ સૂર્યની ઉત્તર તરફની ગતિ હતી

શરૂ કર્યું. છ મહિના પછી, ઉનાળાની ટોચ પર, ભગવાન સૂર્ય તેની દિશા અને *દક્ષિણ* તરફ *દક્ષિણ* દિશા તરફ જશે
સૂર્યની હિલચાલ શરૂ થશે.

રામે તેમનો મોટાભાગનો સમય, રજા પર પણ ગુરુ વશિષ્ઠ સાથે વિતાવ્યો હતો, જે ભગવાન સાથે મહેલમાં પાછો ગયો હતો છોકરાઓ *;* કૌશલ્યા ફરિયાદ ઉપરાંત ઘણું કરી શકી ન હતી. બીજી બાજુ ભરત કડક રીતે કૈકેયીની મર્યાદિત હતો ચેમ્બર, તેના દબાણયુક્ત માતા દ્વારા અવિરત ટ્યુટરિંગ અને પૂછપરછને આધિન. લક્ષ્મણ શરૂ થઈ ચૂક્યો હતો નાના ટટ્ટુ સવારી, અને તે તેને પ્રેમભર્યા. શત્રુઘન... ફક્ત પુસ્તકો વાંચો!

આવા જ એક સવારી પછી લક્ષ્મણ તેની માતા સુમિત્રા પાસે દોડી રહ્યો હતો, જ્યારે તે અવાજો સાંભળીને ટૂંકી રહ્યો તેના ચેમ્બરની બહાર. તેણે પડદા પાછળથી જોયું.

'શત્રુઘ્ન, તમારે સમજવું જ જોઇએ કે તમારો ભાઈ ભરત તમારો મજાક ઉડાવી શકે, પણ તે તમને સૌથી વધુ પ્રેમ કરે છે. તમે હંમેશાં તેની સાથે રહેવું જોઈએ. '

શત્રુઘ્ન હાથમાં તાડના પાંદડાની ચોપડી પકડી રહ્યો હતો, ધ્યાન આપવાનું asોંગ કરતાં વાંચવાની સખત કોશિશ કરી રહ્યો હતો તેની માતાને.

'તમે મને સાંભળી રહ્યા છો, શત્રુઘ્ન?' સુમિત્રા પૂછ્યું, તીવ્ર.

'હા મમ્મી' શત્રુઘને કહ્યું, જોતા ઇમાનદારી તેના અવાજમાંથી ટપકતી હતી.

'મને એવું નથી લાગતું.'

શત્રુઘને તેની માતાનું છેલ્લું વાક્ય પુનરાવર્તન કર્યું. તેમની કલ્પના તેની ઉંમર માટે નોંધપાત્ર સ્પષ્ટ અને ચપળ હતી. સુમિત્રા જાણતા હતા કે તેનો દીકરો ધ્યાન આપતો નથી, અને છતાં તે તે હકીકત વિશે કંઇ કરી શક્યો નહીં કે તે ન હોત ખરેખર તેને બધા સાંભળી!

માતાની પાસે દોડી જતાં લક્ષ્મણ હસ્યો, જ્યારે તેણીની ખોળામાં કૂદકો લગાવતાં આનંદથી ઝૂકી ગયો.

'હું ચાલશે લિ *મી* માર્કેટિંગ તમને *મા* !' તેણે પોતાના બાલિશ લિસ્પ સાથે કહ્યું.

લક્ષ્મણની આજુબાજુ હાથ લપેટતાં સુમિત્રા હસી પડી. 'હા, હું જાણું છું કે તમે હંમેશાં મને સાંભળશો. તમે મારા સારા દીકરા! '

શત્રુઘ્ન તેની હથેળીના પાન પુસ્તિકા પર પાછા જતા પહેલાં તેની માતા તરફ ટૂંકમાં નજરે પડ્યો.

'તું મને જે કરવાનું કહે તે હું કરીશ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેની આતુર આંખો પ્રેમથી ભરાઈ ગઈ. 'અલવે *મા* .'

'તો પછી મારી વાત સાંભળો' સુમિત્રાએ એક જાદુઈ, કાવતરાખોર અભિવ્યક્તિ સાથે ઝૂકીને કહ્યું, તે જાણે તે પ્રકારની લક્ષ્મણને પ્રેમ હતો. 'તમારા મોટા ભાઈ રામની તમારી જરૂર છે.' તેણીની જેમ તેણીની અભિવ્યક્તિ કરુણતાપૂર્ણ વૃત્તિમાં બદલાઈ ગઈ ચાલુ રાખ્યું. 'તે એક સરળ અને નિર્દોષ આત્મા છે. તેને કોઈ એવી વ્યક્તિની જરૂર છે જે તેની આંખો અને કાન બની શકે. ખરેખર કોઈને ગમતું નથી તેને. ' તેણે ફરી લક્ષ્મણ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું અને ગણગણાટ કર્યો, 'તમારે તેને નુકસાનથી બચાવવું પડશે. લોકો હંમેશા કહે છે તેની પાછળની પાછળની બાબતોનો અર્થ છે, પરંતુ તે તેમાંના શ્રેષ્ઠમાં જુએ છે. તેની પાસે ઘણા બધા દુશ્મનો છે. તેનું જીવન નિર્ભર છે તમારા પર...'

'ખરેખર?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, તેની આંખો માંડ માંડ સમજી ગયેલા ડરથી વ્યાપક થઈ રહી છે.

'હા! અને મારો વિશ્વાસ કરો, હું તેના રક્ષણ માટે ફક્ત તમારા પર વિશ્વાસ કરી શકું છું. રામનું હૃદય સારું છે, પરંતુ તે ખૂબ વિશ્વાસ કરે છે અન્ય. '

' *મા* ચિંતા કર નહીં ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેની પીઠ સખ્તાઇથી અને હોઠને પાછળ રાખીને, તેની આંખો સૈનિકની જેમ ચમકતી સૌથી મહત્વપૂર્ણ ઉપક્રમથી સન્માનિત 'હું તમને alway કરશે *મી* રામ ના કાળજી લેવા *દાદા* .'

સુમિત્રાએ ફરીથી લક્ષ્મણને ગળે લગાવી અને પ્રેમથી સ્મિત કર્યું. 'હું જાણું છું તમે કરશો.'

' *દાદા* !' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી, ટટ્ટુ બાજુઓ સામે તેની થોડી રાહ લગાવી, તે ઝડપથી ચલાવવાની તૈયારીમાં હતો. પરંતુ ટટ્ટુ, બાળકો માટે ખાસ પ્રશિક્ષિત, બંધાયેલા સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો.

નવ વર્ષનો રામ લક્ષ્મણની આગળ ,ંચા, ઝડપી ટટ્ટુ પર સવાર થયો. તેની તાલીમ માટે સાચું, તે તેનામાં ચિત્તાકર્ષકપણે વધ્યું પ્રાણી સાથે સંપૂર્ણ સુમેળમાં, કેંટરના દરેક વૈકલ્પિક પગલા પર કાઠી. આ ખાલી બપોરે, તેઓ છો રાજકીય અયોધ્યા સવારીના મેદાનમાં, ઘોડેસવારની કળા દ્વારા પોતાને દ્વારા પ્રેક્ટિસ કરવાનું નક્કી કર્યું.

' *દાદા* ! *મારે* ! ' લક્ષ્મણને ભયાવહ ચીસો પાડી, હવે કોઈ પણ tenોંગ કરીને અસ્પષ્ટપણે નીચે મૂક્યા બાદ- સૂચનો શીખ્યા. તેણે લાત મારીને તેની જાતને સૌથી સારી રીતે ચાબુક માર્યો.

રામે ઉત્સાહી લક્ષ્મણ તરફ નજર ફેરવી અને તેના નાના ભાઈને સાવધાની કરતા કહ્યું, 'લક્ષ્મણ, ધીમું નીચે. બરાબર સવારી કરો. '

' *થ* ઓપ!' લક્ષ્મણને હાંકી કા .્યો.

લક્ષ્મણના પકડાયેલા અને બરતરફ થતાં રામે તરત જ લક્ષ્મણનો કર્કશ અવાજ સમજ્યો અને તેની લગામ ખેંચી લીધી ઝડપથી. ' *દાદા* , *ઉતારો* !'

'શું?'

'ઉતારો!' તેણે રામનો હાથ પકડતાં તેને નીચે ખેંચવાનો પ્રયાસ કરતાં એક ઉશ્કેરાયેલા લક્ષ્મણને બૂમ પાડી.

ઘોડા પરથી ઉતરીને રામ ભડકી ગયો. 'લક્ષ્મણ તે શું છે?'

'જુઓ!' લક્ષ્મને ઉદ્ગાર સાથે કહ્યું, જેમ તેણે બિલીટ પટ્ટા પર ધ્યાન દોર્યું જે ગિરિની પટ્ટા પર બકલથી પસાર થયું; આ

ઘેર, બદલામાં, કાઠી જગ્યાએ રાખવામાં. બકલ લગભગ પૂર્વવત આવી ગઈ હતી.

'મહાન ભગવાન રુદ્ર દ્વારા!' ફફડાટથી રામ. સવારી કરતી વખતે બકલ છૂટી હોત, તો તે હોત વિખરાયેલી કાઠી ફેંકી દો, પરિણામે ગંભીર ઈજા થઈ. લક્ષ્મણે તેને ભયંકર અકસ્માતથી બચાવી લીધો હતો.

લક્ષ્મણે આજુબાજુમાં જોયું, તેની માતાના શબ્દો તેના મગજમાં ગુંજતા હતા. ' *ગુ* omeone, તમે મારવા પ્રયાસ કર્યો *દાદા* .'

રામે કાળજીપૂર્વક ઘેરા પટ્ટા અને જોડાયેલ બકલની તપાસ કરી. તે ખાલી બહાર પહેરવામાં જોયું; ત્યાં કોઈ સંકેતો હતા ચેડા. લક્ષ્મણે નિશ્ચિતપણે તેને ઈજાથી બચાવી લીધો હતો, અને સંભવત death મૃત્યુ પણ.

રામે લક્ષ્મણને નમ્રતાથી સ્વીકાર્યો. 'આભાર, મારા ભાઈ.'

'વિશે ચિંતા કરશો નહીં કોઈપણ કોન *મી* Pira *મી* એટલે *મી* ,' લક્ષ્મણ કહ્યું, એક ગૌરવપૂર્ણ અભિવ્યક્તિ પહેર્યા છે. તે હવે નિશ્ચિત હતો તેની માતાની ચેતવણી. ' *દાદા* , હું તમારું રક્ષણ કરીશ . હંમેશાં *th* . '

રામે પોતાને હસતા અટકાવવા સખત કોશિશ કરી. 'કાવતરું, હહ? તમને આટલો મોટો શબ્દ કોણે શીખવ્યો? '

' *ગુ* atrughan,' લક્ષ્મણ કહ્યું, ફરીથી આસપાસ જોઈ, ધમકીઓ માટે વિસ્તાર સ્કેનિંગ.

'શત્રુઘ્ન, *હમ્* ?'

'યે *મા* . ચિંતા કરશો નહીં, *દાદા* . લાખ *મા* માણસ તમારું રક્ષણ કરશે. '

રામે તેના ભાઈના કપાળ પર ચુંબન કર્યું અને તેના નાના રક્ષકને આશ્વાસન આપ્યું. 'મને પહેલેથી જ સલામત લાગે છે.'

ઘોડાની સતડલની ઘટનાના બે દિવસ પછી બંને ભાઈઓ *ગુરુકુળ* પાછા જવાની તૈયારીમાં હતા . રામે રાજની મુલાકાત લીધી
તેમના ઘોડા વરરાજા તેમના પ્રસ્થાન પહેલાં રાત્રે સ્થિર; બંનેનો લાંબો દિવસ આગળ હતો. ત્યાં સ્થિર હતા
હાથ, અલબત્ત, પરંતુ રામ આ કામ આનંદ; તે તેને soothed. પ્રાણીઓ અયોધ્યાના મુઠ્ઠીભર લોકોમાં હતા જે
તેને ન્યાય ન આપ્યો. તેમને તેમની સાથે ક્યારેક-ક્યારેક સમય પસાર કરવો ગમતું. ની ક્લિપ-ક્લોપ ના અવાજ તરફ તેણે પાછળ જોયું
hooves.

'લક્ષ્મણ!' ગભરાઈને રામને બૂમ પાડી, જ્યારે નાના લક્ષ્મણ તેની જાતની ટોચ પર આવી ગયા, દેખીતી રીતે ઈજા થઈ. રામ દોડી આવ્યા
આગળ અને તેને બરતરફ કરવામાં મદદ કરી. લક્ષ્મણની રામરામ ખુલ્લી રીતે વિભાજીત થઈ ગઈ હતી, તાત્કાલિક ટાંકાઓની જરૂરિયાત પૂરતી હતી. તેનો ચહેરો
લોહીથી coveredાકાયેલું હતું, પરંતુ લાક્ષણિક બહાદુરીથી, જ્યારે રામએ તેના ઘાની તપાસ કરી ત્યારે તે ચપટી ન હતી.

'તમારે રાત્રે ઘોડેસવારી કરવા જવાનું નથી, તમે જાણો છો, નહીં?' રામે તેને સલાહ આપી
નરમાશથી.

લક્ષ્મણ ધ્રુજી ઉઠ્યો. ' *ગુ* Orry ... Hor *મી ઈ મી* uddenly ...'

લોહીનો પ્રવાહ વધતાં રામ બોલ્યા, 'વાત ન કરો.' 'મારી સાથે ચાલ.'

રામે તેના ઘાયલ ભાઈ સાથે નીલંજનાના ઓરડાઓ તરફ ઉતાવળ કરી. માર્ગમાં, તેઓ દ્વારા આરોપ મૂકવામાં આવ્યા હતા
સુમિત્રા અને તેના નોકરાણી જે તેના ગુમ થયેલા પુત્રની શોધખોળ કરી રહી હતી.

'શું થયું?' સુમિત્રાએ બૂમ પાડી, કેમ કે તેની નજર લક્ષ્મણમાંથી વહેતા રક્તસ્ત્રાવ પર પડી.

લક્ષ્મણ દ્વેષપૂર્ણ અને tightભો રહ્યો. તે જાણતો હતો કે તે મુશ્કેલીમાં હતો કારણ કે તેના *દાદાએ* ક્યારેય ખોટું બોલ્યું નહીં; કોઈ અવકાશ નહોતો
સર્જનાત્મક વાર્તા કહેવા માટે. તેણે કબૂલાત કરવી પડશે, અને પછી અનિવાર્ય બચવા માટે વ્યૂહરચનાઓ સાથે આવવું પડશે
સજા.

રામે તેની *નાની સાવકી માતા* સુમિત્રાને કહ્યું , 'તે કંઈ ગંભીર નથી, *છોટી મા* .' 'પણ આપણે તેને મળવા જોઈએ
નિલંજના જી તરત જ. '

'શું થયું?' સુમિત્રા અડગ રહ્યો.

લક્ષને મનની માતાના ક્રોધથી બચાવવા સહજતાથી સહજ લાગ્યું. છેવટે, લક્ષ્મણે પોતાનો બચાવ કર્યો હતો
જીવન માત્ર બીજા દિવસે. તે સમયે તેના અંત conscienceકરણની માંગણી પ્રમાણે તેણે કર્યું; પોતાને પર દોષ બદલો. *'છોટી માં* ,
તે મારી ભૂલ છે. હું લક્ષ્મણ સાથે મારા ઘોડાને પકડવા સ્થિરમાં ગયો હતો. તે થોડું વધારે ઉત્સાહી અને અચાનક ઉછરેલું છે
અને લક્ષ્મણને લાત મારી. મારે એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈએ કે લક્ષ્મણ મારી પાછળ .ભો રહ્યો. '

સુમિત્રાએ તરત જ એક બાજુ પગ મૂક્યો. 'ઝડપથી, તેને નીલંજના પાસે લઈ જા.'

તે જાણે છે કે રામદાદા *ક્યારેય જૂઠું* બોલે *નહીં,* લક્ષ્મણે વિચાર્યું, અપરાધથી ભરેલું .

રામ અને લક્ષ્મણ દોડી આવ્યા, એક નોકરાણીએ તેમને અનુસરવાનો પ્રયત્ન કર્યો. સુમિત્રાએ તેણીને રોકી રાખવા માટે તેનો હાથ .ંચો કર્યો
કોરિડોરથી નીચે જતા છોકરાઓ જોયા. રામે તેના ભાઈનો હાથ દૃyતાથી પકડ્યો. તે સંતોષથી હસ્યો.

લક્ષ્મણ તેની હૃદય રામની હાથ લાવ્યા, અને ખાનગીમાં 'એકસાથે alway *મી* , *દાદા* . અલવે *મી* . '

'વાત નહીં કરો લક્ષ્મણ. લોહી ચાલશે... '

અયોધ્યાન રાજકુમારો પાંચ વર્ષથી *ગુરુકુળમાં હતા* . અગિયાર-વર્ષ તરીકે વશિષ્ઠ ગર્વથી નિહાળ્યા હતા-
જૂના રામ તેના સંપૂર્ણ ઉગાડનારા વિરોધી સાથે પ્રેક્ટિસ કરે છે. આ વર્ષે રામ અને ભારત માટે લડાઇની તાલીમ શરૂ થઈ હતી;
લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ને વધુ બે વર્ષ રાહ જોવી પડશે. હમણાં માટે, તેઓને પાઠથી સંતોષ માનવો પડ્યો
ફિલસૂફી, ગણિત અને વિજ્ inાનમાં.

'ચાલ, *દાદા* !' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી. 'અંદર ચાલો અને તેને ફટકો!'

વશિષ્ઠે લક્ષ્મણનું મોહક સ્મિત સાથે અવલોકન કર્યું. તે ક્યારેક લક્ષ્મણ પાસે રહેલો ક્યૂટ લિસ્પ ચૂકી ગયો
ખોવાયેલું; પરંતુ આઠ વર્ષિય પોતાનો ઉત્સાહ ગુમાવ્યો ન હતો. તે પણ રામને, જેમને તેઓ ખૂબ જ વફાદાર રહ્યા
વહાલા. કદાચ આખરે રામ લક્ષ્મણની જંગલી સિલસિલોને ચેનલ કરવામાં સક્ષમ હશે.

મૃદુભાષી અને બુદ્ધિલક્ષી શત્રુઘ્ન લક્ષ્મણની બાજુમાં બેઠા,
ઈશા વાસ્ય ઉપનિષદ. તેમણે એક સંસ્કૃત શ્લોક વાંચ્યો.

'પુષ્ણેકર્ષે યમ સૂર્ય પ્રજાપત્ય વ્યાયુહા રશ્મિં સમુહ તેજjah;

યત્તે રૂપમ્ કાલ્યાનાત્મમ્ તત્તે પશ્યમિ યો સસ્વસૌ પુરુષાડ સોંહમાસ્મિ। '

હે ભગવાન સૂર્ય, પ્રજાપતિના દીકરા, એકાંત મુસાફરી, આકાશી નિયંત્રક; તમારા કિરણોને ફેલાવો, દિમિનીશ
તમારા પ્રકાશ;

હું તમારા તેજસ્વી સ્વપ્નને તેજસ્વીતાની બહાર જોઉં; અને ખ્યાલ લો કે ભગવાન તમારામાં છે.

શત્રુઘન પોતાની જાતને હસ્યો, શબ્દોની દાર્શનિક સુંદરતામાં ખોવાઈ ગયો. ભરત, જે તેની પાછળ બેઠો હતો, તે નમ્યો
અને તેના માથા પર શત્રુઘન લગાડ્યા, પછી રામ તરફ ધ્યાન દોર્યું. શત્રુઘને ભરત તરફ જોયું, તેની આંખોમાં મોટો વિરોધ રિટ.
ભરત તેના નાના ભાઈ તરફ જોતો હતો. શત્રુઘને પોતાની હસ્તપ્રત બાજુ પર મૂકી અને રામ તરફ જોયું.

વિરોધી તલવારવાદી વશિષ્ઠે રામની પસંદગી કરી હતી તે નજીકના રહેતા વન લોકોના હતા
વશિષ્ઠનો *ગુરુકુલ.* તે પશ્ચિમમાં ગંગા નદીની ખૂબ દૂર દક્ષિણ તરફના જંગલોમાં deepંડે બાંધવામાં આવ્યું હતું.
શોન નદીના ભાગનો સૌથી મુદ્દો. ત્યારબાદ નદીએ તીવ્ર પૂર્વ તરફ વળાંક લીધો, અને ઉત્તર-પૂર્વ તરફ વહી ગયો
ગંગા સાથે મર્જ કરો. આ વિસ્તારનો ઉપયોગ હજારો વર્ષોથી ઘણા ગુરુઓ દ્વારા કરવામાં આવતો હતો. વન લોકોએ જાળવણી કરી
તે જગ્યા અને ગુરુઓને ભાડે આપી.

ગુરુકુળ પ્રત્યે એકાંતનો અભિગમ *ગા d* પર્ણસમૂહ દ્વારા પ્રથમ *છાપવામાં* આવ્યો હતો અને ત્યારબાદ તેના મૂળિયાઓ દ્વારા
એક વિશાળ બનાના. પૃથ્વીની નીચે ઉતરતા પગથિયા કોતરવામાં આવ્યા હતા તેની મધ્યમાં એક નાનકડી ગ્લેડ બહાર મૂકેલી હતી.
વનસ્પતિ દ્વારા coveredાકાયેલ લાંબા, deepંડા ખાઈ તરફ દોરી જાય છે. ખાઈ પછી એક ટનલ બની હતી કારણ કે તે એ હેઠળ રસ્તો બનાવે છે
સીધા ચઢાણવાળી ટેકરી. પ્રકાશ દ્વારા આ ટનલના બીજા છેડે એક પૂર દ્વારા વહેતી વખતે તે એક પ્રવાહના કાંઠે ઉભરીને છલકાઇ હતી
લાકડાના પુલ. *ગુરુકુળની* આજુબાજુ , એક સરળ પથ્થરની *પથ્થરમાં કાપવામાં* આવેલી *એકમાત્ર* રચના.

પહાડનો ચહેરો સરસ રીતે કાપવામાં આવ્યો હતો, તેમ છતાં, પથ્થરનો વિશાળ, ઘન આકારનો બ્લોક દૂર થઈ ગયો હોય. વીસ નાના
સપાટી પર કોતરવામાં આવેલા મંદિરો બંધારણના પ્રવેશદ્વારનો સામનો કરે છે, કેટલાકમાં દેવ-દેવતા હોય છે, અન્ય ખાલી હોય છે. ના છ
આને પાછલા વિષ્ણુસની દરેક મૂર્તિથી શણગારવામાં આવ્યા હતા, એક ભગવાન રુદ્ર, પાછલા મહાદેવ, અને
હજી બીજા સંત ભગવાન બ્રહ્મા, તેજસ્વી વૈજ્ .ાનિક. રાજા *દેવોને* , *ભગવાન* , ભગવાન ઈન્દ્રની, જે પણ કરવામાં આવી હતી
થંડર અને સ્કાયના ભગવાન, અન્ય દેવતાઓ દ્વારા ઘેરાયેલા, મધ્ય મંદિરમાં તેની યોગ્ય જગ્યા પર કબજો કર્યો. ના
એકબીજા સાથે સામનો કરતી બે રોક સપાટીઓ, એક રસોડું અને સ્ટોર રૂમનો સમાવેશ કરવા માટે કાપવામાં આવી હતી, અને બીજી,

ગુરુ અને તેના વિદ્યાર્થીઓ માટે અલકો જેવા સુવા ક્વાર્ટર્સ.
અંદર *આશ્રમ* , અયોધ્યાના રાજકુમારો ખાનદાની તરીકે રહેતા હતા, પરંતુ કામદાર વર્ગ માતાપિતા બાળકો; તેમના શાહી પૃષ્ઠભૂમિ, હકીકતમાં, *ગુરુકુળમાં* જાહેર જ notાન ન હતું . પરંપરાને ધ્યાનમાં રાખીને, રાજકુમારો રહ્યા હતા સ્તરના *ગુરુકુળ* નામો: રામ Sudas તરીકે ઓળખાતું હતું, ભારત વાસુ બન્યા, લક્ષ્મણ Paurav હતી, અને શત્રુઘ્ન, નાલતર્દક. તેમના શાહી વંશના બધા રીમાઇન્ડરની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેમના શૈક્ષણિક પ્રયાસો ઉપર અને ઉપર, તેઓ *ગુરુકુળ* સાફ કરી , ભોજન રાંધ્યું અને ગુરુની સેવા કરી. વિદ્વાન નિપુણતા તેમના જીવનના લક્ષ્યો પ્રાપ્ત કરવામાં મદદ કરશે; અન્ય પ્રવૃત્તિઓ નમ્રતાને સંકુચિત કરશે, જેની સાથે તેઓ જીવનના *યોગ્ય* લક્ષ્યો પસંદ કરશે .
'લાગે છે કે સુદાસ તમે ગરમ થઈ ગયા છો,' વશિષ્ઠે તેના બે સ્ટાર વિદ્યાર્થીઓમાંથી એક રામને સંબોધન કર્યું. પછી ગુરુ વળ્યા આદિજાતિના પ્રમુખને, જે તેની બાજુમાં બેઠા હતા. 'ચીફ વરુણ, થોડી લડાઇ જોવાનો સમય?'
સ્થાનિક લોકો, સારા યજમાનો હોવા ઉપરાંત, તેજસ્વી યોદ્ધાઓ પણ હતા. વશિષ્ઠે તેમની સેવાઓ મદદ માટે લીધી હતી યુદ્ધની ઉત્તમ કલામાં તેના વોર્ડ્સને તાલીમ આપવી. તેઓએ હમણાંની જેમ પરીક્ષા દરમિયાન લડાઇ વિરોધી તરીકે પણ સેવા આપી હતી.
વરૂણે રામ સાથે પ્રેક્ટિસ કરી રહેલા આદિજાતિ યોદ્ધાને સંબોધન કર્યું હતું. 'મત્સ્ય...'
મત્સ્ય અને રામ તરત જ પ્રેક્ષક સ્ટેન્ડ તરફ વળ્યા અને વશિષ્ઠ અને વરુણને નમન કર્યા. તેઓ ઉપર ચાલ્યા ગયા પ્લેટફોર્મની ધાર સુધી, દરેક પેઇન્ટ બ્રશ સાવરણી બનાવ્યો, તેને પેઇન્ટમાં ડૂબાડી લાલ રંગથી ભરી શકાય છે, અને બાજુઓ અને તેમના લાકડાના અભ્યાસ તલવારો ટીપ્સ દોરવામાં. જ્યારે ત્રાટકશે ત્યારે તે શરીર પર નિશાન છોડશે કેટલું ઘાતક હડતાલ હતી તે દર્શાવે છે.
રામ પ્લેટફોર્મ પર ઉતર્યો અને મત્સ્ય પછી, કેન્દ્રમાં ગયો. સામ-સામે, તેઓ નીચા નમ્યા તેમના વિરોધી માટે આદર.
'સત્ય. ફરજ. સન્માન, 'રામે કહ્યું કે, તેમણે તેમના ગુરુ વશિષ્ઠ પાસેથી સાંભળ્યું હતું તે સૂત્રનું પુનરાવર્તન કર્યું, જેણે deepંડો ઉંડો કર્યો તેના પર અસર.
છોકરા કરતા લગભગ એક ફૂટ talંચો મત્સ્ય હસ્યો. 'દરેક કિંમતે વિજય.'
રામે પદ સંભાળ્યું: તેની પીઠ .ભી થઈ ગઈ, તેનું શરીર બાજુની બાજુ વળી ગયું, તેની આંખો ગુરુની જેમ જમણા ખભા ઉપર જોઈ રહી વશિષ્ઠે તેને કરવા માટે તાલીમ આપી હતી. આ સ્થિતિએ તેના શરીરની સપાટીની ઓછામાં ઓછી માત્રાને તેના વિરોધી સામે ઉજાગર કરી. તેના શ્વાસ સ્થિર અને હળવા હતા, જેમ તેને શીખવવામાં આવ્યું હતું. તેનો ડાબો હાથ તેની બાજુથી મજબૂત રીતે પકડ્યો, થોડોક વિસ્તર્યો

પૃષ્ઠ 33

સંતુલન જાળવવા માટે શરીરથી દૂર. તેનો તલવાર હાથ આડાથી થોડા ડિગ્રી ઉપર લંબાયો હતો સ્થિતિ, કોણી પર સહેજ વળાંક. તલવારનું વજન તેના દ્વારા લેવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તેણે તેની હાથની સ્થિતિને સમાયોજિત કરી ટ્રેપેઝિયસ અને ટ્રાઇસેપ્સ સ્નાયુઓ. તેના ઘૂંટણ વળાંકવાળા હતા અને તેનું વજન તેના પગના બોલ પર હતું, ઝડપથી સજ્જડ કોઈપણ દિશામાં ચળવળ. મત્સ્ય પ્રભાવિત થયો. આ યુવાન છોકરાએ દરેક નિયમોનું પૂર્ણતા સુધી અનુસર્યું.
નાના છોકરામાં નોંધપાત્ર લક્ષણ તેની આંખો હતી. ચુસ્ત ધ્યાન કેન્દ્રિત સાથે, તેઓ તેના પર નિશ્ચિત હતા વિરોધી, મત્સ્ય. *ગુરુ વશિષ્ઠે છોકરાને સારી રીતે શીખવ્યું છે. હાથ કરે તે પહેલાં આંખ ફરે છે.*
મત્સ્યની આંખો અપૂર્ણાંક પહોળા થઈ. રામ જાણતો હતો કે હુમલો નિકટવર્તી હતો. મત્સ્ય આગળ ઝૂકી ગયો અને તેના પર દબાણ કર્યું રામની છાતી પર તલવાર, તેની શ્રેષ્ઠ પહોંચનો ઉપયોગ કરીને. તે કોઈ ઘા-ઘા હોઈ શકે, પણ રામ ઝડપથી તેની જમણી તરફ બદલાઈ ગયો, ફટકો ટાળતો હતો જ્યારે તેણે તેનો જમણો હાથ આગળ લટકાવ્યો, મત્સ્યની ગળા પર ચડાવ્યો.
મત્સા તરત જ પાછો આવ્યો.
'તમે કેમ સખત કાપશો નહીં, *દાદા* !' લક્ષ્મણને ચીસો પાડી. 'એ તો ખૂન-ઘા થઈ જવું જોઈએ!'
મત્સ્ય પ્રશંસાપૂર્વક હસ્યો. લક્ષ્મણ પાસે જે નહોતું તે તે સમજી ગયું. રામ તેની તપાસ કરી રહ્યો હતો. સાવધ રહેવું ફાઇટર, તે તેની વિરોધી માનસિકતાને જાણ્યા પછી જ ખૂન હડતાલમાં ઉતરશે. રામે મત્સ્યનો જવાબ આપ્યો ન હતો મંજૂરીની સ્મિત. તેની આંખો ધ્યાન કેન્દ્રિત રહી, તેના શ્વાસ સામાન્ય. તેણે તેના વિરોધીની નબળાઇઓને પારખવી પડી. હત્યાની પ્રતીક્ષામાં છે.
મત્સાએ તેની ઉપર આક્રમક આરોપ મૂક્યો, જમણી બાજુથી પોતાની તલવાર લાવી. રામે પાછો પગ મૂક્યો અને રોકી લીધો તેના નાના ફ્રેમ એકઠા કરી શકે તેટલી તાકાત સાથે ફટકો બંધ. મત્સ્ય જમણી તરફ વળેલો અને અંદર લાવ્યો રામની ડાબી બાજુથી હવે તેની તલવાર, હિંમતભેર છોકરાના માથાની નજીક ઝૂલતી. રામે ફરીને પગથિયાં ઉભા કર્યા તેની તલવાર અવરોધિત કરો. દિવાલ સામે રામને પિન કરવાની આશાએ અને મત્સ્ય વારંવાર આગળ ધપતો રહ્યો પછી એક ઘા-ઘા પહોંચાડો. મારામારીને અટકાવતાં રામ પીછેહઠ કરતો રહ્યો. અચાનક તે ટાળીને જમણી તરફ ગયો મત્સની સ્લેશ અને તે જ સરળ હિલચાલમાં, સખત રીતે ફેરવવામાં આવ્યો, મત્સ્યને હાથ પર ફટકાર્યો, લાલ છાંટા પડ્યો. પેઇન્ટ. તે ફરીથી 'ઘા' હતું, પરંતુ આ તે છેવટે *દ્વંદ્વયુદ્ધ* બંધ કરશે.
મત્સ્ય રામ સાથે આંખનો સંપર્ક ગુમાવ્યા વિના પાછો ગયો. *કદાચ તે ખૂબ સાવધ છે.*
'તમારી પાસે શુલ્ક લેવાની હિંમત નથી?'
રામે કોઈ જવાબ આપ્યો નહીં. તેણે ફરી એકવાર સ્થિતિ ,ભી કરી, તેના ઘૂંટણને થોડું વળીને, તેના ડાબા હાથને હળવાશથી રાખ્યો જમણા હાથ સાથે હિપ્સ વિસ્તૃત, તેની તલવાર સ્થિર
'જો તમે રમત નહીં રમે તો તમે આ રમત જીતી શકતા નથી,' મત્સાને ચીડવ્યો. 'શું તમે ખાલી ગુમાવવાનું ટાળવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યાં છો અથવા તમે ખરેખર જીતવા માંગો છો? '
રામ શાંત, કેન્દ્રિત અને સ્થિર રહ્યો. મૌન. તે પોતાની શક્તિનો સંગ્રહ કરી રહ્યો હતો.
આ બાળક અવિનાશી છે, મત્સ્ય મ્યુઝ્ડ છે. તેણે ફરી એક વાર ચાર્જ કર્યો, વારંવાર તેની heightંચાઈનો ઉપયોગ કરીને ઉપરથી પ્રહાર કરતા પ્રયત્ન કરો અને રામ નીચે કઠણ. રામ આગળ જતા પગની બાજુએ વળતો હતો.
વશીષ્ઠ હસ્યો કારણ કે તે જાણતો હતો કે રામ શું પ્રયાસ કરી રહ્યો છે.
મત્સાએ નાના પથ્થરબાજીને ધ્યાનમાં લીધું ન હતું કે તે ધીમેથી પાછળની તરફ આગળ વધતો હતો. ક્ષણોમાં જ મત્સાએ ઠોકર ખાઈ અને તેનું સંતુલન ગુમાવ્યું. એક ક્ષણનો વ્યય ન કરતા, રામ એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો અને સખત ત્રાટક્યું, આદિજાતિ યોદ્ધાની જંઘામણી આજુ બાજુ. એક મારવા-ઘા!
મત્સાએ તેની જંઘામૂળમાં ગંધેલા લાલ પેઇન્ટ તરફ જોયું. લાકડાની તલવાર લોહી ખેંચી ન હતી પરંતુ હતી જબરદસ્ત પીડા કારણે; તેને તે બતાવવા દેવામાં ખૂબ ગર્વ હતો.
યુવાન વિદ્યાર્થીથી પ્રભાવિત થઈ, મત્સાએ આગળ andતર્યો અને રામને તેના ખભા પર થપ્પડ મારી. 'એકને તપાસવું જ જોઇએ લડત પહેલા યુદ્ધના મેદાનનો લેઆઉટ; દરેક નૂક અને ક્રેની જાણો. તમને આ મૂળ નિયમ યાદ આવ્યો. મેં ના કર્યું. સરસ થઈ ગયું, મારા છોકરા. '
રામે તલવાર નીચે મૂકી, જમણા કોણીને ડાબા હાથથી પકડી અને કપાળથી તેના કપાળને સ્પર્શ કર્યો જમણા મૂક્કો, મત્સ્યના આદિજાતિના પરંપરાગત સલામીમાં, *ઉમદા* વનવાસીને માન બતાવે છે . 'તે હતી મહાન *આર્ય* , તમારી સાથે યુદ્ધ કરવાનો સન્માન . '
મત્સ્ય હસીને નમસ્તે હાથ જોડ્યો. 'ના, યુવાન, સન્માન મારું હતું. હું આગળ જુઓ તમે તમારા જીવન સાથે શું કરો છો તે જોવું. '

વરુણ વશિષ્ઠ તરફ વળ્યો. 'ગુરુ જી , તમે અહીં સારા વિદ્યાર્થી છો . તે માત્ર સરસ તલવારબાજ જ નથી, તે પણ છે
તેના આચરણમાં ઉમદા. તે કોણ છે?'

વશિષ્ઠ હસી પડ્યા. 'તમે જાણો છો કે હું તે જાહેર નહીં કરું, ચીફ.'

તે દરમિયાન મત્સ્ય અને રામ પ્લેટફોર્મની ધાર પર ચાલ્યા ગયા હતા. તેઓએ તેમની તલવારોને પાણીની ટાંકીમાં ખેંચી લીધી,
પેઇન્ટ ધોવા માટે પરવાનગી આપે છે. તે પછી તલવારો સૂકાઈ જશે, તેલયુક્ત અને હથિયાર કરવામાં આવશે, ફરીથી વાપરવા માટે તૈયાર હશે.

વરુણ તેની જાતિના બીજા યોદ્ધા તરફ વળ્યો. 'ગૌડા, તું આગળ છે.'

વશિષ્ઠે ભરતને તેના *ગુરુકુલ* નામથી સંબોધન કરીને સંકેત આપ્યો . 'વસુ!'

ગૌડાએ પ્લેટફોર્મ પર પગ મૂકતાં પહેલાં આશીર્વાદની શોધ કરી, આદરપૂર્વક જમીનને સ્પર્શ કરી. ભરત નં
આવી વસ્તુ. તે ખાલી ખીચોખીચ ભરેલો હતો અને તલવારોવાળા બ towardsક્સ તરફ છલકાતો હતો. તેમણે માટે તલવાર ચિહ્નિત કરશો

પૃષ્ઠ 34

પોતે પહેલેથી જ; લાંબામાં લાંબુ. તે પહોંચ લાભ નકારી છે કે તેમના વિરોધી, એક સંપૂર્ણપણે ઉગાડવામાં માણસ હતો.

ગૌડા આનંદથી હસ્યો; તેના વિરોધી છેવટે એક બાળક હતો. યોદ્ધાએ લાકડાની તલવાર ઉપાડી અને કૂચ કરી
કેન્દ્રમાં, ભરતને ત્યાં ન મળતા આશ્ચર્ય થયું. આ નીડર બાળક પહેલેથી જ પ્લેટફોર્મના અંતના અંતમાં હતું જ્યાં
લાલ રંગ અને પેઇન્ટબ્રશ સાવરણી સંગ્રહિત હતી. તે તેની તલવારની ધાર અને બિંદુ રંગતો હતો.

'પ્રેક્ટિસ નહીં?' આશ્ચર્યજનક ગૌડાને પૂછ્યું.

ભરત ફરી વળ્યો. 'ચાલો સમય બગાડો નહીં.'

ગoudડાએ મનોરંજનમાં તેની ભમર ઉભી કરી; તેમણે ઉપર ચાલ્યા ગયા અને તેની તલવારની ધાર પણ દોરવી.

લડવૈયાઓ પ્લેટફોર્મની મધ્યમાં ચાલ્યા ગયા. પરંપરાને ધ્યાનમાં રાખીને, તેઓ એકબીજાને નમન કર્યા. ગoudડા
તેમના મોટા ભાઈની પુનરાવર્તનની અપેક્ષા રાખતા ભરત પોતાનો વ્યક્તિગત ક્રેડિટ જણાવવાની રાહ જોતો હતો.

'જીવો કે મરો,' ભરત બોલ્યો, છાતીને ધૂમ મચાવી રહ્યો.

ગૌડા હવે પોતાને સમાવી શક્યો નહીં, અને હાસ્યમાં ફસાઈ ગયો. 'મફત જીવો કે મરો? *તે* તમારા સૂત્ર છે? '

ભરત તેની સામે અસ્પષ્ટ દુશ્મનીથી નજરે ચડ્યો. હજી વ્યાપકપણે હસતાં, આદિજાતિ યોદ્ધાએ માથું ટેકવ્યું અને
તેનો ક્રેડિટ જાહેર કર્યો. 'દરેક કિંમતે વિજય.'

ગૌડાને ફરીથી ભરતના વલણથી ફરી લેવામાં આવ્યો. તેના ભાઈથી વિપરીત, તેણે હિંમતભેર દુશ્મનનો સામનો કર્યો, તેની ઓફર કરી
લક્ષ્ય તરીકે આખું શરીર. તેનો તલવારનો હાથ તેની આકસ્મિક રીતે રહ્યો, તેનો શસ્ત્ર છૂટક હતો. તેણે ઘોઘરો દેખાવ પહેર્યો
અવજ્ .ા

'તમે પદ લેવાના નથી?' ગૌડાને પૂછ્યું, હવે ચિંતિત છે કે કદાચ તે ખરેખર આ બેદરકાર છોકરાને ઈજા પહોંચાડે.

'હું હંમેશાં યુદ્ધ માટે તૈયાર છું.'

ગoudડા ખસી ગયા અને સ્થિતિમાં આવી ગયા.

ભરત ગૌડાની પહેલી ચાલ કરવાની રાહ જોતો હતો કારણ કે તેણે આદિવાસી યોદ્ધાને આળસુ નિહાળ્યો.

ગoudડાએ અચાનક આગળ ઝૂકીને તલવાર ભરતના પેટમાં નાખી. ભરત સરળતાથી આજુબાજુ અને ફરી વળી ગયું
ગૌડાના જમણા ખભા પર એક તીવ્ર ફટકો ingંચાઇથી ઉતરતા તેની તલવાર લાવ્યો. ગoudડા હસીને પીછેહઠ કરી,
કોઈપણ પીડા જાહેર ન થાય તેની કાળજી રાખો.

ગૌડાએ કહ્યું, 'હું તમને ઉતારી શક્યો હોત,' અને છોકરાની નજર તેના લાલ રંગના ચિહ્ન તરફ દોરી ગઈ.
પેટ

'તે પહેલાં તમારો હાથ ફ્લોર પર પડ્યો હશે,' ભરત બોલ્યો, તેની લાકડાના તલવારના લાલ નિશાન તરફ ઇશારો કર્યો
ગoudડાના ખભા પર બનાવેલું.

ગoudડા હસી પડ્યા અને ફરી ચાર્જ લગાવ્યા. તેના આશ્ચર્યની વાત એ છે કે, ભરત અચાનક તેની જમણી તરફ કૂદી પડ્યો, તેની તલવાર લઈને આવ્યો
ફરી એક વાર heightંચાઇથી નીચે. તે એક ઉત્કૃષ્ટ દાવપેચ હતી. ગૌડા આ પ્રકારના હડતાલથી વિમુખ થઈ શક્યા નહીં
heightંચાઈ, ખાસ કરીને કારણ કે હુમલો તલવાર-હાથની બાજુ પર ન હતો. તે ફક્ત ieldાલ દ્વારા અવરોધિત થઈ શક્યું હતું.
જો કે, ભરત એટલું tallંચું ન હતું કે આ ચાતુર્ય યુક્તિ સફળતાપૂર્વક ખેંચી શકે. ગoudડા પાછળ વળ્યા અને
સખત ત્રાટક્યું, તેની ચ superiorિયાતી પહોંચનો ઉપયોગ કરીને.

ગoudડાની તલવારએ નિર્દયતાથી હવાવાળો ભરતની છાતી પર હુમલો કર્યો અને તેને પાછળની તરફ ફેંકી દીધો. ભરત તેની પીઠ પર પડ્યો, એક ખૂન-
ઘા સ્પષ્ટ રીતે તેની છાતી પર નિશાન છે, જ્યાં તેનું હૃદય અંદર ઘેરાયેલું છે.

ભરત તરત જ તેના પગ પર પાછો ગયો. ત્વચાની નીચે લોહીની રુધિરકેશિકાઓ ફાટી નીકળી હતી, જેના પર લાલ રંગનો ધબ્કો આવે છે
તેની એકદમ છાતી. લાકડાની તલવારથી પણ, મારામારીને નુકસાન થયું હશે. ગૌડાની પ્રશંસા કરવા માટે, ભરતની ઉપેક્ષા કરી
પીડા. તે તેની જમીન પર stoodભો રહ્યો, તે તેના વિરોધી સામે નિંદા કરે છે.

'તે સારી ચાલ હતી,' ગૌડાએ કહ્યું. 'મેં તે પહેલાં જોયું જ નથી. પરંતુ, તેને ખેંચવા માટે તમારે lerંચા થવાની જરૂર છે. '

ભરત ગoudડા તરફ જોતો રહ્યો, તેની આંખો ગુસ્સાથી ચમકતી હતી. 'હું એક દિવસ talંચો થઈશ. અમે ફરીથી લડીશું. '

ગoudડા હસ્યા. 'અમે ચોક્કસ કરશે, છોકરો. હું તેની આગળ જોઉં છું. '

વરુણ વશિષ્ઠ તરફ વળ્યો. 'ગુરુ જી , બંને પ્રતિભાશાળી છે. હું તેમના મોટા થવાની રાહ જોવી શકતો નથી. '

વશિષ્ઠ સંતોષથી હસ્યા. 'ન તો હું કરી શકું છું.'

આશ્રમથી થોડે દૂર વહી રહેલ, વિચારશીલ રામ ધારાની પાસે બેઠો હોવાથી સાંજ પડ્યો હતો . સ્પોર્ટિંગ
જ્યારે તે તેની સાંજે ચાલવા નીકળ્યો ત્યારે ગુરુ તેના વિદ્યાર્થી પાસે ગયો.

પોતાના ગુરુના ઝડપી પગલા સાંભળીને રામ તરત જ નમસ્તે વધ્યા. 'ગુરુ જી .'

'બેસો, બેસો' વશિષ્ઠે કહ્યું, અને પછી પોતાને રામની બાજુમાં ઉતારી લીધો. 'તમે શેના વિશે વિચારી રહ્યા છો?'

રામે કહ્યું, 'હું આશ્ચર્યમાં હતો કે તમે મુખ્ય વરુણને અમારી ઓળખ કેમ જાહેર કરી નહીં?' 'તે એક સારા માણસ જેવો લાગે છે. કેમ
શું આપણે તેની પાસેથી સત્ય રોકીએ છીએ? આપણે કેમ જૂઠું બોલીએ? '

'સત્યને રોકી રાખવું એ જુઠથી જુદો છે!' વશિષ્ઠે તેની આંખમાં પલકારા સાથે ટિપ્પણી કરી.

'સત્ય જાહેર ન કરતા ખોટું બોલે છે, તે નથી, ગુરુ જી ?'

'ના, એવું નથી. કેટલીકવાર, સત્ય પીડા અને દુ causesખનું કારણ બને છે. આવા સમયે, મૌન પસંદ કરવામાં આવે છે. હકીકતમાં, ત્યાં હોઈ શકે છે
એક વખત જ્યારે સફેદ જૂઠો, અથવા તો સ્પષ્ટ જૂઠું, ખરેખર સારું પરિણામ લાવી શકે છે. '

'પણ જૂઠ્ઠાણાના પરિણામો છે ગુરુ જી . તે ખરાબ કર્મ છે. '
'કેટલીકવાર, સત્યના પરિણામો ખરાબ પણ હોઈ શકે છે. અસત્ય બોલવાથી કોઈનું જીવન બચી શકે છે. અસત્ય બોલી શકે છે એકને સત્તાની સ્થિતિમાં ફેરવવું, જેના પરિણામે સારું કરવાની તક મળી શકે. તમે હજી પણ હિમાયત નહીં કરશો ખોટું બોલવું? તે યોગ્ય રીતે કહી શકાય કે એક સાચો નેતા તેના લોકોથી વધારે પ્રેમ કરે છે, પરંતુ તે તેના પોતાના આત્માને ચાહે છે. ના હોત આવા નેતાના મનમાં શંકા. તે પોતાના લોકોની ભલાઈ માટે જૂઠું બોલે. '
રામ ભડકી ગયો. 'પરંતુ ગુરુ જી , જે લોકો તેમના નેતાઓને જૂઠું બોલે છે તેઓ માટે લડવું યોગ્ય નથી...'
'તે સરળ છે, રામ. તમે લક્ષ્મણ માટે એક વખત ખોટું બોલ્યું, નહીં? '
'તે વૃત્તિ હતી. મને લાગ્યું કે મારે તેનું રક્ષણ કરવું પડશે. પરંતુ મેં હંમેશાં તેના વિશે અસ્વસ્થતા અનુભવી છે. આ જ કારણ છે કે મારે કરવાની જરૂર છે ગુરુ જી , તે વિશે તમારી સાથે વાત કરો . '
'અને, પછી મેં જે કહ્યું તે પુનરાવર્તન કરું છું. તમારે દોષિત લાગવાની જરૂર નથી. શાણપણ સંતુલન, મધ્યસ્થતા માં રહે છે. જો તમે જૂઠું બોલો છો કોઈ નિર્દોષ વ્યક્તિને કેટલાક ડાકુઓથી બચાવો, તે ખોટું છે? '
'એક વિચિત્ર ઉદાહરણ, સંદર્ભમાં, જૂઠું *બોલીને* ન્યાય આપતું નથી, ગુરુ જી ,' રામ હાર માનતા નહીં. 'માતા બચાવવા માટે એક વખત ખોટું બોલ્યા પિતાનો ક્રોધથી મને; પિતાએ જલ્દી સત્ય શોધી કા ્યું. એક સમય હતો જ્યારે તે મારી માતાની મુલાકાત લેતો નિયમિતપણે. પરંતુ તે ઘટના પછી તેણે તેણીને સંપૂર્ણ જોવાની બંધ કરી દીધી. તેણે તેને કાપી નાખ્યો. '
ગુરુએ તેના વિદ્યાર્થીને ઉદાસીથી નિહાળ્યું. *સાચું કહું, સમ્રાટ દશરથે રામ પરની હાર માટે રામને જવાબદાર ઠેરવ્યો રાવણ ના હાથ. તેમણે કૌશલ્યાની મુલાકાત લેવાનું બંધ કરી કોઈ બહાનું અથવા બીજું શોધી કા ્યું હોત, ગમે તે ધ્યાનમાં લીધા વિના ઘટના.*
વશિષ્ઠે તેના શબ્દોને કાળજીપૂર્વક માપ્યા. 'હું સુચન નથી કરતો કે જૂઠું બોલવું સારું છે. પરંતુ કેટલીકવાર, નાનાની જેમ જ ઝેરની માત્રા inalષધીય સાબિત થઈ શકે છે, એક નાનો જુઠ્ઠો ખરેખર મદદ કરશે. સાચું બોલવાની તમારી ટેવ સારી છે. પણ તે માટે તમારું કારણ શું છે? શું તે તમને લાગે છે કે તે કરવા માટે કાયદેસરની વસ્તુ છે? અથવા, કારણ કે આ ઘટના છે તમને જૂઠું બોલવાનો ડર આપ્યો છે? '
રામ મૌન રહ્યો, લગભગ વિચારશીલ.
'હવે, મને ખાતરી છે કે તમે આશ્ચર્યચકિત થઈ જશો કે ચીફ વરુણ સાથે આ શું કરવાનું છે.'
'હા, ગુરુ જી .'
'તમને ચીફના ગામની મુલાકાત યાદ છે?'
'અલબત્ત, હું કરું છું.'
છોકરાઓ એકવાર તેમના ગુરુ સાથે વરુણના ગામ ગયા હતા. પચાસ હજારની વસ્તી સાથે, તે હતી વ્યવહારીક એક નાનું નગર. રાજકુમારોએ જે જોયું તેનાથી મંત્રમુગ્ધ થઈ ગયા. અર્ધ-શહેરીમાં સારી રીતે- શેરીઓ નાખવામાં આવી હતી. ચોરસ ગ્રીડના રૂપમાં આયોજન કરેલ વિસ્તાર. ઘરો વાંસથી બનેલા હતા, પરંતુ મજબૂત અને ખડતલ હતા; તેઓ બરાબર સરખા હતા, ચીફથી માંડીને સામાન્ય ગામવાળા સુધી. ઘરો દરવાજા વિના હતા, દરેક એક સાથે ખુલ્લું પ્રવેશદ્વાર, કારણ કે ત્યાં કોઈ ગુનો ન હતો. બાળકોને મોટાભાગે વડિલો દ્વારા ઉછેરવામાં આવ્યા હતા, ફક્ત દ્વારા જ નહીં તેમના પોતાના માતા - પિતા.
તેમની મુલાકાત દરમિયાન, રાજકુમારોએ મુખ્યના સહાયક સાથે ખૂબ રસપ્રદ વાતચીત કરી. તેઓ ઇચ્છતા હતા તે મકાનો કોના છે તે જાણવું: તે એકમમાં રહેતી વ્યક્તિગત, અથવા મુખ્ય, અથવા સમુદાયને એ સંપૂર્ણ. સહાયકે ખૂબ જ ઉત્તેજક જવાબ સાથે જવાબ આપ્યો હતો: *'જમીન આપણામાંથી કોઈની કેવી હોઈ શકે? અમે જમીનની છે! '*
'ગામ વિશે તમે શું વિચાર્યું?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું, રામને હાજરમાં પાછો લાવ્યો.
'કેવી રીતે જીવવાની રીત છે. તેઓ શહેર-રહેવાસીઓ કરતા વધારે સુસંસ્કૃત જીવન જીવે છે. આપણે ઘણું શીખી શકીએ તેમના તરફથી.'
'હમ્, અને તમે શું વિચારો છો કે તેમની જીવનશૈલીનો પાયો છે? ચીફ વરૂણનું ગામ કેમ આટલું વહાણભર્યું છે? કેમ શું તેઓ સદીઓથી બદલાયા નથી? '
'ગુરુ જી , તેઓ એકબીજા માટે નિlessસ્વાર્થ જીવન જીવે છે . તેમનામાં સ્વાર્થનો દાણો નથી. '
વશિષ્ઠે માથું હલાવ્યું. 'ના, સુદાસ, કારણ કે તેમના સમાજના કેન્દ્રમાં સરળ કાયદા છે. આ કાયદાઓ કરી શકે છે ક્યારેય તૂટે નહીં, અને તેનું અનુસરણ કરવું જોઈએ, આવું આવે છે. '
રામની આંખો પહોળા થઈ, જેમ તેણે જીવનનું રહસ્ય શોધી કા eyesયું. 'કાયદા...'
'હા, રામ. કાયદાઓ! કાયદા એ પાયો છે જેના પર સમુદાય માટે પરિપૂર્ણ જીવન બનાવવામાં આવે છે. કાયદા છે જવાબ
'કાયદા...'
'કોઈ માને છે કે કોઈક વાર નાના કાયદાને તોડવામાં કોઈ નુકસાન નથી થતું, ખરું ને? ખાસ કરીને જો તે માટે છે ગ્રેટર ગુડ? સાચું કહું, મેં પણ પ્રશંસનીય હેતુ માટે કેટલાક નિયમો તોડ્યા છે. પણ ચીફ વરુણ અલગ વિચારે છે. કાયદા પ્રત્યેની તેમની પ્રતિબદ્ધતા એકલા પરંપરાઓ પર આધારિત નથી. અથવા ખાતરી છે કે તે યોગ્ય છે કરવા માટે વસ્તુ. તે માનવીની સૌથી શક્તિશાળી છાપ પર આધારિત છે: અપરાધની બાળપણની યાદ. બાળક તેમના સમાજમાં પ્રથમ વખત કોઈ કાયદો તોડે છે, જો કે તે નાનો અને અસુવિધાજનક હોઈ શકે છે, તેણે તે બનાવેલું છે સહન; દરેક બાળક. કાયદાના કોઈપણ વારંવાર ઉલ્લંઘનનું પરિણામ વધુ શરમજનક છે. જેમ તમને ખોટું બોલવું મુશ્કેલ લાગે છે

તમારી માતાએ જે કંઇક દુ sufferedખ પહોંચાડ્યું છે તેના લીધે જ્યારે તે કોઈને ફાયદો કરે છે ત્યારે પણ વરુણ એવું કરવાનું અશક્ય લાગે છે. '
'તો, આપણી ઓળખ જાહેર ન કરવી એ કોઈ રીતે તેમના કાયદા સાથે જોડાયેલું છે? તેઓ કોણ છે તેનો અર્થ આપણે જાણીએ છીએ તેમના કાયદાઓ તોડી રહ્યા છે? '
'હા!'
'શું કાયદો?'
'તેમનો કાયદો તેમને અયોધ્યા રોયલ્ટીની સહાય માટે આવતા અટકાવે છે. મને કેમ ખબર નથી. મને ખાતરી છે કે નહીં તો પણ તેઓ કેમ જાણે છે. પરંતુ આ કાયદો સદીઓથી ચાલ્યો રહ્યો છે. તે હવે કોઈ હેતુ માટે કામ કરે છે પરંતુ તેઓ તેને સખત રીતે અનુસરે છે. તેઓ નથી કરતા હું ક્યાંથી છું તે જાણો; મને લાગે છે કે તેઓ જાણવાનું નથી માંગતા. તેઓને એટલું જ ખબર છે કે મારું નામ વશિષ્ઠ છે. '
રામ પરેશાન લાગ્યો. 'શું આપણે અહીં સુરક્ષિત છીએ?'
'જે લોકો આ *ગુરુકુળમાં* સ્વીકૃત છે, તેઓની રક્ષા કરવાની તેઓ ફરજ છે . તે પણ તેમનો કાયદો છે. હવે તેઓ પાસે છે અમને સ્વીકાર્યા, તેઓ અમને નુકસાન પહોંચાડી શકે નહીં. જો કે, તેઓ અમને બહાર કા mightી શકે જો તેઓને ખબર પડે કે તમારામાંના ચાર લોકો કોણ છે. અમે સલામત છીએ

અહીં, જોકે, અન્ય વધુ શક્તિશાળી દુશ્મનો તરફથી, જે આપણા હેતુ માટે જોખમી છે. '
રામ deepંડા ચિંતનમાં પડ્યા.
'તો, સુદાસ મેં ખોટું નથી બોલ્યું. મેં હમણાં જ સત્ય જાહેર કર્યું નથી. ત્યાં ફરક છે. '

પ્રકરણ 6

પરોawnે પ્રથમ *પ્રહરના* પાંચમા કલાકે *ગુરુકુળની* ઉપર પક્ષીઓની *ચાંચડ તોડી હતી* . નિશાચર તરીકે પણ વન જીવો તેમના દિવસના આશ્રયસ્થાનોમાં પાછા ફર્યા, અન્ય લોકો બીજા દિવસની કઠોરતાઓનો સામનો કરવા માટે ઉભરી આવ્યા. ચાર અયોધ્યાન રાજકુમારો જોકે થોડા સમય માટે હતા. *ગુરુકુળને* અધીરા કર્યા પછી , તેઓ સ્નાન કરી, રાંધ્યાં હતાં અને તેમની સવારે પ્રાર્થના પૂર્ણ કરી. આદર સાથે હાથ જોડાયેલા, તેઓ અર્ધવર્તુળમાં કમ્પોઝ અને ક્રોસ લેગવાળા બેઠા ગુરુ વશિષ્ઠની આસપાસ. શિક્ષક પોતે *પદ્માસનમાં* બેઠા , *કમળની સ્થિતિ* , એક મોટા હેઠળ .ભા પ્લેટફોર્મ પર વડ નું વૃક્ષ.

પરંપરા સાથે ચાલુ રાખવા માટે, તેઓ પાઠ હતા *ગુરુ સ્તોત્રમ* , *શિક્ષક વખાણ કરવામાં સ્તોત્ર,* વર્ગ પહેલાં શરૂ.

સ્તુતિ સમાપ્ત થતાં જ વિદ્યાર્થીઓ ઉમટી પડ્યા અને વિધિપૂર્વક તેમના ગુરુ વશિષ્ઠના પગને સ્પર્શ્યા. તેમણે તેમને આપ્યો આ જ આશીર્વાદ: 'મારું જ્ knowledgeાન તમારી અંદર વધે, અને તમે, એક દિવસ, મારા શિક્ષક બનો.'

રામ, ભારત, લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ને તેમની ફાળવેલ બેઠકો લીધી. ભયંકર યુદ્ધને તેર વર્ષ વીતી ગયા રાવણ સાથે. રામ તેર વર્ષનો હતો, અને ભરત અને તે બંને કિશોરાવસ્થાના સંકેતો બતાવી રહ્યા હતા. તેમના અવાજો ફાટવું અને પીચમાં પડવાનું શરૂ કર્યું હતું. મૂછોના અસ્પષ્ટ ચિન્હો તેમના ઉપલા હોઠ પર દેખાતા હતા. તેઓ છો અચાનક heightંચાઇએ શ shotટ થઈ ગઈ, તેમ જ તેમના બાલિશ શરીરમાં દુર્બળ સ્નાયુઓ વિકસાવવાનું શરૂ થયું હતું.

લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ને હવે લડાઇની પ્રેક્ટિસ શરૂ કરી દીધી હતી, જોકે તેમની કિશોરવયની સંસ્થાઓએ લડત ચલાવી હતી તેમના માટે થોડું મુશ્કેલ. તેઓ બધાં ફિલસૂફી, વિજ્ andાન અને ગણિતની મૂળભૂત બાબતો શીખ્યા હોત. તેઓ માસ્ટર હતી દૈવી ભાષા, સંસ્કૃત. ગ્રાઉન્ડ વર્ક થઈ ચૂક્યું હતું. ગુરુને ખબર હતી કે બીજ વાવવાનો સમય છે.

'તમે અમારી સંસ્કૃતિના મૂળ જાણો છો?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.

લક્ષ્મણ હંમેશાં જવાબ આપવા ઉત્સુક પરંતુ સારી રીતે વાંચતો નથી, હાથ hisંચો કરી બોલવા લાગ્યો. 'બ્રહ્માંડ પોતે સાથે શરૂ થયું '

'ના, પૌરવ', લક્ષ્મણના *ગુરુકુલ* નામનો ઉપયોગ કરીને વશિષ્ઠે કહ્યું . 'મારો પ્રશ્ન બ્રહ્માંડ વિશેનો નહીં પણ વિશે હતો આપણને આ વૈદિક લોકો *યુગ* . '

રામ અને ભરત એકરૂપ થઈ શત્રુઘન તરફ વળ્યા.
'ગુરુ જી ,' શત્રુઘને કહ્યું, 'તે હજારો વર્ષો પહેલાં પંડ્યા રાજવંશના રાજકુમાર ભગવાન મનુને પાછો જાય છે.'
'શિક્ષકનો પાલતુ' ભરતને રુચિથી બોલી નાખ્યો. જ્યારે તેણે તેની બુકી રીતો માટે શત્રુઘનને નિર્દયતાથી ચીડ્યો, ત્યારે તે તેના સૌથી નાના ભાઈની ડરતી બુદ્ધિની પ્રશંસા કરી.
વશિષ્ઠે ભરત તરફ જોયું. 'તમારી પાસે ઉમેરવા માટે કંઈક છે?'
'ના, ગુરુ જી ,' ભરત તરત જ કોન્ટ્રેક્ટ કરે છે.
'હા, નાલતર્દક,' વશિષ્ઠે પોતાનું ધ્યાન શત્રુઘ્ન તરફ વાળ્યું અને *ગુરુકુળ* નામનો ઉપયોગ કરીને કહ્યું . 'મહેરબાની કરીને ચાલુ રાખો. '
'એવું માનવામાં આવે છે કે હજારો વર્ષો પહેલા, જમીનના મોટા ભાગો બરફની ચાદરમાં .ંકાયેલા હતા. મોટા હોવાથી પાણીનો જથ્થો નક્કર સ્વરૂપે સ્થિર હતો, સમુદ્રનું સ્તર આજે કરતા તેના કરતા ઘણું નીચું હતું. '
'તમે સાચા છો,' વશિષ્ઠે કહ્યું, 'એક મુદ્દો સિવાય. તે માન્યતા નથી, નાલતર્દક. “આઇસ ઉંમર” એ નથી સિદ્ધાંત. તે હકીકત છે. '
'હા, ગુરુ જી ,' શત્રુઘને કહ્યું. 'સમુદ્રનું સ્તર ઘણું નીચું હોવાથી ભારતીય ભૂમિમાર્ગે ખૂબ આગળ વધાર્યું સમુદ્ર. લંકા ટાપુ, રાક્ષસ-રાજા રાવણનું રાજ્ય, ભારતીય ભૂમિગ toમાં જોડાયું. ગુજરાત અને કોંકણ પણ સમુદ્રમાં પહોંચી ગયો. '
'અને?'
'અને, હું માનું છું, ત્યાં હતા'
વશિષ્ઠે તેને કડક દેખાવ આપ્યો હોવાથી શત્રુઘ્ન ટૂંકા બંધ થઈ ગયા. તેણે સ્મિત કરીને નમસ્તે હાથ ફેરવ્યો. 'મારો માફ કરશો, ગુરુ જી . માન્યતા નહીં પણ હકીકત છે. '
વશિષ્ઠ હસી પડ્યા.
'હિમયુગ દરમિયાન ભારતમાં બે મહાન સંસ્કૃતિઓ અસ્તિત્વમાં છે. દક્ષિણ-પૂર્વ ભારતમાં એક, જેને સંગમતમિલ કહે છે, જેમાં લંકાના લેન્ડમાસનો એક નાનો હિસ્સો અને તેની સાથે હવે મોટા પાણીના ભાગો પણ શામેલ છે જે હવે પાણીની અંદર છે. આ કાવેરી નદીનો માર્ગ તે સમયે ખૂબ વ્યાપક અને લાંબો હતો. આ સમૃદ્ધ અને શક્તિશાળી સામ્રાજ્ય પર શાસન હતું પંડ્યા રાજવંશ. '
'અને?'
'બીજી સંસ્કૃતિ, દ્વારકા, આધુનિક ગુજરાતના દરિયાકાંઠેથી, લેન્ડમાસના વિશાળ ભાગોમાં ફેલાયેલી છે કોંકણ. તે હવે ડૂબીને આવેલું છે. તે યાદવ વંશ, યદુના વંશ દ્વારા શાસન કરતું હતું. '

પૃષ્ઠ 38

'ચાલુ રાખો.'
હિમયુગના અંતે સમુદ્રનું સ્તર નાટ્યાત્મક રીતે વધ્યું હતું. સંગમતમિલ અને દ્વારકા સંસ્કૃતિનો નાશ થયો, તેમની હ્રદયભૂમિ હવે સમુદ્રની નીચે પડેલી છે. આપણા રાષ્ટ્રના પિતા ભગવાન મનુના નેતૃત્વમાં બચેલાઓ ઉત્તર તરફ ભાગી ગયા અને ફરી એકવાર જીવનની શરૂઆત કરી. તેઓ પોતાને *વિદ્યા , જ્ knowledge ાનના* લોકો કહેતા ; વૈદિક લોકો. અમે તેમના છીએ ગૌરવ વંશજો. '
'બહુ સારું, નાલતર્દક,' વશિષ્ઠે કહ્યું. 'ફક્ત એક મુદ્દો. આઇસ ઉંમર એ સમયના અચાનક અંત આવ્યો - મધર અર્થ કામ કરે છે તે સ્કેલ. પરંતુ માનવ દ્રષ્ટિએ, તે અચાનક નહોતું. અમારી પાસે દાયકાઓ છે, સદીઓ પણ હતી ચેતવણી. અને હજુ સુધી, અમે કંઈ કર્યું નથી. '
બાળકોએ રાફે ધ્યાનથી સાંભળ્યું.
'સંગમતમિલ અને દ્વારકા, સ્પષ્ટ રીતે ખૂબ જ અદ્યતન સંસ્કૃતિઓ, સમયસર સુધારાત્મક પગલાં કેમ ન લેતા? પુરાવા સૂચવે છે કે તેઓ આવી રહેલી આફતથી વાકેફ હતા. મધર અર્થ તેમને પૂરતી ચેતવણી આપી હતી સંકેતો. તેઓ પોતાને બચાવવા જરૂરી ટેક્નોલ possessજી ધરાવી શકશે અથવા કા toી શકશે એટલા હોશિયાર હતા. અને હજુ સુધી, તેઓએ કશું જ કર્યું નહીં. ભગવાન મનુના સક્ષમ નેતૃત્વ હેઠળ માત્ર થોડા જ લોકો બચી ગયા. કેમ? '
'તેઓ આળસુ હતા,' લક્ષ્મણે કહ્યું, હંમેશની જેમ તારણો પર પહોંચ્યા.
વશિષ્ઠે નિસાસો નાખ્યો. 'પૌરવ, જો જવાબ આપતા પહેલા જ વિચાર કરત.'
બેભાન લક્ષ્મણ મૌન થઈ ગયો.
'તમારી પાસે વિચારવાની ક્ષમતા છે, પૌરવ,' વશિષ્ઠે કહ્યું, 'પરંતુ તમે હંમેશા ઉતાવળમાં હોવ છો. યાદ રાખો, તે વધુ છે પહેલા કરતાં યોગ્ય હોવું મહત્ત્વનું છે. '
'હા, ગુરુ જી ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેની આંખો ઉમટી પડી. પણ તેણે ફરીથી હાથ .ંચો કર્યો. 'લોકો હતાશ થયા હતા અને બેદરકાર? '
'હવે તમે ધારી રહ્યા છો, પૌરવ. તમારી નખથી દરવાજો ખોલવાનો પ્રયાસ ન કરો. કી વાપરો. '
લક્ષ્મણ અવિનિત લાગ્યો.
વશિષ્ઠએ સ્પષ્ટતા કરી, " સાચા જવાબો 'તરફ દોડશો નહીં.' 'ચાવી, હંમેશાં, "સાચો પ્રશ્ન" પૂછવાનું છે.'
'ગુરુ જી ,' રામ બોલ્યા. 'શું હું કોઈ પ્રશ્ન પૂછું?'
'અલબત્ત, સુદાસ,' વશિષ્ઠે કહ્યું.
'તમે કહ્યું હતું કે તેમની પાસે દાયકાઓ છે, સદીઓની ચેતવણી પણ હતી. હું માનું છું કે તેમના વૈજ્ scientistsાનિકોએ આને ડીકોડ કર્યું હતું ચેતવણીઓ? '
'હા, તેઓ હતા.'
'અને શું તેઓએ આ ચેતવણીઓ રોયલ્ટી સહિત, દરેકને આપી હતી?'
'હા, તેઓ હતા.'
'ભગવાન મનુ તે સમયે પંડ્યાન રાજા હતા કે રાજકુમાર, તે સમયે? મેં વિરોધાભાસી હિસાબ સાંભળ્યા છે. '
વશિષ્ઠ મંજૂરીથી હસી પડ્યા. 'ભગવાન મનુ નાના રાજકુમારોમાંના એક હતા.'
'અને હજી સુધી, તે તે હતો અને તે રાજા જ નહોતો જેણે તેના લોકોને બચાવ્યા.'
'હા.'
'જો રાજા સિવાય કોઈને પણ લોકોને સલામતી તરફ દોરી જવું પડતું, તો જવાબ સ્પષ્ટ છે. રાજા તેની નોકરી નથી કરી રહ્યો. ત્યારે ખરાબ નેતૃત્વ સંગમતમિલ અને દ્વારકાના પતન માટે જવાબદાર હતું. '
'તમને લાગે છે કે ખરાબ રાજા પણ ખરાબ માણસ છે?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.
'ના,' ભરત બોલ્યો. 'માનનીય માણસો પણ ક્યારેક ભયંકર નેતાઓ સાબિત થાય છે. તેનાથી વિપરીત, પ્રશ્નાર્થ પુરુષો પાત્ર કોઈક વાર રાષ્ટ્રની જરૂરિયાત પ્રમાણે હોઈ શકે છે. '
'સંપૂર્ણપણે! રાજાને ફક્ત તેના લોકો માટે જે પ્રાપ્ત થાય છે તેના આધારે જ તેની ન્યાયાધીશ થવાની જરૂર છે. તેનું અંગત જીવન છે કોઈ પરિણામ નથી. તેમનું જાહેર જીવન, એક જ ઉદ્દેશ્ય છે: તેના લોકો માટે પ્રદાન કરવું અને તેમના જીવનમાં સુધારો કરવો. '
'સાચું,' ભરત બોલ્યો.

વશિષ્ઠે deepંડો શ્વાસ લીધો. સમય પાકી ગયો. 'તો, શું તે રાવનને તેના લોકો માટે સારો રાજા બનાવે છે?'
ત્યાં સ્તબ્ધ મૌન હતું.

રામ જવાબ ન આપતો. તેણે રાવણને દૃષ્ટિથી નફરત કરી. લંકાએ માત્ર અયોધ્યાને જ વિનાશ ન કર્યો હતો, તેવું પણ કર્યું હતું રામનું ભાવિ બરબાદ કર્યું. તેમનો જન્મ રાવણની જીતની 'કલંક' સાથે કાયમ માટે સંકળાયેલો હતો. ભલે તે ગમે તે હોય કર્યું, રામ હંમેશા તેના પિતા અને અયોધ્યાના લોકો માટે અશુભ રહેશે.

ભરત આખરે બોલ્યો. 'આપણે કદાચ તે સ્વીકારવું ન જોઈએ, પણ રાવણ એક સારો રાજા છે, જેને તેના લોકો દ્વારા પ્રેમ હતો. તે એક સક્ષમ છે એડમિનિસ્ટ્રેટર જેણે દરિયાઇ વેપાર દ્વારા સમૃદ્ધિ લાવી છે, અને તે દરિયાઇ બંદરો પણ તેના નિયંત્રણ હેઠળ ચલાવે છે અસરકારક રીતે. તે કલ્પિત છે કે તેની રાજધાનીની શેરીઓ સોનાથી મોકળો થઈ ગઈ છે, આમ તેમનું રાજ્ય “ગોલ્ડન” નામ પડે છે લંકા ”. હા, તે સારો રાજા છે. '

'અને તમે ખૂબ સારા માણસ, રાજા, જે હતાશામાં સપડાયા છે, તેના વિશે શું કહેશો? તેણે તેનું રૂપાંતર કર્યું છે તેના લોકોની વ્યક્તિગત ખોટ. તેઓ પીડાય છે કારણ કે તે કરે છે. તે પછી, એક સારા રાજા છે? '

તે સ્પષ્ટ હતું કે વશિષ્ઠ કોનો ઉલ્લેખ કરી રહ્યા હતા. જવાબ આપવા માટે ડરતાં વિદ્યાર્થીઓ ઘણા સમયથી શાંત હતાં.

પૃષ્ઠ 39

તે ભારતે થવું હતું કે જેમણે હાથ .ંચા કર્યા. 'ના, તે સારો રાજા નથી.'

વશિષ્ઠે હકાર આપ્યો. *જન્મેલા બળવાખોરની હિંમત પર વિશ્વાસ કરો.*

'આજે તે જ છે,' વશિષ્ઠે વર્ગને અચાનક લાવ્યો, ઘણા બધાને વણઉકેલ્યા. 'હંમેશની જેમ, તમારું ગૃહકાર્ય એ આપણી ચર્ચાને વળગી રહેવાનું છે. '

'મારો વારો, *દાદા,* ' ભરતને હળવાશથી રામના ખભા પર ટેપ લગાવ્યો.

રામે તરત જ પોતાનો પાઉચ તેની કમરબંધીને બાંધી દીધો. 'સોરી.'

ભરત જમીન પર પડેલા ઘાયલ સસલા તરફ વળ્યો. તેણે પહેલા પ્રાણીને નિશ્ચેતન કર્યું અને પછી ઝડપથી બહાર કા .્યું તેના પંજામાં દફનાવેલ લાકડાનો કાચ. ઘા લગભગ સેપ્ટિક હતો, પરંતુ તેણે જે દવા લગાવી તે અટકાવી દેશે વધુ ચેપ. જો પ્રાણી તરત જ તૈયાર ન હોય તો, પુન recoveryપ્રાપ્તિના માર્ગ પર, થોડી મિનિટો પછી જાગૃત થશે વિશ્વનો સામનો કરો.

ભારતે inalષધીય વનસ્પતિથી તેના હાથ સાફ કર્યા પછી, રામે હળવેથી સસલાને ઉપાડ્યો અને તેને એક ખૂણામાં બાંધી દીધો તેને શિકારીથી દૂર રાખવા માટે વૃક્ષ. તેણે ભરત સામે જોયું. 'તે જલ્દી જાગી જશે. તે જીવીશ. '

ભરત હસ્યો. 'ભગવાન રુદ્રની કૃપાથી.'

રામ, ભરત, લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન જંગમાં તેમના પખવાડિયાની એક સફર પર હતા, જ્યાં તેઓ ઘાયલ પ્રાણીઓ માટે વલણ. તેઓએ શિકારીની શોધમાં દખલ કરી ન હતી; તે ફક્ત તેની કુદરતી વર્તણૂક હતી. પરંતુ, જો તેઓ ઈજાગ્રસ્ત પ્રાણી પર આવ્યા હતા, તેઓ તે તેમની ક્ષમતા શ્રેષ્ઠ મદદ કરી હતી.

' *દાદા* ,' શત્રુઘ્ન, અંતરે standingભા રહીને, તેમના મોટા ભાઈઓને ઉત્કટ એકાગ્રતાથી જોતા કહ્યું.

રામ અને ભરત ફર્યા. શત્રુઘ્નની પાછળ એક અસ્થિર લક્ષ્મણ પણ દૂર હતો. એ હતો ધ્યાનપૂર્વક એક વૃક્ષ પર પત્થરો ફેંકવું.

'લક્ષ્મણ, પાછળ ન લંબાઈ,' રામ બોલ્યા. 'અમે *આશ્રમમાં નથી* . આ જંગલ છે. માં ભય છે એકલા રહેવું. '

લક્ષ્મણે બળતરામાં નિસાસો નાખ્યો અને જૂથ સુધી ચાલ્યો ગયો.

'હા, તે શું છે, શત્રુઘ્ન?' રામે તેના નાનામાં નાના ભાઈ તરફ વળતાં કહ્યું.

'ભારત *દાદા* મૂકી *jatyadi ટેલ* સસલું માતાનો ઘા પર. જ્યાં સુધી તમે તેને લીમડાના પાનથી coverાંકશો નહીં ત્યાં સુધી દવા નહીં આવે અસરકારક. '

'બરાબર,' રામે તેના કપાળ પર ટેપ લગાવીને કહ્યું. 'તમે સાચા છો, શત્રુઘ્ન.'

ભરત તેના ચામડાની પાળમાંથી કેટલાક લીમડાના પાન કા .તો હોવાથી રામે સસલાને ઉપાડ્યો.

ભરત શત્રુઘ્ન તરફ જોતો, મોટેથી ખીલતો. 'દુનિયામાં એવું કંઈ પણ છે જે તમે નહીં જાણો, શત્રુઘ્ન?'

શત્રુઘ્ન હસી પડ્યો. 'વધારે નહિ.'

ભરત સસલાના ઘા પર લીમડાના પાંદડા લગાવે છે, ફરીથી પાટો બાંધે છે, અને તેને પાછું કાંડામાં મૂકી દે છે.

રામે કહ્યું, 'મને આશ્ચર્ય છે કે શું આપણે ખરેખર આ પ્રાણીઓને આપણા દ્વિ-સાપ્તાહિક તબીબી પ્રવાસ પર મદદ કરીએ છીએ અથવા આપણે ફક્ત આપણી ખાતરી આપી રહ્યા છીએ અંત: કરણ?'

'અમે આપણા અંત consciencકરણને સમર્થન આપી રહ્યા છીએ,' એમ ભરત બોલ્યો, સ્મિત સાથે. 'વધુ કંઇ નહીં, પરંતુ ઓછામાં ઓછું આપણે અવગણવું નથી અમારા અંતરાત્મા. '

રામે માથું હલાવ્યું. 'તું કેમ આટલી બેશરમ છે?'

'તમે કેમ અસ્પષ્ટ નથી જ?'

રામે રાજીનામાથી ભમર ઉભા કર્યા અને ચાલવા લાગ્યા. ભરત તેની સાથે પકડ્યો. લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન પડી ગયા લાઇનમાં, થોડા પગથિયા પાછળ.

'માનવ જાતિને જાણવું, તમે કેવી રીતે નિષ્ઠુર નહીં રહી શકો?' ભરતે પૂછ્યું.

'ચાલ,' રામે કહ્યું. 'આપણે મહાનતા માટે સક્ષમ છીએ, ભરત. અમને ફક્ત એક પ્રેરણાદાયી નેતાની જરૂર છે. '

' *દાદા* ,' ભારતે કહ્યું, 'હું એવું સૂચન કરતો નથી કે મનુષ્યમાં કોઈ દેવતા નથી. ત્યાં છે, અને તે મૂલ્યવાન છે માટે લડવું. પરંતુ ત્યાં ખૂબ દુષ્ટતા છે કે કેટલીકવાર મને લાગે છે કે જો તે ગ્રહ માટે સારું હોત માનવ જાતિઓ ફક્ત અસ્તિત્વમાં નહોતી. '

'તે ઘણું છે! આપણે બહુ ખરાબ નથી. '

ભરત હળવે હસી પડ્યો. 'હું ફક્ત સૂચન કરું છું કે મોટાભાગના માણસોમાં મહાનતા અને દેવતા એ સંભવિત છે, વાસ્તવિકતા નહીં. '

'તમે શું કહેવા માગો છો?'

'લોકો નિયમોનું પાલન કરે તેવી અપેક્ષા માત્ર એટલા માટે કે તેઓ ખૂબ આશાવાદી હોવા જોઈએ. નિયમોની રચના હોવી જ જોઇએ સ્વાર્થી હિત સાથે ડૂબેલું કારણ કે લોકો તેના દ્વારા મુખ્યત્વે ચલાવવામાં આવે છે. તેઓને સારી રીતે ભરવાડ કરવાની જરૂર છે આ ગ્રહણશક્તિ દ્વારા વર્તન. '

'લોકો મહાનતા માટેના ક callsલ્સનો જવાબ પણ આપે છે.'

'ના, તેઓ નહીં, *દાદા* . ત્યાં કેટલાક હોઈ શકે છે જેઓ આ ક callનો જવાબ આપશે. મોટા ભાગના નહીં કરે. '

'ભગવાન રુદ્ર લોકોને નિ selfસ્વાર્થ રીતે દોરી ગયા, નહીં?'
'હા,' ભરત બોલ્યો. 'પરંતુ, તેમને અનુસરનારા ઘણા લોકોના પોતાના સ્વાર્થી હિતો ધ્યાનમાં હતા. તે એક તથ્ય છે. '
રામે માથું હલાવ્યું. 'અમે આ અંગે ક્યારેય સહમત નહીં થઈશું.'
ભરત હસ્યો. 'હા, અમે નહીં કરીએ. પણ હું હજી તને પ્રેમ કરું છું! '
વિષય બદલીને રામ પણ હસ્યો. 'તમારી રજા કેવી હતી? હું જ્યારે પણ હોઈશ ત્યારે તમારી સાથે કદી બોલવાનું નથી ત્યાં... '
'તમે કેમ જાણો છો,' ભરતને બોલાવ્યો. 'પણ મારે કબૂલ કરવું જોઇએ કે આ વખતે તે બહુ ખરાબ નહોતું.'
ભરતને તેના માતૃત્વ સંબંધીઓ અયોધ્યાની મુલાકાત લેવાનું ગમતું. તેના સખ્તાઇથી બચવાની તે એક તક હતી માતા. કૈકેયીને તેનો ભાઈઓ સાથે વધારે સમય વિતાવવો ગમતો ન હતો. હકીકતમાં, જો તેણીનો માર્ગ હોત, તો તેણી જ્યારે તેઓ ઘરે હતા ત્યારે તે તેમને ફક્ત પોતાની પાસે રાખશે. બાબતોને વધુ ખરાબ કરવા માટે, તે કરશે તેને મહાન બનવાની અને તેની માતાના લક્ષ્યને પૂર્ણ કરવા માટેની અનંત વાતચીતનો આગ્રહ રાખો. માત્ર લોકો કૈકેઇને તેના પોતાના લોહી-પરિવાર સાથે તેમના પુત્રને શેર કરવામાં વાંધો નથી. તેના માતાના દાદાની હાજરી અને કાકાએ આ રજા પર ખાતરી આપી કે ભરત તેની માતાથી મુક્ત છે. તેણે વ્યવહારીક રીતે આખું વેકેશન આમાં ગાળ્યું હતું તેમની અનહદ કંપની.
રામે ભરતને તેના પેટમાં રમૂજી માર્યો. 'તે તારી માતા ભરત છે. તે ફક્ત તમારા માટે શ્રેષ્ઠ છે તે ઇચ્છે છે. '
'હું તેના બદલે કેટલાક પ્રેમથી કરી શકું છું, *દાદા.* તમે જાણો છો, મને યાદ છે જ્યારે હું ત્રણ વર્ષનો હતો, ત્યારે મેં એક વખત દૂધનો ગ્લાસ છોડી દીધો અને તેણે મને થપ્પડ માર્યો! તેણીએ દાસીની હાજરીમાં મને ખૂબ જ સખત માર માર્યો. '
'તમે ત્રણ વર્ષના હતા ત્યારે તમને વસ્તુઓ યાદ છે? મેં વિચાર્યું કે હું એકલો જ છું. '
'હું કેવી રીતે ભૂલી શકું? હું નાનો છોકરો હતો. કાચ મારા હાથ માટે ખૂબ મોટો હતો. તે ભારે હતું; તે લપસી ગયું! બસ આ જ! કેમ શું તેણે મને થપ્પડ મારી હતી? '
રામ તેની સાવકી માતા કૈકેયીને સમજી ગયો. તેણીએ હતાશામાં તેનો ભાગ લીધો હતો. તેણી તેનામાં સૌથી તેજસ્વી બાળક હોત કુટુંબ. કમનસીબે, તેના તેજથી તેના પિતાને ગર્વ ન થયો. તદ્દન .લટું, અશ્વપતિ તેથી નાખુશ હતા કૈકેઇએ તેનો પુત્ર યુધ્ધજીતને પછાડ્યો. આથી રામને આશ્ચર્ય થયું કે સમાજ સક્ષમ મહિલાઓની કદર નથી કરતો. અને હવે, આ બુદ્ધિશાળી છતાં નિરાશ કૈકેયીએ તેના પુત્ર ભરત દ્વારા દ્વેષી માન્યતા માંગી. તેણીએ તેનો ખ્યાલ રાખવાનો લક્ષ્ય રાખ્યો તેના દ્વારા મહત્વાકાંક્ષા.
રામે તેમનો સલાહ રાખ્યો.
ભરત આગળ બોલતો રહ્યો, 'જો મારી પાસે તમારી જેવી માતા હોત. તેણીએ મને બિનશરતી પ્રેમ કર્યો હોત અને નહીં મારા મગજ ચાવ્યા. '
રામે કોઈ પ્રતિક્રિયા આપી નહીં, પરંતુ તેમને એવી અનુભૂતિ થઈ કે ભરતના મગજમાં કંઇક રમી રહ્યું છે.
'તે શું છે, ભરત?' રામે તેના નાના ભાઈ તરફ નજર ફેરવ્યા વિના પૂછ્યું.
ભરતે પોતાનો અવાજ ઓછો કર્યો જેથી લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન સાંભળી ન શકે. 'રામ *દાદા* , તમે વિચાર્યું છે? આજે *ગુરુજીએ* શું કહ્યું? '
રામે તેનો શ્વાસ પકડ્યો.
' *દાદા* ?' ભરતને પૂછ્યું.
રામ કડક થઈ ગયો. 'આ રાજદ્રોહ છે. હું આવા વિચારોનું મનોરંજન કરવાનો ઇનકાર કરું છું. '
'રાજદ્રોહ? તમારા દેશના સારા વિશે વિચાર કરવો? '
'તે આપણા પિતા છે! આપણે જે ફરજો કરી છે તે છે. '
'તમને લાગે છે કે તે સારો રાજા છે?' ભરત વિક્ષેપિત થયો.
' *મનુસ્મૃતિમાં* એક એવો કાયદો છે જેમાં સ્પષ્ટપણે પુત્રની જરૂર જણાવાયું છે.'
'કાયદો શું કહે છે તે મને કહો નહીં, *દાદા* ,' ભારતે કહ્યું, તેમના હાથની મોજું સાથે દસ્તાવેજોમાં નોંધાયેલા કાયદા *મનુનું પુસ્તક* . 'મેં *મનુસ્મૃતિ* પણ વાંચી છે . હું જાણું છું કે *તમે* શું વિચારો છો. '
'મને લાગે છે કે કાયદાનું પાલન કરવું જ જોઇએ.'
'ખરેખર? તમારે એટલું જ કહેવાનું છે? '
'હું તેમાં ઉમેરો કરી શકું છું.'
'કૃપા કરી!'
'કાયદો *હંમેશાં* પાળવો જ જોઇએ.'
ભરત અસ્વસ્થતાથી તેની આંખો ફેરવ્યો.
'હું સમજી ગયો છું કે આ થોડા અસાધારણ સંજોગોમાં કામ નહીં કરે,' રામે કહ્યું. 'પણ જો કાયદાનું પાલન થાય ખંતપૂર્વક, આવો શું કરી શકે છે, તો પછી સમય એક સારી સમાજ સમયગાળામાં છે પામ્યું. '
'અયોધ્યામાં કોઈ પણ કાયદા વિશે બે ઝૂંપડા આપે નહીં, *દાદા* ! ક્ષીણ સ્થિતિમાં આપણે એક સંસ્કૃતિ છીએ. આપણે પૃથ્વી પરના સૌથી દંભી લોકો છીએ. આપણે બીજામાં ભ્રષ્ટાચારની ટીકા કરીએ છીએ, પરંતુ આપણી પોતાની બેઇમાનીથી અંધ છે. આપણે બીજાઓથી ધિક્કારીએ છીએ જેઓ ખોટું કરે છે અને ગુના કરે છે, મોટા અને નાના, આપણા પોતાના દુષ્કર્મોને અવગણશે. અમે આપણી બધી બિમારીઓ માટે રાવણને જોરદાર રીતે દોષી ઠેરવે છે, અમે સ્વીકારીએ છીએ કે આપણે પોતાને જે ગડબડ કરીએ છીએ તે આપણે બનાવી દીધી છે.
'અને આ કેવી રીતે બદલાશે?'

'આ વલણ એ મૂળભૂત માનવ સ્વભાવ છે. આપણે તેના કરતાં બાહ્ય દેખાઈશું અને આપણી સામે આવતી મુશ્કેલીઓ માટે બીજાઓને દોષી ઠેરવીશું પોતાની જાત પર આંગળી ચીંધો. મેં તે પહેલાં કહ્યું છે અને હું ફરીથી કહીશ. અમને એક રાજાની જરૂર છે જે તેની સાથે સિસ્ટમો બનાવી શકે જે સમાજની શ્રેષ્ઠતા માટે સ્વાર્થી માનવીય સ્વભાવને પણ ઉપયોગમાં લઈ શકે છે. '
' *બકવાસ.* અમને એક મહાન નેતાની જરૂર છે, જે એક ઉદાહરણ દ્વારા દોરી જશે. એક નેતા જે તેના લોકોને શોધવા માટે પ્રેરિત કરશે અંદર તેમના દેવતા! અમને કોઈ નેતાની જરૂર નથી, જે તેમના લોકોને જેની ઈચ્છા હોય તે કરવા મુક્ત છોડી દે. '
'ના, *દાદા* . સ્વતંત્રતા એ સાથી છે, જો તેનો ઉપયોગ ડહાપણથી કરવામાં આવે તો. '
'સ્વતંત્રતા એ કાયદાની સાથી નથી. તમે કોઈ સમાજમાં જોડાવા માંગો છો કે નહીં તે પસંદ કરવાની સ્વતંત્રતા મેળવી શકો છો

કાયદાના શાસનના આધારે, પરંતુ જ્યાં સુધી તમે આવા સમાજમાં રહો ત્યાં સુધી તમારે કાયદાનું પાલન કરવું જોઈએ. '
કાયદો છે અને હંમેશા એક અદમ હશે. તે એક સાધન છે, સમાપ્ત કરવા માટેનું એક સાધન છે,' એમ ભારત કહ્યું.

ગુનેગાર હાસ્ય સાથે રામ વિનિમયનો અંત લાવ્યો. ભરતને મુસીબતો કર્યો અને તેની પીઠ પર થપ્પડ મારી.

'તેથી, આ બધી બાબતો તમે એક મહાન નેતા પ્રેરણાદાયક હોવા અને ભગવાનની અંદરની શોધને સક્ષમ કરવા વિશે કહો છો અને આવી અન્ય ઉમદા ચીજો... 'ભરત બોલ્યા. 'તમે વિચારો છો કે પિતા આદર્શ સુધી જીવે છે?'

રામે તેના ભાઈ તરફ નિંદાત્મક નજર નાખી, બાઈ ઉપર જવાનો ઇનકાર કર્યો.

ભરત ખીચોખીચ ભરેલો, રમી રમીને રામને તેના ખભા પર મુકી રહ્યો. 'રહેવા દો, *દાદા* . રહેવા દો. '

રામ અસલમાં વિરોધાભાસી હતો. પરંતુ, એક ફરજિયાત પુત્ર તરીકે, તે પોતાને, પોતાના મનમાં પણ, મંજૂરી આપતો નથી તેમના પિતા સામે બળવાખોર વિચારો મનોરંજન.

લક્ષ્મણ, થોડા પગથિયા પાછળ ચાલતો હતો, તે જંગલની ઉન્મત્ત પ્રવૃત્તિઓમાં મગ્ન હતો.

શત્રુઘ્ન, જો કે, આતુરતા સાથેની વાતચીતમાં સાંભળી રહ્યો હતો. *રામ* દાદા *પણ આદર્શવાદી છે. ભરત* દાદા *વ્યવહારુ અને વાસ્તવિક છે.*

અધ્યાય 7

બીજો કોઈ? રામે તેના આશ્ચર્યને કાબૂમાં રાખવાનો પ્રયાસ કરી પોતાના વિચારોની અવાજ ઉઠાવવાનું ટાળ્યું. *આ તેની પાંચમી ગર્લફ્રેન્ડ છે.*

દશરથ કારાચપની લડત હારીને સત્તર વર્ષ વીતી ગયા. સોળ વર્ષની ઉંમરે, ભરત હતી પ્રેમ ના આનંદ શોધ્યું. કરિશ્માત્મક અને તેજસ્વી તે હતા, છોકરીઓ ભરતને જેટલી ગમતી હતી એટલી જ તેને ગમતી. આદિજાતિ પરંપરાઓ ઉદાર હોવાને કારણે, *ગુરુકુળના* સ્થાનિક યજમાનો, ચીફ વરુણની જાતિની સશક્ત મહિલાઓ , જેની સાથે તેઓ ખુશ થાય તેની સાથે સંબંધ બાંધવા માટે મુક્ત હતા. અને ભરત ખાસ પ્રખ્યાત હતા.

તે હવે રામ તરફ ચાલ્યો ગયો, એક સુંદર સુંદર યુવતીનો હાથ પકડી રહ્યો જે તેના કરતા સ્પષ્ટપણે વૃદ્ધ હતો, કદાચ વીસ વર્ષની.

'કેમ છો ભરત?'

' *દાદા* , ક્યારેય વધારે સારા ન હતા', ભારત ભરાઈ ગયું. 'કોઈપણ વધુ સારું અને તે એકદમ પાપી હશે.'

રામ નમ્રતાપૂર્વક હસ્યા અને કૃપાથી છોકરી તરફ વળ્યા.

' *દાદા* ,' ભરત બોલ્યા, 'મને ચીફ વરુણની પુત્રી રાધિકાની ઓળખાણ આપવા દે.'

'તમારી ઓળખાણ કરવા માટે સન્માનિત', રામે કહ્યું, formalપચારિક રૂપે નમ્ર નમસ્તે હાથ જોડીને અને માથું નમવું.

રાધિકાએ તેની ભમર ઉભી કરી, આનંદિત થઈ ગયા. 'ભરત સાચો હતો. તમે હાસ્યાસ્પદ રીતે areપચારિક છો. '

રામની નજર તેની સ્પષ્ટતા પર પહોળી થઈ ગઈ.

'મેં' હાસ્યાસ્પદ 'શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો નહોતો,' તેમ ભરતએ તેનો હાથ છોડતાં કહ્યું. 'હું આના જેવા શબ્દનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકું? *દાદા* ? '

રાધિકાએ ભરતના વાળ પ્રેમથી ભડકાવ્યા. 'બરાબર, "હાસ્યાસ્પદ" મારું પોતાનું ઉમેરો હતું. પણ મને તારું

મોહક formalપચારિકતા, આમ ભરત પણ કરે છે, પણ મને ખાતરી છે કે તમે તે પહેલાથી જાણશો. '
આભાર,' રામે પોતાનો *અંગાવસ્ત્ર* સખ્તાઈથી સીધો કર્યો.
રાધિકાએ રામની સ્પષ્ટ અગવડતા પર હાંસી ઉડાવી. રામે, સ્ત્રીની વાઈલ્સથી પ્રમાણમાં રોગપ્રતિકારક, પણ દબાણ કર્યું હતું સ્વીકારો કે તેના હાસ્યમાં *araપ્સરાસ , આકાશી અપ્સોની* જેમ *મનોહર લાલસા હતી .*
રામે ભરતને કહ્યું, જૂના સંસ્કૃતમાં બોલવાનું ધ્યાન રાખો જેથી રાધિકા સમજી ન શકે, ' *સા વરતા લવણ્યાવતી .* '
ભરતને પુરાતત્વીય સંસ્કૃત વિશેની સમજ રામની જેમ સારી ન હતી, તેમ છતાં તે સરળ સમજ્યા ખુશામત. રામે કહ્યું હતું કે *'તે ખૂબ સુંદર છે.'*
ભરત જવાબ આપી શકે તે પહેલાં, રાધિકા બોલી. ' *અહમ જાનામી .*'
'હું જાણું છું.'
શરમ અનુભવેલા રામએ જવાબ આપ્યો, 'મહાન ભગવાન બ્રહ્માની! તમારું જૂનું સંસ્કૃત સંપૂર્ણ છે. '
રાધિકા હસી પડી. 'આપણે આ દિવસોમાં નવું સંસ્કૃત બોલી શકીએ છીએ, પરંતુ પ્રાચીન શાસ્ત્રો ફક્ત એમાં જ સમજી શકાય છે જૂની ભાષા. '
ભરતને કાપવાની જરૂરિયાત અનુભવાઈ. ' *દાદા* , તેની બુદ્ધિથી બેવકૂફ ન થાઓ . તે પણ ખૂબ જ સુંદર છે! '
રામે હસતાં હસતાં ફરી એકવાર આદરણીય નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'જો હું તમને નારાજ કરું તો મારી ક્ષમા કોઈપણ રીતે, રાધિકા. '
માથું હલાવતા રાધિકા હસી પડી. 'ના, તમે નથી કર્યું. કોઈ છોકરી તેની ભવ્ય પ્રશંસા કેમ માણશે નહીં સુંદરતા? '
'મારો નાનો ભાઈ નસીબદાર છે.'
રાધિકાએ ભરતના વાળ ફરી એક વાર ભરાવતા કહ્યું, 'હું આટલું દુર્ભાગ્ય નથી.'
રામ જોઈ શક્યો કે તેના ભાઈને બાંધી દેવામાં આવ્યો હતો. સ્પષ્ટ રીતે, આ સમયે તે અલગ હતું; રાધિકા તેના માટે ઘણું બધું વધારે અર્થ કરતી હતી તેની અગાઉની ગર્લફ્રેન્ડ્સ કરતાં. પરંતુ તે વન લોકોની પરંપરાઓથી પણ વાકેફ હતો. તેમની છોકરીઓ, તેમાં કોઈ શંકા નથી મુક્તિ આપી, પરંતુ તેઓએ તેમના સમુદાયની બહાર લગ્ન કર્યા નહીં. તેમના કાયદાએ ફક્ત તેને પ્રતિબંધિત કરી દીધો હતો. રામ સમજી શક્યા નહીં આ માટેનું કારણ. જંગલના લોકોની શુદ્ધતાની ભાવનાને જાળવી રાખવાનો પ્રયાસ હોઈ શકે છે, અથવા તે પણ હોઈ શકે મધર પ્રકૃતિથી દૂર રહેવા માટે શહેરના રહેવાસીઓને હલકી ગુણવત્તાવાળા માનવામાં આવે છે. તેને આશા હતી કે તેના ભાઈનું હૃદય આવશે પ્રક્રિયામાં તૂટી નહીં.

'તમે કેટલું બટર ખાશો?!' રામ ભરતની વ્યસનને ક્યારેય સમજી શક્યા નહીં.
સાંજે, ત્રીજા *પ્રહરના* અંતિમ કલાકે , રામ અને ભરતને *ગુરુકુળ* ખાતે એક ઝાડ નીચે આરામ કરતો મળ્યો .
લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન કેટલાક સવારી પ્રથા માટે તેમના મફત સમયનો ઉપયોગ કરતા હતા; હકીકતમાં, તેઓ ઉગ્ર હરીફાઈ કરી રહ્યા હતા

પૃષ્ઠ 43

ખુલ્લા મેદાનમાં. લક્ષ્મણ, ચારેયમાં શ્રેષ્ઠ ખેલાડી, શત્રુઘનને હોલોથી હરાવી રહ્યો હતો.
'મને તે ગમ્યું, *દાદા* ,' ભરત ધ્રુજાવ્યું, માખણ તેના મો aroundામાં ફરતું.
'પરંતુ તે અનિચ્છનીય છે. તે ચરબીયુક્ત છે! '
ભરત તેના દ્વિશિરને વળગી રહ્યો હતો જ્યારે તેણે તેના શ્વાસ ખેંચ્યા હતા અને છાતીમાં ફફડાવ્યો હતો, તેના સ્નાયુબદ્ધ અને સારી રીતે ટોન દર્શાવ્યો હતો. શારીરિક. 'શું હું તમને ચરબીયુક્ત લાગું છું?'
રામ હસી પડ્યા. 'છોકરીઓ નિશ્ચિતરૂપે તમને આકર્ષિત કરતી નથી. તેથી મારો અભિપ્રાય ખરેખર કોઈ પરિણામ નથી. '
'બરાબર!' ભરત ચકલી, માટીના વાસણમાં પોતાનો હાથ ખોદીને તેના મો butterામાં થોડુંક માખણ ચમચી રહ્યો.
રામે ધીમેથી ભરતના ખભા પર હાથ મૂક્યો. ભરતએ તેના પર સંબંધિત લખાણ વાંચતાં જ તે જમવાનું બંધ કરી દીધું ભાઈનો ચહેરો.
રામ નરમાશથી બોલ્યો. 'ભરત, તમે જાણો છો'
ભરત તેને તાત્કાલિક અવરોધે છે. 'એવું નહીં થાય, *દાદા* .'
'પણ ભરત…'
' *દાદા* , મારો વિશ્વાસ કરો. હું તારા કરતા વધારે સારી છોકરીઓને જાણું છું. '
'તમે જાગૃત છો કે ચીફ વરુણના લોકો આમ નથી કરતા ...'
' *દાદા* , તે મને એટલું જ પ્રેમ કરે છે જેટલું હું તેના પર પ્રેમ કરું છું. રાધિકા મારા માટે કાયદો તોડશે. તે મને છોડશે નહીં. મારા પર ભરોસો કર.'
'તમે કેવી રીતે ખાતરી કરી શકો?'
' *હું છું!* '
'પણ ભરત…'
' *દાદા* , મારી ચિંતા કરવાનું બંધ કરો. મારા માટે જ ખુશ રહેજો. '
રામે હાર માની અને તેને તેના ખભા પર થપ્પડ મારી. 'સારું તો, અભિનંદન!'
ભરત થિયેટ્રિકલી માથું ઝુકાવ્યો, 'થેંક્યુ, માયાળુ સર!'
રામનો ચહેરો એક વ્યાપક સ્મિતમાં તૂટી ગયો.
'જ્યારે હું તક અભિનંદન મળશે *તમે* , *દાદા* ?' ભરતને પૂછ્યું.
રામે ભરત તરફ જોયું અને ભડકી ગયા.
'તમે કોઈ છોકરી પ્રત્યે આકર્ષિત નથી? અહીં કે અયોધ્યામાં? અમે અમારી વાર્ષિક રજાઓ પર ઘણા બધાને મળ્યા છીએ ... '
'કોઈની કિંમત નથી.'
'કોઈ નહી?'
'ના.'
'તમે શું શોધી રહ્યા છો?'
રામે જંગલની લાઇન તરફ અંતર જોયું. 'મારે કોઈ સ્ત્રી નહીં પણ સ્ત્રી જોઈએ છે.'
'આહા! હું હંમેશા જાણતો હતો કે તે ગંભીર બાહ્ય પાછળ એક તોફાની શેતાન છે! '
રામે તેની આંખો ફેરવી અને ભરતને તેના પેટ પર રમતથી માર્યો. 'મારો મતલબ એવો નથી. તને ખબર છે. '
'તો પછી તારે શું કહેવું હતું?'
'મારે કોઈ અપરિપક્વ છોકરી નથી જોઈતી. પ્રેમ ગૌણ છે. તે મહત્વ નું નથી. મારે કોઈની ઇચ્છા છે જેનો હું આદર કરી શકું.
'માન?' ભરત ભરત. 'કંટાળાજનક લાગે છે.'
'સંબંધ ફક્ત મનોરંજન માટે નથી, તે વિશ્વાસ અને તે જ aboutન વિશે પણ છે જે તમે તમારા જીવનસાથી પર નિર્ભર કરી શકો છો. ઉત્કટ અને ઉત્તેજના પર આધારિત સંબંધો ટકી શકતા નથી. '
'ખરેખર?'
રામે ઝડપથી પોતાની જાતને સુધારી. 'અલબત્ત, રાધિકા અને તું જુદા હોઈશું.'

'અલબત્ત,' ભરતને હાસ્યથી બોલી.
'હું માનું છું કે હું જે કહેવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો છું તે છે કે મને એવી સ્ત્રી જોઈએ છે જે મારા કરતા સારી છે; એક મહિલા જે મને દબાણ કરશે પ્રશંસા માં માથું નમન. '
'તમે વડીલો અને માતા-પિતાને નમન કરો, *દાદા* . એક પત્ની તે છે જેની સાથે તમે તમારું જીવન અને જુસ્સાને શેર કરો છો, 'ભારત, એ તેના ચહેરા પર કુટિલ હાસ્ય, સૂચનોપૂર્વક કમાનવાળા. 'મહાન ભગવાન બ્રહ્મા દ્વારા, તમે જે સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરશો તેની મને દયા આવે છે. તમારો સંબંધ ઇતિહાસમાં નીચે આવશે, તે બધામાં સૌથી કંટાળાજનક! '
ભરતને રમતથી ધક્કો મારતાં રામ મોટેથી હસી પડ્યો. ભરત પોટલું ફેંકી અને રામને પાછળ ધકેલી, પછી ઝગમગ્યું તેના પગ અને રામથી છૂટા થયા.
'તમે મારાથી આગળ વધી શકતા નથી, ભરત!' રામને હસી પડ્યો, ઝડપથી તેના પગ પર andભો થયો અને ભાઈની પાછળ ગયો.

'તમે કોની તરફેણ કરો છો?' મુલાકાતીને પૂછ્યું.
એક રહસ્યમય અજાણી વ્યક્તિએ *ગુરુકુળમાં* શાંત પ્રવેશ કર્યો હતો . વશિષ્ઠની જાળવણીની ઇચ્છાને ધ્યાનમાં રાખીને આ મુલાકાતની ગુપ્તતા, તે મોડી રાત્રે પહોંચ્યો હોત. જેમ ભાગ્યમાં તે હોત, આ લુચ્ચો લક્ષ્મણ તેની પર સવારી કરી રહ્યો હતો તે જ સમયે, રાત્રે આ સમયે સ્લીપિંગ ક્વાર્ટર્સમાં હોવાનો નિયમ તોડ્યો છે. તે તેની રસ્તો શોધી રહ્યો હતો

પાછો, તે *આશ્રમ* પરિસરથી ખૂબ દૂર એક ઝાડ સાથે સમજદાર રીતે બાંધેલા અજાણ્યા ઘોડા પર આવ્યો .
તે શાંતિથી પોતાના પ્રાણીને સ્થિરમાં પાછો લઈ ગયો. ત્યારબાદ અયોધ્યાન રાજકુમારે પોતાના ગુરુને એ શક્ય ઘુસણખોર. વશિષ્ઠાનો ઓરડો ખાલી મળતાં લક્ષ્મણ શંકાસ્પદ બન્યો. પોતાને સમાવવામાં અસમર્થ, તેમણે ચાલવાની તપાસ કરવાનું નક્કી કર્યું. છેવટે તેણે bridgeષિને પુલ નીચે જોયો, ની સાથે નરમાશથી વાતચીત કરી રહસ્યમય મુલાકાતી. લક્ષ્મણ નજીકથી ptભો રહ્યો, ઝાડની પાછળ સંતાઈ ગયો, અને વાતચીતમાં છુપાયો. 'મારી પાસે નથી હજી સુધી મારું મન બનાવેલું છે, 'વશિષ્ઠે જવાબ આપ્યો.
'ગુરુ જી , તમારે ઝડપથી નિર્ણય લેવાની જરૂર છે .'
'કેમ?'
મુલાકાતીને સ્પષ્ટ રીતે જોવામાં અસમર્થ હોવા છતાં, લક્ષ્મણ તેની અંદરની ગભરાટને વધારવા માંડ માંડ સક્ષમ હતો. પણ નિષ્ફળ થતો પ્રકાશ અજાણી વ્યક્તિની અકુદરતી વાજબી ત્વચા, વિશાળ કદ અને લહેરાતો મસ્ક્યુલેચર છુપાવી શકતો નથી. તેનું શરીર તે ફર જેવા વાળથી coveredંકાયેલું હતું, અને તેના નીચલા ભાગમાંથી એક વિચિત્ર વિકાસ થયો હતો. સ્પષ્ટપણે તે એક ખતરનાક હતો નાગા, વિકૃતોની રહસ્યમય રેસ, જેનો સપ્ત સિંધુમાં ભય હતો. તેમણે કોઈ પ્રયાસ કર્યો ન હતો તેની ઓળખ છુપાવો, જેમ કે મોટાભાગના નાગા લોકોએ પણ ફેસ માસ્ક અથવા હૂડ ઝભ્ભાથી. નોંધનીય છે કે, તેના નીચલા શરીરને અંદરથી દોરવામાં આવ્યો હતો એક *ધોતી* , પરંપરાગત ભારતીય રિવાજને ધ્યાનમાં રાખીને.
'કારણ કે *તેઓ* તમારી તરફ છે,' નાગાએ અર્થપૂર્ણ દેખાવ સાથે કહ્યું.
'તો?'
'તમે ડરતા નથી?'
વશિષ્ઠ ધસી ગયા. 'હું કેમ હોઉં?'
નાગા હળવે હસી પડ્યા. 'એક પાતળી લાઇન છે જે હિંમતને મૂર્ખતાથી અલગ કરે છે.'
'અને તે વાક્ય ફક્ત પૂર્વશક્તિમાં જ દેખાય છે, મારા મિત્ર. જો હું સફળ છું, તો લોકો મને બહાદુર કહેશે. જો હું નિષ્ફળ થઈશ, તો હું થઈશ મૂર્ખ કહેવાય. મને જે યોગ્ય લાગે તે કરવા દો. હું ચુકાદો ભવિષ્ય પર છોડીશ. '
નાગાએ અસંમતિના પ્રદર્શનમાં તેની રામરામ આગળ ધકેલી દીધો, પરંતુ દલીલ છોડી દીધી. 'તમે મને શું હોત? કરું? '
'હવે માટે કંઈ નથી. બસ રાહ જુઓ, 'વશિષ્ઠે જવાબ આપ્યો.
'તમે જાણો છો કે રાવણ છે'
'હા હું જાણું છું.'
'અને તમે હજી પણ અહીં જ રહેવાનું પસંદ કરો છો અને કંઈ નહીં કરો?'
'રાવણ ...' વસિષ્ઠ ગણગણ્યા તેમના શબ્દો કાળજીપૂર્વક પસંદ, 'ઠીક છે, તેઓ તેમના ઉપયોગો પણ છે.'
લક્ષ્મણ તેના આંચકાને માંડ માંડ કાબૂમાં રાખી શક્યો. છતાં, કિશોર મૌન રહેવા માટે મનની હાજરી ધરાવે છે.
'કેટલાક એવા છે જે તમને ખાતરી છે કે તમે સમ્રાટ દશરથ સામે બળવો કરવાની તૈયારી કરી રહ્યા છો,' નાગાએ કહ્યું, તેનો સ્વર સ્પષ્ટપણે તેના અવિશ્વાસને દર્શાવે છે.
વશિષ્ઠ હળવે હસી પડ્યા. 'તેની સામે બળવો કરવાની કોઈ જરૂર નથી. રાજ્ય વ્યવહારિક રીતે તેના હાથથી બહાર છે કોઈપણ રીતે. તે એક સારો માણસ છે, પરંતુ તે હતાશા અને પરાક્રમની thsંડાણોમાં ડૂબી ગયો છે. મારું લક્ષ્ય મોટું છે. '
'અમારું લક્ષ્ય,' નાગાને સુધાર્યું.
'અલબત્ત,' વશિષ્ઠે તેના ખભા પર થપ્પડ લગાડતાં કહ્યું. 'મને માફ કરો. તે આપણું સામૂહિક લક્ષ્ય છે. પરંતુ જો લોકો એવું વિચારવાનો આગ્રહ રાખો કે આપણી મહત્વાકાંક્ષાઓ અયોધ્યા સુધી મર્યાદિત છે, હું સૂચું છું કે અમે તેમને રહેવા દઈએ. '
'હા એ વાત સાચી છે.'
'મારી સાથે આવજે' વશિષ્ઠે કહ્યું. 'મારે તમને બતાવવા માટે કંઈક છે.'
લક્ષ્મણે બંને માણસો ચાલ્યા જતા એક .ંડો શ્વાસ બહાર કા out્યો. તેનું હૃદય ભયાવહ રીતે ધબકતું હતું.
ગુરુ જી શું છે? શું આપણે અહીં સલામત છીએ?
કાળજીપૂર્વક તપાસ કરી કે કિનારે સ્પષ્ટ છે, લક્ષ્મણ ત્યાંથી સરકી ગયો અને રામના ક્વાર્ટર્સ તરફ દોડી ગયો.

'લક્ષ્મણ, પાછો સૂઈ જા,' ચિડાયેલા રામને સલાહ આપી. તે જાદુઈ લક્ષ્મણ દ્વારા જાગી ગયો હતો. તે કરતો ગભરાટ ભર્યા અહેવાલ સાંભળ્યો, અને કુતૂહલપૂર્વક નિર્ણય કર્યો કે તેનો ભાઈ ફરી એકવાર તેના પ્રેમ માટે લલચાઇ રહ્યો છે કાવતરું.
' *દાદા* , હું કહું છું, કંઈક ચાલે છે. તે અયોધ્યાની ચિંતા કરે છે, અને ગુરુ જી શામેલ છે, 'ભારપૂર્વક કહ્યું લક્ષ્મણ.
'તમે ભરતને કહ્યું છે?'
'બરાબર નહીં! તે તેના પર પણ હોઈ શકે. '
રામે લક્ષ્મણ તરફ જોયું. 'તે પણ તારા *દાદા* , લક્ષ્મણ!'
' *દાદા* , તમે બહુ સરળ છો. તમે અયોધ્યા છે તેવા કાવતરાંનો denેરો જોવાની ના પાડી. ગુરુ જી તેમાં છે. અન્ય પણ હોઈ શકે છે. મને ફક્ત તારા પર વિશ્વાસ છે. તમે અમારા બધાનું રક્ષણ કરવા માટે માનવામાં આવે છે. મેં તમને જાણ કરીને મારી ફરજ બજાવી છે. હવે, તેને આની તપાસ કરવાનું તમારા પર છે. '

પૃષ્ઠ 45

'લક્ષ્મણ, તપાસ કરવા જેવું કંઈ નથી. પાછા તમારા રૂમમાં જઈને સૂઈ જાઓ. '
' *દાદા* ...'
'પાછા તમારા રૂમમાં, લક્ષ્મણ! હવે! '

પૃષ્ઠ 46

અધ્યાય 8

'જીવનની આદર્શ રીત કઈ છે?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.

વહેલી સવારે, ચાર Ayodhyan રાજકુમારો તેમના ગુરુ સામનો બેઠા, માત્ર પૂર્ણ કર્યા *ગુરુ સ્તોત્રમ* .

'સારું?' મૌન સાથે મળ્યા પછી વશિષ્ઠને પૂછવામાં આવ્યું.

તેણે પહેલો શોટ લેવાની અપેક્ષા રાખીને લક્ષ્મણ તરફ જોયું. જોકે, વશિષ્ઠને આશ્ચર્યજનક રીતે, છોકરો તંગ બનીને બેઠો, ભાગ્યે જ તેની દુશ્મનાવટ છુપાવવા માટે સક્ષમ.

'પૌરવ કંઈ સમસ્યા છે?' વશિષ્ઠને પૂછપરછ કરી.

લક્ષ્મણ રામ એક આરોપાત્મક નજરે પડેલા હોય, તો પછી જમીન પર stared. 'ના, ગુરુ જી . કઈ વાંધો નથી.'

'શું તમે કોઈ જવાબ અજમાવવા માંગો છો?'

'મને જવાબ નથી ખબર, ગુરુ જી .'

વશિષ્ઠ ભવાં ચડ્યાં. અજ્orance્નતાએ લક્ષ્મણને પહેલાં ક્યારેય કોઈ પ્રતિક્રિયા આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો નહીં. તેમણે વાત કરી ભરત. 'વત્સ, તમે પ્રયત્ન કરી જવાબ આપી શકો?'

ભારતે કહ્યું, ' ગુરુ જી , જીવનનો એક આદર્શ માર્ગ એ છે કે જ્યાં દરેક સ્વસ્થ, શ્રીમંત, સુખી અને કામ કરે છે. જીવનમાં તેના હેતુ સાથે સુસંગતતા. '

'અને, સમાજ આ કેવી રીતે પ્રાપ્ત કરે છે?'

'તે કદાચ અશક્ય છે! પરંતુ જો તે બધુ જ શક્ય હોત, તો તે ફક્ત સ્વતંત્રતા દ્વારા જ બનશે. લોકોને મંજૂરી આપો સ્વતંત્રતા તેમના પોતાના પાથ બનાવટ માટે. તેઓ તેમનો રસ્તો શોધી કા .શે. '

'પરંતુ શું સ્વતંત્રતા દરેક વ્યક્તિને તેના સપના સાકાર કરવામાં મદદ કરશે? શું જો કોઈ વ્યક્તિનું સ્વપ્ન તેનાથી વિરોધાભાસી હોય બીજાના? '

ભરતે જવાબ આપતા પહેલા તે પ્રશ્નને થોડો કાળજીપૂર્વક વિચાર આપ્યો. 'તમે સાચા છો. મજબૂત માણસના પ્રયાસ હંમેશા ચાલશે નબળા માણસને કાબુમાં કરો. '

'તો?'

'તેથી સરકારે ખાતરી કરવી પડશે કે તે નબળા લોકોનું રક્ષણ કરે. અમે મજબૂત જીતવા માટે પરવાનગી આપી શકતા નથી. તે કરશે જનતામાં અસંતોષ પેદા કરો. '

'કેમ, *દાદા* ?' શત્રુઘ્ને પૂછ્યું. 'હું કહીશ, મજબૂત લોકોને જીતવા દો. એક તરીકે સમાજ માટે તે વધુ સારું નહીં હોય? આખો? '

'પણ તે જંગલનો નિયમ નથી?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું. 'નબળા મરી જશે.'

શત્રુઘ્ને કહ્યું, 'જો તમે તેને જંગલનો નિયમ કહો, તો હું કહું છું કે આ પ્રકૃતિનો નિયમ છે, ગુરુ જી .' 'આપણે કોણ છીએ પ્રકૃતિ ન્યાય કરવા માટે? જો સૌથી નબળા હરણને વાઘ દ્વારા મારવામાં ન આવે તો હરણની વસ્તી ફૂટશે. તેઓ ખાશે લાંબા ગાળે prodગવું અને જંગલનો જથ્થો મરી શકે છે. તે જંગલ માટે વધુ સારું છે જો ફક્ત મજબૂત ટકી રહેવું - તે સંતુલન જાળવવાની પ્રકૃતિની રીત છે. સરકારે આ કુદરતીમાં દખલ ન કરવી જોઈએ પ્રક્રિયા. તેણે ફક્ત એવી સિસ્ટમો સ્થાપિત કરવી જોઈએ કે જે નબળા લોકોનું રક્ષણ સુનિશ્ચિત કરે, તેમને યોગ્ય તક આપે અસ્તિત્વ. તેનાથી આગળ, તે માર્ગમાંથી નીકળી જવું જોઈએ અને સમાજને પોતાનો રસ્તો શોધવો જોઈએ. તે સરકારનું કામ નથી ખાતરી કરો કે બધા તેમના સપના પ્રાપ્ત કરે છે. '

'તો પછી સરકારને કેમ ત્રાસ આપે છે?'

'તે અમુક આવશ્યક બાબતો માટે જરૂરી છે જે વ્યક્તિઓ પ્રદાન કરી શકતા નથી: સરહદોને બાહ્યથી બચાવવા માટે એક સૈન્ય હુમલો, બધા માટે મૂળભૂત શિક્ષણ સિસ્ટમ. પ્રાણીઓથી આપણને અલગ પાડતી એક બાબત એ છે કે આપણે મારતા નથી અમારા નબળા. પરંતુ જો સરકાર એટલી હદે દખલ કરે કે નબળાઓનો વિકાસ થાય છે અને મજબૂત લોકો દમન કરે છે, સમય જતાં સમાજ પોતે પતન કરશે. એક સમાજે ભૂલવું ન જોઈએ કે તે લોકોના વિચારો અને પ્રભાવ પર સમૃદ્ધ છે તેના નાગરિકોમાં પ્રતિભાશાળી. જો તમે મજબુતની સંભાવનાઓ સાથે સમાધાન કરો છો, અને હિતો તરફ ખૂબ ઝૂકશો નબળા લોકોનો, તો પછી તમારો સમાજ પોતે પતનમાં જાય છે. '

વશિષ્ઠ હસી પડ્યા. 'તમે સમ્રાટના ઉત્તરાધિકારીઓ હેઠળ ભારતના પતનના કારણોનો કાળજીપૂર્વક અભ્યાસ કર્યો છે ભરત, તમે નથી? '

શત્રુઘ્ને હાંફ કરી. ભરત એક મહાન ચંદ્રવંશી સમ્રાટ હતો જે હજારો વર્ષો પહેલા જીવતો હતો. એ હતો દેવતાઓના મહાન ઇન્દ્ર પછીના એક મહાન શાસક. તેમણે આખા ભારતને તેમના શાસન હેઠળ લાવ્યું અને તેમના સરકાર સર્વકાળની સૌથી કરુણ અને પાલનહાર હતી.

'તો પછી, ભરતના અનુગામીઓ જ્યારે તેઓ જોઈ શકે કે તે હવે કામ કરી રહ્યું નથી ત્યારે તેમની રીત કેમ બદલાવી નહીં?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.

'મને ખબર નથી,' શત્રુઘ્ને કહ્યું.

'કારણ કે સમ્રાટ ભારતના સામ્રાજ્યને માર્ગદર્શન આપતા ફિલસૂફી, તે જ એક સફળની પ્રતિક્રિયા હતી, પરંતુ ધરમૂળથી અલગ એક જેણે નક્કી કર્યું હતું કે અગાઉ સમાજ કેવી રીતે ગોઠવવામાં આવ્યો હતો. સમ્રાટ ભરતનું સામ્રાજ્ય હોઈ શકે સ્વતંત્રતા, ઉત્કટ અને સુંદરતાની - જીવનની સ્ત્રીની રીતના poપોજી તરીકે વર્ણવેલ. તેના શ્રેષ્ઠ સમયે, તે છે કરુણાશીલ, સર્જનાત્મક અને ખાસ કરીને નબળા લોકો તરફ ધ્યાન આપતા. પરંતુ જેમ જેમ સ્ત્રીની સંસ્કૃતિમાં ઘટાડો થાય છે, તેમ તેમ તેમ વલણ ધરાવે છે ભ્રષ્ટ, બેજવાબદાર અને અધોગતિપૂર્ણ બનવા માટે. '

'ગુરુ જી ,' રામ બોલ્યા, 'શું તમે કહો છો કે જીવનનો બીજો રસ્તો છે? પુરૂષવાચી રસ્તો? '

'હા. જીવનની પુરૂષવાચી રીત સત્ય, ફરજ અને સન્માન દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવે છે. તેની ટોચ પર, પુરૂષવાચી સંસ્કૃતિઓ છે કાર્યક્ષમ, ન્યાયી અને સમાનતાવાદી. પરંતુ જેમ જેમ તેમનો ઇનકાર થાય છે, તેઓ કટ્ટર બની જાય છે, કઠોર અને વિશેષ રૂપે કઠોર નબળું. '

'તેથી જ્યારે સ્ત્રીની સંસ્કૃતિઓ નષ્ટ થાય છે, ત્યારે પુરુષાર્થ માર્ગ જ જવાબ છે,' રામે કહ્યું. 'અને, પુરૂષવાચી તરીકે સંસ્કૃતિઓ ઘટતી જાય છે, સ્ત્રીની રીત સંભાળી લેવી જોઈએ. '

'હા,' શિક્ષકે કહ્યું. 'જીવન ચક્રીય છે.'

'શું સલામત રીતે કહી શકાય કે આજનો ભારત એક નારી રાષ્ટ્ર છે?' ભરતને પૂછ્યું.

વશિષ્ઠે ભરત તરફ જોયું. 'ખરેખર, ભારત આજે એક મૂંઝવણભર્યું દેશ છે. તે તેનો સ્વભાવ સમજી શકતો નથી, જે તે પુરૂષવાચી અને સ્ત્રીની રીતનું હોટપ્oચ લાગે છે. પરંતુ જો તમે મને પસંદ કરવા દબાણ કરો છો, તો હું કહીશ કે, સમયસર આ સમયે, આપણે ઘટતી સ્ત્રીની સંસ્કૃતિ છીએ. '

'તો પછી સવાલ એ છે કે શું કોઈ પુરુષાર્થ જીવનની રીત તરફ આગળ વધવાનો સમય છે કે પુનર્જીવિત સ્ત્રીની સંસ્કૃતિ?' દલીલ કરી ભરત. 'મને ખાતરી નથી કે ભારત આઝાદી વિના જીવી શકે છે. અમે બળવાખોરોનું રાષ્ટ્ર છીએ. અમે દલીલ કરીએ છીએ અને દરેક વસ્તુ વિશે લડીએ છીએ. આપણે ફક્ત સ્ત્રીત્વ, સ્વતંત્રતાના માર્ગ ઉપર ચાલીને જ સફળ થઈ શકીએ છીએ. પુરૂષવાચી માર્ગ ટૂંકા સમય માટે કામ કરી શકે છે સમયગાળો, પરંતુ તે ટકી શકતો નથી. આપણે ફક્ત લાંબા સમય સુધી પુરૂષવાચી માર્ગને અનુસરવા માટે પૂરતા આજ્ient્કારી નથી. '

'તો આજે લાગે છે,' વશિષ્ઠે કહ્યું. 'પરંતુ તે હંમેશા એવું નહોતું. એક સમય એવો હતો જ્યારે જીવનની પુરૂષવાચી રીત ભારતનું લક્ષણ. '

ભરતને ચિંતનમાં મૌન કરવામાં આવ્યું.

પણ રામને કર્કશ હતો. 'ગુરુ જી , તમે કહ્યું હતું કે સમ્રાટ ભરત દ્વારા સ્થાપિત સ્ત્રીની જીવનશૈલી અસમર્થ છે જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે પણ બદલાવ, કારણ કે તે પહેલાની પુરૂષવાચીન સંસ્કૃતિમાં આવતી બીમારીઓની પ્રતિક્રિયા હતી માં અધોગતિ. સંભવત, તેમના માટે, જીવનની પહેલાની રીત દુષ્ટ તરીકે મુદ્રાંકિત હતી. '

'તમે સાચા છો, સુદાસ,' વશિષ્ઠે રામના *ગુરુકુળ* નામનો ઉપયોગ કરીને કહ્યું .

'તમે જીવનની આ પુરૂષવાચીન રીત વિશે કહો છો? આ સામ્રાજ્ય કેવું હતું? ' રામને પૂછ્યું. 'આપણે શોધી શકીએ એમાંનાં જવાબો, આપણી આજકાલની બીમારીઓને? '

'તે એક સામ્રાજ્ય હતું જે ઘણા હજાર વર્ષ પહેલાં ઉભરી આવ્યું હતું, અને અદભૂત ગતિથી વ્યવહારિક રીતે આખા ભારત પર વિજય મેળવ્યો હતો. તે જીવનની ધરમૂળથી અલગ રીત હતી અને, તેની ટોચ પર, તેણે મહાનતાની .◌ચાઈઓને સ્કેલ કરી. '

'આ લોકો કોણ હતા?'

'તેમના પાયા અહીં જ નાખ્યાં હતાં, જ્યાં આપણે છીએ. તે ખૂબ લાંબા સમય પહેલા હતું કે મોટાભાગના મહત્વ ભૂલી ગયા છે આ *આશ્રમનો* . '

'અહીં?'

'હા. તે અહીં હતું કે તે સામ્રાજ્યના વંશજોએ તેમના મહાન ગુરુ પાસેથી શિક્ષણ મેળવ્યું. તેમણે તેમને શીખવ્યું જીવનની પ્રબુદ્ધ પુરૂષવાચી રીતની આવશ્યકતાઓ. આ તેમનો *આશ્રમ હતો* . '

'આ મહાન Whoષિ કોણ હતા?' રામે વિસ્મયમાં પૂછ્યું.

વશિષ્ઠે deep◌ડો શ્વાસ લીધો. તે જાણતો હતો કે જવાબ આંચકો આપશે. એ પ્રાચીન *મહાન ishષિનું* નામ આજે ભય હતો; એટલું બધું કે તે ક્યારેય મોટેથી બોલી ન શકાય. રામ પર નજર રાખીને તેણે જવાબ આપ્યો, ' *મહર્ષિ* શુક્રાચાર્ય.'

ભરત, લક્ષ્મણ અને શત્રુધ્ન સ્થિર થયા. શુક્રચાર્ય એ અસુરોના ગુરુ હતા, અને અસૂરો રાક્ષસી હતા કટ્ટરપંથીઓ જેણે હજારો વર્ષો પહેલા લગભગ આખા ભારતીય લેન્ડમાસને કાબૂમાં રાખ્યો હતો. છેવટે તેઓ દ્વારા પરાજિત થયા *દેવોને* , કારણ કે આજે આદરણીય *ભગવાન* સમય લાંબી સમયગાળામાં લડ્યા ઘાતકી લડાઇમાં. જોકે અસુર આખરે સામ્રાજ્યનો નાશ થયો, યુદ્ધોએ ભારત પર ભારે હાલાકી વેઠવી પડી. લાખો લોકો મરી ગયા, અને પુન civilizationબીલ્ડ સંસ્કૃતિ લાગી ખૂબ લાંબો સમય. દેવોના નેતા ઇન્દ્રએ અસુરોને ભારતમાંથી હાંકી કા ensવાની ખાતરી આપી. શુક્રાચાર્યનું નામ કાદવમાં ઘટાડવામાં આવ્યું, તેની સ્મૃતિનું ઉલ્લંઘન ન્યાયી ક્રોધ અને અતાર્કિક ભય દ્વારા કરવામાં આવ્યું.

વિદ્યાર્થીઓ પ્રતિક્રિયા આપવા માટે પણ દંગ રહી ગયા. રામની આંખોએ, બીજાઓથી વિપરીત જિજ્ity◌ાસા વ્યક્ત કરી.

વશિષ્ઠે મોડી રાત્રે બહાર નીકળ્યા, તેના વિદ્યાર્થીઓમાં હાલાકીની અપેક્ષા રાખતા; ગુરુ વિશે વાતચીત શુક્રાચાર્ય ઉશ્કેરવાના હતા. લક્ષ્મણ અને શત્રુધ્ન તેમના ઓરડામાં સૂતા હતા, પણ રામ અને ભરત ગાયબ હતા. વશિષ્ઠે તેમની શોધમાં, મૂનલાઇટ પૂરા પાડતા પરિસરની આસપાસ ફરવાનું નક્કી કર્યું પર્યાપ્ત રોશની. આગળ નરમ અવાજો સાંભળીને, તે ટૂંક સમયમાં માં એનિમેટેડ ભારતના સિલુએટ પર આવ્યો

એક છોકરી ની કંપની.

ભરત વિનંતી કરતો લાગ્યો. 'પણ કેમ…'

'માફ કરજો, ભરત,' છોકરીએ શાંતિથી કહ્યું. 'હું મારા લોકોના કાયદાઓ તોડશે નહીં.'

'પણ હું તને પ્રેમ કરું છું, રાધિકા… હું જાણું છું કે તું મને પ્રેમ કરે છે… આપણે બીજા લોકો શું વિચારે છે તેની કેમ કાળજી લેવી જોઈએ?'

વશિષ્ઠ ઝડપથી વળી ગયો અને બીજી દિશામાં ચાલવા લાગ્યો. એ પર ઘૂસવું અયોગ્ય હતું ખાનગી અને પીડાદાયક ક્ષણ.

રામ ક્યાં છે?

એક ધૂમ્રપાન પર, તેણે ફરી એકવાર રસ્તો બદલ્યો અને પથ્થરનો રસ્તો બનાવ્યો જે નાના મંદિરોમાં પરિણમે છે ખડક ચહેરો કેન્દ્રિય રવેશ. તેમણે ભગવાન ઇન્દ્ર, દેવોના રાજા મંદિરમાં પ્રવેશ્યા; જેણે હરાવ્યો અસુરો. કેન્દ્રમાં ઇન્દ્રના મંદિરનું પ્રતીકવાદ શક્તિશાળી હતું, કેમ કે ઈન્દ્રએ સૈન્યની આગેવાની લીધી હતી શુક્રચાર્યનો વારસો નાબૂદ કર્યો.

વશિષ્ઠે વિશાળ મૂર્તિની પાછળથી નરમ અવાજ સાંભળ્યો, અને સહજતાથી તેની તરફ આગળ વધ્યો. પર જગ્યા પાછા આરામથી ચાર કે પાંચ લોકોને સમાવવા માટે ખૂબ મોટી હતી. વશિષ્ઠ અને મૂર્તિના પડછાયા દિવાલ પરની મશાલમાંથી જ્વાળાઓ લપસી જતા તે ફ્લોર પર નૃત્ય કરતી હોય તેવું લાગી રહ્યું હતું.

તેની નજર મૂર્તિની બહારની મુસાફરી કરતી વખતે, તે ઘૂંટણ પર અસ્પષ્ટરૂપે રામની આકૃતિ બનાવી શકશે મેટલ બાર સાથે એક ભારે પથ્થર જેણે ફ્લોર પર પ્રાચીન શિલાલેખ આવરી લીધો હતો. જેમ જેમ તે સફળ થયો, તેમ રામને ઇન્દ્રિયો પડ્યો વશિષ્ઠની હાજરી.

'ગુરુ જી ,' રામે કહ્યું, જ્યારે તેણે સાધન છોડી દીધું અને તરત જ ઉભા થઈ ગયા.

વશિષ્ઠ તેની પાસે ચાલ્યો ગયો, તેનો હાથ તેના ખભાની આસપાસ મૂકી અને નીચે નમતાની સાથે તેને ફરી બેઠો રામએ overed◌ાંકેલું શિલાલેખ તપાસો.

'તે શું કહે છે તે તમે વાંચી શકો છો?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.

તે એક પ્રાચીન, લાંબા સમયથી ભૂલી ગયેલી સ્ક્રિપ્ટ હતી.

'મેં આ સ્ક્રિપ્ટ પહેલા જોઇ નથી,' રામ બોલ્યા.

'તે ખાસ કરીને પ્રાચીન છે, ભારતમાં પ્રતિબંધિત છે કારણ કે અસુરોએ તેનો ઉપયોગ કર્યો હતો.'

'અસુરો એ મહાન પુરુષાર્થ સામ્રાજ્ય હતો જેનો તમે આજે ઉલ્લેખ કર્યો છે, તે નથી?'

'તે સ્પષ્ટ છે!'

રામે શિલાલેખ તરફ ઇશારો કર્યો. 'તે શું કહે છે, ગુરુ જી ?'

શિલાલેખના શબ્દો સાથે વશિષ્ઠે તેની આગળની બાજુ ચલાવી. '' બ્રહ્માંડ કેવી રીતે નામ બોલી શકે છે શુક્રચાર્ય? બ્રહ્માંડ માટે તેથી નાનું છે. અને શુક્રાચાર્ય એટલા મોટા છે. ''

રામે શિલાલેખને થોડું સ્પર્શ કર્યું.

'દંતકથા કહે છે કે આ તેમનો *આસન હતો* , જે *બેઠક* પર તેઓ ભણાવતા હતા,' *વશિષ્ઠે* કહ્યું.

રામે વશિષ્ઠ સામે જોયું. 'ગુરુ જી , મને તેમના વિશે કહો .'

'ખૂબ ઓછી લઘુમતી હજી પણ જાળવી રાખે છે કે તે સંભવત the પૃથ્વી પર ચાલતા મહાન ભારતીયમાંનો એક હતો. હું નથી કરતો તેના બાળપણ વિશે વધુ જાણો; સાક્ષાત્કારના અહેવાલો સૂચવે છે કે તેનો જન્મ ઇજિપ્તના ગુલામ પરિવારમાં થયો હતો જ્યારે તે એક શિશુ હતો ત્યારે તેને છોડી દીધો. તે પછી તેને મુલાકાત લેતા અસુરા રાજકુમારી દ્વારા દત્તક લેવામાં આવી હતી, જેમણે તેને તેના તરીકે ઉછેર કર્યો હતો

ભારતમાં, જોકે, તેના કાર્યોના રેકોર્ડ્સ જાણી જોઈને નાબૂદ કરવામાં આવ્યા હતા અને જે બાકી છે તે ભારે હતા
તે સમયના શક્તિશાળી અને સમૃદ્ધ ભદ્ર દ્વારા doctored. તે એક તેજસ્વી, પ્રભાવશાળી આત્મા હતા જેણે પરિવર્તન કર્યું
પોતાના સમયના મહાન વિજયી દળમાં ભારતીય રાયલ્સને હાંસિયામાં ધકેલી દીધા. '

'સીમાંત *ભારતીય* રોયલ્સ? પણ અસુરો વિદેશી હતા, ન હતા? '

'બકવાસ. આ એજન્ડાવાળા લોકો દ્વારા ફેલાવવામાં આવેલ પ્રચાર છે. મોટાભાગના અસુરો ખરેખર દેવતાઓથી સંબંધિત હતા. માં
હકીકતમાં, દેવો અને અસુરો સામાન્ય પૂર્વજોથી ઉતરી આવ્યા છે, જેને માનસકુલ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. પરંતુ અસુરો હતા
ગરીબ, નબળા પિતરાઇ, અપમાનિત અને વિસ્તૃત પરિવારના અર્ધ-ભૂલી સભ્યો. શુક્રચાર્યએ તેમને ફરીથી બાંધ્યા
સખત મહેનત, શિસ્ત, એકતા અને સાથી અસુરો માટે ઉગ્ર નિષ્ઠાના શક્તિશાળી દર્શન સાથે. '

'પરંતુ તે વિજય અને વર્ચસ્વની રેસીપી ઉમેરશે નહીં. તો પછી તેઓ આટલા અદભૂત રીતે કેવી રીતે સફળ થયા? '

'જે લોકો તેમને નફરત કરે છે તેઓ કહે છે કે તેઓ સફળ થયા કારણ કે તેઓ નિર્દય યોદ્ધા હતા.'

'પરંતુ તમે દેખીતી રીતે તેમનાથી અસંમત છો.'

'ઠીક છે, દેવો કાં કાયર નહોતા. તે ક્ષત્રિયનો યુગ હતો, યોદ્ધા જેવા ગુણો ખૂબ શોધવામાં આવતા હતા
પછી. સંભવત art તેઓ યુદ્ધની કળામાં અસૂરો જેટલા સારા હતા, જો વધુ સારું નહીં. અસુરો સફળ થયા કારણ કે
દેવો જેમની પાસે ઘણા બધા વિભાગો હતા તેનાથી વિરુદ્ધ તેઓ એક સામાન્ય હેતુ દ્વારા એક થયા હતા. '

'તો પછી છેવટે અસુર કેમ ઘટ્યા? શું તેઓ નરમ બન્યા હતા? દેવ તેમને કેવી રીતે પરાજિત કરી શક્યા? '

'જેમકે તે ઘણી વાર થાય છે, તમારી સફળતાનું ખૂબ જ કારણ, લાંબા સમય સુધી, તમારા પતન તરફ દોરી શકે છે.
શુક્રાચાર્યએ *એકમ* , *એક ભગવાનની* કલ્પનાથી *અસુરને એક કર્યા.* એક ભગવાનની ઉપાસના કરનારા બધા જ હતા
તેની આંખોમાં સમાન. '

રામ ભડકી ગયો. 'પણ તે ભાગ્યે જ કોઈ નવો વિચાર હતો! પણ *ઋગ્વેદ* ઉલ્લેખ કરે *Ekam* , *એક સંપૂર્ણ* . આજ સુધી

અમે તેને કૉલ *ઓલ સોઉલ્સ સરવાળો* , *પરમાત્મા* . દેવો જેવા નારી સિદ્ધાંતના અનુયાયીઓ પણ,
એકમમાં વિશ્વાસ કર્યો . '

'સુદાસ, ત્યાં એક ઉપદ્રવ છે કે તમે ગુમ કરી રહ્યાં છો. *ઋગ્વેદ* સ્પષ્ટ જણાવે છે કે જ્યારે *Ekam* એક ભગવાન, તેઓ
આપણને આત્મિક રીતે વિકસિત કરવામાં મદદ માટે, ઘણાં ભગવાન જેવા ઘણા સ્વરૂપોમાં અમારી પાસે આવે છે, એવી આશામાં કે આપણે છેવટે આવીશું
તેને તેના મૂળ સ્વરૂપમાં સમજો. છેવટે, વિવિધ તે છે જે આપણને પ્રકૃતિમાં ઘેરી લે છે; તે અમે સંબંધિત છે.
શુક્રચાર્ય જુદા હતા. તેમણે જણાવ્યું હતું કે અન્ય તમામ લાક્ષણિકતાઓ *Ekam* ખોટા હતાં, અમને તરફ *માયા* ,
ભ્રાંતિ . *Ekam* ઓન્લી ટ્રૂ ગોડ, માત્ર વાસ્તવિકતા છે, તેથી વાત કરવા માટે કરવામાં આવી હતી. તે સમયગાળા માટે આમૂલ વિચાર હતો.
અચાનક, બંનેની આધ્યાત્મિક યાત્રામાં કોઈ વંશવેલો ન હતો, જે કોઈને કોઈ શાસ્ત્ર નથી જાણતો, તેમ જ
જેઓ તેમના પર નિષ્ણાત હતા, ફક્ત એટલા માટે કે તે બંને *એકમમાં* વિશ્વાસ કરતા હતા . '

'આનાથી બધા માણસો સમાન બનશે.'

'સાચું. અને, તે અસુરની અંદરના તમામ વિભાગોને નાબૂદ કરવા માટે થોડો સમય કામ કરતો હતો. તદુપરાંત, આ
દેવો જેવા અસૂરોમાં જોડાવા લાગ્યા અને દેવો જેવા અન્ય જૂથોમાં નિકાલ અને દમન કરવામાં આવ્યા; તે અચાનક તેમના વધારવામાં
સામાજિક સ્થિતિ. પરંતુ જેમ મેં ઘણી વાર કહ્યું છે, દરેક વિચાર સકારાત્મક અને નકારાત્મક છે. અસુરોએ વિચાર્યું કે
જે લોકો તેમના *એકમમાં* માનતા હતા તે બરાબર હતા. અને જેઓ તેમનામાં વિશ્વાસ નથી કરતા તેઓનું તેઓ શું વિચારતા હતા
એકમ ? '

'તેઓ તેમના બરાબર ન હતા?' રામને પૂછ્યું, કામચલાઉ.

'હા. વિવિધતાને માન ન આપતા દિવાલો પર એક ભગવાનની કલ્પના લાદવાના તમામ પ્રયત્નોનું પરિણામ આવશે
અસહિષ્ણુતા. *ઉપનિષદો* આ ચેતવણી છે. '

'હા, મને એ સ્તોત્ર યાદ છે. ખાસ કરીને આ યુગલ: *બાળકને તીક્ષ્ણ તલવાર આપવી ઉદારતાનું કાર્ય નથી,*
પરંતુ બેજવાબદારી. શું એ અસુરો સાથે બન્યું છે? '

'હા. શુક્રચાર્યના તાત્કાલિક વિદ્યાર્થીઓ, તેમના દ્વારા પસંદ કરવામાં આવતા, તેઓ બૌદ્ધિક અને આધ્યાત્મિક રીતે સજ્જ હતા
એકમના મોટે ભાગે *મૂળભૂત* ખ્યાલને સમજવા માટે . પરંતુ અસુર સામ્રાજ્ય અનિવાર્યપણે વિસ્તૃત થયું, સહિત
તેની સંખ્યામાં લોકોની સંખ્યામાં વધારો થાય છે. સમય જતા, આ વિશ્વાસીઓએ *એકમમાં* તેમની શ્રદ્ધા રાખી
પરંતુ અવિભાજિત ભક્તિની માંગ કરીને બાકાતવાદી બન્યા; તેમના ભગવાન સાચા હતા, અન્ય ભગવાન ખોટા હતા. તેઓ મોટા થયા
જેમને તેમના એક ભગવાનમાં વિશ્વાસ ન હતો તેમને નફરત કરવા અને આખરે તેમને મારવા લાગ્યા. '

'શું?' રામે ફફડાટભેર પૂછ્યું. 'તે અવિવેકી છે! શું *એકમ* પરના સ્તુતિ પણ *જણાવી નથી* કે એકમાત્ર
કોઈ એક ભગવાનને ખરેખર સમજે છે કે કેમ તે કોઈને ધિક્કારવું અશક્ય બની ગયું છે કે કેમ? *Ekam*
દરેક વ્યક્તિ અને દરેક વસ્તુમાં અસ્તિત્વમાં છે; જો તમને કોઈ પણ *બાબતે* કે કોઈ પ્રત્યે કોઈનો તિરસ્કાર લાગે છે, તો તમે *એકમને* ધિક્કારશો
પોતે!'

'હા એ વાત સાચી છે. દુર્ભાગ્યે, અસૂરોએ ખરા અર્થમાં માન્યું કે તેઓ યોગ્ય કાર્ય કરી રહ્યા છે. તેમની સંખ્યા તરીકે
વધ્યું, તેમના તોફાન જવાનોએ આતંકનો શાસન છૂટવા દીધો, મંદિરો ફાડી નાખ્યાં, મૂર્તિઓ અને મંદિરો તોડ્યાં, કતલ કરી
જેઓ અન્ય ભગવાનની ઉપાસના કરવાની રીત ચાલુ રાખતા હતા. '

રામે માથું હલાવ્યું. 'તેઓ તેમની સામે દરેકને ચાલુ છે જ જોઈએ.'

'બરાબર! અને જ્યારે સંજોગો બદલાયા, જેમ તેઓ હંમેશાં કરે છે, ત્યારે અસુરોનો કોઈ સાથી નહોતો. દેવતાઓ, પર
બીજી બાજુ, હંમેશાં વિભાજિત કરવામાં આવતા હતા અને તેથી તેઓએ બીજા પર તેમની રીત દબાણ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો. તેઓ કેવી રીતે કરી શક્યા? તેઓ
તેમની પોતાની જીવનપદ્ધતિ શું છે તેના પર પણ સહમત ન થઈ શક્યા! સદ્ભાગ્યે તે પછી, તેઓ બગડેલા હતા
પસંદગી જ્યારે તે સાથીઓ માટે આવે છે. બધાં અસુરો લોકો તરફથી સતત ઉશ્કેરણી અને હિંસાથી કંટાળી ગયા હતા
અસુરો. તેઓ તેમના દુશ્મનો, દેવો સાથે દળોમાં જોડાયા. વ્યંગની વાત તો એ છે કે ઘણા અસૂરોએ જાતે જ સવાલ શરૂ કરી દીધા હતા
હિંસા પર આ વધુ પડતો નિર્ભરતા. તેઓએ પણ નિષ્ઠા બદલી અને બીજી તરફ ચાલ્યા ગયા. તે કોઈ આશ્ચર્ય છે કે
અસુર ગુમાવ્યા? '

રામે માથું હલાવ્યું. 'તે પુરૂષવાચી માર્ગ સાથે એક મોટું જોખમ છે, તે નથી? વિશિષ્ટ વિચાર સરળતાથી સમાપ્ત થઈ શકે છે
અસહિષ્ણુતા અને કઠોરતામાં, ખાસ કરીને મુશ્કેલીના સમયમાં. સ્ત્રીની રીત આ સમસ્યાનો સામનો કરશે નહીં. '

'હા, કઠોર અસહિષ્ણુતા ભયંકર દુશ્મનો બનાવે છે, જેની સાથે વાટાઘાટો અશક્ય છે. પરંતુ સ્ત્રીની રીત છે
અન્ય સમસ્યાઓ; સૌથી અગત્યનું, મોટા કારણ પાછળ પોતાનું એક કેવી રીતે કરવું. સ્ત્રીના અનુયાયીઓ
માર્ગ સામાન્ય રીતે એટલા વહેંચાયેલા હોય છે કે કોઈ પણ એક હેતુ માટે, એક જ અંતર્ગત તેમને એકઠા થવું એ ચમત્કાર લે છે
બેનર

રામ, જેમણે આજના ભારતમાં સ્ત્રીની જીવનશૈલીની વિભાગો અને અયોગ્યતાને સૌથી ખરાબ જોયું હતું,
પુરૂષવાચીન હુકમ વિશે સાચે જ વિચિત્ર દેખાયા. 'પુરૂષવાચી માર્ગને પુનર્જીવિત કરવાની જરૂર છે. ની રીતે
ભારતની વર્તમાન સમસ્યાઓનો અસુર એ સંભવિત જવાબ છે. પરંતુ અસુરા માર્ગની નકલ કરી શકાતી નથી અને થવી જોઈએ નહીં.
કેટલાક સુધારાઓ અને ગોઠવણો જરૂરી છે. પ્રશ્નાર્થને પ્રોત્સાહન આપવું જ જોઇએ. અને, તે અનુરૂપ બનવું પડશે
આપણા વર્તમાન સંજોગોને અનુરૂપ. '

'સ્ત્રીની રીત કેમ નહીં?' ગુરુને પૂછ્યું.
'મારુ માનવું છે કે સ્ત્રીની રીતના નેતાઓ જવાબદારીઓ ઘટાડે છે. તેમના અનુયાયીઓને તેઓનો સંદેશ છે: “તે તમારો છે નિર્ણય ”. જ્યારે વસ્તુઓ ખોટી પડે છે, ત્યાં જવાબદાર હોઈ શકે તેવું કોઈ નથી. પુરૂષવાચી રીતે, નેતા પાસે છે

બધી જવાબદારી માની લેવી. અને જ્યારે નેતાઓ જવાબદારી સંભાળે છે ત્યારે જ સમાજ ખરેખર કાર્ય કરી શકે છે. ત્યાં છે સ્પષ્ટ રીતે અને સમગ્ર સમાજ માટે હેતુ. નહીં તો અનંત ચર્ચા, વિશ્લેષણ અને લકવો છે. '
વશિષ્ઠ હસી પડ્યા. 'તમે વસ્તુઓનું વધારે પડતું ધ્યાન આપી રહ્યા છો. પરંતુ હું તે નામંજૂર કરીશ નહીં જો તમે ઝડપી સુધારાઓ માંગતા હો, તો પુરૂષવાચી માર્ગ વધુ સારી રીતે કાર્ય કરે છે. સ્ત્રીની માર્ગમાં સમય લાગે છે, પરંતુ લાંબા ગાળે તે વધુ સ્થિર અને ટકાઉ હોઈ શકે છે. '
'જો આપણે ભૂતકાળમાંથી પાઠ શીખીશું તો પુરુષાર્થ માર્ગ પણ સ્થિર સાબિત થઈ શકે છે.'
'તમે આવા નવા પાથ બનાવવાનું તૈયાર છો?'
નિ Iશસ્ત્ર પ્રામાણિકતા સાથે રામે કહ્યું, 'હું ચોક્કસ પ્રયાસ કરીશ.' 'મારી માતૃભૂમિ માટે મારી ફરજ છે; આ મહાન દેશ માટે અમારું
'સારું, તમે પુરૂષવાચી રીતે પુનર્જીવિત કરવા માટે આપનું સ્વાગત છે. પરંતુ હું સૂચું છું કે તમે તેનું નામ અસૂરા ના કરો. તે આવા અપમાનિત છે આજે નામ આપો કે તમારા વિચારો ખૂબ જ શરૂઆતથી જ નકામું થઈ જશે. '
'તો પછી તું શું સૂચવે છે?'
'નામ વાંધો નથી. શું મહત્વનું છે તે અંતર્ગત દર્શન છે. એક સમય હતો જ્યારે અસુરો પુરૂષવાચી માર્ગ અને દેવસ, સ્ત્રીની રજૂઆત. તે પછી, અસુરોનો નાશ થયો અને માત્ર દેવનો બચી ગયા. સૂર્યવંશીઓ અને ચંદ્રવંશીઓ દેવનો વંશ છે; સ્ત્રીની બંને પ્રતિનિધિઓ. પરંતુ, તમે જાણો છો તે બધા માટે, જો તમે મને લાગે છે કે તમે કરી શકો છો તે પ્રાપ્ત કરો, તો સૂર્યવંશી લોકો તેનું પ્રતિનિધિત્વ કરી શકે પુરુષાર્થિની જીવનશૈલી અને ચંદ્રવંશીઓ તેમના પૂર્વજો દેવનો વારસો આગળ ધપાવી શકે છે. હું ગમે કહ્યું, નામો વાંધો નથી. '
રામે શિલાલેખ તરફ ફરી જોયું જ્યારે તેણે કોઈ અજાણ્યા વ્યક્તિ પર વિચાર કર્યો કે જેમણે આ સંદેશ કોતર્યો હતો લાંબા સમય પછી. તે નપુંસક બળવોનું કાર્ય જેવું લાગ્યું. શુક્રચાર્યના નામ પર સમગ્ર દેશમાં પ્રતિબંધ મૂકાયો હતો. તેના વફાદાર અનુયાયીઓને પણ તેનું નામ બોલવાની છૂટ નહોતી. કદાચ આ તેમના માટે સveલ્વ લાગુ કરવાની તેમની રીત હતી જાહેરમાં તેમના ગુરુનું સન્માન કરવામાં સક્ષમ ન હોવા પર અંત conscienceકરણ.
વશિષ્ઠે રામના ખભા પર હાથ મૂક્યો. 'હું તમને શુક્રાચાર્ય, તેમના જીવન અને તેમના દર્શન વિશે વધુ જણાવીશ. તે પ્રતિભાશાળી હતો. તમે તેની પાસેથી શીખી શકો છો અને એક મહાન સામ્રાજ્ય બનાવી શકો છો. પરંતુ તમારે તે યાદ રાખવું જોઈએ જ્યારે તમે કરી શકો મહાન માણસોની સફળતાથી ચોક્કસપણે શીખો, તમે તેમની નિષ્ફળતાઓ અને ભૂલોથી પણ વધુ શીખી શકો છો. '
'હા, ગુરુ જી .'

નાગાએ કહ્યું, ' આ પછી અમે લાંબા સમય સુધી *મળીશું નહીં* .'
ભગવાન ઇન્દ્રના મંદિરમાં શુક્રાચાર્ય પર રામ અને વશિષ્ઠની વાતચીત થઈ ત્યારથી કેટલાક મહિના પસાર થયા હતા. *ગુરુકુળમાં* રાજકુમારોનું educationપચારિક શિક્ષણ પૂર્ણ થયું હતું, અને છોકરાઓ સારા માટે ઘરે પાછા ફરતા હતા બીજા દિવસે લક્ષ્મણે મોડી રાત્રે એક સમયે સવારી કરવાનું નક્કી કર્યું હતું. પરત કરવાનો પ્રયાસ કરતી વખતે શોધી કા .ીને, તે તેના ગુરુ અને શંકાસ્પદ નાગા વચ્ચેની મીટિંગની રીપ્લે પર આવ્યો.
તેઓ પુલની નીચે ફરી એકવાર મળ્યા હતા.
'હા, તે મુશ્કેલ હશે,' વશિષ્ઠે સંમત કર્યું. 'અયોધ્યાના લોકો મારા બીજા જીવન વિશે જાણતા નથી. પણ હું શોધીશ વાતચીત કરવાની રીતો. '
નાગા બોલતાની સાથે તેની પીઠની પાછળનો ભાગ પૂંછડીની જેમ ફ્લિકડ થઈ ગયો. 'મેં સાંભળ્યું છે કે તમારા પૂર્વ મિત્રની રાવણ સાથે જોડાણ મજબૂત બને છે. '
વશિષ્ઠે આંખો બંધ કરી અને નરમાશથી બોલતા પહેલા એક deepંડો શ્વાસ લીધો. 'તે હંમેશા મારો મિત્ર રહેશે. તેમણે જ્યારે હું એકલો હતો ત્યારે મને મદદ કરી. '
નાગાએ તેની આંખો સંકુચિત કરી, તેની રુચિ વળગી. 'તમારે મને આ વાર્તા કોઈક વાર કહેવી પડશે, ગુરુ જી . શું થયું? '
વશિષ્ઠે રડતી સ્મિતનો સંકેત આપ્યો. 'કેટલીક વાર્તાઓ શ્રેષ્ઠ રીતે બાકી રહેલી છે.'
નાગાને સમજાયું કે તેણે દુ painfulખદાયક પ્રદેશમાં પ્રવેશ કર્યો છે અને આગળ કશું ન કરવાનું નક્કી કર્યું છે.
'પણ હું જાણું છું કે તમે કયા માટે આવ્યા છો,' વશિષ્ઠે મુદ્દો બદલતા કહ્યું.
નાગા હસી પડ્યા. 'મારે જાણવું છે ...'
'રામ,' વશિષ્ઠે કહ્યું, સરળ.
નાગા આશ્ચર્યચકિત લાગ્યું. 'મેં વિચાર્યું કે તે રાજકુમાર ભારત હશે ...'
'ના. તે રામ છે. તે હોવું જ જોઈએ. '
નાગાએ હાંફ કરી. 'તો પછી, રાજકુમાર રામ તે છે. તમે જાણો છો કે તમે અમારા સપોર્ટ પર વિશ્વાસ કરી શકો છો. '
'હા હું જાણું છું.'
લક્ષ્યને અવાજ વિના સાંભળવાનું ચાલુ રાખતાં જ તેની ધબકારા ઝડપી થઈ.

' *દાદા* , તને ખરેખર દુનિયા સમજાતી નથી,' લક્ષ્મણ બોલી.
'ભગવાન ઇક્ષ્કુકુના નામે, જરા સૂઈ જાઓ,' રાજી થાકેલા રામ. 'તમે કાવતરાં જોયા છો દરેક જગ્યાએ
'પણ...'
'લક્ષ્મણ!'
'તેઓએ તને મારી નાખવાનું નક્કી કર્યું છે, *દાદા* ! મને ખબર છે.'
'તમે ક્યારે માનો છો કે કોઈ મને મારવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો નથી? ગુરુ જી મને કેમ મરી જશે? શા માટે કરશે *કોઈને* મોટેથી રડવા માટે, હું મરી ગયો છું?! ' રામે કહ્યું. 'જ્યારે અમે સવારી કરતા હતા ત્યારે કોઈએ મને મારવાનો પ્રયાસ કર્યો ન હતો. અને, હવે કોઈ મારી હત્યા કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું નથી. હું જાણું છું કે હું એટલો મહત્વનો નથી. હવે સૂઈ જા! '
' *દાદા* , તું તો બહુ ચાહક છે! આ દરે, હું જાણતો નથી કે મારે તમારું રક્ષણ કેવી રીતે કરવું છે. '
'તમે મારા કાયમની રક્ષા કરશો, કોઈક રીતે,' રામે કહ્યું, જ્યારે તેણે પોતાના ભાઈને ખેંચતાની સાથે નમ્રતાપૂર્વક અને આનંદથી હસતાં હસતાં કહ્યું. ગાલ. 'હવે પાછા સૂઈ જાઓ.'
' *દાદા* ...'
'લક્ષ્મણ!'

કૌશલ્યાએ બૂમ પાડી, 'મારા પુત્ર, ઘરે આપનું સ્વાગત છે.'
તેણીના આનંદના આંસુઓને દબાવવામાં અસમર્થ, રાણીએ તેના પુત્રને ગર્વથી જોયો, જ્યારે તેણે તેને વિચિત્ર રીતે સહેજ પકડ્યો તેના ભાવનાના ખુલ્લા પ્રદર્શનથી શરમ અનુભવાય છે. તેની માતાની જેમ, રઘુ કુળનો આteenાર વર્ષનો સૌથી મોટો રાજકુમાર અયોધ્યામાં ઘેરો, દોષરહિત રંગ હતો, જેણે તેની સ્વસ્થ સફેદ *ધોતી* અને *અંગવસ્ત્રને* સંપૂર્ણ રીતે બંધ કરી દીધી હતી . તેના વ્યાપક ખભા, દુર્બળ શરીર અને શક્તિશાળી પીઠ એ તેની તીરંદાજીની કુશળતાની સાક્ષી હતી. લાંબા વાળ એક માં સરસ રીતે બંધાયેલ બેશરમ બન, તેણે તેના કાનમાં સરળ કાનના સ્ટડ અને રૂદ્રાક્ષ માળાની દોરી પહેરી હતી. સ્ટડ્સ આકારના હતા સૂર્યની જેમ વહેતા કિરણો, જે સૂર્યવંશી શાસકો, સૂર્યના વંશજોનું પ્રતીક હતું. આ તે જ નામના ઝાડ પરથી ઉતરી આવેલા રુદ્રાક્ષ, ભૂરા, લંબગોળ માળા, ભગવાન રુદ્રનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, જેમણે બચાવ્યો હતો

કેટલાક સહસ્ત્રાબ્દી પહેલા એવિલથી ભારત.
છેવટે રડવાનું બંધ કરતાં તે તેની માતાથી દૂર ગયો. તે માથું ઝૂકીને એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો તેમના પિતા પ્રત્યે આદર. આ વિધિ દરમિયાન સંપૂર્ણ ઉપસ્થિતીમાં અદાલત મૌન અદાલતમાં ઉતર્યું પ્રસંગ. અનકન્ક્વેરેબલના પ્રભાવશાળી ગ્રેટ હોલમાં લગભગ બે દાયકામાં આના જેવું એકઠું થયું ન હતું. આ રાજવી દરબાર હોલ, મહેલની સાથે, પ્રભાવશાળી યોદ્ધા-રાજા રઘુ દ્વારા બનાવવામાં આવ્યો હતો, જે મહાન- રામના દાદા. તેમણે અદભૂત વિજય દ્વારા અયોધ્યા રાજવીની શક્તિ પ્રખ્યાત રીતે પુન restoredસ્થાપિત કરી હતી, તેથી એટલું કે અયોધ્યાના ગૃહનું બિરુદ 'ઇક્ષ્કુકુની વંશ' થી બદલીને 'કુળના કુળ' માં બદલાઈ ગયું. રઘુ '. રામને આ પરિવર્તનની મંજૂરી ન હતી, કારણ કે તેમના માટે તે તેમના વંશનો વિશ્વાસઘાત હતો. ગમે તે મહાન સિદ્ધિઓ હતી, તેઓ કોઈના પૂર્વજોની પડછાયા કરી શક્યા નહીં. તેમણે 'કુળનો ઉપયોગ કરવાનું પસંદ કર્યું હોત તેના પરિવાર માટે ઇક્ષ્કુ'નું; છેવટે, ઇક્ષ્કુકુ રાજવંશનો સ્થાપક હતો. પરંતુ થોડા લોકોને રામની રુચિ હતી મંતવ્યો.
રામ ઘૂંટણિયે રહ્યા, પરંતુ સત્તાવાર સ્વીકૃતિ આગામી ન હતી. રાજ ગુરુ વશિષ્ઠ ભગવાન પાસે બેઠા સમ્રાટનો અધિકાર, તેની સામે મૌન અસ્વીકાર સાથે જોવું.
દશરથ અવકાશમાં ખાલી જોતો હોવાથી વિચારમાં ખોવાઈ ગયો. તેના હાથ જેવા સુવર્ણ આર્મસ્ટ્રીઝ પર આરામ કર્યો સિંહો. સોનાની રંગની છત્ર, અમૂલ્ય ઝવેરાતથી સજ્જ, સિંહાસન ઉપર સ્થગિત કરવામાં આવી હતી. ભવ્ય કોર્ટ હોલ અને સિંહાસન એ અયોધ્યાઓની શક્તિ અને શકિતનું પ્રતીક હતું; અથવા ઓછામાં ઓછું, તેઓ આમ હતા,

એક વખતે, મેઇલીંગ પેઇન્ટ અને ઝગમગાટની હાર આ એકવાર મહાન સામ્રાજ્યના પતનના ભાગો બોલી
સિંહાસનમાંથી કિંમતી પથ્થરો કા pulledવામાં આવ્યા હતા, કદાચ બીલ ચૂકવવા. હજી હજારો થાંભલાવાળા હોલ
ભવ્ય દેખાયા, પરંતુ એક વૃદ્ધ આંખને જાણ હશે કે તેણે પાછલા વર્ષોમાં વધુ સારા દિવસો જોયા છે, જ્યારે વાઇબ્રેન્ટ રેશમ પેનન્ટ્સ
દિવાલોથી અટકી, પ્રાચીન *ishષિઓ - દ્રષ્ટાંતો* અને *જ્ of ાનના માણસોની* કોતરણી કરેલી વ્યક્તિઓને અલગ *પાડવી* . આધાર કરી શકે છે
ચોક્કસપણે સંપૂર્ણ સફાઈ સાથે કર્યું છે.

રામની રાહ જોતાંની સાથે હ theeલમાં અસ્પષ્ટતા ફેલાઈ ગઈ. દરબારીઓ વચ્ચેની ગડબડીએ પુષ્ટિ આપી હતી કે શું છે
સુપ્રસિદ્ધ: રામ તરફી પુત્ર નહોતો.

પુત્ર સ્થિર અને પ્રેમવિહીન રહ્યો. સાચું કહી શકાય, તે ઓછામાં ઓછું આશ્ચર્ય ન હતું. અવગણવા માટે વપરાય છે અને
શાંત, તેમણે તેને અવગણવાનું શીખ્યા હતા. *ગુરુકુળથી* ઘરે પાછા ફરતી દરેક યાત્રામાં ત્રાસ *ગુજારતો* હતો. લગભગ ડિઝાઇન દ્વારા, મોટાભાગના
લોકોએ તેને તેના જન્મની કમનસીબીની સતત યાદ અપાવવાની કોઈ રીત શોધી કા .ી. '7,032 ના દાગ', તેનું વર્ષ
મનુ ના કેલેન્ડર મુજબ જન્મ, ભૂલી શકાય નહીં. તેના બાળપણમાં તેને મુશ્કેલી હતી, પરંતુ તે મળી
પોતે ગુરુ વશિષ્ઠ તરીકે પિતા તરીકેની પ્રશંસા કરનાર માણસને એક વાર તેમને કહ્યું હતું તે યાદ કરીને તેઓએ કહ્યું.

કીમાપી નુ જાનhaha વદિષ્યન્તિ। તદેવ કર્યમ્ જનનામ્।

લોકો વાહિયાત વાતો કરશે. તે છેવટે, તેમનું કામ છે.

કૈકેયી તેના પતિ તરફ ગઈ, તેના ઘૂંટણ પર ગઈ અને દશરથને આંશિક રીતે લકવાગ્રસ્ત જમણો પગ મૂક્યો
પગ સ્ટેન્ડ. જાહેર વપરાશ માટે કર્તવ્યપૂર્ણ અને આધીન હાવભાવ કાળજીપૂર્વક પ્રદર્શિત કરીને, તેણી તેને લાવ્યો
ખાનગીમાં સંપૂર્ણ રમતમાં આક્રમકતા, કારણ કે તેણીએ આદેશ આપ્યો. 'રામ સ્વીકારો. યાદ રાખો, વંશજ, નહીં
રક્ષક. '

જીવનનો એક ચમકતો સમ્રાટના ચહેરા તરફ ચમકી. તેણે બોલતાની સાથે જ તેની રામરામ ઉભા કર્યા. 'ઉદય, રામ
ચંદ્ર, રઘુ કુળનો વંશજ. '

વશિષ્ઠે અસ્વીકાર સાથે આંખો ટૂંકી અને રામ તરફ એક નજર નાખી.

ઉમદા પૂર્ણાહુતિ અને ભારે સોનાના આભૂષણથી સજ્જ, ઉમદાની પ્રથમ પંક્તિમાં અગ્રણી, એક વાજબી ચામડીનું હતું
પાછા વાળવું સાથે સ્ત્રી. તેના ચહેરા પર જૂની રોગનો ડાઘ લાગ્યો હતો, અને પીછો કરેલી પીઠની સાથે તેણીને એ
મેનીસીંગ હાજરી. તેની બાજુમાં standingભેલા માણસ તરફ સહેજ વળીને તેણે ફફડાટ બોલી, 'હમ્મ, તમે સમજી ગયા,
દ્રુહુ? વંશજો, રક્ષક નહીં. '

દ્રુપ્યુએ સપ્તના સૌથી ધનિક અને સૌથી શક્તિશાળી વેપારીને સંબોધન કરતાં તે આદરમાં માથું વળ્યું
સિંધુ, 'હા, મંથરા જી .'

દશરથે 'રક્ષક' શબ્દ ટાળ્યો હતો, તે હાજર લોકો માટે સ્પષ્ટ સંકેત હતો કે રામ નહીં કરે
પ્રથમ જન્મેલાનો જન્મદિવસ અધિકાર શું છે તે મુજબ રામે પગ ચ toાતાં નિરાશા ન બતાવી
સ્ટ st૦જિક સજાવટ. નમસ્તે હાથ જોડીને તેણે માથું નમાવ્યું અને ચપળ ગૌરવ સાથે બોલ્યા, 'બધા જ
મારા પિતા, અમારા મહાન ભૂમિના દેવ તમારી રક્ષા કરે છે. ' ત્યાર બાદ તેઓ ફરી ઊતર્યા જ તેમની સ્થિતિ લઇ
તેના ભાઈઓ સાથે ફાઇલ કરો.

રામની બાજુમાં ingભા, ભરત ટૂંકા હોવા છતાં, નિર્માણમાં ભારે હતા. વર્ષોની સખત મહેનત તેમના સ્નાયુબદ્ધમાં બતાવી,
જ્યારે તેણે જે કંટાળાને લીધા છે તેને તેને ભયાનક છતાં આકર્ષક દેખાવ આપ્યો છે. તે તેની માતાની વાજબી રંગનો વારસો મેળવે છે અને છે
તેને તેજસ્વી વાદળી *ધોતી* અને *એન્ગવસ્ત્રમથી* સેટ કરો . તેના લાંબા વાળને તેના સ્થાને રાખેલું હેડબેન્ડ સુશોભિત હતું
એક જટિલ, ભરતકામવાળી સોનેરી મોર પીછા સાથે. તેમનો કરિશ્મા, જોકે, તેની આંખો અને ચહેરા પર મૂકે છે; તીક્ષ્ણ નાક,
મજબૂત રામરામ અને આંખો જે દુષ્કર્મ સાથે નાચતા હતા. જોકે આ ક્ષણે, તેઓએ ઉદાસી દર્શાવી. તેણે એક ચિંતિતને કાસ્ટ કર્યું
દશરથ તરફ વળતાં પહેલાં તેના ભાઈ રામને જુઓ, દેખીતી રીતે ગુસ્સે છે.

ભરત ભણેલા નોનકલાન્સ સાથે આગળ વધ્યો અને એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો. આઘાતજનક રીતે એસેમ્બલી માટે, તેમણે
માથું નમાવવાનો ઇનકાર કર્યો. તેણે ખુલી દુશ્મનાવટથી તેના પિતા સામે જોયું.

કૈકેયી દશરથની બાજુમાં standingભો રહ્યો. તેણીએ તેના પુત્રને જોયું, તેને સબમિશનમાં તૈયાર કર્યો. પણ ભરત
ધમકાવવાના આવા પ્રયત્નો માટે ખૂબ જ જૂનો હતો. અસ્પષ્ટ રીતે, કોઈનું ધ્યાન ન રાખતા, કૈકેયીએ માથું ટેકવ્યું અને
તેના પતિને સૂચ્યું. દશરથે તેને જે કહ્યું તે પુનરાવર્તિત કર્યું.

'ઉદય, ભરત, રઘુ કુળનો વંશજ.'

ભારતને 'રક્ષક' નો બિરુદ ન મળતાં ભરત આનંદથી હસ્યો. તે stoodભો થયો અને સાથે બોલ્યો
કેઝ્યુઅલ એપ્લોમ્બ, 'ભગવાન ઇન્દ્ર અને ભગવાન વરુણ તમને જ્ wisdomાન આપે, મારા પિતા.'

તે રામ તરફ આંખ મારતો ગયો કારણ કે તે ઝડપથી ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો જ્યાં તેના ભાઈઓ stoodભા હતા. રામ અવ્યવસ્થિત હતો.

ત્યારે લક્ષ્મણનો વારો આવ્યો. જેમ જેમ તેણે આગળ વધ્યું, તે એસેમ્બલ થયેલા લોકો તેની વિશાળ ફ્રેમ દ્વારા ત્રાટક્યા અને
વિશાળ .ંચાઇ. સામાન્ય રીતે વિખરાયેલા હોવા છતાં, તેની માતા સુમિત્રાએ સુનિશ્ચિત કર્યું હતું કે વાજબી રંગનું લક્ષ્મણ
સમારંભ માટે સરસ રીતે પોશાક પહેર્યો હતો. તેના પ્રિય ભાઈ રામની જેમ લક્ષ્મણે પણ પહેરવાનું ટાળ્યું હતું
ઝવેરાત, કાનના ઘોડાઓ અને તેના ગળામાં થ્રેડેડ રુદ્રાક્ષ માળા માટે બચાવો. તેમનો સમારોહ પૂર્ણ થયો
હલફલ વગર, અને તે જલ્દી જ શત્રુઘ્ન દ્વારા અનુસરવામાં આવ્યો. સૌથી નાનો રાજકુમારો સાવચેતીપૂર્વક સજ્જ હતો
હંમેશાં, તેના વાળ બરાબર બંધાયેલા, તેની *ધોતી* અને *એંગ્વેસ્ટ્રમ* સરસ રીતે દબાવવામાં આવે છે, તેના ઘરેણાં શાંત અને ઓછા હોય છે. આ
તેમના સમારોહની પૂર્ણાહુતિ રઘુના વંશજ તરીકે, તેમની સ્વીકૃતિ પણ ચિહ્નિત કરે છે.

કોર્ટ ક્રાઇઅર કોર્ટની કાર્યવાહીનો અંત લાવ્યો. કૈકેયીએ દશરથને મદદ કરવા આગળ વધ્યો, એક સંકેત આપ્યો
સમ્રાટની બાજુમાં stoodભેલા સહાયક તેની નજર પડતાં જ દશરથે એટેન્ડન્ટના ખભા પર હાથ મૂક્યો
વશિષ્ઠ, જે પણ તેમની બેઠક પરથી ઉભરી આવ્યો હતો. દશરથે નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'ગુરુ જી .'

વશિષ્ઠે પોતાનો જમણો હાથ ઉંચો કર્યો અને રાજાને આશીર્વાદ આપ્યા. 'ભગવાન ઇન્દ્ર તમને લાંબુ જીવન આપે, મહારાજ.'

દશરથે હડસેલો કર્યો અને એક સાથે નિશ્ચિતપણે standingભા રહીને તેમના પુત્રો તરફ કર્સરી દેખાવ આપ્યો. તેની નજર રામ પર આરામ કરી; તેમણે
ચીડથી ચડ્યા, ફરી વળ્યાં અને સહાયથી છૂટા થઈ ગયા. કૈકેયીએ દશરથને દરબારની બહાર કા .્યો.

ત્યારબાદ ક્રાઇઅરે જાહેરાત કરી કે સમ્રાટ અદાલત છોડી ગયો છે અને દરબારીઓએ તરત જ તેની સામે ફાઇલ કરવાનું શરૂ કર્યું
હોલ

મંથરા તેના સ્થાને જડ્યો રહ્યો, અંતરમાં ચાર રાજકુમારોને નિષ્ઠાપૂર્વક તાકી રહ્યો.

'તે શું છે, મારી સ્ત્રી?' ધ્રુહુએ ફફડાવ્યો.

માણસની આધીન વર્તન એ સ્ત્રી માટે જે ભય હતો તે સ્પષ્ટ સંકેત હતો. એવી અફવા ફેલાઈ હતી
મંથરા સમ્રાટ કરતા પણ ધનિક હતા. આ સાથે ઉમેરવામાં આવે છે, તેણી સૌથી વધુ નજીકની વિશ્વાસુ માનવામાં આવે છે
સામ્રાજ્યની શક્તિશાળી વ્યક્તિ, રાણી કૈકેયી. તોફાનીઓએ એવું પણ સૂચવ્યું કે રાક્ષસ રાજા રાવણનો
લંકા એક સાથી હતી; વાજબી, જોકે, છેલ્લાને કાલ્પનિક તરીકે નકારી કા .્યું.

'ભાઈઓ એકબીજાની નજીક છે,' મંથરાએ સૂચ્યું.

'હા, તેઓ દેખાય છે...'

'રસપ્રદ... અનપેક્ષિત, પણ રસપ્રદ...'
ઢૂહુએ તેના ખભા ઉપર ગુસ્સે નજર નાખેલી, અને પછી ગણગણાટ કર્યો. 'તમે શું વિચારી રહ્યા છો, મારી લેડી?'
'હું થોડા સમયથી આ વિશે વિચારી રહ્યો છું. મને ખાતરી નથી કે આપણે રામ લખી શકીએ. જો, બધા તિરસ્કાર પછી અને અયોગ્યતા કે તેને અteenાર વર્ષથી આધીન કરવામાં આવે છે, તે હજી પણ મજબૂત છે, આપણે માની લેવું જોઈએ કે તે છે કડક સામગ્રી બનાવવામાં. અને ભરત, દેખીતી રીતે, ઉત્સાહી અને તેના ભાઈને સમર્પિત છે. '
'તો, આપણે શું કરવું જોઈએ?'
'તે બંને લાયક છે. કયા પર દાવ લગાવવો તે નક્કી કરવું મુશ્કેલ છે. '
'પરંતુ ભારત રાણી કૈકેયી છે'
'મને લાગે છે,' મંથરાએ તેના સહાયકનું મધ્ય વાક્ય કાપી નાખતા કહ્યું, 'મને રોશનીને વધારવાનો કોઈ માર્ગ મળશે. તેમની સાથે ક્રિયાપ્રતિક્રિયા. મારે આ રાજકુમારોના પાત્ર વિશે વધુ જાણવાની જરૂર છે. '
ધ્રુહુને પછાડ્યો હતો. 'મારી સ્ત્રી, કૃપા કરીને મારી નિષ્ઠાવાન માફી સ્વીકારો, પરંતુ તમારી પુત્રી ખૂબ નિર્દોષ છે, *કન્યાકુમારી* જેવા , *વર્જિન દેવી* . તે કરી શકશે નહીં '
'તેણીની નિર્દોષતા બરાબર તે જ છે જેની અમને જરૂર છે, તમે મૂર્ખ છો. અસલી નિર્દોષ અને જેવા મજબૂત પુરુષોને કંઈપણ નિarશસ્ત્ર બનાવતા નથી શિષ્ટ સ્ત્રી. તે વર્જીન દેવી પ્રત્યેના તમામ મજબૂત પુરુષોનું આકર્ષણ છે, જેનું હંમેશાં સન્માન થવું જોઈએ અને સુરક્ષિત. '

પૃષ્ઠ 54

અધ્યાય 10

'આભાર' ભરત વેરતા, કારણ કે તેણે પોતાનો જમણો હાથ ઉપર રાખવામાં અને ઉત્કૃષ્ટ સોનેરી થ્રેડ પ્રશંસા *રાખી* આસપાસ બાંધી તેના કાંડા. એક નાનો યુવાન સ્ત્રી તેની બાજુમાં ;ભી હતી; તેણીએ રોશનીના નામનો જવાબ આપ્યો.
અયોધ્યાના રાજકુમારોની માન્યતા સમારોહ પછી થોડા અઠવાડિયા વિતી ગયા હતા. લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન પહેલેથી જ *રાખડીનો* દોરો પહેર્યો હતો , જે તેની બહેનને કોઈ ભાઈએ આપેલા સંરક્ષણનું વચન દર્શાવે છે. ના વિરામ માં પરંપરા મુજબ, રોશનીએ *રાખડીના* દોરા પહેલા સૌથી *નાનામાં* બાંધવા અને પછી વય મુજબ, આગળ વધવાનું પસંદ કર્યું હતું સૌથી મોટી. તેઓ મુખ્ય અયોધ્યા મહેલના ભવ્ય શાહી બગીચામાં સાથે બેઠા. એક ટેકરી પર highંચે સ્થિત છે, આ મહેલ, શહેર, તેની દિવાલો અને તેની બહારની ગ્રાન્ડ કેનાલનો આકર્ષક દૃશ્ય આપે છે. બગીચો નાખ્યો હતો વનસ્પતિ અનામતની શૈલીમાં, ફક્ત સપ્ત સિંધુ જ નહીં પરંતુ અન્ય મહાન સામ્રાજ્યોના ફૂલોના ઝાડથી ભરેલા તેમજ વિશ્વભરમાં. તેની ભવ્ય વિવિધતા પણ તેની સુંદરતાનો સ્ત્રોત હતી, જે સંયુક્ત પાત્રને પ્રતિબિંબિત કરે છે સપ્ત સિંધુના લોકો. વિન્ડિંગ પાથ જે કાંઈથી કાળજીપૂર્વક નાખ્યો ફૂગું કાર્પેટ હોવું જોઈએ તે સરહદ છે ભૌમિતિક સપ્રમાણતામાં ગાense ઘાસ. અરે, અયોધ્યાના ઘટતા જતા સંસાધનોએ તેની જાળવણી અંગે કડક કાર્યવાહી કરી હતી બગીચો, અને કદરૂપી બાલ્ડ પેચ્સ વિસ્તૃત રીતે ડોટેડ.
રોશનીએ ભરતના કપાળ પર monપચારિક ચંદનની પેસ્ટ લગાવી. મંથરાની પુત્રીને વારસો મળ્યો હતો માતાની વાજબી રંગ, પરંતુ અન્ય બધી રીતે આ તફાવત વધુ સ્પષ્ટ હોઈ શકે નહીં. ડેન્ટી અને નાના-હાંફવું, તે નરમ-ભાષી, નમ્ર અને બાળક જેવી હતી. તેના પોશાકની સરળતા એ સમૃદ્ધિનો સૂક્ષ્મ અસ્વીકાર હતો તેના પરિવારની સંપત્તિ પરવડે છે: ક્રીમ રંગની *ધોતી* સાથે સફેદ સફેદ વસ્ત્રો . નાના સ્ટડ્સ અને એ રુદ્રાક્ષ મણકામાંથી બનાવેલ બંગડી લાંબા અને avyંચુંનીચું થતું વાળ દ્વારા દોરવામાં આવેલા એક ગૌરવપૂર્ણ ચહેરાને ઉત્સવની સુંદરતાનો સંકેત આપે છે. એક સુઘડ પોનીટેલમાં હંમેશની જેમ બાંધી હતી. તેમનો સૌથી જાદુઈ લક્ષણ, તેની આંખો હતી: નિર્દોષોથી છલકાઇ મૃદુતા અને સાચા *યોગિનીનો* બિનશરતી, કરુણાપૂર્ણ પ્રેમ *; જેણે ભગવાન સાથે જોડાણ શોધી કા .્યું હતું* .
ભરત તેની કમરપેટીમાંથી સોનાના સિક્કાથી ભરેલો પાઉચ ખેંચીને રોશની પાસે પકડ્યો. 'અહીં તું જા, મારી બહેન.'
રોશનીએ સહેજ પણ ગુંચવાયા. ભાઈઓ માટે પૈસા કે ભેટ આપવાનું મોડું થયું હતું *રાખડી* સમારોહ દરમિયાન બહેનો . રોશની જેવી મહિલાઓએ આ વલણને મંજૂરી આપી ન હતી. તેઓ માને છે કે તેઓ હતા બ્રાહ્મણો, વૈશ્ય અને શુદ્રોનું કાર્ય કરવા સક્ષમ: જ્ knowledgeાનનો પ્રસાર, વેપાર અથવા પ્રદર્શન શારીરિક મજૂર. એકમાત્ર કાર્ય કે જે તેમના માટે કેટલીકવાર પડકારજનક સાબિત થયું તે ક્ષત્રિયનું હતું. તેઓએ ખાલી કર્યું હિંસા માટે શારીરિક તાકાત અને આંચકો ધરાવતા નથી. પ્રકૃતિએ તેમને અન્ય ગુણો સાથે આશીર્વાદ આપ્યા હતા. તેઓ માન્યું હતું કે *રાખી* વિધિ દરમિયાન શારીરિક સુરક્ષાના વચન ઉપરાંત કંઈપણ સ્વીકારવું એ એક હતું મહિલાઓની ગૌણતા માટે પ્રવેશ. તે જ રીતે, જોકે, રોશની અસંસ્કારી બનવા માંગતો ન હતો.
'ભરત, હું તારાથી મોટો છું' રોશનીએ હસીને કહ્યું. 'મને પૈસા આપવાનું તમારા માટે યોગ્ય નથી લાગતું. પરંતુ હું સૌથી વધુ સંરક્ષણના તમારા વચનને સ્વેચ્છાએ સ્વીકારો. '
'અલબત્ત,' ભરત બોલ્યો, ઝડપથી પાઉચ પાછો તેની કમરપટ્ટીમાં ફરી રહ્યો. 'તમે મંથરા *જીની* પુત્રી છો. કેમ તમને પૈસાની જરૂર છે? '
રોશની તરત ચૂપ થઈ ગયો. રામ જોઈ શક્યો કે તેણીને દુ hurtખ થયું છે. તે જાણતો હતો કે તે આ વિશે અસ્વસ્થ છે તેની માતા પાસે કલ્પિત સંપત્તિ. તેણીએ તેણીને દુedખ આપ્યું કે તેના દેશમાં ઘણા ગરીબીમાં ડૂબી ગયા છે. રોશની હતી ટાળવા માટે જાણીતા છે, જો શક્ય હોય તો, તેની માતા વારંવાર ફેંકી દેતી સુપ્રસિદ્ધ પક્ષો. કે તેણી તેની સાથે ફરતી નહોતી એક એસ્કોર્ટ. તેણીએ ઘણા સેવાભાવી કારણો, ખાસ કરીને બાળકોના શિક્ષણ અને આરોગ્યને પૈસા અને સમય આપ્યો, મહાન કાયદા પુસ્તક, *મૈત્રેય સ્મૃતિ* દ્વારા બધામાં સૌથી યોગ્ય ગણવામાં આવે છે . તેણી વારંવાર તેની તબીબી કુશળતાનો ઉપયોગ કરતી હતી જરૂરિયાતમંદોને મદદ માટે ડ doctorક્ટર.
'આશ્ચર્ય એ છે કે ભરત *દાદાએ* તમને *રાખડી* બાંધવાની છૂટ આપી , રોશની *દીદી* ,' શત્રુઘ્નએ ત્રાસદાયક મૌન તોડ્યું જેમ કે તેણે તેના મોટા ભાઈને ચીડવ્યો.
'હા,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'અમારા પ્રિય *દાદા* ચોક્કસપણે સ્ત્રીઓને પ્રેમ કરે છે, પરંતુ તે ભાઈ તરીકે જરૂરી નથી.'
'અને, મેં જે સાંભળ્યું છે તેનાથી, સ્ત્રીઓ તેને બદલામાં પ્રેમ કરે છે,' એમ રોશનીએ કહ્યું, જ્યારે તે ભરત તરફ જોતી હતી. 'નથી કર્યું તમે હજી સુધી કોઈપણ સ્વપ્ન પ્રેમી તરફ આવો છો, કોઈક જે તમને તમારા પગમાંથી કાepી નાખશે અને તમને સ્થિર થવા માંગશે નીચે? '

'મારે એક સ્વપ્ન પ્રેમી છે,' ભરતે કહ્યું. 'સમસ્યા એ છે કે જ્યારે હું જાગું ત્યારે તે અદૃશ્ય થઈ જાય છે.'
શત્રુઘ્ન, લક્ષ્મણ અને રોશની હૃદયપૂર્વક હસી પડ્યા, પરંતુ રામ પોતાને જોડાવા માટે લાવી શક્યા નહીં. તેઓ ભરતને જાણતા હતા. તે નિશ્ચિતપણે તેના મશ્કરીથી હૃદયમાં થતી પીડાને છુપાવી રહ્યો હતો. તે હજી સુધી રાધિકા ઉપર ચ not્યો નહોતો. રામે તેની આશા રાખી સંવેદનશીલ ભાઈ તેના માટે કાયમ પાઈન નહીં કરે.

'હવે મારો વારો,' રામે કહ્યું, જ્યારે તેણે આગળ પગ મૂક્યો અને તેનો જમણો હાથ પકડ્યો.

લક્ષ્મણે વશિષ્ઠને દૂરથી ચાલતા જોયો. તેમણે શક્ય જોખમો માટે તરત જ વિસ્તારને સ્કેન કરી દીધો

તેમણે તેમના ગુરુ પ્રત્યેની શંકાઓને સંપૂર્ણપણે દૂર કરી ન હતી.

'હું કાયમ તમને સુરક્ષિત રાખવા માટે મારી બહેન વચન,' રામ કહ્યું, સોનેરી ખાતે ગંભીરતાપૂર્વક જોઈ *રાખી* તેના કાંડા સાથે જોડાયેલું છે, અને પછી સમાનરૂપે, રોશની ખાતે.

રોશનીએ હસીને રામના કપાળ પર થોડીક ચંદનની પેસ્ટ લગાવી. તે ફરી વળ્યો અને એક તરફ ચાલ્યો *આરતી થાળી* મુકવા બેંચ .

' *દાદા!* 'લક્ષ્મણને ચીસો પાડી, તે આગળ લટકી ગયો અને રામને બાજુ તરફ ધકેલી દીધો.

લક્ષ્મણની અતિશય શક્તિએ રામને પાછળ ફેંકી દીધો. તે જ ત્વરિતમાં, એક ભારે શાખા જોરથી થડ સાથે ઉતરી ગઈ એક ક્ષણ પહેલા જ રામ standingભો હતો તે જગ્યા. તે પહેલા લક્ષ્મણના ખભામાં તૂટી પડ્યું હતું, તેના ત્રાટક્યું હતું બે માં કોલર અસ્થિ. ભયાનક પ્રવાહમાં લોહી તૂટી પડતાં હાડકાના જટની છીંડાઓ નીકળી જાય છે.

'લક્ષ્મણ!' તેઓ તેના તરફ દોડી આવ્યા ત્યારે તેના ભાઈઓને ચીસો પાડી.

'તે બરાબર થઈ જશે,' રોશનીએ theaterપરેશન થિયેટરમાંથી બહાર નીકળતાં કહ્યું. વશિષ્ઠ, રામ, ભરત અને શત્રુઘ્ન *આયુરાલયની* લોબીમાં બેચેન થઈને *stoodભો રહ્યો* . સુમિત્રા તેની *હોસ્પિટલમાં* દિવાલ સામે ખુરશી પર બેઠી હતી આંસુ સાથે વાદળછાયું. તે તરત જ roseભી થઈ અને રોશનીને ભેટી પડી.

રોશનીને ખાતરી આપી, 'તમારું કાયમપણું કાયમી નુકસાન નહીં થાય.' 'તેનું હાડકું ગોઠવાઈ ગયું છે. તમારા પુત્ર કરશે સંપૂર્ણપણે પુન recoverપ્રાપ્ત. અમે ખૂબ ભાગ્યશાળી છીએ કે શાખાએ તેનું માથું ચૂકી લીધું. '

વશિષ્ઠે કહ્યું, 'અમે પણ ભાગ્યશાળી છીએ કે લક્ષ્મણ બળદની જેમ બાંધવામાં આવ્યો છે.' 'ઓછો માણસ તેમાંથી બચી ન શકત હિટ. '

લક્ષ્મણે મોટા ઓરડામાં આંખો ખોલી, ખાનદાની માટે. તેનો પલંગ મોટો હતો પણ ખૂબ નરમ નથી, પૂરી પાડતો હતો તેમના ઘાયલ ખભા માટે આધાર જરૂરી છે. તે અંધારામાં વધુ સારી રીતે જોઈ શકતો ન હતો પણ તેણે નરમ અવાજ શોધી કા .્યો. અંદર ક્ષણોમાં, તેણીને તેના પલંગની બાજુમાં લાલ આંખોવાળો રામ .ભો જોવા મળ્યો.

મેં દાદાને *જાગ્યો* , લક્ષ્મણે વિચાર્યું .

ત્રણ નર્સો પલંગ તરફ ધસી ગઈ. લક્ષ્મણે ધીમેથી માથું હલાવ્યું અને તેઓ પાછા ગયા.

રામે લક્ષ્મણના માથાને નરમાશથી સ્પર્શ કર્યો. 'મારો ભાઈ…'

' *દાદા* … ઝાડ…'

'ડાળી સડેલી હતી, લક્ષ્મણ. તેથી જ તે પડી. તે ખરાબ નસીબ હતું. તમે ફરી એકવાર મારું જીવન બચાવ્યું … '

' *દાદા…* ગુરુ *જી…* '

'તમે મારા માટે હિટ લીધી, મારા ભાઈ … તમે તે સફળ લીધો હતો કે મારા માટે ભાગ્યનો અર્થ હતો…' રામ વળતાં કહ્યું. અને લક્ષ્મણના કપાળ પર હાથ ચલાવ્યો.

લક્ષ્મણને તેના ચહેરા પર આંસુ પડવાની લાગણી થઈ. ' *દાદા…* '

'વાત નહીં કરો. સૂવાનો પ્રયત્ન કરો. આરામ કરો, 'રામે તેમનો ચહેરો ફેરવતાં કહ્યું.

રોશની રાજકુમાર માટે કેટલીક દવાઓ *લઈને આયુરાલય* રૂમમાં પ્રવેશ્યો . અકસ્માત થયો ત્યારથી એક અઠવાડિયા વીતી ગયો હતો. લક્ષ્મણ હવે મજબૂત, અને બેચેન હતો.

'બધાં ક્યાં છે?'

'નર્સો હજી પણ અહીં છે,' રોશનીએ સ્મિત સાથે કહ્યું, એક વાટકીમાં પેસ્ટમાં દવાઓ મિક્સ કરી અને આપ્યો લક્ષ્મણ પર. 'તમારા ભાઈઓ મહેલમાં સ્નાન કરવા અને તાજા કપડાંમાં બદલાવ કરવા ગયા છે. તેઓ પાછા આવશે જલ્દી. '

લક્ષ્મણનો ચહેરો આ દવા ખાતાની સાથે અનૈચ્છિક રીતે સંકુચિત થઈ ગયો. 'યુક!'

'તે યુકીઅર છે, દવા વધુ અસરકારક છે!'

'તમે ડોકટરો દર્દીઓ પર આ પ્રકારનો ત્રાસ કેમ આપતા છો?'

'થેંક્યુ,' રોશની હસતાં હસતાં તેણે બાઉલ કોઈ નર્સને આપી. લક્ષ્મણ તરફ તેનું ધ્યાન ફરી વળ્યું, તે પૂછ્યું, 'હવે કેવું લાગે છે?'

'મારા ડાબા ખભામાં હજી ઘણું સુન્નપણું છે.'

'તે પેઈન-કિલર્સને કારણે છે.'

'મારે તેમની જરૂર નથી.'

'હું જાણું છું કે તમે કોઈપણ પ્રકારની પીડા સહન કરી શકો છો. પરંતુ, જ્યાં સુધી તમે મારા દર્દી છો, ત્યાં સુધી નહીં. '

લક્ષ્મણ હસી પડ્યો. 'મોટી બહેનની જેમ બોલ્યો.'

'ડ aક્ટરની જેમ બોલ્યા,' રોશનીને ઠપકો આપ્યો, કેમ કે તેણીની કૃપાળુ *નિહાળી* લક્ષ્મણની આજુબાજુ હજી પણ બાંધેલી સોનેરી *રાખડી* પર પડી. જમણા કાંડા તે રજા તરફ વળ્યો અને પછી અટકી ગયો.

'આ શુ છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.

રોશનીએ નર્સોને વિદાય આપવા વિનંતી કરી. તે પછી તેણી તેના બેડસાઇડ પર પાછા ચાલ્યો. 'તમારા ભાઈઓ મોટાભાગના લોકો માટે અહીં હતા
સમય. તમારી માતા પણ અહીં હતી; તમારા સાવકી માઓ પણ હતા. તેઓ દરરોજ તમને મળવા આવ્યા, અહીં જ રહ્યા
મોટાભાગનો સમય અને ફક્ત સૂવા માટે મહેલમાં પાછો ગયો. હું તે અપેક્ષા કરશો. પરંતુ તમારે જાણવું જ જોઇએ કે રામે ના પાડી
એક સંપૂર્ણ અઠવાડિયા માટે રજા. તે અહીં આ ઓરડામાં સૂતો હતો. તેમણે ઘણું કામ કર્યું જે અમારી નર્સોએ યોગ્ય રીતે થવું જોઈએ
થઈ ગયું. '

'હું જાણું છું. તે મારા *પપ્પા* છે ... '

રોશની હસી પડી. 'હું તને તપાસવા મોડી રાત્રે આવ્યો હતો અને મેં તેને himંઘમાં વાતો કરતા સાંભળ્યા હતા:' મારા શિક્ષા ન કરો
મારા પાપો માટે ભાઈ; મને સજા કરો, સજા કરો ”. '

'તે દરેક વસ્તુ માટે પોતાને દોષી ઠેરવે છે,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'દરેક વ્યક્તિએ તેનું જીવન જીવંત નરક બનાવ્યું છે.'

લક્ષ્મણ જાણતો હતો કે લક્ષ્મણ શું વાત કરે છે.

' અમારી હાર માટે કોઈ *દાદાને* કેવી રીતે દોષી ઠેરવી શકે ? તે દિવસે જ *દાદાનો* જન્મ થયો હતો. અમે લંકા સામે હારી ગયા કારણ કે તેઓ
અમારા કરતા વધુ સારી રીતે લડ્યા. '

'લક્ષ્મણ, તારે નહીં….'

'અશુભ! શ્રાપ! અનહોલી! શું કોઈ એવું અપમાન છે જે તેના પર apગલું ન કરવામાં આવ્યું હોય? અને છતાં, તે મજબૂત છે
અને અડગ. તે કોઈને પણ ધિક્કારતો નથી, અથવા નારાજ પણ નથી કરતો. તેમણે સમગ્ર જીવનમાં ગુસ્સે રહીને જીવનભર વિતાવ્યું હતું
દુનિયા. પરંતુ તે સન્માનપૂર્ણ જીવન જીવવાનું પસંદ કરે છે. તે ક્યારેય જૂઠું બોલે નહીં. તમે તે જાણો છો? તે ક્યારેય જૂઠું બોલે નહીં! ' લક્ષ્મણ હતા
હવે રડવું. 'અને હજી સુધી, તેણે એક વાર ખોટું બોલ્યું, ફક્ત મારા માટે! મને મંજૂરી નથી તે જાણતા હોવા છતાં પણ હું રાત્રે સવારી કરવા નીકળ્યો હતો.
હું પડી અને મારી જાતને ખૂબ ખરાબ રીતે નુકસાન પહોંચાડ્યું. મારી માતા ખૂબ ગુસ્સે થઈ. પણ *દાદાએ* મને બચાવવા ખોટું બોલ્યું. તેણે કહ્યું કે હું સ્થિરમાં હતો
તેની સાથે અને તે ઘોડાએ મને લાત મારી. મારી માતાએ તરત જ તેનો વિશ્વાસ કર્યો, કેમ કે *દાદા* ક્યારેય ખોટું *બોલે* નથી. તેના મનમાં, તે
તેનો આત્મા દૂષિત થયો, પણ તેણે મને મારી માતાના ક્રોધથી બચાવવા માટે કર્યું. અને તેમ છતાં, લોકો તેને બોલાવે છે ... '

રોશનીએ આગળ નીકળી અને તેના કેટલાક આંસુ લૂછતા લક્ષ્મણના ચહેરા પર હળવેથી સ્પર્શ કર્યો.

તેમણે જોરશોરથી ચાલુ રાખ્યું, આંસુઓ તેના ગાલમાં વહેતા થયા, 'એક સમય એવો આવશે જ્યારે દુનિયા આવશે
જાણો કે તે કેવો મહાન માણસ છે. ઘાટા વાદળો સૂર્યને હંમેશ માટે છુપાવી શકતા નથી. એક દિવસ, તેઓ સ્પષ્ટ અને સાચી પ્રકાશ ઇચ્છા કરશે
દ્વારા ચમકવું. ત્યારે બધાને ખબર પડી જશે કે મારા *પપ્પા* કેટલા મહાન છે. '

'મને તે પહેલેથી જ ખબર છે,' રોશનીએ નરમાશથી કહ્યું.

મંથરા તેના officeફિસના રૂમમાં બારીની બાજુમાં ,ભી હતી, જે તેના મહેલના નિવાસસ્થાનની સત્તાવાર પાંખના છેવાડે બાંધવામાં આવી હતી.
એસ્ટેટની સાથે ઉત્કૃષ્ટ સપ્રમાણતાવાળા બગીચા, ની તુલનામાં યોગ્ય રીતે નાના હતા
સમ્રાટનો; સભાન પસંદગી. તે પણ એક ટેકરી પર પથરાયેલું હતું, જોકે તે રાજવી રાજમહેલ કરતા નીચું હતું
.ભો રહ્યો. તેના નિવાસસ્થાનમાં તેણીની સામાજિક સ્થિતિને પૂરતા પ્રમાણમાં પ્રતિબિંબિત કરતી હતી.

તે એક તેજસ્વી ઉદ્યોગપતિ હતી, તેમાં કોઈ શંકા નથી, અને તે કોઈ મૂર્ખ નહોતી. સપ્તનું વિરોધી મર્કેન્ટાઇલ વાતાવરણ
સિંધુએ તેની સંપત્તિ હોવા છતાં, તેણીને નીચા કદનું માન્યું. કોઈએ તેના ચહેરા પર તે કહેવાની હિંમત કરી નહોતી, પરંતુ તેણી
તેણીને શું કહેવામાં આવતું હતું તે જાણતા હતા: 'વિદેશી-રાક્ષસ રાવણનો નફાખોરો'. સત્ય હતું, બધા ઉદ્યોગપતિ પાસે ના હતા
રાવણના લંકાના વેપારીઓ સાથે વેપાર કરવા સિવાય પસંદગી, કારણ કે રાક્ષસ-રાજાએ તેની સાથે બાહ્ય વેપાર પર ઇજારો રાખ્યો હતો
સપ્ત સિંધુ. આ સપ્ત સિંધુ વેપારીઓ દ્વારા નહીં પરંતુ તેમના રાજાઓ દ્વારા કરાયેલ સંધિ હતી. છતાં, તે વેપારીઓ હતા
આ કરારના નિયમો દ્વારા રમવા બદલ નિંદા કરવામાં આવી છે. સૌથી સફળ બિઝનેસવુમન હોવાને કારણે મંથરા હતી
વિરોધી વેપારી પૂર્વગ્રહનો મુખ્ય પ્રાપ્તકર્તા.

પરંતુ તેણીને બાળપણમાં ઘણાં જીવનભર કટ્ટરપંથનથી બળજબરી માટે પૂરતી દુર્વ્યવહાર સહન કરવો પડ્યો હતો. ગરીબમાં જન્મે છે
કુટુંબમાં, તેણી જ્યારે શીતળા સાથે પીડિત હતી, જ્યારે તેણીનો પેલિડ ચહેરો જીવન માટે ડાઘ્યો હતો. જાણે કે તે નથી
પર્યાપ્ત, તેણીએ અગિયાર વર્ષની ઉંમરે પોલિયોનો કરાર કર્યો. લક્ષણો ધીરે ધીરે ઓછા થયા પણ તેનો જમણો પગ રહ્યો
આંશિક રીતે લકવાગ્રસ્ત, તેને એક વિચિત્ર લંગ આપે છે. વીસ વર્ષની ઉંમરે, તેની ત્રાસદાયક ચાલાકીને કારણે, તે અટારીથી સરકી ગઈ
એક મિત્રના ઘરે, તેને પાછળથી છુપાવી દેવામાં આવી. તે યુવાન હતી ત્યારે તેને ખરાબ રીતે ચીડવામાં આવતી હતી, અને જોતી હતી
આજે પણ અવગણના સાથે, સિવાય કે કોઈએ તેના ચહેરા પર કંઈપણ કહેવાની હિંમત કરી ન હતી. તેણીની સંપત્તિ સરળતાથી નાણાં આપી શકી હોત
કોસાલાનો આખો શાહી ખર્ચ, કેટલાક અન્ય સામ્રાજ્યો સાથે, પણ તેની શાખ ખેંચ્યા વિના.
કહેવાની જરૂર નથી, તે તેનાથી અપાર શક્તિ અને પ્રભાવ લાવ્યો.

'માય લેડી, તારે શું વાત કરવી છે?' દ્રુહુને પૂછ્યું, તેનાથી થોડા પગ દુર ઉભા રહીને.

મંથરા તેના ડેસ્ક પર લંપટાઇ ગઈ અને ખાસ ડિઝાઇન કરેલી ગાદીવાળી ખુરશી પર બેઠી. ધ્રુહુ એ બીજા છેડે stoodભો રહ્યો
ડેસ્ક.

તેણીએ તેની આંગળી વળગી હતી અને તે તરત જ ડેસ્કની આસપાસ ફેરવ્યો, જ્યારે તે તેની પાસે પહોંચ્યો ત્યારે તેના ઘૂંટણ પર નીચે ગયો.
તેઓ theફિસમાં એકલા હતા, અને કોઈએ તેમની વચ્ચે શું બદલાયું હતું તેનો એક શબ્દ પણ સાંભળ્યો ન હોત. આ
સચિવાલય જોડાણમાં સહાયકો ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર પર હતા. પરંતુ તેણી તેના મૌનને સમજી ગઈ. અને, તેની હિંમત નહોતી
દલીલ કરો. તેથી તેણે રાહ જોવી.

'હું જાણું છું તે બધું જાણું છું,' મંથરાએ જાહેર કર્યું. 'મારી મીઠી રોશનીએ અજાણતાં આનું પાત્ર જાહેર કર્યું છે

મને રાજકુમારો. મેં આ વિશે સખત વિચાર કર્યો છે અને મેં મારું મન બનાવ્યું છે. ભારત રાજદ્વારી બાબતોનો હવાલો સંભાળશે
અને રામ શહેર પોલીસની દેખરેખ રાખશે. '

દ્રુહુ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો. 'મને લાગ્યું કે તમે રાજકુમાર રામ, મારી લેડી ને પસંદ કરવાનું શરૂ કરી દીધું છે.'

રાજદ્વારી બાબતો એ અયોધ્યાન રાજકુમાર માટે અન્ય રાજ્યો સાથે સંબંધ બાંધવાની એક ઉત્તમ તક હતી; અને
આમ, ભવિષ્યના મજબૂત સામ્રાજ્ય માટે તેનો આધાર બનાવવો. જોકે અયોધ્યા હજી પણ સપ્ત સિંધુનો lવર ગાર્ડ હતો
સંધીયતા, તે એક સમયે જેટલી શક્તિશાળી હતી તેટલી નજીક નહોતી. અન્ય રાજાઓ સાથે સંબંધ બાંધવાનું સાબિત થશે
લાભકારક છે.

બીજી તરફ, શહેર પોલીસ વડાની ભૂમિકા, રાજકુમાર માટે યોગ્ય તાલીમ ક્ષેત્ર તરીકે સેવા આપી શકશે નહીં.
ગુનાખોરીનો દર lawંચો હતો, કાયદો અને વ્યવસ્થા વ્યવસ્થિત હતો, અને મોટાભાગના ધનિક લોકોએ તેમની પોતાની વ્યક્તિગત સુરક્ષા સુયોજિત કરી હતી-
ઉપર. પરિણામે ગરીબોને ભયંકર મુશ્કેલી સહન કરવી પડી. સરળ વર્ણનો જટિલ ચિત્ર સાથે ન્યાય કરશે નહીં,
છતાં. લોકો એકદમ મોટી હદે અસ્તવ્યસ્ત રાજ્ય માટે જવાબદાર હતા. ગુરુ
વશિષ્ઠે એક વખત ટિપ્પણી કરી હતી કે જો લોકોમાં થોડી ટકાવારી હોય તો વ્યવસ્થા વ્યવસ્થા જાળવવી શક્ય છે
કાયદાની અવગણના કરી, પરંતુ જો વ્યવહારીક રીતે તમામ નાગરિકોને કોઈ માન ન હોય તો કોઈ પણ સિસ્ટમ ઉથલપાથલ અને ભંગાણ અટકાવી શકશે નહીં

કાયદા માટે. અને અયોધ્યાએ દરેક કાયદાને મુક્તિથી તોડ્યા.
જો ભરત રાજદ્વારી સંબંધોને સારી રીતે સંચાલિત કરે, તો તે આખરે દશરથને સફળ બનાવવા માટે મજબૂત સ્થિતિમાં હશે, જ્યારે રામને આભારી નોકરી છોડી દેવામાં આવશે. જો તે સખત હોય અને ગુનાખોરીને કાબૂમાં રાખે તો લોકો રોષમાં મૂકાય તેની નિર્દયતા માટે તેને. જો તે દયાળુ હોત તો ગુનાખોરીનો દર વધતો જતો હતો અને તેના માટે તેને દોષી ઠેરવવામાં આવતા હતા. ભલે, કેટલાક ચમત્કાર દ્વારા, તેમણે ગુના પર નિયંત્રણ રાખ્યું અને તે જ સમયે લોકપ્રિય બન્યું, પછી પણ તે સાબિત થયું નહીં તેના માટે ફાયદાકારક, લોકોના અભિપ્રાય માટે, પછીના રાજાની પસંદગીમાં કોઈ ફરક પડ્યો નહીં.
'ઓહ, મને રામ ગમે છે,' મંથરાએ નામંજૂર થતાં કહ્યું. 'મને તો વધારે નફો ગમે છે. જો આપણે તેને પાછા આપીએ તો તે વ્યવસાય માટે સારું રહેશે જમણો ઘોડો. આ રામ અને ભરત વચ્ચેની પસંદગી વિશે નથી, પરંતુ કૌશલ્યા અને કૈકેયી વચ્ચે છે. અને, નિશ્ચિત ખાતરી, કૈકેયી જીતશે. તે એક નિશ્ચિતતા છે. રામ ભલે સક્ષમ હોય, પણ તેમની પાસે કૈકેયી લેવાની ક્ષમતા નથી. '
'હા, માય લેડી.'
'વળી, ભૂલશો નહીં, ખાનદાની રામને ધિક્કારે છે. તેઓ તેને કારાચપના યુદ્ધમાં મળેલી હાર માટે દોષી ઠેરવે છે. તેથી તે કરશે રામ માટે સારી સ્થિતિ મેળવવા માટે અમને લાંચમાં વધુ ખર્ચ કરવો. ઉમરાવોને મેળવવા માટે અમારે તેટલું ચૂકવવું પડશે નહીં ભારતને રાજદ્વારી બાબતોના વડા તરીકે સ્વીકારવા. '
'અમારું ખર્ચ પણ ઓછું થાય છે,' દ્રુયુએ હસતાં કહ્યું.
'હા. તે પણ ધંધા માટે સારું છે. '
'અને, મને લાગે છે કે, રાણી કૈકેયી આભારી રહેશે.'
'જે અમને પણ નુકસાન નહીં કરે.'
'હું તેની કાળજી લઈશ, માય લેડી. રાજ ગુરુ વશિષ્ઠ અયોધ્યાથી દૂર છે, અને તે આપણું કાર્ય સરળ બનાવશે. તેમણે રાજકુમાર રામના પ્રબળ સમર્થક રહ્યા છે. '
Druhyu વહેલી તકે રાજ ગુરુ ઉલ્લેખ શબ્દો તેના હોઠ ભાગી બદલ ખેદ.
'તમે હજુ પણ શોધ્યું ન હોય જ્યાં ગુરુ જી છે, જો તમારી પાસે?' ચિડાયેલા મંથરાને પૂછ્યું. 'તે ક્યાં ગયો છે? આટલો લાંબો સમય? તે ક્યારે પરત આવે છે? તમે કાંઇ જાણતા નથી!'
'ના, માય લેડી,' દ્રુયુએ માથું ઝૂકાવીને કહ્યું. 'હું દિલગીર છું.'
'કેટલીક વાર મને આશ્ચર્ય થાય છે કે હું તમને આટલું શા માટે ચૂકું છું?'
બીજા અવાજ બોલીને ડરતાં ડ્રુહુ સ્થિર રહ્યો. મંથરાએ તેને એક મોજું સાથે તેની હાજરીથી બરતરફ કર્યો હાથ.

પ્રકરણ 11

'તમે પોલીસનો ઉત્તમ ચીફ બનાવશો,' રોશનીએ કહ્યું, તેની આંખો ચિલ્ડ્રિક ઉત્તેજનાથી ચમકતી હતી. 'ગુનો કરશે ઘટાડો અને તે આપણા મુશ્કેલીગ્રસ્ત લોકો માટે સારું રહેશે. '
રોશની એક સંયમિત પરંતુ નિરાશ રામ સાથે મહેલના બગીચામાં બેઠો, જે મોટા થવાની આશા રાખતો હતો સૈન્યના ડેપ્યુટી ચીફની જેમ જવાબદારી. પરંતુ તેણીએ આ વાતનો ખુલાસો કરવાનો ન હતો.
'મને ખાતરી નથી કે હું તેને સંભાળી શકશે કે નહીં,' રામે કહ્યું. 'એક સારા પોલીસ વડાને લોકોનો ટેકો જોઈએ.'
'અને, તમે કલ્પના કરો છો કે તમારી પાસે નથી?'
રામ વણસીને હસ્યો. 'રોશની, હું જાણું છું કે તું જૂઠું બોલે નહીં; શું તમે ખરેખર વિચારો છો કે લોકો મને ટેકો આપશે? દરેક લંકાના હાથે હાર માટે મને દોષી ઠેરવે છે. હું 7,032 દ્વારા કલંકિત છું. '
રોશની આગળ ઝૂકી ગઈ અને ઉત્સુકતાથી બોલી. 'તમે ફક્ત ચુનંદા લોકો સાથે જ વાતચીત કરી છે, જેઓ "જન્મ-અધિકાર ", અમારા જેવા લોકો. હા, તેઓ તમને પસંદ નથી કરતા. પરંતુ ત્યાં બીજી એક અયોધ્યા છે, રામ, જ્યાં લોકો ન હતા જન્મ-અધિકાર "અસ્તિત્વમાં છે. તેમના અને ચુનંદા લોકો વચ્ચે કોઈ પ્રેમ ગુમાવ્યો નથી. અને યાદ રાખો, તેઓ પ્રત્યે સહાનુભૂતિ રાખશે કોઈ પણ ચુનંદા ostracise, ઉમદા પોતે પણ એક. સામાન્ય લોકો તમને ગમશે કારણ કે ભદ્ર વર્ગ તમને ગમતું નથી તેઓ કદાચ આ જ કારણોસર તમને અનુસરે છે. '
રાજ રાજવી અનુભવના પરપોટામાં રહ્યો હતો. તે આ સંભાવનાથી ત્રાસી ગયો હતો.
'આપણા જેવા લોકો વાસ્તવિક દુનિયામાં પગ મૂકતા નથી. અમને ખબર નથી કે ત્યાં શું ચાલી રહ્યું છે. મેં વાતચીત કરી છે સામાન્ય લોકો અને મને લાગે છે કે હું તેમને અમુક હદ સુધી સમજી શકું છું. ચુનંદા લોકોએ તને નફરત આપીને તમારી તરફેણ કરી છે. તેઓએ તમારા માટે સામાન્ય માણસને પોતાનું વહાલ આપવાનું શક્ય બનાવ્યું છે. મને ખાતરી છે કે તમે તેમને સાંભળી શકો છો તમે. હું જાણું છું કે તમે આ શહેરમાં અપરાધને નિયંત્રણમાં લાવી શકો છો; નાટકીય રીતે તેથી. તમે ઘણું સારું કરી શકો છો. માને છે મારા ભાઈ, હું તને જેટલો માનો છું તેટલું તું જાતે જ. '

એક વર્ષમાં રામએ જે સુધારણા શરૂ કરી તેની અસર દેખાવા માંડી. તેમણે મુખ્ય સમસ્યાને આનાથી નિવાર્યું: મોટાભાગના લોકો કાયદાથી અજાણ હતા. કેટલાકને કાયદાના પુસ્તકોના નામ પણ ખબર નહોતા, જેને *સ્મ્રિટિસ* કહેવામાં આવે છે . આ કારણ કે તેમાં ઘણા બધા હતા, વિરોધાભાસી કાયદાઓ જે સદીઓથી એકઠા થયા હતા. આ

મનુસ્મૃતિ સારી રીતે જાણીતી હતી, પરંતુ મોટાભાગના લોકો જાણતા ન હતા કે તેની આવૃત્તિઓ પણ છે, દાખલા તરીકે
બૃહદ્દનુ સ્મૃતિ ત્યાં અન્ય પ્રખ્યાત લોકો પણ હતા - *યજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ, નારદ સ્મૃતિ, આપસ્તમ્બ સ્મૃતિ,*
એટ્રી સ્મૃતિ, યમ સ્મૃતિ અને *વ્યાસ સ્મૃતિ,* થોડા નામ *આપવું* . પોલીસે જે કાયદા હતા તેના કલમો લાગુ કર્યા
familiarડ-હ fashionsક ફેશનમાં પરિચિત. કોર્ટના ન્યાયાધીશો કેટલીકવાર અન્ય *સ્મ્રિટિસ* વિશે માહિતગાર હતા , તેના આધારે
સમુદાયો જેમાં તેઓનો જન્મ થયો હતો. પોલીસ કોઈના કાયદા હેઠળ ધરપકડ કરશે ત્યારે મૂંઝવણ વધી ગઈ હતી
સ્મૃતિ , જ્યારે ન્યાયાધીશ ચુકાદો બીજી *સ્મૃતિના* કાયદા પર આધારીત *રાખતા* . પરિણામ સર્વશક્તિમાન અરાજકતા હતી. આ
દોષી લોકો *સ્મૃતિઓ* વચ્ચેની છટકબારી અને વિરોધાભાસનો ઉપયોગ કરીને છટકી જશે . ઘણા નિર્દોષો, જોકે,
અજ્oranceનતાને કારણે જેલોમાં અટવાયેલા, ભયાનક ભીડ તરફ દોરી ગઈ.

રામ સમજી ગયા કે તેમને કાયદો સરળ બનાવવા અને એકરૂપ થવાનો છે. તેમણે *સ્મ્રિટિસ* અને કાળજીપૂર્વક પસંદ કરેલા કાયદાઓનો અભ્યાસ કર્યો
તેને લાગ્યું કે તે ન્યાયી, સુસંગત, સરળ અને સમય સાથે સુસંગત છે. હવેથી, આ કાયદો કોડ અયોધ્યાને શાસન કરશે; બધા
અન્ય *સ્મ્રિટિસ* અપ્રચલિત રેન્ડર કરવામાં આવશે. કાયદાઓ પથ્થરની ગોળીઓ પર લખવામાં આવ્યા હતા અને તમામ મંદિરોમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા
અયોધ્યામાં; અંતમાં કોતરણી કરવામાં તેમાંનામાંના સૌથી મહત્વપૂર્ણ: કાયદા પ્રત્યેનું અજ્oranceન કાયદેસર નથી
બહાનું. ટાઉન ક્રાયર્સને દરરોજ સવારે મોટેથી મોટેથી કોડ વાંચવાની કામગીરી સોંપવામાં આવી હતી. તે માત્ર સમયની વાત હતી
કાયદા બધા માટે જાણીતા હતા તે પહેલાં.

રામને જલ્દીથી સામાન્ય લોકો દ્વારા આદરણીય બિરુદ આપવામાં આવ્યું: રામ, કાયદા આપનાર.

તેમનો બીજો સુધારો આનાથી પણ વધુ ક્રાંતિકારી હતો. તેણે પોલીસ દળને વગર કાયદાના અમલની શક્તિ આપી
કોઈપણ ભય અથવા તરફેણ. રામ એક સરળ હકીકત સમજી શક્યા: પોલીસકર્મીઓ સમાજમાંથી આદરની ઇચ્છા રાખે છે. તેઓ આપવામાં આવ્યા ન હતા
પહેલાં તેને કમાવવાની તક. જો તેઓએ કોઈ પણ કાયદેસરના ભંગ કરનાર સામે unચા અને શકિતશાળી હોવા છતા કોઇપણ પ્રકારની કાર્યવાહી કરી હતી
તેઓ હોઈ શકે છે, તેઓ ભય અને આદર કરવામાં આવશે. રામે પોતે વારંવાર દર્શાવ્યું હતું કે કાયદો સમાનરૂપે લાગુ પડે છે
તેને.

એક કાલ્પનિક ઘટનામાં, કાલના દરવાજા બંધ કરી દેવામાં આવ્યા હતા, ત્યારે સાંજ પછી રામ શહેરમાં પાછા ફર્યા. પ્રવેશદ્વાર
રાજકુમાર માટે દરવાજા ખોલ્યા. કાયદો તોડવા માટે રામે તેને ઠપકો આપ્યો: દરવાજા કોઈ માટે ખોલવા ન હતા
રાત્રે સમયે. રામ તે રાત્રે શહેરની દિવાલોની બહાર સૂઈ ગયો અને બીજે દિવસે સવારે શહેરમાં પ્રવેશ્યો. સામાન્ય લોકો
અયોધ્યામાં મહિનાઓ સુધી આ વિશે વાત કરવામાં આવી હતી, જોકે તેને ઉમરાવો દ્વારા અવગણના કરવામાં આવી હતી.

ઉમદા વર્ગના સભ્યોએ પ્રયત્નશીલ એવા કેસોમાં રામની દખલ હતી

જ્યારે કાયદો તેમની સાથે પકડ્યો ત્યારે પોલીસને હાંકી કા .ી. તેઓ ચોખવટ કરતા હતા કે તેઓને પુસ્તક પર લાવવામાં આવી રહ્યું છે, પરંતુ
ટૂંક સમયમાં સમજાયું કે ત્યાં કોઈ લેન્સ હશે નહીં. તેમનો રામ પ્રત્યેનો દ્વેષ અનેકગણો વધ્યો; તેઓ તેમને બોલાવવા લાગ્યા
સરમુખત્યારશાહી અને ખતરનાક. પરંતુ લોકો તેને વધુ ચાહતા હતા, આ અયોધ્યાના સૌથી મોટા રાજકુમાર. તરીકે ગુનાખોરીનો દર તૂટ્યો
ગુનેગારોને કાં તો જેલમાં ધકેલી દેવામાં આવ્યા હતા અથવા ઝડપથી ચલાવવામાં આવ્યા હતા. સતત વધતા શહેરમાં નિર્દોષોને વધુને વધુ બચાવવામાં આવ્યા હતા
સલામત બન્યું. મહિલાઓએ રાત્રે એકલા સાહસ કરવાનું શરૂ કર્યું. આ નાટકીયતાનો શ્રેય રામને મળ્યો
તેમના જીવનમાં સુધારો.

તે રામના નામ એક ભવ્ય દંતકથા માં રૂપાંતરિત થાય તે પહેલાં ઘણા દાયકાઓ હશે. પરંતુ મુસાફરી શરૂ થઈ હતી,
સામાન્ય લોકોમાં, એક તારો ધીમે ધીમે જીવનમાં સ્પુટ કરતો હતો.

કૌશલ્યાએ કહ્યું, 'મારા પુત્ર, તમે ઘણા બધા દુશ્મનો બનાવી રહ્યા છો. 'તમારે કાયદો લાગુ કરવા અંગે એટલા કઠોર ન હોવા જોઈએ.'

કુશળતાએ આખરે રામને તેની ખાનગી ચેમ્બરમાં બોલાવ્યા હતા, જેને ઉમરાવો તરફથી ઘણી ફરિયાદો મળી હતી.
તેણીને ચિંતા હતી કે, તેના ઉત્સાહમાં, તેનો પુત્ર કોર્ટમાં હજી પણ રહેલા કેટલાક સાથીઓને ગુમાવી રહ્યો હતો.

'કાયદાનું શાસન પસંદગીના ન હોઇ શકે છે, *મા* ,' રામ જણાવ્યું હતું. 'સમાન કાયદો દરેકને લાગુ પડે છે. જો ઉમરાવો નહીં કરે
તે જેમ, તેઓ કાયદો તોડવા ન જોઈએ. '

'હું કાયદાની ચર્ચા કરતો નથી, રામ. જો તમને લાગે છે કે જનરલ મૃગાસ્યના ચાવીરૂપ સહાયકોમાંથી કોઈ એકને દંડ આપવાનો આનંદ થશે
તમારા પિતા, તમે ખોટા છો. તે સંપૂર્ણપણે કૈકેયીની જોડણી હેઠળ છે. '

દશરથ હતાશામાં ડૂબી જતા લશ્કરના વડા, મૃગસ્ય વધુને વધુ શક્તિશાળી બન્યા હતા. તે ચુંબક હતો
જેમની આસપાસ શક્તિશાળી રાણી કૈકેયીનો વિરોધ કરનારા તમામ લોકોએ સાથે મળીને કામ કર્યું હતું. તેની પ્રતિષ્ઠા ઉગ્રતાથી
તેના વફાદારોને બચાવવા, ભલે તેઓ ગુના કરે અથવા સંપૂર્ણ રીતે અસમર્થ હોય, વિકરાળ ખાતરી આપે
નિષ્ઠા. કૈકેયીને તેની ઇચ્છાની તેની ઇરાદાપૂર્વક અવગણના માટે તેને તીવ્ર ન ગમ્યું, જેણે દશરથને પ્રભાવિત કર્યો
સામાન્ય તરફ વલણ.

તાજેતરમાં જ, રામે જમીનની પુન recoverપ્રાપ્તિ માટે કાયદાનો ઉપયોગ કર્યો હતો કે શ્રીગાંદુસ્યાના એક સાથીએ ગરીબો પાસેથી ગેરકાયદેસર રીતે ફાળવણી કરી હતી
ગામલોકો. રામને સહાયકને દંડ લાગુ કરવા માટેનો જબરદસ્ત પણ હતો, જેની સાથે કોઈએ હિંમત કરી ન હતી
પુરુષો જેમણે શક્તિશાળી જનરલને ઘેરી લીધો હતો.

'સામાન્ય Mrigasya અને Kaikeyi *મા* ' ઓ રાજકારણ મને રુચિ નથી. તેના સહાયકે કાયદો તોડ્યો. બસ, તે બધું જ છે. '

'ઉમરાવ, રાજી થાય તેમ કરશે.'

'જો હું તેની મદદ કરી શકું તો નહીં!'

'રામ…'

'કુમકતા *ઉમદા* હોવા વિશે છે , *મા* . તે *આર્યના* માર્ગ વિશે છે . તે તમારા જન્મ વિશે નથી, પરંતુ તમે કેવી રીતે વર્તશો
જાતે. ઉમદા બનવું એ મોટી જવાબદારી છે, જન્મસિદ્ધ અધિકાર નથી. '

'રામ, તું કેમ નથી સમજતો?! જનરલ મૃગસ્ય એ અમારો સાથી છે. બીજા બધા શક્તિશાળી ઉમરાવો અંદર છે
કૈકેયીનો છાવણી. તે માત્ર એક જ છે જે તેની સામે .ભા રહી શકે છે. જ્યાં સુધી અમારી પાસે મૃગાસ્ય અને તેના છે ત્યાં સુધી અમે સુરક્ષિત છીએ
અમારી બાજુ પર coterie. '

'આનો કાયદા સાથે શું સંબંધ છે?'

કૌશલ્યાએ સભાનપણે તેની બળતરાને સમાપ્ત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો. 'શું તમે જાણો છો કે મારા માટે નિર્માણ કરવું કેટલું મુશ્કેલ છે
તમારા માટે આધાર? દરેક વ્યક્તિ તમને લંકા માટે દોષી ઠેરવે છે. '

જ્યારે તેની ટિપ્પણી એક પથ્થરિય મૌન સાથે મળી હતી, ત્યારે કૌશલ્યા અવ્યવસ્થિત થઈ ગઈ હતી. 'હું સૂચવતો નથી કે તે તમારું હતું
દોષ, મારા બાળક. પરંતુ આ વાસ્તવિકતા છે. આપણે વ્યવહારિક હોવા જોઈએ. તમારે રાજા બનવું છે કે નહીં? '

'હું એક સારો રાજા બનવા માંગું છું. અથવા તો, મારો વિશ્વાસ કરો, હું તેના બદલે એક ન હોત. '

કૌશલ્યાએ ઉત્તેજનામાં આંખો બંધ કરી. 'રામ, તું તારી પોતાની સૈદ્ધાંતિક દુનિયામાં રહેતો લાગે છે. તમારે કરવું પડશે
વ્યવહારુ બનવાનું શીખો. જાણો કે હું તમને પ્રેમ કરું છું અને હું ફક્ત તમારી મદદ કરવાનો પ્રયત્ન કરું છું. '

' *મા* , જો તમે મને પ્રેમ કરો છો , તો પછી હું *સમજીશ* કે હું શેનાથી બન્યો છું.' રામ શાંતિથી બોલ્યા પણ તેમાં દ્ર stepપણે નિશ્ચય હતો
તેની આંખો. 'આ મારું છે *જન્મભૂમિ* , મારા *જન્મ જમીન* . મને જે મળ્યું તેના કરતા વધુ સારી રીતે મૂકીને મારે તેની સેવા કરવી પડશે. હું પરિપૂર્ણ કરી શકું છું
રાજા, પોલીસ વડા અથવા તો એક સરળ ગામડુ તરીકેનું મારું કર્મ. '

'રામ, તમે નહીં'
જોરદાર ઘોષણાથી કૌશલ્યા વિક્ષેપિત થઈ હતી. 'હર હાઇનેસ કૈકેયી, અયોધ્યાની રાણી!'
રામ તરત જ તેના પગ પર પહોંચ્યો, જે રીતે કૌશલ્યા. તે સમજદારીપૂર્વક તેની માતા તરફ નજર નાખ્યો, નપુંસકતા ક્રોધની નોંધ લેતા તેની આંખોમાં. કળકેયી તેના હોઠ પર સ્મિત સાથે તેની પાસે પહોંચી, તેના હાથ નમસ્તે બંધાયેલા. 'નમસ્તે, *દીદી* . કૃપા કરી તમારા પુત્ર સાથે તમારા ખાનગી સમય દરમિયાન તમને ખલેલ પહોંચાડવા બદલ મારી નિષ્ઠાવાન માફી સ્વીકારો. '
'તે બધુ બરાબર છે, કૈકેયી', કૌશલ્યાને અભ્યાસની યોગ્યતા સાથે ટિપ્પણી કરી. 'મને ખાતરી છે કે તે કંઈક મહત્ત્વનું છે.'
'હા, તે ખરેખર છે,' કૈકેયીએ રામ તરફ વળતાં કહ્યું. 'તારા પપ્પાએ શિકારની સફર પર જવાનું નક્કી કર્યું છે, રામ.'
'શિકારની સફર?' આશ્ચર્યજનક રામને પૂછ્યું.
રામની જીવંત સ્મૃતિમાં દશરથ મોટી રમતનો શિકાર ગયો ન હતો. તેની યુદ્ધની ઈજા પણ આવી જ રહી ગઈ હતી

એકવાર મહાન શિકારીના જીવનમાંથી સરળ આનંદ.
'હા. મેં ભરતને તેની સાથે મોકલી દીધો હોત. હું મારા કેટલાક પ્રિય હરણના માંસ સાથે કરી શકું. પરંતુ તમે જાણો છો, ભારત રાજદ્વારી મિશન પર બ્રંગામાં છે. હું આશ્ચર્ય પામી રહ્યો હતો કે જો હું તમારા સક્ષમ પર આ ભારે જવાબદારી લગાવી શકું ખભા.
રામ થોડો હસ્યો. તે જાણતો હતો કે કૈકેઇ ઇચ્છે છે કે તે તેની રક્ષા કરવા માટે દશરથની સાથે આવે, અને કોઈની નહીં પસંદગી માંસ. પરંતુ કૈકેયીએ જાહેરમાં દશરથ વિશે ક્યારેય અપમાનજનક કંઈ કહ્યું નહીં; અને શાહી પરિવાર હતો તેના માટે 'જાહેર'. રામે નમસ્તે હાથ જોડ્યા. ' *છોટી મા* , તમારી સેવા કરવાનું મારું સન્માન રહેશે .'
કૈકેયી હસી પડ્યો. 'આભાર.'
કૌશલ્યાએ શાંતિથી રામ તરફ જોયું, તેનો ચહેરો અવિશ્વસનીય છે.

'તે અહીં શું કરે છે?' દશરથને કુતુહલથી પૂછ્યું.
શાહી મહેલની કૈકેઇની પાંખમાં દરવાજા દ્વારા કૌશલ્યાની ઘોષણા કરવામાં આવી હતી. દશરથ અને કૈકેયી પલંગ પર મૂકે છે. તે પહોંચી અને દશરથના લાંબા વાળ તેના કાનની પાછળ ખેંચી. 'બસ, જે છે તે પૂરું કરીને પાછા આવો તરત.'
દશરથે કહ્યું, 'મારો પ્રેમ, તમારે પણ .ભા થવું પડશે.'
કૈકેયીએ બળતરામાં નિસાસો નાખ્યો અને પલંગ પરથી રોલ કર્યો. તેણીએ ઝડપથી તેનું *અંગ્સ્ટ્રામ ઉપાડ્યું* અને તેને તેની *આજુબાજુ* મૂક્યું ખભા, તેના જમણા કાંડા આસપાસ અન્ય છેડા રોલિંગ. તે દશરથ તરફ ગઈ અને તેને પલંગ પરથી મદદ કરી. તે તેના ઘૂંટણ પર નીચે ગયો અને તેની *ધોતી* સીધી કરી . છેવટે, તેણે *દશરથનું અંગવસ્ત્રમ ઉપાડ્યું* અને મૂક્યું તેના ખભા તરફ. ત્યારબાદ તેણીએ તેને રિસેપ્શન રૂમમાં જવા મદદ કરી અને રાહ જોવી.
'તેના મેજેસ્ટી અંદર આવવા દો,' કૈકેયીને આદેશ આપ્યો.
કૌશલ્યા રૂમમાં પ્રવેશ કર્યો હતો બે વાહન ખેંચીને. તેમાંથી એક પાસે એક મોટી ગોલ્ડન પ્લેટ હતી જેની પર હતી દશરથની યુદ્ધની તલવાર મૂકી. બીજા પરિચરની પાસે નાની *પૂજા થાળી હતી* . કૈકેયી આશ્ચર્યમાં સીધો થઈ ગયો. દશરથ હંમેશની જેમ ખોવાઈ ગયો.
' *દીદી* ,' કૈકેયીએ કહ્યું, નમસ્તે હાથ જોડીને કહ્યું. 'એક જ દિવસમાં તમને બે વાર જોવામાં આનંદ થયો.'
'આનંદ બધા મારા છે, કૈકેયી,' કૌશલ્યાએ જવાબ આપ્યો. 'તમે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે મહારાજ શિકાર ચલાવી રહ્યા છે. હું વિચાર્યું કે મારે યોગ્ય વિધિ કરવી જોઈએ. '
યોદ્ધાની મુખ્ય પત્નીની ધાર્મિક વિધિ herપચારિક રીતે તેના જતા જતા પતિને તલવાર સોંપતી આવી હતી પ્રાચીન સમય દરમ્યાન.
કૌશલ્યાએ કહ્યું, 'જ્યારે પણ મેં શ્રીમતીને તલવારથી રજૂ કર્યા નથી, ત્યારે બાબતો બહુ સારી થઈ નથી.
દશરથની ખાલી અભિવ્યક્તિ અચાનક બદલાઈ ગઈ. તેણે ભડકાવ્યું, જાણે કે તે અતિશય ના મહાનતા દ્વારા ત્રાટકી ગયું છે. સૂક્ષ્મ અસર. જ્યારે કારાચપ જવા નીકળ્યો હતો ત્યારે કૌશલ્યાએ તેને તલવાર આપી નહોતી, અને તે થઈ ગઈ તેની પ્રથમ હાર. તેણે ધીમે ધીમે તેની પહેલી પત્ની તરફ એક પગલું ભર્યું.
કૌશલ્યાએ તેના પરિચર પાસેથી નાની *પૂજા થાળી* લીધી અને તેને દશરથના ચહેરાના સાત આસપાસ નાના વર્તુળોમાં લૂપવી વખત. પછી તે થાળીમાંથી એક ચપટી સળિયા લઈ ગઈ અને તેને દશરથના કપાળ તરફ ıભી રીતે વાળી.
તિલક . 'વિજયી પાછા આવો ...'
કૈકેઇએ સ્નિગરેજ કર્યું, વિધિમાં વિક્ષેપ પાડ્યો. 'તે યુદ્ધ કરવા જતો નથી, *દીદી* .'
દશરથે કૈકેયીને અવગણ્યો. 'રેખા પૂર્ણ કરો, કૌશલ્યા.'
કૌશલ્યા ગભરાઈને ગળી ગઈ, અડધાને હવે ખાતરી થઈ ગઈ કે આ એક મોટી ભૂલ હતી; કે તેણે સાંભળવું ન જોઈએ સુમિત્રાને. પરંતુ તેણે ધાર્મિક વિધાન પૂર્ણ કર્યું. 'વિજયી પાછા આવો, અથવા પાછા પાછા ન આવો.'
કૌશલ્યાએ વિચાર્યું કે તેણીએ તેના પતિની આંખોમાં અગ્નિની ઝલક શોધી કા ,ી, તે યુવાન દશરથની યાદ અપાવે છે, જેણે રોમાંચ અને ગૌરવ માટે જીવતા હતા. 'મારી તલવાર ક્યાં છે?' દશરથે માંગ કરી, કેમ કે તેણે પોતાના હાથને એકદમ વિસ્તૃત કર્યા.
કૌશલ્યા તરત જ ફેરવાઈ ગઈ અને *પૂજા થાળી* પાછો તેના પરિચરની પાસે આપી. તે પછી તેણે સાથે તલવાર ઉપાડી તેના બંને હાથ, તેના પતિનો સામનો કરી, cereપચારિક રીતે નમ્યા અને તેને તલવાર આપ્યો. દશરથે તેને નિશ્ચિતપણે પકડ્યો, જાણે કે તેમાંથી drawingર્જા દોરવા.
કૈકેયીએ દશરથ તરફ અને પછી કૌશલ્યા તરફ જોયું જ્યારે તેણે આંખો સંકુચિત કરી, વિચારમાં .ંડા.
આ સુમિત્રાનું કરવું જ જોઇએ. કૌશલ્યા આ યોજના જાતે કરી શકતી ન હતી. કદાચ મેં તેમાં ભૂલ કરી છે રામને દશરથની સાથે જવા કહ્યું.

રોયલ શિકાર ઘણાં અઠવાડિયા સુધી ચાલતા ભવ્ય બાબતો હતા. પર સમ્રાટની સાથે એક મોટી સદસ્યતા અભિયાન, કોર્ટના મુખ્ય મથકને શિકાર લોજમાં ખસેડવું, જેની ઉત્તરીય દિશામાં ઉત્તરા જંગલમાં inંડે બાંધવામાં આવ્યું છે અયોધ્યા.
તેમના આગમન પછીના દિવસે ક્રિયા શરૂ થઈ. આ તકનીકમાં અસંખ્ય સૈનિકો સામેલ હતા જે વિશાળ વર્તુળ, કેટલીકવાર લગભગ પચાસ કિલોમીટરની અવધિ. તેઓ ધીરે ધીરે ધીરે ધીરે મોટા અવાજે ડ્રમ્સને મારતા હતા

કેન્દ્રમાં સ્થાનાંતરિત થઈ, પ્રાણીઓને સતત વધતા પ્રતિબંધિત ક્ષેત્રમાં દોરે છે, તે સમયે કોઈ પાણી આપતા છિદ્ર. આ પછી પ્રાણીઓ પર હત્યા-ક્ષેત્રમાં હુમલો કરવામાં આવશે, જ્યાં બાદશાહ અને તેની શિકાર પાર્ટી આ શાહીમાં સામેલ થશે રમતગમત.

દશરથ રાજવી હાથીની ઉપર એક હોવડા પર .ભો રહ્યો. તેની પાછળ રામ અને લક્ષ્મણ બેઠા હતા. સમ્રાટ તેણે વિચાર્યું કે તેણે કોઈ શંકાસ્પદ વાઘનો નરમ અવાજ સાંભળ્યો છે; તેણે મહોતને આગળ ચાર્જ કરવાનો આદેશ આપ્યો. કોઈ સમયની અંદર, દશરથનો હાથી બાકીની શિકાર પાર્ટીથી અલગ થઈ ગયો હતો. તે તેમના પુત્રો સાથે એકલો હતો.

તેઓ ગા sides વનસ્પતિ દ્વારા ચારે બાજુ ઘેરાયેલા હતા. ઘણાં વૃક્ષો એટલા wereંચા હતા કે તેઓએ પથ્થરમારો કર્યો હાથી, સૂર્યપ્રકાશનો ખૂબ અવરોધ વૃક્ષોની પહેલી કેટલીક લાઇનોથી આગળ જોવું લગભગ અશક્ય હતું અભેદ્ય અંધકાર.

લક્ષ્મણ અંદર ઝૂકી ગયો અને રામને *બૂમાબૂમ કરી* , ' *દાદા* , મને નથી લાગતું કે અહીં કોઈ વાળ છે.'

રામે લક્ષ્મણ સામે શાંત રહેવાની ઇશારો કર્યો કારણકે તેણે સામે standingભેલા પિતાને જોયો. દશરથ માંડ સક્ષમ હતા તેના ઉત્સાહ સમાવવા માટે. તેના શરીરનું વજન તેના મજબૂત ડાબા પગ પર હતું. તેનો નિષ્ક્રીય જમણો પગ એક સાથે સ્થિર થયો હતો હાવડા પ્લેટફોર્મમાં બિલ્ટ ઇનોવેટિવ મિકેનિઝમ: સ્ટુડ્ર ક columnલમ સાથે સ્વીઇવલિંગ પરિપત્ર આધાર કેન્દ્ર. આધાર સાથે જોડાયેલા બુટ પટ્ટાઓ તેના પગને સુરક્ષિત કરે છે કારણ કે તે સ્તંભ પર વળેલું છે, ચામડાની સહાયથી બધા વિસ્તરિત થાય છે તેના ઘૂંટણની રીતે. પરિપત્ર આધાર તેને બધી દિશામાં તેના તીર શૂટિંગ માટે ઝડપી ચળવળની મંજૂરી આપી હતી. તેમ છતાં, તેની પીઠમાં દૃશ્યમાન તાણના સંકેતો દેખાઈ રહ્યા હતા, કારણ કે તેણે ધનુષને એક સાથે પકડી રાખ્યો હતો નમન.

જો તેના પિતા તેમના નબળા શરીરને જો આથી મહેનત કરતા ન હોત તો રામ તેને પસંદ કરશે. પરંતુ તેમણે ભાવનાની પણ પ્રશંસા કરી તેને તેની કુદરતી મર્યાદાથી આગળની શારીરિક ફ્રેમ દબાણ કરવા માટે ખસેડ્યો.

'ત્યાં કંઈ નથી, હું તને કહું છું,' લક્ષ્મણને ફફડાવ્યો.

'શ' રામ કહ્યું.

લક્ષ્મણ ચૂપ થઈ ગયો. અચાનક, દશરથે તેના જમણા ખભાને લટકાવી અને ધનુષ્યને પાછળ ખેંચ્યું. રામ તરીકે winkd તેમણે તકનીક નિહાળી. દશરથની કોણી તીર સાથે સુસંગત ન હતી, જે તેના પર વધુ દબાણ લાવશે ખભા અને ટ્રાઇસેપ્સ. બાદશાહના કપાળ પર પરસેવો માળા રચાયો, પણ તે પદ સંભાળી રહ્યો. એક ક્ષણ પછી તેમણે તીરને બહાર પાડ્યું, અને જોરથી બરાડાએ પુષ્ટિ કરી કે તેને તેનું નિશાન મળી ગયું છે. સર્વની ભાવનામાં રામ પ્રગટ થયા- વિજય પિતા કે તેના પિતા એકવાર હતા.

દશરથ હાવડા પર વિચિત્ર રીતે ફેરવાઈ ગયો અને લક્ષ્મણ તરફ સ્નીયરથી જોયું. 'મને ઓછો અંદાજ ન આપો, યુવાન પુરુષ.'

લક્ષ્મણે તરત માથું ટેકવ્યું. 'માફ કરશો, પિતા. મારો મતલબ એવો નહોતો ...

'કેટલાક સૈનિકોને આ વાળનો શબ લાવવાનો આદેશ આપો. તેઓ તેને તેની આંખથી વીંધેલા તીરથી શોધી શકશે અને તેના મગજમાં દફનાવવામાં આવ્યા છે. '

'હા, પિતા, હું કરીશ'

'બાપ!' તેની કમરની આજુબાજુથી બાંધી મૂકેલી સ્કેબર્ડ પરથી ઝડપથી છરી કા Ramીને, તે આગળ લટકીને રામને ચીસો પાડ્યો.

હોવડાને છાવરતા એક શાખા પર એક ચિત્તો નીકળ્યો ત્યાં પાંદડાઓનો જોરદાર રડાર નીકળ્યો. આ સ્કલ પશુ પાસે હતો તેના હુમલાનું ધ્યાનપૂર્વક આયોજન કર્યું. દીપડા શાખામાંથી કૂદી પડતાં દશરથ વિચલિત થઈ ગયો હતો. રામનો સમય, જો કે, સંપૂર્ણ હતું. તેણે કુદકો માર્યો અને તેના છરીને હવાયુક્ત પ્રાણીની છાતીમાં ઝીંકી દીધો. પરંતુ અચાનક આ આરોપથી રામ તેની નિશાની ચૂકી ગયો. છરીને દીપડાનું હૃદય મળ્યું નહીં. પશુ ઘાયલ થઈ ગયું હતું, પરંતુ મૃત્યુ પામ્યું નથી. તે ક્રોધમાં ભરાઈ ગયો અને તેના પંજાથી છૂટા થઈ ગયો. જ્યારે તેણે છરીને બહાર કા toવાનો પ્રયાસ કર્યો ત્યારે તેણે દીપડા સાથે કુસ્તી કરી હતી બીજો હુમલો કરી શકે છે; પરંતુ તે અટકી ગયું હતું. પ્રાણી પાછું ખેંચ્યું અને તેના દાંત રાજકુમારની ડાબી બાજુએ નાખ્યો. હામાડામાંથી પ્રાણીને બહાર કા pushવાનો પ્રયાસ કરતાં રામે દર્દમાં બૂમ પાડી. દીપડાએ ફાટતા તેનું માથુ પાછળ ખેંચ્યું માંસ બહાર કા bloodે છે અને લોહીની મોટી સ્ફૂર્ટો દોરે છે. તેણે સહજતાથી રામના ગળા પર જવા માટે, દ્વેષને શ્રાદ્ધ કરવા માટે સંઘર્ષ કર્યો રાજકુમાર. રામે તેની જમણી મુઠ્ઠી પાછળ ખેંચી લીધી અને તેના માથા પર ચિત્તાને સખત ફટકો માર્યો.

લક્ષ્મણે, તે દરમિયાન, દશરથે તેમનો રસ્તો રોકી રાખ્યો હતો, તેમ તેમ તે બાંધી દેવાયો ત્યારે પણ રામ તરફ પહોંચવા માટે સખત પ્રયાસ કરી રહ્યો હતો સ્થિર સ્તંભમાં હતો. લક્ષ્મણે jumpંચે કૂદકો લગાવ્યો, એક વધુ પડતી શાખા પકડી અને હાવડામાંથી બહાર નીકળી ગઈ એક આર્ક માં તેણે પોતાની જાતને આગળ ધપાવી અને ચિત્તાની પાછળ હોવડાની સામે .તર્યો. તેમણે તેના દોર્યું જ્યારે દીપડાએ ફરીથી રામને ડંખ મારવા પાછળ ખેંચી લીધો. લક્ષ્મણ નિર્દયતાથી અને, સારા નસીબ દ્વારા, બ્લેડ પર દબાણ કરે છે દીપડાની આંખમાં ડૂબી ગયો. પ્રાણી લોહીના વરસતાં દુ painખમાં રડ્યું હતું અને તેની તૂટી ગયેલી આંખની સોકેટમાંથી બહાર નીકળી ગયો. લક્ષ્મણે તેના શક્તિશાળી ખભાને તાણ્યો અને સખત જામ કર્યો, છરીને પ્રાણીના મગજમાં deepંડે ધકેલી દીધી. પશુ ટૂંકા ક્ષણ માટે સંઘર્ષ કર્યો અને પછી પડી ગયો, નિર્જીવ.

લક્ષ્મણે તેના ખુલ્લા હાથથી દીપડાની લાશને ઉપાડી, અને તેને જમીન પર ફેંકી દીધી. રામ એક માં તૂટી પડ્યો હતો લોહીનો પૂલ.

'રામ!' દશરથ ચીસો પાડી, તેના જમણા પગની કોલમમાં સ્થિર રહેતાં જબરજસ્ત વળી રહ્યા હતા.

લક્ષ્મણ મહુત તરફ વળ્યો. 'પાછા છાવણીમાં!'

ઘટનાઓના અચાનક વળાંકથી મહોટ લકવાગ્રસ્ત બેઠો હતો. દશરથે તેની શાહી આજ્ beા સ્વીકારી. 'પાછળ

શિબિરમાં! હવે! '

મોડી રાત સુધી ઉગ્ર પ્રવૃત્તિ સાથે પકડાયેલા શિકારની છાવણીમાં મશાલો પ્રગટાવવામાં આવી હતી. ઘાયલ રાજકુમાર અયોધ્યા સમ્રાટના વિશાળ અને વૈભવી તંબુમાં પડ્યો હતો. તેમણે તબીબી તંબુમાં હોવું જોઈએ, પરંતુ દશરથે આગ્રહ કર્યો હતો કે તેના પુત્રને સમ્રાટની વસવાટ કરો છો નિવાસસ્થાનમાં આરામ આપવામાં આવે. રામનું પેલીડ શરીર પાટોમાં coveredંકાયેલું હતું, લોહીના ભારે નુકસાનથી નબળું.

'રાજકુમાર રામ,' તેણે રાજકુમારને નરમાશથી સ્પર્શતાં ડ doctorક્ટરને ફફડાવ્યો.

'શું તમે *હોય* તેને જાગે?' પલંગની ડાબી બાજુ આરામદાયક ખુરશી પર બેસીને દશરથની માંગ કરી.

'હા, મહારાજ,' ડ doctorક્ટર બોલ્યા. 'તેણે હવે આ દવા લેવી જ જોઇએ.'

જેમ જેમ ડ Ramક્ટરે રામનું નામ પુનરાવર્તન કર્યું, રાજકુમારે પ્રકાશને સમાયોજિત કરવા માટે ધીરે ધીરે ઝબકતાં તેની આંખો ખોલી. તેમણે જોયું ડૉક્ટર દવા બાઉલ હોલ્ડિંગ. તેણે મોં ખોલ્યું અને પેસ્ટ ગળી ગયો, કડવો સ્વાદ જીતી લીધો. આ ડ doctorક્ટર ચાલુ, સમ્રાટ તરફ નમી અને ખંડ છોડી દીધી. જ્યારે તે ધ્યાનમાં આવ્યું ત્યારે રામ પાછો sleepંઘમાં લપસી રહ્યો હતો પલંગની ટોચ પર goldપચારિક સોનાની છત્ર. તેના કેન્દ્રમાં કિરણો સાથે જટિલ ભરતકામનો એક વિશાળ સૂર્ય હતો બધી દિશાઓમાં હિંમતભેર સ્ટ્રીમિંગ; સૂર્યવંશી પ્રતીક. ઉભો થવા માટે સંઘર્ષ કરતાં રામની આંખો ખુલી ગઈ. તેમણે સમ્રાટના પલંગ પર સૂઈ રહ્યું ન હતું.

'સૂઈ જાઓ,' દશરથને હાથ ઉપાડતા કહ્યું.

લક્ષ્મણ પલંગ ઉપર ધસી ગયો અને ધીમેથી તેના ભાઈને શાંત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો.

'ભગવાન સૂર્યના નામે સૂઈ જાઓ, રામ!' દશરથે કહ્યું.

રામ દશરથ તરફ જોતો જ પાછો પલંગ પર પડ્યો. 'પિતા, માફ કરશો. મારે તમારા પર ન હોવું જોઈએ

દશરથે તેને હાથની લહેરથી મધ્ય વાક્યથી કાપી નાખ્યું. રામ મદદ કરી શક્યા નહીં પરંતુ તેમનામાં એક સૂક્ષ્મ પરિવર્તનની નોંધ લેતા પિતાનો દેખાવ. આંખોમાં એક સ્પાર્ક, અવાજમાં સ્ટીલ, અને એક ચેતવણી જે તેની માતાને વાર્તાઓ પાછો લાવશે દશરથ એકવાર જે પ્રકારનો માણસ હતો તેના વિશે સતત પુનરાવર્તન કરશે. અહીં ન લેતા એક શક્તિશાળી માણસ બેઠા માયાળુ તેના ઓર્ડર અવગણવામાં આવે છે. રામે તેને આ રીતે ક્યારેય જોયો ન હતો.

દશરથ તેના પરિવારો તરફ વળ્યો. 'અમને છોડો.'

લક્ષ્મણ ઉપસ્થિતોમાં જોડાવા માટે ઉગ્યો.

'લક્ષ્મણ તમે નહીં,' દશરથે કહ્યું.

લક્ષ્મણ તેના પાટામાં અટકી ગયો અને આગળના ઓર્ડરની રાહ જોતો રહ્યો. દશરથે વાઘને જોયો અને દીપડાની સ્કિન્સ ફેલાઈ ગઈ તંબુના ખૂણામાં બહાર; તેમણે અને તેના પુત્રોએ શિકાર કરેલા પ્રાણીઓની ટ્રોફી.

'કેમ?' દશરથને પૂછ્યું.

'બાપ?' રામે પૂછ્યું, મૂંઝવણમાં.

'તમે મારા માટે તમારા જીવનને કેમ જોખમમાં મૂક્યું?'

રામે એક પણ શબ્દ બોલ્યો નહીં.

દશરથે આગળ કહ્યું, 'મારી હાર માટે મેં તમને દોષી ઠેરવ્યો. મારું આખું રાજ્ય તને દોષી ઠેરવે છે; તમને શ્રાપ આપ્યો. તમે બધા સહન કર્યું છે તમારા જીવન, અને હજુ સુધી તમે ક્યારેય બળવો કર્યો નથી. મેં વિચાર્યું કે તે એટલા માટે છે કારણ કે તમે નબળા હતા. પરંતુ નબળા લોકો જ્યારે ઉજવણી કરે છે ભાગ્યના ટ્વિસ્ટ્સ તેમના પીડિતોને નુકસાન પહોંચાડે છે. અને તેમ છતાં, તમે મારી રક્ષા કરવાનો પ્રયાસ કરી તમારા જીવનને જોખમમાં મૂક્યા. કેમ? '

રામે એક સરળ નિવેદન સાથે જવાબ આપ્યો. 'કેમ કે તે મારો *ધર્મ* છે , પિતા.'

દશરથ રામ તરફ ઉત્સુકતાથી જોતો. આ તે પ્રથમ અસલી વાતચીત હતી જેનો તે તેના મોટા પુત્ર સાથે હતો. 'કે છે એકમાત્ર કારણ? '

'બીજું બીજું કારણ શું હોઈ શકે?'

'ઓહ, મને ખબર નથી,' દશરથે કહ્યું, અશ્રદ્ધાથી છૂટાછવાયા. 'તાજ રાજકુમારની સ્થિતિ માટે એન્ગલિંગ વિશે કેવી રીતે?'

રામ વક્રોક્તિ પર હસતાં મદદ કરી શક્યો નહીં. 'ઉમદા મને કદી સ્વીકારશે નહીં, પિતા, હું સમજી શક્યો તો પણ તમે. તે મારી યોજનાઓની યોજનામાં નથી. મેં આજે જે કર્યું છે, તે મારે હંમેશા કરવું જોઈએ: મારા *ધર્મ* પ્રત્યે સાચા રહો . કંઈ નથી *ધર્મ* કરતાં વધારે મહત્ત્વપૂર્ણ . '

'તો, તમે માનતા નથી કે રાવણના હાથે મારી હાર માટે તમે દોષી છો, તે છે?'

'પપ્પા, હું શું માનું છું તેનાથી કોઈ ફરક પડતો નથી.'

'તમે મારા સવાલનો જવાબ નથી આપ્યો.'

રામ મૌન રહ્યો.

દશરથ આગળ ઝૂક્યો. 'મને જવાબ આપો, રાજકુમાર.'

'પિતાજી, બ્રહ્માંડ કેટલા જન્મોમાં આપણા કર્મનો ટ્ર tracks રાખે છે તે હું સમજી શકતો નથી. હું જાણું છું કે હું નથી કરી શકતો તમે યુદ્ધ ગુમાવવા માટે આ જન્મમાં કંઈપણ કર્યું. કદાચ તે મારા પાછલા જન્મ સાથે કંઈક કરવાનું હતું? '

દશરથ હળવે હસી પડ્યો, પુત્રની સમાનતા જોઈને દંગ રહી ગયો.

'તમે જાણો છો કે હું કોને દોષી ઠેરવીશ?' દશરથને પૂછ્યું. 'જો હું ખરેખર પ્રામાણિક હોત, જો મારી પાસે lookંડાણપૂર્વક જોવાની હિંમત હોત મારા હૃદય, જવાબ સ્પષ્ટ હોત. તે મારી ભૂલ હતી; ફક્ત મારી ભૂલ. હું અવિચારી અને બેવકૂફ હતો. હું

પૃષ્ઠ 63

માત્ર ગુસ્સો દ્વારા ચલાવાયેલ, કોઈ યોજના વિના હુમલો કર્યો. મેં ભાવ ચૂકવ્યો, નહીં? મારી પ્રથમ હાર ... અને, મારી છેલ્લી લડાઇ, કાયમ માટે. '

'પિતા, ઘણા છે'

'રામ, મને અવરોધશો નહીં. હું સમાપ્ત થયો નથી. ' રામ મૌન પડી ગયો અને દશરથ ચાલુ રહ્યો. 'તે મારી ભૂલ હતી. અને હું શિશુને દોષ આપ્યો કે તમે હતા. તે ખૂબ સરળ હતું. મારે હમણાં જ તે કહેવાનું હતું, અને દરેક જણ મારી સાથે સંમત થયા. મેં તમારું જીવન બનાવ્યું છે તમે જન્મ્યા હતા તે દિવસથી નરક. તમારે મને નફરત કરવી જોઈએ. તમારે અયોધ્યાને નફરત કરવી જોઈએ. '

'પિતા, હું કોઈને ધિક્કારતો નથી.'

દશરથે સખત તેના દીકરા સામે જોયું. અનંતકાળ જેવું લાગતું હતું તે પછી, તેનો ચહેરો વિચિત્ર સ્મિતમાં ભુક્કો થયો. 'મને ખબર નથી પછી ભલે તમે તમારી સાચી લાગણીઓને સંપૂર્ણ રીતે દબાવ્યો હોય અથવા તમે જે અણગમો છે તેની કાળજી લેશો નહીં લોકોએ તમારી ઉપર apગલો કર્યો છે. સત્ય ગમે તે હોય, તમે મજબૂત રાખ્યું છે. આખું બ્રહ્માંડ તમને તોડવાનું કાવતરું રચ્યું, અને અહીં તમે છો, હજી પણ અનિર્ણીત છો. મારા દીકરા, તમે કઈ ધાતુની રચના કરી છે? '

તેની અંદરની ભાવનાઓ ભરાઈ જતા રામની આંખો ભીની થઈ ગઈ. તે તેના પિતાની અવગણના અને ઉદાસીનતાને સંભાળી શકે છે; એ હતો ફાવી ગયું છે. આદર સાથે વ્યવહાર કરવો મુશ્કેલ હતો. 'હું તારા ધાતુથી બનાવટ કરું છું, મારા પિતા.'

દશરથ હળવે હસી પડ્યો. તે તેના પુત્રને શોધી રહ્યો હતો.

'મૃગાસ્ય સાથે તમારા શું મતભેદો છે?' દશરથને પૂછ્યું.

રામને એ જાણીને આશ્ચર્ય થયું કે તેના પિતા કોર્ટની બાબતો પર નજર રાખે છે. 'કંઈ નહીં, પિતાજી.'

'તો પછી તેના એક માણસે કેમ દંડ કર્યો?'

'તેણે કાયદો તોડ્યો.'

'મૃગાસ્યા કેટલા શક્તિશાળી છે તે તમે નથી જાણતા? શું તમે તેનાથી ડરતા નથી? '

'પિતા કોઈ પણ કાયદાથી ઉપર નથી. કંઈ કરતાં વધુ શક્તિશાળી બની શકે *ધર્મ* . '

દશરથ હસી પડ્યો. 'મને પણ નહીં?'

'એક મહાન બાદશાહે એક વખત કંઈક સુંદર કહ્યું: *ધર્મ* તો બધાથી ઉપર છે, રાજા પણ. *ધર્મ* ભગવાનની ઉપર છે પોતાને. '

દશરથ ત્રાસી ગયો. 'આ કોણે કહ્યું?'

'પપ્પા, જ્યારે તમે તમારા રાજ્યાભિષેકના દાયકાઓ પહેલાં શપથ લીધા હતા ત્યારે તે કર્યું હતું. મને કહેવામાં આવ્યું હતું કે તમે પેરાફ્રેઝ કર્યો હતો

આપણા મહાન પૂર્વજ ભગવાન ઇશ્વાકુ જાતે જ.'
દશરથ રામની સામે જોતા રહ્યા, જ્યારે તે તેની શક્તિશાળી માણસને યાદ કરવા માટે તેની સ્મૃતિને જોગ કરતો હતો.
'સુઈ જા, મારા દીકરા,' દશરથે કહ્યું. 'બાકી તમને જરૂર છે.'

પ્રકરણ 12

બીજા *પ્રહરની* શરૂઆતમાં તેની આગામી દવાના ડોઝ માટે રામને જાગૃત કર્યા . જેમ જેમ તેણે જોયું
ઓરડાની આજુબાજુ, તેની નજર દેખીતી ખુશ લક્ષ્મણ પર પડી, તેના પલંગની બાજુમાં standingપચારિક ધોતીમાં *પથારીવશ*
અને *એંગ્વાસ્ટ્રમ.* કેસરી *એંગ્વેસ્ટ્રમમાં* સૂર્યવંશી સૂર્ય તેની લંબાઈથી *ભરેલો* હતો.
'દીકરો?'
રામે ડાબી તરફ માથું ફેરવ્યું અને જોયું કે તેના પિતાને રેગલ ફિનીરીમાં સજ્જ છે. બાદશાહ તેની મુસાફરી-સિંહાસન પર બેઠો; આ
સૂર્યવંશી તાજ તેના માથા પર મૂક્યો હતો.
'બાપા,' રામે કહ્યું. 'સુપ્રભાત.'
દશરથે ચપળતાથી હાંફકવી. 'સવારની સવાર હશે, તેમાં કોઈ શંકા નથી.'
બાદશાહ તેના તંબુના પ્રવેશદ્વાર તરફ વળ્યો. 'ત્યાં કોઈ છે?'
એક રક્ષક પડદો કોરે ખેંચાય અને જવાયા ઝડપથી સલામી.
'ઉમરાવોને અંદર આવવા દો.'
રક્ષકે ફરી એકવાર સલામ કરી અને તેના પગલાંને પાછો ખેંચ્યો. મિનિટોમાં, ઉમરાઓ એક ફાઇલમાં તંબુમાં પ્રવેશ્યા. તેઓ
સમ્રાટની આસપાસ અર્ધવર્તુળમાં ભેગા થયા, સમારોહની ગૌરવપૂર્ણ હવા સાથે રાહ જોતા.
'મને મારા પુત્રને જોવા દો,' દશરથે કહ્યું.
ઉમરાવો તરત જ છૂટા પડી ગયા, તેમના બાદશાહમાંથી નીકળેલા સત્તાના અવાજથી આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા.
દશરથે સીધો રામ તરફ જોયો. 'ઉદય.'
લક્ષ્મણ રામની મદદ માટે દોડી ગયો, પરંતુ દશરથે તેમને તેમ કરતા રોકવા માટે નિશ્ચિતપણે હાથ .ંચો કર્યો. આ
એસેમ્બલેજ જડમૂળથી .ભું રહ્યું હતું કારણ કે તેણીએ પોતાને ઉછેરવા, તેના પગ પર ઉભા રહેવાના અને ભારે સંબધિત રામ સંઘર્ષને જોયો હતો
તેના પિતા તરફ ગમગીની. એકવાર બાદશાહ પાસે પહોંચ્યા પછી તેણે ધીરેથી સલામ કરી.
દશરથે પોતાના પુત્ર સાથે આંખો બંધ કરી, deeplyંડે શ્વાસ લીધા અને સ્પષ્ટ બોલ્યા, 'ઘનીલ.'
આઘાતજનક અવિશ્વાસની ભાવનાથી ભરાઈ ગયેલા રામ, ખસેડવામાં અસમર્થ હતા. તેની આંખોમાં આંસુ ભરાઈ ગયા, તેની હોવા છતાં
તેમને આમ ન કરવા તૈયાર છે.
દશરથનો અવાજ સહેજ હળવો થયો. 'ઘૂંટણ, મારો દીકરો.'
જ્યારે હાથ પાસે ટેબલનો ટેકો માંગતો હતો ત્યારે રામ ભાવનાઓ સાથે સંઘર્ષ કરી રહ્યો હતો. મહેનતપૂર્વક, તે એક પર નીચે ગયો
ઘૂંટણ, માથું નમાવ્યું અને નિયતિના ક .લની રાહ જોવી.
દશરથ સરખી રીતે બોલ્યો, તેનો અવાજ રાજવી તંબુની બહાર પણ ફરી રહ્યો. ઉદય, રામ ચંદ્ર, *રક્ષક* ના
રઘુ કુળ. '
એક સામૂહિક હાંફવું તંબુ દ્વારા ફરી વળ્યું.
દશરથે માથું .ંચું કર્યું અને દરબારીઓ ત્રાસી મૌન માં પડી ગયા.
રામે હજી માથું ટેકવ્યું હતું, નહીં કે તેના દુશ્મનો તેની આંખોમાં આંસુ જોશે. તે પાછું ન આવે ત્યાં સુધી તે ફ્લોર સામે જોતો રહ્યો
સંપૂર્ણ નિયંત્રણ. પછી તેણે તેના પિતા તરફ જોયું અને શાંત અવાજમાં બોલ્યો. 'બધા આપણા મહાન જમીન ભગવાન મે
મારા પિતા, તમારું રક્ષણ કરવાનું ચાલુ રાખો. '
દશરથની આંખો તેમના મોટા પુત્રના આત્મામાં ઘૂસી ગઈ હોય તેવું લાગી રહ્યું હતું. જોતાં જ તેના ચહેરા પર સ્મિતનો સંકેત દેખાયો
તેના ઉમરાવો તરફ. 'અમને છોડો.'
જનરલ મૃગાસ્યાએ કંઈક કહેવાનો પ્રયાસ કર્યો. 'મહારાજ, પણ'
દશરથે તેને ઝગઝગાટથી અટકાવ્યો. 'મૃગસ્ય,' તમે અમને છોડી દો 'નો કયા ભાગ સમજી શક્યો નથી?'

'માફી માંગુ છું, મહારાજ,' એમ મૃગાસ્યાએ કહ્યું, કેમકે તેણે વંદન આપ્યા અને વંશજોને બહાર કા◌ઢ્યા.

દશરથ, રામ અને લક્ષ્મણ તરત જ તંબુમાં એકલા હતા. એક પ્રયાસ કરવાથી દશરથ તેની ડાબી બાજુ ભારે પડ્યો હતો ઉપર જવા માટે, લક્ષ્મણની બ્રુસ્ક ગ્રુન્ટની સહાયની resફરનો પ્રતિકાર કરવો. એકવાર પગ પર, તેણે લક્ષ્મણને ઈશારો કર્યો, મૂક્યો તેમના પુત્રના વિશાળ ખભા પર તેનો હાથ અને રામને પકડ્યો. રામ પણ ધીરે ધીરે તેના પગ પર ઉભો થયો અને .ભો રહ્યો rectભો થવો. તેનો ચહેરો અકલ્પનીય હતો, તેની આંખો ભાવનાથી ભડકી રહી છે, તેમ છતાં આશ્ચર્યજનક શાંતિ છે.

દશરથે રામના ખભા પર હાથ મૂક્યો. 'હું બની શક્યો તે માણસ બનો; માણસ કે હું ન હતી banavu.'

રામે સહેજ સૂઝ્યા, તેની દ્રષ્ટિ વાદળછાય, 'ફાધર...'

'મને ગર્વ કરો,' દશરથે કહ્યું, આખરે તેની આંખોમાં આંસુ ભરાઈ ગયા.

'ફાધર...'

'મારા પુત્ર, મને ગર્વ કરો.'

પૃષ્ઠ 65

દશરથ સ્થળાંતર થતાં રાજવી પરિવારમાં જે ટેક્ટોનિક પાળી થઈ હતી તે અંગેની બધી શંકાઓ મુકેલી હતી અયોધ્યા મહેલની કૈકેઇની પાંખની બહાર. તે કૈકેયીના વારંવાર અને તેનો ખાતરીપૂર્વક જવાબ આપવામાં અસમર્થ રહ્યો તેમણે કેમ અચાનક રામને તાજ રાજકુમાર બનાવ્યો તે અંગે સખ્તાઇભર્યા પ્રશ્નો. દશરથ તેની સાથે અંદર ગયો વ્યક્તિગત સ્ટાફ, કૌશલ્યાની પાંખ. અયોધ્યાની આશ્ચર્યચકિત મુખ્ય રાણીએ અચાનક પોતાનો દરજ્જો પાછો મેળવી લીધો હતો. પણ ડરપોક કૌશલ્યા તેની નવી-નવી ation◌ંચાઇથી સાવચેત હતી. કોઈ મુશ્કેલ ફેરફાર હોવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો ન હતો, તેમ છતાં તે મુશ્કેલ હતું કહેવું કે શું આ તેણીના આત્મવિશ્વાસને કારણે હતું અથવા ડર છે કે સારા નસીબ ટકશે નહીં.

રામના ભાઈઓ આનંદિત થયા. ભ્રાણ અને શત્રુઘ્ન બ્રંગાથી પરત ફરતાં તેની ચેમ્બરમાં દોડી ગયા હતા, તેઓ ઘરે પાછા જતા પણ શબ્દ પહોંચ્યો. રોશનીએ તેઓમાં જોડાવાનો નિર્ણય લીધો હતો.

'અભિનંદન, *દાદા* !' ભરત, તેના મોટા ભાઈને સ્પષ્ટ આનંદથી સ્વીકારે છે.

'તમે તેને લાયક છો,' શત્રુઘ્ને કહ્યું.

'તે ચોક્કસ કરે છે,' રોશનીએ કહ્યું, તેનો ચહેરો આનંદથી ડૂબી ગયો. 'હું અહીં જતો હતો ત્યારે ગુરુ વશિષ્ઠમાં ગયો. તેમણે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે અયોધ્યામાં ગુનાખોરી દરમાં ઘટાડો એ રામનું ખરેખર શું પ્રાપ્ત થઈ શકે છે તેનું એક નાનું ઉદાહરણ છે. '

'તમે શરત લગાડો!' લક્ષ્મણે ઉત્સાહથી કહ્યું.

'બરાબર, બરાબર,' રામે કહ્યું, 'તમે હવે મને શરમજનક છો!'

'આહ,' ભરાઈને ભારત, 'તે બધાની વાત એ છે, *દાદા* !'

શત્રુઘ્ને કહ્યું, 'જ્યાં સુધી હું જાણું છું ત્યાં સુધી કોઈ પણ શાસ્ત્રમાં સત્ય બોલવાનો પ્રતિબંધ મૂક્યો નથી.

'અને અમે તેના પર વધુ સારી રીતે વિશ્વાસ કરીશું, *દાદા* ,' દિલથી હસતાં લક્ષ્મણે કહ્યું. 'શત્રુઘ્ન એકમાત્ર માણસ છે જે હું જાણું છું દરેક *વેદ, ઉપનિષદ, બ્રહ્મના, આર્યનાક, વેદાંગા, સ્મૃતિ* અને અન્ય દરેક *વાતનો* પાઠ કરી શકે છે. અથવા માણસને ખબર છે! '

'તેના પ્રચંડ મગજનું વજન તેના શરીર પર એટલું સખત દબાયેલું છે કે તેણે તેની growthભી વૃદ્ધિની ધરપકડ કરી!' ભરત માં જોડાયા.

શત્રુઘ્ને લક્ષ્મણને રમતમાં સારી રીતે ટોનડ પેટ પર બed્ક્સ આપ્યો અને સારી સ્વભાવની સાથે ચકચાર મચાવ્યો.

લક્ષ્મણ ઉમંગભેર હસી પડ્યો. 'તને ખરેખર લાગે છે કે હું તારી કમજોરી અનુભવી શકું છું, શત્રુઘ્ન? તમે મળી શકે છે *માના* ગર્ભાશયમાં સર્જાયેલા મગજના તમામ કોષો , પણ મને બધા બોલાચાલી થઈ ગયા! '

ભાઈઓ પણ જોરથી હસી પડ્યા. રોશની ખુશ હતો કે, અયોધ્યાન અદાલતમાં તમામ રાજકીય ષડયંત્ર હોવા છતાં, રાજકુમારો એકબીજા સાથે સ્વસ્થ કામરેડી શેર કરે છે. દેખીતો સ્પષ્ટપણે ભગવાનનું ભવિષ્ય શોધી રહ્યા હતા રાજ્ય.

તેમણે તેમના ખભા પર રામ patted. 'મારે જવું છે.'

'ક્યાં જવું?' રામને પૂછ્યું.

'સરૈયા. તમે જાણતા હશો કે હું મહિનાના એકવાર આજુબાજુના ગામોમાં મેડિકલ કેમ્પ કરુ છું, ખરું? તે સરૈયાની છે આ મહિને ફેરવો. '

રામ થોડી ચિંતાતુર લાગ્યો. 'હું તમારી સાથે કેટલાક બોડીગાર્ડ મોકલીશ. સરૈયા આસપાસના ગામો સુરક્ષિત નથી. '

રોશની હસી પડી. 'તમારો આભાર, ગુનાહિત પ્રવૃત્તિ હંમેશાં નીચી સપાટીએ છે. તમારા કાયદા અમલીકરણે ખાતરી કરી છે કે. ચિંતા કરવાની કંઈ વાત નથી. '

'હું તે પૂર્ણ રીતે પ્રાપ્ત કરી શક્યો નથી, અને તમે તે જાણો છો. જુઓ, સલામત રહેવામાં કોઈ નુકસાન નથી. '

રોશનીએ જોયું કે રામ હજી પણ *રાખડી* પહેરી રહ્યો હતો જેણે તેના કાંડા પર લાંબા સમય પહેલા બાંધી હતી. તે હસી પડી. 'નહીં ચિંતા, રામ. તે એક દિવસની સફર છે, હું રાત્રીના પહેલાં પાછા આવીશ. અને હું એકલો નહીં રહીશ. મારા સહાયકો હશે મારી સાથે. જો જરૂરી હોય તો અમે ગ્રામજનોને મફત દવાઓ અને સારવાર આપીશું. કોઈ પણ મને ઈજા પહોંચાડે નહીં. કેમ તેઓ ઇચ્છે છે? '

વાતચીત સાંભળી રહેલા ભરત steતર્યા અને રોશનીના ખભાની આસપાસ હાથ મૂક્યો. 'તમે રોશની સારી સ્ત્રી છે. '

રોશની બાળ જેવી રીતે હસતી. 'તે હું છું.'

ઝગઝગતું બપોરનો સૂર્ય લક્ષ્મણ, અયોધ્યાના શ્રેષ્ઠ ખેલાડી, તેની કુશળતાને માન આપવાથી રોકી શક્યો નહીં. તે જાણતો હતો કે આ અચાનક થંભી જવા માટે ઘોડો અને ઘોડેસવારની ક્ષમતાનો યુદ્ધમાં નિર્ણાયક ફાયદો હતો. આ કલા પ્રેક્ટિસ તેમણે શહેરથી થોડે દૂર એક સ્થળ પસંદ કર્યું, જ્યાં તીવ્ર પરાકાષ્ઠા સારાયના રીપિડ્સમાં deep◌ંડા ઉતર્યા નીચે.

'ચલ!' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી, તેનો ખોડો ખડકની ધાર તરફ ઝૂકી ગયો.

જેમ તેમનો ઘોડો વરસાદની ધારની નજીક ખતરનાક રીતે ગાજવી રહ્યો હતો, લક્ષ્મણ અંતિમ ક્ષણ સુધી રાહ જોતો રહ્યો, ઝૂક્યો તેની કાઠીમાં આગળ, અને ઘોડાની ગળામાં તેની ડાબી બાજુ લપેટીને પણ તેણે તેની સાથે સખત લગામ ખેંચી બરાબર. ભવ્ય જાનવર તેના પાછળના પગ ઉપર ઉછેર કરીને તરત જ જવાબ આપ્યો. પાછળના hooves પર નિશાન છોડી દીધું ઘોડો અમુક મૃત્યુથી થોડા પગ દૂર અટકી ગયો. મનોરંજક બરતરફ, લક્ષ્મણ તેની યુક્તિ સ્ટ્રોક પ્રશંસા માં.

'સારું થયું ... સારું થયું.'
ઘોડાની પૂંછડી પ્રશંસાની સ્વીકૃતિ સ્વીકારી.
'ફરી એકવાર?'
પ્રાણી પાસે પૂરતું પ્રમાણ હતું અને તેના ઇન્કારને તેના માથાના જોરદાર હલાવીને ગોકળગાય કરતો હતો. લક્ષ્મણ હળવે હસી પડ્યો
તેણે ઘોડાને થપ્પડ આપી, ountedલટું ફેરવ્યું અને વિરોધી દિશામાં લગામ ચલાવ્યો. 'બરાબર. ચાલો ઘરે જઇએ.'
તે વૂડ્સમાંથી પસાર થતાં, એક મીટિંગ થોડે દૂર પ્રગતિમાં હતી; એક જેને તે ગમ્યું હશે
છુપાયેલા છે, તે જાણતા હોત. ગુરુ વશિષ્ઠ એ જ રહસ્યમય સાથે deepંડી ચર્ચામાં મગ્ન હતા
નાગા.
'તેણે કહ્યું, માફ કરશો યુ ...'
'... નિષ્ફળ?' વશિષ્ઠે તેની સજા પૂરી કરી. ગુરુ લાંબા અને અવિશ્વસનીય બાદ અયોધ્યા પરત ફર્યા હતા
ગેરહાજરી
'તે શબ્દ નથી જેનો હું ઉપયોગ કરી શક્યો હોત, ગુરુ જી .'
'જોકે તે યોગ્ય છે. પરંતુ તે ફક્ત અમારી નિષ્ફળતા જ નથી. તે નિષ્ફળતા છે— '
વશિષ્ઠે મધ્ય વાક્ય બંધ કર્યું કારણ કે તેને લાગે છે કે તેણે અવાજ સંભળાવ્યો છે.
'આ શુ છે?' નાગાને પૂછ્યું.
'તમે કંઇક સાંભળ્યું છે?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું.
નાગાએ આસપાસ જોયું, થોડીક વાર ધ્યાનથી સાંભળ્યું, અને પછી માથું હલાવ્યું.
'રાજકુમાર રામનું શું?' વાતચીત ફરી શરૂ કરતાં નાગાને પૂછ્યું. 'તમે જાણો છો કે તમારો મિત્ર તેના પર છે
અહીંથી, તેને શોધી રહ્યો છું? '
'હું તે જાણું છું.'
'તારે શું કરવાનું છે?'
'હું શું કરી શકું છુ?' વશિષ્ઠને અસહાય રીતે હાથ .ંચકતાં કહ્યું. 'રામે આ જાતે સંભાળવું પડશે.'
તેઓએ બેહદ તોડવાનો અવાજ સંભળાવ્યો. કદાચ તે પ્રાણી હતો. નાગાએ સાવચેતીપૂર્વક ગણગણાટ કર્યો,
'મારે વધુ સારું હતું.'
'હા,' વશિષ્ઠ સંમત થયા.
તેણે ઝડપથી પોતાનો ઘોડો ચountedાયો અને વશિષ્ઠ તરફ જોયું. 'તમારી પરવાનગીથી.'
વશિષ્ઠ હસીને નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'મારા મિત્ર ભગવાન રુદ્રની સાથે જાઓ.'
નાગાએ તેમનો નમસ્તે પાછો ફર્યો. 'પ્રભુ રુદ્ર, ગુરુ હોય વિશ્વાસ જી .'
નાગાએ તેના ઘોડાને નરમાશથી ગતિમાં લગાવી દીધા અને ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા.

રોશનીએ પગની ઘૂંટીની ફરતે પાટો લપેટીને બાળકને આશ્વાસન આપ્યું કે, 'તે માત્ર એક મચકોડ છે.' 'તે એક દિવસમાં સાજા થઈ જશે અથવા
બે. '
'તમને ખાતરી છે?' ચિંતાતુર માતાને પૂછ્યું.
આસપાસની વસાહતોના અસંખ્ય ગ્રામજનો સરૈયા ગામના ચોકમાં એકઠા થયા હતા. રોશની પાસે હતો
બધા સાથે ધૈર્યથી હાજર રહ્યા. આ છેલ્લો દર્દી હતો.
'હા,' રોશનીએ કહ્યું, જ્યારે તેણે બાળકને તેના માથા પર થપ્પડ મારી હતી. 'હવે, મને સાંભળો,' તેણે બાળકનો ચહેરો તેની સાથે પકડ્યો
હાથ. 'કોઈ ચડતા વૃક્ષો નહીં અથવા પછીના કેટલાક દિવસો આસપાસ ફરતા નથી. તમારી ઘૂંટી સાજા થાય ત્યાં સુધી તમારે તેને સરળ લેવું પડશે. '
માતાએ કાપ મૂક્યો. 'હું ખાતરી કરીશ કે તે ઘરે રહેશે.'
'સારું,' રોશનીએ કહ્યું.
'અરે, રોશની *દીદી!* 'બાળકે કહ્યું, નારાજગીથી ત્રાસ આપી રહ્યો હતો. 'મારી મીઠી ક્યાં છે?'
તેણીએ તેના એક સહાયકને ઈશારો કરતાં રોશની હસી પડી. તેણીએ તેની થેલીમાંથી એક મીઠાઇ કા andી અને તેને આપી
આનંદિત બાળક. તેણીએ તેના વાળ લટકાવ્યા અને પછી તે તેના સ્ટૂલથી ઉગી. તેની પીઠ ખેંચીને તે ગામના વડા તરફ વળ્યો.
'જો તમે મને માફ કરશો તો મારે હવે જવું જોઈએ.'
'તને ખાતરી છે, માય લેડી?' ચીફને પૂછ્યું. 'મોડુ થઈ ગયું છે અને તમે રાત પડતાં પહેલાં અયોધ્યા પહોંચી શકશો નહીં.
શહેરના દરવાજા બંધ રહેશે. '
'ના, મને લાગે છે કે હું તેને સમયસર બનાવીશ,' દ્ર a નિશ્ચિત રોશનીએ કહ્યું. 'મારે કરવુજ પડશે. મારી માતા મને અયોધ્યામાં પાછા માંગે છે
આજની રાત. તેણે ઉજવણીનું આયોજન કર્યું છે અને મારે ત્યાં હાજર રહેવાની જરૂર છે. '
'ઓલ ઓલ, માય લેડી, તમારી ઇચ્છા મુજબ,' ચીફ બોલ્યા. 'ફરી એક વાર તમારો આભાર. હું જાણતો નથી કે આપણે શું કરીશું
તારા વિના કર. '
'જેનો તમારે ખરેખર આભાર માનવો જોઈએ તે ભગવાન બ્રહ્મા છે, કેમ કે તેણે મને તમારા માટે ઉપયોગી થવાની કુશળતા આપી છે.'
મુખ્ય, હંમેશની જેમ, તેના પગને સ્પર્શ કરવા આદરથી નીચે વળ્યો. રોશની, હંમેશની જેમ, પાછો પગ મૂક્યો. 'કૃપા કરી, નહીં
મારા પગને સ્પર્શ કરીને મને શરમ કરો. હું તમને કરતાં નાની છું. '
પ્રમુખે નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'ભગવાન રુદ્ર તને આશીર્વાદ આપે, મારી સ્ત્રી.'

'તે આપણા બધાને આશીર્વાદ આપે!' રોશનીએ કહ્યું. તેણી તેના ઘોડા સુધી ગઈ અને ઝડપથી ચડી. તેના સહાયકો પહેલેથી જ હતા
તેમની બધી તબીબી સામગ્રી ભેગી કરી હતી અને તેમના ઘોડાઓ ચ mાવી દીધા હતા. રોશનીના સિગ્નલ પર, ત્રણેય બહાર નીકળ્યો
ગામ.
થોડીવાર પછી, ઘોડા પર સવાર આઠ માણસો મુખ્યના આગળના દરવાજે દેખાયા. તેઓ નજીકના ગામના હતા
ઇસ્લા તરીકે ઓળખાતું હતું અને તેણે દિવસની શરૂઆતમાં રોશની પાસેથી કેટલીક દવાઓ લીધી હતી. તેમના ગામ એક દ્વારા ત્રાટક્યું હતું
વાયરલ તાવ રોગચાળો. ઘોડેસવારો પૈકી એક ધેનુકા નામનો કિશોર હતો, જે ઇસ્લા ગામના વડાનો પુત્ર હતો.

'ભાઈઓ,' વડાએ કહ્યું, 'તમને જે જોઈએ તે બધું મળી ગયું?'
'હા,' ધેનુકાએ કહ્યું. 'પણ લેડી રોશની ક્યાં છે? હું તેનો આભાર માગતો હતો. '

ગામના વડાને આશ્ચર્ય થયું. ધેનુકા તેની અસંસ્કારી, અસંખ્ય વર્તન માટે પ્રખ્યાત હતા. પરંતુ તે પછી તે મળ્યા હતા રોશની આજે પહેલી વાર. તેણે આ ઉજ્જડ યુવાનીને પણ પોતાની શિષ્ટાચાર અને ભલાઈથી પ્રભાવિત કરી હશે.
'તે પહેલેથી જ બહાર નીકળી ગઈ છે. તેણીએ રાત્રિના પહેલાં અયોધ્યા પહોંચવાની જરૂર હતી. '

'ખરું,' ધેનુકાએ કહ્યું, ગામમાંથી નીકળતો રસ્તો કા .ીને. તે હસ્યો અને તેના ઘોડાને ક્રિયામાં લાવ્યો.

'મારી સ્ત્રી, હું તમારી મદદ કરી શકું?' ધેનુકાને પૂછ્યું.

ઘુસણખોરીથી રોશની આશ્ચર્યચકિત થઈ ગઈ. તેઓએ સારો સમય કા .્યો હતો અને તેણી થોડીક આરામ માટે બંધ થઈ ગઈ હતી સરયુ નદીના કાંઠે. તેઓ અયોધ્યાથી એક કલાકની સવારી હતી.

શરૂઆતમાં તેણી તેને ઓળખી શક્યા નહીં, પરંતુ ટૂંક સમયમાં સ્વીકૃતિમાં હસતા.

'ધેનુકા, બધુ બરાબર છે,' રોશનીએ કહ્યું. 'અમારા ઘોડાઓને થોડો આરામની જરૂર હતી. હું આશા રાખું છું કે મારા સહાયકોમાંના એકએ કેવી રીતે સમજાવ્યું દવા તમારા લોકોને આપવામાં આવવી જોઈએ. '

'હા, તેઓ પાસે છે,' ધેનુકાએ વિચિત્ર રીતે હસીને કહ્યું.

રોશનીને અચાનક અસ્વસ્થતા અનુભવાઈ. તેના આંતરડા વૃત્તિએ તેને કહ્યું કે તેણીએ જવું જોઈએ. 'સારું, હું આશા રાખું છું કે તમારા ગામના દરેકને જલ્દી સ્વસ્થ થઈ જાય છે. '

તેણી તેના ઘોડા સુધી ચાલીને લગામ પર પહોંચી. ધેનુકા તરત જ તેના ઘોડા પરથી કૂદીને પકડી ગયો તેની પાછળ ખેંચીને રોશનીનો હાથ. 'ધસારો શું છે, માય લેડી?'

રોશની તેને પાછળ ધકેલી અને ધીમેથી પીછેહઠ કરી. ધેનુકાની ગેંગના અન્ય સભ્યો તે સમયે બરતરફ થઈ ગયા હતા. તેમાંથી ત્રણ તેના સહાયકો તરફ આગળ વધ્યા.

એક ભયાનક ઠંડી રોશનીની કરોડરજ્જુ ઉપર ગઈ. 'હું ... મેં તમારા લોકોની મદદ કરી ...'

ધેનુકાએ અપશુકન કરી. 'ઓહ, હું જાણું છું. હું આશા રાખું છું કે તમે પણ મારી મદદ કરી શકો.... '

રોશની અચાનક ફરી વળી અને દોડી ગઈ. ત્રણ પુરુષો તેના પછી ઉપડ્યો અને કોઈ સમય માં પડેલા. તેમને એક તેને સખત થપ્પડ મારી. જ્યારે રોશનીના ઘાયલ હોઠમાંથી લોહી નીકળ્યું ત્યારે બીજા માણસે તેના હાથ પાછળ ક્રૂરતાપૂર્વક ટ્વિસ્ટ કર્યું તેના પાછા.

ધેનુકા ધીરે ધીરે bledંચે ચડ્યો, પહોંચ્યો અને ચહેરો સંભાળ્યો. 'એક ઉમદા સ્ત્રી... મમ્મી... આ બનશે મજા. '

તેની ટોળકી હસીને ફૂટી નીકળી.

' *દાદા* !' લક્ષ્મણને રામની officeફિસમાં ધસી જતા ચીસો પાડી.

રામે તેની ડેસ્ક પરના દસ્તાવેજો ઉપર છિદ્રા મારવાનું ચાલુ રાખતાં તેણે આંખો .ંચી કરી નહીં. તે પ્રથમ કલાક હતો બીજું *પ્રહર* અને તેને થોડી શાંતિ અને શાંત રહેવાની અપેક્ષા હતી.

રામ કેઝ્યુઅલ ટુકડી સાથે બોલ્યો, હાથમાં દસ્તાવેજ વાંચતો રહ્યો, 'હવે વાત શું છે, લક્ષ્મણ? '

' *દાદા* ...' લક્ષ્મણ ભાવનાથી ગૂંગળાયો હતો.

'લક્ષ ...' રામ જોતાની સાથે જ વાકણે વાકનું બંધ કરી દીધું અને લક્ષ્મણના ચહેરા પર આંસુઓ વહેતા જોયા. 'શું થયું? '

' *દાદા* ... રોશની *Didi* ...'

રામ તરત જ stoodભા થઈ ગયા, અને તેની ખુરશી પાછળથી નુકસાન પહોંચાડી. 'રોશનીને શું થયું?'

' *દાદા* ...'

'તે ક્યાં છે?'

અધ્યાય 13

એક સ્તબ્ધ ભરત સ્થિર stoodભો રહ્યો. લક્ષ્મણ અને શત્રુઘ્ન નમતા રડતા હતા. મંથરા યોજાયો તેના ખોળામાં તેની પુત્રીનું માથું, ખાલી અભિવ્યક્તિથી અંતરની નજરમાં જોતાં, તેની આંખો સૂજી ગઈ પણ શુષ્ક. તે હતી આંસુ વહી ગયા. રોશનીનું શરીર સફેદ કપડાથી wasંકાયેલું હતું. તે સરયુ નદીની બાજુમાં પડેલી મળી આવી હતી મંથરાના માણસો દ્વારા, ઉલ્લંઘન અને એકદમ. તેના એક સહાયકની લાશ થોડા અંતરે પડી હતી. તે રહ્યો હતો નિર્દયતાથી મોતને ભેટશે. બીજો મદદનીશ રસ્તાની આજુબાજુથી મળી આવ્યો હતો, ગંભીર રીતે ઘાયલ થયો હતો પરંતુ હજી જીવતો હતો. રામ તેમની બાજુમાં asભા હોવાથી ડોકટરોએ તેમને વૃત્તિ આપી; તેનો ચહેરો અવ્યવસ્થિત હતો પરંતુ તેના હાથ ક્રોધથી હલાવ્યા. તેમણે રોશનીના સહાયક માટે પ્રશ્નો.

બીજા દિવસે સવારે રોશની પરત ન આવી ત્યારે મંથરાએ તેના માણસોને સરૈયાને શોધવા અને લાવવા મોકલ્યા હતા તેની પુત્રી પાછા. શહેરના દરવાજા ખોલ્યાની સાથે જ તેઓ પરો .િયે સવારથી બહાર નીકળ્યા હતા. એક કલાકની સવારીથી દૂર તે શહેર, તેઓ રોશનીના શરીર ઉપર ચ chanી ગયા હતા. તેણી પર નિર્દયતાથી ગેંગરેપ કરવામાં આવ્યો હતો. તેના માથા પર લટકાવવામાં આવ્યા હતા વારંવાર સપાટ સપાટી સામે. તેના કાંડા અને તેની પીઠ પરના નિશાન સૂચવે છે કે તે એક ઝાડ સાથે બંધાયેલ છે. તેણીના શરીર ઉઝરડા અને દુષ્ટ ડંખનાં નિશાનથી .ંકાયેલું હતું. રાક્ષસોએ તેની સાથે તેની ત્વચામાંથી કેટલાક કા .ી નાખ્યાં હતાં દાંત, તેના પેટ અને એકદમ હાથ આસપાસ. તેણીને તેના આખા શરીરમાં એક અસ્પષ્ટ પદાર્થથી માર મારવામાં આવ્યો હતો, કદાચ એ માંદા, ઉદાસીન ધાર્મિક વિધિ. તેના ચહેરાની એક બાજુ તેના મોંથી ગાલના હાડકા સુધી, ઇજાઓ અને લોહીના ગંઠાઇ જવાથી એક બાજુ ફાટી ગઈ હતી તેના મોં સૂચવે છે કે તે કદાચ આ યાતના દ્વારા જીવિત હતી. તેના આખા શરીરમાં વીર્યના ડાઘ હતા. તેણીનું મોત ખૂબ જ ભયાનક રીતે થયું હતું, કારણ કે એક હુમલાખોરે તેના ગળામાં એસિડ રેડ્યું હતું.

સહાયકે દર્દથી તેની આંખો ખોલી. રામે તેની ઉપર વાળ્યો અને મોટા થયા. 'તેઓ કોણ હતા?'

'મને નથી લાગતું કે તે બોલી શકે છે, મારા ભગવાન,' ડ doctorક્ટરએ કહ્યું.
ઈજાગ્રસ્ત સહાયકની બાજુમાં ઘૂંટણિયે પડતા રામે તે માણસની અવગણના કરી. 'તેઓ કોણ હતા?' તેમણે પુનરાવર્તન કર્યું.
રોશનીના મદદનીશને ફરી એકવાર નામ નીકળતાં પહેલાં નામ કડકડાવવાની શક્તિ મળી.

રોશની એક દુર્લભ વ્યક્તિ હતી જે લોકો તેમજ વર્ગમાં લોકપ્રિય હતી. તેણીએ તેનું જીવન સમર્પિત કર્યું હતું
દાન તે દોષરહિત પાત્રની સ્ત્રી હતી, કૃપા અને ગૌરવનું ચિત્ર. ઘણા લોકોએ તેની તુલના અશક્ત સાથે કરી
કન્યાકુમારી , *વર્જિન દેવી* . આ ક્રૂર ગુનાએ જે ગુસ્સો ઉભો કર્યો તે અભૂતપૂર્વ હતો. શહેર માંગ કરી હતી
બદલો.
ઇસલા ગામમાંથી ગુનેગારોને ઝડપી લેવા ચક્રોગતિમાન કર્યા હતા જેમ તેઓ ભાગી જવાનું વિચારી રહ્યા હતા. ઇસ્લાના પ્રમુખ
જ્યારે તેણે પોતાના પુત્રને બચાવવા માટે નિરર્થક પ્રયાસો કર્યા ત્યારે તેના ગામની મહિલાઓએ તેને કાળા અને વાદળી રંગનો માર માર્યો હતો. તેઓ હતા
ઘણા લાંબા સમય સુધી મૌનમાં ધેનુકાના પશુત્વનો સામનો કરવો પડ્યો. રામના મોટા પ્રમાણમાં સુધરેલા પોલીસ દળના ધોરણો દ્વારા પણ,
તપાસ પૂર્ણ થઈ, કેસ ન્યાયાધીશોની સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યો, અને રેકોર્ડ સમયની સજા સંભળાવવામાં આવી.
એક અઠવાડિયામાં જ, ગુનેગારોને સજા કરવાની તૈયારી ચાલુ હતી. તેઓ બધાને સજા થઈ હતી
મૃત્યુ એક સિવાય બધા; બધા ધેનુકા સિવાય.
રામએ હાશકારો અનુભવ્યો હતો કે, ઘોર ગેંગ રેપ અને હત્યાના મુખ્ય ગુનેગાર ધેનુકાને મુક્તિ આપવામાં આવી છે.
કાનૂની તકનીકી પર મહત્તમ શિક્ષાથી: તે સગીર હતો. પરંતુ કાયદો તોડી શકાયો નથી. ચાલુ નથી
રામની ઘડિયાળ. કાયદો આપનાર રામ, તેણે જે કરવાનું હતું તે કરવાનું હતું. પણ રોશનીનો *રાખડી*- રામ , હતો
દોષમાં ડૂબી જવું, કારણ કે તે તેની બહેનનાં ભયાનક મૃત્યુનો બદલો લેવામાં અસમર્થ હતો. તેણે પોતાની જાતને સજા કરવી પડી. અને તે
પોતાની જાત પર પીડા લાવીને આવું કરી રહ્યો હતો.
તે પોતાના ખાનગી અભ્યાસની બાલ્કનીમાં ખુરશી પર એકલો બેઠો હતો, જ્યાં રોશનીએ બાંધી હતી તે બગીચા તરફ નજર નાખી
તેના કાંડા પર *રાખડી* . તેણે સોનેરી દોરી તરફ જોયું, આંખો આંસુઓથી ભરાતી હતી. મિડ-ડે સૂર્યની ગરમીએ કંટાળો આપ્યો
તેના બેર ધડ પર નિર્દયતાથી નીચે. તેણે સૂર્ય તરફ જોતાની સાથે તેની આંખો શેડ કરી અને વળાતા પહેલા તેને .ંડે શ્વાસ લીધો
તેનું ધ્યાન તેના ઘાયલ જમણા હાથ તરફ છે. તેણે તેની બાજુમાં ટેબલ પર મુકેલી લાકડાની પાચર ઉપાડી. તેની મદદ
ધૂમ્રપાન કરતો હતો.
તેણે આકાશ તરફ જોયું અને ફફડાટથી કહ્યું, 'માફ કરશો, રોશની.'
તેણે તેના જમણા હાથની આંતરિક બાજુએ સળગતું લાકડું દબાવ્યું, તે એક જે હજી પણ પવિત્ર દોરો ધરાવતો હતો
તેની બહેનનું રક્ષણ કરવાના તેમના ગૌરવપૂર્ણ વચનને રજૂ કર્યું. તેણે અવાજ કર્યો નહીં, તેની આંખો ઝબકતી ન હતી. એસિડ
હવામાં ફેલાયેલા માંસની ગંધ.
'હું દિલગીર છું…'
ચહેરા પરથી મુક્તપણે આંસુઓ વહેતા થતાં રામે તેની આંખો બંધ કરી.

કલાકો પછી, રામ દુ officeખની ખાલી હવા સાથે તેની officeફિસમાં બેઠા. તેનો ઇજાગ્રસ્ત હાથ તેના આર્ચરના આર્મ બેન્ડથી wasંકાયો હતો.
'આ ખોટું છે, *દાદા* !'
લક્ષ્મણ રામની officeફિસમાં પ્રવેશી ગયો, જે સ્પષ્ટ રૂપે ક્રોધથી બેઠો હતો. રામે તેના ડેસ્ક ઉપરથી જોયું, તેની આંખોમાં દુ griefખ છે
અંદરનો ગુસ્સો છુપાવવો.
'તે કાયદો છે, લક્ષ્મણ,' રામે શાંતિથી કહ્યું. 'કાયદો તોડી શકાતો નથી. તે સર્વોચ્ચ છે, તમારા કરતા વધુ મહત્વપૂર્ણ અથવા
મને. તેના કરતા પણ વધુ મહત્વપૂર્ણ ... '
તેણી પોતાનું નામ લેવા માટે પોતાની જાતને નહીં લાવી શકતાં રામએ તેના શબ્દો પર ગુંગળામણ કરી.
'તમારું વાક્ય પૂરું કરો, *દાદા* !' દરવાજાની નજીકથી ભરત કઠોર માર્યો.
રામે ઉપર જોયું. તેણે વેદનામાં જીતીને ભરત તરફ હાથ .ંચો કર્યો. 'ભારત...'
ભરત ઓરડામાં આવ્યો, તેની આંખો દુ sorrowખથી વાદળછાય, તેના શરીરમાં તરંગી, આંગળીઓ કંપતી, છતાં અસમર્થ
અંદર ઉગ્ર વાવાઝોડું પૂરતા પ્રમાણમાં અભિવ્યક્ત કરો. ' *દાદા* , તમે જે કહેતા હતા તે પૂરું કરો . બોલો! '
'ભરત, મારા ભાઈ, મારી વાત સાંભળો...'
'દો બહાર! અમને કહો કે તમારો તિરસ્કૃત કાયદો રોશની કરતાં વધુ મહત્વપૂર્ણ છે! ' જોરદાર આંસુ વહી રહ્યા હતા
ભરતની આંખોમાંથી હવે. 'કહો કે તે તમારી કાંડાની આસપાસની *રાખડી* કરતા પણ તમને વધારે મહત્ત્વની છે .' તેણે ઝૂક્યું અને
રામનો જમણો હાથ પકડ્યો. રામ ચપટી ન ગયા. 'કહો કે સંરક્ષણના અમારા વચન કરતા કાયદો તમારા માટે વધુ મહત્વપૂર્ણ છે
અમારા રોશની કાયમ. '
'ભરત,' રામે કહ્યું, કેમ કે તેણે હળવાશથી પોતાનો હાથ તેના ભાઈની વાઈસ જેવી પકડમાંથી મુક્ત કર્યો. 'કાયદો સ્પષ્ટ છે: સગીર ન હોઈ શકે
અમલ. ધેનુકા સગીર છે અને કાયદા મુજબ તેને ચલાવવામાં આવશે નહીં. '
'કાયદા સાથે નરક!' ભરતને બૂમ પાડી. 'આ કાયદાની વાત નથી! આ ન્યાય વિશે છે! તમે સમજી શકતા નથી
તફાવત, *દાદા* ? તે રાક્ષસ મૃત્યુ પાત્ર છે! '
'હા, તે કરે છે,' રામે કહ્યું કે, તેના આત્માને લપેટાવનારા અપરાધથી પીડિત. 'પરંતુ એક કિશોર દ્વારા હત્યા કરવામાં આવશે નહીં
અયોધ્યા. તે કાયદો છે. '
'દમમિત, *દાદા* !' ભરતને ચીસો પાડ્યો, ટેબલ પર હાથ પછાડ્યો.
તેમની પાછળથી એક જોરથી અવાજ બૂમ થયો. 'ભરત!'
ત્રણેય ભાઈઓએ દરવાજે Rajભેલા રાજ ગુરુ વશિષ્ઠને શોધવા નજર કરી ભરત તરત જ સીધો અને
આદરણીય નમસ્તે તેના હાથ જોડ્યા. લક્ષ્મણે પ્રતિક્રિયા આપવાનો ઇનકાર કરી દીધો, હવે તેનો બેકાબૂ ગુસ્સો કેન્દ્રિત છે
તેમના ગુરુ પર.
વશિષ્ઠ ઇરાદાપૂર્વક, ધીમી ગતિએ આગળ વધ્યાં. 'ભરત, લક્ષ્મણ, તારો મોટો ભાઈ બરોબર છે. કાયદો
ગમે તે સંજોગો હોય, આદર અને આજ્ beા પાળવી જોઈએ. '
'અને રોશની, ગુરુ *જીને* આપેલા વચનનું શું ? તે ગણાય નહીં? ' ભરતને પૂછ્યું. 'અમે અમારી વાત આપી
કે અમે તેના રક્ષણ કરશે. અમારે પણ તેના પ્રત્યેની ફરજ હતી, અને અમે તેમાં નિષ્ફળ ગયાં. હવે આપણે તેનો બદલો લેવો જ જોઇએ. '
'તમારી શબ્દ કાયદાથી ઉપર નથી.'
'ગુરુ જી , રઘુના વંશજો ક્યારેય તેમનો શબ્દ તોડી શકતા નથી,' એમ ભરતએ એક પ્રાચીન કુટુંબ સંહિતાને પુનરાવર્તિત કરતા કહ્યું.
'જો તમારી સન્માનની વાત કાયદા સાથે વિરોધાભાસી છે, તો તમારે તમારો શબ્દ તોડવો જોઈએ અને તમારા માટે અપમાન કરવો જોઈએ
નામ, 'વશિષ્ઠે કહ્યું. 'તે *ધર્મ* છે.'
'ગુરુ જી !' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી, સમર્થતા અને નિયંત્રણની બધી નિશાની ગુમાવવાના આરે.
'આ જોવા!' વશિષ્ઠે કહ્યું કે, રામ તરફ જતાની સાથે જ તેણે તેના તીરંદાજની પટ્ટી ફાડી નાખી અને બધાને જોવા માટે તેનો હાથ .ંચો કર્યો.
રામે તેને ખેંચવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ વશિષ્ઠ મક્કમ રહ્યા.

ભરત અને લક્ષ્મણ ચોંકી ગયા. રામનો જમણો આંતરિક હાથ ખરાબ રીતે બળી ગયો હતો. ઘાની આસપાસની ત્વચા હતી
સળગતું અને વિકૃતિકૃત.
'ન્યાયાધીશે જાહેરાત કરી કે ધેનુકા કરશે ત્યારથી જ, તે દરરોજ, આ ફરી એકવાર કરી રહ્યો છે
કાનૂની તકનીકી પર મૃત્યુથી બચવું, 'વશિષ્ઠે કહ્યું. 'હું તેને રોકવા માટે પ્રયાસ કરી રહ્યો છું. પરંતુ આ તેની રીત છે
પોતાને રોશની પાસેનો શબ્દ તોડ્યો હોવા બદલ સજા ફટકારી હતી. જોકે, તે કાયદો તોડશે નહીં. '

રામ સાત બળાત્કારીઓની ફાંસીમાં ભાગ લીધો ન હતો.
ન્યાયાધીશોએ મુખ્ય આરોપીને મોતને ઘાટ ઉતારવા માટે સક્ષમ ન હોવાના તેમના ગુસ્સામાં, ન્યાયિક પ્રવૃત્તિની કૃત્ય કર્યું હતું,
સાત અન્ય આરોપીઓને સજા કરવાની રીત વિગતવાર સૂચવવામાં આવી છે. પર રામનો નવો કાયદો
ફાંસીએ ઝડપી કાર્યવાહી કરી હતી: વ્યક્તિ મૃત્યુ ન થાય ત્યાં સુધી ગળાથી લટકાવવામાં આવશે. વળી, તેમણે હતી
ફરમાન કે જેલની જગ્યાના નિયુક્ત વિસ્તારમાં ફાંસીની સજા કરવામાં આવે છે, જે કલમ આપવાની સાથે સમાપ્ત થાય છે
પ્રક્રિયાના મામલામાં ન્યાયાધીશના મુનસફી. આ કલમનો ઉપયોગ કરીને, ધૂમ્રપાન કરતા ન્યાયાધીશોએ વિગતવાર જાહેર કરી હતી,
અમલ માટે અસાધારણ પ્રક્રિયા: કે તે જાહેરમાં કરવામાં આવશે, કે તેઓને લોહી વહેવડાવવામાં આવશે
મૃત્યુ, અને તે હોઈ શકે તેવું દુ painfulખદાયક હશે; તેઓએ એ તરીકે કામ કરશે એમ કહીને તેમની અયોગ્યતાને ન્યાયી ઠેરવી
બધા સમય માટે પાઠ. ખાનગીમાં તેઓએ દલીલ કરી હતી કે આનાથી લોકોને તેમના પરિવહન પૂરતા પ્રમાણમાં મળી શકશે

પ્રામાણિક ક્રોધાવેશ ચુકાદાને માનવા સિવાય પોલીસ પાસે કોઈ વિકલ્પ નહોતો.
એક્ઝેક્યુશન પ્લેટફોર્મ શહેરની દિવાલોની બહાર બનાવવામાં આવ્યું હતું, પૂરતા પ્રમાણમાં સક્ષમ થવા માટે ચાર ફૂટની .ંચાઇ સુધી બાંધવામાં આવ્યું હતું
અંતરથી પણ જુઓ. વહેલી સવારથી જ શહેરની દિવાલોની બહાર હજારો લોકો આ ભવ્યતા જોવા માટે એકત્ર થયા હતા.
ઘણાને ઇંડા અને સડેલા ફળથી સજ્જ કરવામાં આવતું હતું, જેનો ઉપયોગ મિસાઇલો તરીકે થતો હતો.
ટોળામાંથી ગુસ્સે ભરાયેલા અવાજ ફેલાયા હતા કારણ કે સાત દોષિતોને તેમની પાસેની મોબાઈલ જેલની ગાડીમાંથી બહાર કા .વામાં આવ્યા હતા
માં પરિવહન કરવામાં આવ્યું હતું. તેમના શરીર પર થયેલી ઇજાઓથી તે સ્પષ્ટ થઈ ગયું હતું કે તેઓ પહેલાથી જ નિર્દયતાથી મારવામાં આવ્યા હતા
જેલ તેના શ્રેષ્ઠ પ્રયાસો છતાં, રામ ફક્ત જેલના રક્ષકો જ નહીં, પણ નૈતિક આક્રોશને કાબૂમાં કરી શક્યો ન હતો
પણ અન્ય કેદીઓ. અપવાદ વિના, તેઓ બધા રોશનીના, કોઈક રૂપે અથવા બીજા પ્રાપ્તકર્તાઓ હતા
પરોપકાર બદલો લેવાની ઇચ્છા પ્રબળ હતી.
ગુનેગારો પ્લેટફોર્મના પગથિયા ઉપર ચાલ્યા ગયા. તેઓને પ્રથમ, પોસ્ટ પર લાકડાના પિલ્લોરીઝ બનાવવામાં આવ્યા હતા, સાથે
છિદ્રો જ્યાં માથા અને હાથ શામેલ કરવામાં આવ્યા હતા, લોકોને વિધિપૂર્વક જાહેર દુર્વ્યવહાર માટે ખુલ્લો મૂક્યો. સુરક્ષિત કર્યા
કેદીઓ, રક્ષકો પ્લેટફોર્મ પર કૂચ કરી.
તે ભીડનો સંકેત હતો. મિસાઇલોએ કડક શ્રાપ સાથે, અવિશ્વસનીય ચોકસાઈ સાથે ઉડવાનું શરૂ કર્યું
અને થૂંકવું. આ અંતરે, ઇંડા અને ફળ પણ લોહી ખેંચ્યું, જબરદસ્ત પીડા પેદા કરે છે. ભીડ સખત રહી હતી
કોઈપણ તીક્ષ્ણ ચીજો અથવા મોટા પથ્થરોને ફેંકવાની મનાઈ કોઈ પણ ઈચ્છતો ન હતો કે દોષિતોનો ઝડપથી મોત થાય. તેઓએ કરી હતી
સહન. તેઓએ ચૂકવવું પડ્યું.
આ દો almost કલાક સુધી ચાલ્યું. જ્યારે લોકોની શરૂઆત થઈ ત્યારે જલ્લાદ પર સખત હુમલો કહેવાયો
ધીમું કરવા માટે, કદાચ થાક સાથે. તે પ્લેટફોર્મ પર ઉતર્યો અને પહેલો દોષી હતો, જેનો
જંગલી આંખો આતંક સાથે ઉગ્ર હતી. બે સહાયકોની મદદથી, તેણે ગુનેગારના પગ મહત્તમ સુધી લંબાવી દીધા,
તેને લગભગ ઓશીકું પર ગૂંગળામણ કરી. પછી જલ્લાદ મોટી ખીલી અને એક નિર્દોષનું ધણ ઉપાડ્યું
ધીમા, ઇરાદાપૂર્વકની ગતિવિધિઓ સાથે ફ્લોરમાંથી. જેમ જેમ તેના સહાયકોએ છુટાછવાયા પગને પકડ્યા હતા, તેમ જલ્લાદ
શાંતિથી લાકડાના પ્લેટફોર્મ કે પગ લટકાવવામાં, તાલ ચોકસાઇ સાથે મારપીટ. દોષિતે ચીસો પાડી
ભયાવહ રીતે તેની ભીડએ તેની મંજૂરી ધમકી આપી. અમલકર્તાએ એ આપતા પહેલા તેની કારીગરીની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરી
થોડા વધુ હિટ. તે સંતોષ સાથે પાછો ગયો. ગુનેગારને જ્યારે દુ aખ થયું ત્યારે તેણે વેદના બંધ કરી દીધી હતી
જલ્લાદ તેના બીજા પગ સુધી ચાલ્યો ગયો.
ત્યારબાદ તેણે છ એક અન્ય એક, છ બીજા કંગાળ દોષિતો સાથે હોરરનું પુનરાવર્તન કર્યું, તેમના પગને ખીલી પર લગાડ્યા
લાકડાના પ્લેટફોર્મ. ગુનેગારોએ બહાર નીકળેલા દર્દના દરેક ભયાવહ રુદનથી ભીડ ઉમંગભેર અને ગર્જના કરતી હતી.
છેવટે સમાપ્ત થાય ત્યારે, જલ્લાદ પ્લેટફોર્મની ધાર પર ગયો અને ભીડ પર તેને લહેરાવ્યો કારણ કે તે તેને આનંદિત કરતો હતો
પર.
તેણે ખીલી લગાવેલા પ્રથમ દોષી સુધી ચાલ્યો. ગુનેગાર હવેથી બેહોશ થઈ ગયો હતો. થોડી દવા નીચે દબાણ કરવામાં આવ્યું
તેના ગળા અને તે એકવાર ફરી જાગતા ત્યાં સુધી તેને થપ્પડ મારી હતી.
'આનંદ માણવા માટે તમારે જાગૃત થવાની જરૂર છે,' જલ્લાદને કહ્યું.
'મને મારી નાંખો ...' દોષિતને વિનંતી કરી. 'કૃપા કરો ... દયા કરો ...'
જલ્લાદનો ચહેરો પથ્થર તરફ વળ્યો. રોશનીએ તેની બાળકીને ચાર મહિના પહેલા પહોંચાડવામાં મદદ કરી હતી; તેણી પાસે હતું
બદલામાં સ્વીકાર્યું તે તેમના નમ્ર ઘરનું ભોજન હતું. 'તમે એક કઠોર કૂતરાના પુત્ર, લેડી રોશની પર દયા કરી?'
'માફ કરજો ... માફ કરજો ... મહેરબાની કરીને ... મારી નાખો.' ગુનેગાર આંસુથી છલકાઈ ગયો.
જલ્લાદ બિનઅનુભવી રીતે ચાલ્યો ગયો.
ત્રણ કલાકની નિર્દય, જાહેર ત્રાસ ગુજાર્યા પછી, જલ્લાદને બાંધી રાખેલા સ્કેબાર્ડમાંથી એક નાનો, તીક્ષ્ણ છરી ખેંચ્યો
તેની કમર. તેણે પહેલા દોષીની જમણી તરફની ઓશીકું પકડી ooીલી કરી અને હાથને આગળ કા ્યો. તેણે તપાસ કરી
કાંડા નજીકથી; તેને યોગ્ય ધમની પસંદ કરવાની જરૂર હતી, એક કે જે ખૂબ ઝડપથી લોહી વહેતું ન હતું. તે મળતાંની સાથે તે હસ્યો
એક.
'પરફેક્ટ', જલ્લાદ બોલ્યો, જ્યારે તેણે તેની છરી નજીક લાવી અને નાજુક કાપી, લોહીને નાનામાં બહાર kaurtવા દેતાં
વિસ્ફોટ. ગુનેગાર વેદનાથી ગુસ્સે થયો. મૃત્યુ ઓછામાં ઓછા થોડા કલાકો દુ painfulખદાયક હતું. જલ્લાદ ખસેડ્યો
ઝડપથી, બાકી ગુનેગારોની કાંડા પર સમાન ધમની કાપીને. ટોળાએ ગર્જના કરી અને અશ્લીલતા ફેંકી હતી
દરેક વખતે છરી કાપી.
જલ્લાદારે ટોળાને ઇશારો કર્યો કે તે પ્લેટફોર્મ પરથી નીચે ઉતરતા પહેલા, તે દિવસ માટે કરવામાં આવ્યો હતો. તેઓ
ફરીથી મિસાઇલો ફેંકવાનું શરૂ કર્યું, ફક્ત એક અધિકારી દ્વારા સમયાંતરે વિક્ષેપિત કરવામાં આવશે, જેનો પ્રવાહ તપાસશે
લોહી. છેવટે ગુનેગારોમાં મૃત્યુ પામવા માટે અ hoursીથી વધુ કલાકનો સમય લાગ્યો, બધાને ધીમું અને સહન કરવું પડ્યું
દુ painfulખદાયક મૃત્યુ જે તેમના પુન soulજન્મ માટે તેમના આત્માને ડાઘ કરશે.
જેમ જેમ ગુનેગારોને મૃત જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા, ત્યારે ટોળાએ મોટેથી ગર્જના કરી: 'લેડી રોશનીનો મહિમા!'
મંચારા પ્લેટફોર્મની નજીક, એલિવેટેડ ખુરશી પર શિકાર કરતા બેઠા. તેણીની આંખો હજી પણ નફરત અને ક્રોધથી ભરેલી છે. તે
કોઈ શંકા ન હતી કે જલ્લાદ તેની પોતાની સમજૂતીના રાક્ષસોને ત્રાસ આપશે; તેના રોશની ખૂબ પ્રેમભર્યા હતા.
તેમ છતાં, તેણે ફાંસીની નિર્દયતાને પાછળ ન પકડવા માટે તેને સુંદર રૂપે ચૂકવણી કરી હતી. તેણીની પાસે

ભાગ્યે જ લાંબા અને અસ્પષ્ટ કાર્યવાહી દરમિયાન ઝબૂકવું, આતુરતાપૂર્વક તેઓ હતા તે દરેક દુ: ખી અવલોકનનું નિરીક્ષણ કરે છે

ભોગ બન્યા. તે હવે પૂરું થઈ ગયું હતું, અને હજી સુધી, છૂટા થવાનો કોઈ અર્થ નથી, સંતોષ નથી. તેનું હૃદય તરફ વળ્યું હતું પથ્થર.

તે બેઠો ત્યારે તેની છાતીની નજીક એક કલશ પકડ્યો. તેમાં તેની રોશનીની રાખ શામેલ છે. તે આંસુની જેમ નીચે જોતી રહી એક આંખ માંથી લપસી. તે કલમ પર પડી. 'હું તમને વચન આપું છું મારા બાળકને, છેલ્લું પણ તે તેના માટે ચૂકવણી કરવામાં આવશે તમને કર્યું. ધેનુકાને પણ ન્યાયના ક્રોધનો સામનો કરવો પડશે. '

અધ્યાય 14

'આ બર્બર છે,' રામે કહ્યું. 'રોશનીએ જે કંઇક ઉભું કર્યું તેની સામે છે.'
રામ અને વશિષ્ઠ રાજકુમારની ખાનગી officeફિસમાં હતા.
'તે બર્બર કેમ છે?' વશિષ્ઠને પૂછ્યું. 'તમને લાગે છે કે બળાત્કાર કરનારાઓને ન મારવા જોઈએ નહીં?'
'તેઓને ફાંસીની સજા થવી જોઈતી હતી. તે કાયદો છે. પરંતુ જે રીતે તે કરવામાં આવ્યું હતું ... ઓછામાં ઓછા ન્યાયાધીશોએ તેને સ્વીકારવું જોઈએ નહીં
ક્રોધ. તે ક્રૂર, હિંસક અને અમાનવીય હતો. '
'ખરેખર? માનવીય હત્યા જેવી કોઈ વસ્તુ છે? '
'ગુરુ જી , તમે આ વર્તનને ન્યાયી ઠેરવી રહ્યા છો ?'
'મને કહો, શું હવે કાયદો તોડવાથી બળાત્કાર કરનારા અને હત્યારાઓ ગભરાઈ જશે?'
રામને કબૂલ કરવાની ફરજ પડી હતી. 'હા...'
'તો પછી, સજા તેના હેતુ માટે કામ કરશે.'
'પણ રોશની પાસે ન હોત ...'
'ત્યાં એક વિચારસરણી છે જે જણાવે છે કે જડ બળ માત્ર સમાન જડ બળ સાથે મળી શકે. એક આગ લડે છે
અગ્નિથી, રામ. '
'પણ રોશનીએ કહ્યું હોત કે આંખ માટે આંખ આખી દુનિયાને અંધ બનાવી દેશે.'
'અહિંસામાં સદ્ગુણ છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી, પરંતુ માત્ર ત્યારે જ તમે હિંસાના ક્ષત્રિય યુગમાં નથી રહેતા. જો
ક્ષત્રિય યુગમાં, તમે ખૂબ ઓછા લોકોમાંનો છો જે માને છે કે “આંખ માટે આંખ આખું વિશ્વ બનાવે છે
અંધ ”, જ્યારે બાકીના બધા માને છે, તો પછી તમે જે આંધળો છે તે જ બનશો. સાર્વત્રિક સિદ્ધાંતો પણ
બદલાતા બ્રહ્માંડમાં પોતાને સમાયોજિત કરવાની જરૂર છે. '
રામે માથું હલાવ્યું. 'કેટલીકવાર મને આશ્ચર્ય થાય છે કે મારા લોકો માટે પણ લડવું યોગ્ય છે.'
'એક વાસ્તવિક નેતા ફક્ત લાયકને દોરવાનું પસંદ કરતું નથી. તેના બદલે, તે તેના લોકોને શ્રેષ્ઠ બનવાની પ્રેરણા આપશે
કે તેઓ સક્ષમ છે. એક વાસ્તવિક નેતા કોઈ રાક્ષસનો બચાવ કરશે નહીં, પરંતુ તે રાક્ષસને ભગવાનમાં ફેરવશે; ભગવાન માં ટેપ કરો
તે પણ તેની અંદર રહે છે. તે *ધર્મ સંકટનો* ભાર પોતાની ઉપર લે છે , પરંતુ તે તેની *પ્રજાની* ખાતરી આપે છે
સારા માણસો બની જાઓ. '
'ગુરુ જી , તમે પોતાનો વિરોધાભાસ કરી રહ્યા છો . શું આ ક્રૂર સજાને ન્યાયી ઠેરવવામાં આવી હતી? '
'મારા કહેવા પ્રમાણે, ના. પરંતુ સમાજ તમારા અને મારા જેવા લોકોથી બનેલો નથી. બધા સાથે બધા પ્રકારના લોકો છે
અભિપ્રાય રંગમાં. એક સારા શાસકે તેના લોકોને મધ્યમાં આવેલા *ધર્મની* દિશામાં નરમાશથી પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ
સંતુલન. જો સમાજમાં ખૂબ ગુસ્સો આવે છે, અંધાધૂંધી અને વિક્ષેપજનક હિંસા તરફ દોરી જાય છે, તો પછી નેતાની જરૂર છે
તેને સ્થિરતા અને શાંત તરફ ખસેડો. જો, બીજી બાજુ, જો કોઈ સમાજ નિષ્ક્રિય અને બિનસલાહભર્યું હોય, તો પછી નેતા
લોકોમાં સક્રિય ભાગીદારી અને આક્રોશ, પણ ગુસ્સો ભડકાવવાની જરૂર છે. બ્રહ્માંડમાં દરેક ભાવનાઓ અસ્તિત્વમાં છે
હેતુ માટે; પ્રકૃતિની રચનામાં કંઈપણ અનાવશ્યક નથી. ક્રોધ અને શાંત જેવા: દરેક ભાવનાઓ પણ વિરોધી હોય છે.
સમાજને આખરે સંતુલનની જરૂર હોય છે. પરંતુ શું રોશનીના બળાત્કાર કરનારાઓ અને ખૂન કરનારાઓ સામે આક્રોશનો પ્રદર્શન છે?
અન્યાય? કદાચ કદાચ નહી. અમે થોડા દાયકામાં ખાતરીપૂર્વક જાણીશું. હમણાં માટે, તે પ્રેશર-રિલીઝનું કામ કરે છે
મિકેનિઝમ
રામે બારીમાંથી જોયું, deeplyંડે અસ્થિર.
વશિષ્ઠને ખબર હતી કે તે હવે વધુ વિલંબ નહીં કરી શકે. તેના હાથ પર વધારે સમય નહોતો. 'રામ, મારી વાત સાંભળો.'
'હા, ગુરુ જી ,' રામ બોલ્યા.
'કોઈ અહીં આવવા જઇ રહ્યું છે, તે તમારા માટે આવી રહ્યું છે. તે એક મહાન માણસ છે, અને તે તમને લઈ જશે. હું ના કરી શકું
બસ કરો. તે મારાથી આગળ છે. '
'આ કોણ છે-'
વશિષ્ઠે કાપ મૂક્યો. 'હું તમને ખાતરી આપું છું, તમને કોઈ જોખમ થશે નહીં. પણ તમને મારા વિશેની વાતો જણાવી શકાય. હું તમને કરવા માંગું છું
યાદ રાખો કે તમે મારા પુત્ર જેવા છો. હું તમને તમારા *સ્વધર્મ* , તમારા *સાચા ઉદ્દેશ્યને* પૂરા થતો જોવા માંગુ છું . મારી ક્રિયાઓ છે
તે ધ્યેય દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે. '
'ગુરુ જી , મને શું સમજાતું નથી ...'
'તમે મારા વિશે જે સાંભળો છો તેના પર વિશ્વાસ ન કરો. તમે મારા પુત્ર જેવા છો. હમણાં માટે હું એટલું જ કહીશ. '
મૂંઝાયેલા રામે નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'હા, ગુરુ જી .'

'મંથરા, કૃપા કરીને સમજો, હું કાંઈ કરી શકું નહીં,' કૈકેયીએ કહ્યું. 'તે કાયદો છે.'
મંથરાએ અયોધ્યાની બીજી રાણી સાથે પ્રેક્ષકોની શોધ કરવામાં કોઈ સમય બગાડ્યો ન હતો. કૈકેઇએ એ

આગલી સવારે વહેલી સવારે નિશ્ચિત મુલાકાતી. રાણી તેના નાસ્તો સાથે ચાલુ રાખતી, મંથરાએ ના પાડી
ફરી; તેણીની માંગણી તેણીની ન્યાયની વ્યક્તિગત બ્રાન્ડ હતી. પરંતુ કૈકેઇ કોઈને ક્યારેય સ્વીકારશે નહીં કે તેની પાસે ઓછી છે
દશરથ પર હવે પ્રભાવ છે, રામ પર બહુ ઓછો છે. તેણીએ કાયદાને દોષી ઠેરવવાનો આશરો લીધો. ગર્વ માટે, tenોંગ
ઉમદા પાલન નિષ્ફળતા પ્રવેશ કરતાં વધુ સારી છે.
પરંતુ મંથરા નામંજૂર નહીં થાય. તે જાણતી હતી કે ધેનુકાને અંદરની એક ઉચ્ચ સુરક્ષાની જેલમાં કેદ કરવામાં આવ્યો છે
શહેર. તે એ પણ જાણતી હતી કે શાહી પરિવારનો કોઈ સભ્ય જ તેના મગજમાં જે કાંઈ રાખે છે તે ખેંચી શકે છે. 'માય લેડી, આઈ
રાજ્યના દરેક ઉમદા વ્યક્તિને ખરીદવા માટે પૂરતા પૈસા છે. તમે જાણો છો. તે બધું તમારા નિકાલ પર મૂકવામાં આવશે. હું
વચન
કૈકેયીના હૃદયએ ધબકારા છોડી દીધા. તે જાણતી હતી કે મંથરાની તેની પુષ્કળ સંસાધનો સાથે, તે પણ હોઈ શકે છે
ભારતને ગાદી પર દબાણ કરવા સક્ષમ. તે બિન-પ્રતિબદ્ધ રહેવાની ખૂબ કાળજી લેતી હતી. 'વચન બદલ આભાર. પરંતુ તે છે
કાલે માટે વચન. અને, કાલે કોણે જોયો છે? '
Manthara તેના folds માં પહોંચી ગયા *angvastram* અને બહાર ખેંચાય *hundi* , એક *દસ્તાવેજ તેણીની સત્તાવાર સીલ બેરિંગ* . તે
જણાવેલ રકમના દેવાની સન્માન આપવાનું વચન આપ્યું છે. કૈકેયી ખૂબ વાકેફ હતી કે તે જે પ્રાપ્ત કરે છે તે હતી,
બધા વ્યવહારિક હેતુઓ માટે, રોકડ. સપ્ત સિંધુમાં કોઈપણ તેના દ્વારા સહી કરેલી *હુંદી* સામે પૈસા *આપતો હતો*
મંથરા; આવી બાબતોમાં તેની પ્રતિષ્ઠા નિર્વિવાદ હતી. Kaikeyi સ્વીકારવામાં *hundi* અને ઝડપથી તે સ્કેન
તે આમ કર્યું. રાણી ચોંકી ગઈ. આ આશ્ચર્યજનક રકમ જે દસ્તાવેજમાં સરસ રીતે લખવામાં આવી હતી તે હતી
અયોધ્યાની શાહી આવકના દસ વર્ષથી વધુની સમાન. એક ફ્લેશમાં, તેણે કૈકેયીને રાજા કરતા સમૃદ્ધ બનાવ્યો હતો!
આ સ્ત્રીની કલ્પિત સંપત્તિની હદ રાણીની કલ્પનાથી પણ બહાર હતી.
'હું સમજું છું કે આ મોટી રકમની *હુન્ડી* છૂટી કરવી મોટાભાગના વેપારીઓ માટે મુશ્કેલ સાબિત થઈ શકે છે,

'માય લેડી,' મંથરાએ કહ્યું. 'જ્યારે પણ તમને પૈસાની જરૂર પડશે, ત્યારે હું આ *હુંદીની* જાતે ભરપાઈ કરીશ અને રકમ ચૂકવીશ
સોનાના સિક્કા. '
Kaikeyi અન્ય આદર્શનીય કાયદો સારી વાકેફ હતા: એક સન્માન ઇનકાર *hundi* માં કેદ ઘણા વર્ષો તરફ દોરી
દેવાદાર જેલ.
મંથરાએ તેનો લાભ ઘર ચલાવ્યો. 'મારી પાસે ઘણું બધું છે જ્યાંથી આવ્યું છે. તે બધું તમારી આગળ છે. '
કૈકેયીએ *હુંદીને* કડક રાખ્યો . તે જાણતી હતી કે તેના પુત્ર માટેના તેના બધા સપનાને સાકાર કરવાની તે તેની ટિકિટ છે; રાશિઓ કે હતી
તાજેતરની ઘટનાઓને કારણે દૂર દેખાવાનું શરૂ કર્યું.
મંથરાએ ખુરશીની બહાર સંઘર્ષ કર્યો, કૈકેયીની સામે નમવું પડ્યું, અને તેણીએ કહ્યું કે 'હું તેને ભોગવવા માંગું છું.' હું
ઈચ્છો કે તેણે મારી દીકરીને જેટલું દુ .ખ આપ્યું તેટલું તે સહન કરે. મને ઝડપથી મૃત્યુ થવામાં રસ નથી. '
કળકેઇએ મંથરાના હાથ મજબુતપણે પકડ્યા. 'હું મહાન ભગવાન ઇન્દ્રની શપથ લેઉ છું, તે રાક્ષસ જાણશે કે શું ન્યાય
અર્થ. '
મંથરાએ પથ્થર મૌન માં રાણી સામે જોયું. તેના શરીરને ઠંડા રોષથી શાંત પાડ્યો.
'તે ભોગવશે,' કૈકેયીએ વચન આપ્યું. 'રોશનીનો બદલો લેવામાં આવશે. તે જ અયોધ્યાની રાણીનો શબ્દ છે. '

' *મા* , મારો વિશ્વાસ કરો, મને તે રાક્ષસને મારા હાથથી મારવાનું ગમશે,' ભરતે કહ્યું. 'હું જાણું છું કે હું હોઈશ
જો હું તેમ કરતો હોત તો ન્યાય માટે સેવા આપતો હતો. પરંતુ રામ *દાદાના* નવા કાયદામાં તે પ્રતિબંધિત છે. '
મંથરા મહેલની બહાર નીકળતાંની સાથે જ કૈકેયી ભરતના ક્વાર્ટર્સ તરફ પ્રયાણ કરી ગયો હતો. તેણીએ બરાબર જાણ્યું હતું કે તેણે શું કરવાનું હતું,
અને કેવી રીતે તે વિશે જાઓ. તેના પુત્રની મહત્વાકાંક્ષા માટે અપીલ કરવો એ સમયનો બગાડ હશે; તે તેના અર્ધ-
તે તેની પોતાની માતા કરતાં ભાઈ હતો. તેણે તેના ન્યાયની ભાવના, તેના ન્યાયી ક્રોધ, તેના માટેના પ્રેમની અપીલ કરવી હતી
રોશની.
'ભરત, હું આ નવો કાયદો સમજવામાં નિષ્ફળ ગયો છું. તે કેવા પ્રકારના ન્યાયની સેવા કરી? ' ઉત્સાહથી કૈકેયીને પૂછ્યું. 'નથી કરતો
મનુસ્મૃતિ સ્પષ્ટ રાજ્ય કે દેવતાઓ જમીન જ્યાં સ્ત્રીઓ માન નથી છોડી? '
'હા, *મા* , પણ આ તો કાયદો છે! સગીરને ફાંસીની સજા આપી શકાતી નથી. '
'તમે જાણો છો કે ધેનુકા હવે સગીર પણ નથી? ગુનો થયો ત્યારે જ તે સગીર હતો. '
' *મા એં* વાતથી વાકેફ છું, *મા.* તેની ઉપર મેં *દાદા* સાથે જંગી લડત કરી છે . હું તમારી સાથે સંમત છું, ન્યાય વધુ મહત્વપૂર્ણ છે
કાયદાની તકનીકીતાઓ કરતાં. પણ *દાદા* તે સમજી શક્યા નથી. '
'હા, તે નથી,' કૈકેયીને કહ્યું.
' *દાદા* એવી દુનિયામાં રહે છે જે હોવી જોઈએ, તે દુનિયાની જેમ નથી. તે એક આદર્શ સમાજના મૂલ્યોને લાગુ કરવા માંગે છે, પરંતુ
તેઓ ભૂલી જાય છે કે અયોધ્યા આદર્શ સમાજ નથી. અમે તેનાથી ખૂબ દૂર છીએ. અને ધેનુકા જેવા રાક્ષસો હંમેશા રહેશે
કાયદાની છટકબારીઓનો ઉપયોગ કરો અને છટકી જાઓ. બીજાઓ તેની પાસેથી શીખશે. કોઈ નેતાએ પહેલા સમાજ બનાવવો પડે
તેમને અમલમાં મૂકતા પહેલા પ્રબુદ્ધ કાયદા લાયક છે. '
'તો પછી તમે કેમ નહીં ...'
'હું નહીં કરી શકું. જો હું ભંગ કરું અથવા *દાદાના* કાયદા પર સવાલ *ઉઠાવું તો* હું તેની વિશ્વસનીયતાને નુકસાન પહોંચાડીશ. કેમ કોઈ તેને લઈ જશે
ગંભીરતાથી જો તેનો પોતાનો ભાઈ નહીં કરે? '

પૃષ્ઠ 74

'તું બિંદુ ખૂટે છે. ગુનેગારો કે જેઓ અત્યાર સુધી રામના કાયદાથી ડરતા હતા, હવે તેઓ જાણશે કે ત્યાં રસ્તાઓ છે
શોષણ અને તેમની આસપાસ કામ કરવા માટે. પુખ્ત વયના લોકો દ્વારા આયોજિત ગુનાઓ માટે કિશોરો બનાવવામાં આવશે. ત્યાં પર્યાપ્ત છે
ગરીબ, હતાશ, સગીર યુવકો, જે મુઠ્ઠીભર સિક્કાઓ માટે ગુનાની જીંદગીમાં સરળતાથી પ્રભાવિત થઈ શકે છે. '
'તે શક્ય છે.'
'એક ઉદાહરણ ધેનુકાનું બનવું જ જોઇએ. જે બીજાઓને પાઠ આપશે. '
ભરત કૈકેયીની સામે કુવિઝતાથી જોયું. ' *મા* , તને આમાં કેમ રસ છે ?'
'હું ફક્ત અમારી રોશનીને ન્યાય માંગું છું.'
'ખરેખર?'
'તેણી એક ઉમદા સ્ત્રી, ભરત હતી. તમારી *રાખડી-* બહેન પર લોહિયાળ ગામના લોકોએ બળાત્કાર ગુજાર્યો હતો, 'કૈકેયીએ પોઇન્ટ હોમ કર્યો.
'હું વિચિત્ર છું; જો તમે બીજી રીતે રાઉન્ડ હોત તો તમે અલગ રીતે વિચારી શકશો? કોઈ ઉમરાવોએ ગામમાં બળાત્કાર ગુજાર્યો હતો
સ્ત્રી, શું તમે હજી પણ ન્યાયની માંગ કરી રહ્યા છો? '
કૈકેયી મૌન રહ્યો. તે જાણતી હતી કે જો તેણીએ હા પાડી તો ભરત તેના પર વિશ્વાસ કરશે નહીં.
ભારતે ઉછેરતાં કહ્યું, 'હું ઈચ્છું છું કે ઉમરાવોમાંથી બળાત્કાર કરનાર-ખૂનીને પણ મારી નાખવામાં આવે.' 'જેમ મને ધેનુકા જોઈએ છે
મારવા માટે. તે જ સાચો ન્યાય છે. '
'તો ધેનુકા હજી જીવંત કેમ છે?'
અન્ય બળાત્કારીઓ *છે* સજા કરવામાં આવી. '
'આ પહેલો છે! આંશિક ન્યાય! વિરોધી, તે નથી? આંશિક ન્યાય જેવી કોઈ વસ્તુ નથી, પુત્ર! તમે ક્યાં તો મેળવો
ન્યાય કરો કે તમે નહીં! '
' *મા* ...'
'તેમાંથી સૌથી ઘાતકી હજી જીવંત છે! આ ઉપરાંત, તે અયોધ્યાનો મહેમાન છે! તેનું બોર્ડ અને લોજિંગ છે
શાહી તિજોરી દ્વારા નાણાં આપવામાં આવે છે; તમારા શબપેટીઓ માંથી તમે વ્યકિતને તે વ્યક્તિને ખવડાવી રહ્યા છો જેણે તમારી બર્બરતા કરી હતી
રાખડી -બહેન. '
ભરત શાંત રહ્યો.
'કદાચ રામ રોશનીને એટલો પ્રેમ નહોતો કરી શક્યો,' કૈકેયીને સાહસ કર્યો.
'ભગવાન રુદ્રના નામે તમે એમ કેવી રીતે કહી શકો, *મા* ? રામ *દાદા* પોતાને સજા આપી રહ્યા છે કારણ કે... '
'એનો કોઈ અર્થ કેવી રીતે થાય?! તેને કેવી રીતે ન્યાય મળે? '
ભરત ચૂપ થઈ ગયો.
'તારામાં કેકાયા લોહી છે. તમારી નસોમાં અશ્વપતિનું લોહી નીકળ્યું છે. તમારી પાસે
અમારા પ્રાચીન સૂત્ર ભૂલી ગયા છો? "લોહી હંમેશાં લોહીથી જવાબ આપવામાં આવશે!" તો જ બીજાઓ ડરવાનું શીખે છે
તમે
'અલબત્ત, મને તે યાદ છે, *મા!* પણ હું રામ *દાદાની* વિશ્વસનીયતાને નુકસાન નહીં કરું . '
'હું એક રસ્તો જાણું છું ...'
ભરત કૈકેયની તરફ જોયું, આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયું.
'તમારે અયોધ્યાને રાજદ્વારી મુલાકાતે જવું જોઈએ. હું તમારી ગેરહાજરી જાહેર કરીશ. ડબલ પાછા અયોધ્યા

છૂપી; તમારા કેટલાક વિશ્વાસુ માણસોને જેલમાં પ્રવેશ કરવા અને ધેનુકા સાથે ભાગી જવા માટે. તમે જાણો છો કે તમારે શું કરવું છે
તેની સાથે કરો. ડીડ થયા પછી તમારી વિદેશ મુલાકાત ફરી શરૂ કરો. કોઈ પણ બુદ્ધિશાળી નહીં બને. વ્યવહારિક રીતે સંપૂર્ણ
હત્યા માટે શહેર શંકાના દાયરામાં આવશે, કારણ કે અયોધ્યામાં એવું કોઈ નથી જે ધેનુકાને મરેલું ન ઇચ્છે. તે
કોણે કર્યું તે શોધવાનું રામ માટે અશક્ય હશે. રામ તેના ભાઈને ingાલ કરતા દેખાતા લાંછનમાંથી છટકી જશે,
કોઈ તમને તેની સાથે જોડશે નહીં. તે ફક્ત એક જ વાર જોવામાં આવશે કે રામ કહેવાતાને પકડવામાં અસમર્થ હતા
ખૂની. સૌથી મહત્વની વાત એ છે કે, ન્યાય આપવામાં આવશે. '

ભારતે કહ્યું, 'તમે ખરેખર આ દ્વારા વિચાર્યું છે.' 'અને, હું રાજદ્વારી આમંત્રણ વિના શહેરને કેવી રીતે છોડી શકું?
જો હું એક વિના રજા માટે શાહી પરવાનગી માંગું છું, તો તે શંકા વધારશે. '

'કેકાયા તરફથી તમારા માટે રાજદ્વારી મુલાકાત માટે પહેલેથી જ આમંત્રણ છે.'

'ના, એવું નથી.'

'હા, છે,' કૈકેયીએ કહ્યું. 'રોશનીના પગલે અંધાધૂંધી અને મૂંઝવણમાં તે કોઈના ધ્યાનમાં ન આવ્યું
મૃત્યુ તેણે ભરત સમક્ષ જે વાત જાહેર નહોતી કરી તે તે હતી કે તેણે પોતાની કેટલીક નવી સંપત્તિનો ઉપયોગ પાછો મેળવવા માટે કર્યો હતો.
કેકાયા તરફથી તારીખ આમંત્રણ અયોધ્યા રાજદ્વારી ફાઇલોમાં દાખલ કરાયું. 'આમંત્રણ સ્વીકારો. અને પછી ન્યાય મેળવો
તમારી બહેનની આત્મા માટે. '

ભરત બરફની જેમ ઠંડો બેઠો હતો, કેમકે તેણે તેની માતાએ જે કહ્યું હતું તેના પર વિચાર કર્યો.

'ભરત?'

તેણે તેની માતા તરફ જોયું, જાણે તેની હાજરીથી ચોંકી ઉઠશે.

'તમે કરશે કે નહીં?'

ભરત બડબડ કરતો હતો, લગભગ પોતાની જાતને, 'ન્યાય કરવા માટે તમારે ક્યારેક કાયદો તોડવો પડે છે.'

કૈકેયીએ તેના *એન્ગ્સ્ટ્રામના ગડીમાંથી* લોહીવાળું સફેદ કાપડનો ટુકડો ખેંચ્યો ; તે એક હતું કે હતી

પૃષ્ઠ 75

રોશનીના ઘાતકી શરીરને coverાંકવા માટે વપરાય છે. 'તેને ન્યાય અપાવવામાં મદદ કરો.'

ભરત તેની માતા પાસેથી નરમાશથી કાપડ લઈ, તેની તરફ *જોતો* અને પછી તેની *રાખડી પર* . આંસુને આંસુ બંધ કરી દીધી
તેના ગાલ નીચે.

કૈકેયી તેના દીકરા પાસે આવી અને તેને કડક પકડ્યો. 'શક્તિ *માની* નજર તારા પર છે, મારા દીકરા. તમે મંજૂરી આપી શકતા નથી
જેણે કોઈ મહિલાને દંડ ન ભરાય તે માટે આવું ઘોર ગુના કર્યા છે. યાદ રાખો. '

શક્તિ માતા , *માતા દેવી* , એક એવા દેવતા હતા કે જેને બધા ભારતીયો પ્રેમથી જોતા હતા. અને ડર.

લોહી હંમેશાં લોહીથી જવાબ આપવામાં આવશે.

રાજવી જેલમાં તેના એકાંત કોષમાં દરવાજો ખોલવાના અવાજથી ધેનુકા જાગી ગયો હતો.

આ અંધારાવાળી, મૂનલેસ રાતની theંચી બારીમાંથી પણ, ત્યાં કોઈ પ્રકાશ પ્રવાહ થયો નથી. તેને ભયનો અહેસાસ થયો. તેમણે
તેણે તેના શરીરને દરવાજા તરફ ફેરવ્યું, asleepંઘમાં હોવાનો ingોંગ કરતાં તેણે તેની મુઠ્ઠીઓ ચુસ્તપણે પકડી રાખી હતી, હુમલો કરવા માટે તૈયાર હતો. તેણે ખોલ્યો
તેની આંખો સહેજ પણ અંધારામાં કંઈપણ જોવાનું અશક્ય હતું.

તેણે માથા ઉપર એક નરમ સીટી સંભળાવી. તેણીએ સખત માર મારતાં ધેનુકા ઉભો થયો હતો. ત્યાં કોઈ નહોતું. પરંતુ
અવાજ *હતો* ઉપરથી આવે છે. મૂંઝવણમાં ભરાયેલા ધેનુકાની આંખો બધી દિશાઓ તરફ artedતરી ગઈ, તે શું હતો તે જોવાની તલસ્પર્શી કોશિશ કરી
રહ્યું. આ ફટકો અણધારી રીતે આવ્યો.

તેને માથાના પાછળના ભાગે તીવ્ર ફટકો લાગ્યો અને તે આગળની તરફ ફેંકી દેવામાં આવ્યો. એક વાળ તેને વાળ દ્વારા યાન્ક કરે છે અને
તેના નાક સામે ભીનું કપડું ફેરવ્યું. ધેનુકાએ તરત જ મીઠી-સુગંધિત પ્રવાહીની ગંધ ઓળખી. તેમણે
ખુદ તેનો પ્રયોગ ઘણા પ્રસંગે તેના પીડિતો પર કર્યો હતો. તે જાણતો હતો કે તે તેની સાથે લડી શકતો નથી. એ માં બેભાન થઈ ગયો
સેકંડ બાબત.

ધેનુકા ધૂળના રસ્તા પર પૈડાંના હળવા રોલિંગ માટે જાગી. તે માથામાં ફટકા સિવાય દુ unખી લાગતું હતું.
જે તેને અસહ્ય ધબકતું બનાવ્યું. તેના અપહરણકારોએ તેમને ઈજા પહોંચાડી ન હતી. તેને આશ્ચર્ય થયું કે તેઓ કોણ હતા. તેઓ તેમના હોઈ શકે છે
પિતાના માણસો, તેને બચવામાં મદદ કરશે? તે ક્યાં હતો? હવે, રસ્તા પરના બમ્પ વ્હીલ્સને ઉછાળા કરી રહ્યા હતા, અને
ક્રિકેટ્સનો સતત અવાજ એ સૂચવે છે કે તેઓ એક જંગલમાં હતા, પહેલેથી જ શહેરની બહાર. તેણે તેનો ઉછેરવાનો પ્રયત્ન કર્યો
તેના ઠેકાણાની વધુ સારી સમજ મેળવવા માટે વડા, પરંતુ ભીના કપડાથી ફરીથી એક દેખાવ થયો. તે બેભાન થઈ ગયો.

પાણીનો છલકાતો ધેનુકા જાગ્યો. તેણે માથું હલાવ્યું, મોટેથી શાપ આપ્યો.

આશ્ચર્યજનક નમ્ર અવાજ સંભળાયો. 'હમણાં આવો.'

એક આશ્ચર્યચકિત પણ સાવચેત ધેનુકાએ સીધા બેસવાનો પ્રયત્ન કર્યો. તેને સમજાયું કે તે coveredંકાયેલ બળદની ગાડીમાં છે, એક જાત
ઘાસની પરિવહન માટે વપરાય છે. તેણે કેટલાકને સાફ કર્યા કે જે હજી પણ તેના શરીરની આસપાસ પડેલા છે. પદ છોડતાની સાથે જ તેની મદદ કરવામાં આવી.
તે હજુ પિચ શ્યામ હતો, પરંતુ કેટલાક મશાલો પ્રગટાવવામાં આવી હતી, જે તેને તેના બેરિંગ શોધવા માટે આસપાસ જુઓ મંજૂરી આપી હતી. તે હજી પણ
તેના પગ પર તિરસ્કૃત અને અસ્થિર લાગ્યું; શામક પછીની અસરો જે સંચાલિત કરવામાં આવી હતી. તે પહોંચી ગયો
બહાર અને પોતાને સ્થિર કરવા માટે કાર્ટ પકડ્યો.

'આ પી લો,' એક વ્યક્તિએ કહ્યું કે જેણે ચૂપચાપ તેની બાજુમાં માલ બનાવ્યો, કપ પકડ્યો.

ધેનુકાએ તેના હાથમાંથી કપ લીધો, પણ તેણે સામગ્રીની સખ્તાઇથી તપાસ કરતાં અચકાતા.

'જો મારે તને મારી નાખવાની ઇચ્છા હોત, તો મેં પહેલેથી જ કર્યું હોત.' 'આ તમારા માથાને સાફ કરશે. તમને જરૂર પડશે
તમારે શું કરવું તે માટે તમારા વિશે વિચાર કરવો. '

ધેનુકાએ વિરોધ વિના સામગ્રી પીધી. અસર લગભગ ત્વરિત હતી. તેનું માથું સાફ થઈ ગયું અને તેનું મન
ચેતવણી બની. તેની ઇન્દ્રિયો સ્થિર થતાં ધેનુકાએ વહેતા પાણીનો અવાજ સાંભળ્યો.

*કદાચ હું નદીની નજીક છું. જે ક્ષણે સૂર્ય risગ્યો છે, હું સલામતી તરફ તરીશ. પણ બાપ ક્યાં છે? માત્ર તે
મારા છટકીને ઇજનેર કરવા અધિકારીઓને લાંચ આપી શક્યા હોત.*

'આભાર,' ધેનુકાએ કહ્યું, 'પેલો માણસ પાછો ગયો. 'પણ મારા પિતા ક્યાં છે?'

માણસે ચૂપચાપ કપ લીધો અને અંધકારમાં ઓગળી ગયો. ધેનુકા એકલો પડી ગયો. 'અરે! તમે ક્યાં જાવ છો?'

તે માણસ અદૃશ્ય થઈ ગયો હતો ત્યાંથી એક સારી રીતે બાંધેલી આકૃતિ ઉભરી આવી. તેની વાજબી ત્વચા અગ્નિના પ્રકાશમાં ચમકી
તેના તેજસ્વી લીલા *ધોતી* અને *અંગવસ્ત્રમની* જેમ મશાલો . તેણે એક નાનું માથું બેન્ડ પહેર્યું હતું જેણે તેના લાંબા વાળને સ્થાને રાખ્યા હતા; તે
તેની સાથે એક જટિલ રીતે બિલ્ટ, સોનેરી મોર પીછા જોડાયેલ છે. તેની આંખો, સામાન્ય રીતે તોફાની, શાર્ડ્સ જેવી હતી
બરફ.

'રાજકુમાર ભરત!' ધેનુકાએ કહ્યું, કે તે ઝડપથી એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો.

ભરત જવાબ આપ્યા વિના ધેનુકા સુધી ચાલ્યો ગયો.

ધેનુકાએ કોસલાની મહિલાઓ સાથે ભરતની લોકપ્રિયતા સાંભળી હતી. 'હું જાણતો હતો કે તમે મને સમજી શકશો. મેં ના કર્યું તમારા સ્ટ્રેટથી ચાલેલા મોટા ભાઈ પાસેથી કોઈ વધુ સારી અપેક્ષા રાખજો. '
ભરત સ્થિર રહ્યો, એકસરખી શ્વાસ લઈ રહ્યો.

'હું જાણતો હતો કે તમે સમજી શકશો કે સ્ત્રીઓ આપણા આનંદ માટે બનાવવામાં આવી છે, મારા ભગવાન. મહિલાઓ છે પુરુષો દ્વારા ઉપયોગ કરો! ' Dhenuka હળવેથી હાંસી ઉડાવે, તેના માથા વાળીને, અને ભારત માતાનો પકડી બહાર સુધી પહોંચી *angvastram* એક ચેષ્ટા માં નમ્ર કૃતજ્ .તા.
ભરત અચાનક આગળ વધ્યો, ધેનુકાનો હાથ બાજુ તરફ વળ્યો, અને તેણીનો ગળું પકડ્યું, જે મેનાસીંગ અવાજમાંથી નીકળતો હતો તેના દાંતાવાળું દાંત. 'મહિલાઓનો ઉપયોગ કરવાનો નથી. તેઓને પ્રેમ કરવાનો છે. '
ધેનુકાની અભિવ્યક્તિ બદલાઇ ગયેલા આતંકમાં બદલાઈ ગઈ. કોઈ ફસાયેલા પ્રાણીની જેમ તે જડમૂળથી stoodભો રહ્યો વીસ શક્તિશાળી રીતે બિલ્ટ માણસો ઉભરી આવ્યા, મોટે ભાગે ક્યાંય નહીં. તેમણે રાજકુમાર તરીકે ભરતને તોડવા માટે સંઘર્ષ કર્યો ધીમે ધીમે તેનું ગળું સ્ક્વિઝ કરવાનું શરૂ કર્યું.
'મારા ભગવાન,' પાછળથી એક માણસને અટકાવ્યો.
ભરત એ તેનો શ્વાસ પકડ્યો અને અચાનક ધેનુકાને મુકત કરી દીધો. 'તું એટલી ઝડપથી મરી નહીં જાય.'
તેમનો શ્વાસ પાછો ખેંચવા માટે તાણ મચાવતાં ધેનુકા ભયાનક રીતે સૂઈ ગઈ. અચાનક તે સીધો થઈ ગયો, આસપાસ ફરતો રહ્યો અને તેના માટે આડઅસર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો. બે માણસોએ તેને આશરે પકડ્યો અને તેને ખેંચીને કાર્ટ પાસે ખેંચીને લાત માર્યો અને ચીસો પાડવી.
'કાયદો!' ધેનુકાને ચીસો પાડ્યો. 'કાયદો! મને સ્પર્શ કરી શકાય નહીં. હું કિશોર હતો! '
ત્રીજા માણસે આગળ વધ્યો અને જડબામાં ધેનુકાને મુક્કો માર્યો, દાંત તોડી લોહી ખેંચ્યું હતું. 'તમે નથી કિશોર હવે. '
'પરંતુ પ્રિન્સ રામના કાયદા'
ધેનુકાના શબ્દો ટૂંકા કાપવામાં આવ્યા હતા કારણ કે આ માણસે તેને ફરીથી ચહેરા પર બedક્સ આપ્યો, આ વખતે તેનું નાક તૂટી ગયું. 'તમે જોયું રાજકુમાર રામ ક્યાંય? '
'તેને બાંધો,' ભરત બોલ્યો.
Menેનુકાને પાછળથી પાછળ ખેંચીને મોટા ઝાડ પર ખેંચતા કેટલાક માણસો ટોર્ચ ઉઠાવી ગયા. તેઓએ તેના હાથ ફેલાવ્યા પહોળા અને દોરડા વડે વૃક્ષની થડની આસપાસ બાંધી. તેઓએ તેના પગને અલગ પાડ્યા અને તેની સાથે પ્રક્રિયાને પુનરાવર્તિત કરી પગ. તેમાંથી એક ફેરવ્યો. 'તે થઈ ગયું છે, મારા ભગવાન.'
ભરત તેની તરફ વળ્યો. 'હું આ છેલ્લી વાર શત્રુઘ્ન માટે કહી રહ્યો છું. રજા. તમારે અહીં આવવાની જરૂર નથી. રહો આનાથી દૂર ... '
શત્રુઘને કાપી નાખ્યો. ' *દાદા* , હું હંમેશાં તમારી સાથે રહીશ .'
ભરત શત્રુઘ્નને અભિવ્યક્ત આંખોથી જોતો રહ્યો.
શત્રુઘ્ન ચાલુ રહ્યો. 'આ કાયદાની વિરુદ્ધ હોઈ શકે, પણ તે ન્યાયી છે.'
ભરત હકારથી આગળ ચાલવા લાગ્યો. તે ધેનુકા પાસે ગયો ત્યારે તેણે લોહિયાળ સફેદનો ટુકડો કા .્યો તેના કમરબેન્ડ હેઠળ કાપડ, તેને તેના માથા પર આદરણીય રીતે સ્પર્શ કર્યો, અને તેને તેની જમણી કાંડાની આસપાસ, ઉપરથી બાંધી દીધો *રાખડી* .
ધેનુકા સિંહોના ગૌરવથી ઘેરાયેલા દાંતાવાળા બકરી જેટલો ભયાવહ હતો. તેણે માર માર્યો, 'મારા ભગવાન, કૃપા કરીને, મને દો જાઓ. હું શપથ લઉ છું, હું ફરી કોઈ સ્ત્રીને સ્પર્શ કરીશ નહીં. '
ભરતને તેના ચહેરા પર સખત માર માર્યો હતો. 'તમે આ સ્થળને ઓળખશો?'
ધેનુકાએ આજુબાજુ જોયું અને અનુભૂતિ થઈ ગઈ. અહીંથી જ તેણે અને તેની ગેંગે રોશની સાથે બળાત્કાર ગુજાર્યો હતો અને તેની હત્યા કરી હતી.
ભારત તેમના હાથ બહાર હતી. તેનો એક સૈનિક તરત જ upભો થયો અને તેને ધાતુની બોટલ આપી. ભરત theાંકણું ખોલીને તેને ધેનુકાના નાકની નજીક પકડી રાખ્યું. 'તમને જલ્દીથી ખબર પડી જશે કે દુ painખનો અર્થ શું થાય છે.'
એસિડિક ગંધને ઓળખી જતા ધેનુકા આંસુમાં ભરાઈ ગઈ. 'માય લોર્ડ, માફ કરજો ... માફ કરજો ... મને માફ કરજો ... મને જવા દો... કૃપા કરીને... '
'રોશની *દીદીની* રડે યાદ રાખો , તું મલૂ કૂતરો છે,' શત્રુઘને ઉછેર્યો.
ધેનુકાએ ભયાવહ રીતે વિનંતી કરી, 'લેડી રોશની સારી સ્ત્રી હતી, માય લોર્ડ... હું એક રાક્ષસ હતો... માફ કરશો ... પણ તે તારે આ કરવા માંગતી નથી ... '
ભરતે બોટલ સૈનિકને પરત કરી જ્યારે બીજા સૈનિકે તેને મોટી ટ્વિસ્ટેડ કવાયત આપી. ભરત મૂકી ધેનુકાના ખભા પર કવાયતનો તીવ્ર અંત. 'કદાચ તમે સાચા છો. તે એટલી સારી હતી કે તેણે માફ કરી દીધી હોત પણ તમારા જેવા રાક્ષસ. પણ હું તેણી જેટલી સારી નથી. '
એક સૈનિક ppedભો થયો અને ભરતને એક ધણ સોંપી દેતાં ધેનુકાએ જોરથી, ઉંચા અવાજે અવાજમાં રડવાનું શરૂ કર્યું.
સૈનિકે કહ્યું, 'તમારે જે જોઈએ છે તે ચીસો, તમે જમીનોથી ખિન્ન થયા.' 'કોઈ તમારું સાંભળશે નહીં.'
' *નૂઓ! કૃપા કરી* ... '
ભરતે હાથ raisedંચો કર્યો અને ધણ heldંચું કર્યું. તેણે ધેનુકાના ખભા પર ટ્વિસ્ટેડ કવાયત મૂકી. તેમણે માત્ર કેટલાક એસિડ રેડવાની પૂરતી મોટી છિદ્ર માંગતી હતી. ઝડપી મૃત્યુ દુ theખ અને વેદનાને જલ્દીથી સમાપ્ત કરશે.
'લોહીનો જવાબ હંમેશાં લોહીથી આપવામાં આવશે ...' સજ્જતા ભરત.
ધણ નીચે આવ્યું, કવાયત સંપૂર્ણ રીતે ઘૂસી ગઈ. અવાજની ઉપર, મોટેથી અને સ્પષ્ટ અવાજથી ચીસો પાડી રેગિંગ સારાયુનો.

અધ્યાય 15

સૂર્યનાં પ્રથમ કિરણો અંધકારમાં અચકાતા નજરે પડ્યાં, ત્યારે કૈકેયી ભરત સાથે નમસ્કાર માટે રવાના થયા અને સરયુ નદી પાર શત્રુઘ્ન, અયોધ્યાની ઉત્તરીય ટોચની બહાર; તે ઓછામાં ઓછી બે કલાકની સવારી હતી દક્ષિણ બાજુ, જ્યાં ધેનુકાનો મૃતદેહ હતો.

પહેલાંની રાતે બનેલી ઘટનાઓના લોહી અને અન્ય ચિહ્નો ભાઈઓએ નિશ્ચિતપણે ધોઈ નાખ્યા હતા. તેમના લોહી-દાગીના કપડાં તાજી વસ્ત્રો દાન કર્યા પછી સળગાવી દેવાયા હતા. કૈકેયી સાથે ભરતના બોડીગાર્ડ પણ હતા.

તેણી રથ પરથી નીચે ઉતરી અને બંનેને ભેટી. 'મારા છોકરાઓ, તમે ન્યાયની સેવા કરી છે.'

ભરત અને શત્રુઘ્ન કશું બોલ્યા નહીં, તેમના ચહેરાઓ એક માસ્ક જેણે તોફાનને છુપાવી રાખ્યું તે હજી પણ અંદરથી raભરાયું હતું; ગુસ્સો હજુ પણ તેમના દ્વારા આગળ. ન્યાય આપવા માટે ક્યારેક ક્રોધની જરૂર પડે છે. પણ ગુસ્સો વિશે વિચિત્ર વાત એ છે કે તે છે અગ્નિની જેમ; જેટલું તમે તેને ખવડાવશો, તેટલું જ વધશે. ક્રોધ ક્યારે થવા દેવો તે જાણવામાં ઘણી શાણપણ લે છે. રાજકુમારો, હજુ પણ યુવાન, હજી સુધી આમાં નિપુણતા મેળવી ન હતી.

'અને હવે, તમારે જવું જોઈએ,' કૈકેયીએ કહ્યું.

ભરત એ લોહીથી વરેલા કપડામાંથી તે ટુકડો બહાર કા .્યો હતો જેણે રોશનીના શરીરને coveredાંકી દીધો હતો.

'હું આને મંથરામાં અંગત રીતે પરત કરીશ,' કૈકેયે કહ્યું, કેમ કે તેણે ભરત પાસેથી કાપડ લીધું હતું.

ભરત તેની માતાના પગને સ્પર્શવા માટે નીચે નમ્યો. 'બાય, *મા* .' શત્રુઘ્ન અવાજ વિના દાવો કર્યો.

ધેનુકાનો મૃતદેહ ત્યાંથી પસાર થતા ગામલોકોના એક જૂથે શોધી કા ,્યો, જ્યારે તેઓએ કાગડાની હત્યાનો અવાજ સંભળાવ્યો, તેના પ્રવેશદ્વાર પર લડતા.

ગામ લોકોએ તે દોરડા કાપી નાખ્યા જેણે હજી મૃતદેહને જમીન પર રાખ્યો હતો. અસંખ્ય છિદ્રો દ્વેષપૂર્ણ હતા જ્યારે તે જીવંત હતો, ત્યારે તેને ઘાયલ થયાની આસપાસ ગંઠાઈ ગયેલી રચના દ્વારા અભિપ્રાય આપીને તેમાં પ્રવેશ કર્યો. બર્ન ગુણ છિદ્રોની આસપાસ સૂચવે છે કે આ દરેક ઘા પર કંઈક એસિડિક રેડવામાં આવ્યું હતું.

એકવાર તલવાર ધેનુકાના પેટમાં ઝાડની ડાળીથી ઘસી જતા મૃત્યુ પામ્યું હતું. તેણે ધીરે ધીરે મોતને ઘાટ ઉતાર્યો હોવો જોઈએ; તે કદાચ હજી પણ જીવિત હતો જ્યારે કાગડાઓ તહેવાર માટે ઝૂમી ગયા હતા.

એક ગામના લોકોએ ધેનુકાને માન્યતા આપી. 'આપણે કેમ ચાલતા નથી?' તેણે પૂછ્યું.

'ના, અમે રાહ જોવીશું,' જૂથના નેતાએ કહ્યું, જ્યારે તેણે તેના એક માણસોને ચાલવા કહ્યું ત્યારે તેની આંખમાંથી આંસુ લૂછ્યા. અયોધ્યા અને સમાચારો. તે પણ રોશનીની દયા જાણતો હતો. જ્યારે તેનો હતો ત્યારે તેનો ક્રોધ કોઈ સીમા જાણતો ન હતો શોધી કા .્યું કે ધેનુકાને કાનૂની તકનીકી પર છૂટ આપવામાં આવશે. તેણે ઈચ્છ્યું કે તે આ જ હતો જેણે આને મારી નાખ્યો રાક્ષસ તેણે સરયુ તરફ વળ્યા અને નદી દેવીનો આભાર માન્યો, કારણ કે ન્યાય અપાયો છે.

તેણે નીચે જોયું અને શબ પર થૂંક્યું.

મંથરા ઘોડેસવાર ગાડી પર ઉત્તર ગેટની બહાર નીકળ્યો, તેની સાથે શુક્રવારે ડ્રુહ્યુ, તેના માણસો અને કેટલાક હતા. અંગરક્ષકો. તેઓ નદી દ્વારા સ્મશાનભૂમિ સુધી પહોંચ્યા ત્યાં સુધી સતત ખસેડી તેઓ ગ્રાન્ડ કેનાલ ઓળંગી ગયા અડધો કલાક. ઘાટની દૂરના અંતમાં પૌરાણિક પ્રથમ નશ્વર ભગવાન યમનું મંદિર હતું. રસપ્રદ વાત એ છે કે ભગવાન યમ મૃત્યુના દેવ તેમજ ધર્મના ભગવાન બંને તરીકે આદરણીય હતા. પ્રાચીન લોકો માનતા હતા કે *ધર્મ* અને મૃત્યુ એકબીજા સાથે જોડાયેલા હતા. એક અર્થમાં, કોઈની નશ્વર જીવનના અંતમાં ટેલી શીટ દોરવામાં આવી હતી; જો અસંતુલન હોત, આત્માને બીજા નશ્વર શરીરમાં ભૌતિક સ્વરૂપમાં પાછા ફરવું પડશે; જો હિસાબ સંતુલન અને કર્મમાં હતા *ધર્મ* સાથે *જોડાણમાં હતો* , પછી આત્મા અંતિમ મુક્તિ પ્રાપ્ત કરશે: પુનર્જન્મના ચક્રમાંથી મુક્ત થવું, અને સાર્વત્રિક આત્મા, *પરમાત્મા* , *એકમ* , *બ્રહ્મ* સાથે પુન *un જોડાણ* .

સાત પંડિતોએ ભગવાન યમના મંદિરમાં ધાર્મિક વિધિ હાથ ધરી હતી, કારણ કે મંથરાએ આ ભંગ રાખ્યો હતો તેના સૌથી સુંદર બનાવટની રાખ. બીજા કલમમાં તે લોહીવાળું સફેદ કાપડ હતું જે કૈકેયીએ તેને આપ્યો હતો સવાર.

દ્રુહુ નદીના કાંઠે બેઠો, શાંતિથી ટૂંકા ગાળામાં થયેલા અંધાધૂંધી પરિવર્તનનો વિચાર કરી રહ્યો સમય. તેની રખાત કાયમ બદલાઈ ગઈ હતી. તેણે તેણીને પાછલા કેટલાક દિવસોમાં કરેલી ક્રિયાઓ કરતા જોયો ન હતો; તેણીના વ્યવસાયને અને તેના વ્યક્તિગત સુખાકારીને પણ સીધી નુકસાન પહોંચાડી શકે તેવી ક્રિયાઓ. તેણીએ તેના જીવનનું કાર્ય આડેધડ રાખ્યું હતું વેર વેદી. દ્રુહુને શંકા હતી કે તેના સાચા સ્વામીને જે પૈસા હતા તેમાંથી ગુસ્સો આવશે અંતમાં દૂર ફેંકી. તેનો મોટો ભાગ મંથરાની મરજી મુજબ કરવાની નહોતી. તે પોતાનાથી ડરતો હતો સુખાકારી. મંદિરના બારણા હિલચાલ તેને વિચલિત.

મંથરા ઘાટ તરફ જતા હતા ત્યારે તેમનો લંગો વધુ સ્પષ્ટ લાગતો હતો, તેણીએ વધુ વાંકા વળગી. તેણીના રક્ષકો *મૌન પંડિતો* દ્વારા અનુસરતા તેની પાછળ શાંતિથી ચાલ્યા ગયા . તે ધીરે ધીરે નદી પર ઉતરી, એક વાગ્યે એક પગથિયું

સમય. તે અંતિમ પગથિયા પર બેઠી, નદીના કાંઠેથી નરમાશથી તેના પગને લપેટી રહી. તેણે રક્ષકોને લહેરાવ્યા દૂર *Pandits* ઉપર એક પગલું ઊભા ખંતપૂર્વક સંસ્કૃત મંત્રો પાઠ તેના પ્રવાસ પર આત્મા મદદ કરવા પૌરાણિક નદી વૈત્રનીથી આગળનું વિશ્વ. તેઓ પાસેથી સ્તોત્ર પુનરાવર્તન કરીને તેમના પ્રાર્થના તારણ કાઢ્યું *ઈશા* સ્મશાન સમારોહ દરમ્યાન *વાસ્ય ઉપનિષદનો* પણ પાઠ કરવામાં આવ્યો હતો.

વાયુર અનિલમ અમૃતમ્; એથેદમ્ ભસ્મન્તમ શરિરામ

આ અસ્થાયી શરીરને રાખમાં બાળી નાખવા દો. પરંતુ જીવનનો શ્વાસ બીજે ક્યાંકનો છે. તે પાછા જવાનો માર્ગ શોધી શકે અમર શ્વાસ.

દ્રુહુએ કાર્યવાહી દૂરથી જોઇ, તેનું ધ્યાન ગણતરીના દયનીય છાયા પર કેન્દ્રિત કર્યું, મંથારા એક વખત હતી તેવી તીક્ષ્ણ સ્ત્રી. એક વિચાર તેના મનમાં ચાલતો રહ્યો, જાણે કોઈ લૂપ પર હોય.

વૃદ્ધ સ્ત્રી તે ગુમાવી છે. તે હવે સાચા સ્વામી માટે ઉપયોગી નથી. મારે હવે મારી સંભાળ લેવાની જરૂર છે.

મંથરાએ તેની છાતીની નજીક જ આ કળશને પકડ્યો હતો. Deeplyંડે શ્વાસ લેતાં, અંતે તેણે જે કરવાનું હતું તે કરવાની તાકાત ભેગી કરી થઈ ગયું. તેણે theાંકણું ખોલ્યું અને urnલટું વલણ ફેરવ્યું, જેથી તેની પુત્રીની રાખ નદીમાં નીકળી ગઈ પાણી. તેણે લોહિયાળ સફેદ કાપડને તેના ચહેરાની નજીક રાખ્યો અને ફુસ્યા, 'આ કદરૂપી દુનિયામાં પાછા ન આવો, મારા બાળક; તે તમારા જેટલા શુદ્ધ કોઈ માટે બનાવવામાં આવ્યું નથી. '

મંથરાએ તેની પુત્રીના અવશેષો તેનાથી સતત દૂર જતા રહ્યા હતા. તેણે આકાશ તરફ જોયું, તેની છાતી

ક્રોધ સાથે છલકાતું.

મંથરાએ આંખો બંધ કરી સ્ક્વિઝ્ડ કરી, તેનો શ્વાસ અનિયમિત રાસ્પમાં ઉભરી રહ્યો.

તમે તે રાક્ષસને સુરક્ષિત રાખ્યું છે... તમે ધેનુકાની સુરક્ષા કરી હતી... મને યાદ હશે...

'આ માટે કોણ જવાબદાર છે?' ઉછરેલા રામ, તેના શરીરમાં તણાવ સાથે ત્રાસ છે. તેને પોલીસ અધિકારીઓએ ઘેરી લીધો હતો.

ધેનુકાની ભયંકર હત્યાની જાણ થતાં જ રામ ગુનાના સ્થળે દોડી ગયો હતો. આ અધિકારીઓ મૌન હતા, એક માણસની પ્રકોપ દ્વારા તેના આશ્ચર્ય દ્વારા વ્યાખ્યાયિત થયા હતા.

રામ કહે છે, 'આ કાયદાનું વલણ છે, ન્યાયનું વિકૃત છે.' 'આ કોણે કર્યું?'

એક અધિકારીએ ગભરાઇને કહ્યું, 'હું... હું નથી જાણતો, માય ભગવાન.'

રામ ગભરાઈ ગયેલા માણસ તરફ ઝૂકી ગયો, નજીકથી પગથિયાં ભર્યાં. 'શું તમે ખરેખર મારે એવું માનશો?'

પાછળથી જોરજોરથી અવાજ સંભળાયો. ' *દાદા!* '

લક્ષ્મણ તેમની તરફ ગુસ્સે ભરાઈ રહ્યો છે તે જોવા માટે રામ ઉપર જોયું.

' *દાદા* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, જેમ જેમ તેણે નજીક ખેંચ્યું. 'તને તરત જ મારી સાથે આવવાની જરૂર છે.'

'હમણાં નહીં, લક્ષ્મણ,' રામે બરતરફમાં હાથ લહેરાવતાં કહ્યું. 'હું વ્યસ્ત છું.'

' *દાદા* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, 'ગુરુ વશિષ્ઠે તમને માંગ્યું છે.'

રામે લક્ષ્મણ તરફ બળતરાથી જોયું. 'હું જલ્દી થી પાછો આવીશ. કૃપા કરીને *ગુરુજીને* કહો કે મારે તો

લક્ષ્મણે તેના મોટા ભાઈને અટકાવ્યો. ' *દાદા* , મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર અહીં છે! તે તમારા માટે પૂછે છે; *ખાસ કરીને* તમારા માટે.'

રામ લક્ષ્મણ તરફ જોતો રહ્યો, સ્તબ્ધ થઈ ગયો.

વિશ્વામિત્ર મલયપુત્રોનો મુખ્ય હતો, રહસ્યમય આદિજાતિ, જે અગાઉના વિષ્ણુ, ભગવાન દ્વારા છોડી હતી પરશુરામ. તેઓએ છઠ્ઠા વિષ્ણુનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું, જેને પૃથ્વી પર તેમના મિશનને આગળ ધપાવવાનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. સુપ્રસિદ્ધ મલયપુત્રોની શક્તિઓએ સપ્ત સિંધુના લોકોમાં ધાકની ભાવના પેદા કરી. આ અસર આગળ હતી વિશ્વામિત્રની ભયાનક પ્રતિષ્ઠા દ્વારા વધારેલ કૌશિક, ક્ષત્રિય તરીકે જન્મેલા, તે મહાન રાજાના પુત્ર હતા ગાધી. યુવાનીમાં બહાદુર યોદ્ધા હોવા છતાં, તેના સ્વભાવથી તેમને *ish ષિ* બનવાની તરફ દોરી ગઈ . તમામ અવરોધો સામે, તે સફળ થયો. ત્યારબાદ, તે બ્રહ્મ સન્માનના શિખર પર પહોંચ્યો જ્યારે તે ભગવાનનો મુખ્ય બન્યો મલયપુત્રો. મુખ્ય પદ સંભાળ્યા પછી, તેમણે પોતાનું નામ બદલીને વિશ્વામિત્ર રાખ્યું હતું. મલયપુત્રો હતા આગલા મહાદેવની દેખરેખ કરવામાં મદદ કરવાનું કામ સોંપાયું. તેઓએ તેમના હાલના મૂળ કારણોને માન્યા, જો કે, જ્યારે સમય આવશે ત્યારે આગામી વિષ્ણુને જન્મ આપવાનો હતો.

રામે ધેનુકાના શરીર તરફ અને પછી તેના ભાઈ તરફ જોયું, ફરજના બે કોલ વચ્ચે ફાટેલી. લક્ષ્મણ બરતરફ અને તેની કોણી દ્વારા તેને કેચ.

' *દાદા* , તમે આમાં પાછા આવી શકો,' લક્ષ્મણે આગ્રહ કર્યો, 'પરંતુ મહર્ષિ વિશ્વામિત્રને રાહ જોવી ન જોઈએ. આપણે બધાએ તેમના સુપ્રસિદ્ધ સ્વભાવ વિશે સાંભળ્યું છે. '

રામ ફરી વળ્યો. 'મારો ઘોડો' તેણે આદેશ આપ્યો.

એક અધિકારીએ ઝડપથી તેનો ઘોડો લાવ્યો. રામ ચountedી ગયો અને ઝડપથી પ્રાણીને ક્રિયામાં લપેટ્યો; લક્ષ્મણ તેની પાછળ ગયા. ઘોડાઓ શહેર તરફ ઝંપલાવતાં જ વશિષ્ઠ સાથેની વિચિત્ર વાતચીતને રામે યાદ કરી થોડા દિવસો પહેલા

કોઈ અહીંયા તેના માર્ગ પર છે... હું તેને રોકી શકતો નથી...

'મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર સંભવત me મારી પાસેથી શું ઇચ્છે છે?' પોતાની જાતને રામ ફસાવ્યા.

... *તમે તેના માટે પણ એક હેતુ પૂરો કરો છો...*

રામે પોતાનું ધ્યાન હાજર તરફ પાછું લાવ્યું અને એક ઘોઘરો અવાજ કર્યો, ઘોડાને ઝડપથી આગળ વધવા વિનંતી કરી.

'તમે મને ના કહી રહ્યા છો, તમારી મહત્તા?' એક mellifluous અવાજ વિશ્વામિત્ર પૂછ્યું. પરંતુ અંતર્ગત ધમકી હતી બેકાબૂ.

જાણે કે તેમનું પદ અને પ્રતિષ્ઠા એટલા ભયાનક ન હોય, મહર્ષિ વિશ્વામિત્રની પ્રબળ વ્યક્તિએ ઉમેર્યું તેની નકામી આભા. તે લગભગ સાત ફુટની ઉંચાઈ ધરાવતો હતો, વિશાળ પ્રમાણનો, એ દ્વારા મોટા પેટનો setફસેટ ખડતલ, સ્નાયુબદ્ધ છાતી, ખભા અને હાથ. તેની વહેતી સફેદ દાardી, બ્રાહ્મણ અન્યથા વાળના ગુંજાર્યા *મૂંઝાયેલું* માથું, મોટી *લિમ્પીડ* આંખો અને પવિત્ર *જાનૌ* , *પવિત્ર દોરો* , તેના ખભા પર બાંધેલા, આશ્ચર્યજનક વિપરીત *સ્થિતિમાં stoodભા* હતા અસંખ્ય યુદ્ધના દાગ કે જેણે તેના ચહેરા અને શરીરને પાકા કરી દીધા. તેની શ્યામ રંગ તેની કેસરી *ધોતીથી* વધારવામાં આવી હતી અને *એંગ્વાસ્ટ્રમ* .

બાદશાહ દશરથ અને તેની ત્રણ રાણીઓએ રાજાની ખાનગી કચેરીમાં મહર્ષિ મેળવી હતી. મહર્ષિ પાસે હતી સીધા મુદ્દા પર આવો. તેમના એક *આશ્રમ* પર હુમલો થયો હતો અને તેને બચાવવા માટે તેને રામની મદદની જરૂર હતી; તે હતી. આ હુમલાના પ્રકાર વિશે કોઈ ખુલાસો કરવામાં આવ્યો ન હતો, અને યુવાન રાજકુમાર કેવી રીતે બરાબર બચાવ કરશે શકિતશાળી મલયપુત્રાઓ, જેમને તેમની કક્ષામાં ભારતની સૌથી ભયભીત લશ્કરી જૂથો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. મહાન મલયપુત્રોના પ્રમુખની પૂછપરછ કે ઇનકાર કરવામાં આવશે નહીં.

દશરથ ગભરાઈને ગળી ગયો. પોતાની શક્તિઓની ટોચ પર પણ, તે વિશ્વામિત્રને લેવામાં ડરતો; સંપૂર્ણ મૂંઝવણમાં હોવા છતાં તે હવે સ્પષ્ટપણે ગભરાઈ ગયો હતો. છેલ્લા કેટલાક સમયથી તે રામનો શોખ વધારતો હતો મહિના અને તે તેની સાથે ભાગ લેવા માંગતો ન હતો. 'મારા ભગવાન, હું સૂચન કરતો નથી કે હું તેને તમારી સાથે મોકલવા માંગતો નથી. તે માત્ર એટલું જ, મને લાગે છે કે જનરલ મૃગાસ્ય કાર્ય સમાન હોવું જોઈએ. મારી આખી સેના તમારા નિયંત્રણમાં છે અને... '

'મને રામ જોઈએ છે,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, તેની આંખો દશરથમાં કંટાળીને સપ્ત સિંધુના બાદશાહને છીનવી રહી હતી. 'અને, મારે પણ લક્ષ્મણ જોઈએ છે. '

કૌશલ્યાને વિશ્વામિત્રની offerફર શું છે તે ખબર નહોતી. જ્યારે, એક તરફ, તે આનંદમાં હતો બીજી તરફ, રામને મહાન wasષિની નજીક પહોંચવાની તક મળશે તેવી સંભાવના સાથે, તે ચિંતિત હતી વિશ્વામિત્ર રામની લશ્કરી કુશળતાનો ઉપયોગ ફક્ત તેના પોતાના અંત માટે કરશે અને પછી તેને છોડી દેશે. તદુપરાંત, કૈકેયી ભરતને તાજ રાજકુમાર તરીકે સ્થાપિત કરવાની રામની ગેરહાજરી દ્વારા પ્રસ્તુત તક સરળતાથી મેળવી શકાય છે. આવી પરિસ્થિતિઓનો સામનો કરતી વખતે કૌશલ્યાએ એકમાત્ર રસ્તો આપ્યો: તેણીએ મૌન આંસુ વહાવી દીધા.

કૈકેયીને આવી કોઈ વિરોધાભાસ ન લાગી. મંથરાની કાવતરા અંગે સંમત થયા બાદ અને તે પહેલાથી જ તેને પોતાને પસ્તાવો થાય છે ઈચ્છો કે તેનો પુત્ર અહીં હોત. 'મહર્ષિ જી ,' કૈકેયીએ કહ્યું, 'ભરતને તમારી સાથે મોકલવા માટે મને બહુમાન થશે. અમે હમણાં જ to— 'હોઈ શકે

વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, 'પરંતુ ભારત અયોધ્યામાં નથી. એવું લાગ્યું કે એવું કંઈ પણ નથી જે તેને ખબર ન હતી.
'તમે સાચા છો, મહર્ષિ જી ' કૈકેયીએ કહ્યું. 'હું આ જ કહેવાનો હતો. આપણે થોડા અઠવાડિયા રાહ જોવી પડી શકે છે. ભરતને પાછો બોલાવવા માટે હું તરત જ સંદેશ મોકલી શકું છું. '
વિશ્વામિત્રએ કૈકેયીની આંખોમાં જોયું. ગભરાયેલી કૈકેયીએ નીચે જોયું, અવગણના વિના જાણે તેના રહસ્યો હતા અચાનક ખુલ્લી પડી. એક અસ્વસ્થ મૌન હતું. ત્યારે વિશ્વામિત્રનો ઘમઘમતો અવાજ ઓરડામાં ભરાયો. 'હું રામ જોઈએ, તમારી મહત્તા; અને લક્ષ્મણ, અલબત્ત. મારે બીજા કોઈની જરૂર નથી. હવે, તમે તેમને મારી સાથે મોકલી રહ્યા છો? કે નહીં? '
'ગુરુ જી ,' સુમિત્રાએ કહ્યું, 'હું વાતચીતમાં ખલેલ પહોંચાડવા માટે હું નિષ્ઠાપૂર્વક માફી માંગું છું. પરંતુ મને લાગે છે કે ત્યાં છે એક મોટો પ્રોટોકોલ ભૂલ. તમે થોડા સમય માટે અમારી સાથે રહી ચૂક્યા છે, પરંતુ અમારા પૂજ્ય રાજ ગુરુ, મહર્ષિ વશિષ્ઠ, હજી તમને મળવાનો આનંદ નથી મળ્યો. શું આપણે તેની હાજરીની કૃપા કરવા અમને તેને શબ્દ મોકલવા જોઈએ? એકવાર તે અહીં આવે પછી અમે અમારી ચર્ચા કરીશું. '
વિશ્વામિત્ર હસી પડ્યા. 'હમ્મ! મેં જે સાંભળ્યું છે તે સાચું છે, છેવટે. ત્રીજી અને જુનિયર-મોસ્ટ ક્વીન સૌથી સ્માર્ટ છે તે બધા. '
'અલબત્ત હું હોશિયાર નથી, મહર્ષિ જી ' એમ શરમ અનુભવતા સુમિત્રાએ પોતાનો ચહેરો લાલચી અનુભવતા કહ્યું. 'હું હતી ફક્ત તે પ્રોટોકોલ સૂચવે છે ... '
'હા. હા, અલબત્ત, 'વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું. 'તમારા પ્રોટોકોલને અનુસરો. તમારા રાજ ગુરુને લાવો. અમે પછી વિશે વાત કરીશું રામ.'
રાજા અને તેની પત્નીઓ ખંડની બહાર દોડી ગયા, મહર્ષિને કેટલાક ભયભીત સેવાભાવીઓ સાથે એકલા છોડી દીધા.

વશિષ્ઠ એકલા ખાનગી શાહી officeફિસમાં ઘૂસી ગયા અને પરિચારકોને બરતરફ કર્યા. તેઓ વહેલા છોડ્યા નહીં વિશ્વામિત્ર એક સ્નીયર સાથે stoodભા થયા, 'તો દિવોદાસ, તમે તેને મારાથી દૂર રાખવા માટે તમે કઇ દલીલોનો ઉપયોગ કરશો?'
વિશ્વામિત્રાએ વશિષ્ઠના *ગુરુકુલ* નામનો હેતુપૂર્વક ઉપયોગ કર્યો હતો , તે નામ જ્યારે તે heષિ બાળક હતું ત્યારે હતું

શાળા.
'હું હવે બાળક નથી, મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર,' વશિષ્ઠે ઇરાદાપૂર્વક નમ્રતાથી કહ્યું. 'મારું નામ વશિષ્ઠ. અને જો તમે મને મહર્ષિ વશિષ્ઠ તરીકે સંબોધન કરો તો હું તેને પસંદ કરીશ. '
વિશ્વામિત્ર નજીક આવ્યો. 'દિવોદાસ, તમારી દલીલો શું છે? તમારું રાજવી પરિવાર કોઈ પણ સંજોગોમાં વિભાજિત ઘર છે. દશરથ પોતાના પુત્રો સાથે ભાગ લેવા માંગતો નથી. કૌશલ્યા મૂંઝવણમાં છે, જ્યારે કૈકેયી નિશ્ચિતરૂપે ભરતને બનવા માંગે છે જે મારી સાથે છે. અને સુમિત્રા, સ્માર્ટ સુમિત્રા, ખુશી છે કે શું આવે છે, તેના એક પુત્ર માટે ગોઠવાયેલ હશે જે જીતે છે. તમે અહીં એકદમ કામ કર્યું છે, *રાજ ગુરુ નથી* ? '
વશિષ્ઠે કાંટાની અવગણના કરી. તે તેના માટે સ્પષ્ટ હતું કે તે કરી શકે તેટલું ઓછું હતું. રામ અને લક્ષ્મણ પાસે હશે વિશ્વામિત્ર સાથે જાઓ, ભલે તે દલીલો કરી શકે.
'કૌશિક,' વશિષ્ઠે વિશ્વામિત્રના નાનપણના નામનો ઉપયોગ કરીને કહ્યું, 'એવું લાગે છે કે તમે ફરી એકવાર તમારી રીતે દબાણ કરશો; પછી ભલે તે કેટલું અનુચિત હોય. '
વિશ્વામિત્રે વશિષ્ટ તરફ વધુ એક પગલું ભર્યું, રાજ ગુરુની ઉપર .ંચક્યું. 'અને એવું લાગે છે કે તમે કરશો ભાગી, ફરી એકવાર. હજી લડતથી ડર્યો, અરે, દિવોદાસ? '
વશિષ્ઠે તેની મુઠ્ઠી સજ્જડ બંધ કરી, પણ તેનો ચહેરો ડેડપેન રહ્યો. 'મેં કદી કેમ કર્યું તે તમે ક્યારેય સમજી શકશો નહીં. તે માટે હતું '
'વધારે સારા માટે?' તેમને વિશ્વામિત્રને અડફેટે લીધા, તેને મધ્ય વાક્ય અટકાવ્યું. 'શું તમે ખરેખર મારો વિશ્વાસ કરો છો? કે? લોકો તેમના કાયરતાને સંભવિત ઉમદા હેતુઓ પાછળ છુપાવે તે કરતાં વધુ દયનીય કંઈ નથી. '
'તમે તમારી કોઈ અભિમાની ક્ષત્રિય રીત ગુમાવી નથી, તમે? તે આશ્ચર્યજનક છે કે તમારી પાસે ખરેખર ટીમેરિટી છે કલ્પના કરો કે તમે મહાદેવ પરશુરામનું પ્રતિનિધિત્વ કરો છો, જેમણે ક્ષત્રિય ઘમંડનો નાશ કર્યો! '
'દરેક વ્યક્તિને મારા પૃષ્ઠભૂમિ, Divodas પરિચિત છે. ઓછામાં ઓછું હું કાંઈ છુપાવીશ નહીં. ' વિશ્વામિત્ર ટૂંકું જોયું માણસ. 'મારે તમારા કિંમતી નાના છોકરાને તમારું સાચું મૂળ જાહેર કરવું જોઈએ? તેને કહો કે મેં શું કર્યું— '
'તમે મને કોઈ તરફેણ નથી કર્યું!' વશિષ્ઠને બૂમ પાડી, આખરે કાબૂ ગુમાવ્યો.
વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, 'હું હમણાંથી એક કરીશ.'
વશિષ્ઠ ફરી વળ્યો અને ઓરડામાંથી બહાર નીકળ્યો. સમય પસાર થવા છતાં, તેને લાગ્યું કે તે હજી બાકી છે ઘમંડી વિશ્વામિત્ર તેમની એકવારની મિત્રતાની સ્મૃતિ માટે સૌજન્યનો એક માંટડિકમ.

અધ્યાય 16

એક અઠવાડિયા પછી, રામ અને લક્ષ્મણ મલયપુત્રોના વડાના વહાણના બલસ્ટ્રેડ પર ashભા રહ્યા, જ્યારે તે નીચે ગયો
સરયુ. તેઓ ગંગા નદીના કાંઠે વિશ્વામિત્રના અનેક *આશ્રમોમાંથી* એક તરફ જતા હતા .
'દાદા , આ જંગી વહાણ મહર્ષિ વિશ્વામિત્રનું છે, જેમ કે આપણી પાછળ ચાલતા બે માણસો પણ,' સડસડાટ બોલી
લક્ષ્મણ. 'ત્યાં ઓછામાં ઓછા ત્રણસો પ્રશિક્ષિત અને યુદ્ધ-સખત લડવૈયાઓ સવાર છે. મેં વિશે વાર્તાઓ સાંભળી છે
તેની ગુપ્ત મૂડી પર હજારો વધુ, જ્યાં પણ છે. ભગવાન પરશુરામના નામમાં તેમને શું જોઈએ છે? '
'મને ખબર નથી,' રામે કહ્યું, કેમ કે તેણે પાણીના અંધારામાં જોયું. મુસાફરી પરનાં દરેકએ ત્યાંથી સુરક્ષિત અંતર રાખ્યું હતું
તેમને. 'આનો કોઈ અર્થ નથી. પરંતુ પિતાએ અમને મહર્ષિ વિશ્વામિત્રને આપણા ગુરુ માનવા આદેશ આપ્યો છે અને તે છે '
' *દાદા* , મને નથી લાગતું કે પિતાની પસંદગી હતી.'
'અને ન તો આપણે કરીએ.'

થોડા દિવસો પછી, વિશ્વામિત્રાએ વહાણોને લંગર છોડવાનો આદેશ આપ્યો. નૌકાઓને ઝડપથી નીચે ઉતારવામાં આવ્યા હતા અને પચાસ લોકો સળંગ થયા હતા
કિનારે પાર, રામ અને લક્ષ્મણનો સમાવેશ થાય છે.
નૌકાઓ ઉઘાડતાંની સાથે, મલયપુત્રાઓ સાંકડી બીચ પર કિનારે કૂદી અને એક માટે જમીન તૈયાર કરવાનું શરૂ કર્યું
પૂજા .
'ગુરુ જી , આપણે અહીં શું કરવાનું વિચારી રહ્યા છીએ ?' નમસ્તે હાથ જોડતાં તેણે નમ્રતાથી રામને પૂછ્યું.
'શું તમારા રાજ ગુરુએ તમને આ સ્થાન વિશે કંઇ શીખવ્યું નથી?' વિશ્વામિત્રને પૂછ્યું, તેની ભમર ભેગી થઈ ગઈ,
તેના ચહેરા પર નિંદાત્મક સ્મિત.
રામ તેમના ગુરુ વશિષ્ઠ વિશે કંઇક અભિનંદન નહીં બોલે. પણ લક્ષ્મણ પાસે એવું કંઈ નહોતું
ફરજો.
'ના ગુરુ જી , તે નથી,' લક્ષ્મણે જોરથી માથું હલાવતાં કહ્યું.
'સારું, આ તે છે જ્યાં ભગવાન પરશુરામએ યુદ્ધમાં જવા માટે પહેલાં પાંચમા વિષ્ણુ ભગવાન વામનને પ્રાર્થના કરી હતી.
કર્તાવીર્ય અર્જુન. '
'વાહ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેણે આજુબાજુ નવા આદરથી જોયું.
વિશ્વામિત્ર કહે છે, 'તેમણે અહીં *બાલ-અતિબલ પૂજા* પણ કરી , અને તેમને આરોગ્ય આપ્યો, અને
ભૂખ અને તરસથી મુક્તિ. '
'ગુરુ જી , હું તમને વિનંતી કરી શકું છું કે,' રામે કહ્યું, 'વિશ્વામિત્ર સમક્ષ આદર સાથે જોડાયેલા તેમના હાથ,' અમને શીખવવા માટે
સરસ. '
લક્ષ્મણ સ્પષ્ટ રીતે અસ્વસ્થ થઈ ગયો. તેને ભૂખ અને તરસથી મુક્ત રહેવાની કોઈ ઇચ્છા નહોતી. તેને તદ્દન ગમ્યું
ખોરાક અને પીણા.
'અલબત્ત,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું. ' *પૂજા કરાવતી* વખતે તમે બંને મારી બાજુમાં બેસી શકો . અસર *પૂજા* ઘટાડે
ઓછામાં ઓછી એક અઠવાડિયા માટે તમારી ભૂખ અને તરસ. તમારા સ્વાસ્થ્ય પર અસર જીવનભર છે. '

થોડા અઠવાડિયામાં જહાજોનો કાફલો સરયુ અને ગંગાના સંગમ પર પહોંચ્યો, ત્યારબાદ તેઓ
ગંગા તરફ પશ્ચિમ તરફ દોરી. તેઓએ થોડા દિવસો પછી એન્કર છોડી દીધું અને કામચલાઉ જેટી પર વહાણો સુરક્ષિત કર્યા.
પાછળ એક હાડપિંજરનો સ્ટાફ છોડીને વિશ્વામિત્ર, રામ અને લક્ષ્મણ બેસો યોદ્ધાઓ સાથે પગપાળા નીકળ્યા.
મંડળની આખરે દક્ષિણ-પૂર્વમાં ચાર કલાક ચાલ્યા બાદ મલયપુત્રોના સ્થાનિક *આશ્રમમાં* પહોંચ્યો
દિશા.
રામ અને લક્ષ્મણને કહેવામાં આવ્યું હતું કે તેઓ તેને બચાવવાનાં પ્રયત્નોને મજબૂત કરવા *આશ્રમમાં* લાવવામાં આવ્યા છે
દુશ્મનના હુમલાઓથી. પરંતુ તેઓએ જે જોયું તે ભાઈઓને સંપૂર્ણ આશ્ચર્યજનક હતું. *આશ્રમ* માટે રચાયેલ ન હતી
કોઈપણ પ્રકારના ગંભીર સંરક્ષણ. હેજ અને કાંટાવાળા ક્રીપરનો મુખ્ય વાડ કદાચ બહાર રાખવા માટે પૂરતો હશે
કેટલાક પ્રાણીઓ, પરંતુ ચોક્કસપણે સશસ્ત્ર સૈનિકોને રોકવા માટે પૂરતા ન હતા. *આશ્રમ* નજીક છીછરા પ્રવાહ
શિબિર ઉપર નિર્ધારિત હુમલોને રોકવા માટે પૂરતા પ્રમાણમાં બેરિકેડ લગાવવામાં આવ્યા ન હતા. ત્યાં કોઈ વિસ્તાર સાફ કરવામાં આવ્યો હતો
બહાર અથવા વાડની અંદર, દૃષ્ટિની લાઇન સસ્તું કરવા માટે. માં કાદવ-દિવાલોવાળી, પરાળ-roofed ઝૂંપડીઓ *આશ્રમ* હતા
એક સાથે ક્લસ્ટર; ગંભીર આગનો ખતરો. બસ, એક ઝૂંપડીમાં આગ લગાડવાની જરૂર હતી, અને જ્વલંત થશે
ઝડપથી *આશ્રમ* દ્વારા ફેલાય છે . તેના બદલે પ્રાણીઓને પણ શિબિરની અંદરના વર્તુળમાં રાખવામાં આવ્યા હતા
સીમાની નજીક, જ્યાંથી તેમની વૃત્તિ હુમલોની સમયસર ચેતવણી પ્રદાન કરશે.
'કંઈક સારું નથી, *દાદા* ,' લક્ષ્મણ તેના શ્વાસ નીચે બોલી ગયો. 'આ શિબિર લાગે છે કે તે નવી વસાહત છે;
તાજેતરમાં, હકીકતમાં. સંરક્ષણો, એકદમ પ્રામાણિકપણે, નકામું અને... '

રામે તેને શાંત રહેવાની આંખોથી સંકેત આપ્યો. લક્ષ્મણે વાત કરવાનું બંધ કરી વિશ્વામિત્રને શોધવા માટે ફેરવ્યું તેમને વ walkingકિંગ. મહર્ષિ મહાકાય લક્ષ્મણ કરતા પણ talંચા હતા.

વિશ્વામિત્રએ કહ્યું, 'તમારું ભોજન કરો, અયોધ્યાના રાજકુમારો.' 'તો પછી વાત કરીશું.'

અયોધ્યાન રાજકુમારો જાતે જ બેઠા હતા, શિબિરના ડેનિઝેન દ્વારા અવગણવામાં આવતા, જેમણે અમલમાં મૂક્યા હતા મલયપુત્રોના સુપ્રસિદ્ધ લશ્કરી વડા અને વિશ્વામિત્રના જમણા હાથના માણસ અરિષ્ટનેમીની સૂચનાઓ. વિશ્વામિત્ર એક *વરિયાળીના* ઝાડ નીચે *સુખાસનમાં* બેઠા : તેના પગ દરેક પગ સાથે એક સામાન્ય ક્રોસ-પગવાળા સ્થાને બંધાયેલા વિરુદ્ધ ઘૂંટણની નીચે tucked. તેના હાથ તેના ઘૂંટણ પર મૂકે છે, હથેળી નીચે છે; તેની આંખો બંધ હતી; રિલેક્સ્ડ યોગિક બિન-સખત ધ્યાન માટે *આસન* .

રાજકુમારો તરફ ધ્યાન દોરતાં લક્ષ્મણે અરિષ્ટનેમીને સહાયક સાથે બોલતા જોયા. ક્ષણોની અંદર, એક સ્ત્રી એક કેસરી *ધોતી* અને બ્લાઉઝ પહેરેલા બે છોડના પાન સાથે રામ અને લક્ષ્મણ પાસે પહોંચ્યા. તેણીએ તેમને ફેલાવી રાજકુમારોની સામે અને તેમના પર ધાર્મિક પાણી છાંટવામાં. તેણીએ કેટલાક યુવા વિદ્યાર્થીઓ સહન કર્યા હતા ખોરાક બાઉલ. મહિલાની સક્ષમ દેખરેખ હેઠળ ખોરાક પીરસવામાં આવતો હતો.

તે સ્મિત આપીને નમસ્તે હાથ જોડીને બોલી, 'કૃપા કરીને ખાય, અયોધ્યાના રાજકુમારો.'

લક્ષ્મણ શંકાસ્પદ રીતે ભોજન તરફ અને પછી અંતરમાં વિશ્વામિત્ર તરફ જોતો. એક કેળાના પાન મૂકવામાં આવ્યા હતા તેમજ મહર્ષિ સામે જેના પર એક એકાંત મૂકવામાં આવી હતી *jambu કહેવાય* ફળ સાથે પવિત્ર કરવામાં આવી હતી ફળ ભારતનું પ્રાચીન નામ, *જંબુદ્વીપ* .

'મને લાગે છે કે તેઓ આપણને ઝેર આપવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે, *દાદા* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'મહેમાનો તરીકે આપણને આ બધુ ભોજન પીરસાય છે, જ્યારે મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર માત્ર એક *જંબુ* ફળ ખાઈ રહ્યા છે . '

'તે ફળ લક્ષ્મણ ખાવા માટે નથી,' તેમ કહ્યું, કેમ કે તેણે રોટલાનો ટુકડો ફાડી નાખ્યો અને થોડી શાકભાજી કા *sc* ી તે.

' *દાદા* !' લક્ષ્મણે કહ્યું, જેમ તેણે રામનો હાથ પકડ્યો, તેને જમવાનું અટકાવ્યું.

રામ હસી પડ્યા. 'જો તેઓ અમને મારવા માગે તો તેમની પાસે વહાણમાં વધુ સારી તકો હતી. આ ખોરાકમાં ઝેર નથી. ખાવું!'

' *દાદા* , તમે બધા પર વિશ્વાસ કરો'

'લક્ષ્મણ જ ખાય છે.'

આંશિક રીતે બળી ગયેલી હેજ ફેન્સીંગ તરફ ઇશારો કરતાં વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું કે 'આ જ સ્થળે તેઓએ હુમલો કર્યો હતો.'

'અહીં, ગુરુ જી ?' રામને પૂછ્યું, જ્યારે તેણે લક્ષ્મણ તરફ નજર ફેરવતા પહેલા એક નજર નાખી ત્યારે તે આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો વિશ્વામિત્ર.

'હા, અહીં,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું.

અરિષ્ટનેમિ મૌનમાં વિશ્વામિત્રની પાછળ .ભી રહી.

રામની અવિશ્વસનીયતા સારી રીતે સ્થાપિત થઈ હતી. તે મોટાભાગના હુમલો જેવું લાગતું નથી. હેજની બે-મીટર પહોળી પટ્ટી ફેન્સીંગ આંશિક રીતે બળી ગઈ હતી. કેટલાક બદમાશોએ પેરાફિન રેડ્યું હતું અને આગ લગાવી દીધી હતી; તેઓ ન જોઈએ તેની પાસે પૂરતી માત્રા છે, વ્યવહારીક રીતે આખી વાડ હજી અકબંધ હતી. વાંદલોએ પ્રહાર કર્યા જ હશે રાત્રિનો સમય, જ્યારે હેજ પર ઝાકળની રચનાએ તેમના શોખીન પ્રયત્નોને આગ ચાંપી દીધા હતા.

આ સ્પષ્ટપણે વ્યાવસાયિકો ન હતા.

રામએ ફેન્સીંગમાં નાના ભંગ કરીને સીમાની બહાર નીકળી અને આંશિક રીતે સળગાવેલો ભાગ બનાવ્યો કાપડ.

લક્ષ્મણ ઝડપથી તેના ભાઈની પાછળ ગયો, રામ પાસેથી કાપડ લઈ તેને સૂંઘ્યો, પણ કોઈ જ્વલનશીલ શોધી કા .્યું પદાર્થ. 'તે *અંગ્વાસ્ત્રમમાંથી* કાપડનો ટુકડો છે . તેમાંથી કોઈએ આકસ્મિક રીતે તેના પોતાના કપડાને આગ લગાવી દીધી હશે. ઇડિયટ! '

લક્ષ્મણની નજર છરી પર પડી; તે તેના ભાઈને સોંપતા પહેલા તેની નજીકથી તપાસ કરી. તે જૂનું અને કાટવાળું હતું, જોકે સારી તીક્ષ્ણ; તે સ્પષ્ટ રીતે કોઈ વ્યાવસાયિક સૈનિકનું નથી.

રામે વિશ્વામિત્ર તરફ જોયું. 'ગુરુ જી , તમારા ઓર્ડર શું છે ?'

વિશ્વામિત્રએ કહ્યું કે, ' તમારે આ હુમલાખોરોને શોધવાની મને જરૂર છે કે જેઓ આપણી વિધિઓ અને અન્ય *આશ્રમ* પ્રવૃત્તિઓને અવરોધે છે.' 'તેઓ નાશ કરવો જ જોઇએ. '

ચિડાયેલા લક્ષ્મણને અંદર બેસાડ્યો. 'પણ આ લોકો પણ નથી…'

રામે મૌન માટે સંકેત આપ્યો. 'ગુરુ જી , હું તમારા આદેશોનું પાલન કરીશ , કેમ કે મારા પિતાએ મને તે કરવાનું કહ્યું છે. પરંતુ તમારે મારી સાથે પ્રમાણિક રહેવાની જરૂર છે. જ્યારે તમારી પાસે ઘણા સૈનિકો હોય ત્યારે તમે અમને અહીં કેમ લાવ્યા છો આદેશ? '

વિશ્વામિત્રએ જવાબ આપ્યો, 'કેમ કે તમારી પાસે કંઈક છે જે મારા સૈનિકો પાસે નથી.'

'પેલું શું છે?'

'અયોધ્યા લોહી.'

'આમાં શું ફરક પડે છે?'

'હુમલો કરનારાઓ જૂની કોડના અસુર છે.'

'તેઓ અસુરો છે ?!' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી. 'પરંતુ ભારતમાં હજી વધુ અસુર બાકી નથી. તે રાક્ષસો માર્યા ગયા ભગવાન રુદ્ર દ્વારા લાંબા સમય પહેલા. '

વિશ્વામિત્રાએ લક્ષ્મણ તરફ ઉત્સાહથી જોયું. 'હું તમારા મોટા ભાઈ સાથે વાત કરું છું.' રામ તરફ ફરીને, તે કહ્યું, 'જૂની કોડના અસુરો અયોધ્યાન પર હુમલો કરવાનું સ્વપ્ન જોશે નહીં.'

'કેમ, ગુરુ જી ?'

'શુક્રચાર્યનું સાંભળ્યું છે?'

'હા, તે અસુરનો ગુરુ હતો. તે અસુરો દ્વારા પૂજા પામ્યા હતા, અથવા હતા. '

'અને શુ તમે જાણો છો શુક્રચાર્ય ક્યાંથી હતા?'

'ઇજિપ્ત.'

વિશ્વામિત્ર હસી પડ્યા. 'હા, તે તકનીકી રીતે સાચું છે. પરંતુ ભારતનું હૃદય મોટું છે. જો કોઈ વિદેશી અહીં આવે છે અને સ્વીકારે છે

અમારી ભૂમિ તેની માતૃભૂમિ તરીકે, તે હવે વિદેશી નથી, તે ભારતીય બને છે. શુક્રચાર્ય અહીં ઉછરેલા હતા. કરી શકે છે તમે ધારી શકો છો કે ભારતનું કયું શહેર તેમનું વતન હતું? '

'આશ્ચર્યથી રામની આંખો પહોળી થઈ ગઈ. 'અયોધ્યા ?!'

'હા, અયોધ્યા. જૂની સંહિતાના અસુરો કોઈપણ અયોધ્યાન પર હુમલો નહીં કરે, કારણ કે તે જમીન તેમના માટે પવિત્ર છે. '

બીજા *પ્રહરના* પહેલા કલાકે, બીજા દિવસે, રામ, લક્ષ્મણ અને અરિષ્ટનેમિ *આશ્રમની* બહાર *નીકળ્યા* . પચાસ સૈનિકોની સાથે, તેઓ દક્ષિણ દિશા તરફ આગળ વધ્યા. સ્થાનિક અસુરા વસાહત હોવાનું માનવામાં આવતું હતું એક દિવસની સવારી કરતા થોડો વધારે.

'મને તેમના નેતાઓ, અરિષ્ટનેમિ જી વિશે કહો ,' રામે આદરપૂર્વક મલયપુત્રોના સૈન્ય પ્રમુખને પૂછ્યું.

લક્ષ્મણ જેટલી ઉંચાઇમાં અરિશ્તાની સમાન હતી, પરંતુ યુવા રાજકુમારથી વિપરીત, દુર્બળ હતા, લગભગ અસ્થિર. તેણે પહેર્યું એ તેના જમણા ખભા ઉપર એક *આંગ્વેસ્ટ્રમ વડે* કેસર *ધોતી* , તેનો એક છેડો તેના જમણા હાથની આસપાસ લપેટાયો હતો. તેણે *જાનૌ* દોરો પહેર્યો ; તેનું મુગ્ધ માથું અને તાજ પર વાળની ગૂંથેલી વાળ તેના બ્રાહ્મણનાં ચિહ્નો હતા પૂર્વજો. જોકે, મોટાભાગના બ્રાહ્મણોથી વિપરીત, અરિષ્ટનેમીના ઘઉંના શરીરમાં યુદ્ધની કલ્પના હતી scars. એવી અફવા છે કે તે સત્તર વર્ષથી વધુ ઉંમરનો છે, જોકે તે વીસ કરતા મોટો દિવસ લાગતો નથી. કદાચ મહર્ષિ વિશ્વામિત્રએ તેમને ભગવાનનો પીણું રહસ્યમય સોમરસનું રહસ્ય જાહેર કર્યું હતું. તેના વિરોધી વૃદ્ધત્વ ગુણધર્મો બે સો વર્ષની આશ્ચર્યજનક વય સુધી એકને સ્વસ્થ રાખી શકે છે.

'અસુરની ટુકડીનું નેતૃત્વ તાડકા નામની એક મહિલા કરે છે, જે તેમના મૃત સ્ટાફ સુમાલીની પત્ની છે.' અરિષ્ટનેમિ. 'તડાક રક્ષા કુળનો છે.'

રામ ભડકી ગયો. 'મેં વિચાર્યું કે રક્ષાસ દેવ સાથે જોડાયેલા હતા, અને વિસ્તરણ દ્વારા, તેમના વંશજો: અમને.'

'રક્ષાઓ યોદ્ધાઓ છે, રાજકુમાર રામ. તમે જાણો છો કે શબ્દ "રક્ષાસ" નો અર્થ શું છે? તે પરથી આવ્યો છે સંરક્ષણ માટેનો જૂની સંસ્કૃત શબ્દ, *રક્ષા* . એવું કહેવામાં આવે છે કે રક્ષા શબ્દ તેમના પીડિતો પાસેથી બનવા માટે પૂછતા ઉદ્ભવ્યો તેમનાથી સુરક્ષિત ". તેઓ પ્રાચીન કાળના શ્રેષ્ઠ ભાડૂતી હતા. કેટલાક લોકોએ દેવો સાથે જોડાણ કર્યું હતું, જ્યારે અન્ય લોકો અસુરોમાં જોડાયા. રાવણ પોતે અર્ધ રક્ષા છે. '

'ઓહ!' રામે ઉશ્કેરાઇને કહ્યું, તેની ભમર ઉછળતી હતી.

અરિષ્ટનેમિ ચાલુ રાખ્યું. 'તાડાકા પંદર સૈનિકોનું સૈન્ય સંભાળે છે, જેના નેતૃત્વમાં તેનો પુત્ર સુબહુ છે. મહિલાઓની સાથે, બાળકો અને વૃદ્ધો, સમાધાન પચાસથી વધુ લોકોથી બનેલું હોવું જોઈએ. '

રામ ભડકી ગયો. *ફક્ત પંદર સૈનિકો?*

આગલી સવારે વહેલી સવારે, પાર્ટીએ તેઓની ગતરોજ રાત્રે ગોઠવેલા હંગામી શિબિરને છોડી દીધી.

'અસુરા શિબિર અહીંથી એક કલાકની સવારી છે,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'મેં અમારા સૈનિકોને શોધી કા .વા કહ્યું છે સ્કાઉટ અને શક્ય ફાંસો. '

તેઓ સવાર થતાં જ, રામે તેનો ઘોડો અરિષ્ટનેમી તરફ દોર્યો, સ્પષ્ટપણે આગળની વાતચીત લાદવાનો ઇરાદો સ્પર્શેન્દ્રિય સૈનિક. રામે કહ્યું, 'અરિષ્ટાનીમી જી ,' મહર્ષિ વિશ્વામિત્રએ જૂની સંહિતાના અસુરનો ઉલ્લેખ કર્યો. તે ફક્ત પચાસના આ બેન્ડને જ સમાવી શકતા નથી. પચાસ લોકો પ્રાચીન કોડ જીવંત રાખી શકતા નથી. ક્યાં છે અન્ય? '

અરિષ્ટનેમિ હસ્યાં પણ જવાબ આપ્યો નહીં. *આ છોકરો સ્માર્ટ છે. મારે ગુરુજીને* તેમનાથી *સાવચેત રહેવાની ચેતવણી આપવી જોઈએ શબ્દો.*

રામે તેની પૂછપરછ ચાલુ રાખી. 'જો તેઓ ભારતમાં હોત, તો અસુરોએ આપણા પર હુમલો કર્યો હોત દેવોના વંશજો. આ સૂચવે છે કે તેઓ અહીં ન હોવા જોઈએ. તેઓ ક્યાં છે?'

અરિષ્ટનેમિએ અસ્પષ્ટ રીતે નિસાસો નાખ્યો અને ઝાડની ગાense છાપ તરફ નજર નાખી, જે પ્રકાશને ઝગમગતા અટકાવે દ્વારા. તેણે રાજકુમારને સત્ય સાથે બંધન કરવાનું નક્કી કર્યું. 'તમે વાયુપુત્રો વિશે સાંભળ્યું છે?'

'અલબત્ત, મારી પાસે છે,' રામે કહ્યું. 'કોણ નથી? તેઓ અગાઉના મહાદેવ ભગવાન રુદ્ર દ્વારા પાછળ રાખવામાં આવેલ આદિજાતિ છે. જે રીતે તમારા લોકો પાછલા વિષ્ણુ ભગવાન પરશુરામ દ્વારા પાછળ રાખવામાં આવ્યા છે. વાયુપુત્રોને સોંપવામાં આવે છે જ્યારે પણ arભો થાય ત્યારે ભારતને દુષ્ટથી બચાવવા. તેઓ માને છે કે તેમાંથી એક વધશે અને બીજો બનશે સમય આવે ત્યારે મહાદેવ. '

અરિષ્ટનેમિ ભેદી રીતે હસ્યાં.

'પણ આનો અસુરો સાથે શું સંબંધ છે?' રામને પૂછ્યું.

અરિષ્ટનેમિની અભિવ્યક્તિ બદલાઇ નહીં.

'મહાન ભગવાન રુદ્ર દ્વારા, વૈરુપુત્રો ભારતના શત્રુઓને અસુરોને આશરો આપી રહ્યા છે?'

અરિષ્ટનેમિનું સ્મિત વિસ્તર્યું.

અને તે પછી, સત્ય રામને ફટકાર્યું. 'અસુરો વાયુપુત્રોમાં જોડાયા છે ...'

'હા, તેઓ પાસે છે.'

રામ ગભરાઈ ગયો. 'પણ, કેમ? અમારા પૂર્વજોએ ભારતમાં અસુર સામ્રાજ્યનો નાશ કરવા માટે ઘણી મોટી લંબાઈ કરી. તેઓ બધા દેવ અને તેમના વંશને નફરત કરવી જોઈએ. અને અહીં તેઓ એક જૂથમાં જોડાયા છે, જેનો એકમાત્ર હેતુ છે ભારતને દુષ્ટથી બચાવો; શા માટે તેઓ તેમના નશ્વર દુશ્મનોના વંશજોનું રક્ષણ કરી રહ્યા છે? '

'હા, તેઓ છે, તેઓ નથી?'

રામ સ્તબ્ધ થઈ ગયો. 'પણ, કેમ?'

'કારણ કે ભગવાન રુદ્રએ તેમને એમ કરવા આદેશ આપ્યો.'

આનો હવે કોઈ અર્થ નથી! રામ માનતાથી આગળ આઘાત પામ્યો હતો, પરંતુ વધુ મહત્ત્વની વાત એ છે કે બૌદ્ધિક રીતે ઉશ્કેરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે એક આશ્ચર્યજનક અભિવ્યક્તિ સાથે આકાશ તરફ જોયું. *પુરૂષવાચીના લોકો ખૂબ જ વિચિત્ર છે, તેમાં કોઈ શંકા નથી; પરંતુ તે પણ ભવ્ય!* તે હવે આવા કેટલાક ક્વિક્સોટિક જીવોને મળવા માટે જઇ રહ્યો હતો.

પરંતુ શા માટે તેઓનો નાશ થવો જોઈએ? તેઓએ કયો કાયદો તોડ્યો છે? મને ખાતરી છે કે અરિષ્ટનેમી જી જાણે છે. પરંતુ તે કહેશે નહીં મને. તે મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર પ્રત્યે વફાદાર છે. મારે અસુરો વિષે થોડીક વધુ માહિતી મેળવવાની જરૂર છે, તેના બદલે આંખ આડા કાન કરવા તેમને હુમલો.

રામ અચાનક જાગૃત થઈ ગયા કે રામ ભડભડ થઈ ગયું, લગભગ જાણે કે અરિષ્ટનેમી તેનું નિરીક્ષણ કરી રહી છે તેના મનને વાંચવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો છે.

માઉન્ટ થયેલ પલટુન અડધા કલાક સુધી સવારી કરી રહ્યું હતું જ્યારે રામે શાંતિથી તેમને રોકવાના સંકેત આપ્યા. દરેક

તરત જ તેમની લગામ ખેંચી, લક્ષ્મણ અને અરિષ્ટનેમીએ તેમના ઘોડાઓને નરમાશથી રામ તરફ દોર્યા.
'આગળ,' રામે ફફડાટ મચાવતા કહ્યું, 'તે ઝાડ ઉપર .ે ચો.'
પચાસ મીટરની આગળ, એક દુશ્મન સૈનિક , અંજીરના ઝાડ પર બાંધેલા *માંચન* પર બેઠો , જેની આસપાસ *વીસમીટર* જેટલો હતો
જમીન. કેટલીક શાખાઓ તેને છુપાવવાના નિરર્થક પ્રયત્નમાં સામે ખેંચાઈ હતી.
'ઈડિયટ્સ પણ યોગ્ય રીતે છદ્મવેષ નથી' નફરતના સાથે લક્ષ્મણ whispered.
અસુર સૈનિક લાલ *ધોતી* પહેરેલો હતો *;* જો હેતુ જાસૂસ અથવા ચોકીદાર તરીકે સેવા આપવાનો હતો, તો અસર થઈ
વિનાશક, રંગ તેની હાજરી માટે ચીસો પાડ્યો; કાગડાની પરેડમાં પોપટની જેમ.
'લાલ એનો પવિત્ર રંગ છે', એમ અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'જ્યારે પણ તેઓ યુદ્ધમાં જાય છે ત્યારે તે પહેરે છે.'
લક્ષ્મણ અતુલ્ય હતો. 'પરંતુ તે જાસૂસ માનવામાં આવે છે, યોદ્ધા નથી! એમેચર્સ! '
રામે તેના ખભા પર લપસીને ધનુષ કા removedયું અને શબ્દમાળાના પુલનું પરીક્ષણ કર્યું. તેણે આગળ ઝૂકીને તેને ઘસ્યો
ઘોડો ગળુ તે એક નરમ ધૂન વળેલું તરીકે; પ્રાણી સંપૂર્ણપણે સ્થિર બની ગયો. રામે બાંધી ગિરિમાળામાંથી એક તીર ખેંચ્યું
તેની પીઠ પર, તેને ખટખટાવ્યો અને ઝડપથી લક્ષ્ય રાખીને શબ્દમાળા ખેંચી લીધી. તેણે તેના છૂટા થમ્બને કાlicી અને તીર કા firedી નાખ્યું.
આ મિસાઇલ તેના લક્ષ્ય તરફ આગળ વધતી વખતે વિકરાળ રૂપે કાપતી હતી, તેની નિશાન ચોકસાઇથી ફટકારી હતી: જાડા દોરડા જેણે તેને પકડ્યો હતો.
માચન જગ્યાએ. તે તરત જ રસ્તો આપ્યો અને અસુર નીચે તૂટી પડ્યો, તેની ડાળીઓને તેની નીચે તરફ લગાવી
પ્રવાસ. આનાથી અસરકારક રીતે તેનો પતન તૂટી ગયો અને તે જમીન પર ઉતર્યો, વ્યાજબી રીતે ઈજાગ્રસ્ત.
રામની ઉત્કૃષ્ટ તીરંદાજી પર અરિષ્ટનેમિ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા. *આ છોકરો પ્રતિભાશાળી છે.*
'તરત જ શરણાગતિ આપો અને તમને નુકસાન થશે નહીં', રામે આશ્વાસન આપ્યું. 'અમને ફક્ત તમારા તરફથી કેટલાક જવાબોની જરૂર છે.'
અસુર ઝડપથી તેના પગ પર ઉભો થયો. તે ખરેખર એક યુવક હતો, પંદર વર્ષથી વધુ ઉંમરનો નહોતો. તેનો ચહેરો વળી ગયો હતો
ગુસ્સો અને અણગમો સાથે. તેણે મોટેથી થૂંક્યો અને પોતાની તલવાર ખેંચવાનો પ્રયાસ કર્યો. કેમ કે તેણે તેના અન્ય સાથે સ્કેબાર્ડ પકડ્યો ન હતો
તેને સ્થિર કરવા માટે, તે ફક્ત તલવાર અટકી જવામાં સફળ રહ્યો. તેણે શ્રાપ આપ્યો અને સખત યાન્ક કર્યું અને બ્લેડ આખરે
મફત આવ્યા. અરિષ્ટનેમિએ તેના ઘોડા ઉપરથી કુદીને આકસ્મિક રીતે તેની તલવાર ખેંચી.
'અમે તમને મારવા નથી માંગતા,' રામે કહ્યું. 'મહેરબાની કરીને સમર્પણ કરો.'
લક્ષ્મણે નોંધ્યું કે ગરીબ છોકરાની તલવારની ઇચ્છા પરની પકડ એ બધી ખોટી હતી; તે ઉપકારક જેવું હતું, જે ઝડપથી કરશે
તેને થાકેલા. ઉપરાંત, તલવારનું વજન તેના હાથ દ્વારા લેવામાં આવ્યું હતું, તેના ખભા અને ટ્રાઇસેપ્સની જગ્યાએ, તે રીતે
હોવું જોઈએ. તેણે હિલ્ટને હિલ્ટની દૂરની ધારથી પકડ્યો હતો; તે ફક્ત તેના હાથથી પછાડવામાં આવશે!
મોટેથી ચીસો પાડતા પહેલા અસુર ફરી છૂટી ગયો. 'તું કીડાની મલમની! શું તમે વિચારો છો કે તમે અમને પરાજિત કરી શકો? સાચુ

ભગવાન અમારી સાથે છે. તમારા ખોટા દેવ તમારી રક્ષા કરી શકતા નથી! તમે બધા મરી જશો! મરો! મરો! '
'આપણે અહીં કેમ છે, આ ભ્રમણાઓનો શિકાર કરીએ છીએ?' લક્ષ્મણે હાથ ઉપાડ્યા.
રામે લક્ષ્મણની અવગણના કરી અને ફરી નમ્રતાથી યુવા યોદ્ધા સાથે વાત કરી. 'હું તમને વિનંતી કરુ છું. તમારા ફેંકી દો
શસ્ત્ર. અમે તમને મારવા નથી માંગતા. મહેરબાની કરીને. '
અસુરને ડરાવવાના ઇરાદે અરિષ્ટનેમિ ધીમે ધીમે આગળ વધવા માંડી. અસર, જોકે, ખૂબ હતી
વિરુદ્ધ.
અસુર મોટેથી ચીસો પાડ્યો. *'સત્યમ્ એકમ!'*
સાચું એક!
તેણે અરિષ્ટનેમી પર આરોપ લગાવ્યો. તે બધું એટલી ઝડપથી બન્યું કે રામને દખલ કરવાનો સમય ન હતો. અસુરાએ પ્રહાર કરવાનો પ્રયાસ કર્યો
હત્યા-હડતાલ કરવાનો હેતુ ધરાવતા, માનક ડાઉનવર્ડ સ્લાઈસવાળી અરિષ્ટનેમી. પરંતુ તે પૂરતો ન હતો
તેના વિરોધીને. Tallંચા અરિશ્તાનેમીએ ચપળતાથી પાછા વહીને આ ફટકો ટાળ્યો.
'બંધ!' અરિષ્ટનેમીને ચેતવણી આપી.
યુવાન સૈનિક, જો કે, જોરથી ચીસો પાડ્યો, પોતાની તલવારનો હાથ ખસેડ્યો, અને ડાબી બાજુથી ઝૂલ્યો. તેની પાસે હોવું જોઈએ
આ બેકહેન્ડ પ્રયાસ માટે તેના બંને હાથનો ઉપયોગ કર્યો. તે પછી પણ, તે કોઈ માણસ સામે ભૂલ થઈ હોત
અરિષ્ટનેમિની તાકાત. મલયપુત્ર સખત રીતે ઝૂકી ગયો, તેનો ફટકો એટલો શક્તિશાળી હતો કે અસુરની તલવાર તેની બહાર ઉડી ગઈ
હાથ. વેગ ગુમાવ્યા વિના, અરિષ્ટનેમીએ એક angleંચા ખૂણામાંથી કાપી નાખી અને અસુરની છાતીને લાફો માર્યો. કદાચ
તેને શરણાગતિમાં ડરાવી દેવાની આશા છે.
અરિષ્ટનેમિએ પાછો પગ મૂક્યો અને પોતાની તલવારની મદદને ઇશારામાં નરમ ભૂમિ તરફ દોરી કે તેનો અર્થ ના
નુકસાન તેણે મોટેથી કહ્યું, 'બસ પાછો પગથિયું. હું તમને મારવા નથી માંગતો. હું મલયપુત્ર છું. ' પછી, તેના શ્વાસ હેઠળ, નીચા
માત્ર અસુરોએ સાંભળવું પૂરતું છે, અરિષ્ટનેમિએ સૂત્રોચ્ચાર કર્યા, 'શુક્રાચાર્યનું ડુક્કર.'
ગુસ્સે ભરાયેલા અસુરએ અચાનક તેની પીઠના નાના ભાગમાં બાંધેલા સ્કેબાર્ડમાંથી છરી ખેંચી આગળ ધપાવી,
ચીસો પાડી, 'મલયપુત્ર કૂતરો!'
અરિષ્ટનેમિ સહજતાથી પાછા પગથિયા પડી, સંરક્ષણમાં તેના હાથ ઉપર લાવ્યા. તેના જમણા હાથમાં પકડેલી તલવાર આવી
આડી અપ. અસુર ખાલી અરિષ્ટનેમીની તલવારમાં દોડી ગયો, તેના પેટમાંથી બ્લેડ કાપીને સાફ થઈ ગયું.
'દમમિત!' પાછા ફર્યા અને તલવાર ખેંચીને બહાર નીકળતાં અરિશ્તાનેમીને શાપ આપ્યો. તે રામ તરફ વળ્યો, આંખો ભરાઈ ગઈ
પસ્તાવો સાથે.
સ્તબ્ધ અસૂરાએ તેની ચાકુ કા droppedી અને તેના પેટની નીચે, લોહીથી, જે યુક્તિ તરીકે શરૂ થયું અને નીચે જોયું.
ક્ષણોની અંદર, સતત વધતી તીવ્રતા સાથે વિસ્ફોટ. આઘાતનો આંચકો એ પીડાને કા blockedી નાખ્યો હતો,
અને તેમણે તેમના શરીર પર stared છતાં તરીકે તેને બીજી માતાનો હતી. જ્યારે તે તેના માટે ખૂબ બન્યું ત્યારે તે જમીન પર પડી ગયો
નિયંત્રિત કરવા માટે મગજ. તે ચીસો પાડતો હતો, પીડા કરતાં ડરથી વધુ.
અરિષ્ટનેમિએ હતાશામાં પોતાનું ieldાલ જમીન પર ફેંકી દીધું. 'મેં તને રોકાવાનું કહ્યું, અસુરા!'
રામે માથું પકડ્યું. 'ભગવાન રુદ્ર, દયાળુ થાઓ ...'
અસુર અસહાય દોડધામ કરી રહ્યો હતો. હવે તેને બચાવવા માટે કોઈ નહોતું. લોહીના પ્રવાહનું બળ સ્પષ્ટ હતું
સંકેત છે કે તલવાર ઘણા મહત્વપૂર્ણ અંગો અને ધમનીઓ વીંધ્યું હતું. તે દબાણ કરે તે પહેલાં તે ફક્ત સમયની વાત હતી
મૃત્યુ.
મલયપુત્ર રામ તરફ વળ્યા. 'મેં તેને ચેતવણી આપી હતી ... તમે તેને ચેતવણી આપી હતી ... તે હમણાં જ અંદર ગયો ...'
રામે આંખો બંધ કરી અને હતાશામાં માથું હલાવ્યું. 'આ ગરીબ મૂર્ખને તેની દુeryખમાંથી બહાર કા .ો.'
અરિષ્ટનેમિએ તેના પગમાં પડેલી અસુર તરફ જોયું. તે એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો. તે નજીક નમ્યો, જેથી તેની
અભિવ્યક્તિ ફક્ત અસુરાને જ દેખાતી હતી, અને તેણે રામનો આદેશ આપ્યો તે પહેલાં થોડુંક સ્નીયર કર્યું.

પ્રકરણ 17

રામે પાર્ટીને ફરી એક વાર અટકવાનો સંકેત આપ્યો.
લક્ષ્મણે કહ્યું, 'આ લોકો અસમર્થતાની બધી મર્યાદાથી બહાર છે,' જ્યારે તેણે પોતાનો ઘોડો પોતાના ભાઈની નજીક ચલાવ્યો.
રામ, લક્ષ્મણ અને અરિષ્ટનેમીએ અંતરા તરફ જોયું, તે સમયે તે અસુર શિબિર જેવો દેખાય છે. તેઓ હતા
પોતાની જાતને એક ઘેરાયેલા ઘેરાબંધી માટે બેરિકેડ કરે છે, પરંતુ તે લશ્કરી પ્રતિભાનું બરાબર સ્ટર્લિંગ ઉદાહરણ નહોતું. આખું
શિબિર ઘેરાયેલા woodenંચા લાકડાના પેલિસેડ ફેન્સીંગથી ઘેરાયેલા હતા, શણ દોરડા સાથે મળીને રાખવામાં આવતા હતા. જ્યારે આ એ
તીર, ભાલા અને અન્ય મિસાઇલો સામેનો પૂરતો સંરક્ષણ, સારી આગથી આ બેરિકેડથી કબાટ થશે. એ
શિબિર દ્વારા વહેતો પ્રવાહ બેકાબૂ છોડી ગયો હતો. યોદ્ધાઓ માટે પગથી ચાલવું તે ઘણું wasંડો હતો, પરંતુ
માઉન્ટ સૈનિકો સરળતાથી સરળતાથી સવારી કરી શકે છે.
'મને ખાતરી છે કે તેઓ કલ્પના કરે છે કે પ્રવાહમાં છૂટાછવાયા ઉદઘાટન અવ્યવસ્થિત માટે બાઈક તરીકે કામ કરશે,'
અરિષ્ટનેમિ.
જાણે કે શત્રુના ઘોડેસવાર છીછરા પ્રવાહ પર સવારી કરીને હુમલો કરવાનો પ્રયાસ કરે તેવી અપેક્ષા રાખતા, અસૂરોએ ખોદકામ કર્યું હતું
દૂર કાંઠે નાનું ખાઈ, કાંઠે જ ટૂંકું, જે અસભ્ય રીતે છદ્મવેજી થઈ ગયું હતું. અસુર આર્ચર્સનો, છુપાયેલા
ખાઈની અંદર, એકવાર તેઓ મધ્ય-પ્રવાહમાં હતા ત્યારે દુશ્મન રાઇડર્સ પર તીરનો વરસાદ વરસાવશે. સિદ્ધાંતમાં, તે એક હતું
અસરકારક લશ્કરી યુક્તિ. આ ફાંસીની સુંદરી અને કલાપ્રેમી હતી.
રામને ખાઈની સંભાવનાને ચેતવણી આપતી નજીકથી જમીનમાંથી નીરસ છંટકાવ સંભળાયો. તેના કારણે
પ્રવાહની નિકટતા, પાણી વહી ગયું હતું, ખાઈ લપસી રહ્યું હતું; તે પર્યાપ્ત ન હતી
વોટરપ્રૂફ સૈનિક લપસી ગયો હશે.
કલાપ્રેમી તેજસ્વીતાના બીજા સ્ટ્રોક જેવું લાગતું હતું, *અસૂરોએ ઝાડની* ટોચ પર *માંચન* બનાવ્યું હતું , જેવું લાગે છે
ખાઈ અવગણીને. *માચન* આર્ચર્સનો સાથે માણસ છે, મન જ વિચાર સાથે બાંધવામાં આવ્યું હતું જે કરશે
પ્રવાહ ઓળંગી દુશ્મન સૈનિકો પર આગ. જો કે, *માંચન* ખાલી હતો. આણે રામને એક સરળ ઉપાય આપ્યો
ખાંડમાં છુપાયેલા અસુર સૈનિકોની બાબત.
રામ ઘોડાના કાનમાં ધીમેથી કુટિલ થઈ ગયો; પ્રાણી સ્થિર થઈ જતાં, તે એક તીર માટે પહોંચ્યો, તેને એક પ્રવાહીમાં ઠેકડી મારી
ચળવળ અને ધ્યેય લીધો.
'તીર ફ્લાઇટમાં વળાંક આપી શકશે નહીં અને બળથી, રાજકુમાર સાથે ખાઈમાં આવી શકશે નહીં,' અરિશ્તાનેમીએ વાંધો કર્યો. 'તેઓ છે
જમીનની inંડા સ્થાને તમે આ વખતે તેમને હિટ નહીં કરી શકો. '
જેમ જેમ રામ પવનને સમાયોજિત કરી રહ્યો હતો, ત્યારે તેણે ફફડાટ મચાવ્યો, 'હું renchર્નિસ્તાનીમી જી ખાઈ માટે લક્ષ્ય રાખતો નથી .'
તેણે તારને પાછો ખેંચી લીધો અને મિસાઇલને બહાર કા asતી વખતે તેણે ફ્લેચિંગને ફ્લિક કર્યું, જેથી તે તીરને જબરદસ્ત સ્પિન કરી રહ્યો
આગળ sped. આ મિસાઇલ મુખ્ય દોરડાને *મારે છે જે માચને ટેથર કરે છે*, તેને સાફ રીતે *કાપી નાખે છે* . જેમ જેમ દોરડું તૂટી ગયું, તેમ
લોગ છૂટક આવ્યા અને ગાજવીજ થઈ, ઘણા જમણા ખાઈમાં પડ્યા.
'તેજસ્વી!' અરિષ્ટનેમિ હસી પડ્યાં.
આ એવા લોગ હતા જેની સાથે *માચાન* બનાવવામાં આવ્યું હતું: ઘાયલ કરવા માટે પૂરતું સારું, મારવા માટે નહીં. ઉન્મત્ત અવાજ ઉભો થયો
ખાઈ માંથી.
લક્ષ્મણે રામ તરફ જોયું. 'આપણે જોઈએ'
'ના,' તેણે લક્ષ્મણને અટકાવ્યો. 'અમે રાહ જુઓ અને જોઈશું. હું યુદ્ધ શરૂ કરવા માંગતો નથી. હું તેમને જીવંત લેવાની આશા રાખું છું. '
અરિષ્ટનેમીના હોઠ પર એક મૂર્ખ સ્મિત વગાડ્યું.
ખાઈમાંથી ત્રાસ અને ગુસ્સોનો અવાજ નીકળતો રહ્યો. કદાચ અસુરો લ theગ્સને સાફ કરી રહ્યા હતા
તેમના પર ઉતર્યા હતા. ટૂંક સમયમાં પૂરતું, એક અસુરા પોપ અપ થઈ ગયું, ત્યારબાદ અન્ય લોકો પોતાને ખેંચીને લઈ ગયા. સૌથી ઉંચું,
દેખીતી રીતે જ નેતા, તેના માણસો પર સર્વેક્ષણ કરે છે. તે બદનામ તરફ વળ્યો અને તેના વિરોધીઓને જોતો રહ્યો.
'તે સુબાહુ છે', અરિષ્ટનેમીએ offeredફર કરી. 'તાડાકાનો પુત્ર અને તેમના લશ્કરી વડા.'
સુબાહુનો ડાબા હાથ નીચે પડી ગયેલા લોગથી વિસ્થાપિત થઈ ગયો હતો, પરંતુ તે બાકીનો ભાગ નુકસાન પહોંચાડ્યો. તેણે તેની બહાર કા .ી
તલવાર આમ કરવા માટે થોડો પ્રયત્ન કરવો પડ્યો, કારણ કે ડાબા હાથની ઇજાથી તે અક્ષમ થઈ ગઈ હતી, અને તે તેનો હાથ પકડી શક્યો ન હતો
સ્કેબાર્ડ તેણે પોતાની તલવાર એકદમ પકડી રાખી અને અવજ્ inામાં ગર્જના કરી. તેના સૈનિકો તેના સંકેતને અનુસરે છે.
રામ હવે સારી રીતે મલમ્યા હતા. તે જાણતું ન હતું કે આ મૂર્ખ વીરતા પર હસવું અથવા વધાવવું, અથવા
સાંભળેલ નહીં મૂર્ખતા પર સરહદ.
'ઓહ, ભગવાન પરશુરામની ખાતર,' લક્ષ્મણને કરંટ આપ્યો. 'શું આ લોકો પાગલ છે? તેઓ જોઈ શકતા નથી કે અમારી પાસે પચાસ છે
અમારી બાજુ પર સૈનિકો માઉન્ટ? '
' *સત્યમ્ એકમ!* 'સુભહુને નમન કર્યું.
' *સત્યમ્ એકમ!* 'બીજા અસુરોએ બૂમ પાડી.
રામ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયા કે અસુરઓ ગુરુ હોવા છતાં પણ જે મૂર્ખતા જેવું લાગે છે તે ચાલુ રાખે છે

વિશ્વામિત્રે કહ્યું હતું. તે ફરી વળ્યો અને તેણે જે જોયું તેનાથી નારાજ થઈ ગયો. 'લક્ષ્મણ, જ્યાં અયોધ્યા છે
ધોરણ? તે કેમ ઉછેર્યો નથી? '
'શું?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું. તેણે ઝડપથી પાછળ જોયું અને સમજાયું કે તેની પાછળ સૈનિકોએ બેનર ઉભું કર્યું છે
મલયપુત્રોની. વિશ્વામિત્ર દ્વારા આ મિશનનું કામ સોંપાયું હતું.
'અત્યારે કર!' ચાર્જ કરવાની તૈયારી કરતા દેખાતા અસુરની આંખો ન ખેંચતા રામએ બૂમ પાડી.
લક્ષ્મણે ઘોડાની કાઠી સાથે જોડેલી થેલીમાં ગડી ગયેલો ધ્વજ બહાર કા .્યો. તેણે તેને ઉતાર્યું અને ઉચ્ચ heldંચું પકડ્યું
ધોરણ કે જેના હેઠળ અયોધ્યો યુદ્ધ તરફ પ્રયાણ કરે છે. તે એક સફેદ કાપડ હતું જેની મધ્યમાં લાલ ગોળાકાર સૂર્ય હતો, તેનું
બધી દિશાઓમાં કિરણો વહેતી થાય છે. ધોરણના તળિયે, સૂર્યની કિરણોની તેજસ્વીતામાં ગમગીન,
બહાર નીકળતો દેખાતો એક ભવ્ય વાઘ હતો.
'ચાર્જ!' સુબાહુને બૂમ પાડી.
' *સત્યમ્ એકમ!* 'તેઓએ ઉપડતાની સાથે અસૂરો રડ્યા.
રામે એક *મૂઠ્ઠીવાળી* મુઠ્ઠી ઉભી કરી અને જોરથી બૂમ પાડી, ' *અયોધ્યાat વિજેતારહ!* '
તે અયોધ્યોનો યુદ્ધનો અવાજ હતો. *અવિશ્વસનીય શહેરમાંથી વિજેતાઓ!*
લક્ષ્મણે ધોરણ ઉચ્ચ રાખ્યો અને ગર્જના કરી. ' *અયોધ્યાah વિજેતારહ!* '
બે રાજકુમારો અને અયોધ્યા ધ્વજ સાથે ગાબડાં પડતાં અસુરો તેમના પાટામાં અટકી ગયા. તેઓ અટકી ગયા હતા
રામનો ઘોડો જ્યાંથી stoodભો હતો ત્યાંથી પચાસ ફુટ.
સુબાહુ ધીમેથી આગળ ધાર્યો, તેની તલવાર નીચે, બિન-જોખમી રીતે પકડી.
'તમે અયોધ્યાના છો?' સુભાહુને પૂછ્યું, કેમ કે તે સાંભળવામાં પૂરતું નજીક પહોંચી ગયું હતું.
રામે કહ્યું, 'હું અયોધ્યાનો તાજ રાજકુમાર છું. 'શરણાગતિ અને હું અયોધ્યાના સન્માનની શપથ લઈશ, તમે નહીં થાઓ
નુકસાન કર્યું છે. '
સુબહુની તલવાર તેના ઘૂંટણ પર નીચે જતાની સાથે તેના અચાનક લંગડા હાથમાંથી પડી. જેમ અન્ય અસુરોની જેમ. કેટલાક
તેઓ એકબીજાને ફસાવતા હતા. પણ તે રામના કાન સુધી પહોંચવા માટે પૂરતો અવાજ હતો.
'શુક્રાચાર્ય…'
'અયોધ્યા…'
' *એકમનો* અવાજ …'

રામ, લક્ષ્મણ અને મલયપુત્રોને વિશિષ્ટ રીતે અસુરા શિબિરમાં દોરી ગયા. ચૌદ અસુર સૈનિકો
તાડાકા દ્વારા પ્રાપ્ત થયા હતા; મહિલાઓ ઝડપથી તેમના માણસોની ઇજાઓ માટે સારવાર માટે નીચે ઉતરી હતી
મલયપુત્રો દ્વારા નિ: શસ્ત્ર.
યજમાનો અને મહેમાનો આખરે મધ્ય ચોકમાં સ્થાયી થયા. નજીવા ઝડપી રાઉન્ડ પછી
તાજગી આપતાં રામે મલયપુત્ર સૈન્યના વડાને સંબોધન કર્યું. 'અરિષ્ટનેમિ જી , કૃપા કરીને મને સાથે એકલા છોડી દો
અસુરો. '
'કેમ?' અરિષ્ટનેમિને પૂછ્યું.
'હું તેમની સાથે એકલા બોલવા માંગું છું.'
લક્ષ્મણે જોરદાર વાંધો ઉઠાવ્યો. ' *દાદા* , જ્યારે મેં કહ્યું કે આપણે આ લોકો પર હુમલો ન કરવો જોઇએ, ત્યારે મારો અર્થ એ નથી કે તેઓ
સારા છે અને આપણે તેમની સાથે વાત કરવી જોઈએ. મારો હમણાં જ અર્થ હતો કે આ મોરોન્સ પર હુમલો કરવો તે આપણી નીચે છે. હવે તેઓ પાસે છે
શરણાગતિ આપી, અમે તેમની સાથે થઈ ગયા. ચાલો એમને મલયપુત્રોમાં મૂકીએ અને અયોધ્યા પાછા જઈએ. '
'લક્ષ્મણ' રામ બોલ્યા. 'મેં કહ્યું હતું કે હું તેમની સાથે વાત કરવા માંગું છું.'
' *દાદા* શું વાત કરીશ ?' લક્ષ્મણને અડગ રાખ્યો, તે કાળજી રાખ્યા સિવાય કે તે અસુરોના કાનમાં હતો.
'આ લોકો ક્રૂર છે. તેઓ પ્રાણીઓ છે. ભગવાન રુદ્રના ક્રોધથી બચી ગયેલા લોકોના અવશેષો તેઓ છે.
તેમના પર તમારો સમય બગાડો નહીં. '
રામનો શ્વાસ ધીમો પડી ગયો હતો કારણ કે તેના શરીર પર અસ્પષ્ટતા સખ્તાઇ હતી. તેના ચહેરા પર પ્રતિબંધની અભિવ્યક્તિ પ્રાપ્ત થઈ
શાંત લક્ષ્મને તરત જ તેને તે શું હતું તે માટે ઓળખી કા :્યું: સ્થિર પાણીની નીચે ઠંડા ગુસ્સો આવેલો નિશાની
તેના ભાઇની આવશ્યક ઠંડી વ્યક્તિત્વ છે. તે પણ જાણતો હતો કે આ ગુસ્સો બેકાબૂ બન્યો હતો
જીદ. તેણે હતાશ શરણાગતિના ઇશારામાં હાથ ફેંકી દીધો.
અરિષ્ટાનેમિએ ધક્કો માર્યો. 'બરાબર, તમે તેમની સાથે વાત કરી શકો છો. પરંતુ તે યોગ્ય નથી કે તમે તે અમારી ગેરહાજરીમાં કરો. '
'મેં તમારી સલાહની નોંધ લીધી છે. આભાર! પણ મને તેમના પર વિશ્વાસ છે, 'રામે કહ્યું.
તડાકા અને સુબાહુએ રામની વાત સાંભળી. તે તેમને આશ્ચર્યજનક લાગ્યું કારણ કે તેઓ માટે દુશ્મન માનવામાં આવતા હતા
ઘણુ લાંબુ.
અરિષ્ટનેમિએ આપી દીધી. જોકે, તેણે ખાતરી કરી કે અસૂરોએ તેને મોટેથી અને સ્પષ્ટ સાંભળ્યો. 'સરસ, આપણે દૂર જઈશું.
પરંતુ અમે યુદ્ધ માટે તૈયાર થઈશું, ઘોડા પર સવાર હશે. મુશ્કેલીના સહેજ સંકેત પર, અમે સવારી કરીશું અને તે બધાને મારી નાખીશું. '
જેમ જેમ અરિષ્ટનેમિ વિદાય લેવાનું ચાલુ કર્યું ત્યારે, રામે તેના આદેશનું પુનરાવર્તન કર્યું, આ વખતે તેના રક્ષણાત્મક ભાઈને. 'મને ગમશે
લક્ષ્મણ, તેમને *એકલા* બોલો . '

' *દાદા* , હું તને એકલો *રાખતો નથી* .'
'લક્ષ્મણ…'
'હું તને એકલો છોડતો નથી, *દાદા* !'
'સાંભળો ભાઈ, મારે જોઈએ છે …'
લક્ષ્મણે અવાજ ઉઠાવ્યો. 'હું તને એકલો છોડતો નથી, *દાદા* !'
'બરાબર છે,' રામે અંદર આપતા કહ્યું.

શિબિરની સરહદ પર અરિષ્ટનેમિ અને મલયપુત્ર યોદ્ધાઓ તેમની પાછળના પ્રવાહ સાથે]ભા હતા

ઘોડાઓ પર, મુશ્કેલીના પ્રથમ સંકેત પર રામ અને લક્ષ્મણના બચાવમાં સવારી કરવા તૈયાર. ભાઇઓ એ બેઠા હતા.
મધ્ય ચોરસ માં raisedમાં પ્લેટફોર્મ, આસપાસ Asuras એકઠા થયા હતા. સુબાહુએ આમ સ્લિંગ પહેર્યું હતું; તે અંદર બેઠો
સામે, તેની માતા, તાડાકાની બાજુમાં.

'તમે ધીમી આત્મહત્યા કરી રહ્યા છો,' રામે કહ્યું.

તડાકાએ કહ્યું, 'અમે ફક્ત અમારા કાયદાનું પાલન કરી રહ્યા છીએ.

રામ ભડકી ગયો. 'મલયપુત્રો પર સતત હુમલો કરીને તમે શું પ્રાપ્ત કરવા માગો છો?'

'અમે તેમને બચાવવાની આશા રાખીએ છીએ. જો તેઓ અમારી બાજુ આવે, તો તેમની ખોટી માન્યતાઓને નકારી *કા .ો* અને *એકમનો* આહવાન સાંભળો , તેઓ તેમના પોતાના જીવ બચાવશે. '

'તેથી, તમે વિચારો છો કે તમે તેમને સતત પજવણી કરીને, તેમની ધાર્મિક વિધિઓમાં દખલ કરીને અને પ્રયાસ કરીને પણ તેમને બચાવશો તેમને મારી નાખો. '

'હા,' તેડાકાએ કહ્યું, તે સ્પષ્ટ કરે છે કે તેણીનું વિચિત્ર તર્ક તેના માટે અકલ્પનીય છે. 'અને, ખરેખર, તે આપણે નથી મલયપુત્રોને બચાવવા પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. તે, હકીકતમાં, સાચું એક, પોતે *એકમ છે* ! આપણે ફક્ત વાદ્યો છે. '

'પણ જો *એકમ* તમારી તરફ છે, તો સદીઓથી મલયપુત્રો કેવી રીતે સમૃધ્ધ થઈ રહ્યા છે? તમે કેવી રીતે કરવું સમજાવો કે Sapt સિંધુ લોકો, જેમાંથી લગભગ તમામ તમારા અર્થઘટન અસ્વીકાર *Ekam* આવી છે આટલા લાંબા સમય માટે પ્રબળ? તમે કેમ ફરી એક વાર અસુરોએ ભારત પર વિજય મેળવ્યો નથી? *એકમ* તમને મદદ કેમ નથી કરતો ? '

'ભગવાન આપણી કસોટી કરી રહ્યા છે. અમે તેના માર્ગે પૂરતા પ્રમાણમાં સાચા રહ્યા નથી. '

'તમે પરીક્ષણ કરો છો?' રામને પૂછ્યું. 'શું *આક્રમ અસુરોએ લડાયેલી* દરેક મોટી લડાઇને ગુમાવી રહ્યો છે? સદીઓ, મિલેનિયા માટે ખરેખર, જેથી તે તમને ચકાસી શકે? '

તડાકાએ કોઈ જવાબ આપ્યો નહીં.

'તમે ધ્યાનમાં લીધું છે કે તે કદાચ તમારી કસોટી જ નહીં કરે.' રામને પૂછ્યું. 'કદાચ તે તમને શીખવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો છે કંઈક? કદાચ તે તમને કહેવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો છે કે તમારે સમયની સાથે બદલાવ કરવો પડશે? શુક્રચાર્યએ પોતે કહ્યું ન હતું કે જો કોઈ રણનીતિ નિષ્ફળતા તરફ દોરી ગઈ છે, તો પછી નિ unશંકપણે તેની સાથે ચાલુ રહેવું, અલગ પરિણામની જંગલી આશામાં, ગાંડપણની કમી નથી? '

'પણ આ ધૃણાસ્પદ, અધોગતિ કરનારા દેવના નિયમોથી આપણે કેવી રીતે જીવી શકીએ છીએ, જે સિદ્ધાંતમાં દરેક વસ્તુની પૂજા કરે છે પરંતુ વ્યવહારમાં કંઈ નથી? ' તડાકાને પૂછ્યું.

'આ' ધૃણાસ્પદ, અધોગતિશીલ દેવ 'અને તેમના વંશજો સદીઓથી સત્તામાં છે,' લક્ષ્મણે કહ્યું આક્રમક રીતે. 'તેઓએ ભવ્ય શહેરો અને એક ચમકતી સંસ્કૃતિ બનાવી છે, જ્યારે તમે ભાગદોડમાં જીવો છો. ક્યાંય મધ્યમાં નીચે દયનીય શિબિર. કદાચ તે તમે લોકો છો કે જેમને તમારા સિદ્ધાંત *અને* વ્યવહારમાં ફેરફાર કરવાની જરૂર છે , ગમે તે હોય! '

'લક્ષ્મણ…' રામે તેને મૌન કરવા હાથ ઉંચકતાં કહ્યું.

'આ બકવાસ છે, *દાદા* .' લક્ષ્મણ નિષ્ઠાપૂર્વક ન ચાલે. 'આ લોકો કેટલા ભ્રામક હોઈ શકે છે? તેઓ જોતા નથી વાસ્તવિકતા? '

'તેમની એકમાત્ર વાસ્તવિકતા એ તેમનો કાયદો, લક્ષ્મણ છે. પુરુષાર્થિની જીવનશૈલીના લોકો માટે પરિવર્તન મુશ્કેલ છે. તેઓ છે ફક્ત તેમના કાયદા દ્વારા સંચાલિત અને, જો તે સમય સાથે સુમેળમાં ન હોય તો, સ્વીકારવું અને પ્રારંભ કરવું તેમના માટે ખૂબ મુશ્કેલ છે બદલો; તેના બદલે, ઘણી વાર નહીં, તેઓ તેમના કાયદાની નિશ્ચિતતાને વધુ મજબૂત રીતે વળગી રહેશે. અમે જોતા નથી મુક્ત વિચારધારા અને ઉદારમતવાદી તરીકે પરિવર્તન પ્રત્યે સ્ત્રીની સંસ્કૃતિનો વલણ; તેના બદલે, અમને તે ચંચળ દેખાય છે, ભ્રષ્ટ અને બદનામ. '

' *આપણે? અમારો* ? ' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, રામે પોતાને પુરૂષવાચી માર્ગથી ઓળખતા.

તાડાકા અને સુબાહુએ ભાઈઓ વચ્ચેના આદાનપ્રદાનને ઉત્સુકતાથી જોયું. સુબાહુએ તેની દ્વેષી મુઠ્ઠી તેના હૃદયમાં ઉંચી કરી, એક પ્રાચીન અસુર સલામ.

રામે લક્ષ્મણને પૂછ્યું. 'તમે વિચારો છો કે ધેનુકા સાથે જે કરવામાં આવ્યું હતું તે ખોટું હતું?'

'મને લાગે છે કે જે રીતે અસુરો રેન્ડમ જે લોકો તેમના અર્થઘટન સાથે સહમત નથી મારવા *Ekam* પણ છે વધુ ખોટું. '

'તેના પર હું તમારી સાથે સંમત છું. રામે કહ્યું, અસુર ક્રિયાઓ માત્ર ખોટી નહોતી, તેઓ દુષ્ટ હતી. ' 'પણ હું વાત કરતો હતો ધેનુકા વિશે. તમને લાગે છે કે તેની સાથે જે કરવામાં આવ્યું હતું તે ખોટું હતું? '

લક્ષ્મણે તેનો જવાબ આપવાનો ઇનકાર કરી દીધો.

'મને જવાબ આપો, મારા ભાઈ,' રામે કહ્યું. 'તે ખોટું હતું?'

'તને ખબર છે હું *દાદા* … હું તમારો વિરોધ કરીશ નહીં. '

'હું નથી પૂછતો કે તમે શું કરશો. તને શું *લાગે છે* , લક્ષ્મણ? '

લક્ષ્મણ ચૂપ રહ્યો. પરંતુ તેનો જવાબ સ્પષ્ટ હતો.

'ધેનુકા કોણ છે?' સુબાહુને પૂછ્યું.

રામ કહે છે, 'એક કઠોર ગુનેગાર, સમાજ પરનો એક ડાઘ જેની આત્મા ઓછામાં ઓછા દસ મિલિયન જન્મ માટે તેના કાર્યોનું પ્રાયશ્ચિત કરશે.'
'પરંતુ કાયદાએ તેને ફાંસીની મંજૂરી આપી ન હતી. શુક્રચાર્યના કાયદાની મંજૂરી ન હોત, પછી ભલે તે કેટલું જઘન હોય ગુનો, તેને ફાંસીની સજા થવી જોઇએ? '

સુબાહુને વિચારવા માટે એક ક્ષણની જરૂર નહોતી. 'ના.'

લક્ષ્મણ તરફ વળતાં જ રામ થોડો હસ્યો. 'કાયદો બધાને સમાનરૂપે લાગુ પડે છે. કોઈ અપવાદ નથી. અને કાયદો તોડી શકાય નહીં. જ્યારે સિવાય … '

લક્ષ્મણ તેની પાસેથી પાછો ફર્યો. તેમને ખાતરી હતી કે ધેનુકાના કેસમાં ન્યાય અપાયો છે.

રામ અસુરના નાના પટ્ટાને સંબોધવા તરફ વળ્યા. 'હું તમને જે કહું છું તે સમજવાનો પ્રયત્ન કરો. તમે કાયદાનું પાલન કરો છો લોકો; તમે પુરૂષવાચી માર્ગને અનુસરો છો. પરંતુ તમારા કાયદા હવે કામ કરી રહ્યા નથી. તેઓ સદીઓથી નથી રહ્યા, કારણ કે દુનિયા બદલાઈ ગઈ છે. તે જ કર્મ તમને વારંવાર શીખવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. જો કર્મ તમને આપે છે એ નકારાત્મક સંકેત વારંવાર, પછી તે તમને પરીક્ષણ કરતું નથી, તે તમને શીખવવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. તમારે તમારામાં શિષ્યમાં ટેપ કરવાની જરૂર છે અને નવું શુક્રચાર્ય મેળવો. તમારે નવી પુરૂષવાચી માર્ગની જરૂર છે. તમારે નવા કાયદાની જરૂર છે. '

તડાકા બોલ્યા. 'ગુરુ શુક્રાચાર્યએ કહ્યું હતું કે સમય પાકે ત્યારે તે પુનર્જન્મ કરશે, જેથી અમને એક તરફ દોરી જઇએ નવી રીત… '

એસેમ્બલીમાં લાંબી મૌન હતી.

Tadaka અને Subahu અચાનક એક રાગ ઊભો રહ્યો હતો. તેઓ નમતાં જ તેઓ તેમના હૃદય પરની જમણી મૂક્કો લાવ્યા રામ નીચા; પરંપરાગત સંપૂર્ણ અસુર સલામ. તેમના સૈનિકો તેમના પગ પાસે ગયા અને સ્ત્રીઓની જેમ અનુસર્યા. બાળકો અને વૃદ્ધો.

રામને લાગ્યું કે જાણે કોઈ કચડી નાખતું વજન અચાનક તેની છાતી પર મૂક્યું હોય અને પવન તેની બહાર નીકળી ગયો. ગુરુ વશિષ્ઠના શબ્દો તેમના પોતાના મનમાં ચાલ્યા ગયા. *તમારી જવાબદારી મહાન છે, તમારું મિશન સર્વશ્રેષ્ઠ છે. તેના માટે સાચા રહો. નમ્ર રહો, પરંતુ એટલું નમ્ર નહીં કે તમે તમારી જવાબદારીઓને સ્વીકારશો નહીં.*

લક્ષ્મણે અસુરો તરફ જોયું, અને પછી રામ તરફ, જે થઈ રહ્યું હતું તે ભાગ્યે જ માનતા.

'હે પ્રભુ, તમે અમને શું કરશો?' તડાકાને પૂછ્યું.

'મોટા ભાગના અસુરો આજે ભારતની પશ્ચિમ સરહદોથી આગળ, પરિહા નામની ભૂમિમાં વાયુપુત્રો સાથે રહે છે.' રામ કહ્યું. 'હું ઇચ્છું છું કે તમે મલયપુત્રોની સહાયથી ત્યાં શરણ મેળવો.'

'પણ મલયપુત્રો કેમ આપણને મદદ કરશે?'

'હું તેમને વિનંતી કરીશ.'

'આપણે ત્યાં શું કરીશું?'

'તમારા પૂર્વજોએ ભગવાન રુદ્ર સાથે કરેલા વચનનો સન્માન કરો. તમે બચાવવા માટે વાયુપુત્રો સાથે કામ કરશો ભારત. '

'પરંતુ આજે ભારતનું રક્ષણ કરવાનો અર્થ છે દેવતાઓનું રક્ષણ...'

'હા તે કરે છે.'

'આપણે તેમનું રક્ષણ કેમ કરવું જોઈએ? તેઓ આપણા દુશ્મનો છે. તેઓ છે ... '

'તમે તેમનું રક્ષણ કરશો કારણ કે ભગવાન રુદ્રાએ તમને આદેશ આપ્યો છે.'

Subahu તેમની માતાના હાથ યોજવામાં તેના અટકાવવાની. 'મારા ભગવાન, તમે જે આદેશ કરો છો તે પ્રમાણે કરીશું.'

અનિશ્ચિત, તાડાકાએ તેના કાંડાને તેના પુત્રની પકડમાંથી બહાર કા ્યો. 'પણ આ આપણી પવિત્ર ભૂમિ છે. આપણે ભારતમાં રહેવું છે. અમે તેના પવિત્ર આલિંગનની બહાર ખુશ ન હોઈ શકે. '

'તમે આખરે પાછા આવશો. પરંતુ તમે અસુર તરીકે પાછા આવી શકતા નથી. જીવનની તે રીત પૂરી થઈ ગઈ. તમે એક માં પાછા આવશે નવું સ્વરૂપ. આ મારો તમને વચન છે. '

અધ્યાય 18

લક્ષ્મણને અસ્થિર વિશ્વામિત્ર પાસેથી ક્રોધની અપેક્ષા હતી, તેના બદલે તે રસિક દેખાતો હતો; પણ પ્રભાવિત. લક્ષ્મણને ખબર ન હતી કે તેનું શું બનાવવું.

મહર્ષિ માં બેઠા *padmaasan* પીપળાના ઝાડ આસપાસ બાંધવામાં પ્લેટફોર્મ પર. તેના પગ વિરુદ્ધ મૂકવામાં આવ્યા હતા જાંઘ, ઉપરની તરફ સામનો કરવો; તેના દાંડાના માથાના પાછળના ભાગમાં વાળની ગૂંથેલી ટ્યૂફ્ટ મજબૂત પવનમાં લહેરાઈ ગઈ. તેના સફેદ *એંગ્વેસ્ટ્રમ* બાજુ પર મૂકવામાં આવ્યો હતો.

'બેસો' વિશ્વામિત્રને આદેશ આપ્યો. 'આમાં થોડો સમય લાગશે.'

રામ, લક્ષ્મણ અને અરિષ્ટનેમિ તેમની આસપાસ બેઠા. વિશ્વામિત્રાએ અસુરોને શાંતિથી standingભા રહીને નિહાળ્યું અંતર માં. તેઓ બાંધવામાં આવ્યા ન હતા; રામે તેનો આગ્રહ રાખ્યો હતો, શિબિરના કચરાના ભાગમાં. પણ એવું દેખાઇ રહ્યું છે કે, તેમને કંપારી દેવી જરૂરી નથી, બધા પછી. તેઓ એક શિસ્તબદ્ધ લાઇનમાં ઉભા રહ્યા, તેમનાથી આગળ વધ્યા નહીં સ્થિતિ. અરિષ્ટનેમીએ તેમ છતાં, ફક્ત કિસ્સામાં, તેમની આસપાસ ત્રીસ રક્ષકો રાખ્યા હતા.

વિશ્વામિત્રે રામને સંબોધન કર્યું. 'અયોધ્યાના રાજકુમાર, તમે મને આશ્ચર્યચકિત કર્યું છે. તમે મારા સીધા હુકમનો અનાદર કેમ કર્યો? બધા અસુરોને મારવા? અને આ નાટકીય રૂપાંતર લાવવા માટે તમે તેમને શું કહ્યું? ત્યાં કોઈ રહસ્ય છે? મંત્ર કે જે અચાનક અસભિવિત લોકોનું સંસ્કૃતિ લાવી શકે છે? '

'મને ખબર છે કે તમે જે કહ્યું છે તે પણ તમે માનતા નથી, ગુરુ જી ,' શાંત અવાજે રામે કહ્યું. 'તમે ખરેખર નથી વિચારતા અસુર અસુરક્ષિત છે; તમે નહીં કરી શકો, કેમ કે મેં તમને ભગવાન રુદ્રની ઉપાસના કરતા જોયા છે, અને હું જાણું છું કે અસુરો પાસે છે વાયુપુત્રોમાં જોડાયા, જે જાતિ તેણે પાછળ છોડી દીધી. વાયુપુત્રો તમારા *કર્મસાથીઓ* , *ખત અને કાર્યમાં* તમારા *ભાગીદારો છે* . તેથી, મારી શંકા એ છે કે તમે જે કહ્યું તેથી તમે મને ઉશ્કેરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા. મને પોતાને આશ્ચર્ય થાય છે, કેમ? '

વિશ્વામિત્રની આંખો બીજા બધાને બાકાત રાખવા તરફ, રામ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરતી વખતે અપૂર્ણાંકરૂપે પહોળા થઈ. પણ તેણે ના પાડી તેને જવાબ આપો. 'શું તમને લાગે છે કે આ અવ્યવસ્થિતો બચાવવાના પ્રયત્નો માટે યોગ્ય છે?'

'પણ તે પ્રશ્ન અવ્યવસ્થિત છે, ગુરુ જી . સવાલ ખરેખર છે: તેઓને કેમ નાશ કરવો જોઈએ? કાયદો શું છે તેઓ તૂટી ગયા? '

'તેઓએ મારા શિબિર ઉપર વારંવાર હુમલો કર્યો.'

'પરંતુ તેઓએ કોઈને માર્યા ન હતા. હેજ ફેન્સીંગનો એક નાનો ભાગ બાળી નાખ્યો હતો તે છેલ્લું સમય અને તેઓ તમારા કેટલાક ખાણકામના ઉપકરણોને તોડી નાખ્યા. શું આ ગુનાઓ કોઈ પણ *સ્મૃતિના* કાયદા હેઠળ ફાંસીની સજાને પાત્ર છે ? ના. અયોધ્યાના કાયદા, જેનો હું હંમેશા પાલન કરું છું, સ્પષ્ટપણે જણાવે છે કે જો નબળા લોકોએ કોઈ કાયદો તોડ્યો નથી, તો તે આ છે તેમને બચાવવા માટે મજબુત લોકોની ફરજ. '

'પણ મારા ઓર્ડર સ્પષ્ટ હતા.'

'ગુરુ જી , પણ સ્પષ્ટ હોવા બદલ મને ક્ષમા કરો , પણ જો તમે ખરેખર આ અસુરોને મારવાનો ઈરાદો રાખતા હો, તો પછી અરિષ્ટનેમી જી તમારા માટે સરળતાથી કરી હોત. તમારા યોદ્ધાઓ પ્રશિક્ષિત વ્યાવસાયિકો છે. આ અસુરો એમેચ્યુઅર્સ છે. મને તારા પર વિશ્વાસ છે અમને અહીં લાવ્યા કારણ કે તમે જાણતા હતા કે તેઓ અયોધ્યાના રાજકુમારોની વાત સાંભળશે, અને બીજું કોઈ નહીં. તમે ઇચ્છતા હતા તેઓએ osedભી કરેલી સમસ્યાનું વ્યવહારિક, બિન-મુકાબલો સમાધાન શોધી કા ો. મેં કાયદાનું પાલન જ કર્યું નથી, પણ મેં કર્યું છે તમે ખરેખર ઇચ્છતા હતા તે પર પણ પહોંચાડ્યો. હું જે સમજવામાં નિષ્ફળ ગયો છું તે જ છે કે તમે શા માટે તમારું સાચું જાહેર કરવા માંગતા નથી મને ઇરાદા. '

વિશ્વામિત્ર એક અભિવ્યક્તિ પહેરતા હતા જે આ મહાન બ્રાહ્મણ માટે દુર્લભ હતું: આશ્ચર્યજનક આદરમાંનું એક. તેને પણ લાગ્યું આઉટફoxક્સ્ડ. તે હસી પડ્યો. 'શું તમે હંમેશાં તમારા ગુરુને આની જેમ સવાલ કરો છો?'

રામ મૌન રહ્યો. આ બોલ્યા વિનાનો જવાબ સ્પષ્ટ હતો. વિશ્વામિત્ર નહીં પણ વશિષ્ઠ તેમના ગુરુ હતા. રામ હતો
ફક્ત વિશ્વામિત્રના કદ મુજબ તેના પિતાના આદેશનું પાલન કરવું.
'તમે સાચા છો,' વિશ્વામિત્ર સૂક્ષ્મ સહેજ અવગણીને ચાલુ રાખ્યો. 'અસુરો ખરાબ લોકો નથી; તેઓ પાસે જ છે
ધર્મની સમજ કે જે આજના વિશ્વ માટે માન્ય નથી. કેટલીકવાર, અનુયાયીઓ સારા હોય છે પરંતુ નેતાઓ દો
તેમને નીચે. તેમને પરિહાને મોકલવું એ એક સારો વિચાર છે. તેઓ કેટલાક હેતુ મળશે. અમે તેમના વિદાયની વ્યવસ્થા કરીશું. '
'ગુરુ જી , આભાર .'
'તમારા મૂળ સવાલની વાત કરીએ તો હું હમણાં તમને જવાબ આપીશ નહીં. કદાચ પાછળથી.'

બે અઠવાડિયામાં જ, મલયાપુત્રોનું એક નાનું જૂથ, આસુરો સાથે, મુસાફરી કરવા તૈયાર થઈ ગયું.
ભારતની પશ્ચિમ સરહદોથી આગળ, વાયુપુત્રોના છુપાયેલા શહેરમાં. અસુરો સંપૂર્ણ સ્વસ્થ થઈ ગયા
તેમની ઇજાઓ માંથી.
વિશ્વામિત્ર પોતાના માણસોને છેલ્લી ઘડીની સૂચના આપી મલયપુત્ર શિબિરના ગેટ પર atભો રહ્યો. અરિષ્ટનેમી,
રામ અને લક્ષ્મણ તેની બાજુમાં ઉભા હતા. મલયપુત્ર જૂથ તેમના ઘોડાઓને માઉન્ટ કરવા માટે ચાલતા જતા, તાડાક અને

પૃષ્ઠ 91

સુબાહુ વિશ્વામિત્ર પાસે ગયો.
'આ બદલ આભાર,' તડાકાએ માથું નીચું કરી ને નમસ્તે હાથ જોડીને કહ્યું.
અસુરા સ્ત્રીની રીતભાતનાં આશ્ચર્યજનક પ્રદર્શન વખતે વિશ્વામિત્ર સ્મિતમાં તૂટી પડતાં તાદાક વળ્યો
રામ, તેની આંખો મંજૂરી માંગે છે. રામે તેની હળવી પ્રશંસા હસી.
વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, 'તમારા સાથી અસુરો પશ્ચિમમાં રહે છે.' 'તેઓ તમને સુરક્ષિત રાખશે. સૂર્યાસ્ત સૂર્ય અને તે અનુસરો
તમને ઘરે માર્ગદર્શન આપશે. '
તડાકા કડક થઈ ગયા. 'પરિહા અમારું ઘર નથી. આ અમારું ઘર છે, અહીંથી, ભારતમાં. આપણે અહીં લાંબા સમય સુધી રહીએ છીએ
દેવો પાસે છે. અમે અહીં શરૂઆતથી જ રહીએ છીએ. '
રામે કાપી નાખ્યો. 'અને જ્યારે સમય યોગ્ય હશે ત્યારે તમે પાછા આવશો. હમણાં માટે, સૂર્યના માર્ગને અનુસરો. '
વિશ્વામિત્રે રામને આશ્ચર્યથી જોયું, પણ મૌન રહ્યો.

'ગુરુ જી ,' અમે જે યોજના બનાવી હતી તે તે રીતે કાર્ય કરી શક્યું નહીં , 'અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.
વિશ્વામિત્ર મલયપુત્ર શિબિરથી દૂર તળાવ પાસે બેઠો હતો. અરિશ્તાનેમી, જ્યારે પણ તેની પ્રથા હતી
તે એકમાત્ર તેના માસ્ટર સાથે હતો, તેણે તલવાર હાથની નજીક રાખી હતી, અનસેટ અને તૈયાર હતી. તેમણે જો ઝડપથી ખસેડવાની જરૂર પડશે
કોઈએ પણ વિશ્વામિત્ર પર હુમલો કરવાની હિંમત કરી.
વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, 'તમે ખાસ કરીને નાખુશ નથી લાગતા.'
અરિષ્ટનેમિએ તેમના નેતા સાથે આંખનો સંપર્ક ટાળીને અંતર તરફ જોયું. તે સંકોચમાં હતો. 'પ્રામાણિકપણે, ગુરુ જી ... હું
છોકરાની જેમ ... મને લાગે છે કે તેની પાસે છે ... '
વિશ્વામિત્રાએ આંખો સંકુચિત કરી અને અરિષ્ટનેમિની સામે જોયું. 'જેને આપણે પોતાને માટે પ્રતિબદ્ધ કર્યું છે તેને ભૂલશો નહીં.'
અરિષ્ટનેમિએ માથું ટેકવ્યું. 'અલબત્ત, ગુરુ જી . શું હું ક્યારેય તમારી ઇચ્છાની વિરુદ્ધ જઈ શકું? '
એક અસ્વસ્થ મૌન હતું. વિશ્વામિત્રએ એક deep઼ડો શ્વાસ લીધો અને પાણીના વિશાળ વિસ્તાર તરફ જોયું.
'જો તેમના દ્વારા તેમના છાવણીમાં અસુરોની હત્યા કરવામાં આવી હોત, તો તે ઉપયોગી સાબિત થઈ શકત.'
અરિષ્ટનેમિએ સમજદારીપૂર્વક તેનો વિરોધાભાસ કર્યો નહીં.
વિશ્વામિત્ર માથું હલાવતા કડક હાસ્યથી હસી પડ્યો. 'એક છોકરા દ્વારા બહિષ્કૃત, જેણે મારાથી આગળ નીકળવાનો પ્રયાસ પણ નથી કર્યો. તેમણે
ફક્ત તેના "નિયમો" ને અનુસરી રહ્યો હતો. '
'આપણે શું કરીએ?'
વિશ્વામિત્રએ કહ્યું, 'અમે યોજના બીને અનુસરીએ છીએ. 'સ્પષ્ટ છે, તે નથી?'
'ગુરુ જી , મને બીજી યોજના વિશે ક્યારેય ખાતરી નહોતી થઈ . એવું નથી કે આપણે બાબતો પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ રાખીએ. '
વિશ્વામિત્રાએ તેમને પોતાનું નિવેદન પૂર્ણ કરવાની મંજૂરી આપી ન હતી. 'તું ખોટો છે.'
અરિષ્ટનેમિ મૌન રહી.
'તે દેશદ્રોહી વશિષ્ઠ રામના ગુરુ છે. રામ વશિષ્ઠ પર વિશ્વાસ રાખે ત્યાં સુધી હું ક્યારેય વિશ્વાસ કરી શકતો નથી. '
અરિષ્ટનેમિની ખોટી વાતો હતી, પણ ચૂપ રહ્યો. તે જાણતો હતો કે વશિષ્ઠના વિષય પરની કોઈપણ ચર્ચા તે હતી
ભય સાથે ભરચક હતી.
વિશ્વામિત્રે અંતિમતા સાથે કહ્યું, 'અમે અન્ય યોજના સાથે આગળ વધશું.'
'પણ શું આપણે તેની અપેક્ષા રાખીશું?'
'આપણે તેના પર તેમના પ્રિય “નિયમો” નો ઉપયોગ કરવો પડશે. એકવાર તે થઈ જાય, પછી મારે શું થશે તેના પર સંપૂર્ણ નિયંત્રણ રહેશે
અનુસરો. વાયુપુત્રો ખોટા છે. હું તેઓને બતાવીશ કે હું સાચો છું. '

અસુરો પરિહા જવા રવાના થયાના બે દિવસ પછી, રામ અને લક્ષ્મણ શિબિરમાં તાવની પ્રવૃત્તિ માટે જાગી ગયા. રાખવા
પોતાને, તેઓ તેમના ઝૂંપડામાંથી બહાર નીકળી ગયા અને સૂર્ય ભગવાનને વહેલી સવારે પ્રાર્થના કરવા તળાવ તરફ પ્રયાણ કર્યું અને
ભગવાન રુદ્ર.
તેમની સાથે અરિષ્ટનેમી પગથિયામાં પડ્યાં. 'અમે જલ્દી જઇશું.'
'અરિષ્ટનેમી જી, અમને જણાવવા બદલ આભાર , ' રામે કહ્યું.
રામે જોયું કે અસામાન્ય રીતે મોટી ટ્રંક ખૂબ જ કાળજીથી ચલાવવામાં આવી રહી છે. તેમાં દેખીતી રીતે ભારે કંઈક હતું,
કારણ કે તે ધાતુની પાલખી પર મૂકવામાં આવી હતી જે બાર માણસોના ખભા પર રાખવામાં આવી હતી.
'પેલું શું છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, ત્રાસ આપતો અને તરત શંકાસ્પદ.
'કંઈક એવું કે જે સારું અને દુષ્ટ બંને છે', અરિષ્ટનેમીએ રહસ્યમય રીતે કહ્યું, કેમ કે તેણે રામના ખભા પર હાથ મૂક્યો.
'તમે ક્યાં જાવ છો?'
'આપણી સવારની પ્રાર્થના માટે.'
'હું તમારી સાથે આવીશ.'

અરિષ્ટનેમિએ સામાન્ય રીતે દરરોજ સવારે ભગવાન પરશુરામની પ્રાર્થના કરી. રામ અને લક્ષ્મણની સંગતમાં, તે પણ

મહાન મહાદેવ, ભગવાન રુદ્રને પ્રાર્થના કરવાનું નક્કી કર્યું. બધા ભગવાન એક જ સ્ત્રોત સાથે તેમના દૈવીતાને શોધી કા .ે છે.
એકવાર પ્રાર્થના થઈ ગયા પછી, તેઓ તળાવના કાંઠે મોટા પથ્થર પર એકસાથે બેઠા.
'મને આશ્ચર્ય છે કે શું ટાડાક અને તેના આદિજાતિ પરિહાનો સામનો કરી શકશે કે નહીં,' અરિશ્તાનેમીએ કહ્યું.
'મને ખાતરી છે કે તેઓ કરશે,' રામે કહ્યું. 'જો તેઓ તમને તેમના પોતાનામાંના કોઈ તરીકે જુએ તો તેઓ મેનેજ કરવાનું સરળ છે.'
'તેમને સંભાળવાનો આ એકમાત્ર રસ્તો જણાય છે: તેમને પોતાનામાં રાખો. તેઓને સાથે મળવું અશક્ય લાગે છે
બહારના લોકો સાથે. '
'હું તેમના વિચારોને ઘણો વિચાર આપી રહ્યો છું. સમસ્યા તેઓ *એકમની જેમ* જુએ છે . '
'એક ભગવાન ...?'
'હા,' રામે કહ્યું. 'અમને વારંવાર કહેવામાં આવ્યું છે કે *એકમ* આપણા ભ્રાંતિની દુનિયાથી આગળ છે. તે બહાર છે
ગુણો , બનાવટની લાક્ષણિકતાઓ . તે *ગુનાઓ નથી* જે આ ભ્રમણાની, *અસ્થાયીની* આ દુનિયા બનાવે છે
અસ્તિત્વ, ભ્રામક કારણ કે એક ક્ષણ પણ ક્ષણભર રહેતું નથી? કે શા માટે તે માત્ર ન કહી છે *niraakaar* , *નિરાકાર* ; પરંતુ તે પણ
નિર્ગુણ , *લાક્ષણિકતાઓથી આગળ* ? '
'બરાબર,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.
'અને જો *એકમ* આ *બધાથી* આગળ છે, તો તે કોઈ બાજુ કેવી રીતે પસંદ કરી શકે?' રામને પૂછ્યું. 'જો તે *સ્વરૂપની* બહાર છે તો તે કેવી રીતે કરી શકે
કોઈપણ એક ફોર્મ માટે પસંદગી છે? તેથી, તે ક્યારેય કોઈ એક વિશિષ્ટ જૂથનો ન હોઈ શકે. તે બધાનો છે,
અને તે જ સમયે, કોઈને નહીં. અને આ ફક્ત મનુષ્ય માટે જ નહીં પરંતુ દરેક નિર્માણ પાત્રમાં લાગુ પડે છે
બ્રહ્માંડ: પ્રાણીઓ, છોડ, પાણી, પૃથ્વી, energyર્જા, તારાઓ, અવકાશ, બધું. તેઓ શું કરે છે અથવા વિચારે છે તે ધ્યાનમાં લીધા વિના અથવા
માનો, બધી બનાવેલ કંપનીઓ એકમની છે અને તે *એકમની છે* . '
અરિષ્ટનેમિએ હકાર આપ્યો. 'આપણા સ્વરૂપોની દુનિયા અને *એકમના* નિરાકાર વચ્ચેની આ મૂળભૂત ગેરસમજ
વિશ્વ, તેમને ખોટામાં માને છે કે મારો ભગવાન સાચો ભગવાન છે અને તમારો ભગવાન ખોટો ભગવાન છે. એક જ wiseાની જેમ
મનુષ્યને તેના કિડની પર તેના યકૃત પર કોઈ પસંદગી હોતી નથી, એક ભગવાન એક જૂથને બીજા પર પસંદ કરશે નહીં. તે છે
અન્યથા વિચારવાનો પણ મૂર્ખ. '
' *બરાબર!* 'રામે કહ્યું. *'* જો તેઓ *મારી* ઈશ્વર, જો તેમણે કોઈના પર મારી બાજુ ઉપાડવાનું, તેઓ *નથી એક ભગવાન* . એકમાત્ર
સાચું એક ભગવાન તે છે કે જેણે કોઈ બાજુ નહીં રાખ્યું, જે દરેક વસ્તુનો છે, જે વફાદારી કે ડરની માંગણી કરતો નથી; હકિકતમાં,
જે કંઈપણ માંગતો નથી. કારણ કે *એકમ* હમણાં જ અસ્તિત્વમાં છે; અને તેમનું અસ્તિત્વ બધાના અસ્તિત્વને મંજૂરી આપે છે
બીજું. '
અરિષ્ટનેમિ અયોધ્યાના આ સમજદાર યુવાન રાજકુમારનું માન માનવા માંડ્યા હતા. પરંતુ તે આ સ્વીકારવા માટે ભયભીત હતો
વિશ્વામિત્ર.
રામ ચાલુ રાખ્યો. 'શુક્રાચાર્ય એક સંપૂર્ણ પુરુષાર્થ સમાજ બનાવવાની ઇચ્છામાં યોગ્ય હતા. આવા સમાજ છે
કાર્યક્ષમ, ન્યાયી અને માનનીય. તેમણે કરેલી ભૂલ એ હતી કે તેણે તેને વિશ્વાસ પર આધારીત બનાવ્યો. તેણે તેને સંપૂર્ણ રીતે બનાવવું જોઈએ
કાયદાઓ, આધ્યાત્મિકને સામગ્રીથી અલગ રાખીને. જ્યારે સમય બદલાય છે, જેમ કે તેઓ અનિવાર્યપણે કરે છે, વ્યક્તિ તેને શોધી લે છે
કોઈની શ્રદ્ધા છોડી દેવી અશક્ય; હકીકતમાં, એક તેને નવીકરણની જોશથી વળગી રહે છે. મુશ્કેલ સમય પુરુષોને વળગી રહે છે
તેમની વિશ્વાસ વધુ મજબૂત રીતે. પરંતુ જો તમે કાયદાઓ પર કોઈ પુરૂષવાચી જીવનશૈલીને આધારે છો, તો પછી, સંભવત, જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે
કાયદા બદલી શકાય છે. પુરૂષવાચી જીવનશૈલી વિશ્વાસ નહીં પણ કાયદા પર બાંધવી જોઈએ. '
'શું તમે ખરેખર માનો છો કે અસૂરોને બચાવવાનું શક્ય છે? ભારતમાં તેમાંથી ઘણા છે. નાના છુપાયેલા
જૂથો, પરંતુ તેઓ ત્યાં છે. '
'મને લાગે છે કે તેઓ શિસ્તબદ્ધ અનુયાયીઓ બનાવશે. બળવાખોર, કાયદાનો ભંગ કરનારા લોકો કરતાં હું ચોક્કસપણે વધુ સારું છું
પોતાના. અસુરોની સમસ્યા એ છે કે તેમના કાયદા અપ્રચલિત છે. લોકો સારા છે; તેમને જેની જરૂર છે
પ્રબુદ્ધ અને અસરકારક નેતૃત્વ. '
'તમને લાગે છે કે તમે તે નેતા બની શકો છો? શું તમે તેમના માટે જીવનની નવી રીત બનાવી શકો છો? '
રામે deeplyંડો શ્વાસ લીધો. 'મને ખબર નથી કે મારા માટે ભાગ્યની શું ભૂમિકા છે પરંતુ—'
લક્ષ્મણે કાપ મૂક્યો. 'ગુરુ વશિષ્ઠ માને છે કે રામ *દાદા* હવે પછીના વિષ્ણુ હોઈ શકે છે. તે ફક્ત નેતૃત્વ આપશે નહીં
અસુરો માટે, પણ દરેક માટે; આખું ભારત. હું પણ માનું છું. રામ *દાદા* જેવું કોઈ નથી . '
રામે લક્ષ્મણ તરફ જોયું, તેનો ચહેરો અવિશ્વસનીય છે.
Ishંડા શ્વાસમાં ચૂસીને અરિષ્ટનેમિ પાછું ઝૂક્યું. 'તમે સારા માણસ છો; હકીકતમાં, એક ખાસ માણસ. અને હું કરી શકું છું
ચોક્કસપણે જુઓ કે તમે ઇતિહાસમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવશો. બરાબર શું છે, છતાં મને ખબર નથી. '
રામનો ચહેરો અભિવ્યક્ત રહ્યો.
'મારો સૂચન તમને મહર્ષિ વિશ્વામિત્રને સાંભળવાનો છે,' એમ અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'તે સૌથી બુદ્ધિશાળી અને સૌથી વધુ છે
today *ષિઓમાં* આજે શક્તિશાળી છે , કોઈ નહીં *કા* bar *ો* . '
રામે પ્રતિક્રિયા આપી ન હતી, તેમ છતાં તેનો ચહેરો અક્કડ રીતે સખ્તાઇથી.
'બાર નહીં,' ભારપૂર્વક અરિષ્ટનેમિએ પુનરાવર્તન કર્યું, સ્પષ્ટપણે વશિષ્ઠનો ઉલ્લેખ કર્યો.

જૂથ જંગલમાંથી વિના પ્રયાસે સવાર થયું. વિશ્વામિત્ર અને અરિષ્ટનેમી આગળની સવારી પર ગયા

કારવાં, ભારે ટ્રંકને તોડીને ગાડીની પાછળ જ. રામ અને લક્ષ્મણને પાછળની બાજુએ સવારી કરવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું
બાકીના મલયપુત્રાઓ પગપાળા કૂચ કરે છે. તેમના પર લંગર કરવામાં આવેલા વહાણો સુધી પહોંચવામાં થોડા કલાકો લાગશે
ગંગા.
વિશ્વામિત્રે અરિષ્ટનેમિને હકાર વડે ઇશારો કર્યો. તેણે તરત જ લગામને જમણી તરફ ખેંચી અને નજીક આવી.
'તો?' વિશ્વામિત્રને પૂછ્યું.

'તે જાણે છે,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'મહર્ષિ વશિષ્ઠે તેમને કહ્યું છે.'
'કેમ, તે બે-ચહેરાવાળો અપસ્ટાર્ટને જોડે છે, તે રુટલેસ ટુકડો...'

વિશ્વામિત્રએ પોતાનો રોષ ઠાલવ્યો હોવાથી અરિષ્ટનેમીએ તેની નજર દૂરથી રાખી દીધી. તે પછી ચાર્જ વસૂલવામાં આવ્યો મૌન. છેલ્લે શિષ્ય પૂછો, હિંમત એકઠી 'તેથી, આપણે હવે શું ગુરુ કરવું જી ?'

'અમારે જે કરવાનું છે તે કરીશું.'

પ્રકરણ 19

રામ અને લક્ષ્મણ ત્રણેય વહાણનો કાફલો ગંગા નીચે સહેલાઇથી ચાલતા જતા સીસા પાત્રની તૂતક પર .ભા હતા. વિશ્વામિત્રાએ મોટાભાગની સફર માટે તેની કેબીનમાં બંધ રાખવાનું પસંદ કર્યું. અરિષ્ટનેમિએ આમાં સૌથી વધુ કામ કર્યું તક; અયોધ્યા રાજકુમારોએ આ મલયપુત્રમાં અતિ રસ દાખવ્યો.

'રાજકુમારો આજે કેવી રીતે કરી રહ્યા છે?' અરિષ્ટનેમિને પૂછ્યું, જેમ તેઓ તેમની પાસે ગયા.

રામે તેના લાંબા વાળ ધોઈ નાખ્યા હતા અને તેને છૂટાછવાયા છોડી દીધા હતા, તેને સનસનાટીભર્યા હવામાં સૂકવવા માટે સંઘર્ષ કરવો પડ્યો હતો.

'આ દમનકારી ગરમી માં પીડાતા,' લક્ષ્મણ જણાવ્યું હતું.

અરિષ્ટનેમિ હસ્યાં. 'તે ફક્ત શરૂ થઈ છે. વરસાદ મહિનાઓ બાકી છે. તે સારું થાય તે પહેલાં જ તે ખરાબ થઈ જશે. '

'અમે શા માટે ખુલ્લા તૂતક પર છીએ; કોઈપણ ડ્રાફ્ટ એ ભગવાનની ભેટ છે! ' લક્ષ્મણે કહ્યું, જેમ તે નાટકીય રીતે તેના હાથથી તેનો ચહેરો ફેન કર્યો. ઘણા ઉતરતા પહેલા ટૂંકા, લંચ પછીના વિરામની માંગમાં ડેક પર એકઠા થયા હતા નીચલા તૂતક પર અને તેમના સોંપાયેલ કાર્યો પર.

અરિષ્ટનેમિએ રામની નજીક પહોંચ્યા. 'તમે અમારા પૂર્વજો વિશે જે કહ્યું હતું તેનાથી મને આશ્ચર્ય થયું. તમે વિરુદ્ધ છો દેવસ? '

'જ્યારે તમે તે લાવવા જતાં ત્યારે હું આશ્ચર્યચકિત થતો હતો,' રામે અનિવાર્યતાની ભાવનાથી કહ્યું.

'સારું, તમે હવે આશ્ચર્ય કરવાનું બંધ કરી શકો છો.'

રામ હસી પડ્યો. 'હું દેવતાઓની વિરુદ્ધ નથી. આપણે છેવટે તેમના વંશજો છીએ. પણ હું એ રીતે પ્રશંસક છું પુરૂષવાચી, કાયદાઓ, આજ્ienceાપાલન, સન્માન અને ન્યાયનું જીવન. હું તેને પસંદ કરું છું અને સ્વતંત્રતાના જીવનની વિરુદ્ધ તેની હિમાયત કરું છું

અંત વિના. '

'રાજકુમાર, ઉત્કટ અને સ્વતંત્રતા સિવાય સ્ત્રીની રીતમાં ઘણું વધારે છે,' એમ અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'ત્યાં છે અવિરત સર્જનાત્મકતા પણ. '

'તે, હું કબૂલ કરું છું; પરંતુ જ્યારે સંસ્કૃતિ પતનમાં જાય છે, ત્યારે સ્ત્રીની પ્રજામાં ભાગલા પાડવાની સંભાવના હોય છે અને ભોગ બનનાર દેવોના મધ્યયુગમાં, જાતિ વ્યવસ્થા, જે મૂળ કર્મ પર આધારિત હતી અને નહીં જન્મ, કઠોર, સાંપ્રદાયિક અને રાજકીય બન્યો. આ અસુરો સરળતાથી તેમને હરાવવા માટે મંજૂરી આપી હતી. જ્યારે પાછળથી દેવોને સુધારણા કરી અને જ theાતિ પ્રણાલીને ફરીથી લવચીક બનાવી, તેઓએ તેમની શક્તિ ફરીથી મેળવી અને અસુરોને હરાવી. '

'હા, પણ જ્યારે સમાજનો અધોગતિ થાય ત્યારે પુરુષાર્થ માર્ગ કઠોર અને કટ્ટરપંથી પણ બની શકે છે. કે અસુરો એકધારી દેવોને પર હુમલો કર્યો, માત્ર કારણ કે દેવોના અલગ અર્થઘટન હતી *Ekam* હતી અક્ષમ્ય. '

'હું સહમત છુ. પરંતુ શું આ હુમલાઓએ દેવતાઓને એક કર્યા ન હતા? કદાચ દેવોએ થોડા હકારાત્મકતાઓને સ્વીકારવું જોઈએ કે તે ભયાનક હિંસાથી ઉભરી. તેઓએ જાતિ પદ્ધતિમાં ઉતરી આવેલી દુષ્ટતાનો સામનો કરવાની ફરજ પડી હતી; તેઓને એકતાની જરૂર હતી. મારા મતે, ભગવાન ઇન્દ્ર જે સૌથી મહત્વપૂર્ણ સુધારણા કરી શક્યા તે કરી રહ્યા હતા જ casteાતિ પ્રણાલી ફરી એકવાર લવચીક. યુનાઇટેડ પછીના-યુગના દેવોએ છેવટે અસૂરોને પરાજિત કર્યા, જે તેમના કારણે હારી ગયા કટ્ટરતાની કઠોરતા. '

'શું તમે સૂચવતા હશો કે દેવોએ એ બધી ક્રૂર હિંસા બદલ અસુરોનો આભારી હોવું જોઈએ?'

'ના, હું નથી,' રામે કહ્યું. 'હું જે સૂચવી રહ્યો છું તે એ છે કે કેટલીક સારી ઘટનાઓમાંથી સૌથી ભયાનક ઉદ્ભવી શકે છે. દરેક નકારાત્મકમાં કંઈક સકારાત્મક છુપાયેલું હોય છે, અને દરેક સકારાત્મકમાં કંઈક નકારાત્મક છુપાયેલું હોય છે. જીવન છે જટિલ અને સંતુલિત વ્યક્તિ બંને બાજુ જોઈ શકે છે. હમણાં પૂરતું, તમે અસુર અનુભવ સાથે, તેનો ઇનકાર કરી શકો છો લાંબી ભૂલાઈ ગઈ, જાતિ વ્યવસ્થા ફરી એકવાર કઠોર બની ગઈ છે? સમાજમાં આજે માણસનો દરજ્જો તેના દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે જન્મ અને તેના કર્મ નથી. શું તમે નામંજૂર કરશો કે આ દુષ્ટતા આધુનિક સપ્ત સિંધુના પાયમાલીઓને ત્રાસ આપી રહી છે? '

'બરાબર!' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'આ દાર્શનિક સામગ્રી પૂરતી; તમે મારા માથામાં વિસ્ફોટ કરશો! '

અરિષ્ટાનેમીએ હોબાળો મચાવ્યો, જ્યારે રામ લક્ષ્મણ તરફ ધ્યાનથી જોયું.

'આભાર, અયોધ્યા ઉતરતાંની સાથે જ આ બધું સમાપ્ત થઈ જશે,' લક્ષ્મણે કહ્યું.

' *ઉહ* ,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'રાજકુમાર, થોડો વિલંબ થઈ શકે.'

'તમે શું કહેવા માગો છો?' રામને પૂછ્યું.

'ગુરુ વિશ્વમિત્ર અયોધ્યા જતા માર્ગે મિથિલાની મુલાકાત લેવાનો ઇરાદો ધરાવે છે. તેમનું ત્યાં પણ એક મહત્વપૂર્ણ મિશન છે. '

'તમે આ વિશે ક્યારે જણાવવાનું વિચારી રહ્યા હતા?' લક્ષ્મણને ચિડાઈને પૂછ્યું.

'હવે હું તમને કહું છું,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.

લક્ષ્મણને ધૈર્ય રાખવાનો સંકેત આપતા રામે કહ્યું, 'અરિષ્ટનેમી *જી* , બધુ ઠીક છે . અમારા પિતાએ અમને રહેવા આદેશ આપ્યો ગુરુ વિશ્વામિત્ર સાથે જ્યાં સુધી તે યોગ્ય ન દેખાય. થોડા મહિનાનો વિલંબ અમને કોઈ પણ રીતે નુકસાન પહોંચાડશે નહીં. '

'મિથિલા...' લક્ષ્મણને કરંટ આપ્યો. 'તે પારની પાછળ છે!'

Sapt સિંધુ મોટા ભાગના મોટા શહેરો સિવાય *મિથિલા , માટી પુત્રો માટે શહેર* અથવા *શહેર કિંગ દ્વારા સ્થાપના*

મીઠી , નદી-નગર ન હતું; ઓછામાં ઓછા થોડા દાયકા પહેલા ગાંડાકી નદી પશ્ચિમમાં બદલાઇ હતી. આથી મિથિલાનું ભાગ્ય નાટકીય રીતે બદલાઈ ગયું. સપ્ત સિંધુના મહાન શહેરોમાં ગણાતા, તે ઝડપથી નકારી. ભારતમાં મોટાભાગનો વેપાર રિવરલાઇન બંદરો દ્વારા થતો હતો. ગાંડાકીએ પોતાનો ચહેરો ફેરવ્યો, મિથિલાનું નસીબ રાતોરાત તૂટી પડ્યું. રાવણના નિફ્ટી વેપારીઓએ મિથિલામાંથી નિયુક્ત પેટા વેપારીઓને પાછા ખેંચ્યા; આ વેપારના નાના પ્રમાણમાં તેમની હાજરીને હવે યોગ્ય ઠેરવી નથી.

આ શહેર પર રાજા જનક શાસન કરતો હતો, જે એક ધર્મનિષ્ઠ, શિષ્ટ અને આધ્યાત્મિક હતો. તે એક સારા માણસનું ઉત્તમ ઉદાહરણ હતું, જો કે હાથ પરની નોકરી માટે નહીં. જો જનક આધ્યાત્મિક ગુરુ બનવાનું પસંદ કરે, તો તે શ્રેષ્ઠ લોકોમાંનો હોત દુનિયા. જો કે, ભાગ્યે ફરમાન કર્યું હતું કે તે રાજા બનશે. રાજા તરીકે પણ, તેમણે આધ્યાત્મિક માર્ગદર્શનપૂર્વક માર્ગદર્શન આપ્યું તેમની *ધર્મસભાઓ* , અથવા *આધ્યાત્મિક મેળાવડા* દ્વારા તેમના લોકોનો વિકાસ . ભૌતિક વિકાસ અને સુરક્ષા, જોકે હતી ગંભીર અવગણના કરવામાં આવી છે.

મિથિલાની તકલીફમાં વધારો કરવા માટે, રાજવી પરિવારની શક્તિ જનકના નાના ભાઈ તરફ નિર્ણય કરી હતી, કુશધ્વાજ. ગંડકી નદીના નવા માર્ગમાં સંકશ્યાની સરહદ છોડી દીધી, જેના શાસક કુશધ્વજ હતા. મિથિલાની ખોટ સંકાશ્યાએ મેળવી હતી. પાણીની સરળ ઉપલબ્ધતા વેપારમાં તેજીની સાથે સાથે નાટકીય વધારો થયો સંકશ્યાની વસ્તીમાં. પૈસા અને સંખ્યા બંનેના જોરથી સજ્જ કુશધ્વાજે આગળ ચાલ્યો સપ્ત સિંધુની અંદર પોતાને તેમના રાજવી પરિવારના પ્રતિનિધિ તરીકે સ્થાપિત કરો. દેખાવ જાળવવા માટે ખૂબ કાળજી રાખો, તે તેના સંત મોટા ભાઈ પ્રત્યે બાહ્યરૂપે વલણવાળો રહ્યો. આ હોવા છતાં, અફવાઓ વધી હતી કે આ હતું માત્ર એક કામચલાઉ; કે કુશધ્વાજે મિથિલાને શોષી લેવાનો અને તેને તેના પોતાના શાસન હેઠળ લાવવાની કાવતરું ઘડી.

'લક્ષ્મણ, આપણે ત્યાં જઈ રહ્યા છીએ, જો તે જ ગુરુ *જીની* ઇચ્છા હોય તો,' રામે કહ્યું. 'અમને એક એસ્કોર્ટની જરૂર પડશે સંકશ્યા, ખરું ને? મેં સાંભળ્યું છે કે સંકશ્યથી મિથિલા તરફ જવાના યોગ્ય રસ્તા નથી. '

'ત્યાં એક હોત,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'જ્યારે નદીનો માર્ગ બદલાયો ત્યારે તે ધોવાઈ ગયો. ના હતા તેને ફરીથી બનાવવા માટેના પ્રયત્નો. મિથિલા છે... નાણાંની અછત. પરંતુ તેમના વડા પ્રધાનને જાણ કરવામાં આવી છે અને તેણીને છે એસ્કોર્ટ પાર્ટીની ગોઠવણ કરી. '

'શું તે સાચું છે કે રાજા જનકની પુત્રી તેમના વડા પ્રધાન છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું. 'અમને તે માનવું મુશ્કેલ છે. છે તેણીનું નામ ઉર્મિલા છે? '

'માનવું કેમ મુશ્કેલ છે કે કોઈ સ્ત્રી વડા પ્રધાન હોઈ શકે છે, લક્ષ્મણ?' રામે પૂછ્યું, અરિષ્ટનેમિ સમક્ષ જવાબ આપી શકે છે. 'મહિલાઓ માનસિક ક્ષમતાઓમાં પુરુષો સમાન છે.'

'મને ખબર છે, *દાદા* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'તે અસામાન્ય છે, બસ.'

રામે કહ્યું, 'લેડી મોહિની એક સ્ત્રી હતી. 'અને તે વિષ્ણુ હતી. યાદ રાખો. '

લક્ષ્મણ ચૂપ થઈ ગયો.

અરિષ્ટનેમિએ લક્ષ્મણના ખભાને માયાળુ રીતે સ્પર્શ્યું કારણ કે તેણે કહ્યું, 'તમે સાચુ છો, રાજકુમાર લક્ષ્મણ. રાજા જનકની પુત્રી તેમની વડા પ્રધાન છે. પરંતુ તે રાજકુમારી ઉર્મિલા નથી, જે આકસ્મિક તેમની જૈવિક પુત્રી છે. તે છે તેમની દત્તક પુત્રી જે વડા પ્રધાન છે. '

'દત્તક દીકરી?' રામને પૂછ્યું, આશ્ચર્ય થયું. દત્તક લીધેલા બાળકોને આ દિવસોમાં ભાગ્યે જ સમાન અધિકાર આપવામાં આવ્યા હતા. કાયદો બદલીને આ હક નક્કી કરવાનું મન હતું.

'હા,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.

'મને એની ખબર નહોતી. તેણી નું નામ શું છે?'

'તેણીનું નામ સીતા છે.'

'શું આપણે સંકશ્યના રાજાને મળવા નથી જઈ રહ્યા?' રામને પૂછ્યું.
વિશ્વામિત્રના વહાણોએ શહેરથી થોડા કિલોમીટર દૂર સંકશ્ય બંદરે ડોક મુક્યો હતો. તેઓ દ્વારા મળ્યા હતા
શહેરના પોલીસ અને પ્રોટોકોલ ચીફ સમિચીની આગેવાનીમાં મિથિલાના અધિકારીઓ. સમિચી અને તેની ટીમ એનું નેતૃત્વ કરશે
મિથિલા માટે સો મલયપુત્રોનો નાનો બેન્ડ. અન્ય લંગર વહાણમાં સવાર જ રહેશે.
'ના,' તેણે ઘોડો ચountedાવતાં કહ્યું. 'ગુરુ વિશ્વામિત્ર આ શહેરને છુપાવી દેવાનું પસંદ કરશે. માં
કોઈ પણ સંજોગોમાં, રાજા કુશધ્વાજ હમણાં મુસાફરી કરી રહ્યા છે. '
લક્ષ્મણે સરળ સફેદ વસ્ત્રોનો સર્વેક્ષણ કર્યો હતો જે રામ અને તેને પહેરવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. સ્પષ્ટ રીતે, રાજકુમારો હતા
સામાન્ય તરીકે બંધ માનવામાં આવે છે.
'છુપી?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, તેણે મલયપુત્ર પર સ્વેચ્છાએ જોયું ત્યારે તેની શંકાઓ તરત જ ઉભી થઈ ગઈ
પાર્ટી. 'તમે મને મૂર્ખ બનાવી શક્યા હોત.'
અરિષ્ટનેમિએ હસતાં-હસતાં ઘૂંટણ મચાવ્યાં; તેનો ઘોડો ફરવા લાગ્યો. રામ અને લક્ષ્મણે તેમના ઘોડાઓ ચ .ાવ્યા
અને તેની પાછળ ગયા. વિશ્વામિત્ર સમિચી સાથે કાફલાના માથા પર પહેલેથી જ નીકળી ગયો હતો.

જંગલનો રસ્તો એટલો સાંકડો હતો કે માત્ર ત્રણ જ ઘોડાઓ સહેલાઇથી સવારી કરી શકતા હતા. કેટલાક સ્થળોએ ની ઝલક
એક મોટું પથ્થરવાળો રસ્તો નીકળશે જ્યાં અચાનક રસ્તો પહોળો થયો. મોટા ભાગના ભાગ માટે, તેમ છતાં

જંગલે આક્રમક રીતે જમીન ફરીથી મેળવી હતી. મોટે ભાગે, લાંબી ખેંચાણ માટે કાફલો સિંગલ ફાઇલમાં સવારી કરે છે.
'તમે મિથિલાની મુલાકાત લીધી નથી, શું?' અરિષ્ટનેમિને પૂછ્યું.
'ત્યાં જવાની ક્યારેય જરૂર નહોતી,' રામે જવાબ આપ્યો.
'તારા ભાઈ ભરત થોડા મહિના પહેલા સંકશ્યાની મુલાકાત લીધી હતી.'
'તેઓ અયોધ્યા માટે રાજદ્વારી સંબંધોનો હવાલો લે છે. તે સ્વાભાવિક છે કે તે આખા પારના રાજાઓ સાથે મુલાકાત કરશે
સપ્ત સિંધુ. '
'ઓહ? મેં વિચાર્યું હતું કે તેમણે લગ્ન જોડાણ માટે રાજા કુશધ્વાજની મુલાકાત લીધી હશે. '
લક્ષ્મણ ત્રાસી ગયો. 'લગ્ન જોડાણ? જો અયોધ્યા લગ્ન જોડાણ ઇચ્છે છે, તો તે વધુ એક સાથે હશે
શક્તિશાળી સામ્રાજ્યો. સંકશ્યાની સાથી કેમ? '
'કંઈપણ તમને બહુવિધ લગ્ન જોડાણ બનાવવામાં અટકાવતું નથી. છેવટે, કેટલાક કહે છે કે લગ્ન એ બાંધવાનો માર્ગ છે
અંગત સંબંધોને મજબૂત કરીને રાજકીય જોડાણ. '
લક્ષ્મણે રામ પર ગુસ્સે નજરે ચડાવ્યો.
'આ શુ છે?' લક્ષ્મણની ત્રાટકશક્તિને પગલે અરિષ્ટનેમીને પૂછ્યું. 'તમે અસંમત છો?'
લક્ષ્મણ બટ્ટ ઇન. 'રામ *દાદા* માને છે કે લગ્ન પવિત્ર છે. તેને રાજકીય જોડાણ ન માનવું જોઇએ. '
અરિષ્ટનેમિએ ભમર ઉભા કર્યા. 'પ્રાચીન વિશ્વમાં તે એવી જ હતી, હા. ખરેખર કોઈ માને નહીં
હવે તે મૂલ્યો. '
રામે કહ્યું, 'આપણા પૂર્વજોએ કરેલી દરેક બાબતોનો હું ચાહક નથી. 'પરંતુ કેટલીક પદ્ધતિઓ જીવંત છે. માનૂ એક
તેઓ બે આત્માઓ વચ્ચેના પવિત્ર ભાગીદારી તરીકે લગ્નને જોઈ રહ્યા છે; બે વચ્ચે રાજકીય જોડાણ તરીકે નહીં
શક્તિ કેન્દ્રો. '
'તમે, કદાચ, ખૂબ જ ઓછા લોકોમાં છો જે આ રીતે વિચારે છે.'
'તેનો અર્થ એ નથી કે હું ખોટો છું.'
લક્ષ્મણે વાતચીતમાં ફરીથી વિક્ષેપ પાડ્યો. ' *દાદા* એવું પણ માને છે કે પુરુષે ફક્ત એક જ સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરવા જોઈએ. તેમણે
માને છે કે બહુપત્નીત્વ સ્ત્રીઓ માટે અન્યાયી છે અને તેના પર પ્રતિબંધ મૂકવો જ જોઇએ. '
'લક્ષ્મણ, હું એવું માનું છું એમ બરાબર નથી.' 'હું કહું છું કે કાયદો બધા માટે સમાન હોવો જોઈએ. જો તમે પરવાનગી આપો a
માણસ ઘણી સ્ત્રીઓ સાથે લગ્ન કરે છે, તો પછી તમારે સ્ત્રીને પણ ઘણા પુરુષો સાથે લગ્ન કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ જો તે પસંદ કરે. શું છે
ખોટું એ છે કે વર્તમાન કાયદો પુરુષોની તરફેણ કરે છે. બહુપત્નીત્વની મંજૂરી છે પરંતુ બહુપત્નીત્વ નથી. તે ખાલી ખોટું છે. કર્યા
કહ્યું કે, મારી વ્યક્તિગત પસંદગી પુરુષને એક સ્ત્રી શોધવી અને જીવનભર તેણીને વફાદાર રહેવી છે. '
'હું ભગવાન બ્રહ્માનો આભાર માનું છું કે તમારી પસંદગી ઘણા લોકો માટે એક જ સ્ત્રી પ્રત્યે વફાદાર હોવા માટે વધારતી નથી
આજીવન! ' અરિષ્ટનેમિએ ચકડોળ ચડાવ્યો.
રામ હસી પડ્યા.
'પરંતુ પ્રિન્સ રામ,' અરિશ્તાનેમીએ કહ્યું, 'મને ખાતરી છે કે તમે જાગૃત હોવુ જ જોઇએ કે પ્રથા તરીકે બહુપત્નીત્વ કેટલીક સદીઓથી વધ્યું
પહેલાં સારા કારણોસર. અમે સૂર્યવંશીઓ અને ચંદ્રવંશીઓ વચ્ચેના પચાસ વર્ષના યુદ્ધમાં બચી ગયા હતા.
લાખો માણસો મરી ગયા. ફક્ત પર્યાપ્ત વરરાજા બાકી ન હતા, તેથી જ પુરુષોને લગ્ન માટે પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા હતા
એક કરતાં વધુ મહિલા. તદ્દન સ્પષ્ટપણે, આપણે પણ આપણા દેશને ફરીથી બનાવવાની જરૂર હતી. ત્યારબાદ, વધુને વધુ લોકો
બહુપત્નીત્વની પ્રેક્ટિસ કરવાનું શરૂ કર્યું. '
'હા, પણ હવે આપણને તે સમસ્યા નથી, શું આપણે કરીએ?' રામને પૂછ્યું. 'તો પુરુષોને આની મંજૂરી કેમ આપવી જોઈએ?
વિશેષાધિકાર? '
અરિષ્ટનેમિ ચૂપ થઈ ગઈ. થોડી ક્ષણો પછી તેણે રામને પૂછ્યું, 'શું તમે ફક્ત એક જ સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરવાનો ઇરાદો કરો છો?'
'હા. અને હું આખી જીંદગી તેના માટે વફાદાર રહીશ. હું બીજી સ્ત્રી તરફ નજર નાખીશ. '
' *દાદા* ,' લક્ષ્મણે ધૂમ મચાવતા કહ્યું, 'તમે અન્ય મહિલાઓને જોતા કેવી રીતે ટાળી શકો? તેઓ દરેક જગ્યાએ છે! છે
જ્યારે પણ કોઈ સ્ત્રી ત્યાંથી પસાર થાય ત્યારે તમે તમારી આંખો બંધ કરશો? '
રામ હસી પડ્યો. 'મારો મતલબ તમે જાણો છો. હું મારી પત્નીને જે રીતે જોઈશ તે રીતે હું અન્ય મહિલાઓને નહીં જોઉં. '
'તો, તમે સ્ત્રીમાં શું શોધી રહ્યા છો?' અરિષ્ટનેમિને પૂછ્યું, કુતુહલ કર્યું.
લક્ષ્મણ તરત જ અંદર ગયો ત્યારે રામ બોલવાનું શરૂ કરી રહ્યો હતો. 'ના. મારે આનો જવાબ આપવો પડશે. '
અરિષ્ટનેમિએ લક્ષ્મણ તરફ એક આનંદિત સ્મિત સાથે જોયું.
' *દાદાએ* એક વાર લક્ષ્મણ ચાલુ રાખ્યું હતું,' એમ કહ્યું હતું કે તેમને એવી સ્ત્રીની ઇચ્છા છે જે તેને માથું નમાવી શકે
પ્રશંસા. '
આવું કહેતા લક્ષ્મણ ગર્વથી હસ્યો. ગર્વ છે કે તે મોટા ભાઈ વિશે કંઇક વ્યક્તિગત રીતે જાણતો હતો.
અરિષ્ટનેમીએ રામ તરફ નમ્ર દેખાવ કર્યો અને હસી પડ્યા. 'પ્રશંસામાં માથું નમાવવું?'
રામ પાસે કંઈ કહેવાનું નહોતું.
અરિષ્ટનેમિએ આગળ જોયું. તે એક એવી સ્ત્રીને જાણતો હતો જેની રામ નિશ્ચિતપણે પ્રશંસા કરશે.

અધ્યાય 20

વિશ્વામિત્ર અને તેના સમૂહ એક અઠવાડિયા પછી મિથિલા પહોંચ્યા. ફળદ્રુપ, કળણ મેદાનો હોવાને કારણે પુષ્કળ પ્રમાણમાં પ્રાપ્ત થયો ચોમાસાનો વરસાદ, મિથિલાની આજુબાજુની જમીન માપદંડથી વધુ ઉત્પાદક હતી. એવું કહેવાતું હતું કે બધા મિથિલા ખેડૂત છે પાકને કાપવા માટે કેટલાક બીજ કાપવા અને થોડા મહિના પછી પાછા ફરવાની જરૂર હતી. મિથિલાની ભૂમિ કરશે બાકીના. પરંતુ મિથિલાના ખેડુતોએ ખૂબ જ જમીન સાફ કરી ન હતી અથવા ખૂબ બિયારણ લગાડ્યા ન હોવાથી જંગલનો ઉપયોગ થયો હતો પ્રકૃતિની બક્ષિસ અને આખા શહેરમાં એક ગા bar અવરોધ rierભો કર્યો. મુખ્ય નદીની ગેરહાજરી તેનામાં ઉમેરાઈ આઇસોલેશન. મિથિલાને અન્ય મોટાભાગના ભારતીય શહેરોમાંથી કાપી નાંખવામાં આવ્યા હતા, જે સામાન્ય રીતે નદી દ્વારા પહોંચતા હતા.

'આપણે નદીઓ પર આટલા નિર્ભર કેમ છીએ?' રામે પૂછ્યું. 'આપણે રસ્તા કેમ નથી બનાવતા? મિથિલા જેવા શહેરને કાપવાની જરૂર નથી બંધ.'

'અમારી પાસે એક સમયે સારા રસ્તાઓ હતા,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'કદાચ તમે તેમને ફરીથી બનાવી શકો.'

જંગલની લાઈનમાંથી કાફલો તૂટી જતાં, તેઓ આવી ગયા કે એકવાર રક્ષણાત્મક ખાટ તરીકે સેવા આપી હશે, પરંતુ હવેથી પાણી ખેંચવા માટે તળાવમાં ફેરવાઈ ગયું હતું. આ તળાવ તેથી જ આખા શહેરને ઘેરી લે છે અસરકારક રીતે કે મિથિલા એક ટાપુ જેવું હતું. તળાવમાં મગરો જેવા પ્રાણીઓ નહોતા, કેમ કે તે હવે પીરસતો નથી લશ્કરી હેતુ. પાણીની સરળતાથી પ્રવેશ માટે કાંઠે પગથિયા બનાવવામાં આવ્યા હતા. વિશાળ પૈડાએ પાણી ખેંચ્યું તળાવ, જે પાઈપો દ્વારા શહેરમાં લઈ જવામાં આવ્યું હતું.

લક્ષ્મણે કહ્યું, 'તમારા મુખ્ય પાણી પુરવઠા તરીકે ખાઈનો ઉપયોગ કરવો તે અતિ અસ્પષ્ટ છે. 'પહેલી વાત એ ઘેરાયેલી સેના કરશે તેને કાપી નાંખવાનું. અથવા વધુ ખરાબ; તેઓ પાણીને ઝેર આપી શકે છે. '

'તમે સાચા છો,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'મિથિલાના વડા પ્રધાનને આ વાતનો અહેસાસ થયો. તેથી જ તેણી પાસે એક નાનો હતો, પરંતુ શહેરની દિવાલોની અંદર ખૂબ deepંડા તળાવ બનાવવામાં આવ્યું છે. '

તળાવની બાહ્ય કાંઠે રામ, લક્ષ્મણ અને અરિષ્ટનેમિ ઉતર્યા. તેઓને એક પોન્ટૂન બ્રિજ પસાર કરવો પડ્યો શહેરમાં પ્રવેશ કરો. કારણ કે પોન્ટૂન બ્રિજ એ આવશ્યકપણે ફ્લોટિંગ પ્લેટફોર્મ છે જે સમાંતર લાઇનો દ્વારા સપોર્ટેડ છે અથવા નૌકાઓ, માળખું અસ્થિર અને અસ્થિર બનાવે છે, તે તમારા ઘોડાને આગળ ધપાવીને, પગથી ચાલીને ચાલવાનું બુદ્ધિશાળી છે.

અરિષ્ટનેમિએ ઉત્સાહથી સમજાવ્યું, 'પરંપરાગત પુલ કરતાં માત્ર સસ્તું જ નહીં, તેનો નાશ પણ થઈ શકે છે શહેરમાં હુમલો થયો હોય તો સરળતાથી. અને, અલબત્ત, પુનર્નિર્માણ એટલું જ સરળતાથી કરો. '

રામે નમ્રતાથી મલકાવ્યું, આશ્ચર્ય થાય છે કે અરિષ્ટનેમીને મિથિલા સાથે વાત કરવાની જરૂર કેમ લાગી. કોઈ પણ સંજોગોમાં, શહેર હતું હંગામી પુલને વધુ કાયમી માળખામાં રૂપાંતરિત કરવા માટે દેખીતી રીતે શ્રીમંત નથી.

પરંતુ, પછી લંકા ઉપરાંત ભારતનું કયું રાજ્ય આજે શ્રીમંત છે? લંકાના લોકોએ અમારી બધી સંપત્તિ છીનવી લીધી છે.

તેઓ પાર થયા પછી, તેઓ મિથિલાના કિલ્લાની દિવાલોના દરવાજા ઉપર આવ્યા. રસપ્રદ વાત એ છે કે ત્યાં કોઈ સૂત્રોચ્ચાર ન હતા અથવા દરવાજાની બાજુએ શાહી ગૌરવના લશ્કરી પ્રતીકો એમ્બ્લોઝ્ડ હતા. તેના બદલે, ત્યાં લેડી સરસ્વતીની એક મોટી છબી હતી જ્ Knowાનની દેવી, જે દરવાજાની ઉપરના ભાગમાં કોતરવામાં આવી હતી. તેની નીચે એક સરળ યુગલ હતું:

સ્વગૃહે પૂજ્યતે મુરખાહા; સ્વગ્રામે પૂજ્યતે પ્રભુહ્

સ્વદેશી પૂજ્યતે રાજા; વિદ્વંસર્વત્ર પૂજ્યતે।

તેના ઘરે મૂર્ખની પૂજા કરવામાં આવે છે.

તેમના ગામમાં એક મુખ્યની પૂજા કરવામાં આવે છે.

તેના રાજ્યમાં એક રાજાની પૂજા કરવામાં આવે છે.

જ્ knowledgeાની વ્યક્તિની સર્વત્ર પૂજા કરવામાં આવે છે.

રામ હસી પડ્યા. *જ્ toાનને સમર્પિત એક શહેર*

'આપણે પ્રવેશ કરીશું?' અરિશ્તાનેમીને પૂછ્યું, તેના ઘોડાની લીડ દોરડું ખેંચીને અને આગળ વધતાં જ ક્લિક કરી.

રામે લક્ષ્મણને હાંસી લગાવી, અને તેઓ શહેરમાં પ્રવેશતા જ તેઓ તેમના ઘોડાઓને અરિષ્ટનેમીની પાછળ લઈ ગયા. દરવાજા પાછળ, એ સાદી રસ્તો બાહ્ય દિવાલથી એક કિલોમીટરના અંતરે બીજા કિલ્લાની દિવાલ તરફ દોરી ગયો. વચ્ચેનો બાકીનો વિસ્તાર બે દિવાલો સરસ રીતે કૃષિ જમીનના પ્લોટમાં વહેંચાયેલી હતી. ખાદ્ય પાક લણણી માટે તૈયાર હતા.

'સ્માર્ટ,' રામે કહ્યું.

'હા *દાદા* , કિલ્લાની દિવાલોની અંદર ઉગાડતા પાક તેમના ખોરાકનો પુરવઠો સુરક્ષિત કરે છે,' લક્ષ્મણે કહ્યું.

'સૌથી અગત્યનું, અહીં કોઈ માનવ વસવાટ નથી. આ ક્ષેત્ર દુશ્મન માટે ખૂનનું ક્ષેત્ર બનશે જે બાહ્ય કિલ્લાની દિવાલનો ભંગ કરે છે. બીજા પર પહોંચવાના પ્રયત્નમાં કોઈ આક્રમણકારી બળ ઘણા માણસો ગુમાવશે દિવાલ, ઝડપી પીછેહઠ કરવાની કોઈ આશા વિના. તે લશ્કરી રીતે તેજસ્વી છે - વચ્ચે બે નિર્જન જમીન સાથે બે કિલ્લાની દિવાલો. આપણે આની અયોધ્યામાં પણ નકલ કરવી જોઈએ. '

આંતરિક કિલ્લાની દિવાલ નજીક આવતા જ અરિષ્ટનેમિએ તેમના પગલાંને ઝડપી કર્યા.

'તે વિંડોઝ હું જોઈ શકું છું?' આંતરિક કિલ્લાની દિવાલના ઉપરના ભાગ તરફ ઇશારો કરીને લક્ષ્મણને પૂછ્યું.

'હા,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.

'શું લોકો તેમના આવાસના ભાગ રૂપે કિલ્લાની દિવાલનો ઉપયોગ કરે છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, આશ્ચર્ય થયું.

'હા, તેઓ કરે છે,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.

'ઓહ' લક્ષ્મણે ધ્રુજતા કહ્યું.
ફરી આગળ જોતાં જ અરિષ્ટનેમિ હસ્યાં.

'શું છે આ બધું!' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેણે મિથિલાની આંતરિક દિવાલોના દરવાજા પસાર કર્યા પછી ટૂંક સમયમાં જ અટકી. તેમણે સહજતાથી, તેની તલવાર માટે પહોંચી. 'આપણને એક જાળમાં લઈ જવામાં આવ્યા છે!'
'શાંત થા, રાજકુમાર,' વ્યાપક સ્મિત સાથે અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'આ કોઈ જાળ નથી. મિથિલાની આ જ રીત છે. '
તેઓ એક વિશાળ, એક-દિવાલોવાળા માળખામાં ગયા હતા જે દરવાજાની બીજી બાજુ મૂકે છે; તે સતત લાઇન હતી ઘરો કે વિશાળ દિવાલ વહેંચાયેલ છે. બધા મકાનો એકબીજાની સામે મધપૂડોની જેમ બાંધવામાં આવ્યા હતા, બરાબર કોઈ વચ્ચે વિભાગો અથવા જગ્યા. દરેક વ્યક્તિગત ઘર માટે દિવાલ પર એક વિંડો highંચી હતી, પરંતુ કોઈ દરવાજા અસ્તિત્વમાં નથી શેરી સ્તરે તે કોઈ આશ્ચર્યજનક વાત નહોતી કે લક્ષ્મને વિચાર્યું કે તેઓને એક મૃત અંત, સંપૂર્ણ છટકું અથવા હુમલો વિશ્વામિત્રનો મોટાભાગનો કાફલો ગુમ થયો હતો તે હકીકત માત્ર તેમની શંકાઓમાં વધારો કરે છે.
'શેરીઓ ક્યાં છે?' રામને પૂછ્યું.
બધા મકાનો એક બીજાની વિરુદ્ધ એક જ લાઇનમાં ભરાયેલા હતા, ત્યાં શેરીઓ કે ત્યાં સુધી કોઈ જગ્યા નહોતી નાના રસ્તાઓ.
'મારા અનુસરો,' અરિશ્તાનેમીએ કહ્યું, તેના સાથી મુસાફરોના સ્પષ્ટ બેફ્ડમેન્ટની મજા માણતા. તેણે પોતાના ઘોડાને એ ઘરની રચનામાં પથ્થરની સીડી.
'પૃથ્વી પર કેમ તમે છત ઉપર ચ areી રહ્યા છો?! અને તે પણ તમારા ઘોડા સાથે! ' લક્ષ્મણે બૂમ પાડી.
'રાજકુમાર, ફક્ત મારી પાછળ આવો,' અરિષ્ટનેમીએ શાંતિથી કહ્યું.
રામે લક્ષ્મણને થાક્યો, જાણે તેને શાંત પાડ્યો, અને પગથિયાં આગળ વધવાનું શરૂ કર્યું. લક્ષ્મણ અનિચ્છાએ અનુસર્યા, તેના ઘોડા દોરી. તેઓ એવા દૃશ્યનો સામનો કરવા માટે છત પર પહોંચ્યા જે ખાલી અકલ્પ્ય ન હતું.
બધા મકાનોની 'છત' હકીકતમાં એક જ સરળ મંચ હતું; 'ગ્રાઉન્ડ' ઉપર 'ગ્રાઉન્ડ'. 'સ્ટ્રીટ્સ' હતી પેઇન્ટથી સીમાંકન કરવામાં આવ્યું છે, અને તેઓ લોકોને જુદી જુદી દિશામાં, હેતુપૂર્વક અથવા અન્ય રીતે જોઈ શક્યા હતા. વિશ્વામિત્રનો કાફલો ખૂબ આગળ જોઈ શકાયો હતો.
'મારા ભગવાન! આપણે ક્યાં છીએ? અને એ લોકો ક્યાં ચાલ્યા કરે છે? ' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, જેણે કદી કશું જોયું ન હતું આ જેમ.
'પણ આ લોકો તેમના ઘરોમાં કેવી રીતે પ્રવેશ કરે છે?' રામને પૂછ્યું.
જાણે જવાબમાં, એક વ્યક્તિએ છત પર 'ફૂટપાથ' સ્પષ્ટપણે શું હતું તેના પર એક ફ્લેટ દરવાજો ખોલ્યો, અને પછી પગ મૂક્યો નીચે, તેના ઘરમાં, તેની પાછળનો દરવાજો બંધ કરી. રામ હવે તે જોઈ શકતા હતા કે, ફુટપાથ પર નિયમિત અંતરાલે, જ્યાં કોઈ ટ્રાફિકની મંજૂરી ન હતી, ત્યાં રહેવાસીઓને તેમના ઘરે પ્રવેશવાની મંજૂરી આપવા માટે ટ્રેપડોર હતા. વચ્ચે નાના ઉભા અંતર ઘરોની કેટલીક લાઇનો બાજુની દિવાલો પર જાળીવાળા વિંડોઝને ખુલ્લી મૂકી, જેણે કેટલાકમાં સૂર્યપ્રકાશ અને હવાને મંજૂરી આપી ઘરો.
'ચોમાસા દરમિયાન તેઓ શું કરે છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.
'વરસાદ પડે ત્યારે દરવાજા અને બારીઓ બંધ રાખે છે,' એમ અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું.
'પણ પ્રકાશ, હવાનું શું?'
અરિષ્ટનેમિએ નળીનો તરફ ધ્યાન દોર્યું જે નિયમિત અંતરાલો પર ડ્રિલ કરવામાં આવ્યાં હતાં. 'નલિકાઓ ચારના જૂથ માટે બનાવવામાં આવી છે દરેક ઘરો. મકાનોની અંદરની વિંડોઝ આ નલિકાઓમાંથી હવા અને પ્રકાશને મંજૂરી આપે છે. રેઇનવોટર રન બોલ નળીની નીચે ગટરમાં સંગ્રહ કરે છે. ગટર "બીઝ ક્વાર્ટર" હેઠળ ચાલે છે અને કાં તો બહારની ખાઈ તરફ દોરી જાય છે દિવાલો, અથવા શહેરની અંદર તળાવ. તેમાંથી કેટલાકનો ઉપયોગ કૃષિ માટે થાય છે. '
'મહાન ભગવાન પરશુરામ દ્વારા,' લક્ષ્મણ જણાવ્યું હતું. 'ભૂગર્ભ ગટર. શું તેજસ્વી વિચાર છે! તે સંપૂર્ણ રીત છે રોગને કાબૂમાં રાખવા. '
પણ રામે કંઈક બીજું પકડ્યું હતું. 'બીઝ ક્વાર્ટર? શું આ ક્ષેત્રને આ જ કહેવામાં આવે છે? '
'હા,' અરિષ્ટનેમીએ જવાબ આપ્યો.
'કેમ? કેમ કે તે મધપૂડોની જેમ બાંધવામાં આવ્યું છે? '
'હા,' અરિષ્ટનેમીએ હસીને કહ્યું.
'કોઈને દેખીતી રીતે રમૂજની ભાવના હોય છે.'
'હું આશા રાખું છું કે તમારી પાસે પણ એક છે, કારણ કે અહીં જ આપણે રહીશું.'
'શું?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.
'પ્રિન્સ,' અરિશ્તાનેમીએ માફીથી કહ્યું, 'બીસ ક્વાર્ટર જ્યાં મિથિલાના કામદારો રહે છે. જેમ જેમ આપણે ખસેડીએ છીએ અંદરથી, બગીચાઓ, શેરીઓ, મંદિરો અને વેપારી વિસ્તારોની બહાર, અમે ધનિક લોકોના ઘર અને મહેલો પર પહોંચીએ છીએ, રોયલ્ટી સહિત. પરંતુ, તમે જાણો છો તેમ, ગુરુ વિશ્વામિત્ર ઇચ્છે છે કે તમે છૂપી મુસાફરી કરો. '
'વડા પ્રધાન જાણે છે કે આપણે અહીં છીએ તો આપણે બરાબર તે કેવી રીતે કરી શકીએ?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.

'વડા પ્રધાન માત્ર જાણે છે કે ગુરુ વિશ્વામિત્ર તેમના સાથીઓ સાથે પહોંચ્યા છે. તેણીને તે વિશે ખબર નથી અયોધ્યાના રાજકુમારો. ઓછામાં ઓછું, હજી સુધી નથી. '
લક્ષ્મને કહ્યું, 'અમે અયોધ્યાના રાજકુમારો છીએ,' તેની મુઠ્ઠી સજ્જડ થઈ ગઈ હતી. 'એક સામ્રાજ્ય કે જેનું વર્ચસ્વ છે સપ્ત સિંધુ. શું અહીં આપણી સાથે આવું વર્તન કરવામાં આવશે? '
'અમે અહીં એક અઠવાડિયા માટે જ છીએ,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'કૃપા કરી ...'
'બધુ બરાબર છે,' રામે કહ્યું, 'આપણે અહીં રહીશું.'
લક્ષ્મણ રામ તરફ વળ્યો. 'પણ *દાદા* ...'
'લક્ષ્મણ, અમે પહેલાં સરળ ક્વાર્ટર્સમાં રહ્યા છીએ; તે માત્ર થોડા સમય માટે છે. પછી અમે ઘર જઈ શકે છે. અમારી પાસે અમારા પિતાની ઇચ્છાને માન આપવા. '

વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું કે 'હું આશા રાખું છું કે તમે બંને આરામદાયક છો,' જ્યારે તે છતનાં દરવાજાથી apartmentપાર્ટમેન્ટમાં નીચે ઉતર્યો.
બપોરે ત્રીજા *પ્રહરના* ત્રીજા *કલાકે* વિશ્વામિત્ર આખરે બીસ *ક્વાર્ટરની* મુલાકાતે આવ્યા હતા. ભાઈઓ આંતરિક આત્યંતિક અંતમાં apartmentપાર્ટમેન્ટમાં રહેવાની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી હતી, તેનાથી આગળ બગીચો મૂક્યો હતો; આ પૈકી એક ઘણા કે જેણે શહેરના આંતરિક, વધુ ઉંચા ભાગોને ફેલાવ્યાં. વિશાળ બીઝ ક્વાર્ટરના એક છેડેથી માળખું, તેઓ બાહ્ય દિવાલ પર બારી રાખવા માટે નસીબદાર હતા, જે બગીચાને નજરઅંદાજ કરે છે. રામ અને લક્ષ્મણ હજુ સુધી આંતરિક શહેરની મુલાકાત લીધી ન હતી.
વિશ્વામિત્રને શહેરના મધ્યમાં શાહી મહેલમાં રાખવામાં આવ્યો હતો. તે એક વિશાળ માળખું હોત

એક સમયે, પરંતુ માયાળુ રાજા જનક ધીમે ધીમે મહેલના ભાગોને રહેઠાણો તરીકે વાપરવા માટે આપી દીધા હતા
અને *ઋષિઓ* અને તેમના વિદ્યાર્થીઓ માટે વર્ગખંડો . ફિલોસોફર-રાજા ઇચ્છતા હતા કે મિથિલા માણસો માટે ચુંબક તરીકે સેવા આપે
સમગ્ર દેશમાંથી જ્ knowledgeાન. તેમણે આ મહાન શિક્ષકો પર તેમની નજીવી તિજોરીમાંથી ભેટો વરસાવ્યા.

'સારું, નિશ્ચિતરૂપે તમારે કરતાં ઓછા આરામદાયક હોવા જોઈએ, ગુરુ જી ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, તેના ચહેરા પર સ્નીયર. 'હું માનું છું ફક્ત મારા ભાઈ અને મારે છુપાયેલા રહેવાની જરૂર છે. '

વિશ્વામિત્રાએ લક્ષ્મણની અવગણના કરી.

રામે કહ્યું, ' ગુરુ જી , આપણે બરાબર છીએ .' 'કદાચ સમય આવી ગયો છે કે તમે અમારે જે મિશન રાખવાનું છે તે અંગે માર્ગદર્શન આપશો મિથિલામાં પૂર્ણ. અમે અયોધ્યા પાછા ફરવા આતુર છીએ. '

'બરોબર,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું. 'મને સીધા જ બિંદુ પર પહોંચવા દો. મિથિલાના રાજાએ *સ્વયંવરનું* આયોજન કર્યું છે તેની મોટી પુત્રી સીતા માટે. '

એક *swayamvar* ભારતમાં એક પ્રાચીન પરંપરા હતી. કન્યાના પિતાએ સંભવિત એક મેળાવડો ગોઠવ્યો વરરાજા, જેમની પાસેથી તેમની પુત્રી કાં તો તેના પતિને પસંદ કરવા અથવા કોઈ સ્પર્ધા માટે આદેશ આપી શકે છે. વિજેતા તેણીનો હાથ જીતી લેશે.

મિથિલાએ સપ્ત સિંધુના શક્તિશાળી સામ્રાજ્યોની સૂચિમાં સ્થાન મેળવ્યું નથી. Lવરલેન્ડ રાજ્યની સંભાવના મિથિલા સાથે લગ્ન જોડાણ કરતી અયોધ્યા શ્રેષ્ઠ દૂરસ્થ હતી. રામને પણ શબ્દોની ખોટ હતી. પણ ત્યાં સુધીમાં લક્ષ્મણને પૂરતું હતું.

'અમને અહીં *સ્વયંવરની* સુરક્ષા આપવા માટે લાવવામાં આવ્યા છે ?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું. 'આ તો વધુ વિચિત્ર છે અમને તે અસુર અસુર સાથે લડવા કરતા. '

વિશ્વામિત્ર લક્ષ્મણ તરફ વળ્યું અને ઝગમગ્યું, પણ તે કાંઈ બોલે તે પહેલાં રામ બોલ્યો.

'ગુરુ જી ,' રામે નમ્રતાપૂર્વક કહ્યું, તેમ છતાં તેમની સુપ્રસિદ્ધ ધીરજ પાતળી હતી, 'મને નથી લાગતું કે પિતાજી મિથિલા સાથે લગ્ન જોડાણ ઇચ્છે છે. મેં પણ શપથ લીધા છે કે હું રાજકારણ માટે નહીં પરંતુ માટે લગ્ન કરીશ. '

વિશ્વામિત્રે રામને અવરોધ્યો. ' *સ્વયંવર* , રાજકુમારમાં ભાગ લેવાનો ઇનકાર કરવામાં થોડો મોડો થઈ શકે .'

રામ તરત જ સમજી ગયો કે શું સૂચિત કરવામાં આવ્યું હતું. અલૌકિક પ્રયત્નોથી તેણે પોતાનો નમ્ર સ્વર જાળવ્યો.
'મારા પિતા અથવા મારા સાથે તપાસ કર્યા વિના તમે મને સુપરટર તરીકે કેવી રીતે નામાંકિત કરી શક્યા હોત?'

'તમારા પિતાએ મને તમારા ગુરુ તરીકે નિયુક્ત કર્યા. તમે પરંપરાથી પરિચિત છો, રાજકુમાર; એક પિતા, માતા અથવા ગુરુ બનાવી શકે છે બાળકના લગ્ન અંગેનો નિર્ણય. શું તમે આ કાયદો તોડવા માંગો છો? '

એક સ્તબ્ધ રામ જડમૂળથી stoodભો રહ્યો, તેની આંખો ગુસ્સાથી ઝળહળી ઉઠી.

'વળી, જો તમારું નામ *દાવો* કરનારાઓમાં સૂચિબદ્ધ હોવા છતાં પણ તમે *સ્વયંવરમાં* હાજર રહેવાની ના *પાડો* તો તમે *ઉષ્ના સ્મૃતિ* અને *હરિત સ્મૃતિમાં* કાયદાઓ *તોડશે* . શું તમે ખરેખર તે કરવા માંગો છો? '

રામે એક પણ શબ્દ બોલ્યો નહીં. તેનો શરીર ક્રોધથી કંપાયો. તે હોશિયારીથી વિશ્વામિત્ર દ્વારા ફસાઈ ગયો હતો.

'માફ કરજો,' રામે અચાનક કહ્યું, જ્યારે તે પગથિયા ઉપર ચાલતો હતો, છતનો દરવાજો liftedંચકીને બહાર ગયો. લક્ષ્મણ તેની પાછળના દરવાજાને બંધ કરી દેતા તેના મોટા ભાઈને અનુસર્યા.

વિશ્વામિત્ર સંતોષથી હસી પડ્યા. 'તે આજુબાજુ આવીશ. તેની પાસે કોઈ વિકલ્પ નથી. કાયદો સ્પષ્ટ છે. '

અરિષ્ટનેમિએ ઉદાસીથી દરવાજા તરફ જોયું અને પછી ગુરુ તરફ ફરીને મૌન પસંદ કર્યું.

21 અધ્યાય

રામ સીડીથી નીચે ચાલીને નીચલા 'ગ્રાઉન્ડ' સ્તર પર પહોંચ્યો. તે સાર્વજનિક બગીચામાં પ્રવેશ કર્યો અને પહેલા બેઠા ઉપલબ્ધ બેંચ, ફક્ત તેના આંતરિક અવ્યવસ્થા માટે જીવંત. કેઝ્યુઅલ પસાર થતા લોકોને તેની આંખો જમીન પર કેન્દ્રિત જણાતી હતી, તેની શ્વાસ ધીમું અને તે પણ, જાણે કે તે deeplyંડે ધ્યાન કરી રહ્યો છે. પરંતુ લક્ષ્મણ તેના ભાઈ અને તેના સંકેતો જાણતો હતો ક્રોધ. Adaંડો *દાદાનો* ગુસ્સો, શાંત તે દેખાયો. લક્ષ્મણને તે પીડા તીવ્રતાથી અનુભવાઈ, કેમ કે તેનો ભાઈ બન્યો દૂર અને આવા પ્રસંગોએ તેને બંધ.

'આ સાથે નરક, *દાદા* !' લક્ષ્મણ માર્યો. 'તે ધમધમતાં ગુરુને એક પગાર લેવા કહે અને ચાલો આપણે ત્યાંથી નીકળીએ.'

રામે પ્રતિક્રિયા આપી ન હતી. એવું સૂચન કરવા માટે કે કોઈ પણ સ્નાયુને ટ્વિટ કરવામાં આવતું નથી.

લક્ષ્મણે આગળ કહ્યું, ' *દાદા* , એવું નથી હોતું કે તમે અને હું ખાસ કરીને સપ્તના રાજવી પરિવારોમાં લોકપ્રિય છીએ. સિંધુ. ભરત *દાદા* તેમને સંભાળવા દો . નાપસંદ થવાના કેટલાક ફાયદાઓમાં એક એ છે કે તમારે ઝગડો કરવાની જરૂર નથી બીજાઓ તમારા વિશે શું વિચારે છે તેના પર. '

'બીજાઓ મારા વિશે શું વિચારે છે તેની મને પરવા નથી,' એમ રામ અવાજે આશ્ચર્યજનક શાંત કહ્યું. 'પણ તે કાયદો છે.'

'તે તમારો કાયદો નથી. તે આપણો કાયદો નથી. ભૂલી જાવ! '

રામે અંતર તરફ નજર ફેરવી.

' *દાદા* ...' લક્ષ્મણે રામના ખભા પર હાથ મૂકીને કહ્યું.

વિરોધમાં રામનો મૃતદેહ તણાઈ ગયો.

' *દાદા* , તમે જે કાંઈ પણ નક્કી કરો, હું તમારી સાથે છું.'

તેના ખભા હળવા થઈ ગયા. છેવટે રામની નજર તેના દુ: ખી ભાઈ પર પડી. તે હસી પડ્યો. 'ચાલો ચાલો શહેરમાં. હું માથું સાફ કરવાની જરૂર છે. '

બીસ ક્વાર્ટરથી આગળ, મિથિલા શહેર પ્રમાણમાં વધુ વ્યવસ્થિત હતું, જેમાં સારી રીતે ગોઠવાયેલા શેરીઓ બંધબેસતી હતી. વૈભવી ઇમારતો; બોલવાની રીતમાં વૈભવી, કારણ કે તેમની સાથે ભવ્યની તુલના કરવી એ અયોગ્ય હશે અયોધ્યા સ્થાપત્ય. સામાન્ય વર્ગના બરછટ, રંગ વગરના વસ્ત્રોમાં સજ્જ ભાઈઓ આકર્ષાયા નહીં કોઈપણ ધ્યાન.

તેમની લક્ષ્યહીન ભટકતા તેમને બજારના મુખ્ય ક્ષેત્રમાં, મોટા, ખુલ્લા ચોકમાં બનાવવામાં આવ્યા હતા. તે *પાકું* દ્વારા *પાકા* પથ્થર-માળખાગત ખર્ચાળ દુકાનો, કામચલાઉ સ્ટોલ સાથે કેન્દ્રમાં કબજો કરે છે, ઓછા ખર્ચે વિકલ્પ પ્રદાન કરે છે. સરસ રીતે સંખ્યાબંધ સ્ટોલને સીધા વાંસના થાંભલાઓ દ્વારા પકડેલા રંગબેરંગી કાપડના અન્નનથી આવરી લેવામાં આવ્યા હતા. તેઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું એક ગ્રિડ લેઆઉટ, જે લોકો આસપાસ ફરવા માટે પૂરતા રસ્તાઓ સાથે ચાક લાઇનો દ્વારા ચિહ્નિત થયેલ છે.

' *દાદા* ' લક્ષ્મણે કેરી ઉપાડતાં કહ્યું. તે જાણતો હતો કે તેનો ભાઈ ફળને પસંદ કરે છે. 'આ હોવું જોઈએ

સીઝનના પ્રારંભિક પાક. તે શ્રેષ્ઠ ન હોઈ શકે, પરંતુ તે હજી એક કેરી છે! '
રામ બેહોશ હસ્યો. લક્ષ્મણે તુરંત જ બે કેરી ખરીદી, એકને રામને સોંપ્યો અને ખાવાની તૈયારી કરી
અન્ય, ડંખ મારવા અને ઉમદા સાથે રસદાર પલ્પ ચૂસવું. તે રામને હસાવ્યો.
લક્ષ્મણે તેની તરફ જોયું. 'જો તમે તેની સાથે ગડબડી ન કરી શકો તો કેરી ખાવાનો શું વાંધો છે?'
રામે ઘોઘરો અવાજ કર્યો હોવાથી તે તેના ભાઈ સાથે જોડાયો. લક્ષ્મણ પહેલા અને તેના ભાઈ સમાપ્ત થયા
તેને સમયસર ફૂટપાથ દ્વારા કેરીના પથ્થરને આકસ્મિક રીતે ચોકતા અટકાવ્યો. 'લક્ષ્મણ...'
લક્ષ્મણ જાણે કંઇ ખોટું ન હોવાનો edંગ કરતો હતો, અને તે જ રીતે આકસ્મિક રીતે, આગળ ખોદવામાં આવેલા કચરાના સંગ્રહ સુધી પહોંચ્યો હતો
એક સ્ટોલ પર અને કેરીના પથ્થરને યોગ્ય જગ્યાએ મૂકી દીધી. રામે દાવો કર્યો. જેમ જેમ તેઓ પાછા વળ્યા
stepsપાર્ટમેન્ટમાં જવાના તેમના પગથિયા, તેઓએ એક જ ગલીમાં આગળથી જોરથી હંગામો સંભળાવ્યો. તેઓ તેમના ઝડપી
ગતિ તેઓ હબબબ તરફ જતા હતા.
તેઓએ એક મોટેથી, ઝઘડાખોર અવાજ સાંભળ્યો. 'રાજકુમારી સીતા! આ છોકરાને એકલા છોડી દો! '
જવાબમાં મક્કમ સ્ત્રીની અવાજ સંભળાયો. 'હુ નહી કરુ!'
રામે લક્ષ્મણ તરફ જોયું, આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયું.
'ચાલો જોઈએ શું ચાલે છે,' લક્ષ્મણે કહ્યું.
રામ અને લક્ષ્મણ એક ટોળામાં ભેગા થઈ ગયેલા ટોળા દ્વારા આગળ ધસી ગયા. તેઓ પ્રથમ દ્વારા તોડી તરીકે
ભીડની લાઇન, તેઓ ખુલ્લી જગ્યા પર આવ્યા, કદાચ ચોરસનું કેન્દ્ર. તેઓ એ ની પાછળના ભાગમાં ઉભા હતા
કોર્નર સ્ટોલ, જેની બહાર તેમની નજર નાના છોકરાની પીઠ પર પડી, કદાચ સાત કે આઠ વર્ષની. તેણે ફળ પકડ્યું
તેના હાથમાં, જેમ કે તે સ્ત્રીની પાછળ ડરતો હતો, બીજી રીતે સામનો પણ કરતો હતો. મહિલાએ એક મોટું અને દૃશ્યમાન રીતે સામનો કરવો પડ્યો
ગુસ્સો ટોળું
'તે રાજકુમારી સીતા છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, રામ તરફ નજર ફેરવતાની સાથે તેની આંખો પહોળી થઈ ગઈ. તેના ભાઈનું વિસ્ટેજ

તેને શ્વાસ બહાર કા .્યો. સમય લાગ્યું કે વર્ણવી ન શકાય એવું ધીમું થઈ રહ્યું છે, જાણે લક્ષ્મણ કોઈ બ્રહ્માંડનો સાક્ષી છે
ઘટના.
રામ ધ્યાનપૂર્વક જોતો હતો તેમ તેમ તેનો ચહેરો શાંત રહ્યો. લક્ષ્મણને તેના ભાઈની કાળી ચામડીવાળી ફ્લશ મળી
ચહેરો તેનું હૃદય સ્પષ્ટ ગતિ પકડ્યું હતું. સીતા તેમની સાથે તેમની તરફ stoodભી રહી, પણ રામ જોઈ શક્યો કે તે હતી
મિથિલાન સ્ત્રી માટે અસામાન્ય રીતે tallંચું, લગભગ તેટલું tallંચું. તે માતાની સેનામાં યોદ્ધાની જેમ દેખાતી હતી
દેવી, તેના દુર્બળ અને સ્નાયુબદ્ધ શરીર સાથે. તે ઘઉંના રંગની હતી; તેણે ક્રીમ રંગની *ધોતી* પહેરી હતી
અને સફેદ સિંગલ-કાપડ બ્લાઉઝ. તેના *એંગ્વેસ્ટ્રમ* તેના જમણા ખભા ઉપર *દોરવામાં આવ્યા* હતા, જેમાં એક છેડો તેની તરફ ખેંચાય છે
ધોતી અને બીજો તેના ડાબા હાથની આસપાસ *બાંધ્યો* . રામે જોયું કે નાના નાના છરીના સ્કેબાર્ડ તેના નાનામાં આડા બાંધ્યા છે
પાછા. તે ખાલી હતું. તેમને કહેવામાં આવ્યું હતું કે સીતા તેના કરતા થોડી મોટી હતી - તે પચીસ વર્ષની હતી.
રામને એક વિચિત્ર બેચેની અનુભવાઈ; તેને તેનો ચહેરો જોવાની તીવ્ર અરજ થઈ.
'રાજકુમારી સીતા!' એક વ્યક્તિને ચીસો પાડ્યો, સંભવત રીતે ટોળાના નેતા. તેમના વિસ્તૃત પોશાક સૂચવે છે કે આ ભીડ
સારી રીતે કરવાથી બનેલું હતું. 'બીસ ક્વાર્ટરથી આ મેલને બચાવવા માટે પૂરતું છે! તેને સોંપો! '
'તેઓ કાયદા દ્વારા સજા કરવામાં આવશે!' સીતાએ કહ્યું. 'તમારા દ્વારા નહીં!'
રામ થોડો હસ્યો.
'તે ચોર છે! આટલું જ આપણે સમજીએ છીએ. આપણે બધા જાણીએ છીએ કે તમારા કાયદા કોની તરફેણ કરે છે. તેને સોંપો! ' માણસ inched
નજીક, ભીડ દૂર ભંગ. તાણથી હવા પ્રસરી હતી; હવે પછી શું થશે તે કોઈને ખબર નહોતી. તે કરી શકે છે
નિયંત્રણ કોઈપણ ક્ષણ બહાર સર્પાકાર. ક્રેઝ્ડ ટોળાઓ ચક્કરવાળા હૃદયવાળાઓને પણ જોખમી હિંમત આપી શકે છે.
સીતા ધીરે ધીરે તેના સ્કેબાર્ડ માટે પહોંચી, જ્યાં તેનો છરી હોવો જોઈએ. તેનો હાથ તાણવા માંડ્યો. રામ ઉત્સુકતાથી જોયો
રુચિ: કોઈ અચાનક હલનચલન નહીં, નર્વસ energyર્જાની ચળકાટ નહીં જ્યારે તેને સમજાયું કે તેણે કોઈ શસ્ત્ર રાખ્યું નથી.
સીતા સરખી રીતે બોલી. 'કાયદો કોઈ ભેદ પાડતો નથી. છોકરાને સજા થશે. પરંતુ જો તમે દખલ કરવાનો પ્રયાસ કરો છો, તો
શું તમે.'
રામ જાદુઈ હતો. *તે કાયદાની અનુયાયી છે...*
લક્ષ્મણ હસી પડ્યો. તેણે ક્યારેય વિચાર્યું પણ ન હતું કે તે તેના ભાઈ તરીકે કાયદાના ડૂબેલા તરીકે બીજા કોઈને શોધશે.
'પહેલેથી જ પૂરતું!' માણસને પોકાર કર્યો. તેણે ટોળા તરફ નજર નાખી અને ચીસો પાડી જેમ તેણે હાથ ફેરવ્યો. 'તેણી એક જ છે!
આપણામાં સેંકડો છે! ચલ!'
'પણ તે રાજકુમારી છે!' પાછળથી કોઈએ નબળા કારણોસર પ્રયાસ કર્યો.
'ના, તે નથી!' માણસને પોકાર કર્યો. 'તે કિંગ જનકની અસલી પુત્રી નથી. તેણે દત્તક લીધી છે! '
સીતાએ અચાનક છોકરાને ધકેલી દીધો, પાછો backતર્યો અને તેના પગથી સીધો વાંસની લાકડી વળગ્યો
તે જગ્યાએ દુકાનની ધંધો પકડી રાખ્યો હતો. તે જમીન પર પડી. તેણે લાકડીને તેના પગથી પકડ્યો, તેને તેની સાથે પકડ્યો
એક પ્રવાહી ગતિમાં જમણો હાથ. તેણીએ લાકડી કુશળતાપૂર્વક તેના હાથમાં લગાવી, તેને આવા ડરથી આસપાસ ફેરવ્યો
ઝડપ કે તે મોટા અવાજ, અવાજ અવાજ અપ ચાબૂક મારી છે. ટોળાના નેતા સ્થિર રહ્યા, પહોંચની બહાર.
' *દાદા* ,' લક્ષ્મણને ફફડાટથી બોલી. 'આપણે પગ મૂકવું જોઈએ.'
'તેણી તેના નિયંત્રણમાં છે.'
સીતાએ ઝૂલવાનું બંધ કરી દીધું અને લાકડીને તેની બાજુમાં પકડ્યો, એક છેડો તેની બગલની નીચે ખેંચાયેલો, હડતાલ માટે તૈયાર હતો. 'પાછા જાવ
શાંતિથી તમારા ઘરો સુધી, કોઈને પણ ઈજા પહોંચશે નહીં. છોકરાને કાયદા પ્રમાણે શિક્ષા કરવામાં આવશે; કાંઈ વધારે નહીં, કંઈ નહીં
ઓછું. '
ટોળાના નેતાએ છરી કા pulledી અને ઝડપથી આગળ વધ્યો. તેણે બ્લેડને જંગલી રીતે ઝૂલાવતાં સીતા પાછો ફર્યો. માં
આ જ ચળવળ, તેણીએ એક પગથિયું પાછળ જઈને અને પછી એક ઘૂંટણની નીચે, પોતાની લાકડી સ્વિંગ કરીને, પોતાને સ્થિર કરી
તેના બંને હાથથી. શસ્ત્ર એ માણસને ઘૂંટણની પાછળ વાગ્યું. તેના ઘૂંટણની બૂમ પડે તે પહેલાં, તેણીએ તેને સ્થાનાંતરિત કરી
તેના અન્ય પગનું વજન અને લાકડી ઉપરની તરફ ઝટકો, તેના પગ હવામાં ચ asતાં જાય તેટલા લાભ તરીકે તેના પગનો ઉપયોગ કરો.
તેના પગ ઉપર તરફ ઉડ્યા અને તે સખત, તેની પીઠ પર સપાટ પડી ગયો. સીતા તરત જ roseભા થઈ, લાકડીને તેના માથા ઉપર highંચી સાથે પકડી રાખ્યો
તેના બંને હાથ, અને તેની છાતીને સખત ત્રાટકી; એક નિર્દય હડતાલ. રામે પાંસળીના પાંજરા સાથે ક્રેક કરવાનો અવાજ સાંભળ્યો
ભયંકર ફટકો.
સીતાએ લાકડી વાળી અને તેને પકડી રાખી, એક છેડો ફરી તેની બગલની નીચે ખેંચ્યો; તેના ડાબા હાથ, તેના પગ ખેંચાય છે
વ્યાપક ફેલાવો, તેણીને તે બેલેન્સની ઓફર કરી હતી કે તે ઝડપથી બંને બાજુ જવા માટે જરૂરી છે. 'બીજું કોઇપણ?'
ભીડ એક પગથિયું પાછળ લઈ ગઈ. તેમના નેતાની ઝડપી અને પાશવી ડાઉનિંગથી કંઇક સમજણ આવી ગઈ હોય તેવું લાગે છે
તેમને. સીતાએ બળજબરીપૂર્વક બિંદુ ઘરે મૂક્યો. 'બીજું કોઈ તિરાડ પાંસળી માંગે છે, નિ: શુલ્ક?'
પાછળના લોકો જેમ ઓગળી ગયા તેમ તેમ તેઓ પણ પાછળની બાજુ જવા લાગ્યા.
સીતાએ એક માણસને બોલાવ્યો, જે રામની જમણી તરફ stoodભો હતો, જેણે ભૂમિ પર .ભો રહેલો વ્યક્તિ તરફ ઇશારો કર્યો.

'કૌસ્તવ! થોડા માણસોને ભેગા કરો અને વિજયને *આયુરાલયમાં લઈ જાઓ.* હું પછી તેની તપાસ કરીશ. '
કૌસ્તવ અને તેના મિત્રો આગળ ધસી ગયા. તેણી વળતાં જ, આખરે રામે તેનું જોયું જોયું.
નાજુક સૌન્દર્ય અને - સંપૂર્ણ બ્રહ્માંડ એક સંપૂર્ણ સ્ત્રીની ચહેરો બનાવવા માટે તેની બધી પ્રતિભાઓ મેળવ્યો હોત
વિકરાળ ઇચ્છા - આ તે હશે. તેનો ગોળ ચહેરો તેના શરીરના બાકીના ભાગો કરતાં શેડ હળવા હતો, ,ંચા
ગાલના હાડકાં અને તીક્ષ્ણ, નાનું નાક; તેના હોઠ પાતળા કે સંપૂર્ણ ન હતા; તેની વિશાળ આંખો ન તો નાની હતી કે ન હતી

મોટું; ક્રેઝલેસ પોપચા ઉપરના સંપૂર્ણ વળાંકવાળા કમાનવાળા બ્રાઉઝ, અને તેની આંખોમાં એક અસ્પષ્ટ અગ્નિ પ્રકાશિત, ઉન્નત
હમણાં તેણીએ જે કા unંચું હતું તેના દ્વારા. તેના જમણા મંદિર પર એક અસ્પષ્ટ બર્થમાર્ક એ વાસ્તવિક ચહેરો બનાવ્યો કે તે બંને રામ હતા
દોષરહિત અને ભવ્ય. તે હિમાલયના પર્વત લોકોનો દેખાવ ધરાવે છે; રામને ગમતી યાદો હતી
તેમને કાઠમંડુ ખીણની ટૂંકી મુલાકાતથી, જ્યારે તે જુવાન હતો. તેના સીધા, જેટ-કાળા વાળ બ્રેઇડેડ હતા
અને એક સુઘડ બન સાથે જોડાયેલ છે. તેના યોદ્ધાના શરીર યુદ્ધના ઘામાંથી ગર્વના ડાઘો વહન કરે છે.
' *દાદા* ...' લક્ષ્મણનો અવાજ દૂરથી કોઈ યાત્રાએ ગયો હોય તેવું લાગ્યું. તે, એકદમ સરળ, લગભગ અશ્રાવ્ય હતું
તેને.
રામ જાણે આરસમાંથી કોતરવામાં આવ્યો હોય એમ stoodભો રહ્યો. લક્ષ્મણ તેના ભાઈને ખૂબ સારી રીતે ઓળખતો હતો; વધુ તેના ચહેરા transfixed, આ
અંદર લાગણીઓ ના ખળભળાટ.
લક્ષ્મણે રામના ખભાને સ્પર્શ કર્યો. ' *દાદા* ...'
રામ હજી પણ જવાબ આપી શક્યા નહીં. તે મંત્રમુગ્ધ થઈ ગયો. લક્ષ્મણે સીતા તરફ પોતાનું ધ્યાન ફરી વળ્યું.
તેણે લાકડી ફેંકી દીધી અને છોકરા-ચોરને પકડી લીધી. 'ચલ.'
'માય લેડી' છોકરાને વિનંતી કરી. 'હું દિલગીર છું. આ છેલ્લી વખત હશે. હું ખરેખર દિલગીર છું.'
સીતા છોકરાના હાથ તરફ ટગ કરી અને રામ અને લક્ષ્મણ તરફ તેજસ્વી ચાલવા લાગી. લક્ષ્મણે પકડ્યો
રામની કોણી અને એક બાજુ જવાનો પ્રયાસ કર્યો. પરંતુ રામ એક ઉચ્ચ શક્તિની પકડમાં હોવાનું લાગતું હતું. તેનો ચહેરો હતો
અભિવ્યક્તિવિહીન, તેનું શરીર હજી પણ, તેની આંખો લગભગ અનિશ્ચિત, તેના શ્વાસ પણ નિયમિત. માત્ર આંદોલન હતું
પવનની *લહેરમાં* તેની *એંગ્વાસ્ટ્રમ* ફફડતી; તેની નબળાઈથી અતિશયોક્તિ
લગભગ જાણે કે તે તેના નિયંત્રણની બહાર છે, રામે માથું ટેકવ્યું.
મોં ખુલ્લું પડતાં લક્ષ્મણે શ્વાસ રોકી લીધો. તેણે ક્યારેય વિચાર્યું ન હતું કે તે આ દિવસ જોશે; બધા પછી, જે સ્ત્રી
શું તેના ભાઈ જેવા માણસની પ્રશંસા પ્રેરે છે? તે પ્રેમ ફક્ત જાણીતા હૃદયમાં સ્લેમ કરશે
આજ્ienceાપાલન, અને તેના મગજનું કડક નિયંત્રણ? તે એક માણસ જેનું લક્ષ્ય દરેક વ્યક્તિનું માથું ગૌરવ સાથે raiseંચું કરવાનું હતું
અને હેતુ બીજાને નમન કરવામાં આરામ મળશે?
એક પ્રાચીન કવિતાની એક પંક્તિ તેના મગજમાં તરતી આવી; તેના રોમેન્ટિક હૃદયને અલૌકિક મળ્યું હતું. પણ તે
તે પહેલાં ક્યારેય વિચાર્યું ન હતું કે તેમના સ્ટેઈડ મોટા ભાઈને તે વાક્યમાં અર્થ જોવા મળશે.
તેણી પાસે તે કંઈક છે, જેમ કે સ્ફટિક-મણકાના માળાના થ્રેડની જેમ. તેણીએ તે બધાને સાથે રાખ્યા છે.
લક્ષ્મણ જોઈ શકતો હતો કે તેના ભાઇને તે દોરો મળી આવ્યો છે જે તેના જીવનના વિવિધ માળખાને એક સાથે રાખશે.
રામનું હૃદય, તેના પુષ્કળ આત્મવિશ્વાસને લીધે તેને ક્યારેય મુક્ત લગામ આપવામાં આવી ન હતી તે છતાં, કદાચ
ધ્યાન રાખો કે તેને હમણાં જ તેનો સૌથી મોટો સાથી મળી ગયો છે. તે સીતાને મળી ગઈ હતી.
તે અટકી ગઈ, આ બે અજાણ્યાઓએ તેનો માર્ગ અવરોધિત કરીને આશ્ચર્યચકિત કર્યું; એક વિશાળ જેવું લાગતું પણ પ્રિય
રફિયન, અને બીજું તે પહેરતા બરછટ કપડાં માટે ખૂબ પ્રતિષ્ઠિત હતું. આશ્ચર્યજનક રીતે, કોઈ કારણોસર, તે નમન કરી રહ્યો હતો
તેણીના.
'મારા માર્ગની બહાર!' રામને ભૂતકાળમાં ધકેલીને સીતાને બોલાવ્યો.
રામે એક બાજુ પગ મૂક્યો, પણ તે પહેલેથી જ ભૂતકાળમાં ગોઝાઇ ગયો હતો, છોકરા-ચોરને સાથે ખેંચીને.
લક્ષ્મણે તરત પગથિયા .ંચા કરી અને તેની પીઠ પર રામને સ્પર્શ કર્યો. ' *દાદા* ...'
સીતાને ચાલતો જોઈને રામ વળ્યો ન હતો. તે રહસ્યમય રીતે stoodભો રહ્યો, લગભગ જાણે તેનું શિસ્તબદ્ધ મન પ્રયાસ કરી રહ્યો હોય
શું થયું હતું તેનું વિશ્લેષણ કરો; તેના હ્રદયએ તેને હમણાં જ શું કર્યું હતું. તેમણે માપ આગળ આશ્ચર્ય લાગતું હતું; દ્વારા
પોતે.
'ઉમ્મ, *દાદા* ...' લક્ષ્મણે કહ્યું હવે, મોટેથી હસતાં.
'હમ્મ?'
' *દાદા* , તે ગયો છે. મને લાગે છે કે તમે હવે માથું canંચું કરી શકો છો. '
રામે છેવટે લક્ષ્મણ તરફ જોયું, તેના ચહેરા પર સ્મિતનો સંકેત છે.
' *દાદા!* 'લક્ષ્મણે જોરથી હાસ્ય આપ્યો, આગળ ppedતર્યો અને ભાઈને ભેટી પડ્યો. રામે તેની પીઠ પર થપ્પડ મારી હતી. પણ
તેનું મન વ્યસ્ત હતું.
લક્ષ્મણે પાછો પગ મૂક્યો અને કહ્યું, 'તે એક મહાન *ભાભી* બનાવશે !'
રાજ *ભડકી ગયો* , રાજકુમારીને તેની *બહેન* તરીકે *ઓળખવામાં* તેના ભાઈના બેકાબૂ ઉત્સાહનો સ્વીકાર કરવાનો ઇનકાર કરી રહ્યો -
ઈન કાયદો .
'મને લાગે છે કે હવે આપણે *સ્વયંવર* જઈશું ,' લક્ષ્મણે આંખ મારતાં કહ્યું.
'ચાલો હવે પાછા અમારા રૂમમાં જઈએ,' રામે તેમનો અભિવ્યક્તિ ફરી શાંત કર્યો.
'સાચું!' લક્ષ્મણે કહ્યું, હજી હસી રહ્યો છે. 'અલબત્ત, આપણે આ વિશે પુખ્ત વલણ રાખવું જોઈએ! પરિપક્વ! શાંત! સ્ટોઇક!
નિયંત્રિત! હું કોઈ શબ્દ ભૂલી ગયો છું, *દાદા?!* '
રામે પોતાનો ચહેરો અભિવ્યક્ત રાખવાનો પ્રયત્ન કર્યો પણ તે સામાન્ય કરતાં મોટો સંઘર્ષ હતો. અંતે તેણે શરણાગતિ સ્વીકારી
તેના આંતરિક આનંદ અને તેના ચહેરા પર એક તેજસ્વી સ્મિત સાથે પ્રકાશિત.
ભાઈઓ બીસ ક્વાર્ટરમાં પાછા ચાલવા લાગ્યા.
'અમે Arishtanemi કહેવું જ જોઈએ જી કે તમે બધા પછી, ભાગ આવશે *swayamvar* સ્વેચ્છાએ!' લક્ષ્મણે કહ્યું.

રામ લક્ષ્મણથી થોડા પગથિયાં પાછળ પડતાં તેણે પોતાને બીજું પૂર્ણ સ્મિત આપ્યું. તેનું મન કદાચ શરૂ થઈ ગયું હતું સમજો કે હમણાં જ તેની સાથે શું થયું હતું. તેના હૃદયએ તેને જે કર્યું હતું.

'આ એક સારા સમાચાર છે,' અરિષ્ટનેમીએ કહ્યું. 'મને આનંદ છે કે તમે કાયદાનું પાલન કરવાનું નક્કી કર્યું છે.'

રામે શાંત વર્તન જાળવ્યું. લક્ષ્મણ તેની સ્મિતને કંટ્રોલ કરી શકતો ન હતો.

'હા, અલબત્ત, અરિષ્ટનેમિ *જી* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'કાયદાની અવગણના આપણે કેવી રીતે કરી શકીએ? ખાસ કરીને એક છે બે *સ્પ્રિટિસમાં* રેકોર્ડ ! '

લક્ષ્મણના અચાનક આવતા-વળાંકને ખરેખર સમજી શક્યો નહીં, અરિશ્તાનેમિ ભ્રષ્ટ થઈ ગઈ. તે ખેંચીને સંબોધન તરફ વળ્યો રામ. 'હું *ગુરુજીને* તરત જ જણાવીશ કે તમે *સ્વયંવરમાં* ભાગ લેવા તૈયાર છો .'

' *દાદા!* 'લક્ષ્મણે એમના ઓરડામાં ધસીને કહ્યું.

રામે સીતાને જોયાને હજી પાંચ દિવસ થયા હતા. અને *સ્વયંવર* જવા માટે બે દિવસથી ઓછા સમય થયા હતા .

'શું બાબત છે?' રામને પૂછ્યું, તે હથેળીના પાનનું પુસ્તક નીચે મૂકી રહ્યો હતો.

'બસ, *દાદા* , મારી સાથે આવો ' લક્ષ્મણે આગ્રહ કર્યો, કેમ કે તેણે રામને હાથથી પકડ્યો.

'લક્ષ્મણ તે શું છે?' ફરી એકવાર રામને પૂછ્યું.

તેઓ શેરીઓમાં ચાલીને બીસ ક્વાર્ટરની ટોચ પર હતા. તેઓ શહેરથી દૂર દિશામાં ગયા.
બીસ ક્વાર્ટરનો આ વિભાગ ખરેખર આંતરિક કિલ્લાની દિવાલ સાથે ભળી ગયો છે, તે જોવા માટે એક અદભૂત દૃષ્ટિબિંદુ બનાવે છે બહારની દિવાલ સુધી અને બહાર શહેરની બહારના મેદાનો. એક વિશાળ ટોળું એકત્રિત થયું હતું, તેમાંના ઘણા લોકો જ્યારે તેઓ એકબીજા સાથે વાત કરતા હતા ત્યારે નિર્દય અને હાવભાવ દર્શાવતા હતા.

'લક્ષ્મણ... તું મને ક્યાં લઈ જઈ રહ્યો છે?'

તેને કોઈ જવાબ મળ્યો ન હતો.

'એક બાજુ હટાવો' લક્ષ્મણે કડકાઈથી કહ્યું, જ્યારે તેણે ભીડમાંથી પોતાનો રસ્તો ધકેલી દીધો, અને રામને હાથથી આગળ વધાર્યો. લોકો સ્નાયુબદ્ધ વિશાળ જોઈને રસ્તો બહાર નીકળી ગયો, અને ટૂંક સમયમાં ભાઈઓ દિવાલ પર આવી ગયા.

તેઓ ધાર પર પહોંચતાંની સાથે જ રામનું ધ્યાન તેણે જે જોયું તેનું ધ્યાન ખેંચ્યું. બીજી દિવાલથી આગળ અને તળાવ-ખાડો, જંગલની લાઇનની આગળ સાફ કરવામાં, એક નાનું સૈન્ય વિનાશક ચોકસાઇ સાથે એકઠા થઈ રહ્યું હતું અને શિસ્ત. નિયમિત અંતરાલમાં દસ માનક ધારક હતા, તેમના ધ્વજ highંચા હતા. સૈનિકોની મોજાઓ સુઘડ હરોળમાં જંગલમાંથી ઉભરી અને, થોડીવારમાં, તે બધા રચનામાં હતા, લગભગ એ દરેક ધોરણ પાછળ હજાર. આશ્ચર્યજનક રીતે, તેઓએ તેમની રચનાના કેન્દ્રમાં એક વિશાળ વિસ્તાર સ્પષ્ટ છોડી દીધો હતો.

રામે જોયું કે સૈનિકો *પહેરેલા ધોતીઓનો* રંગ તેમના ધોરણો સમાન હતો. તેનો અંદાજ છે ત્યાં દસ હજાર સૈનિકો હોવા જોઈએ. ખૂબ મોટી સંખ્યામાં નથી, પરંતુ આવા શહેરમાં ગંભીર મુશ્કેલી પેદા કરવા માટે પૂરતું છે મિથિલા, જે ગેરીસન શહેર ન હતું.

'કયા રાજ્યએ આ સૈન્ય મોકલ્યું છે?' રામને પૂછ્યું.

'તે દેખીતી રીતે સૈન્ય નથી,' લક્ષ્મણની બાજુમાં standingભેલા વ્યક્તિની ટિપ્પણી કરી. 'તે બોડીગાર્ડ કોર્પ્સ છે.'

જ્યારે તે બધા ફરીથી અવાજ ઉઠાવતા અવાજોથી વિચલિત થઈ ગયા ત્યારે રામ તે માણસને બીજો પ્રશ્ન પૂછવાનો હતો સફાઇમાં સૈનિકો દ્વારા શંખના શેલ ઉડાવી દેવાયા હતા. એક ક્ષણ પછી, એક પણ આ અવાજ ડૂબી ગયો કે રામ પહેલાં સાંભળ્યું ન હતું. તે લગભગ એવું લાગતું હતું કે એક વિશાળ રાક્ષસ ઝડપી હડતાલ સાથે હવામાં કાપી રહ્યો હતો એક વિશાળ તલવાર માંથી.

લક્ષ્મણે ધ્વનિના સ્ત્રોતને શોધી કા upયો. 'શું...'

ભીડ વિસ્મયથી જોતી હતી. તે સુપ્રસિદ્ધ ઉડ્ડયન વાહન હોવું જોઈએ કે જે લંકા, ગૌરવનો ગર્વ ધરાવતો કબજો હતો *પુષ્પક વિમાન* . તે એક વિશાળ શંકવાકાર હસ્તકલા હતી, જે કેટલીક વિચિત્ર, અજ unknownાત ધાતુથી બનેલી હતી. સાથે જોડાયેલા મોટા રોટર્સ વાહનની ટોચ, તેના પોઇન્ટેડ છેડેથી, એક જમણીથી ડાબે, ગોળાકાર ગતિમાં શક્તિશાળી બળ સાથે ઝૂલતા હતા. એ થોડા નાના રોટરો ચારે બાજુ બેઝની નજીક જ જોડાયેલા હતા. હસ્તકલાના શરીરમાં દરેકમાં ઘણા બધા મથકો હતા જે જાડા કાચથી coveredંકાયેલું હતું.

વાહને અવાજ સંભળાવ્યો હતો જે ઝડપી પીછો કરતા હાથીઓને વટાવી શકે છે. તે વધુ તીવ્ર બન્યું તે એક બીટ માટે વૃક્ષો ઉપર hused તરીકે. જેમ તેમ થયું તેમ, નાના ગોળ મેટલ સ્ક્રીનો પોર્થોલ્સ ઉપર ઉતરી, તેમને સંપૂર્ણ રીતે of *ંકીને* , *વિમાનની અંદરના* કોઈપણ દૃષ્ટિકોણને અવરોધિત કરે છે . આ જોઈને ભીડ એક થઈ ગઈ તેઓ તેમના કાનને ંકતા હોવાથી વિદેશી દૃષ્ટિ. લક્ષ્મણે આવું કર્યું. પણ રામે એમ ના કર્યું. તેણે એક યંત્રની સાથે યાન તરફ જોયું તેની અંદર ગુસ્સો ઠીક છે. તે જાણતો હતો કે તે કોનો છે. તે જાણતો હતો કે ત્યાં કોણ હતું. જવાબદાર માણસ રામના જન્મ પહેલાં સુખી બાળપણની બધી શક્યતાઓનો નાશ કરવા માટે. તે ભીડની વચ્ચે .ભો રહ્યો જો તે એકલો હતો. તેની આંખો ભયાનક તીવ્રતાથી સળગી ગઈ.

હસ્તકલાના ઉતરવાની શરૂઆત થતાં જ રોટર્સનો અવાજ અચાનક બોળી ગયો. *પુષ્પક Vimaan* માં સંપૂર્ણપણે ઉતર્યા

તેના માટે નિયુક્ત ક્લિયરિંગ, લંકાના સૈનિકોની રચનાના કેન્દ્રમાં. મધમાખીઓના મિથિલાન્સ ક્વાર્ટર સ્વયંભૂ તાળીઓમાં તૂટી પડ્યું. જો કે લંકાના સૈનિકો માટે, તેઓ અસ્તિત્વમાં ન હોત. તેઓ કાચા શિસ્તના નોંધપાત્ર પ્રદર્શનમાં, એકદમ સીધા theirભા રહ્યા, તેમની સ્થિતિમાં મૂળ.

થોડી મિનિટો પછી, શંકુ *વિમાનનો* એક ભાગ ખુલ્લો *ફેરવાયો* , એક સંપૂર્ણ છુપાવેલ દરવાજો પ્રગટ કરતો. દરવાજા એક બાજુ કાપલી અને એક માણસ એક વિશાળ દરવાજા ભરવામાં. તેણે બહાર નીકળી અને તેની સામે જમીનનો સર્વે કર્યો. એ લંકન અધિકારી તેમની પાસે દોડી આવ્યા અને તેને ચપળ સલામ આપી. તેઓએ કેટલાક ઝડપી શબ્દોનો આદાનપ્રદાન કર્યું અને વિશાળ ઇરાદાપૂર્વક જોયું ઉત્સાહી દર્શકો પર, દિવાલ તરફ. તે અચાનક ફરી વળ્યો અને પાછો *વિમાનમાં* ચાલ્યો ગયો . થોડી વાર પછી, તે ફરીથી દેખાયો, આ સમયે બહાર નીકળ્યો, ત્યારબાદ બીજો એક માણસ આવ્યો.

બીજો માણસ પ્રથમ કરતા સ્પષ્ટ રીતે ટૂંકા હતો, અને સરેરાશ મિથિલાન કરતા પણ talંચો હતો; કદાચ આ જ રામ તરીકે .ંચાઇ. પરંતુ રામના દુર્બળ સ્નાયુબદ્ધ શારીરિકથી વિપરીત, આ લંકન વિશાળ પ્રમાણમાં હતું. તેની સ્વરથિ ત્વચા, હેન્ડલબાર મૂછો, જાડા દાardી અને pockક-ચિન્હિત ચહેરો તેને ડરાવવાનું હવા આપે છે. તેણે વાયોલેટ *ધોતી* પહેરી હતી અને *એંગવાસ્ટ્રમ* , રંગ-રંગ જે સપ્ત સિંધુમાં સૌથી વધુ ખર્ચાળ લોકોમાં હતો. તેણે સાથે મોટો હેડગિયર પહેર્યો હતો બે ધમકી આપતા છ ઇંચના વળાંકવાળા શિંગડા બંને બાજુથી ખેંચાયેલા છે. તે ચાલતી વખતે થોડો opભો રહ્યો.

'રાવણ...' લક્ષ્મણને ફફડાવ્યો.

રામે કોઈ જવાબ આપ્યો નહીં.
લક્ષ્મણે રામ તરફ જોયું. ' *દાદા* ...'
રામ મૌન રહ્યો, અંતરે લંકાના રાજા તરફ ધ્યાનથી જોતો રહ્યો.
' *દાદા* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'આપણે જવું જોઈએ.'
લક્ષ્મણ જોવામાં રામ. તેની આંખોમાં આગ હતી. ત્યારબાદ તે પાછળની બાજુના લંકાઓ તરફ નજર ફેરવ્યો મિથિલાની બીજી દિવાલ; માટે મિથિલા બીજા દીવાલ બહાર શ્રીલંકાના.

22 અધ્યાય

'કૃપા કરીને ન છોડો' અરિષ્ટનેમિએ વિનંતી કરી. 'ગુરુ જી તમે જેટલા પરેશાન છો. રાવણ કેવી રીતે અથવા કેમ છે તે અમને ખબર નથી અહીં ઉતર્યા. પરંતુ ગુરુ જી *તમને* લાગે છે કે તમારા બંને માટે ગ fortની દિવાલોમાં રહેવું સુરક્ષિત છે. '

રામ અને લક્ષ્મણ બીસ કવાર્ટરમાં તેમના રૂમમાં બેઠા. અરિષ્ટનેમિ વિશ્વામિત્રની વિનંતી સાથે પરત આવી હતી અયોધ્યાના રાજકુમારોને: *કૃપા કરીને ન છોડો* . રાવણે મિથિલાની દિવાલોની બહાર છાવણી ગોઠવી હતી. તેમણે ન હતી શહેરમાં પ્રવેશ કર્યો, જોકે તેના કેટલાક દૂતો હતા. તેઓ કિંગ વાત મુખ્ય મહેલ સીધા ગયો હતો જનક અને તેના નાના ભાઈ રાજા કુશધ્વાજ; બાદમાં *સ્વયંવરમાં* હાજરી આપવા માટે શહેરમાં નવા આવ્યા હતા .

'ગુરુ વિશ્વામિત્ર જે વિચારે છે તેના વિશે મારે શા માટે ચિંતા કરવી જોઈએ?' લક્ષ્મણને આક્રમક રીતે પૂછ્યું. 'હું ફક્ત મારી જ કાળજી રાખું છું મોટો ભાઈ! લંકાના આ રાક્ષસ શું કરશે તેની કોઈને અનુમાન નથી! આપણે જવું પડશે! *હવે!* '

'કૃપા કરી શાંત મનથી આ વિશે વિચારો. તમે જંગલમાં એકલા સુરક્ષિત કેવી રીતે રહેશો? તમે અંદરથી વધુ સારા છો શહેરની દિવાલો. મલયપુત્રો તમારા સંરક્ષણ માટે અહીં છે. '

'અમે ફક્ત અહીં બેસી શકતા નથી, ઘટનાઓ પ્રગટ થાય તેની રાહ જોતા હોય છે. હું મારા ભાઈ સાથે જતો રહ્યો છું. તમે મલયપુત્રો કરી શકો છો ગમે તે નર્ક! '

'રાજકુમાર રામ,' અરિષ્ટનેમી રામ તરફ વળ્યા, 'કૃપા કરીને, મારા પર વિશ્વાસ કરો. હું જે સલાહ આપી રહ્યો છું તે ક્રિયાનો શ્રેષ્ઠ માર્ગ છે. કરો *સ્વયંવરથી* પીછેહઠ નહીં કરો . શહેર ન છોડો. '

રામની બાહ્ય વર્તણૂક હંમેશની જેમ શાંત હતી, અને તેમ છતાં અરિષ્ટનેમીને એક અલગ energyર્જાની અનુભૂતિ થઈ; આંતરિક શાંતિ, તેથી રામનો લાક્ષણિક, ગુમ હતો.

જો રામ પોતાની જાત સાથે ખરેખર પ્રામાણિક હોત, તો તે સ્વીકારશે કે ઘણા લોકોએ તેમને દુ hadખ પહોંચાડ્યું હતું, તેને કોણે કરવું જોઈએ ઓછામાં ઓછું નારાજગી, જો નફરત ન હોય તો, સમાન વિકરાળતા સાથે. રાવણે, છેવટે, તેનું કામ ખાલી કર્યું હતું; તેમણે જીતી હતી તેમણે લડ્યા હતા કે યુદ્ધ. જો કે, એકવાર રામ જે બાળક હતું તે આવા તર્કસંગતકરણ માટે અસમર્થ હતું. તે એકલા અને દુ hurtખદાયક બાળકએ તેની બધી નિરાશા અને ગુસ્સોને અન્યાય તરફ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું હતું, જેનો તેમણે આઇકોનિક પર સામનો કર્યો હતો, અદૃશ્ય રાક્ષસ જેણે તેના પિતામાં આવા વિનાશક પરિવર્તન કર્યું હતું, તેને કડવો માણસ બનાવ્યો જે સતત તેમના મોટા પુત્રને નીચે મૂક્યો અને તેની અવગણના કરી. નાનપણમાં જ તેણે રાવણને પોતાને ખાતરી આપી હતી તેના તમામ કમનસીબીને વેગ આપ્યો; કે જો રાવણ તે ભયંકર દિવસે કારાચપમાં તે યુદ્ધ જીત્યો ન હોત, તો રામ રાજી થઈ શકત જેથી સહન કર્યું નથી.

રાવણ માટે રામે રાખેલ ક્રોધ બાળપણની યાદથી ઉદભવ્યો - તે ભારે હતો અને

કારણ બહાર.

રામ અને લક્ષ્મણને પોતાની પાસે રાખીને અરિષ્ટનેમિ વિશ્વામિત્રના અતિથિ ક્વાર્ટર જવા રવાના થઈ હતી.
' *દાદા* , મારો વિશ્વાસ કરો, ચાલો અહીંથી છટકી જઈએ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'ત્યાં દસ હજાર લંકાવાસીઓ છે; અમે ફક્ત બે જ છીએ. હું તમને કહું છું, જો દબાણ વધવા આવે તો મિથિલાન્સ અને મલયપુત્રો પણ રાવણની સાથે રહેશે. '
ઓરડામાં એકમાત્ર બારીમાંથી રામે બહાર બગીચા તરફ જોયું.
' *દાદા* ' લક્ષ્મણે આગ્રહપૂર્વક કહ્યું. 'આપણે તેના માટે રન બનાવવાની જરૂર છે. મને કહેવામાં આવ્યું છે કે ત્યાં બીજા દરવાજા છે શહેરની દિવાલનો અંત. મલયપુત્રો સિવાય કોઈને ખબર નથી હોતી કે આપણે કોણ છીએ. આપણે શાંતિથી છટકી જઈ શકીએ છીએ અયોધ્યા સેના સાથે. અમે તિરસ્કૃત લંકાને પાઠ ભણાવીશું, પરંતુ હવે માટે આપણે દોડવાની જરૂર છે. '
રામ લક્ષ્મણ તરફ વળ્યો અને વિલક્ષણ શાંતતાથી બોલ્યો. 'અમે ઇક્ષ્વાકુના વંશજો, તેના વંશજ રઘુ. અમે ભાગશે નહીં. '
' *દાદા* ...'
દરવાજો ખટખટાવતાં તેને અવરોધ્યો હતો. તેણે રામ તરફ એક નજર નાખી અને તેની તલવાર ખેંચી. રામ ભડકી ગયો.
'લક્ષ્મણ, જો કોઈ આપણને મારી નાખવા માંગે, તો તે કઠણ નહીં. તે હમણાં જ ભસશે. ત્યાં કોઈ સ્થાન નથી અહીં છુપાવો. '
લક્ષ્મણ દરવાજે જોતો રહ્યો, તેની તલવાર આવરી લેવી જોઈએ કે નહીં તેની ખાતરી નહોતી.
'બસ, દરવાજો ખોલ, લક્ષ્મણ,' રામે કહ્યું.
લક્ષ્મણ સીડી ઉપર છત પરના આડા દરવાજા તરફ ગયો. તેણે તેની તલવાર તેની બાજુમાં રાખી, જો પ્રહાર કરવા તૈયાર હતો જેથી ઉભરી જરૂર છે. આ વખતે એક વધુ કઠણ, વધુ આગ્રહી હતી. લક્ષ્મણે સમિચીને શોધવા માટે દરવાજો ખોલ્યો, પોલીસ અને મિથિલાના પ્રોટોકોલ ચીફ, તેમની સામે જોતા હતા. તે ટૂંકા પળિયાવાળું, tallંચું, કાળી-ચામડીવાળી અને હતી સ્નાયુબદ્ધ સ્ત્રી, અને તેના સૈનિકના શરીરમાં સારી લડત લડાઇથી સન્માનના નિશાન હતા. તેણે બ્લાઉઝ અને *ધોતી* પહેરી હતી એ જ લીલા કપડામાંથી બનાવેલ. તેણી પાસે ચામડાની બટ્ટાઓ અને ચામડાની નીચે બ્લાઉઝ હતી; એક લાંબી તલવાર તેના કમર દ્વારા અટકી.

પૃષ્ઠ 106

લક્ષ્મણે તેની તલવાર કડક પકડી રાખી. 'નમસ્તે, મુખ્ય સમિચિ. આ મુલાકાતની આપણી પાસે eણી શું છે? ' તેણે કડકાઈથી પૂછ્યું.
સમિચિ નિarશસ્ત્રપણે મુસ્કાન ખાય છે. 'તલવાર પાછો સ્કેબાર્ડમાં મૂકી દો, જુવાન.'
'મારે શું કરવું જોઈએ કે ન કરવું જોઈએ તે નક્કી કરવા દો. અહીં તમારો ધંધો શું છે? '
'વડા પ્રધાન તમારા મોટા ભાઈને મળવા માંગે છે.'
લક્ષ્મણને પછાડ્યો હતો. તે રામ તરફ વળ્યો, જેણે તેમના ભાઇને તેમને અંદર આવવા માટે સંકેત આપ્યો. તે તરત જ સરકી ગયો તેની તલવાર તેના સ્કેબાર્ડમાં અને દિવાલ સામે બેકઅપ લીધી, પાર્ટીમાં પ્રવેશ માટે જગ્યા બનાવી. સમિચિ અંદર ઉતર્યો અને સીડી નીચે સીડી નીચે આવ્યા. સીતા દરવાજાના છિદ્રમાંથી નીચે ઉતરતાં તેણે તેની પાછળની હરકતો કરી. 'રહો ત્યાં, ઉર્મિલા. '
રામ મિથિલાના વડા પ્રધાનને મળવા ઉભા હતા ત્યારે પણ લક્ષ્મણે સહજતાથી ઉર્મિલાને જોવા માટે જોયું. બંને મહિલા ઝડપથી નીચે ચedી ગઈ પણ લક્ષ્મણ મૂળની હતી, ઉપરની દ્રષ્ટિથી ફસાયો. ઉર્મિલા હતી તેની મોટી બહેન સીતા કરતા ટૂંકી. તેણી પણ સારી હતી; તે ખૂબ જ વાજબી છે કે તે લગભગ દૂધનો રંગ હતો. તે સંભવત the સૂર્યથી દૂર રહીને મોટાભાગે ઘરની અંદર રહી હતી. તેના ગોળાકાર, બેબી ફેસનું વર્ચસ્વ હતું તેની મોટી આંખો દ્વારા, જેણે એક મીઠી, બાળ જેવી નિર્દોષતાનો દગો કર્યો. તેના યોદ્ધા જેવી મોટી બહેનથી વિપરીત, ઉર્મિલા હતી સ્પષ્ટ રીતે ખૂબ જ નાજુક પ્રાણી, તેની સુંદરતાથી પરિચિત છે, તેમ છતાં તેણીની રીતે બાળક જેવી છે. તેના વાળ એક બનમાં ગોઠવાયા હતા દરેક સ્ટ્રેન્ડ જગ્યાએ સરસ રીતે. *કાજલ* તેના આંખો માં તેમના exquisiteness accentuated; હોઠ સાથે ઉન્નત કરવામાં આવ્યા હતા કેટલાક સલાદ અર્ક. તેના કપડાં ફેશનેબલ હતા, તેમ છતાં વિનાશક: તેજસ્વી ગુલાબી બ્લાઉઝ aંડા લાલ દ્વારા પૂરક હતો *ધોતી* જે સામાન્ય કરતાં લાંબી હતી - તે તેના ઘૂંટણની નીચે પહોંચી ગઈ. એક સુગમથી દબાયેલ *અંગવાસ્ત્રમ* તેની પાસેથી અટકી ગઈ ખભા. પગની ઘૂંટીઓ અને ટો-રિંગ્સ તેના સુંદર પગ તરફ ધ્યાન આકર્ષિત કરતી હતી, જ્યારે રિંગ્સ અને બંગડીઓએ તેના નાજુકને શણગાર્યા હાથ. લક્ષ્મણ મંત્રમુગ્ધ થઈ ગયો. લેડીએ તેને સંવેદના આપી, સામાન્ય હસતા, અને શરમાળ મૂંઝવણમાં દૂર જોયા.
સીતાએ વળીને લક્ષ્મણને ઉર્મિલા તરફ જોયો. તેણીએ કંઈક એવું ધ્યાન લીધું હતું જે રામ ચૂકી ગયું હતું.
'દરવાજા બંધ કરો, લક્ષ્મણ,' રામે કહ્યું.
લક્ષ્મણ અનિચ્છાએ આદેશ મુજબ કર્યું.
રામ સીતા તરફ વળ્યો. 'રાજકુમારી, હું તમને કેવી રીતે મદદ કરી શકું?'
સીતા હસી પડી. 'રાજકુમારે મને એક મિનિટ માટે માફ કરજો.' તેણે સમિચી તરફ જોયું. 'હું એકલા રાજકુમાર સાથે વાત કરવા માંગું છું.'
'અલબત્ત,' સમચિએ તરત જ ઓરડામાંથી બહાર નીકળ્યો.
સીતાને તેમની ઓળખની જાણકારીથી રામ આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો. તેણે લક્ષ્મણને હાંફક મારતાં કંઈપણ જાહેર કર્યું નહીં, જેમણે અસ્પષ્ટતા સાથે રજા તરફ વળ્યા. રામ અને સીતા કોઈ સમયમાં એકલા હતા.
સીતાએ હસીને રૂમમાં ખુરશી તરફ ઇશારો કર્યો. 'કૃપા કરીને બેસો, રાજકુમાર.'
'હું ઠીક છું.'
શું તે ગુરુ વિશ્વામિત્ર જાતે જ તેમને મારી ઓળખ જાહેર કરી? તે આ જોડાણ પર કેમ નરક છે?
'હું આગ્રહ કરું છું,' સીતાએ પોતે બેસી જતાં કહ્યું.
રામ સીતાની સામે ખુરશી પર બેઠો. સીતા બોલ્યા પહેલા થોડા સમય માટે એક અજીબોગરીબ મૌન હતું. 'મને તારા પર વિશ્વાસ છે અહીં આવવાની છેતરપિંડી કરવામાં આવી હતી. '
રામ મૌન રહ્યો, પણ તેની આંખોએ જવાબ આપ્યો.
'તો પછી કેમ નહીં ચાલ્યો?' સીતાને પૂછ્યું.
'કેમ કે તે કાયદાની વિરુદ્ધ હશે.'
સીતા હસી પડી. 'અને તે કાયદો છે કે જે તમને કાલ પછી *સ્વયંવર* દિવસમાં ભાગ લેશે ?'
રામે મૌન પસંદ કર્યું, કારણ કે તે જૂઠું બોલે નહીં.
'તમે અયોધ્યા છો, સપ્ત સિંધુના આધિકારક. હું ફક્ત મિથિલા છું, થોડી શક્તિ સાથે એક નાનું રાજ્ય. શું સંભવત by આ જોડાણ દ્વારા હેતુ પૂરો કરી શકાય છે? '
'લગ્નનો ઉચ્ચ ઉદ્દેશ હોય છે; તે ફક્ત રાજકીય જોડાણ કરતાં વધુ હોઈ શકે. '
સીતા ભેદી રીતે હસ્યાં. રામને લાગ્યું કે તેમનો ઇન્ટરવ્યુ લેવામાં આવી રહ્યો છે; આ, આશ્ચર્યજનક રીતે, તેને અટકાવ્યું નહીં સીતાના સરસ રીતે વાળવાળા વાળમાંથી એક અસ્પષ્ટ સ્ટ્રેન્ડ નીકળી ગયો છે તે જોતા. માંથી હળવા હળવા પવનની લહેર વિંડોએ વાળની કુશળ રમતને ઉઠાવી લીધી. તેનું ધ્યાન એકીકૃત તેના ગળાના સંપૂર્ણ વળાંક તરફ સ્થળાંતર કર્યું. તેમણે તેના હૃદય સ્પર્ધા શરૂ નોંધ્યું. તેમણે કઠોર રૂપે પોતાને તરફ સ્મિત કર્યું અને સલાહ આપી તે તેમનો આંતરિક શાંત પાછો લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો પોતે. *મારે શું ખોટું છે? હું મારી જાતને કેમ નિયંત્રિત કરી શકતો નથી?!*

'રાજકુમાર રામ?'
'માફ કરશો?' તેણી જે કહેતી હતી તેના તરફ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને રામને પૂછ્યું.
'મેં પૂછ્યું, જો લગ્ન કોઈ રાજકીય જોડાણ નથી, તો તે શું છે?'
'સારું, શરૂ કરવા માટે, તે આવશ્યકતા નથી; ત્યાં કોઈ મજબૂરી સાથે લગ્ન કરવા માટે હોવી જોઈએ. ત્યાં કંઈ ખરાબ નથી ખોટી વ્યક્તિ સાથે લગ્ન કરતાં. તમારે ફક્ત ત્યારે જ લગ્ન કરવું જોઈએ જો તમને કોઈ પ્રશંસક મળે, કોણ કરશે તમારા જીવનના હેતુને સમજવામાં અને પરિપૂર્ણ કરવામાં તમારી સહાય કરો. અને તમે, બદલામાં, તેના જીવનના હેતુને પરિપૂર્ણ કરવામાં મદદ કરી શકો છો. જો તમે છો તે એક વ્યક્તિને શોધી શક્યા, પછી તેની સાથે લગ્ન કરો. '
સીતાએ તેની ભમર ઉભી કરી. 'તમે માત્ર એક જ પત્નીની હિમાયત કરી રહ્યા છો? ઘણા નથી? મોટાભાગના લોકો જુદું વિચારે છે. '

'જો *બધા* લોકો માને છે બહુપત્નીત્વ અધિકાર છે, તે જેથી નથી.'
'પરંતુ મોટા ભાગના પુરુષો ઘણી પત્નીઓ લે છે; ખાસ કરીને ખાનદાની. '
'હું નહીં કરું. તમે બીજી લઈને તમારી પત્નીનું અપમાન કરો છો. '
સીતાએ માથું પાછું ખેંચ્યું, ચિંતનમાં પોતાની રામરામ વધાર્યો; જાણે તેણી તેનું મૂલ્યાંકન કરી રહી હતી. તેની આંખો નરમ પડી ગઈ પ્રશંસા ઓરડામાં ચાર્જ ચાર્જ મૌન. તેણી તેની સામે જોતી જ હતી, ત્યારે તેમનો અભિવ્યક્તિ અચાનક માન્યતા સાથે બદલાઈ ગયો.
'બીજા દિવસે તે બજારમાં તમે ન હતા?' તેણીએ પૂછ્યું.
'હા.'
'તમે મને મદદ કરવા કેમ ન ઉતર્યા?'
'તમે પરિસ્થિતિ નિયંત્રણમાં હતી.'
સીતા થોડી હસી પડી.
સવાલો પૂછવાનો વારો રામનો હતો. 'રાવણ અહીં શું કરે છે?'
'મને ખબર નથી. પરંતુ તે *સ્વયંવરને* મારા માટે વધુ વ્યક્તિગત બનાવે છે . '
રામ આઘાત પામ્યો, પરંતુ તેમનો અભિવ્યક્તિ પ્રભાવશાળી રહ્યો. 'તે તમારા *સ્વયંવરમાં* ભાગ લેવા આવ્યો છે ?'
'તો મને કહેવામાં આવ્યું છે.'
'અને?'
'અને, હું અહીં આવ્યો છું.'
રામ તેના ચાલુ રહેવાની રાહ જોતો હતો.
'તમે ધનુષ અને બાણથી કેટલા સારા છો?' સીતાને પૂછ્યું.
રામે પોતાને એક મૂર્ખ સ્મિતની મંજૂરી આપી.
સીતાએ તેની ભમર ઉભી કરી. 'કે સારા?'
રામની જેમ સીતા તેની ખુરશીમાંથી .ભી થઈ. મિથિલાના વડા પ્રધાને નમસ્તે હાથ જોડ્યા. 'ભગવાન રુદ્ર તને આશીર્વાદ આપતો રહે છે, રાજકુમાર. '
રામે સીતાનું નમસ્તે પરત કર્યું. 'અને રાજકુમારી, તે તને આશીર્વાદ આપે.'
રામની નજર રૂદ્રાક્ષ માળાના બનેલા બંગડી પર પડી જે સીતાએ તેના કાંડા પર પહેરી હતી; તે સાથી ભગવાન હતી રુદ્ર ભક્ત. તેની આંખો અનૈચ્છિક રીતે મણકાથી તેના સંપૂર્ણ રચાયેલા, કલાત્મક રીતે લાંબા આંગળીઓ તરફ રખડતી હતી. તેઓ કોઈ સર્જનનો હોઇ શકે. તેના ડાબા હાથ પરના યુદ્ધના ડાઘે સૂચવ્યું કે, સીતાના હાથ સાધનનો ઉપયોગ કરે છે સ્કેલ્પલ્સ સિવાય અન્ય.
'રાજકુમાર રામ,' સીતાએ કહ્યું, 'મેં પૂછ્યું—'
'માફ કરશો, તમે એ પુનરાવર્તન કરી શકો?' સીતા શું કહેતી હતી તેના પર, અહીં અને હવે ફરી ધ્યાન આપતા રામને પૂછ્યું.
'કાલે ખાનગી શાહી બગીચામાં હું તમારી અને તમારા ભાઈ સાથે મળી શકું?'
'હા ચોક્કસ.'
'સારું,' સીતાએ વિદાય લીધી ત્યારે કહ્યું. પછી તે અટકી ગઈ, જાણે કંઈક યાદ આવે. તે પહોંચી ગઈ પાઉચ તેની કમરપેટી સાથે જોડાયેલ છે અને લાલ દોરો ખેંચાયો છે. 'જો તમે આ પહેરી શકો તો સરસ વાત થશે. તે સારા નસીબ માટે છે. તે એક રજૂઆત છે ... '
પરંતુ રામનું ધ્યાન બીજા વિચાર દ્વારા ખેંચાયું; તેનું મન ફરી એકવાર ભટકતું રહ્યું, સીતા શું હતું તે ડૂબી ગયું કહેતા. તેને એક યુગલ યાદ આવ્યું; એક તે ઘણા સમય પહેલા લગ્ન સમારોહમાં સાંભળ્યું હતું.
મંગલ્યાતાન્તુનાનેન ભવા જીવનાહિતુ may મે। જૂના સંસ્કૃતની એક લાઇન, તેનું ભાષાંતર: *આ પવિત્ર સાથે થ્રેડ કે જે હું તમને ઓફર કરું છું, કૃપા કરીને મારા જીવનનો હેતુ બનો...*
'રાજકુમાર રામ ...' સીતાએ જોરથી કહ્યું.
મનમાં લગ્નના સ્તોત્ર વગાડતાં રામ અચાનક સીધા થઈ ગયા. 'હું દિલગીર છું. શું?'
સીતાએ નમ્રતાપૂર્વક હસ્યું, 'હું કહી રહ્યો હતો ...' તે અચાનક જ અટકી ગઈ. 'કંઈ વાંધો નહીં. હું દોરો અહીં છોડીશ. કૃપા કરી જો તે તમને રાજી કરે તો પહેરો. '
થ્રેડ ટેબલ પર મૂકી સીતા સીડી ઉપર ચ .વા લાગી. તે દરવાજા પાસે પહોંચતાં જ તે એક તરફ વળ્યો છેલ્લા દેખાવ. રામ તેના જમણા હાથની હથેળીમાં થ્રેડ પકડી રહ્યો હતો, તે આદરપૂર્વક જોતો હતો, જાણે કે તે સૌથી વધુ છે વિશ્વમાં પવિત્ર વસ્તુ.

મુખ્ય બજારથી આગળ એક તરફ જવાથી મિથિલા શહેર વધુને વધુ દૃષ્ટિની આકર્ષક બન્યું ઉચ્ચ વર્ગના છૂટાછવાયા. અહીંથી મોડી સાંજે રામ અને લક્ષ્મણે ચાલવાનું નક્કી કર્યું હતું.
'તે સુંદર છે, તે નથી, *દાદા* ?' લક્ષ્મણની ટીકા કરી, જેમ જેમ તેણે આસપાસની પ્રશંસામાં જોયું.
પાછલા દિવસથી જ રામ મિથિલા પ્રત્યે લક્ષ્મણના વલણમાં અચાનક ફેરફારની નોંધ લેતો હતો. સડક તેઓ પ્રમાણમાં વ્યાપક હતા, પરંતુ ગામડાઓના રસ્તા જેવા. વૃક્ષો અને ફૂલોના પલંગ ડિવાઇડર પાકા પથ્થર અને મોર્ટારથી બનેલી છે, જેની heightંચાઇ લગભગ ત્રણથી ચાર ફૂટ છે. રસ્તાની ધારથી આગળ ઝાડ, બગીચાઓની ઝાકઝમાળ હતી અને શ્રીમંતોની શાનદાર હવેલીઓ. વિવિધ વ્યક્તિગત અને કૌટુંબિક દેવતાઓની મૂર્તિઓ સીમાની ઉપર મુકવામાં આવી હતી

હવેલીઓની દિવાલો. ધૂપ લાકડીઓ અને તાજા ફૂલો દેવતાઓને અર્પણ તરીકે મૂકવામાં આવ્યા હતા, જે દર્શાવે છે
નાગરિકોની આધ્યાત્મિક વૃત્તિ; મિથિલા શ્રદ્ધાળુઓનો ગ bas હતો.
'અમે અહીં છીએ' લક્ષ્મણે કહ્યું.
રામ તેના ભાઇની પાછળ જમણી બાજુએ એક સાંકડી, સર્કિટસ લેનમાં ગયો. સાઇડવallsલ્સ higherંચા હોવાને કારણે તે મુશ્કેલ હતું
શું બહાર મૂકે જુઓ.
'આપણે ખસી જવું જોઈએ?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, તોફાની રીતે ખડકલો.
રામ તેની સામે ભડકી ગયો અને ચાલતો રહ્યો. થોડાક મીટર આગળ સુશોભિત ઘડાયેલા લોખંડનો દરવાજો. બે સૈનિકો
પ્રવેશદ્વાર પર stoodભા હતા.
'અમે વડા પ્રધાનને મળવા આવ્યા છીએ,' લક્ષ્મને કહ્યું કે, તેમણે તેમને આપેલી વીંટી સોંપી
સમિચિ.
રક્ષકે રિંગની તપાસ કરી, તે સંભવિત રૂપે સંતુષ્ટ હતું, અને દરવાજા ખોલવામાં સહાય માટે બીજાને સંકેત આપ્યો.
રામ અને લક્ષ્મણ ઝડપથી તેજસ્વી બગીચામાં ચાલ્યા ગયા. અયોધ્યાના શાહી બગીચાથી વિપરીત, આ એક
ઓછી વૈવિધ્યસભર હતી; તેમાં ફક્ત સ્થાનિક વૃક્ષો, છોડ અને ફૂલોના પથારી હતા. તે એક બગીચો હતો જેની સુંદરતા હોઈ શકે
ભંડોળના પ્રભાવશાળી પ્રેરણાને બદલે પ્રતિભાશાળી માળીઓના સેવાઓને વધુ આભારી છે. લેઆઉટ હતું
સપ્રમાણ અને સારી રીતે હાથ ધરવામાં આવતું. ઘાસના જાડા લીલા કાર્પેટની દલીલ દ્વારા દ્રશ્ય રાહતમાં ફેંકી દેવામાં આવ્યા હતા
ફૂલો અને બધા આકારો અને રંગોના ઝાડ. પ્રકૃતિએ આદેશ આપ્યો સંવાદિતા પોતાને વ્યક્ત કરી.
'રાજકુમાર રામ,' સમિચિ એક ઝાડની પાછળના પડછાયાઓથી તેમની પાસે ગયો. તે આદર સાથે નમી
નમસ્તે.
'નમસ્તે,' રામે કહ્યું, 'જેમણે એક સાથે હાથ જોડ્યા.
લક્ષ્મણે પણ સમિચીનું અભિવાદન પાછું આપ્યું અને પછી તે વીંટી પાછું તેના હાથમાં આપી. 'રક્ષકો તમારી ઓળખે છે
ચિહ્ન.'
'તેઓ જેવું જોઈએ,' પોલીસ વડાએ રામ તરફ વળતાં પહેલાં કહ્યું. 'રાજકુમારીઓ સીતા અને ઉર્મિલા તારી રાહ જોશે. મને અનુસરો,
રાજકુમારો. '
રામ અને સમિચિને અનુસરતાં લક્ષ્મણ આનંદથી આનંદિત થયા.

રામ અને લક્ષ્મણને બગીચાના પાછળના ભાગમાં ક્લીયરિંગમાં દોરી ગયા; તેમના પગ નીચે સુંવાળપનો ઘાસ હતો
ખુલ્લી સાંજે આકાશ.
'નમસ્તે, રાજકુમારી,' રામ સીતાને કહ્યું.
'નમસ્તે, રાજકુમાર' સીતાએ તેની બહેન તરફ વળતાં પહેલાં જવાબ આપ્યો. 'શું હું મારી નાની બહેન, ઉર્મિલાનો પરિચય કરું?'
રામ અને લક્ષ્મણ તરફનો ઇશારો કરીને સીતાએ આગળ કહ્યું, 'ઉર્મિલા, રાજકુમાર રામ અને પ્રિન્સ લક્ષ્મણને મળો
અયોધ્યા. '
કાનમાંથી કાન ખીલતાં લક્ષ્મણે કહ્યું, 'ગઈકાલે મને તેની સાથે મળવાનો પ્રસંગ હતો.'
Mર્મિલા લક્ષ્મણ તરફ નમ્રતાપૂર્વક હસતી, નમસ્તે હાથ જોડીને, પછી રામ તરફ વળી અને અભિવાદન કરી
તેને.
સીતાએ કહ્યું, 'હું રાજકુમાર સાથે ફરી એકવાર ખાનગીમાં વાત કરવા માંગુ છું.'
'અલબત્ત,' સમચિએ તરત કહ્યું. 'તે પહેલાં મારે કોઈ ખાનગી શબ્દ હોઈ શકે?'
સમિચિ સીતાને બાજુમાં લઈ ગઈ અને તેના કાનમાં ફફડાટ ફેલાયો. પછી તેણી આગળ જતા પહેલા, આગળ જતા રામ તરફ એક નજર નાખી
હાથ દ્વારા ઉર્મિલા. લક્ષ્મણે ઉર્મિલાને અનુસર્યો.
રામને લાગ્યું કે જા કે ગઈકાલેથી તેનો ઇન્ટરવ્યૂ જ્યાંથી નીકળ્યો ત્યાંથી આગળ વધશે. 'તમે કેમ ઇચ્છતા હતા?
મને મળી, રાજકુમારી? '
સીતાએ ખાતરી કરી કે સમિચી અને બાકીના ખરેખર છોડી ગયા છે. જ્યારે તેણીની નજર લાલ પર પડી ત્યારે તે શરૂ થવાની હતી
રામની જમણી કાંડાની આસપાસ દોરો બાંધ્યો. તે હસી પડી. 'કૃપા કરીને મને એક મિનિટ આપો, રાજકુમાર.'
સીતા એક ઝાડની પાછળ ગઈ, વાળેલી અને કપડામાં coveredંકાયેલ ખૂબ લાંબી પેકેજ ઉપાડી. તે પાછા રામ તરફ ચાલ્યો. તેમણે
ત્રાસદાયક, કાવતરાખોર. જટિલ કોતરવામાં આવેલા, અસામાન્ય લાંબા ધનુષ્યને પ્રદર્શિત કરવા સીતાએ કાપડ પાછળ ખેંચ્યું. એક ઉત્કૃષ્ટ ભાગ
શસ્ત્રોની, તે ફરી બનેલી છેડાઓ સાથેનો એક સંયુક્ત ધનુષ હતો, જે તેને ખૂબ જ લાંબી શ્રેણી આપવી આવશ્યક છે. કાળજીપૂર્વક રામ
ધનુષની પકડ ઉપર અને નીચે બંનેના અંગોના અંદરના ચહેરા પરની કોતરણીની તપાસ કરી. તે ની છબી હતી
એક જ્યોત, અગ્નિના પ્રતિનિધિ, અગ્નિનો ભગવાન. *Ig્વેદના* પ્રથમ અધ્યાયનું પ્રથમ સ્તોત્ર સમર્પિત હતું
deeplyંડે પૂજનીય દેવ. જો કે, આ ચોક્કસ જ્યોતનો આકાર તેની ધારની રીતે, રામને પરિચિત લાગતો હતો
બહાર કૂદકો લગાવો.
સીતાએ કાપડની થેલીમાંથી લાકડાની એક ફ્લેટ પ્લેટ પ્લેટફોર્મ ખેંચીને વિધિપૂર્વક તેને જમીન પર મૂકી દીધું. તેણીએ જોયું
રામ પર. 'આ ધનુષને જમીનને સ્પર્શવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.'
રામ ગભરાઈને આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયો કે તેને આટલું મહત્વનું કેમ બનાવ્યું? સીતાએ ધનુષ્યની નીચેનો ભાગ પ્લેટફોર્મ પર મૂક્યો,
તેના પગ સાથે તેને સ્થિર. તેણીએ તેના જમણા હાથનો ઉપયોગ બળ સાથે બીજા છેડાને નીચે ખેંચવા માટે કરી. તેના પર તાણ દ્વારા અભિપ્રાય

ખભા અને દ્વિશિર, રામ જાણતા હતા કે તે જબરદસ્ત પ્રતિકાર સાથેનો એક ખૂબ જ મજબૂત ધનુષ છે. ડાબા હાથથી સીતા ખેંચી ગઈ
ધમાલ અને ઝડપથી તેને સ્ટ્રિંગ. તેણીએ લાંબા શ્વાસ બહાર કા asતાં તેણીએ ઉપલા અંગને લંબાવ્યો અને આરામ આપ્યો. આ
શક્તિશાળી ધનુષ શક્તિશાળી ધનુષની અવરોધને સમાયોજિત કરે છે. તેણે ધનુષને તેના ડાબા હાથથી પકડ્યો અને ખેંચ્યો
તેણીને આંગળીઓથી ઝૂંટવી, તેને મોટેથી ઝૂંટવી દો.
રામને તારના અવાજથી ખબર હતી કે આ ધનુષ વિશેષ છે. તે મજબૂત તેમણે ક્યારેય સાંભળ્યું હતું. 'વાહ.
તે એક સરસ ધનુષ્ય છે. '
'તે શ્રેષ્ઠ છે.'
'તે તમારું છે?'
'હું આની જેમ ધનુષ ધરાવતો નથી. હમણાં માટે હું ફક્ત તેના કેરટેકર છું. જ્યારે હું મૃત્યુ પામું છું, ત્યારે બીજા કોઈને લેવા માટે પ્રતિનિધિ કરવામાં આવશે
તેની કાળજી. '
તેણે ધનુષ્યની પકડની આજુબાજુની જ્વાળાઓની છબીની નજીકથી તપાસ કરતાં રામએ તેની આંખો સાંકડી કરી. 'આ જ્વાળાઓ

થોડો લાઇક જુઓ- '
સીતાએ તેને અટકાવ્યો. 'આ ધનુષ્ય એક સમયે તે જ હતું જેની આપણે બંને પૂજા કરીએ છીએ. તે હજી તેમનો છે. '
રામે આંચકો અને ધાકનાં મિશ્રણ સાથે ધનુષ તરફ જોયું, તેની શંકા પુષ્ટિ થઈ.
સીતા હસી પડી. 'હા, તે *પિનાકા છે* .'
પીનાકા અગાઉના મહાદેવ, ભગવાન રુદ્ર સુપ્રસિદ્ધ ધનુષ્ય હતું ગણવામાં મજબૂત ધનુષ્ય ક્યારેય બનાવેલું. દંતકથાએ જણાવ્યું હતું કે તે એક સંયુક્ત છે, ઘણી બધી સામગ્રીનું મિશ્રણ, જેને ચોક્કસ ઉત્તરાધિકાર આપવામાં આવ્યું હતું તેના અધોગતિને પકડવા માટેની સારવાર. એવું પણ માનવામાં આવતું હતું કે આ ધનુષને જાળવવું સરળ કાર્ય નથી. પકડ, અંગો અને રિકર્વેડ છેડાઓને ખાસ તેલ સાથે નિયમિત લુબ્રિકેશનની જરૂર પડે છે. સીતા સ્પષ્ટપણે આ કાર્ય પર હતા ધનુષ નવા જેટલું સારું હતું.
'મિથિલા *પીનાકાના* કબજામાં કેવી રીતે આવી ?' રામને પૂછ્યું, સુંદર તેની આંખો કા .વામાં અસમર્થ શસ્ત્ર.
સીતાએ કહ્યું, 'તે એક લાંબી વાર્તા છે,' પણ હું ઇચ્છું છું કે તમે તેની સાથે પ્રેક્ટિસ કરો. આ ધનુષ છે જેનો ઉપયોગ થશે આવતીકાલે *સ્વયંવર* સ્પર્ધા. '
રામે પાછાં અનૈચ્છિક પગલું ભર્યું. ત્યાં ઘણી રીતે *સ્વયંવર* યોજવામાં આવ્યો, તેમાંથી બે હોવા: ક્યાં તો કન્યા સીધા જ તેના વરને પસંદ કરી શકે; અથવા તે કોઈ સ્પર્ધા આદેશ કરી શકે છે. વિજેતા લગ્ન કરશે નવવધૂ. પરંતુ આ ઓછામાં ઓછું કહેવું બિનપરંપરાગત હતું: વરરાજાને અગાઉથી નોટિસ અને મદદ આપવામાં આવે . હકીકતમાં, તે હતી નિયમો સામે.
રામે માથું હલાવ્યું. ' *પિનાકને* સ્પર્શ કરવો એ બહુ સન્માનની વાત હશે , ભગવાન રુદ્રના ધનુષને ઓછું પકડવું પોતે તેના સ્પર્શ સાથે આકર્ષિત. પણ હું આવતીકાલે જ કરીશ. આજે નઈ.'
સીતા ભડકી ગઈ. 'મેં વિચાર્યું કે તમે મારો હાથ જીતવાનો ઇરાદો રાખ્યો છે.'
'હું કરું છું. પરંતુ હું તેને યોગ્ય રીતે જીતીશ. હું નિયમો અનુસાર જીતીશ. '
આનંદથી ભળી ગયેલા ડરનો વિચિત્ર અહેસાસ અનુભવતા જ સીતાએ માથું હલાવ્યું.
'તમે અસંમત છો?' રામને પૂછ્યું, થોડો નિરાશ લાગ્યો.
'ના, હું નથી કરતો. હું માત્ર પ્રભાવિત છું. રાજકુમાર રાજા તમે વિશેષ માણસ છો. '
રામ blused. તેનું માનસિક સલાહ હોવા છતાં તેનું હૃદય ફરી એકવાર ગતિથી આગળ વધ્યું.
સીતાએ કહ્યું, 'કાલે સવારે તને તીર ચલાવતો હું જોઈ રહ્યો છું.'

અધ્યાય 23

Swayamvar હોલ ઓફ યોજાઇ હતી *ધર્મ* બદલે શાહી કોર્ટ. આ ફક્ત શાહી દરબારના કારણે હતું મિથિલામાં સૌથી મોટો હ hallલ નહોતો. પેલેસ સંકુલમાં મુખ્ય મકાન, જે હ Hall *લ Dફ ધર્મનું* મકાન હતું , હતું મિથિલા યુનિવર્સિટીને કિંગ જનક દ્વારા દાન કરવામાં આવ્યું છે. હોલમાં વિવિધ પર નિયમિત ચર્ચાઓ અને ચર્ચાઓ યોજવામાં આવે છે વિશિષ્ટ વિષયો: *ધર્મનું* સ્વરૂપ , કર્મની *ધર્મ* સાથે ક્રિયાપ્રતિક્રિયા , દૈવીય સ્વરૂપ, હેતુ માનવ યાત્રા... રાજા જનક એ તત્ત્વજ્ .ાની-રાજા હતા જેમણે તેમના રાજ્યના તમામ સંસાધનોને તે બાબતો પર કેન્દ્રિત કર્યા આધ્યાત્મિક અને બૌદ્ધિક.
ધર્મનો હ Hall *લ* એક ગોળ મકાનમાં હતો, જેમાં પથ્થર અને મોર્ટાર બનાવવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એક વિશાળ ગુંબજ હતો; ભારતમાં એકદમ દુર્લભ. માનવામાં આવે છે કે ગુંબજની નાજુક લાવણ્ય સ્ત્રીની રજૂઆત કરે છે, જ્યારે લાક્ષણિક મંદિર સ્પાયર રજૂ કરે છે પુરૂષવાચી. *ધર્મના* હ Hallલે કિંગ જનકના શાસન પ્રત્યેના અભિગમને મૂર્ત બનાવ્યો: શાણપણનો બૌદ્ધિક પ્રેમ અને આદરણીય સમાનતા બધા દ્રષ્ટિકોણથી માન્ય છે. તેથી, હોલ પરિપત્ર હતો. બધા *ishષિઓ* બરાબર બેઠા, મધ્યસ્થ 'વડા' વિના, મુદ્દાઓ પર ખુલ્લેઆમ ચર્ચા કરો અને ભય વિના; તેના કુશળતા પર અભિવ્યક્તિની સ્વતંત્રતા.
જો કે, આજનો દિવસ જુદો હતો. નીચા કોષ્ટકો પર કોઈ હસ્તપ્રતો પડી ન હતી, અથવા *isષિઓ* એ માં કેન્દ્ર તરફ જતા હતા શિસ્તબદ્ધ ક્રમ, ભાષણો પહોંચાડવા અથવા તેમના મુદ્દાઓની ચર્ચા કરવા. *ધર્મ* હોલ *સ્વયંવર* યોજવા માટે તૈયાર થયો હતો .
કામચલાઉ ત્રણ-સ્તરવાળી દર્શક સ્ટેન્ડ્સ પ્રવેશદ્વાર પાસે stoodભા હતા. બીજા છેડે, લાકડાના પ્લેટફોર્મ પર, હતી રાજાની ગાદી બેસાડી. મિથિલાના સ્થાપક મહાન રાજા મીઠીની પ્રતિમા પાછળ aભા શિસ્ત પર .ભી હતી સિંહાસન. બે સિંહાસન, ફક્ત નજીવા ઓછા ભવ્ય, રાજાના સિંહાસનની ડાબી અને જમણી બાજુ મૂકવામાં આવ્યા હતા. નું એક વર્તુળ આરામદાયક બેઠકો મહાન હોલના મધ્યભાગમાં લાઇન કરે છે, જ્યાં રાજાઓ અને રાજકુમારો, સંભવિત સ્યુટર્સ બેસે છે.
રામ અને લક્ષ્મણનું નેતૃત્વ અરિષ્ટનેમિ દ્વારા કરવામાં આવ્યું ત્યારે દર્શકોનાં સ્ટેન્ડ્સ પહેલેથી જ ભરેલા હતાં. મોટા ભાગના સ્પર્ધકો પણ તેમની બેઠકો લીધી હતી. ઘણાએ અયોધ્યાના બંને રાજકુમારોને માન્યતા આપી ન હતી, જેમ કે તે સંન્યાસી તરીકે હતા. એ ઉમદા અને ધનિક લોકો દ્વારા કબજે કરાયેલા, ત્રણ-સ્તરવાળા સ્ટેન્ડના આધાર પ્લેટફોર્મ તરફ આગળ વધવા માટે ગાર્ડ દ્વારા ઇશારો કરવામાં આવ્યો મિથિલાના વેપારીઓ. અરિષ્ટનેમીએ રક્ષકને જાણ કરી કે તે એક હરીફ સાથે છે. ગાર્ડને આશ્ચર્ય થયું પરંતુ તેમણે મહાન વિશ્વામિત્રના ઉપરાજ્ય અરિશ્તાનેમિને ઓળખી કા .્યું અને તેમને આગળ વધવા માટે બાજુ પર .તર્યા.

છેવટે, શ્રદ્ધાળુ રાજા જનક માટે માત્ર ક્ષત્રિય રાજાઓને જ નહીં, પણ બ્રાહ્મણ *ishષિઓને* પણ આમંત્રિત કરવાનું અસામાન્ય નહીં હોય, તેમની પુત્રી *સ્વયંવર માટે* .
હોલ ઓફ દિવાલો *ધર્મ* મહાન પોટ્રેટ દ્વારા શણગારવામાં આવ્યા હતા *ઋષિઓ* અને *rishikas* ભૂતકાળ વખત: મહર્ષિ સત્યકમ્, મહર્ષિ યજ્navવલ્ક્ય, મહર્ષિશિકા ગાર્ગી, અને મહર્ષિક મૈત્રેયી સહિતના. રામ મ્યુઝ્ડ: *આ મહાન પૂર્વજોના વંશજો, આપણે કેટલા અયોગ્ય છીએ. મહર્ષિક્સ ગાર્ગી અને મૈત્રેયી હતા ishષિક, અને આજે એવા મૂર્ખ લોકો છે જે દાવો કરે છે કે સ્ત્રીઓને ધર્મગ્રંથોનો અભ્યાસ કરવાની કે લખવાની મંજૂરી નથી નવા. મહર્ષિ સત્યકમ શુદ્ર એકલ માતાનો પુત્ર હતો. તેનું ગહન જ્ knowledgeાન અને ડહાપણ છે આપણા મહાન ઉપનિષદોમાં નોંધાયેલા; અને આજે એવા કટ્ટરપંથીઓ છે જે દાવો કરે છે કે શુદ્ર જન્મેલો બની શકતો નથી .ષિઓ.*
રામે માથુ ઝુકાવ્યું અને એક સાથે હાથ લાવ્યા, યુરેના મહાન toષિઓને વંદન કરી. *એક વ્યક્તિ જન્મથી નહીં પણ કર્મથી બ્રાહ્મણ બને છે.*
' *દાદા* ' લક્ષ્મણે રામની પીઠને સ્પર્શતા કહ્યું.
રામ અરિષ્ટનેમીને ફાળવેલી બેઠક પર અનુસર્યા.
તેણે લક્ષ્મણની જેમ પોતાને બેસાડ્યું અને તેની પાછળ અરિષ્ઠાનેમી stoodભી રહી. બધાની નજર તેમની તરફ વળી. સ્પર્ધકો આ સરળ મેન્ડિકન્ટ્સ કોણ છે તે આશ્ચર્ય થયું, જેમણે રાજકુમારી સીતાના હાથ માટે તેમની સાથે સ્પર્ધા કરવાની આશા રાખી. થોડા, જોકે, અયોધ્યાના રાજકુમારોને માન્યતા આપી હતી. સ્પર્ધકોના એક વિભાગ દ્વારા કાવતરાખોર ગણાવાયો.
'અયોધ્યા...'
'અયોધ્યા કેમ મિથિલા સાથે જોડાણ ઇચ્છે છે?'
જોકે, રામ વિધાનસભાની વાતો અને વાસણોથી અજાણ હતા. તેની આંખો ફક્ત ભગવાનના કેન્દ્ર માટે હતી હોલ tableપચારિક રીતે ટેબલ ટોચ પર મૂકવામાં ધનુષ હતું. ટેબલની બાજુમાં, ગ્રાઉન્ડ લેવલ પર, એક મોટી તાંબા-tedોળ હતી બેસિન.
રામની નજર પહેલા પિનાકા પર *લંબાઈ*. તે અવિરત હતો. ધનુષની બાજુએ એક તીરની એરે મૂકવામાં આવી હતી.
સ્પર્ધકોને પ્રથમ ધનુષ પસંદ કરવાની અને તેને તારવાની આવશ્યકતા હતી, જે પોતે કોઈ સરેરાશ કાર્ય નહોતું. પરંતુ તે પછી હતું કે પડકાર ખરેખર શરૂ થયો. હરીફ કોપર-પ્લેટેડ બેસિનમાં જશે. તે પાણીથી ભરેલું હતું, સાથે વધારાના ટીપાં બેસિનના કાંઠેથી સતત વળતાં રહે છે, જેની સાથે એક પાતળી નળી હતી. વધારે પાણી હતું બીજી બાજુથી જોડાયેલ બીજી પાતળી નળી દ્વારા બેસિનની બહાર નીકળી. આણે વાટકીની અંદર સૂક્ષ્મ લહેર બનાવી દીધી, જે કેન્દ્રથી ધાર તરફ ફેલાય છે. દુonખદાયક રીતે, પાણીના ટીપાં અનિયમિત સમયે છોડવામાં આવ્યા

અંતરાલ, લહેરિયાં બનાવે છે, બદલામાં, અણધારી.
ઇલસાની માછલીને ચક્ર પર ખીલીથી ખરડાવવામાં આવી હતી, જે એક ખૂણા પર ઠીક હતી, જે ગુંબજની ટોચથી, સો મીટર દૂર અટકી હતી જમીન ઉપર. ચક્ર, આભાર સાથે, સતત ગતિએ ફેરવાય. સ્પર્ધકોએ આ જોવાનું જરૂરી હતું અનિયંત્રિત અંતરાલમાં પેદા કરાયેલા લહેરથી વિક્ષેપિત નીચેના અવિરત પાણીમાં માછલીનું પ્રતિબિંબ, અને *પિનાકા* માછલીની આંખમાં એક તીર *ચલાવવા માટે* નમન કરે છે, તેમના ઉપરના theંચા ફરતા ચક્ર પર નિશ્ચિત છે. પ્રથમ માટે સફળ કન્યા હાથ જીતી કરશે.
' *દાદા* , તમારા માટે આ બહુ સરળ છે ,' લક્ષ્મણે તોફાની રીતે કહ્યું. 'મારે તેમને ચક્રને ફરતું કરવા માટે કહેવું જોઈએ? અનિયમિત અંતરાલો પર પણ? અથવા તીર પર પીછા-ફ્લેચિંગને ટ્વિસ્ટ કરો છો? તમે શું વિચારો છો?'
રામે લક્ષ્મણ તરફ જોયું, આંખો સંકુચિત કરી અને તેના ભાઈ તરફ જોયું.
લક્ષ્મણ ખીલ્યો. 'સોરી, *દાદા* .'
રાજાની ઘોષણા થતાં જ તે પાછો ગયો.
'મીઠી કુળનો ભગવાન, જ્ theાનીઓનો બુદ્ધિશાળી, of *ષિઓનો* પ્રિય , રાજા જનક!'
અદાલત તેમના યજમાન, મિથિલાના રાજા જનકને આવકારવા માટે ઉભો થયો. તે હોલની દૂરથી અંદરથી ચાલ્યો ગયો. રસપ્રદ વાત એ છે કે, પરંપરાથી ભટકાતાં, તેમણે વિશ્વામિત્રને અનુસર્યા, જે આગેવાનીમાં હતા. જનક પાછળ તેની હતી નાના ભાઇ, કુશધ્વજ, સંકશ્યનો રાજા. વધુ રસપ્રદ વાત એ છે કે, જનકે વિશ્વામિત્રને વિનંતી કરી મિથિલાનું સિંહાસન કબજે કરો, કારણ કે તે નાના સિંહાસન તરફ જમણી તરફ ગયા હતા. કુશધ્વાજ ની તરફ ચાલ્યો મહાન મહર્ષિની ડાબી બાજુ બેઠક. અધિકારીઓની ફફડાટથી આખી જગ્યામાં ગડગડાટ થઈ ગયો, આ એક અનપેક્ષિત હતું પ્રોટોકોલનો ભંગ.
આ બિનપરંપરાગત બેઠક વ્યવસ્થા પર હ hallલમાં એક જોરદાર ગુંજાર ચલાવાઈ રહ્યો હતો, પરંતુ રામ કંઇક વલણમાં હતો બીજું. તે પાછળ બેઠેલા લક્ષ્મણ તરફ વળ્યો. તેના નાના ભાઈએ રામના વિચારને શાબ્દિક બનાવ્યો. 'ક્યા છે રાવણ? '
કોર્ટ ક્રિઅરએ તેના કર્મચારીઓને હોલના પ્રવેશદ્વાર પર મોટી llંટની વિરુદ્ધ લટકાવી દીધી, મૌનનો કોલ આપ્યો.
વિશ્વામિત્રાએ પોતાનું ગળું સાફ કર્યું અને જોરથી બોલ્યા. હ theel *harmaફ ધર્મના* શાનદાર ધ્વનિઓએ તેમનો અવાજ વહન કર્યો સ્પષ્ટપણે હાજર બધાને. 'શાસકોના સૌથી બુદ્ધિશાળી અને સૌથી આધ્યાત્મિક દ્વારા કહેવાતા આ ઓગસ્ટ મેળાવડામાં તમારું સ્વાગત છે ભારત, રાજા જનક. '
જનક જેનિયલી હસ્યો.
વિશ્વામિત્ર ચાલુ રાખ્યો. 'મિથિલાની રાજકુમારી સીતાએ આ *ગુપ્ત સ્વયંવર* બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે . તે નહીં કરે હોલમાં જોડાઓ. મહાન રાજાઓ અને રાજકુમારો, તેની બોલી પર, સ્પર્ધા કરશે- '
અસંખ્ય શંખના શેલના કાન-વિભાજીત અવાજોથી મહર્ષિ વિક્ષેપિત થયા હતા; શંખ શેલ માટે આશ્ચર્યજનક સામાન્ય રીતે મધુર અને સુખદ હતા. દરેક જણ અવાજના સ્ત્રોત તરફ વળ્યા: મહાન હોલનું પ્રવેશદ્વાર. ગર્જના કરતા સિંહના માથાની છબીવાળી, પંદર tallંચા, સ્નાયુબદ્ધ યોદ્ધાઓ કાળા ધ્વજ વાળા રૂમમાં પ્રવેશ્યા. સળગતી જ્વાળાઓના ભ્રમણાથી ઉભરી. યોદ્ધાઓએ ભવ્ય શિસ્ત સાથે કૂચ કરી. તેમની પાછળ બે હતા પ્રચંડ પુરુષો. એક લક્ષ્મણ હતું, લક્ષ્મણથી પણ talંચું. તે મોટાપાયે ભ્રષ્ટ, પરંતુ સ્નાયુબદ્ધ હતો સંભવત that તે દરેક પગલાથી ગડગડાટ કરે છે. તેમનું આખું શરીર અસામાન્ય રીતે કર્કશ હતું - તે તેના કરતા વિશાળ રીંછ જેવું લાગતું હતું માનવ. મોટાભાગના પરેશાની, તે બધા હાજર લોકો માટે, તેના કાન અને ખભા પર વિચિત્ર ફેલાવો હતો. તે નાગા હતો. રામે તેમને *પુષ્પક વિમાનમાંથી ઉભરેલા* પ્રથમ તરીકે માન્યતા આપી .
રાવણ તેની બાજુમાં ગર્વથી ચાલતો હતો, તેનું માથું heldંચું હતું. તે નાના પગથિયાં સાથે ખસેડ્યો; કદાચ એક નિશાની વધતી ઉંમર.
આ બે માણસોની પાછળ પંદર વધુ લડવૈયા અથવા વધુ યોગ્ય રીતે બોડીગાર્ડ્સ આવ્યા હતા.
રાવણનો સમૂહ કેન્દ્રમાં ગયો અને ભગવાન રૂદ્રના ધનુષની બાજુમાં અટકી ગયો. લીડ બોડીગાર્ડ એ મોટેથી જાહેરાત. 'રાજાઓનો રાજા, સમ્રાટોનો સમ્રાટ, ત્રણ જગતનો શાસક, પ્રિય ભગવાન, ભગવાન રાવણ! '

રાવણ એક નાના રાજા જે નજીકના બેઠા તરફ વળેલ *પીનાકા* . તેણે એક નરમ કર્કશ અવાજ કર્યો અને તેનો અવાજ કા .્યો
જમણી તરફ વળ્યું, એક કુનેહપૂર્વક ચેષ્ટા જેણે તેની અપેક્ષાથી સ્પષ્ટપણે વાત કરી. રાજા તરત જ roseભો થયો અને
દૂર દોડીને, બીજા હરીફની પાછળ અટકીને. રાવણ ખુરશી પર ચાલ્યો, પણ બેઠો નહીં. તેમણે
બેઠક પર તેનો જમણો પગ મૂક્યો અને તેના હાથને તેના ઘૂંટણ પર આરામ આપ્યો. જાયન્ટ રીંછ-મેન સહિત તેના બોડીગાર્ડ્સ પડી ગયા
તેની પાછળની લાઇનમાં. રાવણે છેવટે વિશ્વામિત્ર પર નજર નાખી. 'ચાલુ રાખો, મહાન મલયપુત્ર.'
મલયપુત્રોનો મુખ્ય વિશ્વામિત્ર ક્રોધિત હતો. તેની સાથે આટલો અનાદર વર્તાવ્યો ન હતો. 'રાવણ...'
તેમણે વિકસ્યું.
રાવણે આળસુ ઘમંડ સાથે વિશ્વામિત્ર સામે જોયું.
વિશ્વામિત્ર પોતાના ગુસ્સા પર લગામ લગાવવામાં સફળ રહ્યો; તેની પાસે એક મહત્વપૂર્ણ કાર્ય હાથમાં હતું. તે પછી રાવણ સાથે વ્યવહાર કરશે.
'પ્રિન્સેસ સીતાએ ક્રમ જાહેર કર્યો છે જેમાં મહાન રાજાઓ અને રાજકુમારો ભાગ લેશે.'
વિશ્વામિત્ર બોલી રહ્યો હતો ત્યારે રાવણ *પિનાકા* તરફ ચાલવા લાગ્યો . મલયપુત્રોનો મુખ્ય
રાવણ ધનુષ્ય માટે પહોંચવાના હતા તે જ રીતે તેની જાહેરાત પૂર્ણ કરી. 'સ્પર્ધા કરનાર પ્રથમ માણસ તમે નથી,

રાવણ. તે રામ છે, અયોધ્યાના રાજકુમાર. '
રાવણનો હાથ ધનુષ્યથી થોડા ઇંચ અટકી ગયો. તેણે વિશ્વામિત્ર તરફ જોયું, અને પછી કોણ છે તે જોવા માટે ફેરવ્યો
theષિને જવાબ આપ્યો હતો. તેણે એક યુવકને જોયો, જે સંન્યાસીના સરળ સફેદ કપડાં પહેરેલો હતો. તેની પાછળ .ભો રહ્યો
બીજો એક યુવાન, જોકે મહાકાય માણસ, તેની બાજુમાં અરિષ્ટનેમી હતો. રાવણ પહેલા અરિષ્ટનેમિ ખાતે ચમક્યો, અને પછી
રામ. જો દેખાવ મારવા શકે, તો રાવણે આજે થોડા લોકોને ચોક્કસપણે ઉશ્કેર્યા હોત. તે વિશ્વામિત્ર, જનક તરફ વળ્યો
અને કુશધ્વાજ, તેની આંગળીઓ મકાબ્રેની આસપાસ લપેટી, આંગળીના હાડકાના પેન્ડન્ટ કે જે તેની ગળામાં લટકતી હતી. તેમણે
મોટેથી અને ધમધમતાં અવાજમાં ઉછરે, 'મારું અપમાન થયું છે!'
રામે જોયું કે રાવણની ખુરશીની પાછળ stoodભેલા વિશાળ રીંછ-માણસે અસ્પષ્ટપણે માથું હલાવ્યું હતું;
મોટે ભાગે ત્યાં હોવા રુઇંગ.
'જો તમે અકુશળ છોકરાઓને મારી આગળ સ્પર્ધા બનાવવાનું વિચારી રહ્યા છો તો મને શા માટે આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું ?!' રાવણનું શરીર ધ્રુજ્યું
ક્રોધ સાથે.
રાવણ તરફ વળ્યા અને નબળાઈથી ઇન્ટરેક્શન કરતાં પહેલાં જનક કુશધ્વાજ સામે બળતરા સાથે જોતો, 'આ નિયમો છે
ના *swayamvar* , લંકા મહાન રાજા ... '
ગર્જનાના ગડગડાટ જેવો અવાજ જેવો અવાજ આખરે સંભળાયો; તે વિશાળ બેર મેન હતો. 'આ પૂરતું
બકવાસ! ' તે રાવણ તરફ વળ્યો. ' *દાદા* , ચાલો.'
રાવને અચાનક ઝૂકીને *પિનાકાને ઉપાડ્યો* . કોઈ પણ પ્રતિક્રિયા આપે તે પહેલાં, તેણે તે લગાવી દીધું હતું અને એક તીર લટકાવ્યું હતું
શબ્દમાળા પર. રાવણે સીધા વિશ્વામિત્ર તરફ બાણ બતાવતાં બધા લકવાગ્રસ્ત બેઠા. લક્ષ્મણને ફરજ પડી હતી
શક્તિ અને આ માણસની કુશળતા સ્વીકારો.
વિશ્વામિત્ર , *ભો થયો ત્યારે* તેણે તેની *અંગવસ્ત્રને એક* બાજુ ફેંકી દીધી , અને તેની *ટોળકી લગાવી.*
તેની બંધ મૂક્કો સાથે છાતી. 'શૂટ, રાવણ!'
આ of *ષિના* યોદ્ધા જેવા વર્તનથી રામ સ્તબ્ધ થઈ ગયો . જ્ knowledgeાનવાન માણસમાં કાચો હિંમત એ વિરલતા હતી. પણ
તે પછી, વિશ્વામિત્ર એક વખત યોદ્ધા બન્યા હતા.
Hallષિનો અવાજ મહાન હોલમાં ગુંજારાયો. 'ચલ! શૂટ, જો તમારી પાસે હિંમત છે! '
રાવણે તીર છોડ્યું. તે વિશ્વામિત્રની પાછળ મીઠીની પ્રતિમામાં લપસી પડ્યું, નાકનું તૂટી ગયું
પ્રાચીન રાજા. રામે રાવને જોયો; તેની મુઠ્ઠી, અવિચારી, ક્લિશ્ચ્ડ હતી. સ્થાપક માટે આ અપમાન
એક પણ મિથિલાન દ્વારા શહેરને પડકારવામાં આવ્યો ન હતો.
રાવને રાજા કુશધ્વજ સામે જોતાં જ રાજા જનકને તેના હાથની લહેરથી બરતરફ કર્યો. તેણે ધનુષ પર ફેંકી દીધું
ટેબલ અને તેના રક્ષકો દ્વારા અનુસરતા, દરવાજા તરફ ચાલવા લાગ્યા. આ બધા હંગામો માં, વિશાળ રીંછ-માણસે પગ મૂક્યો
ટેબલ ઉપર, પિનાકાને છૂટા કર્યા , અને બંને હાથથી પકડીને આદરપૂર્વક તેને તેના માથામાં લાવ્યા; લગભગ
જેમ કે તે ધનુષ્યની માફી માંગતો હતો. તે ફરી વળ્યો અને તેજસ્વી રીતે રાવણની પાછળ ઓરડામાંથી બહાર નીકળી ગયો. રામનું
ઓરડામાંથી બહાર નીકળી જાય ત્યાં સુધી તેની નજર તેના પર ટકી રહી.
લંકાના છેલ્લા લોકો બહાર નીકળ્યા પછી, હોલની અંદરના લોકો દરવાજામાંથી બેઠેલા લોકો માટે એકરૂપ થઈ ગયા.
રૂમનો બીજો છેડો: વિશ્વામિત્ર, જનક અને કુશધ્વજ.
હવે તેઓ શું કરવા જઈ રહ્યા છે?
વિશ્વામિત્ર જાણે કંઇ ન થયું હોય તેમ બોલ્યા. 'સ્પર્ધા શરૂ થવા દો.'
ઓરડામાં લોકો સ્થિર બેઠા, જાણે કે તેઓ પથ્થર તરફ વળ્યા હોય, પરંતુ માસ. વિશ્વામિત્ર ફરી એક વાર બોલ્યો, મોટેથી
આ સમયે. 'સ્પર્ધા શરૂ થવા દો. રાજકુમાર રામ, કૃપા કરીને આગળ વધો. '
રામ તેની ખુરશી પરથી ઉભો થયો અને *પિનકા* ઉપર ગયો . તે આદર સાથે નમ્યો, હાથ જોડીને એ
નમસ્તે, અને *નમ્રતાપૂર્વક* એક પ્રાચીન જાપ પુનરાવર્તિત: ' *ઓમ રુદ્રાય નમ..* ' *બ્રહ્માંડ ભગવાન રુદ્રને નમન કરે છે. હું નમન કરું છું*
ભગવાન રુદ્ર.
તેણે તેની જમણી કાંડા raisedંચી કરી અને તેની બંને આંખોને તેની આસપાસ બાંધેલા લાલ દોરાથી સ્પર્શ કરી. તેને લાગ્યું કે ચાર્જ ચાલે છે
તે ધનુષને સ્પર્શ કરતી વખતે તેનું શરીર. ભગવાન રુદ્ર પ્રત્યેની આ તેમની ભક્તિ હતી, અથવા ધનુષ નિ unસ્વાર્થપણે તેનું પ્રસારણ કર્યું હતું
અયોધ્યાના રાજકુમારે શક્તિ સંચિત કરી? જે લોકો ફક્ત તથ્ય જ્ knowledgeાન મેળવે છે તેનું વિશ્લેષણ શું થયું તે કરશે.
જે લોકો ડહાપણ સાથે પ્રેમ કરે છે તે ક્ષણનો આનંદ માણશે. ધનુષને સ્પર્શતાં જ રામએ ક્ષણનો બચાવ કર્યો
ફરી. તે પછી તે તેના માથાને નીચે લાવ્યું અને તેને ધનુષ પર મૂક્યું; તેણે ધન્ય થવા કહ્યું.
તેણે ધીરજ સહજતાથી ઉપાડતાં તેણે સતત શ્વાસ લીધા. સીતા, કુશધ્વાજની બાજુમાં કાટલીવાળી બારીની પાછળ છુપાયેલી,
કંટાળી ગયેલા શ્વાસ સાથે રામ તરફ જોયું.
રામે ધનુષનો એક હાથ જમીન પર રાખેલા લાકડાના સ્ટેન્ડ પર મૂક્યો. તેના ખભા, પીઠ અને હાથ તાણવાળું
દેખીતી રીતે જ્યારે તેણે *પીનાકાના* ઉપરના ભાગને નીચે ખેંચી *કા simંયો* , ત્યારે તે જ સમયે *ધનુષ્યને* ખેંચીને. તેનું શરીર મજૂર હતું
કાર્ય પર, પરંતુ તેનો ચહેરો શાંત રહ્યો. તેણે પ્રયત્નોમાં થોડો વધારો કરી ઉપરના અંગને વધુ વળાંક આપ્યો કારણ કે તેણે તેને બાંધી દીધો હતો
નમન. તેના ઉપલા અંગને જવા દેતા અને તેના ધનુષને પકડ પર પકડી લેતાં તેના સ્નાયુઓ હળવા થઈ ગયા. તે ધનુષ્ય લઈ આવ્યો
તેના કાનની નજીક અને ખેંચાયેલા; આ જોડી સંપૂર્ણ હતી.
તેણે એક તીર ઉપાડ્યું અને ઇરાદાપૂર્વક, અનિશ્ચિત પગલાઓ સાથે તાંબુ plaેલેલું બેસિન તરફ ચાલ્યું. તે નીચે ગયો
એક ઘૂંટણ પર, ધનુષને તેના માથા ઉપર આડા બનાવ્યો અને નીચે પાણી તરફ જોયું; માછલીના પ્રતિબિંબ પર કે

તેની ઉપર એક વર્તુળમાં ખસેડવામાં. બેસિનમાં લહેરાતું પાણી તેના મનને કંટાળી ગયું હોય તેમ નૃત્ય કર્યું. રામ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું
બાકીની બધી બાકાત માછલીની છબી. તેણે ધનુષની તાર પર તીરને ટટકાવ્યું અને સાથે ધીમેથી ખેંચ્યું
તેનો જમણો હાથ, તેની પીઠ સીધી, મુખ્ય સ્નાયુઓ આદર્શ તણાવ સાથે સક્રિય. તેનો શ્વાસ સ્થિર અને લયબદ્ધ હતો.
તેની ચેતનાની જેમ જ બ્રહ્માંડનો પ્રતિસાદ પણ હતો. તેણે પોતાની જાતને એક ઉચ્ચ દળને સોંપી દીધી
પાછા બધી રીતે શબ્દમાળા ખેંચી અને તીર છોડ્યું. તે ઓરડામાં દરેક વ્યક્તિની દ્રષ્ટિની જેમ શૂટ થયો.
ભારે હોલમાં ફરી વળેલા લાકડામાં તૂટી જતા એક તીવ્ર વેગ ભરેલા તીરનો બેકાબ અવાજ. તે હતી
માછલીની જમણી આંખ વીંધેલી, અને પોતાને લાકડાના ચક્રમાં જ નાખ્યો. વ્હીલ કારણ કે rhythmically swirled
તીરની શાફ્ટ હવામાં વર્તુળો દોરે છે. રામના મગજમાં તેની આસપાસની જાગૃતિ તેની આંખોની જેમ ફરી ઉભી કરી
લહેરાતા પાણીનો અભ્યાસ કરવાનું ચાલુ રાખ્યું; તે હસી પડ્યો. કારણ કે તેણે લક્ષ્યને નિશાન બનાવ્યું હતું. તેમણે, હકીકતમાં, એક ભાવના મેળવી હતી
તેના શ completionટ સાથે તેના હોવાને પૂર્ણ કરે છે. આ ક્ષણથી, તે હવે એકલો રહેતો ન હતો.

તેણે સડસડાટ મચાવ્યો, તેના મનની મર્યાદામાં, જે સ્ત્રીની પ્રશંસા કરી તે તેને શ્રદ્ધાંજલિ આપી; ભગવાન રુદ્રએ પણ એવું જ કહ્યું હતું
ઘણી સદીઓ પહેલા, લેડી મોહિની, તે સ્ત્રીને તે પ્રેમ કરતી સ્ત્રીને શબ્દો.

હું જીવતો થઈ ગયો છું. તમે મને જીવંત બનાવ્યા છે.

પ્રકરણ 24

લગ્ન એ ગૌરવપૂર્ણ ધાર્મિક વિધિઓનો એક સરળ સમૂહ હતો, તે દિવસે બપોરે જોવા મળ્યું હતું કે રામ *સ્વયંવરને* જીતી ગયો હતો .
રામની આશ્ચર્યજનક વાત એ છે કે સીતાએ સૂચવ્યું હતું કે લક્ષ્મણ અને ઉર્મિલાએ લગ્ન કર્યા, તે જ શુભ ઘડીમાં
દિવસ. રામની વધુ અશ્રદ્ધાને કારણે લક્ષ્મણે ઉત્સાહથી સંમતિ આપી હતી. તે નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે જ્યારે બંને યુગલો

મિથિલામાં લગ્ન થશે - સીતા અને mર્મિલાને રામ અને લક્ષ્મણ સાથે અયોધ્યાની મુસાફરી કરવાની મંજૂરી આપવા - એક સમૂહ
અયોધ્યામાં પણ ભવ્ય સમારોહ યોજાશે; રાઘુના કુળના કુશળતાને અનુરૂપ લોકો.

સીતા અને રામ છેલ્લે એકલા હતા. તેઓ ડાઇનિંગ હૉલમાં ફ્લોર ગાદી પર બેઠા, તેમનું ડિનર નીચા સ્ટૂલ પર મૂકવામાં આવ્યું. તે મોડી સાંજે, ત્રીજી *પ્રહરનો* છઠ્ઠો કલાક હતો . તેમના સંબંધો પવિત્ર થયા હોવા છતાં પણ થોડા કલાકો પહેલા *ધર્મ* દ્વારા , ત્યાં એક અવ્યવસ્થિતતા હતી જેણે એકબીજાની અજ્ ignાનતાને રેખાંકિત કરી વ્યક્તિત્વ.

'ઉમ્મ,' રામે તેની થાળી તરફ જોતા કહ્યું.

'હા, રામ?' સીતાને પૂછ્યું. 'કોઈ સમસ્યા છે?'

'માફ કરશો, પણ ... ખોરાક ...'

'શું તે તમારી પસંદ પ્રમાણે નથી?'

'ના, ના, સારું છે. તે ખૂબ સારુ છે. પણ... '

'હા?'

'તેને થોડું મીઠું જોઈએ છે.'

સીતાએ તરત જ તેની થાળી બાજુ તરફ ધકેલી, ગુલાબ થઈ અને તાળીઓ પાડી. એક પરિચર અંદર દોડી આવ્યો.

'રાજકુમાર માટે થોડું મીઠું કા Getો.' એટેન્ડન્ટ વળતાં જ સીતાએ ભાર સાથે ઓર્ડર આપ્યો, 'ઝડપથી!'

એટેન્ડન્ટ એક રન માં તૂટી પડ્યો.

મીઠાની રાહ જોતા જ રામે હાથ રૂમાલથી સાફ કર્યો. 'તમને તકલીફ આપવા બદલ માફ કરશો.'

સીટ ફરી બેસીને તેની બેઠક શરૂ કરી દીધી. 'હું તારી પત્ની છું, રામ. તમારું ધ્યાન રાખવું એ મારું કર્તવ્ય છે. '

રામ હસી પડ્યા. 'અમ, હું તમને કંઈક પૂછું?'

'અલબત્ત.'

'મને તમારા બાળપણ વિશે કંઈક કહો.'

'તારા મતલબ, મને દત્તક લેવાય તે પહેલાં? તમે જાણો છો કે મને દત્તક લેવામાં આવ્યો, ખરું? '

'હા ... મારો મતલબ કે જો તે તમને મુશ્કેલી આપે તો તમારે તે વિશે વાત કરવાની જરૂર નથી.'

સીતા હસી પડી. 'ના, તે મને ત્રાસ આપતું નથી, પણ મને કંઇ યાદ નથી. જ્યારે હું મારા દ્વારા મળી આવ્યો ત્યારે હું ખૂબ નાનો હતો દત્તક માતાપિતા. '

રામે હકાર આપ્યો.

સીતાએ તેના મનમાં રહેલા સવાલનો જવાબ આપ્યો. 'તેથી, જો તમે મને પૂછો કે મારા જન્મ-માતાપિતા કોણ છે, તો ટૂંકા જવાબ એ છે કે મને ખબર નથી. પણ હું જે પસંદ કરું છું તે એ છે કે હું પૃથ્વીની પુત્રી છું. '

'જન્મ સંપૂર્ણપણે મહત્ત્વનો નથી. તે માત્ર આ પ્રવેશ એક માધ્યમ છે *ક્રિયા વિશ્વમાં* , તો આ કે *karmabhoomi* . કર્મ એ બધી બાબતો છે. અને તમારું કર્મ દિવ્ય છે. '

સીતા હસી પડી. રામ કંઈક કહેવા જતો હતો ત્યારે એટેન્ડન્ટ મીઠું લઈને દોડી આવ્યો. રામે કેટલાક ઉમેર્યા તેના ભોજનમાં અને એટેન્ડન્ટ ખંડમાંથી પીછેહઠ કરતો હોવાથી ફરીથી ખાવાનું શરૂ કર્યું.

સીતાએ કહ્યું, 'તમે કંઈક બોલી રહ્યા હતા.'

'હા,' રામે કહ્યું, 'મને લાગે છે કે ...'

રામ ફરીથી વિક્ષેપિત થયો, આ વખતે દરવાજાએ જોરથી જાહેરાત કરી કે, 'મલયપુત્રોનો પ્રમુખ, *વિષ્ણુસના માર્ગના* રક્ષક, મહર્ષિ વિશ્વામિત્ર, સપ્તિશી ઉત્તરાધિકારી. '

સીતાએ ભડકીને રામ તરફ જોયું. રામે ખસીને સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું કે તેમને ખબર નથી કે આ મુલાકાત શું છે.

વિશ્વામિત્ર ઓરડામાં પ્રવેશતાની સાથે જ રામ અને સીતા ઉભા થયા, ત્યારબાદ અરિષ્ટનેમિ પણ. સીતાએ તેના સચિવને મળવાની ઇશારા કરી રામ અને પોતાને માટે કેટલાક કપડા ધોવા.

વિશ્વામિત્રાએ સુખદ આનંદની આપ-લે કરવાની જરૂર ન અનુભવતા કહ્યું, 'અમને એક સમસ્યા છે.'

'શું થયું ગુરુ જી ?' રામને પૂછ્યું.

'રાવણ હુમલો કરવા માટે એકત્રીત થઈ રહ્યો છે.'

રામ ભડકી ગયો. 'પણ તેની પાસે સૈન્ય નથી. તે દસ હજાર બ bodyડીગાર્ડ્સ સાથે શું કરવા જઇ રહ્યો છે? તે પકડી શકતો નથી તે સંખ્યા સાથે મિથિલાના કદનું એક શહેર. તે જે કંઈ પ્રાપ્ત કરશે તે તેના માણસોને યુદ્ધમાં મારવામાં આવે છે. '

વિશ્વામિત્રએ કહ્યું, 'રાવણ કોઈ લોજિકલ માણસ નથી.' 'તેનો અહંકાર દુભાય છે. તે પોતાનો બોડીગાર્ડ કોર્પ્સ ગુમાવી શકે છે, પરંતુ તે મિથિલા પર વિનાશ કરશે. '

રામે સીતા તરફ જોયું, જેમણે બળતરાથી માથું હલાવ્યું અને વિશ્વામિત્રને સંબોધન કર્યું. 'કેમ ભગવાન રુદ્રના નામમાં તે રાક્ષસ *સ્વયંવર* માટે આમંત્રિત હતો ? હું જાણું છું કે તે મારા પિતા નહોતા. '

આંખો નરમ પડતાં વિશ્વામિત્રએ એક deepંડો શ્વાસ લીધો. 'સીતા, પુલની નીચે પાણી છે. સવાલ એ છે કે, શું આપણે હવે કરવા જઈશું? '

'ગુરુ જી , તમારી યોજના શું છે ?'

'મારી પાસે મારી સાથે કેટલીક મહત્વપૂર્ણ સામગ્રી છે, જે ગંગા દ્વારા મારા *આશ્રમમાં કાledવામાં* આવી હતી. મને થોડા લેવા માટે તેની જરૂર હતી અગસ્ત્યકુટમ ખાતે વિજ્ .ાન પ્રયોગો. આથી જ હું મારા *આશ્રમની* મુલાકાત લીધી હતી . '

અગસ્ત્યકૂટમ નર્મદા નદીથી આગળ ભારતના દક્ષિણમાં deepંડે મલયપુત્રોની રાજધાની હતી. હકિકતમાં, તે ખુદ લંકાની નજીક હતું.

'વિજ્ ?ાન પ્રયોગો?' રામને પૂછ્યું.

'હા, *દૈવી એસ્ટ્રાસના* પ્રયોગો .'

સીતાએ *દૈવી શસ્ત્રોની* શક્તિ અને વિકરાળતા જાણતા માટે તીવ્ર શ્વાસ લીધા . 'ગુરુ જી , તમે સૂચન કરો છો? કે આપણે *દૈવી અસ્ત્રોનો* ઉપયોગ કરીએ છીએ ? '

વિશ્વામિત્રએ રામ બોલતાની સાથે પુષ્ટિ આપવાની ના પાડી. 'પરંતુ તે મિથિલાનો પણ નાશ કરશે.'

'ના, તે નહીં થાય. આ કોઈ પરંપરાગત *ડેઇવી એસ્ટ્રા નથી* . મારી પાસે જે છે તે *અસુરસ્ત્ર છે* . '

'તે જૈવિક શસ્ત્ર નથી?' રામે પૂછ્યું, હવે ઘણું પરેશાન.

'હા. ઝેરી ગેસ અને *અસુરસ્ત્રથી નીકળતી ધડાકાથી લંકાના* લોકો *અસફળ થઈ* જશે, દિવસો સુધી લકવો કરશે અંતે. અમે સરળતાથી તેને તે રાજ્યમાં કેદ કરી શકીએ અને આ સમસ્યાને સમાપ્ત કરી શકીશું. '

'જરા લકવો, ગુરુ જી ?' રામને પૂછ્યું. 'મેં શીખ્યા છે કે, મોટી માત્રામાં, *અસુરસ્ત્ર* પણ મારી શકે છે.'

વિશ્વામિત્ર જાણતા હતા કે ફક્ત એક જ વ્યક્તિએ રામને આ સંભવત taught શીખવ્યું હોત. અન્ય કોઈ પણ *દૈવી એસ્ટ્રા* નિષ્ણાતો નથી આ યુવાનને ક્યારેય મળ્યો હતો. તેને તાત્કાલિક બળતરા થઈ. 'તમારી પાસે કોઈ વધુ સારા વિચારો છે?'

રામ ચૂપ થઈ ગયો.

'પણ ભગવાન રુદ્રના નિયમનું શું?' સીતાને પૂછ્યું.

ભગવાન રુદ્ર, અગાઉના મહાદેવ, જે દુષ્ટનાશ કરનાર હતા, તેમણે *દૈવી અસ્ત્રના* અનધિકૃત ઉપયોગ પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો
ઘણી સદીઓ પહેલા. વ્યવહારિક રૂપે દરેકએ ભયભીત ભગવાન રુદ્રના આ હુકમનું પાલન કર્યું. જેમણે તોડ્યું
જે કાયદો તેણે ફરમાવ્યો હતો તેને ચૌદ વર્ષ માટે દેશનિકાલની સજા આપવામાં આવશે. બીજી વાર કાયદો તોડ્યો
મૃત્યુ દ્વારા શિક્ષા કરવામાં આવશે.

વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, 'મને નથી લાગતું કે કાયદો *અસુરાસ્ત્રના* ઉપયોગ માટે લાગુ પડે છે .' 'તે માસનું શસ્ત્ર નથી
વિનાશ, માત્ર સામૂહિક અસમર્થતા. '

સીતાએ આંખો સંકુચિત કરી. સ્પષ્ટ રીતે, તેણીને ખાતરી થઈ ન હતી. 'હું સહમત નથી. એક *daivi એસ્ટ્રા* એક છે *daivi એસ્ટ્રા* . આપણે તેનો ઉપયોગ કરી શકતા નથી
ભગવાન રુદ્રની આદિજાતિ, વૈપુત્રોની મંજૂરી વિના. હું ભગવાન રૂદ્ર ભક્ત છું. હું તેના તોડીશ નહીં
કાયદો

'તમારે શરણે જવું છે, તો?'

'બરાબર નહીં! અમે લડીશું! '

વિશ્વામિત્ર વિનોદથી હસી પડ્યો. 'લડ, તે છે? અને કોણ, કૃપા કરીને સમજાવો, રાવણની સૈન્ય સામે લડશે? નમ્બી-
મિથિલાના પમ્બી બૌદ્ધિકો? યોજના શું છે? લંકાના લોકોને મોતને ઘાટ ઉતારવા ચર્ચા કરો છો? '

સીતાએ ચૂપચાપ કહ્યું, 'અમારી પાસે અમારું પોલીસ બળ છે.'

'તેઓ રાવણના સૈન્ય સામે લડવા માટે પ્રશિક્ષિત નથી અથવા સજ્જ નથી.'

'અમે તેના સૈનિકો સામે લડી રહ્યા નથી. અમે તેના બોડીગાર્ડ પલટણોથી લડી રહ્યા છીએ. મારું પોલીસ દળ તેમના માટે પૂરતું છે. '

'તેઓ નથી. અને તમે તે જાણો છો. '

ગુરુ જી , 'અમે *દૈવી અસ્ત્રોનો* ઉપયોગ કરીશું નહીં ,' સીતાએ નિશ્ચિતપણે કહ્યું, તેનો ચહેરો કડક થઈ રહ્યો છે.

રામ બોલ્યો. 'સમિચિનો પોલીસ દળ એકલો નથી. લક્ષ્મણ અને હું અહીં છીએ, અને મલયપુત્રો પણ છે. અમે છીએ
કિલ્લાની અંદર, આપણી પાસે ડબલ દિવાલો છે; અમારી પાસે તળાવ શહેરની આસપાસ છે. આપણે મિથિલા રાખી શકીએ. આપણે લડી શકીએ. '

વિશ્વામિત્ર સ્નીયર સાથે રામ તરફ વળ્યા. ' *બકવાસ!* અમે મોટા પ્રમાણમાં અંકિત છીએ. બેવડી દિવાલો… 'તેણે ગોકળગાય કરી
અણગમો સાથે. 'તે હોંશિયાર લાગે છે. પરંતુ તમે કેટલું લાંબું વિચારો છો કે તે રાવણની કેલિબરની લડત લેશે, તે જાણવા માટે
વ્યૂહરચના કે જે અવરોધ આસપાસ કામ કરે છે? '

'અમે ઉપયોગ કરશે નહીં *daivi astras* , ગુરુ જી ,' સીતા કહ્યું, તેના અવાજ ઉઠાવવા અંગે હોય. 'હવે, જો તમે મને માફ કરશો, તો મારો યુદ્ધ છે
માટે તૈયાર. '

મોડી રાત થઈ હતી; ચોથા *પ્રહરનો* ચોથો કલાક . લક્ષ્મણ અને સમિચી સાથે રામ અને સીતા જોડાયા હતા
આંતરિક દિવાલની ધારની નજીક, બીઝ ક્વાર્ટરની ટોચ. સમગ્ર બીસ ક્વાર્ટર સંકુલને ખાલી કરાવ્યું હતું
સાવચેતી પગલું ખાડો-તળાવ ફેલાયેલો પોન્ટૂન બ્રિજ નાશ પામ્યો હતો.

મિથિલા પાસે ચાર હજાર પોલીસ અને પોલીસ સ્ત્રીનો દળ હતો, જેઓ માટે કાયદો અને વ્યવસ્થા જાળવવા માટે પૂરતા હતા

નાના રાજ્યના સો હજાર નાગરિકો. ડબલ દિવાલોનો વ્યૂહાત્મક લાભ હોવા છતાં, કરશે
તેઓ રાવણના લંકન બોડીગાર્ડ્સ તરફથી હુમલો કરવામાં નિષ્ફળ જશે? તેઓ પાંચથી બે ક્રમે હતા.

રામ અને સીતાએ બાહ્ય દિવાલને સુરક્ષિત કરવાની કોઈ યોજના છોડી દીધી હતી. તેઓ ઇચ્છે છે કે રાવણ અને તેના સૈનિકોએ તેનું માપન કર્યું
અને આંતરિક દિવાલો પર હુમલો શરૂ કરો; તે પછી, લંકાના લોકો બે દિવાલોની વચ્ચે ફસાઈ જશે, જે
મિથિલાન તીર હત્યા ક્ષેત્રમાં ફેરવાશે. તેઓએ બીજી બાજુથી, તીરની એક વોલીની અપેક્ષા કરી
જેની તૈયારી માટે પોલીસને તેમના લાકડાના shિલ, સામાન્ય રીતે ભીડ નિયંત્રણ માટે ઉપયોગમાં લેવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું
મિથિલાની અંદર. લક્ષ્મણે તેમને કેટલાક પાયાના દાવપેચ શીખવ્યાં હતાં, જેનાથી તેઓ પોતાનું રક્ષણ કરી શકે
તીર.

'મલયપુત્રો ક્યાં છે?' લક્ષ્મણે રામને પૂછ્યું.

મલયપુત્રો પાસે, રામની આશ્ચર્ય ખૂબ જ હતું, તે યુદ્ધના મોરચા પર આવી શક્યું ન હતું. રામે ફફડાટ બોલી, 'મને લાગે છે કે તે ફક્ત આપણું છે.'

લક્ષ્મણે માથું હલાવ્યું અને થૂંક્યા. 'કાયર.'

'જુઓ!' સમિચિ કહ્યું.

સીતા અને લક્ષ્મણે સમિચીએ જે દિશા તરફ ધ્યાન દોર્યું હતું તે દિશામાં જોયું. બીજી તરફ, રામ દોરવામાં આવ્યો હતો
બીજું કંઈક: સમિચીના અવાજમાં ગભરાટનો સંકેત. સીતાથી વિપરીત, તે મુશ્કેલીમાં દેખાઈ. કદાચ તે ન હતી
સીતા તેમનું માનતા હોવાથી બહાદુર. રામે દુશ્મન તરફ તેનું ધ્યાન ફેરવ્યું.

મશાલોએ મિથિલાની બાહ્ય દિવાલની આજુબાજુ ખડતલ-તળાવની બીજી બાજુ લાઇન કરી. રાવણના બોડીગાર્ડ્સ પાસે હતા
સાંજ સુધી તાવથી કામ કર્યું, જંગલમાંથી ઝાડ કાપવા અને તેમને વહન કરવા માટે રોબોટ બનાવ્યા
તળાવ પાર.

તેઓએ જોયું તેમ, લંકાના લોકોએ તેમની બોટને ખાટ-તળાવમાં દબાણ કરવાનું શરૂ કર્યું. મિથિલા પર હુમલો કરવામાં આવી રહ્યો હતો
શરૂ.

સીતાએ કહ્યું, 'આ સમય છે.'

'હા,' રામે કહ્યું. 'તેઓએ આપણી બાહ્ય દિવાલને ટકરાતા પહેલા આપણને કદાચ બીજો અડધો કલાક હશે.'

રાવણ અને તેના માણસોના હસ્તાક્ષરના અવાજ તરીકે ઓળખાતા, આખી રાત સુધી શંખના શેલ ફરી વળ્યા. જેમ તેઓ
મશાલની ફ્લિરિંગ જ્વાળાઓના પ્રકાશમાં જોયેલી, લંકાના લોકોએ બાહ્ય દિવાલોની સામે વિશાળ સીડી લગાવી
મિથિલા.

'તેઓ અહીં છે,' રામે કહ્યું. મિથિલા પોલીસ-સૈનિકોને સંદેશાઓ ઝડપથી લાઇન પર લગાડવામાં આવી. રામ
રાવણના આર્ચર્સનો પાસેથી હવે તીરના ફુવારોની અપેક્ષા. લંકાના લોકો તેમના તીરને ફક્ત ત્યાં સુધી ચલાવશે
સૈનિકો બહારની દિવાલની બહાર હતા. લંકાના લોકોએ જે ક્ષણે ચડ્યો તે શૂટિંગને અટકાવશે. આર્ચર્સનો
તેમના પોતાના માણસોને ફટકારવાનું જોખમ નથી.

મોટેથી ધૂમ મચાવવી, જેમ કે અચાનક ગેલના પ્રહારથી, તીરના પ્રકાશનની જાહેરાત કરવામાં આવી.

'Shિલ!' સીતાને બૂમ પાડી.

મિથિલાન્સે તરત જ તેમની કવચ .ંચી કરી, તે લંકાના તીર માટે તૈયાર જેઓ તેમના પર વરસાદ વરસવાના હતા.
પરંતુ રામ વ્યગ્ર હતા. અવાજ વિશે કંઈક તેને પરેશાન કર્યું. તે એ ના અવાજ કરતા ઘણો મજબૂત હતો
હજાર તીર કા firedી રહ્યા છે. તે કંઈક મોટું કંઈક લાગતું. તે સાચો હતો.

મિથિલાન સંરક્ષણ દ્વારા વિશાળ તાકાતથી વિશાળ મિસાઇલો ઘુસી ગઈ. વેદનાના ભયાવહ રડે ભળી જાય છે
sickિલ તૂટી પડતાં સરી પડતી થડ્સ અને મિથિલાન રેન્કના ઘણાને ફ્લેશમાં નીચે લાવવામાં આવ્યા હતા.

'પેલું શું છે?' લક્ષ્મણને ચીસો પાડ્યો, તેની behindિલની પાછળ છુપાયો.

રામનું લાકડાનું shિલ બે ટુકડામાં તૂટી ગયું કારણ કે એક મિસાઇલ તેના માખણ દ્વારા છરીની જેમ ફાટી ગઈ. તે તેને ચૂકી ગયો

એક વાળ પહોળાઈ દ્વારા. રામે પડી ગયેલી મિસાઇલ તરફ જોયું.
ભાલાઓ!
તેમના લાકડાના shાલ મોટા ભાલા નહીં, પણ તીર સામેનું રક્ષણ હતું.
ભગવાન રુદ્રના નામમાં તેઓ આ અંતર પર ભાલા ફેંકી રહ્યા છે? તે અશક્ય છે!
પ્રથમ વોલી પૂરી થઈ હતી અને રામ જાણતા હતા કે તેમની પાસે છે, પરંતુ આગલા પહેલા થોડી મિનિટોની રાહત. તેણે આસપાસ જોયું તેને.
'ભગવાન રુદ્ર, દયાળુ થાઓ ...'
વિનાશ ભારે હતો. મિથિલાન્સનો ઓછામાં ઓછો એક ક્વાર્ટર કાં તો મૃત્યુ પામ્યો હતો અથવા ગંભીર રીતે ઘાયલ થયો હતો મોટા ભાલા કે જેણે તેમની ieldાલ અને મૃતદેહોમાંથી નિર્દયતાથી ફાટી નાખ્યા હતા.
રાતે સીતાની આજ્ asા પ્રમાણે જોયું, 'કોઈ પણ ક્ષણે બીજો વોલી કા firedી મૂકવામાં આવશે! ઘરોમાં! '
'ઘરોમાં!' સીતાને બૂમ પાડી.
'ઘરોમાં!' લેફ્ટનન્ટ્સને પુનરાવર્તિત કરતા, દરેક જણ દરવાજા તરફ દોડી જતા, તેમને ઉપાડીને અંદર ગયો અને તે હતો અત્યાર સુધીમાં જોવામાં આવેલી સૌથી અવ્યવસ્થિત પીછેહઠોમાંથી એક, પરંતુ તે અસરકારક હતું. થોડીવારમાં, વ્યવહારીક દરેક બચી જાય છે મિથિલાન પોલીસ-સૈનિક ઘરોની અંદર સલામતી માટે કૂદી ગયા હતા. દરવાજા બંધ થતાંની સાથે જ ભાલાઓની વોલી ફરી શરૂ થઈ

બીઝ ક્વાર્ટરની છત. બાકીના લોકોએ તેની સલામતી બનાવી હોવાથી થોડા સ્ટ્રેગલર માર્યા ગયા; હમણાં માટે.
રામ તરફ જોતાં લક્ષ્મણે કાંઈ બોલ્યું નહીં. પરંતુ તેની આંખોએ સ્પષ્ટ સંદેશ મોકલ્યો. *આ આપત્તિ છે.*
'હવે શું?' રામે સીતાને પૂછ્યું. 'રાવણના સૈનિકોએ બહારની દિવાલો કાપી નાખી હોવા જોઈએ. તેઓ ટૂંક સમયમાં અમારા પર આવશે. તેમને રોકવા માટે કોઈ નથી. '
સીતા સખત શ્વાસ લેતી હતી, તેની આંખો ખૂણાવાળા વાઘની જેમ લહેરાતી હતી, દરેક છિદ્રમાંથી ગુસ્સો છલકાતો હતો. સમિચિ તેણીની રાજકુમારીની પાછળ stoodભી રહી, અસહાય રીતે તેના કપાળને સળી રહી.
'સીતા?' પૂછવામાં રામ.
સીતાની આંખો અચાનક પહોળી થઈ. 'વિંડોઝ!'
'શું?' સમિચીને પૂછ્યું, તેના વડા પ્રધાન દ્વારા આશ્ચર્ય.
સીતાએ તરત જ તેની આસપાસના લેફ્ટનન્ટ્સ ભેગા કર્યા. તેણીએ તેમને બચાવવા માટે મિથિલાન્સને બચાવવા આદેશ આપ્યો બીસ ક્વાર્ટરમાં ઘરોની લાકડા-પેનલ દ્વારા સીલ કરેલી વિંડોઝ; જેણે આંતરિક દિવાલ શેર કરી છે, અથવા તેમાં ખુલી છે કેટલાક ઘરો વચ્ચેની સાંકડી અંતર; જેની જેમ તેઓ હતા. તેમની વિંડો જમીનને નજરઅંદાજ કરી બે ગ fort દિવાલો વચ્ચે. છેવટે, ચાર્જિંગ લંકાઓ પર તીર ચલાવવામાં આવશે.
'તેજસ્વી!' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી, જ્યારે તે બેરીકેડેડ બારી પાસે દોડી ગયો. તેણે તેનો હાથ પાછો ખેંચ્યો, સ્નાયુઓ લટકાવી, અને લાકડા પર સખત મુક્કો માર્યો, એક જબરદસ્ત ફટકો મારીને બેરીકેડ તોડ્યો.
બીસ ક્વાર્ટરના આ વિભાગના તમામ મકાનો કોરિડોર દ્વારા આંતરિક રીતે જોડાયેલા હતા. સંદેશ ઝડપથી મુસાફરી કરી. ક્ષણોમાં જ, મિથિલાન્સે સીલબંધ વિંડોઝ તોડી નાંખી અને લંકાના લોકો પર તીર ચલાવ્યાં, બાહ્ય અને આંતરિક દિવાલ વચ્ચે પડેલા. લંકાના લોકોએ કોઈ પ્રતિકારની અપેક્ષા રાખી હતી. તેઓ અસરકારક રીતે પકડાયા હતા- રક્ષક અને તીર તેમની લીટીઓ દ્વારા કાપવામાં. નુકસાન ભારે હતું. મિથિલાસે રાહત વિના તીર ચલાવ્યાં, ઘણા લankન્કનનોને શક્ય તેટલો માર મારવો, ચાર્જને નાટકીયરૂપે ધીમો બનાવ્યો.
અચાનક, શંખ શેલ સંભળાઈ; પરંતુ આ સમયે, તેઓ એક અલગ ધૂન વગાડ્યા. લંકાના લોકો તરત જ વળ્યા અને દોડી ગયા, તેઓ આવ્યા હતા તેટલી ઝડપથી પીછેહઠ કરી.
મિથિલાન ક્વાર્ટર્સ પરથી એક જોરથી ઉત્સાહ વધ્યો. તેઓએ પ્રથમ હુમલો પાછો ફટકાર્યો હતો.

પરોawn પડતાંની સાથે જ રામ, સીતા અને લક્ષ્મણ બીસ ક્વાર્ટરની છત પર .ભા હતા. સૂર્યની સૌમ્ય કિરણો લંકાના ભાલાઓની કઠોર વિનાશને વેગ આપ્યો. નુકસાન હૃદય-વહન હતું.
સીતા તેની આજુબાજુ ફેલાયેલા મિથિલાન્સના વિકૃત મૃતદેહોની સામે જોતી હતી: માથાના ભાગથી લટકાવેલા માથા, કેટલાક તેમની હિંમતથી છલકાઈ ગયા, ઘણાંએ ભાલા પર સૈધ્ધ ખંખેરી નાખ્યાં, મોતને ઘાટ ઉતાર્યા. 'મારા ઓછામાં ઓછા એક હજાર સૈનિકો... '
'અમે પણ તેમને સખત ફટકો છે *ભાભી* ,' લક્ષ્મણ તેના કહ્યું *બહેન ઈન કાયદો* . 'ઓછામાં ઓછા એક હજાર મરેલા છે આંતરિક અને બાહ્ય દિવાલની વચ્ચે પડેલા લંકાઓ. '
સીતાએ લક્ષ્મણ તરફ જોયું, તેની સામાન્ય રીતે નબળા આંખો હવે આંસુથી ભરાતી હતી. 'હા, પણ તેમની પાસે નવ હજાર બાકી છે. અમારી પાસે માત્ર ત્રણ હજાર છે. '
રામે ખડક-તળાવની બીજી બાજુ લંકાના શિબિરનો સર્વે કર્યો. હોસ્પિટલ-તંબુ ગોઠવવામાં આવ્યા હતા ઘાયલ. જોકે, ઘણા લંકાના લોકો ઉગ્રતાથી કામ પર હતા: ઝાડને હેક કરીને અને જંગલની લાઇનને આગળ ધકેલી રહ્યા હતા ગાણિતિક ચોકસાઇ. સ્પષ્ટ છે કે તેઓ પીછેહઠ કરવાનો ઇરાદો ધરાવતા નહોતા.
'તેઓ આગલી વખતે સારી રીતે તૈયાર થશે,' રામે કહ્યું. 'જો તેઓ આંતરિક દિવાલને સ્કેલ કરવાનું મેનેજ કરે છે ... તો તે સમાપ્ત થઈ ગયું છે.'
સીતાએ પોતાનો હાથ રામના ખભા પર રાખ્યો અને તે જમીન પર જોતી વખતે નિસાસો પાડી. રામ પોતાને હોવાનું જણાયું ક્ષણભર તેના નિકટતા દ્વારા વિચલિત. તેણે સીતાનો હાથ તેના ખભા પર જોયો, પછી તેની આંખો બંધ કરી. તેમણે હતી ધ્યાન કેન્દ્રિત કરો, તેના મનને તેમની લાગણીઓને નિપુણ બનાવવાની કળા ફરીથી શીખવવાનું શીખવો.
સીતા ફરી વળીને તેના શહેર તરફ નજર કરી. તેની આંખો સમર્પિત વિશાળ મંદિરની સીમ પર આરામ કરે છે ભગવાન રુદ્ર, જે બીસ ક્વાર્ટરના બગીચાની બહાર લૂમ કરે છે. તેની આંખોમાંથી ઉગ્ર નિશ્ચય, તેની નસોમાં સ્ટીલ રેડતા ઉકેલો. 'હજી પુરો થયો નથી. હું નાગરિકોને મારી સાથે જોડાવા હાકલ કરીશ. ભલે મારા લોકો ઉભા રહે અહીં રસોડાની છરીઓ સાથે, અમે લંકાના ગળફામાં દસથી એક કરતા વધુ થઈ જઈશું. અમે તેમની સામે લડી શકીએ. '
રામ પોતાનો આત્મવિશ્વાસ શેર કરવા માટે પોતાને લાવી શક્યો નહીં.
સીતાએ પોતાનું મન બનાવ્યું હોય તેવું વળગ્યું, અને ત્યાંથી દોડી આવી, અને બીજા મિથિલોનને તેનું અનુસરણ કરવાનો સંકેત આપ્યો.

અધ્યાય 25

'ગુરુ જી , તમે ક્યાં હતા ?' રામને પૂછ્યું કે નમ્ર અવાજમાં, જેમણે તેના પથ્થરવાળા ચહેરાને વ્યાખ્યાયિત કર્યા અને તેના પ્રકોપને નકારી શકાય કઠોર શરીર.
વિશ્વામિત્ર છેવટે પ્રથમ *પ્રહરના* પાંચમા કલાકે પહોંચ્યો હતો . વહેલી સવારના પ્રકાશમાં તીવ્ર રૂપરેખા દર્શાવવામાં આવી લંકાના શિબિરમાં પ્રચંડ પ્રવૃત્તિ. સીતા હજી નાગરિક-સૈન્યની રેલી કા toવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા હતા. અરિષ્ટનેમિ અંતરે stoodભી રહી, આશ્ચર્યજનક રીતે મોંથી દૂર રહેવાનું પસંદ કરો.
'મલયપુત્ર કાયર ક્યાં હતા, ખરેખર?' વૃદ્ધિ પામેલ લક્ષ્મણ, જેને કોઈ પ્રયાસ કરવાની જરૂર ન લાગતી નમ્રતા.
વિશ્વામિત્રે લક્ષ્મણને રામને સંબોધન કરતાં પહેલાં એક અસ્પષ્ટ દેખાવ આપ્યો હતો. 'કોઈકે અહીં પુખ્ત વયે રહેવું જોઈએ અને કરવું જોઈએ શું કરવું જોઈએ. '
રામ ભડકી ગયો.
'મારી સાથે આવો,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું.

લંકાના હુમલાના સ્થળેથી બીઝ કવાર્ટરની છતની છુપાયેલા ભાગમાં, છેવટે રામનો સામનો કરવો પડ્યો મલયપુત્રાઓ જે આખી રાત વ્યસ્ત હતા તે *અસુરસ્ત્ર છે* .
રૂપરેખાંકિત કરવા માટે એક સરળ હથિયાર, તે હજુ પણ લાંબા સમય સેટ અપ કરવા માટે લીધો હતો. વિશ્વામિત્ર અને તેના મલયપુત્રો પાસે હતા ઓછામાં ઓછા પ્રકાશમાં, રાતભર કામ કર્યું. મિસાઇલ અને તેનો લોન્ચ સ્ટેન્ડ આખરે એસેમ્બલ થઈને તૈયાર થઈ ગયો. આ લક્ષ્મણ કરતા થોડો talંચો અને લાકડાનો બનેલો હતો. મિસાઇલનું બાહ્ય શરીર લીડથી બનાવવામાં આવ્યું હતું. તેના ગંગા *આશ્રમમાં* ખનન કરાયેલી મુખ્ય સામગ્રી સાથેના ઘટકો પણ સાથે લાવ્યા હતા વિશ્વામિત્ર અને તેની પાર્ટી મિથિલા. મુખ્ય સામગ્રી હવે ડિટોનેશન ચેમ્બરમાં લોડ કરવામાં આવી હતી.
મિસાઇલ તૈયાર હતી પણ રામને ખાતરી નહોતી.
તેમણે બાહ્ય દીવાલ તરફ ડોકિયું કરે છે.
જંગલ સાફ કરતા લંકાના લોકો ખૂબ જ મહેનત કરી રહ્યા હતા. તેઓ કંઈક બનાવતા હતા.
'તે લોકો જંગલની લાઇનના અંતરે શું કરી રહ્યા છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.
'નજીકથી જુઓ,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું.
લંકાના લોકોનું એક જૂથ કાપવામાં આવેલા ઝાડમાંથી બનાવેલા સુંવાળા પાટિયાઓ સાથે કામ કરી રહ્યું હતું. પહેલા લક્ષ્મણ વિચાર્યું કે તેઓ નૌકાઓ બનાવી રહ્યા છે, પરંતુ સાવચેતીપૂર્વક તપાસથી તેને ખોટું સાબિત થયું. તેઓ આ સુંવાળા પાટિયાઓને જોડતા હતા બાજુઓ પર તેમજ આધાર અંત પર ખડતલ હેન્ડલ્સ સાથે વિશાળ લંબચોરસ ieldાલ. દરેક ieldાલ સક્ષમ હતી વીસ માણસોનું રક્ષણ કરવું, જો તેઓ બે નજીકમાં રખાયેલા હોય.
'કાચબો shાલ,' રામે કહ્યું.
'હા,' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું. 'તેઓ આમાં પૂરતું નિર્માણ કરશે પછી તેઓ પાછા આવશે. તેઓ વગર બાહ્ય દિવાલ તોડી નાખશે અમારા તરફથી કોઈપણ પ્રતિકાર; શા માટે તે સ્કેલ? તેઓ તેમની કાચબોના ieldાલથી સુરક્ષિત, અમારી આંતરિક દિવાલ તરફ આગળ વધશે. ક્રમિક હુમલાઓ આપણી દિવાલોનો ભંગ કરશે. તમે જાણો છો કે શહેરનું શું કરવામાં આવશે. ઉંદરો પણ નહીં હોય બચી ગયા. '
રામ ચૂપચાપ .ભો રહ્યો. તે જાણતું હતું કે વિશ્વામિત્ર સાચો છે. તેઓ જોઈ શકે છે કે આ પંદર અથવા વીસ વિશાળ છે શિલ્ડ પહેલેથી જ તૈયાર હતા. લંકાના લોકોએ પ્રચંડ ગતિએ કામ કર્યું હતું. હુમલો નિકટવર્તી હતો, કદાચ આજની રાત કે વહેલી. મિથિલા ચોક્કસપણે તૈયાર ન હોત.
વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું, ' *તમારે* એ સમજવાની જરૂર છે કે *અસુરસ્ત્રને* ગોળીબાર *કરવો* એ જ ઉપાય છે,' વિશ્વામિત્રે કહ્યું. 'બરાબર ફાયર કરો હવે, જ્યારે તેઓ હજી પણ તૈયાર નથી, અને તે શહેરથી ખૂબ દૂર છે. એકવાર તેઓ હુમલો શરૂ કરે છે અને તેનો ભંગ કરે છે બાહ્ય દિવાલ, અમે મિથિલાને જોખમમાં મૂક્યા વિના આ પણ કરી શકશે નહીં; વિસ્ફોટ ખૂબ નજીક હશે. '
રામે લંકાને જોયું.
આ એકમાત્ર રસ્તો છે!
' ગુરુ જી , *તમે* શસ્ત્ર કેમ *ચલાવતા નથી* ?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, તેના અવાજમાં ટપકતી કટાક્ષ.
'હું મલયપુત્ર છું; મલયપુત્રોના નેતા, 'વિશ્વામિત્રે કહ્યું. 'વાયુપુત્રો અને મલયપુત્રો ભાગીદારીમાં કામ કરો, જેમ વિષ્ણુ અને મહાદેવોએ સહસ્ત્રાબ્દી દરમિયાન કર્યું હતું. હું વાયુપુત્ર નિયમને તોડી શકતો નથી. '
'પણ મારો ભાઈ આવું કરવાનું પસંદ કરે તો ઠીક છે?'
'તમે મરવાનું પણ પસંદ કરી શકો છો. તે વિકલ્પ હંમેશાં મળે છે, 'વિશ્વામિત્રે શાંતિથી કહ્યું. પછી તેણે ચાલુ છે અને રામને સીધો જ બોલ્યો, 'તો, તે શું હશે, રામ?'
રામે ફરી વળીને મિથિલા મહેલની દિશામાં જોયું, જ્યાં સીતા કદાચ ભયાવહ પ્રયાસ કરી રહી હતી

તેના અનિચ્છાએ નાગરિકોને લડવા માટે મનાવવા.
વિશ્વામિત્ર અયોધ્યાના રાજકુમારની નજીક ગયો. 'રામ, રાવણ કદાચ દરેકને ત્રાસ આપીને મારી નાખશે આ શહેરમાં વ્યક્તિ. એક લાખ મિથિલાન્સના જીવ દાવ પર છે. તમારી પત્નીનું જીવન દાવ પર છે. તમે, એક તરીકે પતિ, તમારી પત્નીને બચાવો કે નહીં? શું તમે બીજાના સારા માટે તમારા આત્મા પર કોઈ પાપ લેશો? શું કરે છે તમારું

ધર્મ બોબો? '
હું સીતા માટે કરીશ.
'અમે તેમને પહેલા ચેતવણી આપીશું,' રામે કહ્યું. 'તેમને પીછેહઠ કરવાની તક આપો. મને કહેવામાં આવ્યું છે કે અસુરો પણ કોઈપણ *ડેવિ એસ્ટ્રા ચલાવવા* પહેલાં આ પ્રોટોકોલનું પાલન કરો . '
'સરસ.'
'અને જો તેઓ અમારી ચેતવણીને ધ્યાન આપશે નહીં,' એમ રામે કહ્યું, તેની આંગળીઓ પોતાની રુદ્રાક્ષ પેન્ડન્ટની આસપાસ લપેટશે, જાણે શક્તિ માટે, 'તો પછી હું *અસુરસ્ત્રને બાળીશ* .'
વિશ્વામિત્ર સંતોષથી હસ્યો, જાણે કે રામનું પાલન તે ટ્રોફી હતું જે તેણે હમણાં જ કમાવ્યું હતું.

કાચબો shાલ તપાસીને, વિશાળ રીંછ-માણસો પુરુષોની વચ્ચે ગયો. તેણે તેની આગળ એક સેકન્ડ પહેલાં તીર સાંભળ્યું તેના પગ માટે લાકડું બંધ પાટિયું માં સ્લેમ્ડ. તેણે આશ્ચર્યજનક રીતે જોયું.
મિથિલામાં કોણ એવી તીર ચલાવી શકે છે કે જે આવી અંતર્ગત ચોકસાઈથી આ અંતરનો પ્રવાસ કરી શકે?
તેણે દિવાલો તરફ જોયું. તે જે બહાર કા couldી શક્યું તે બે ખૂબ tallંચા માણસો આંતરિક દિવાલની નજીક ઉભા હતા, અને ત્રીજો, એ નાનકડી ટૂંકી ત્રીજા માણસે ધનુષ પકડ્યું; તેને લાગ્યું કે તે તેની સામે સીધો જ ચમકતો હતો.
રીંછવાળો માણસ તુરંત જ કાચબોના ieldાલમાં દાટી ગયો હતો તેની તપાસ કરવા આગળ વધ્યો. તે તેના શાફ્ટની ફરતે ચર્મપત્રનો ટુકડો બાંધ્યો હતો. તેણે તેને ઝટકો આપ્યો અને નોટ કા unી.

'તમે ખરેખર માનો છો કે તેઓ આ કરશે, કુંભકર્ણ?' રાવને નોટ ફેંકી દેતાં નારાજગી સાથે નાસભાગ કરતાં પૂછ્યું દૂર
' *દાદા* ' એ રીંછવાળો માણસ કહ્યું, તેનો અવાજ તેના મોટા અવાજવાળું તારોને કારણે તેના સૌથી નીચા કંપનવિસ્તાર પર પણ તેજીથી વસે છે. 'જો તેઓએ *અસુરસ્ત્ર ચલાવ્યું* , તે બની શકે '
'તેમની પાસે *અસુરસ્ત્ર નથી* ,' એમ રાવણ અવરોધે છે. 'તેઓ બ્લફિંગ કરી રહ્યા છે.'
'પણ *દાદા* , મલયપુત્રો પાસે છે—'
'વિશ્વામિત્ર ધૂમ મચાવી રહ્યો છે, કુંભકર્ણ!'
કુંભકર્ણ ચૂપ થઈ ગયા.

વિશ્વામિત્રે તાકીદે કહ્યું, 'તેઓ એક ઇંચ પણ પીછેહઠ કરી શક્યા નથી.' 'આપણે શસ્ત્ર ચલાવવાની જરૂર છે.'
બીજા ત્રીજા કલાક ના અંત સુધીમાં *prahar,* સૂર્ય ઊંચી વધારો થયો હતો સારા દૃશ્યતા પરવડી માટે. ત્રણ કલાકો પહેલા જ, રામે લંકાના લોકોને ચેતવણીનો સંદેશ આપ્યો હતો. તેની સ્પષ્ટ અસર થઈ ન હતી.
મલયપુત્રોએ પહેલેથી જ મિસાઇલ ટાવરને રૂફટોપના ભાગમાં ફેરવ્યો હતો જેણે મુખ્ય ભાગનો સામનો કર્યો હતો લંકાના સૈન્ય.
વિશ્વામિત્રએ કહ્યું, 'અમે તેમને એક કલાકની ચેતવણી આપી. 'અમે ત્રણની રાહ જોવી છે. તેઓ કદાચ વિચારે છે અમે હવે દ્વારા bluffing છે. '
લક્ષ્મણે વિશ્વામિત્ર તરફ જોયું. 'તમને નથી લાગતું કે આપણે પહેલા સીતા *ભાભી* સાથે તપાસ કરવી જોઈએ ? તે સ્પષ્ટ કહી હતી તે '
વિશ્વામિત્રાએ અચાનક લક્ષ્મણને અટકાવ્યો. 'જુઓ!'
લક્ષ્મણ અને રામ તરત જ વિશ્વામિત્રે જે દિશામાં કહ્યું તે તરફ વળ્યા.
'શું તેઓ તેમની બોટમાં સવાર છે?' રામને પૂછ્યું.
'તેઓ તેમની તપાસ કરી શકે છે,' લક્ષ્મણે આશાની સામે કહ્યું. 'આ સ્થિતિમાં, અમારી પાસે હજી થોડો સમય છે.'
'તને લાગે છે કે આપણે તે તક લેવી જોઈએ, રામ?' વિશ્વામિત્રને પૂછ્યું.
રામે એક માંસપેશીઓ ખસેડી નહીં.
'હવે અમને ફાયરિંગ કરવાની જરૂર છે!' વિશ્વામિત્રે કહ્યું, બળપૂર્વક.
રામે તેના ખભા પરથી ધનુષ ઉપાડ્યું, તેને કાનની નજીક લાવ્યું, અને ધનુષ્યને ખેંચી લીધું. *પરફેક્ટ.*
'બ્રાવો!' વિશ્વામિત્રાએ કહ્યું.
લક્ષ્મણે મહર્ષિની તરફ જોયું. તેણે પોતાના ભાઈના ખભાને સ્પર્શ કર્યો. ' *દાદા* ...'
રામ ફરી વળ્યો અને ચાલવા લાગ્યો. બધાં તેની પાછળ ગયા. મોટાભાગના *દૈવી અસ્ત્રોને* એ પ્રક્ષેપણ પેડ પર લક્ષ્યમાં ફ્લેમિંગ એરો શૂટ કરીને અંતર. આ લોકોએ શસ્ત્ર પ્રગટાવતા લોકોનું રક્ષણ કર્યું મિસાઇલના પ્રારંભિક પ્રક્ષેપણ વિસ્ફોટમાં ભસ્મીભૂત થવાથી. ફક્ત એક કુશળ તીરંદાજ જ એક તીર ચલાવી શકે છે

પૃષ્ઠ 120

એક મહાન અંતર અને લક્ષ્યને ફટકો કે જે ફળ કરતાં મોટો ન હતો.
જ્યારે તેઓ *આસુરાસ્ત્રા* સ્ટેન્ડથી પાંચસો મીટરની અંતરે પહોંચ્યા ત્યારે વિશ્વામિત્રએ રામને અટકાવ્યો .
'અયોધ્યાના રાજકુમાર, તે પૂરતું છે.'
અરિષ્ટનેમિએ તેને એક તીર આપ્યો. રામે તેની ટિપ્સ સૂંઘી; તે દહનક્ષમ પેસ્ટ સાથે કોટેડ કરવામાં આવી હતી. તેણે તપાસ કરી આ ફ્લેચિંગ અને ક્ષણભર આશ્ચર્યચકિત થઈ ગયું. અરિષ્ટનેમીએ સ્પષ્ટપણે રામના પોતાના એક તીરનો ઉપયોગ કર્યો હતો. તેણે ન કર્યું જો Arંડાણપૂર્વક વિચારવાનું બંધ કરો જો અરિષ્ટનેમીએ કાંતણ તીરનું રહસ્ય રામને જાણ્યું હોત. આ તે સમય નહોતો. તેમણે અરિસ્તાનેમીને હકાર આપ્યો અને મિસાઇલ પ્રક્ષેપણ ટાવરનો સામનો કર્યો.
' *દાદા* ...' લક્ષ્મણની ગણગણાટ કર્યો. તે તેના પર અતિશય ટોલ લેશે તે જાણતી વખતે તે દેખીતી રીતે દ્gressedખી હતી કાયદો પાલન કરનાર ભાઈ.
'લક્ષ્મણ, પાછા જાઓ' એમ રામ બોલ્યો, કારણ કે તે તેની પીઠ ખેંચવા માટે આગળ રહ્યો. લક્ષ્મણ, વિશ્વામિત્ર અને અરિષ્ટનેમિ ત્યાંથી ચાલ્યા ગયા. પ્રક્રિયાએ દબાણ કર્યા વગર રામએ શ્વાસ ધીમું કર્યા; તે તેના હૃદય દર ઘટાડે છે એકની પાછળ એક ગોઠવેલુ. તેણે મિસાઇલ લ launchન્ચ ટાવર તરફ જોયું કારણ કે તેનું મન તેની આસપાસના અવાજોને ડૂબી ગયું. તેણે આંખો નિચોવી જેમ જેમ સમયની લય ધીમી પડી ગઈ, જાણે તેના હૃદયના ધબકારા સાથે ગતિ રાખવી; તેની આજુબાજુની બધી ચીજો સ્થળાંતરિત થઈ ધીમી ગતિમાં. એક કાગડો *uraંચે flyડવાનો* પ્રયાસ કરતી વખતે તેની પાંખો *ફફડાવતાં અસુરસ્ત્ર* ટાવર ઉપર ઉડાન ભરી . રામ કાગડોની પાંખોની હિલચાલને અનુસર્યા એવું લાગતું હતું કે પક્ષીને heightંચાઇ મેળવવા માટે ઓછા પ્રયત્નો કરવાની જરૂર છે; તે પવન હતો તેની પાંખો નીચે.
રામના મગજમાં આ નવી માહિતી પર પ્રક્રિયા કરવામાં આવી: ટાવરની નજીકથી પવન ડાબી બાજુ વહી રહ્યો હતો. તેણે તેની ફ્લિકડ કરી તીર ટોચ પર અંગૂઠો અને જ્વાળાઓ દ્વારા વિસ્ફોટ. તેણે તેના ફ્લેચિંગ દ્વારા તીરને પકડવાનો હાથ ફેરવ્યો. તેમણે તેને ધમાલ કરી, તેના હાથને પકડતાં શાફ્ટને તેના ડાબા અંગૂઠા અને તર્જની વચ્ચે આરામ આપ્યો.
નિશ્ચિતપણે નમવું. રામે ધનુષને સહેજ ઉપરની તરફ વળ્યો, પેરોબોલિક ચળવળમાં તીરની જરૂર હોવાની ફેક્ટરીંગ કરી.

અરિષ્ટનેમિ જાણતા હતા કે આ બિનપરંપરાગત છે; તેણે રાખેલ કરતાં તીરનો કોણ ઘણો નીચો હતો. પણ તે હતો
ધનુષ અને તીર સાથે રામની અપાર પ્રતિભા વિશે પણ જાગૃત; અને, અલબત્ત, તીરની તેજસ્વી ડિઝાઇનની
ફલેચિંગ. તેણે એક પણ શબ્દ બોલ્યો નહીં.
રામે લક્ષ લીધો અને લક્ષ્ય પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું; તે પાંચસો મીટર દૂર, અનેનાસના કદનો લાલ ચોરસ હતો. આ
લક્ષ્યની બાજુમાં વિન્ડસocks લહેરાવવું તે તેના એકાગ્રતા ક્ષેત્રમાં હતો; બાકીનું કંઈપણ નિસ્તેજ. સocks હતી
ડાબી તરફ ઇશારો કરતો રહ્યો, પરંતુ તે અચાનક સંપૂર્ણપણે ઘૂસી ગયો. પવન અટકી ગયો હતો.
રામે તે ત્વરિતમાં શબ્દમાળા પાછા ખેંચી લીધી, પણ અડગ રહી. તેનો આગળનો ભાગ સહેજ કોણથી ઉપરની તરફ હતો
જમીન, તેની કોણી તીર સાથે ગોઠવાયેલ છે, ધનુષનું વજન પાછળના સ્નાયુમાં સ્થાનાંતરિત થાય છે. તેનો સશસ્ત્ર હતો
કઠોર, તેના હોઠને સ્પર્શતી ધમકી. ધનુષ્ય તેની મહત્તમ ક્ષમતા સુધી લંબાયું હતું, હવે ફ્લેમિંગ એરોહેડ
તેના ડાબા હાથ સ્પર્શ. વિન્ડસોક લપસી રહ્યો. રામે તીરને બહાર કા ્યું, ફલેચિંગને જેમ જેમ તેણે કર્યું હતું તેમ,
તે આગળ જતા તીરને ઝડપથી સ્પિન બનાવતો હતો. સ્પિને તેને ઓછા પવન પ્રતિકારનો સામનો કર્યો. અરિષ્ટાનેમિ બગડે
ડિસ્પ્લે પર તીરંદાજી કુશળતા; તે લગભગ કાવ્યાત્મક હતું. આ હોવા છતાં પણ રામ નીચી heightંચાઇએ બાણ ચલાવી શકે છે
અંતર. પેરોબોલા વધુ તીક્ષ્ણ હતા કારણ કે તીર એક ઝડપી ગતિએ ખસેડવામાં આવ્યો હતો, સ્પિન તેની ભયાનક ગતિ જાળવી રહ્યો હતો
તે હવા દ્વારા ફાટી નીકળ્યું તરીકે.

કુંભકર્ણએ ધનુર્ધિકારી દ્વારા જ્વલનશીલ તીર બહાર નીકળતું જોયું. તેની વૃત્તિઓ લાત મારીને ફરતી વખતે,
મોટેથી ચીસો. ' *દાદા* !'
તેણે તેના ભાઈ તરફ આરોપ મૂક્યો; રાવણ *પુષ્પક વિમાનના* વિશાળ દરવાજે *આવ્યો* .

તીર એ *અસુરસ્ત્ર* ટાવર પરના નાના લાલ ચોકમાં *ધસી આવ્યો* , તરત જ પાછળની તરફ ધકેલી. થી આગ
એરો લાલ ચોરસની પાછળના ભાગમાં પકડાયો હતો, અને પછી તે ઝડપથી ફ્યુઅલ ચેમ્બરમાં ફેલાયો હતો
મિસાઇલ સંચાલિત. એક *ફ્લેશમાં* , *અસુરસ્ત્રના* પ્રારંભિક વિસ્ફોટો સાંભળવામાં આવ્યા હતા. થોડીવાર પછી,
ભારે જ્વાળાઓ મિસાઇલના પાયા નજીક એકઠા થઈ અને પછી ગુલાબ, સતત ગતિ પકડતી.
કુંભકર્ણે પોતાનું વજન તેના ભાઇ પર ફેંકી દીધું, જે પાછળની તરફ ઉડતી *પુષ્પક વિમાનમાં ગયો* .
Asuraastra જે શકિતશાળી ચાપ લઇ આવી, થોડી ટૂંકી સેકન્ડોમાં Mithila ની દિવાલો સમગ્ર અંતર આવરી.
મિથિલા બીસ ક્વાર્ટરની છત પરની કોઈપણ તેમની નજરને ભવ્યતાથી દૂર કરી શક્યું નહીં. જેમ જેમ મિસાઇલ fleંચું ઉડાન ભરી
ખડક-તળાવની ઉપર, એક નાનો, લગભગ અશ્રાવ્ય વિસ્ફોટ હતો, જેમ કે કોઈ બાળક માટે ફાયર ક્રેકર.
લક્ષ્મણનો ધાક ઝડપથી નિરાશાથી બદલાઈ ગયો. તે ભડકી ગયો. 'બસ આ જ? તે પ્રખ્યાત *અસુરસ્ત્ર છે?* '
વિશ્વામિત્રે વિલંબથી જવાબ આપ્યો. 'તમારા કાન Coverાંકી દો.'
તે દરમિયાન, કુંભકર્ણ *પુષ્પક વિમાનના માળેથી ઉભો થયો* પણ રાવણ અંદરથી *છૂટી ગયો* . તેમણે
દરવાજા તરફ દોડી ગયા અને તેના આખા શરીરના વજન સાથે સાઇડવ onel પર મેટાલિક બટન દબાવો. *પુષ્પકનો* દરવાજો
રીંછવાળો માણસ જોતો હોય તેમ *વિમાન લપસવા* લાગ્યો, તેના સ્નાયુઓને *તાણવા* માટે *જાણે* તેને *ઝડપી દેતો* હોય.
અસુરસ્ત્ર લંકાના લોકોની ઉપર *overedભું થઈ ગયું હતું* અને *કાનમાં તૂટી* રહેલી *તેજીથી* વિસ્ફોટ થયો જેની દિવાલો ખૂબ જ હચમચી ગઈ

પૃષ્ઠ 121

મિથિલા. ઘણા લંકાના સૈનિકોને લાગ્યું કે તેમના કાનમાંથી કાન નીકળી ગયા છે, તેમના મોંમાંથી હવા ચૂસીને. પરંતુ આ માત્ર એક હતું
તે વિનાશને અનુસરશે જે અનુસરશે.
વિસ્ફોટના પગલે એક વિલક્ષણ મૌન પણ, મિથિલા છત પર દર્શકોએ તેજસ્વી લીલો રંગ જોયો
જ્યાંથી મિસાઇલ છલકાઈ હતી ત્યાંથી પ્રકાશ નીકળ્યો. તે ગુસ્સે ભરાયેલી તીવ્રતા સાથે ફૂટી ગયું કારણ કે તે નીચેની જેમ લંકાના લોકોને ફટકારે છે
વીજળીનો ફ્લેશ. તેઓ જળવાયેલી, અસ્થાયી લકવાગ્રસ્ત સ્થિરતામાં દંગ રહી ગયા. વિસ્ફોટોના ટુકડાઓ
મિસાઇલ તેમના પર નિર્દયતાથી વર્ષા કરી.
પુષ્પક વિમાનનો દરવાજો બંધ થઈ *જતાં* કુંભકર્ણે લીલી *ઝગમગતા* ફ્લેશ જોયા . દરવાજા બંધ હોવા છતાં
અને આપમેળે *લ* lockedક થઈ જાય છે, જે ઉડતા વાહનની અંદરના લોકોને તે *અસુરસ્ત્ર* દ્વારા આગળના કોઈપણ નુકસાનથી *બચાવે છે* ,
કુંભકર્ણ collapળી પડ્યો, બેભાન થઈ ગયો. રાવણ મોટેથી ચીસો પાડીને તેના નાના ભાઈ પાસે દોડી ગયો.
'મહાન ભગવાન રુદ્ર દ્વારા,' લક્ષ્મણને સૂઝ્યું, શીત ભય તેના હૃદયને પકડ્યો. તેણે તેના ભાઈ તરફ જોયું,
તે જ રીતે જે તે જુએ છે તેનાથી અટક્યો.
વિશ્વામિત્રને ચેતવણી આપી, 'તે પુરું થયું નથી.'
એક ભયાનક હીસિંગ અવાજ અચાનક શ્રાવ્ય બન્યો, જેમ કે વિશાળ સાપના યુદ્ધ-પોકાર. સાથોસાથ, આ
અસુરાસ્ત્ર મિસાઇલના ટુકડાઓ જે ભૂમિ પર પડ્યા હતા તે લીલા ગેસના રાક્ષસી વાદળો ઉત્સર્જન કરે છે, જે ફેલાય છે
કમળા લંકાઓ પર કફન જેવા.
'પેલું શું છે?' રામને પૂછ્યું.
'તે ગેસ,' વિશ્વામિત્રએ કહ્યું, 'એ *અસુરસ્ત્ર છે* .'
ઘાતક, ગા thick ગેસથી લંકાના લોકોએ નમ્રતાપૂર્વક છવાયેલું કર્યું. તે તેમને કોમામાં મૂકશે જે દિવસો સુધી ચાલશે, જો નહીં
અઠવાડિયા. તે કદાચ તેમાંના કેટલાકને મારી નાખશે. પરંતુ ત્યાં કોઈ ચીસો નહોતી, દયા માટે કોઈ રડતી નથી. કોઈએ પણ પ્રયાસ કર્યો ન હતો
છટકી. તેઓ ફક્ત ભૂમિ પર મૂકેલા, *ગતિવિહીન, અવિચારી અસુરોસ્ત્રને* વિસ્મૃતિમાં ધકેલી *દેવાની* રાહ જોતા હતા .
અન્યથા ભયાવહ મૌનનો એક માત્ર અવાજ જ હસતો હતો…
રામે તેના રુદ્રાક્ષ પેન્ડન્ટને સ્પર્શ કર્યો, તેનું હૃદય બેંબી ગયું.
એક દુ fifteenખદાયક પંદર મિનિટ પછી, વિશ્વામિત્ર રામ તરફ વળ્યા. 'તે થઇ ગયું.'

સીતાએ બીસ ક્વાર્ટરની સીડી ઉપર બાંધી હતી, એક સમયે ત્રણ પગથિયાં. તે ઉત્સાહથી વાતચીત કરતી હતી
જ્યારે તેણે વિસ્ફોટ સાંભળ્યો અને આકાશમાં અચાનક ફ્લેશ જોયું ત્યારે માર્કેટ ચોકમાં મિથિલાના નાગરિકો. તે
તરત જ *જાણ થઈ ગઈ* હતી કે *અસુરસ્ત્ર* બરતરફ થઈ ગયું છે. તે જાણતી હતી કે તેણે પાછો દોડ કરવો પડશે.
વિશ્વામિત્રથી દૂર રામ અને અસ્થિભંગમાં ઉભા રહીને તેણી પ્રથમ વાર અરિષ્ટનેમિ અને મલયપુત્રોનો સામનો કરી.
લક્ષ્મણ. ભયાનક સામનો કરતી સમચિ સીતાની પાછળ ગઈ.
'કોણે ગોળી મારી છે?' સીતાની માંગ કરી.
અરિષ્ટનેમિએ માત્ર એક બાજુ પગ મૂક્યો, અને રામ સીતાની દૃષ્ટિએ આવ્યો, એકમાત્ર ધનુષ ધરાવતો હતો.
સીતાએ તેના પતિ તરફ દોડતાં જોરથી શાપ આપ્યો; તે જાણતી હતી કે તેણે છૂટાછવાયા હોવું જ જોઇએ. રામ, તેની નૈતિક સ્પષ્ટતા સાથે
અને કાયદાનું વળગણ, તેને જે પાપ કરવાની ફરજ પડી હતી તે સમયે અંદર દુtingખ પહોંચાડ્યું હોત. તેના દ્વારા દબાણ કર્યું
તેની પત્ની અને તેના લોકો પ્રત્યે કર્તવ્યની ભાવના.
વિશ્વામિત્ર તેનો અભિગમ જોઇને હસ્યો. 'સીતા, આ બધું ધ્યાન રાખ્યું છે! રાવણની સૈન્યનો નાશ થાય છે. મિથિલા છે

સલામત.'
સીતા વિશ્વામિત્ર પર નજર નાખી, કંઇપણ બોલતા ન હતા. તે સીધી જ તેના પતિ પાસે દોડી ગઈ અને તેને ભેટી પડી. એ આશ્ચર્યજનક રામે પોતાનું ધનુષ્ય છોડી દીધું. તે સીતા દ્વારા ક્યારેય અપનાવ્યો ન હતો. તે જાણતું હતું કે તેણી તેને દિલાસો આપવાનો પ્રયત્ન કરી રહી છે. તેમ છતાં, જેમણે તેમનો હાથ બાજુ પર પકડ્યો, તેમ તેમ તેના હૃદયના ધબકારા વધવા માંડ્યા. ભાવનાત્મક ઓવરલોડે તેને energyર્જામાંથી બહાર કા .્યો જેમકે તેને ચહેરો નીચે એકલતા ફાટી જવાની અનુભૂતિ થઈ.

તેણે રામને પકડતાં સીતાએ માથું ખેંચ્યું અને તેની ખાલી આંખોમાં deepંડે જોયું. તેનો ચહેરો ક્રીઝ થઈ ગયો હતો ચિંતા. 'રામ, હું તમારી સાથે છું.'

રામ મૌન રહ્યો. વિચિત્ર, લાંબા વિસ્મૃત છબી તેમના મગજમાં દાખલ: ધ *આર્ય* સમ્રાટ Prithu ખ્યાલ; પૃથ્વી, પૃથ્વી, તેમના નામ પર રાખવામાં આવી હતી. *પૃથ્વીએ આર્યપુત્રના* આદર્શ માનવ *કળા વિશે વાત કરી હતી* , એ 'સજ્જન', અને *આર્યપુત્રી* , એક 'લેડી', બે મજબૂત વ્યક્તિઓની *આદર્શ* માનવ ભાગીદારી, જેમણે ન કર્યું ચોક્કસ સમાનતા માટે સ્પર્ધા કરે છે પરંતુ પૂરક હતા, એકબીજાને પૂર્ણ કરતા હતા. બે આત્માઓ જે દરેક પર આધારીત હતા અન્ય, એકબીજાને હેતુ આપતા; આખાના બે ભાગ

રામને તેની સ્ત્રી દ્વારા *આર્યપુત્ર* જેવું આયોજન કરવામાં આવ્યું, સમર્થન મળ્યું.

સીતાએ રામને કડક આલિંગનમાં પકડ્યા. 'રામ, હું તમારી સાથે છું. અમે આને એકસાથે સંભાળીશું. '

રામે આંખો બંધ કરી. તેણે પત્નીની આસપાસ હાથ બાંધી દીધા હતા. તેણે તેના માથાને તેના ખભા પર આરામ આપ્યો. *સ્વર્ગ.*

સીતાએ તેના પતિના ખભા ઉપર જોયું અને વિશ્વામિત્ર તરફ જોયું. તે બિહામણાં દેખાવ, ક્રોધી ફ્યુરી સમાન હતું માતા દેવી ની.

વિશ્વામિત્ર જમણી બાજુએ ચમક્યો, અપરાધી.

એક જોરથી અવાજે તે બધાને ખલેલ પહોંચાડી. તેઓએ મિથિલાની દિવાલોની બહાર જોયું. રાવણનો *પુષ્પક વિમાન* હતો જીવન sputtering. તેના વિશાળ રોટર બ્લેડ સ્પિન થવા લાગ્યા હતા. ક્ષણોમાં જ તેઓએ ઝડપ અને ઉડાન ઉપાડ્યું વાહન પૃથ્વી પરથી roseભરાઈને, જમીનથી થોડા ફુટ ઉપર ફરે છે. પછી, ધ્વનિ અને energyર્જાના મહાન વિસ્ફોટ સાથે, તે આકાશમાં વધી; *મિથિલાથી* દૂર, અને *અસુરસ્ત્રની* વિનાશ .

પૃષ્ઠ 123

અધ્યાય 26

સીતા તેની બાજુમાં સવાર થઈને તેના પર નજર નાખી. લક્ષ્મણ અને ઉર્મિલા તેમની પાછળ સવાર થઈ ગયા. લક્ષ્મણ હતા
તેણી તેની પત્ની સાથે નિષ્ઠાપૂર્વક નિહાળતો હોવાથી તેની પત્ની સાથે ન -ન સ્ટોપ વાત કરે છે. ઉર્મિલાનો અંગુઠો વિશાળ હીરા સાથે રમતો રહ્યો
તેના ડાબી બાજુની તર્જની રીંગ; તેમના પતિ એક ખર્ચાળ ભેટ. તેમની પાછળ સો મિથિલાન સૈનિકો હતા.
બીજા સો સૈનિકો રામ અને સીતાની આગળ સવાર થયા. કાફલો સંશ્યા તરફ જઈ રહ્યો હતો, ત્યાંથી
અયોધ્યા સફર કરશે.

રામ, સીતા, લક્ષ્મણ અને ઉર્મિલાએ *મિથિલાથી વિદાય* લીધી હતી, જ્યારે *અસુરસ્ત્રે લંકાને* કચરો નાખ્યો તેના બે અઠવાડિયા પછી
શિબિર. રાજા જનક અને તેના ભાઈ, રાજા કુશધ્વાજે, લંકાના કેદીઓની કેદની સત્તા આપી હતી-
રાવણ દ્વારા યુદ્ધ બાકી વિશ્વામિત્ર અને તેના મલયપુત્રાઓ તેમની પોતાની રાજધાની, અગસ્ત્યકૂટમ લઈ ગયા
તેમની સાથે લંકાના કેદીઓ. Ithષિએ મિથિલા વતી રાવણ સાથે વાટાઘાટ કરવાનો ઇરાદો રાખ્યો, જેની ખાતરી આપી
યુદ્ધની કેદીઓને મુક્ત કરવાના બદલામાં રાજ્યની સલામતી. સીતાને છોડીને જવાનું મુશ્કેલ નિર્ણય હતો
મિત્ર સમચિ પાછળ, પણ મિથિલાનો પોલીસ દળ આ નબળાઈ પર નેતૃત્વમાં પરિવર્તન લાવી શક્યો નહીં
સમયની ક્ષણ.

'રામ…'

તેણીએ તેના ઘોડાને તેની નજીક ખેંચતાની સાથે જ રામ તેની સ્મિત સાથે તેની પત્ની તરફ વળ્યો. 'હા?'

'તમને આ વિશે ખાતરી છે?'

રામે હકાર આપ્યો. તેના મનમાં કોઈ શંકા નહોતી.

'પરંતુ તમે રાવણને હરાવવા પે aીના પ્રથમ છો. અને, તે ખરેખર કોઈ *ડેવિ એસ્ટ્રા નહોતો* . જો તમે-'

રામ ભડકી ગયો. 'તે તકનીકી છે. અને તમે તે જાણો છો. '

સીતાએ deepંડો શ્વાસ લીધો અને ચાલુ રાખ્યો. 'કેટલીકવાર, સંપૂર્ણ વિશ્વ બનાવવા માટે, નેતાએ જે કરવું હોય તે કરવું પડે છે
તે સમયે; પછી ભલે તે ટૂંકા ગાળામાં કરવા માટેની “યોગ્ય” વસ્તુ ન લાગે. લાંબા ગાળે, જે નેતા છે
જનતાને ઉત્થાન કરવાની ક્ષમતાએ પોતાને તે તકનો ઇનકાર ન કરવો જોઇએ. પોતાની ફરજ ન લેવાની તેની ફરજ છે
અનુપલબ્ધ. એક સાચો નેતા પણ તેના લોકોના ભલ માટે તેના આત્મા પર પાપ લે છે. '

રામે સીતા તરફ જોયું. તે નિરાશ લાગ્યો. 'મેં તે પહેલેથી જ કરી લીધું છે, નથી? પ્રશ્ન એ છે કે, મારે હોવું જોઈએ
તેના માટે સજા છે કે નહીં? મારે તે માટે તપસ્યા કરવી જોઈએ? જો હું અપેક્ષા રાખું છું કે મારા લોકો કાયદાનું પાલન કરે, તો મારે પણ આવશ્યક છે. નેતા નથી
માત્ર એક જે દોરી જાય છે. તેણે રોલ મ modelડેલ પણ હોવા જોઈએ. સીતા, જે ઉપદેશ આપે છે તે તેણે જ કરવું જોઈએ. '

સીતા હસી પડી. 'ઠીક છે, ભગવાન રુદ્રાએ કહ્યું હતું: “નેતા ફક્ત તે જ હોતો નથી જે પોતાના લોકોને જે જોઈએ છે તે આપે છે. તેમણે જ જોઈએ
તે પણ બનો જેણે પોતાના લોકોને પોતાનું કલ્પના કરતા વધુ સારું બનવાનું શીખવ્યું. "

રામ પણ હસી પડ્યા. 'અને મને ખાતરી છે કે તમે મને આ વિશે લેડી મોહિનીનો પ્રતિસાદ પણ જણાવશો.'

સીતા હસી પડ્યા. 'હા. લેડી મોહિનીએ કહ્યું કે લોકોની મર્યાદાઓ છે. કોઈ નેતા પાસેથી વધુ અપેક્ષા રાખવી જોઈએ નહીં
તેઓ સક્ષમ છે તેના કરતાં. જો તમે તેમને તેમની ક્ષમતાથી આગળ ખેંચશો તો તેઓ તૂટી જશે. '

રામે માથું હલાવ્યું. વિષ્ણુ તરીકે ઘણા લોકો દ્વારા આદરવામાં આવતી તે મહાન મહિલા મોહિની સાથે તે ખરેખર સહમત ન હતો; છતાં
બીજા ઘણા લોકો માનતા હતા કે તેણીને વિષ્ણુ ન કહેવા જોઈએ. રામ અપેક્ષા રાખે છે કે લોકો તેમની મર્યાદાઓથી ઉપર આવે અને
પોતાને વધુ સારું; માત્ર ત્યારે જ એક આદર્શ સમાજ શક્ય છે. પરંતુ તેણે પોતાનો અસંમતિ મોટેથી અવાજ કર્યો નહીં.

'તમને ખાતરી છે? સપ્ત સિંધુની સીમાની બહાર ચૌદ વર્ષ? ' સીતાએ રામ તરફ ગંભીરતાથી જોયું, પાછા ફર્યા
મૂળ ચર્ચા માટે.

રામે હકાર આપ્યો. તેણે પોતાનો નિર્ણય પહેલા જ કરી લીધો હતો. તે અયોધ્યા જતો અને પિતાની પરવાનગી લેતો
તેના સ્વ લાદવામાં દેશનિકાલ પર જાઓ. 'મેં ભગવાન રુદ્રનો નિયમ તોડ્યો. અને આ તેની જણાવેલી સજા છે. પછી ભલે તે વાંધો નથી
વાયુપુત્રો મને સજા કરે છે કે નહીં તેનો ઓર્ડર આપે છે. મારા લોકો મારો ટેકો આપે છે કે નહીં તે મહત્વનું નથી. મારે જ જોઈએ
મારી સજા પૂરી કરો. '

સીતા તેની તરફ ઝૂકી અને ફફડાટ બોલી, 'અમે… હું નહીં.'

રામ ભડકી ગયો.

સીતા બહાર પહોંચી અને તેની હથેળી રામના હાથ પર મૂકી. 'તમે મારું ભાગ્ય શેર કરો છો અને હું તમારું શેર કરું છું. તે સાચું છે
લગ્ન છે. ' તેણી તેની આંગળીઓ તેના દ્વારા લપેટાય છે. 'રામ, હું તારી પત્ની છું. અમે હંમેશાં સાથે રહીશું; સારા સમયમાં
અને ખરાબ; જાડા અને પાતળા દ્વારા. '

તેની પીઠ સીધી કરતા જ રામે તેનો હાથ સ્ક્વિઝ કરી દીધો. તેનો ઘોડો સ્નortedર્ટ થઈ ગયો અને તેની ગતિ ઝડપી કરી. રામે પાછો ખેંચ્યો
પત્નીના પગથિયા સાથે પગથિયું રાખીને તેના ઘોડાને રાખીને નરમાઇથી લગામ લગાવી.

'મને ખાતરી નથી કે આ કામ કરશે,' રામે કહ્યું.

પૃષ્ઠ 124

નવ-પરણેલા યુગલો, રામ-સીતા અને લક્ષ્મણ-ઉર્મિલા, અયોધ્યાના શાહી વહાણ પર બેઠા હતા,

સરયુ, તેમના ઘરે જતા હતા. તેઓ કદાચ એક અઠવાડિયામાં જ અયોધ્યા પહોંચશે.
રામ અને સીતા આદર્શ સમાજનો અર્થ શું છે, અને સંપૂર્ણ સામ્રાજ્યની રીતની ચર્ચામાં ડેક પર બેઠા
શાસન કરવું જ જોઇએ. રામ માટે, એક આદર્શ રાજ્ય એક હતું જેણે કાયદા સમક્ષ દરેકને સમાન ગણી.
સીતાએ સમાનતાના અર્થ વિશે લાંબો અને સખત વિચાર કર્યો હતો. તેને લાગ્યું કે કાયદા સમક્ષ માત્ર સમાનતાને પ્રોત્સાહન આપવું
સમાજના પ્રશ્નો હલ નહીં કરે. તેણી માનતી હતી કે સાચી સમાનતા ફક્ત આત્માના સ્તરે જ અસ્તિત્વમાં છે. પરંતુ આમાં
ભૌતિક વિશ્વ, દરેક, હકીકતમાં, સમાન ન હતું. કોઈ પણ બે નિર્માણિત સંસ્થાઓ બરાબર સમાન નહોતી. મનુષ્યમાં,
કેટલાક જ knowledgeાનમાં વધુ સારા હતા, કેટલાક યુદ્ધ સમયે, કેટલાક વેપારમાં હતા અને અન્ય લોકોએ તેમની જાતે કુશળતા અને સખત પ્રસ્તાવના આપી હતી
કામ. જો કે, સીતા અનુસાર, સમસ્યા એ હતી કે હાલના સમાજમાં, જીવનમાં વ્યક્તિનો માર્ગ હતો
તેના જન્મ દ્વારા નક્કી, તેના કર્મ દ્વારા નહીં. તેણી માને છે કે સમાજ ફક્ત ત્યારે જ સંપૂર્ણ હશે જો લોકો કરવા માટે સ્વતંત્ર હોય
તેઓ ખરેખર જે ઇચ્છતા હતા, તેમના કર્મના આધારે, તેઓ જે જાતિમાં જન્મ્યા હતા તેના ડાયક્ટાટ્સનું પાલન કરતાં.
અને આ ડાકીટોટ્સ ક્યાંથી આવી? તેઓ માતાપિતા તરફથી આવ્યા, જેમણે તેમના મૂલ્યો અને માર્ગો પર દબાણ કર્યું
બાળકો. બ્રાહ્મણ માતાપિતા તેમના બાળકને જ્ ofાનની શોધ તરફ પ્રોત્સાહિત કરશે અને દબાણ કરશે. બાળક, પર
બીજી બાજુ, વેપાર પ્રત્યે ઉત્કટ હોઈ શકે છે. આ મેળ ખાતા સમાજમાં નારાજગી અને અરાજકતા ફેલાઈ હતી.
તદુપરાંત, સમાજે પોતે જ દુ sufferedખ ભોગવ્યું કારણ કે તેના લોકોને તેઓ જે નોકરી કરવા માંગતા ન હતા તેઓને નોકરી પર દબાણ કરવું પડ્યું. સૌથી ખરાબ
આ લાકડીનો અંત ગરીબ શૂદ્રો માટે અનામત હતો. તેમાંના ઘણા સક્ષમ બ્રાહ્મણો, ક્ષત્રિયો અથવા હોઇ શકે
વૈશ્ય, પરંતુ કઠોર અને અયોગ્ય જન્મ આધારિત જ્ casteાતિ પ્રથાએ તેમને કુશળ કામદાર રહેવા માટે દબાણ કર્યું. પહેલાના યુગમાં, આ
જ્ casteાતિ પ્રણાલી લવચીક રહી હતી. તેનું ઉત્તમ ઉદાહરણ ઘણી સદીઓ પહેલાંનું હતું: મહર્ષિ શક્તિ, હવે
વેદ વ્યાસ તરીકે ઓળખાય છે, જેઓ વેદનું સંકલન, સંપાદન અથવા વિભિન્નતા કરનારાઓ માટે અનુગામી યુગો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવામાં આવતા એક શીર્ષક.
તે શુદ્રનો જન્મ થયો હતો, પરંતુ તેના કર્મથી તેમને માત્ર બ્રાહ્મણ નહીં, પરંતુ *.ષિમાં ફેરવાયા* . એક *રીશી* સૌથી વધુ સ્થિતિ હતી
ભગવાનની નીચે, કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રાપ્ત કરી શકે છે. જો કે, આજે સખત જન્મ આધારિત જાતિ પ્રણાલીને કારણે, એ
શૂદ્રોમાંથી નીકળતી મહર્ષિ શક્તિ લગભગ અશક્ય હતી.
'તમે વિચારી શકો છો કે આ અયોગ્ય છે; તમે તેને કઠોર પણ ગણી શકો છો. હું તમારી વાત સ્વીકારું છું કે બધા સમાન હોવા જોઈએ
કાયદા સમક્ષ અને આદર સમાન સમાન. પરંતુ માત્ર તે પૂરતું નથી. તેનો નાશ કરવા આપણે કઠોર બનવાની જરૂર છે
સીતાએ કહ્યું કે, જન્મ આધારિત જાતિ પ્રણાલી. 'આણે આપણો *ધર્મ* અને આપણો દેશ નબળો *પાડ્યો છે* . તે સારા માટે નાશ કરવો જ જોઇએ
ભારતનો. જો આપણે આજની અસ્તિત્વમાં છે તે મુજબ જ્ systemાતિ પ્રણાલીનો નાશ ન કરીએ તો આપણે વિદેશીઓના હુમલા માટે ખુદ ખુલી જઈશું.
તેઓ આપણા વિભાગોનો ઉપયોગ અમને જીતવા માટે કરશે. '
સીતાનું નિરાકરણ, જે ખરેખર રામને કઠોર લાગતું હતું, તે અમલમાં મૂકવું મુશ્કેલ હશે. તેમણે પ્રસ્તાવ મૂક્યો કે બધા
રાજ્યના બાળકોને જન્મ સમયે રાજ્ય દ્વારા ફરજિયાત રીતે અપનાવવું આવશ્યક છે. જન્મ-માતાપિતા હોત
તેમના બાળકોને રાજ્યમાં સમર્પણ કરવા. સામ્રાજ્ય આ બાળકોને ઉછેરશે, કુદરતી શિક્ષિત અને સજ્જડ બનશે
કુશળતા કે તેઓ જન્મ્યા હતા. પંદર વર્ષની ઉંમરે, તેઓ પરીક્ષા આપે છે કે જેની પરીક્ષા કરશે
તેમની શારીરિક, માનસિક અને માનસિક કુશળતા. પરિણામના આધારે, યોગ્ય જાતિઓને ફાળવવામાં આવશે
બાળકો. અનુગામી તાલીમ તેમની કુદરતી પ્રતિભાને વધુ પોલિશ્ડ કરશે, જે પછી બાળકો માટે મૂકવામાં આવશે
પરીક્ષા પ્રક્રિયા દ્વારા કિશોરોને સોંપાયેલ સમાન જાતિના નાગરિકો દ્વારા દત્તક લેવું.
બાળકો ક્યારેય તેમના જન્મ-માતાપિતાને નહીં જાણતા, ફક્ત તેમની જાતિના માતા-પિતાને.
'હું સંમત છું કે આ સિસ્ટમ ખૂબ ન્યાયી હશે,' રામ સ્વીકારે. 'પરંતુ હું માતાપિતા સ્વેચ્છાએ આપતો કલ્પના કરી શકતો નથી
તેમના જન્મ-સંતાનને રાજ્યમાં કાયમ માટે, તેઓને ફરીથી ક્યારેય મળવાનો નહીં, અથવા જાણવાનો નિર્ણય લેતા
તેમને. તે પણ કુદરતી છે? '
'જ્યારે આપણે કપડા પહેરવાનું, ખાવાનું રાંધવા અને ભેટી પડવાનું શરૂ કર્યું ત્યારે માણસો' કુદરતી રીતે 'થી દૂર થઈ ગયા
સહજ અરજ ઉપર સાંસ્કૃતિક ધોરણો. આ સંસ્કૃતિ કરે છે. "સંસ્કારી" પૈકી, યોગ્ય અને ખોટું છે
સાંસ્કૃતિક સંમેલનો અને નિયમો દ્વારા નિર્ધારિત. એવા સમયે હતા જ્યારે બહુપત્નીત્વને તિરસ્કાર માનવામાં આવતું હતું, અને
અન્ય સમયે જ્યારે યુદ્ધને કારણે પુરુષોની તંગી હોય ત્યારે તેને સમાધાન માનવામાં આવતું હતું. અને હવે, તમારા બધા માટે
જાણો, તમે ફેશનમાં એકવિધતા પાછા લાવવામાં સફળ થશો! '
રામ હસી પડ્યો. 'હું કોઈ ટ્રેન્ડ શરૂ કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યો નથી. હું બીજી સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરવા નથી માંગતો કારણ કે હું તમારું અપમાન કરીશ
આવું કરવાથી.'
પવનની લપેટમાં સુકાતા જ સીતા તેના લાંબા અને સીધા વાળને તેના ચહેરાથી દૂર ધકેલીને હસી પડી. 'પણ બહુપત્નીત્વ છે
ફક્ત તમારા અનુસાર અન્યાયી; અન્ય અસંમત થઈ શકે છે. યાદ રાખો, “સાચા” અથવા “ખોટા” ની દ્રષ્ટિએ ન્યાય એ માનવસર્જિત છે
ખ્યાલ. ન્યાયને ન્યાયની વ્યાખ્યા આપવી એ આપણા પર નિર્ભર છે કે ન્યાયપૂર્ણ અને અયોગ્ય શું છે. તે વધારે સારા માટે હશે. '
'હમ્, પણ અમલ કરવું ખૂબ મુશ્કેલ થઈ જશે સીતા.'
'ભારતના લોકોને કાયદાઓને ખરેખર માન આપવું એ કરતાં વધુ મુશ્કેલ નથી!' સીતાને હસાવ્યો, કેમ કે તે જાણતી હતી કે તે હતી
રામનો પાલતુ મનોગ્રસ્તિ.
રામ મોટેથી હસી પડ્યો. ' *ટચ્ડ!* '
સીતા રામની નજીક ગઈ અને તેનો હાથ પકડ્યો. રામે આગળ ઝૂકીને તેને ચુંબન કર્યું, ધીમી, નમ્ર ચુંબન જેણે ભરી દીધી
deepંડા સુખ સાથે આત્માઓ. રામે તેની પત્નીને પકડી રાખી હતી કારણ કે તેઓએ સરયુ પાણી અને લીલોતરી વહેતા જોયા હતા

અંતરે નદીના પટ
'અમે તે સોમરાસની વાતચીત પૂરી કરી નથી... તમે શું વિચારી રહ્યા હતા?' સીતાને પૂછ્યું.
'મને લાગે છે કે તે ક્યાં તો બધા માટે ઉપલબ્ધ થવું જોઈએ અથવા કોઈને માટે નહીં. ખાનદાનીમાંથી થોડા પસંદ કરેલા લોકો યોગ્ય નથી
ઘણા લોકો કરતા વધારે લાંબું જીવન જીવો અને તંદુરસ્ત બનો. '
'પણ તમે કેવી રીતે બધા માટે પૂરતા સોમરસ પેદા કરી શકશો?'
'ગુરુ વશિષ્ઠે એક તકનીકની શોધ કરી છે જે તેને મોટા પાયે બનાવી શકે છે. જો હું અયોધ્યા પર શાસન કરું છું. '
'જ્યારે,' સીતાને અવરોધ્યો.
'સોરી?'
સીતાએ કહ્યું, '*જ્યારે* તમે અયોધ્યા પર શાસન કરો છો.' 'નહીં તો'. તે થશે, ભલે હવેથી ચૌદ વરસ થાય. '
રામ હસી પડ્યા. ' ઠીક છે , *જ્યારે* હું અયોધ્યા પર શાસન કરું છું , *ત્યારે* હું ગુરુ વશિષ્ઠ દ્વારા રચાયેલ આ કારખાનાનું નિર્માણ કરવાનો ઇરાદો છે. અમે
સૌને સોમરો ચ offerાવશે. '
'જો તમે જીવનની એક નવી નવી રીત બનાવવા જઇ રહ્યા છો, તો તમારે તે માટે એક નવું નામ પણ હોવું આવશ્યક છે. કેમ લઈ જવું
જૂના ના કર્મ? '
'કંઈક મને કહે છે કે તમે પહેલાથી નામ વિશે વિચાર્યું છે!'
'શુદ્ધ જીવનની ભૂમિ.'
'તે નામ છે?'
'ના. નામનો અર્થ એ જ હશે. '

'તો, મારા રાજ્યનું નવું નામ શું હશે?'
સીતા હસી પડી. 'તે મેલુહા હશે.'

'શુ તમે પાગલ છો?' દશરથને બૂમ પાડી.
સમ્રાટ કૌશલ્યાના મહેલમાં તેની નવી ખાનગી officeફિસમાં હતો. રામે દશરથને તેના વિશે હમણાં જ માહિતી આપી હતી
ની પરવાનગી વિના *દૈવી અસ્ત્ર ચલાવવાના* પાપનું પ્રાયશ્ચિત કરવા માટે સપ્ત સિંધુથી પોતાને દેશનિકાલ કરવાનો નિર્ણય
વાયુપુત્રો; એક નિર્ણય જે દશરથ સાથે બહુ ઓછો ન હતો, ઓછામાં ઓછું કહેવું.
ચિંતાતુર કૌશલ્યા તેના પતિ પાસે દોડી ગઈ અને તેને બેસવાની કોશિશ કરી. તેની તબિયત લથડી હતી
અંતમાં ઝડપથી બગડતા. 'મહેરબાની કરીને શાંત થઈ જાઓ, મહારાજ.'
કૌશલ્યા, હજી પણ ખાતરી નથી કે કૈકેયીએ દશરથ ઉપર જે પ્રભાવનો ઉપયોગ કર્યો હતો તે તેના વ્યવહારમાં સાવચેત રહ્યો હતો.
તેના પતિ સાથે. તેને ખાતરી નહોતી કે તે દશરથની પ્રિય રાણી કેટલો સમય રહેશે. તેના માટે, તે હજી પણ 'તેના જ હતા
મહારાજ '. પરંતુ આ કિડ-ગ્લોવ ટ્રીટમેંટ દશરથને આગળ જ ઉશ્કેર્યું.
'ભગવાન પરશુરામના નામ, કૌશલ્યા, મને માલીકોડલિંગ કરવાનું બંધ કરો અને તમારા પુત્રમાં કંઈક સમજણ મૂકો,' ચીસો પાડી.
દશરથ. 'તમે વિચારો છો કે તે ચૌદ વર્ષથી ચાલ્યો જશે તો શું થશે? શું તમે વિચારો છો કે ઉમરાવો ફક્ત રાહ જોશે
ધીરજથી તેની પરત ફરવા માટે? '
'રામ,' કૌશલ્યાએ કહ્યું. 'તારા પપ્પા સાચા છે. તમને સજા થાય તે માટે કોઈએ પૂછ્યું નથી. વાયુપુત્રો પાસે નથી
કોઈપણ માંગ કરી હતી. '
'તેઓ કરશે,' રામે સ્થિર અવાજમાં કહ્યું. 'ફક્ત સમયની વાત છે.'
'પરંતુ અમારે તેઓની વાત સાંભળવાની જરૂર નથી. અમે તેમના કાયદાઓનું પાલન કરતા નથી! '
'જો હું અપેક્ષા રાખું છું કે બીજાઓ પણ કાયદાનું પાલન કરે, તો મારે પણ તેવું જોઈએ.'
'રામ, તમે આત્મહત્યા કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છો?' દશરથને પૂછ્યું, તેનો ચહેરો ફ્લશ થઈ ગયો, તેના હાથ ક્રોધથી કંપતા હતા.
'હું ફક્ત કાયદાનું પાલન કરું છું, પિતા.'
'મારી તબિયત કેવા છે તે તમે જોઈ શકતા નથી? હું જલ્દી જઇશ. જો તમે અહીં ન હોવ તો ભરત રાજા બનશે. અને જો
તમે ચૌદ વર્ષથી સપ્ત સિંધુથી બહાર છો, જ્યારે તમે પાછા ફરશો ત્યાં સુધીમાં ભરત તેમનો શાસન મજબૂત કરશે. તમે
શાસન માટે એક ગામ પણ નહીં મળે. '
'પ્રથમ, બાપ, હું ગયો છું ત્યારે તમે ભરતનો તાજ રાજકુમાર જાહેર કરો તો રાજા બનવાનો તેમનો અધિકાર છે. અને હું
લાગે છે કે ભરત એક સારો શાસક બનાવશે. અયોધ્યા ભોગવશે નહીં. પરંતુ જો તમે મારી સાથે તાજ રાજકુમાર તરીકે પણ ચાલુ રાખો છો
જ્યારે હું દેશનિકાલમાં છું, મને ખાતરી છે કે હું પાછો ફરુ ત્યારે ભરત મને રાજગાદી પાછો આપશે. મને તેનો પૂરો ભરોસો છે. '
દશરથ કડકાઈથી હસી પડ્યો. 'તમે ખરેખર વિચારો છો કે એકવાર તમે ગયા પછી તે ભારતનું શાસન કરશે? *ના!* તે હશે
તેની માતા. અને કૈકેયી, તમે દેશનિકાલમાં માર્યા ગયા હશે. '
'પિતાજી, હું મારી જાતને મારી નાખવા નહીં દે. પણ જો હું માર્યો ગયો હોઉં, તો કદાચ આ જ મારા માટે ભાગ્યમાં છે. '
દશરથે તેની મુઠ્ઠી માથા પર લગાવી દીધી, તેની હતાશા મોટેથી ગુસ્સે થઈને ગુસ્સે થઈને બહાર નીકળી ગઈ.
'બાપા, મારું મન બનેલું છે,' રામએ અંતિમતા સાથે કહ્યું. 'પણ જો હું તમારી પરવાનગી વિના છૂટીશ તો તે અપમાન હશે
તને; અને અયોધ્યાનું અપમાન. તાજ રાજકુમાર કેવી રીતે રાજાની આજ્ ?ાઓનું પાલન કરી શકે? તેથી જ હું તમને પૂછું છું
કૃપા કરી મને દેશનિકાલ કરો. '
દશરથ હતાશામાં હાથ ઉછાળીને કૌશલ્યા તરફ વળ્યો.

પૃષ્ઠ 126

'આ બનશે, બાપ, તમને ગમે કે ન ગમે,' રામ બોલ્યા. 'તમારો દેશનિકાલ મને અયોધ્યા રાખે છે
સન્માન અકબંધ. તેથી, કૃપા કરીને તે કરો. '
રાજીનામામાં દશરથના ખભા લપસી ગયા. 'મારા અન્ય સૂચનથી ઓછામાં ઓછું સંમત થાઓ.'
રામ નિશ્ચયી હતો, પરંતુ તેના ચહેરા પર ક્ષમાશીલ અભિવ્યક્તિ સાથે. *ના* .
'પણ રામ, જો તમે શક્તિશાળી રાજ્યની રાજકુમારી સાથે લગ્ન કરો છો, તો તમે પાછા આવશો ત્યારે તમારી પાસે એક મજબૂત સાથી હશે
તમારા વારસો દાવો કર્યો હતો. કેકાયા તમારી સાથે ક્યારેય નહીં આવે. અશ્વપતિ છેવટે કૈકેયીના પિતા છે. પણ જો તું લગ્ન કરે
બીજા શક્તિશાળી રાજ્યની રાજકુમારી, પછી '
'ફાધર તમને વિક્ષેપ આપવા બદલ માફી માંગું છું. પરંતુ મેં હંમેશાં નિભાવ્યું છે કે હું ફક્ત એક જ સ્ત્રી સાથે લગ્ન કરીશ. અને હું
છે. બીજા લગ્ન કરીને હું તેનું અપમાન નહીં કરીશ. '
દશરથે લાચારતાથી તેની સામે જોયું.
રામને લાગ્યું કે તેને વધુ સ્પષ્ટતા કરવાની જરૂર છે. 'અને જો મારી પત્ની મરી જાય, તો હું આખી જીંદગી તેના માટે શોક કરીશ. પરંતુ હું ક્યારેય નહીં
ક્યારેય ફરી લગ્ન કર. '
કૌશલ્યા આખરે પોતાનો ગુસ્સો ગુમાવી બેઠી. 'રામ, તારા દ્વારા શું કહેવું છે? શું તમે સૂચિત કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છો કે તમારા પોતાના પિતા
તારી પત્નીની હત્યા કરાવીશ? '
'મેં તે ન કહ્યું, માતા,' રામે શાંતિથી કહ્યું.
'રામ, મહેરબાની કરીને સમજો,' દશરથને વિનંતી કરી, પોતાનો ગુસ્સો જાગૃત રાખવાની કોશિશ કરી. 'તે રાજકુમારી છે
મિથિલા, એક નાનો રાજ્ય. તમે જે સંઘર્ષનો સામનો કરો છો તેનામાં તે કોઈ પણ ઉપયોગી સાબિત થશે નહીં. '
રામે કડક થઈ, પણ પોતાનો અવાજ નમ્ર રાખ્યો. 'તે મારી પત્ની છે, પિતા. કૃપા કરીને તેના વિષે આદરથી બોલો. '
'તે એક સુંદર છોકરી છે, રામ,' દશરથે કહ્યું. 'હું છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી તેનું નિરીક્ષણ કરું છું. તે એક સારી પત્ની છે. તે
તમને ખુશ રાખશે. અને તમે તેની સાથે લગ્ન કરી શકો છો. પરંતુ જો તમે બીજી રાજકુમારી સાથે લગ્ન કરો છો, તો પછી '
'મને માફ કરજો બાપ. પણ ના.'
'દમમિત!' દશરથને ચીસો પાડી. 'હું લોહીની નળી ફોડું તે પહેલાં અહીંથી નીકળી જા!'
'હા બાપ' રામ બોલ્યો અને શાંતિથી ત્યાંથી ચાલ્યો ગયો.
'અને તમે મારા આદેશ વિના આ શહેર છોડતા નથી!' રામના પીછેહઠ સ્વરૂપમાં દશરથને હાંકી કા .્યો.
રામે પાછળ જોયું, તેનો ચહેરો અવિશ્વસનીય છે. ઇરાદાપૂર્વકની ગતિવિધિઓ સાથે, તેણે માથું નમ્યું, એમાં હાથ જોડ્યા
નમસ્તે કહ્યું અને કહ્યું, 'પિતાજી, આપણી મહાન ભૂમિના બધા ભગવાન તમને આશીર્વાદ આપતા રહે.' અને પછી, સમાન અભાવ સાથે
ઉતાવળ કરીને, તે વળી અને બહાર નીકળી ગયો.
દશરથ કૌશલ્યાને જોતો રહ્યો, તેની આંખોમાંથી ગુસ્સો ભરાયો. તેની પત્નીએ તેના પર માફી વ્યક્ત કરી
ચહેરો, જાણે તેણીએ રામ દ્વારા ઇચ્છાશક્તિના આ શોમાં કોઈક રીતે તેને નિષ્ફળ કરી દીધી હતી.

પૃષ્ઠ 127

અધ્યાય 27

મહેલના તેના ભાગમાં પાછા ફરતા, રામને કહેવામાં આવ્યું કે તેમની પત્ની બહાર છે, રાજવી બગીચાની મુલાકાત લે છે. તેણે નિર્ણય કર્યો તેની સાથે જોડાવા માટે, અને તેને ભરત સાથેની વાતચીતમાં મળી. બીજા બધાની જેમ તેના ભાઇને પણ શરૂઆતમાં આંચકો લાગ્યો હતો જ્યારે તેણે નાના રાજ્યમાંથી દત્તક લેવામાં આવેલી રાજકુમારી સાથે રામના લગ્ન વિશે સાંભળ્યું. જો કે, ટૂંકા ગાળામાં સમય, ભરત સીતા, તેની બુદ્ધિ અને પાત્રની શક્તિનો આદર કરતો થયો હતો. બંનેએ ઘણો સમય પસાર કર્યો હતો એકબીજા સાથે, તેઓએ શોધેલા ગુણો માટે પ્રશંસાની senseંડી ભાવના શોધવી.

'... તેથી જ મને લાગે છે કે સ્વતંત્રતા એ જીવનનું સૌથી મહત્વનું લક્ષણ છે, *ભાભી* ,' ભારતે કહ્યું.

'કાયદા કરતા વધારે મહત્વનું?' સીતાને પૂછ્યું.

'હા. હું માનું છું કે શક્ય તેટલા ઓછા કાયદા હોવા જોઈએ; ફક્ત એક માળખું પૂરું પાડવા માટે પૂરતું છે જેની અંદર માનવ સર્જનાત્મકતા તેના તમામ ગૌરવમાં પોતાને વ્યક્ત કરી શકે છે. સ્વતંત્રતા એ જીવનની કુદરતી રીત છે. '

સીતા હળવે હસી પડ્યા. 'અને તમારા મોટા ભાઇએ તમારા મંતવ્યો વિશે શું કહેવાનું છે?'

રામ પાછળથી તેમની પાસે ગયો અને પત્નીના ખભા પર હાથ મૂક્યો. 'તેનો મોટો ભાઈ એવું વિચારે છે ભરત એ ખતરનાક પ્રભાવ છે! '

ભરત તેના ભાઈને ભેટી પડ્યો ત્યારે તે હસી પડ્યો. ' *દાદા* ...'

'તમારા *ભાભીને* તમારા ઉદારવાદી દ્રષ્ટિકોણથી મનોરંજન આપવા બદલ હું તમારો આભાર *માની* શકું છું ?!'

ધ્રુજતા ભરત હસ્યો. 'ઓછામાં ઓછું હું અયોધ્યાના નાગરિકોને કંટાળાજનક ઝૂલમાં ફેરવીશ નહીં!'

રામ હસી પડ્યા અને બોલ્યા, ગાલમાં જીભ બોલી, 'પછી તો સારું!'

ભરતની અભિવ્યક્તિ તરત જ પરિવર્તિત થઈ અને સોમ્બ્રે થઈ ગઈ. 'પપ્પા તને જવા નથી દેતા *દાદા* . પણ *તમે* તે જાણો. તમે ક્યાંય જતા નથી. '

'પિતા પાસે કોઈ પસંદગી નથી. અને ન તો તમે. તમે અયોધ્યા પર રાજ કરશો. અને તમે તેનો સરસ શાસન કરશો. '

'હું આ રીતે સિંહાસન ઉપર ચ notીશ નહીં', ભારતે માથું હલાવતાં કહ્યું. 'ના, હું નહીં કરીશ.'

રામ જાણતા હતા કે એવું કંઈ પણ નથી જે બોલીને ભરતની પીડા હળવી કરશે.

' *દાદા* , તમે કેમ આ માટે જીદ કરી રહ્યા છો?' ભરતને પૂછ્યું.

'તે કાયદો છે, ભરત,' રામે કહ્યું. 'મેં *દૈવી એસ્ટ્રા કા* fired ્યું .'

'કાયદા સાથે નરક, *દાદા* ! શું તમે ખરેખર વિચારો છો કે તમારી વિદાય અયોધ્યાના શ્રેષ્ઠ હિતમાં હશે? કલ્પના અમને બે મળીને શું પ્રાપ્ત કરી શકે છે; સ્વતંત્રતા અને સર્જનાત્મકતા પરના નિયમો અને ખાણ પર તમારો ભાર. શું તમે વિચારો છો તમે અથવા હું એકલા જેટલા અસરકારક થઈ શકું? '

રામે માથું હલાવ્યું. 'હું ચૌદ વર્ષમાં પાછો આવીશ, ભરત. પણ તમે હમણાં જ સ્વીકારો છો કે નિયમોમાં નોંધપાત્રતા છે સમાજમાં સ્થાન આપો. જો હું જાતે જ નહીં કરું તો હું અન્ય લોકોને કાયદાનું પાલન કરવા માટે કેવી રીતે મનાવી શકું? કાયદો સમાનરૂપે લાગુ થવો જોઈએ અને એકદમ દરેક વ્યક્તિને. તે તેટલું સરળ છે. ' પછી રામે સીધા ભરતની નજરમાં જોયું. 'ભલે તે એક ભયંકર ગુનેગાર મૃત્યુથી બચવા માટે મદદ કરે છે, કાયદો તોડવો જોઈએ નહીં. '

ભરત તરત પાછળ જોતો રહ્યો, તેની અભિવ્યક્તિ અવિશ્વસનીય છે.

સીતા, અનુભૂતિ કરતા કે ભાઈઓ કંઈક બીજું વિશે વાત કરી રહ્યા છે અને તે બાબતો નિર્ણાયક રીતે થઈ રહી છે અસ્વસ્થતા, બેંચમાંથી ઉભો થયો અને રામને કહ્યું, 'જનરલ મૃગસ્ય સાથે તમારી મુલાકાત છે.'

'મારો અર્થ અસંસ્કારી હોવાનો નથી, પણ શું તમને ખાતરી છે કે તમારી પત્ની અહીં હોવી જોઈએ?' મૃગાસ્યને પૂછ્યું, ધ જનરલ અયોધ્યાન સૈન્ય.

રામ અને સીતાએ તેમની ખાનગી officeફિસમાં જનરલ મેળવ્યો હતો.

'અમારી વચ્ચે કોઈ રહસ્યો નથી,' રામે કહ્યું. 'કોઈ પણ સંજોગોમાં, હું તેણીને કહીશ કે ચર્ચામાં શું આવ્યું છે. તેણી તરીકે સારું તે સીધું તમારી પાસેથી સાંભળો. '

મૃગસ્યએ સીતા તરફ એક ભેદી દેખાવ કર્યો, અને રામને સંબોધન કરતાં પહેલાં એક લાંબી શ્વાસ બહાર કા .્યો. 'તમે સમ્રાટ બની શકો તરત જ.'

અયોધ્યાનો રાજા આપમેળે સપ્ત સિંધુનો સમ્રાટ બની ગયો; આ ના વિશેષાધિકાર હતી સૂર્યવંશી કુળ કે જેણે કોસલા પર રાજ કર્યું, તે રઘુના દિવસોથી છે. મૃગસ્ય રામ તરફનો રસ્તો ઝડપી કરવાની offeringફર કરી રહ્યો હતો

અયોધ્યાના સિંહાસન ઉપર ચ .વું.
સીતા સ્તબ્ધ થઈ ગઈ, પણ તેનો ચહેરો ડેડપેન રાખ્યો. રામ ભડકી ગયો.
રામના મગજમાં જે કંઇ ચાલે છે તે મૃગસ્યને ગેરસમજ થઈ. તેણે ધાર્યું કે રામ આશ્ચર્યચકિત થઈ રહ્યો છે કે શા માટે સામાન્ય તેમને મદદ કરશે, જ્યારે તેના એક અધિકારીએ રાજકુમારના આદેશ પર દંડ લગાડ્યો હતો, જેના માટે મૃગાસ્ય વિચાર્યું જમીન પચાવી પાડવાનો એક નાનો ગુનો હતો.

'તમે મારા માટે જે કર્યું તે હું ભૂલી શકું છું,' એમ મૃગસ્યએ કહ્યું, 'જો તમે યાદ રાખશો કે હું જે માટે કરી રહ્યો છું તમે હમણાં. '
રામ મૌન રહ્યો.
'જુઓ, રાજકુમાર રામ,' શ્રીગ policeસ્યાએ કહ્યું, 'લોકો તમારા પોલીસ સુધારાઓ માટે તમને પ્રેમ કરે છે. બાબત છે ધેનુકા, જેના માટે તમે થોડા સમય માટે અપ્રિય બની ગયા, પણ તે તમારી જીતની ઝગમગાટમાં ભૂલી ગયા મિથિલામાં રાવણ. હકીકતમાં, તમે કદાચ આને નહીં જાણતા હોવ, પરંતુ તમે આજુબાજુના સામાન્ય લોકોમાં લોકપ્રિય બન્યા છે ભારત, માત્ર કોસલા જ નહીં. રાવણ કરતાં સપ્ત સિંધુમાં કોઈને વધારે નફરત નથી, અને તમે તેનો પરાજિત કર્યો. હું લાવી શકું છું તમારી તરફ અયોધ્યાના ઉમરાવો. સપ્ત સિંધુના મોટાભાગના મોટા સામ્રાજ્યો અંતિમ દિશા તરફ આગળ વધશે વિજેતા. ફક્ત એક જ આપણે ચિંતા કરવાની જરૂર છે કેકાયા અને તેના પ્રભાવ હેઠળના રજવાડાઓ. પણ તે કિંગડમ્સ, રાજા અનુના વંશજો, એક બીજામાં મતભેદ છે જેનો આપણે સરળતાથી ઉપયોગ કરી શકીએ. ટૂંક માં, હું તમને કહું છું કે લેવા માટે સિંહાસન તમારું છે. '
'કાયદાનું શું?' રામને પૂછ્યું.
મૃગાસ્ય આશ્ચર્યચકિત લાગ્યો, જેમ કે કોઈ અજાણી ભાષામાં બોલ્યું છે. 'કાયદો?'
'મેં *અસુરસ્ત્ર કા* fired *ી મુક્યો છે* અને મારે મારા વાક્યની સજા કરવી પડશે.'
મૃગસ્ય હસી પડ્યો. 'સપ્ત સિંધુના ભાવિ બાદશાહને શિક્ષા કરવાની હિંમત કોણ કરશે?'
'કદાચ સપ્ત સિંધુનો હાલનો સમ્રાટ?'
'સમ્રાટ દશરથ ઇચ્છે છે કે તમે સિંહાસન ઉપર ચ .ો. મારા પર ભરોસો કર. તે તમને કોઈ હાસ્યાસ્પદ દેશનિકાલ પર મોકલશે નહીં. '
રામનો અભિવ્યક્તિ બદલાયો નહીં પરંતુ સીતાને લાગ્યું કે તેનો પતિ બંધ થતાં જ તેનો પતિ ઘેન થઈ રહ્યો છે આંખો.
'પ્રિન્સ?' મૃગાસ્યને પૂછ્યું.
રામે તેનો ચહેરો પાર હાથ ચલાવ્યો. તેણે તેની આંખો ખોલી અને મૃગસ્યની તરફ જોતાની સાથે તેની આંગળીઓ તેની રામરામ પર આરામ કરી; તેણે સૂઝતાં કહ્યું, 'મારા પિતા એક માનનીય માણસ છે. તે ઇક્ષ્કુકુનો વંશજ છે. તે માનનીય કામ કરશે; જેમ કે હું કરીશ. '
'પ્રિન્સ, મને નથી લાગતું કે તમે સમજી ગયા'-'
રામે મૃગસ્યને વિક્ષેપિત કર્યો. 'મને નથી લાગતું કે *તમે* સમજી ગયા છો, જનરલ મૃગસ્ય. હું ઇક્ષ્કુકુનો વંશજ છું. હું છું રઘુનો વંશજ. અમારા કુળના માનમાં બદનામ લાવવા કરતાં મારું કુટુંબ મરી જશે. '
'તે ફક્ત શબ્દો છે ...'
'ના. તે એક કોડ છે; એક કોડ કે જેના દ્વારા આપણે જીવીએ છીએ. '
મૃગસ્ય આગળ ઝૂક્યો, એવી રીતે અપનાવ્યો કે જાણે તે કોઈની સાથે વાત કરી રહ્યો હોય જેની રીતોથી પરિચિત ન હોય દુનિયા. 'રાજકુમાર, મારી વાત સાંભળો. મેં તમારી પાસે કરતાં આ વિશ્વમાં ઘણું બધું જોયું છે. સન્માન પાઠયપુસ્તકો માટે છે. માં વાસ્તવિક દુનિયા... '
'મને લાગે છે કે આપણે કરી લીધું છે, જનરલ' રામે નમ્ર નમસ્તે વધતા કહ્યું.

'શું?' કૈકેયીને પૂછ્યું. 'તમને ખાતરી છે?'
મંથરા કૈકેયીની ઓરડીમાં દોડી ગઈ હતી, તે જ knowledgeાનથી સુરક્ષિત કે ન તો દશરથ અને ન તો તેનું કોઈ અંગત સ્ટાફ હાજર રહેશે. કૈકેયીનો સ્ટાફ ચિંતા ન હતો; મૂળ કેકાયામાં તેના પેરેંટલ ઘરેથી, તેઓ હતા તેના માટે ભારે વફાદાર. પોતાને રાણીની બાજુમાં બેસાડીને, તેણે તેમ છતાં, વિપુલ સાવધાની રાખી અને આદેશ આપ્યો રાણીની નોકરાણીઓએ બહાર નીકળવાનો દરવાજો બંધ રાખવાનો આદેશ આપીને ઓરડામાંથી બહાર નીકળ્યો.
મંથરાએ કહ્યું, 'જો મને ખાતરી ન હોત તો હું અહીં નહીં હોત,' એમ મંથરાએ કહ્યું, કારણ કે તેણી તેની ખુરશીમાં બેસીને તેની પીઠ પરની અગવડતા ઓછી કરે છે. મંથરાના ખુશખુશાલ ઘરની સારી રીતે ડિઝાઇન કરેલી, એર્ગોનોમિક ફર્નિચરની તુલનામાં શાહી ફર્નિચર એક ટ્રાવેસ્ટી હતું.
'પૈસા બધાં મોં ખોલે છે; દરેકની કિંમત હોય છે. સમ્રાટ આવતીકાલે કોર્ટમાં રામની જાહેરાત કરવાની તૈયારીમાં છે તેના સ્થાને રાજા બનો, અને તે જંગલોમાં *વનવાસ* લઈ જશે . *વનવાસ* તેની બધી રાણીઓ સાથે, હું ઉમેરી શકું છું. તમે પણ હવેથી જંગલ ઝૂંપડીમાં રહેવું પડી શકે છે. '
કાઇકેઇએ તેના પર દાદ લગાડતાં તેને હાંકી કા .્યો.
મંથરાએ કહ્યું, 'તમારા દાંતને કપચી નાખવાથી ફક્ત દંતવલ્ક જામશે.' 'જો તમને લાગે કે તમારે કંઈક વધારે કરવું જોઈએ વ્યવહારુ, તો આજે આજનો દિવસ છે. સમય હમણાં જ છે. તમને આ જેવી તક ફરી ક્યારેય નહીં મળે. '
મંથરાના સ્વર પર કૈકેયી નારાજ થયા; તેણીએ તે પૈસા આપ્યાના દિવસથી તેનું વર્તન બદલાઈ ગયું હતું તેના વેર હાથ ધરવા માટે. પરંતુ તેને હમણાં માટે શક્તિશાળી વેપારીની જરૂર હતી, તેથી તેણે સંયમનો ઉપયોગ કર્યો. 'તમે શું કરો છો? સૂચવે છે? '
'તમે એક વાર દશરથે તમને કરેલા વચનનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો જ્યારે તમે તેને કારાચપાના યુદ્ધમાં બચાવ્યા હતા.'
કૈકેયી તેની ખુરશી પર પાછા ઝૂકી ગઈ કારણ કે તેણીએ લાંબા સમયથી ભૂલી ગયેલા વચનને યાદ કર્યું, એક દેવું જે તેણીએ ખરેખર માનતી ન હતી તેમણે એકત્રિત કરવાની જરૂર છે. રાવણ સાથેની વિનાશક લડાઇમાં તેણીએ આંગળી ગુમાવી અને મેળવવામાં તેમનો જીવ બચાવ્યો હતો ગંભીર રીતે ઘાયલ. જ્યારે દશરથે ફરી ચેતના મેળવી લીધી, ત્યારે તેણે તેના કૃતજ્itudeતામાં એક ખુલ્લું મુક્યું

કૈકેયીને વચન આપો કે તે જીવનમાં ગમે ત્યારે કરેલી કોઈપણ બે ઇચ્છાઓનું સન્માન કરશે. 'બે વરદાન! હું માંગી શકું છું કંઈપણ! '
'અને તેણે તેનું સન્માન કરવું પડશે. *રઘુકુલ રીત સદા ચલી આયે, પ્રન જાયે પાર વચન ના જાયે* . '
મંથરાએ અયોધ્યા પર શાસન કરનાર સૂર્યવંશી કુળનું સૂત્ર વાંચ્યું હતું; અથવા ઓછામાં ઓછું, તેમનો સૂત્ર શું હતું મહાન સમ્રાટ રઘુના દિવસોથી. તે આના રૂપમાં અનુવાદિત છે: રઘુ કુળ હંમેશાં એક પરંપરાનું પાલન કરે છે; તેઓ તેમના શબ્દની અનાદર કરતા તેના કરતા વધુ મૃત્યુ પામશે.
'તે ના કહી શકતો નથી ...' તેની આંખમાં ઝળહળતો કળકેઇએ વળતો અવાજ કર્યો.
મંથરાએ હકાર આપ્યો.
'રામને ચૌદ વર્ષ માટે દેશનિકાલ કરવો જોઈએ,' કૈકેયીએ કહ્યું. 'હું તેને જાહેરમાં કહેવા માટે કહીશ કે તે આવું કરી રહ્યો છે ભગવાન રુદ્રના નિયમો અનુસાર તેને સજા કરો. '
'બહુ ડાહ્યા. જેનાથી જનતા તેને સ્વીકારશે. રામ હવે લોકોમાં લોકપ્રિય છે, પરંતુ કોઈ ઇચ્છશે નહીં ભગવાન રુદ્રનો નિયમ તોડો. '
'અને તેણે ભરતને તાજ રાજકુમાર જાહેર કરવો પડશે.'
'પરફેક્ટ! બે વરદાન; બધી સમસ્યાઓનું નિરાકરણ. '
'હા...'

તેણી ગ્રાન્ડ કેનાલ પર ફેલાયેલા પુલ ઉપર સવાર થઈ ત્યારે સીતાએ તપાસ કરી કે તે નથી આવી રહી અનુસર્યા તેણીએ તેના ચહેરા અને ઉપરના શરીરને લાંબા *આંગ્વેસ્ટ્રમથી* covered *ાંકી* દીધી હતી, જાણે ઠંડીથી પોતાને *બચાવવી* , મોડી સાંજ પવન
રસ્તો અંતર સુધી લંબાયો છે, પૂર્વ તરફની ભૂમિ તરફ જતો હતો જે કોસાલા સીધા નિયંત્રિત કરે છે. થોડા મીટર આગળ, તેણીએ ફરી પાછળ જોયું, અને રસ્તા પર ડાબી બાજુની લગામ લગાવી. તે જંગલમાં સવાર થઈ અને તરત જ ક્લીક અવાજ કર્યો, તેના ઘોડાને સ્વિફ્ટ ગેલપમાં તોડી નાખ્યો. તેણે માત્ર અડધા કલાકમાં એક કલાકનું અંતર કાપવું પડ્યું સમય.

'પણ તારા પતિ શું કહેશે?' નાગાને પૂછ્યું.
સીતા જંગલમાં એક નાનકડી સફાઇમાં stoodભી હતી, તેનો હાથ તેના છરીની નજર પર, એક નાના સ્કેબાર્ડની અંદર બંધ હતો; એ જંગલી પ્રાણીઓ સામે સાવચેતી
જોકે, તેણીને હમણાં જ મળેલા માણસથી કોઈ સુરક્ષાની જરૂર નહોતી. તે મલયપુત્ર હતો, અને તેણી પર વિશ્વાસ હતો તેને મોટા ભાઈની જેમ. નાગાના ચહેરામાંથી ચાંચની જેમ ફેલાયેલું કડક અને હાડકું મોં હતું. તેનું માથું હતું એકદમ પરંતુ તેનો ચહેરો સુંદર વાળવાળા વાળથી .ંકાયેલ હતો. તે ગીધના ચહેરાવાળા માણસ જેવો દેખાતો હતો.
સીતાએ આદરપૂર્વક કહ્યું, 'જટાયુ જી , મારો પતિ ફક્ત અસામાન્ય નથી, તે એક પ્રકારનો માણસ છે જે એકવાર સાથે આવે છે મિલેનિયમ. દુર્ભાગ્યે, તે જાણતું નથી કે તે કેટલું મહત્વપૂર્ણ છે. જ્યાં સુધી તે સંબંધિત છે, તે ખાલી વિચારે છે કે તે આ કરી રહ્યો છે દેશનિકાલ થવાનું કહીને યોગ્ય વસ્તુ. પરંતુ આમ કરવામાં, તે પોતાને ગંભીર જોખમમાં પણ મૂકી રહ્યો છે. તે ક્ષણ આપણે પાર કરીશું નર્મદા, મને શંકા છે કે આપણે વારંવાર હુમલાઓનો સામનો કરીશું. તેઓ તેને મારી નાખવા માટે પુસ્તકમાંની દરેક યુક્તિનો પ્રયાસ કરશે. '
'તમે મારા હાથ પર *રાખડી* બાંધી છે , મારી બહેન,' જટાયુએ કહ્યું. 'તમારા અથવા જેને તમે ચાહો છો તેનાથી કંઈ થશે નહીં હું જીવીશ ત્યાં સુધી. '
સીતા હસી પડી.
'પણ તમે તમારા પતિને મારા વિશે, તમે જે કરવાનું કહેશો તે વિશે કહેવું જોઈએ. મને ખબર નથી કે તે નાપસંદ કરે છે કે નહીં મલયપુત્રો. પરંતુ જો તે કરે, તો તે સંપૂર્ણપણે અયોગ્ય નહીં હોય. જે બન્યું તેના વિષે તે થોડીક ઇચ્છાશક્તિનો ઉપયોગ કરી શકે છે મિથિલા ખાતે. '
'મને મારા પતિને કેવી રીતે હેન્ડલ કરવું તેની ચિંતા કરવા દો.'
'તમને ખાતરી છે?'
'હું તેને હમણાંથી સારી રીતે ઓળખું છું. તે અત્યારે સમજી શકશે નહીં કે અમને જંગલમાં થોડી સુરક્ષાની જરૂર પડી શકે છે; કદાચ પાછળથી. હમણાં માટે, મારે ફક્ત તમારા સૈનિકોની જરૂર છે કે તેઓ અમારા સ્થાનો પર સતત પરંતુ સમજદાર નજર રાખે અને અટકાવે કોઈપણ હુમલાઓ. '
જટાયુએ વિચાર્યું કે તેણે અવાજ સંભળાવ્યો. તેણે પોતાનો ચાકુ બહાર કા and્યો અને ઝાડની બહાર અંધકાર તરફ તાકી રહ્યો. થોડા થોડીવાર પછી તેણે હળવાશ કરી અને સીતા તરફ પોતાનું ધ્યાન ફરી વળ્યું.
'તે કંઈ નથી' સીતાએ કહ્યું.
'તમારા પતિને સજા થવાનો આગ્રહ કેમ છે?' જટાયુને પૂછ્યું. 'તેની સામે દલીલ કરી શકાય છે. *Asuraastra* નથી ખરેખર સામૂહિક વિનાશનું એક શસ્ત્ર છે. જો તે પસંદ કરે તો તકનીકી પર છૂટકારો મેળવી શકે છે. '
'તે સજા કરવાનો આગ્રહ કરી રહ્યો છે કારણ કે તે કાયદો છે.'
'તે આમ નહીં થઈ શકે ...' જટાયુએ પોતાનું નિવેદન પૂર્ણ કર્યું ન હતું. પરંતુ તે કહેવા માંગતો હતો તે સ્પષ્ટ હતું.
'લોકો મારા પતિને કાયદાના નિષ્કપટ અને અંધ અનુયાયી તરીકે જુએ છે. પરંતુ એક એવો દિવસ આવશે જ્યારે આખું વિશ્વ આવશે

તેને અત્યાર સુધીના મહાન નેતાઓમાંના એક તરીકે જુઓ. તેની સુરક્ષા કરવી અને ત્યાં સુધી તેને જીવંત રાખવાનું મારું કર્તવ્ય છે. '
જટાયુ હસ્યો.
સીતા તેની આગલી વિનંતીથી શરમ અનુભવી, કેમ કે તે સ્વાર્થી લાગે છે. પરંતુ તેણીને ખાતરી હોવી જોઈએ. 'અને...'
'સોમરો ગોઠવાશે. હું સંમત છું કે તમારે અને તમારા પતિને તેની જરૂર પડશે, ખાસ કરીને જો તમારે મજબૂત બનવું હોય જ્યારે તમે ચૌદ વર્ષ પછી પાછા આવશો ત્યારે તમારું મિશન પૂર્ણ કરવા માટે પૂરતું છે. '
'પણ તમે સોમરાઓને બહાર કા inવામાં મુશ્કેલીઓનો સામનો નહીં કરો? તે વિષે...'
જટાયુ હસી પડ્યો. 'મને તે વિશે ચિંતા કરીએ.'
સીતાએ તે જરૂરી સાંભળ્યું હતું. તે જાણતી હતી કે જટાયુ પસાર થશે.
'આવજો. મારા ભાઈ ભગવાન પરશુરામની સાથે જાઓ. '
'મારી બહેન ભગવાન રુદ્ર સાથે જા.'
સીતાએ પોતાનો ઘોડો ચounted્યો અને ચાલ્યા ગયા પછી જટાયુ થોડી વાર લંબાઈ ગયો. એકવાર ખાતરી કરો કે તેણી ગઇ હતી, તેણે સ્પર્શ કર્યો જમીન પર તે standingભી હતી, તેણીની સેન્ડલ દ્વારા સ્પર્શ કરવામાં આવેલી કેટલીક ધૂળને પસંદ કરી અને પછી લાવવામાં આવી તે આદરપૂર્વક તેના કપાળ પર; એક મહાન નેતા માટે આદર એક નિશાન.

' *છોટી* માં *કોપા ભવનમાં છે* !' તેની સાવકી માતા કૈકેયીનો ઉલ્લેખ કરીને આશ્ચર્યચકિત રામને બૂમ પાડી.
'હા,' વશિષ્ઠે કહ્યું.
રામને અગાઉ જાણ કરવામાં આવી હતી કે તેના પિતા બીજા દિવસે રાજકુમારીની ગાદી પર ઘોષણા કરશે
દિવસ. તેણે તેની આગળની ક્રિયાનો માર્ગ નક્કી કર્યો હતો. તે રાજગાદી છોડી દેવાની અને ભરતને રાજા તરીકે સ્થાપિત કરવાની યોજના કરી રહ્યો હતો
તેના બદલે ત્યારબાદ તે જંગલ જવા રવાના થતો. પરંતુ આ યોજના વિશે રામને ગેરસમજ હતી કારણ કે તે, અસરમાં હશે
જાહેરમાં તેના પિતાની ઇચ્છાઓને અપમાનિત કરવું.
તેથી, જ્યારે વશિષ્ઠ અંદર આવીને રામને તેની સાવકી માતાની ચાલ વિશે કહ્યું, ત્યારે તેની પહેલી પ્રતિક્રિયા નકારાત્મક નહોતી.
કળકેઇએ ક્રોધના ઘર , *કોપા ભવનમાં* પોતાને નોંધાવી હતી . આ એક સંસ્થાકીય ચેમ્બર બનાવવામાં આવી હતી
ઘણી સદીઓ પહેલા શાહી મહેલોમાં, એકવાર બહુવત્વારીત રોયલ્ટીમાં સામાન્ય પ્રથા બની ગઈ હતી. બહુવિધ કર્યા
પત્નીઓ, એક રાજા સ્વાભાવિક રીતે તે બધા સાથે પૂરતો સમય પસાર કરવામાં અસમર્થ હતો. એક *કોપા ભવન* સોંપાયેલ ચેમ્બર હતો
પત્ની ગુસ્સે થઈ હોય અથવા પતિથી નારાજ હોય તો પત્ની પાસે જતો હતો. રાજા માટે આ એક સંકેત હશે, જેને રાણીની જરૂર હતી
ફરિયાદ માટે નિવારણ. માનવામાં આવતું હતું કે પતિને તેની પત્નીને રાતોરાત રાતવાસમાં રહેવા દેવું પતિ માટે અશુભ છે
કોપા ભવન .
દશરથ પાસે તેના પરેશાન જીવનસાથીની મુલાકાત સિવાય કોઈ વિકલ્પ નહોતો.
'તેનો પ્રભાવ ઓછો થયો હોય તો પણ, જો કોઈ એવી વ્યક્તિ છે કે જે મારા પિતાને પોતાનો વિચાર બદલવા દબાણ કરી શકે, તો તે હશે
છોટી મા , 'રામ બોલ્યા.
'એવું લાગે છે કે તમારી ઇચ્છા બધા પછી પૂર્ણ થશે.'
'હા. અને, જો આદેશ આપ્યો તો સીતા અને હું તરત જ રવાના થઈશું. '
વશિષ્ઠ ભવાં ચડ્યાં. 'લક્ષ્મણ તમારી સાથે નથી જતા?'
'તે ઇચ્છે છે, પરંતુ મને નથી લાગતું કે તે જરૂરી છે. તેને અહીં પત્ની, ઉર્મિલા સાથે રહેવાની જરૂર છે. તે નાજુક છે. અમે
તેમના પર આકરા વન-જીવન લાદી ન જોઈએ. '
વશિષ્ઠે કરારમાં હાંફકવી. પછી તે ઝૂકી ગયો અને નિષ્ઠાપૂર્વક બોલ્યો. 'હું પછીના ચૌદ વર્ષો ગાળીશ
તમારા માટે જમીન તૈયાર. '
રામ તેના ગુરુને જોઈને હસ્યો.
'તમારું નસીબ યાદ રાખજો. તમે પછીના વિષ્ણુ બનશો, બીજા કોઈએ શું કહ્યું તે ધ્યાનમાં લીધા વિના. તમારે ફરીથી લખવું પડશે
આપણા રાષ્ટ્રનું ભવિષ્ય. હું તે લક્ષ્ય તરફ કામ કરીશ અને ખાતરી કરીશ કે તમે પાછા ફરશો ત્યારે અમે તમારા માટે તૈયાર છીએ. પણ
તમારે ખાતરી કરવી પડશે કે તમે જીવંત રહેશો. '
'હું ચોક્કસ પ્રયાસ કરીશ.'

અધ્યાય 28

દશરથે સહાયથી પાલખીની બહાર નીકળી અને *કોપા ભવનમાં પ્રવેશ કર્યો* . તેને લાગ્યું કે વૃદ્ધ એ
દાયકા; છેલ્લા કેટલાક દિવસોનો તણાવ ઘણો હતો. તે તેની સામાન્ય રોકિંગ ખુરશી પર બેઠો અને બરતરફ
તેના હાથની મોજા સાથે પરિચર.
તેણે આંખો raisedંચી કરી અને તેની પત્નીનું નિરીક્ષણ કર્યું; કૈકેયીએ ઓરડામાં પ્રવેશવાની વાત સ્વીકારી ન હતી. તે એક પર બેઠો
દિવાન, તેના વાળ પૂર્વવત, અનિયંત્રિત. તેણીની વ્યક્તિ પર ઝવેરાતનો કાંટો નથી, તેણીની *અંગ્વાસ્ત્રમ* જમીન પર *પડેલી છે* . તે
એક સફેદ *ધોતી* અને બ્લાઉઝ પહેરતો હતો , અને શાંત દેખાવ સાથે બેઠો હતો જેણે અંદરના ક્રોધને ફેલાવ્યો હતો; તેને ખબર હતી
તેણીની સારી; તે જાણતું હતું કે શું થવાનું છે અને તે ના કહી શકતો ન હતો.
'બોલો,' દશરથે કહ્યું.
કૈકેયીએ ઉદાસીથી ભરેલી આંખોથી તેની તરફ જોયું. 'દશરથ હવે તું મને પ્રેમ નહીં કરે, પણ હું તને પ્રેમ કરું છું.'
'ઓહ, હું જાણું છું કે તમે મને પ્રેમ કરો છો. પણ તમે તમારી જાતને વધારે પ્રેમ કરો છો. '
કૈકેયી કડક થઈ ગઈ. 'અને તમે કોઈ અલગ છો? શું તમે મને નિ: સ્વાર્થ વિશે શીખવવા જઇ રહ્યા છો? ગંભીરતાથી? '
દશરથ કડકાઈથી હસ્યો. ' *ટચ્ચ.'*
કૈકેયી મહિલાની નારાજગી સાથે બેઠેલી હતી.
'તમે હંમેશા મારી બધી પત્નીઓમાં સૌથી હોંશિયાર હતા. હું તમારી સાથે મારી મૌખિક લડાઇઓનો આનંદ માણી શકું છું
એક યોદ્ધા સાથે. હું તે તીક્ષ્ણ, એસેરબિક શબ્દોને યાદ કરું છું જે રક્ત પણ ખેંચી શકે છે. '
'હું પણ તલવારથી તને લોહી લુહાણ કરી શકું છું.'
દશરથ હસી પડ્યો. 'હું જાણું છું.'
કૈકેયી પાછું દિવાન પર ઝૂક્યું, શ્વાસ ધીમું કરવાનો પ્રયાસ કરી પોતાને કાબૂમાં રાખવાનો પ્રયત્ન કર્યો. પરંતુ નુકસાન હજુ પણ
દ્વારા દર્શાવ્યું. 'મેં મારું જીવન તમને સમર્પિત કર્યું છે. હું લગભગ તમારા માટે મરી ગયો. તમારા જીવનને બચાવવા માટે મેં મારી જાતને બદલી નાખી. હું ક્યારેય
તમારા કિંમતી રામથી વિપરીત, જાહેરમાં તમને અપમાનિત કર્યા છે. '
'રામ ક્યારેય નથી'
કૈકેયીએ દશરથને અટકાવ્યો. 'તે હવે છે! તમે જાણો છો કે તે કાલે તમારા ઓર્ડરનું પાલન કરશે નહીં. તે કરશે
તમારો અપમાન કરો અને ભરત ક્યારેય નહીં '
તે દશરથનો વિક્ષેપ કરવાનો વારો હતો. 'હું ભરત અને રામ વચ્ચે પસંદગી કરી રહ્યો નથી. તમે જાણો છો કે તેમને કોઈ સમસ્યા નથી

એકબીજાની સાથે.'

કૈકેયીએ આગળ ઝૂકીને કહ્યું, 'આ રામ અને ભરત વિશે નથી. આ રામ અને મારા વિશે છે. તમારે કરવું પડશે રામ અને મારી વચ્ચે પસંદ કરો. તેણે તમારા માટે ક્યારેય શું કર્યું છે? તેણે એકવાર તમારું જીવન બચાવ્યું. બસ આ જ. મેં તમારું સાચવ્યું છે જીવન દરરોજ, છેલ્લા ઘણા વર્ષોથી! શું મારું બલિદાન કાંઈ ગણાય નહીં? '

દશરથે તેની ભાવનાત્મક બ્લેકમેલનો ભોગ બનવાનો ઇનકાર કરી દીધો.

કૈકેયી તિરસ્કારથી હસી પડ્યો. 'અલબત્ત! જ્યારે તમારી પાસે કોઈ વિરોધી દલીલ ન હોય, ત્યારે તમે જે કરો છો તે સંભાળી લે છે!

'મારી પાસે જવાબ છે, પણ તમને તે ગમશે નહીં.'

કૈકેયી કડક હાસ્યથી બોલી. 'આખી જિંદગી, મેં ન ગમતી વસ્તુઓ સહન કરી છે. હું મારા પિતાના અપમાનને સબમું છું. હું તમારા સ્વાર્થને સહન કરો. હું મારા પુત્રની અણગમો સાથે જીવું છું. હું થોડા શબ્દો સહન કરી શકું છું. મને કહો!'

'રામ મને અમરત્વ આપે છે.'

કૈકેયી મૂંઝવણમાં હતો. અને તે તેના ચહેરા પર દર્શાવ્યું. તે હંમેશાં માટે મોટી માત્રામાં સોમરા મેળવવા માટે વ્યવસ્થાપિત હતી દશરથ, દેવતાઓના સુપ્રસિદ્ધ પીણા માટે વારંવાર રાજ ગુરુ વશિષ્ઠને હેરાન કરે છે. તેમાં નાટ્યાત્મક વધારો થયો જે લોકોએ તેનું સેવન કર્યું તેના જીવનકાળ. કેટલાક કારણોસર, તેણે દશરથ પર તેના અજાયબીઓનું કામ કર્યું ન હતું.

દશરથે સમજાવ્યું. 'મારા શરીર માટે અમરત્વ નથી. છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી મને મારા મૃત્યુદર વિશે સંપૂર્ણ જાગૃત કર્યા છે. હું મારા નામ માટે અમરત્વ વિશે વાત કરું છું. હું જાણું છું કે મેં મારું જીવન અને મારી સંભવિતતાનો વ્યય કર્યો છે. લોકો મારી તુલના કરે છે મારા મહાન પૂર્વજો માટે અને મને ઇચ્છતા શોધો. પરંતુ રામ... તે ઇતિહાસમાં ક્યારેય સર્વાધિક મહાન તરીકે જશે. અને તે મારું નામ ફરીથી આપશે. મને આવનારા સમય માટે રામના પિતા તરીકે યાદ કરવામાં આવશે. રામની મહાનતા છલકાઈ જશે મને. તેણે રાવણને પહેલેથી જ હરાવી દીધો છે! '

કૈકેયી હસીને ફૂટી નીકળી. 'તે શુદ્ધ નસીબ હતું, તમે મૂર્ખ. ગુરુ વિશ્વામિત્ર સાથે બન્યું તે એક મોટું તક હતું *અસુરાસ્ત્ર* સાથે ત્યાં *રહો* ! '

'હા, તે ભાગ્યશાળી થઈ ગયો. તેનો અર્થ એ કે ભગવાન તેમનો પક્ષ લે છે. '

કૈકેયીએ તેને કાળો દેખાવ આપ્યો. આ ક્યાંય પણ મળતું ન હતું. 'આ સાથે નરક. ચાલો આ સાથે મળીએ. તમે જાણો છો તમે મને ના પાડી શકો નહીં. '

દશરથ પાછો બેઠો અને ઉદાસીથી હસ્યો. 'જ્યારે હું અમારી વાતચીતનો આનંદ માણવા લાગ્યો ત્યારે ...'

'મારે મારા બે વરદાન જોઈએ છે.'

'બંને?' દશરથને પૂછ્યું, આશ્ચર્ય થયું. તેણે અપેક્ષા કરી હતી કે તેમાંથી ફક્ત એકને બોલાવવામાં આવશે.

'હું રામને સપ્ત સિંધુથી ચૌદ વર્ષથી છૂટા કરી દેવા માંગું છું. તમે કોર્ટમાં જાહેરાત કરી શકો છો કે આ તે છે કારણ કે તે ભગવાન રુદ્રનો નિયમ તોડ્યો. તેના માટે તમારી પ્રશંસા થશે. વાયુપુત્રો પણ તમને વખાણ કરશે. '

'હા, હું જાણું છું કે તમે મારી પ્રતિષ્ઠા વિશે કેટલું ચિંતિત છો!' દશરથ શાંતિથી કહ્યું.

'તું ના ના કહી શકે!'

દશરથ નિસાસો. 'અને બીજો?'

'તમે આવતીકાલે ભરતને તાજ રાજકુમાર જાહેર કરશો.'

દશરથ ચોંકી ગયો. આ અણધાર્યું હતું. તેનો અર્થ સ્પષ્ટ હતો. તે નરમાશથી ઉછર્યો, 'જો રામની હત્યા કરવામાં આવે તો દેશનિકાલ, લોકો તમને લિંચ કરશે. '

કૈકેયી વ્યગ્ર હતો. તેણીએ બૂમ પાડી, 'તમે ખરેખર વિચારો છો કે હું શાહી લોહી વહેવી શકું? રઘુનું લોહી? '

'હા, મને લાગે છે કે તમે કરી શક્યા. પરંતુ હું જાણું છું કે ભરત નહીં કરે. હું તેને તમારા વિશે ચેતવણી આપીશ. '

'તમે જે ઇચ્છો તે કરો. ફક્ત મારા બે વરદાનનો સન્માન કરો. '

દશરથે ગુસ્સાથી કૈકેયીને જોયું. તેણે અચાનક દરવાજા તરફ જોયું. 'રક્ષકો!'

દશરથના એટેન્ડન્ટ સાથે ચાર ગાર્ડ દોડી આવ્યા હતા.

'મારી પાલખી ઓર્ડર કરો,' દશરથે દીપ્તિથી કહ્યું.

'હા, તમારી મહત્તા,' તેમના પરિચર્યાએ કહ્યું, કેમ કે બધાએ હાલાકી વેચી હતી.

જલદી તેઓ એકલા હતા, દશરથે કહ્યું. 'તમે *કોપા ભવન* છોડી શકો છો . તમને તમારા બે વરદાન મળશે. હું પણ હું તમને ચેતવણી આપી રહ્યો છું, જો તમે રામને કંઇ કરો તો હું કરીશ.... '

'હું તમારા કિંમતી રામને કાંઈ નહીં કરીશ!' ચીસો પાડી.

બીજા *પ્રહરના* બીજા કલાકમાં શાહી દરબાર *અનકન્ક્લેબલના* વિશાળ ગ્રેટ હોલમાં *એકઠા થયા.* દશરથ તેના સિંહાસન પર બેઠા, દેખીતી રીતે થાકેલા અને નાખુશ, પરંતુ ગૌરવપૂર્ણ. એક પણ રાણી હાજર નહોતી. વશિષ્ઠ, રાજ ગુરુ, બાદશાહની જમણી બાજુ સિંહાસન પર બેઠા. દરબારમાં ફક્ત ખાનદાની જ નહીં, પણ ભરોસો હતો ઘણા સામાન્ય લોકો હોલમાં સમાવી શકાય છે.

થોડા લોકોને છોડ્યા સિવાય, મોટાભાગના લોકો તે સવારે અસ્થિર થવાના હતા તે અંગે અજાણ હતા. તેઓ ખાલી કેમ સમજી શક્યા નહીં રાવણને હરાવવા માટે રામને સજા થવી જોઈએ. હકીકતમાં, તાજ રાજકુમાર પુનoringસંગ્રહ માટે પ્રશંસા પાત્ર છે અયોધ્યાની કીર્તિ અને તેના જન્મ પર દાગ ધોઈ નાખે છે.

'મૌન!' કોર્ટ ક્રાઇર જાહેર કર્યું.

દશરથ સિંહાસન પર હૃદયસ્પર્શી મહિમા સાથે બેઠો, જાણે તેમના પુત્ર પાસેથી સન્માન માંગતો હોય. માં રામ ઉભા હતા મહાન હોલની મધ્યમાં, તેની દૃષ્ટિની સીધી સીધી. તેની નજર સિંહ-આકાર પર પડી હોવાથી સમ્રાટ નરમાશથી શાંતિથી બેઠો આર્મરેસ્ટ. તેણે પોતાનું મન બદલવાની વધુ પડતી લાલચ અનુભવતા તેણે તેની આજુબાજુ તેની પકડ વધુ કડક કરી દીધી. ભાન ભાવનાની વ્યર્થતા, તેમણે રાજીનામામાં આંખો બંધ કરી.

તમે કોઈને એવું કેવી રીતે બચાવી શકો છો કે જે એમ માને છે કે આવું કરવું એ અપમાનજનક છે?

દશરથે સીધા પોતાના અતિ ઉત્તમ પુણ્ય પુત્રની નજરમાં જોયું. 'ભગવાન રુદ્રનો નિયમ તૂટી ગયો છે. કેટલાક તેનાથી સારું થયું, કેમ કે રાવણનો બોડીગાર્ડ કોર્પ્સ નાશ પામ્યો હતો. બધા ખાતા દ્વારા, તે તેના ઘાને ચાટતો હોય છે લંકા! '

પ્રેક્ષકોએ જોરથી ઉત્સાહ ભરી દીધો. દરેકને રાવણ નફરત હતો; લગભગ બધાને.

'મારા પ્રિય પુત્ર રામની પત્ની, અમારી પ્રિન્સેસ સીતાનું રાજ્ય મિથિલા, વિનાશથી બચી ગયો.'

લોકોએ ફરી એક વખત ઉત્સાહ વ્યક્ત કર્યો, પરંતુ આ વખતે તે વધુ મૌન હતો. સીતાને બહુ ઓછા લોકો જાણતા હતા, અને મોટાભાગનાને તે સમજાતું નહોતું શા માટે તેમના તાજ રાજકુમારે spiritualંડા આધ્યાત્મિક પરંતુ શક્તિવિહીન રાજ્ય સાથે જોડાણ બનાવ્યું હતું.

ચાલુ રાખતા દશરથનો અવાજ હચમચી ઉઠ્યો. 'પણ કાયદો તૂટી ગયો છે. અને ભગવાન રુદ્રની વાત હોવી જોઈએ સન્માનિત. તેમના આદિજાતિ, વાયુપુત્રો, હજુ સુધી રામને સજા માટે કહેતા નથી. પરંતુ તે બંધ કરશે નહીં યોગ્ય કામ કરવાથી રઘુવંશીઓ. '

હોલમાં એક ઉત્તમ મૌન .તરી ગયું. હવે તેઓ જે સાંભળે છે તે સાંભળવા માટે લોકોએ પોતાને ચકચાર લગાવી દીધી હતી

તેમના રાજા તેમને કહેશે ડર.
'રામે તેની જે સજા હોવી જોઈએ તે સ્વીકારી લીધી છે. તે અયોધ્યાને છોડશે, કેમ કે હું તેમને સપ્ત સિંધુથી છૂટા કરી દઈશ ચૌદ વર્ષ માટે. તપસ્યાની અગ્નિથી પોતાને સાફ કર્યા પછી તે આપણી પાસે પાછો આવશે. તે ભગવાનનો સાચો અનુયાયી છે રુદ્ર. તેમનું સન્માન કરો! '

એક મોટેથી રડવાનો અવાજ હવાને ભાડે છે: સામાન્ય લોકોથી નિરાશ અને ખાનદાનીથી આંચકો આપતો.

દશરથે હાથ andંચા કર્યા અને ટોળા મૌન થઈ ગયા. 'મારો અન્ય પ્રિય પુત્ર ભારત હવે તાજ રાજકુમાર બનશે અયોધ્યા, કોસાલા અને સપ્ત સિંધુ સામ્રાજ્યનું સામ્રાજ્ય. '

મૌન. હ hallલમાં મૂડ સોમ્બ્રે થઈ ગયો હતો.

Aપચારિક નમસ્તે રામએ જોરજોરથી અને સ્પષ્ટ અવાજમાં વાત કરતાં તેમનો હાથ એક સાથે પકડ્યો. 'બાપ, અંદર ભગવાન પણ

આજે તમારી ડહાપણ અને ન્યાય પર આકાશ આશ્ચર્યજનક છે! '

સામાન્ય લોકોમાં ઘણા હવે ખુલ્લેઆમ રડતા હતા.

'મહાન સૂર્યવંશીની સુવર્ણ ભાવના, પોતે ઇક્ષ્કુકુ, તમારામાં મજબૂત રહે છે, મારા પિતા!' રામે મોટેથી કહ્યું. 'સીતા અને હું એક દિવસમાં જ અયોધ્યા છોડી દઈશું.'

હ hallલના દૂરના ખૂણામાં, એક થાંભલાની પાછળ સ્વાભાવિક રીતે standingભો હતો, એક tallંચો, અસામાન્ય રીતે ન્યાયી ચામડીનો માણસ હતો. તેમણે સફેદ *ધોતી* અને *એંગ્વાસ્ટ્રમ* પહેર્યો હતો ; તે ધોતીમાં દેખીતી રીતે અસ્વસ્થ લાગતું , જોકે - કદાચ તે તેનું ન હતું સામાન્ય પોશાક. તેની સૌથી વિશિષ્ટ લાક્ષણિકતાઓ તેના હૂકાયેલા નાક, મણકાની સંપૂર્ણ દaardી અને મૂછો કા wereતી હતી. તેણે રામના શબ્દો સાંભળતા જ તેનો જાદુઈ ચહેરો સ્મિતમાં ઉભો થયો.

ગુરુ વશિષ્ઠે સારી પસંદગી કરી છે.

'મારે કહેવું જ જોઇએ કે હું સમ્રાટથી આશ્ચર્ય પામું છું,' વાજબી નાકવાળા વાજબી-ચામડીવાળા માણસે કહ્યું, અસ્વસ્થતા *ધોતી* .

તે રાજ ગુરુની ખાનગી ચેમ્બરમાં વશિષ્ઠ સાથે બેઠો.

'વાસ્તવિક શ્રેય ક્યાં છે તે ભૂલશો નહીં,' વશિષ્ઠે કહ્યું.

'મને લાગે છે કે તે સ્પષ્ટ છે. મારે કહેવું જ જોઇએ કે તમે સારી પસંદગી કરી છે. '

'અને તમે તમારી ભૂમિકા ભજવશો?'

વાજબી ચામડીનું માણસ sighed. 'ગુરુ જી , તમે જાણો છો કે આપણે બહુ deeply *ંડાણપૂર્વક* સામેલ થઈ શકતા નથી . તે અમારો નિર્ણય નથી બનાવો. '

'પણ...'

'પણ આપણે બને તેટલું કરીશું. તે આપણું વચન છે. અને તમે જાણો છો કે અમે અમારા વચનોને તોડતા નથી. '

વશિષ્ઠે હકાર આપ્યો. 'તમે મારા મિત્ર આભાર. બસ, હું જ પૂછું છું. ભગવાન રુદ્રની મહિમા. '

'ભગવાન પરશુરામનો મહિમા.'

ભરત રામ અને સીતાની બેઠક ખંડમાં ગયો, તેની જાહેરાત કરવામાં આવી રહી હતી. તેઓ પહેલેથી જ માં બદલાઈ ગયા હતા હર્મીટ્સના કપડા, રફ કપાસ અને છાલમાંથી બનાવેલ છે. તે ભરતને હરખાવું.

સીતાએ કહ્યું, 'આપણે જંગલના લોકો જે રીતે વસ્ત્રો કરે છે તે જ રીતે પહેરવાનું છે.'

તેની આંખોમાં આંસુ છવાયા. માથું હલાવતાં તેણે રામ તરફ જોયું. ' *દાદા* , હું તમને વખાણ કરું છું કે નહીં તે જાણતો નથી અથવા પ્રયત્ન કરો અને તમારામાં કોઈ સમજણ ઉઠાવો. '

'તમારે કાં તો કરવાની જરૂર નથી,' રામે હસીને કહ્યું. 'બસ મને ભેટીને મને વિદાય આપો.'

ભરત તેના ભાઇ તરફ દોડી ગયો અને તેને ચહેરોથી આંસુઓ વહ્યા કરતી વખતે તેને તેની બાહુમાં ભેગા કરી દીધી. રામ યોજાયો તેને ચુસ્ત.

ભરત પાછો પગ મૂકતાં જ રામે કહ્યું, 'ચિંતા કરશો નહીં. મીઠી એ પ્રતિકૂળતાના ફળ છે. હું વધુ સમજથી પાછો ફરીશ મને માર્યો, હું તમને ખાતરી આપું છું. '

ભરત હળવે હસી પડ્યો. 'આ દિવસોમાં એક, હું સમજી જવાના ડરથી તમારી સાથે બોલવાનું બંધ કરીશ.'

રામ પણ હસી પડ્યા. 'મારા ભાઈ, શાસન કરો.'

કેટલાક એવા માનતા હતા કે ભરતનો સ્વાતંત્ર્ય પર ભાર અયોધ્યાના સ્વભાવ માટે વધુ યોગ્ય છે નાગરિકો, ખરેખર સપ્ત સિંધુના લોકો.

ભારતે કહ્યું, 'હું જૂઠું બોલીશ નહીં કે મારે તે જોઈતું નહોતું.' 'પણ આ રીતે નથી ... આ રીતે નથી ...'

રામે ભરતના મજબૂત સ્નાયુબદ્ધ ખભા પર હાથ મૂક્યો. 'તમે સારું શાસન કરશો. હું તે જાણું છું. અમારા પૂર્વજો બનાવો ગર્વ.'

'મારા પૂર્વજોના વિચારોની મને પરવા નથી.'

'તો પછી *મને* ગર્વ કરો,' રામે કહ્યું.

આંસુના તાજી પ્રવાહની સાથે ભરતનો ચહેરો પણ પડ્યો. તેણે ફરીથી તેના ભાઈને ભેટી પડ્યા અને તેઓએ એક બીજા માટે એક ઘણા સમયથી, લાંબા સમયથી. ભરતને પકડતાં જ રામે તેના પ્રાકૃતિક અનામતને હરાવી દીધી. તે જાણતો હતો કે તેના ભાઈને આની જરૂર છે.

'પૂરતું' ભરત પાછો ખેંચીને, આંસુ લૂછતો અને માથું હલાવતો બોલ્યો. તે સીતા તરફ વળ્યો. 'મારી કાળજી લો ભાઈ, *ભાભી* . તેમણે ખબર નથી કે કેવી રીતે અનૈતિક આ વિશ્વમાં છે. '

સીતા હસી પડી. 'એ જાણે છે. પરંતુ તે હજી પણ વસ્તુઓ બદલવાનો પ્રયત્ન કરે છે. '

ભરત sighed. ત્યારબાદ તે રામ તરફ વળ્યો જેમકે તેને કોઈ વિચાર આવ્યો. 'તારા ચપ્પલ મને આપો, *દાદા* .'

રામ તેની સરળ સંન્યાસી ચપ્પલ તરફ નીચે જોતાની સાથે ગભરાઈ ગયો.

'આ નહીં,' ભરત બોલ્યો. 'તારી શાહી ચપ્પલ.'

'કેમ?'

'બસ, તેમને મને આપો, *દાદા* .'

રામ પલંગની બાજુમાં ચાલ્યો ગયો, જ્યાં તેના તાજેતરના કાedી નાખેલા શાહી વસ્ત્રો હતા. ફ્લોર પર એક જોડી હતી

ઉત્કૃષ્ટ ચાંદી અને ભુરો ભરતકામ સાથે, સોનાના રંગના ચંપલ. રામે તેમને ઉપાડીને તેમને આપ્યો
ભરત.
'આ સાથે તમે શું કરવા જઇ રહ્યા છો?' રામને પૂછ્યું.
ભારતે કહ્યું, 'જ્યારે સમય આવશે ત્યારે હું આને ગાદી પર બેસાડવાની જગ્યાએ રાખીશ.'
રામ અને સીતા તરત જ તેનો અર્થ સમજ્યા. આ એક ઇશારાથી, ભરત અસરકારક રીતે તે જાહેર કરશે
રામ અયોધ્યાના રાજા હતા અને તે, ભરત, તેમના મોટા ભાઈની ગેરહાજરીમાં ફક્ત એક રખેવાળ હતો. કોઈપણ પ્રયત્નો
અયોધ્યાના રાજાની હત્યા કરવા માટે સપ્ત સિંધુના શકિતશાળી સામ્રાજ્યના ક્રોધને આમંત્રણ આપવામાં આવશે. આ ફરજિયાત હતું
સપ્ત સિંધુના વિવિધ સામ્રાજ્યો વચ્ચેની સંધિઓ દ્વારા. સંધિની જવાબદારીઓની ઠંડી વાસ્તવિકતામાં ઉમેર્યું હતું
અંધશ્રદ્ધા કે યુદ્ધ કે ખુલ્લી લડાઇ સિવાય રાજાઓ અને રાજકુમારોને મારવાનું ખરાબ કર્મ છે. તે આપે છે
રામને બચાવવાની શક્તિશાળી shાલ, તેમ છતાં તે ભરતની પોતાની સત્તા અને શક્તિને ભારે આક્રમણ કરશે.
રામે ફરીથી તેમના ભરતને ભેટી. 'મારો ભાઈ…'

'લક્ષ્મણ?' સીતાએ કહ્યું. 'મને લાગ્યું કે હું તમને કહીશ…'
લક્ષ્મણ હમણાં જ રામ અને સીતાના બેઠક રૂમમાં પ્રવેશ્યો હતો. તેણે તે જ પોશાક પહેર્યો જે તેના મોટા ભાઈ અને બહેન-
સાસુ-વહુએ કર્યું: વન સંન્યાસી.
લક્ષ્મણે સીતાની હિંમત કરીને તેની આંખોમાં ઝળહળાટ મચાવ્યો. 'હું આવું છું, *ભાભી* .'
'લક્ષ્મણ …' રામને વિનંતી કરી.
' *દાદા* મારા વિના તમે જીવી શકશો નહીં ,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'હું તને મારા વગર જવા દેતો નથી.'
રામ હસી પડ્યો. 'મારા કુટુંબમાં મારામાં જે વિશ્વાસ છે તે જોઈને તે સ્પર્શે છે. કોઈ પણ મને રાખવા માટે સક્ષમ હોવાનો વિશ્વાસ કરતો લાગતો નથી
મારી જાતને જીવંત. '
લક્ષ્મણ પણ હસી પડ્યો, પણ ફ્લ inશમાં ગંભીર થઈ ગયો. ' *દાદા* , તમે તેના વિશે હસવું કે રડવું મુક્ત છો . પણ હું આવું છું
તમારી સાથે.'

એક ઉત્સાહિત ઉર્મિલાએ લક્ષ્મણને તેની ખાનગી ચેમ્બરમાં પ્રવેશ કર્યો ત્યારે શુભેચ્છા પાઠવી. તેણીએ સરળ, છતાં ફેશનેબલ પોશાક પહેર્યો હતો
પોશાક. તેની *ધોતી* અને બ્લાઉઝ સામાન્ય રંગના ભુરો રંગમાં રંગાયેલા હતા, પરંતુ તેની ધાર સાથે એક ભવ્ય સોનાની સરહદ ચાલી હતી.
તે સામાન્ય, નમ્ર સુવર્ણ ઝવેરાત પહેરતી હતી, તેના કરતાં સામાન્ય તે તરફેણ કરતી હતી.
'આવ, મારા પ્રિયતમ,' ઉર્મિલાએ બાળકો જેવા ઉત્સાહથી હસતાં કહ્યું. 'તમારે આ જોવું જ જોઇએ. હું એકલા હાથે છે
પેકિંગની દેખરેખ રાખી અને તેમાંથી મોટાભાગના કામ પહેલાથી થઈ ચૂક્યા છે. '
'પેકિંગ?' શોખીન સ્મિત સાથે, આશ્ચર્યજનક લક્ષ્મણને પૂછ્યું.
'હા,' ઉર્મિલાએ હાથ પકડીને વ himર્ડરોબ રૂમમાં ખેંચીને કહ્યું. સાગથી બનેલા બે મોટા પાયે
કેન્દ્રમાં મૂકવામાં આવ્યા હતા. ઉર્મિલાએ ઝડપથી બંનેને ખોલ્યા. 'આ પાસે મારા કપડાં છે અને તે તમારામાં છે.'
લક્ષ્મણ તેના નિર્દોષ ઉર્મિલા પ્રત્યે કેવી પ્રતિક્રિયા આપવી તે જાણતો ન હતો.
તેણીએ તેને તેમના બેડની ઓરડીમાં ખેંચી લીધી, જ્યાં બીજો થડ મૂકો, તૈયાર અને તૈયાર હતો. તે વાસણોથી ભરેલું હતું. નાનુ
એક ખૂણાના ડબ્બાએ તેનું ધ્યાન ખેંચ્યું. મસાલાના નાના પેકેટ જાહેર કરવા ઉર્મિલાએ તેને ખોલ્યું. 'જુઓ, હું જે રીતે છું
તેને સમજો, આપણે જંગલમાં માંસ અને શાકભાજી સરળતાથી મેળવી શકવા જોઈએ. પરંતુ મસાલા અને વાસણો હશે
મુશ્કેલ. તો… '
લક્ષ્મણ તેની સામે જોતો રહ્યો, સ્તબ્ધ થઈ ગયો અને એક નાનકડી સ્ત્રી ગભરાઈ ગઈ.
ઉર્મિલા તેની તરફ આગળ વધ્યો અને શોખીન હસતાં પતિને ભેટી પડ્યો. 'હું તમારા માટે સૌથી દૈવી ભોજન રાંધીશ.
અને સીતા *દીદી* અને રામ *જીજાજી માટે* પણ. અમારી ચૌદ વર્ષની રજાથી અમે ચરબી અને સ્વસ્થ પાછા આવશું! '
લક્ષ્મણે પત્નીનો આલિંગન નરમાશથી પરત કર્યો; તેના માથા તેના સ્નાયુબદ્ધ બેરલ-છાતી સુધી પહોંચ્યા. *રજા?*
તેણે તેની ઉત્સાહિત પત્ની તરફ નજર નાખી, જે દેખીતી રીતે એ હતી તેમાંથી શ્રેષ્ઠ બનાવવા માટે ખૂબ જ પ્રયાસ કરી રહી હતી
તેના માટે આશ્ચર્યજનક પરિસ્થિતિ. *તે આખી જીંદગી રાજકુમારી રહી છે. તેણે ધાર્યું હતું કે તે એક સાંજે રહેશે*
અયોધ્યામાં વધુ વૈભવી મહેલ. તે ખરાબ આત્મા નથી. તે ફક્ત એક સારી પત્ની બનવા માંગે છે. પરંતુ, તે મારા માટે યોગ્ય છે
પતિ, તેણી જંગલમાં મારી પાછળ આવવા સંમત થાય છે, પછી ભલે તે આવું કરવા માંગે છે? શું તેણીની સુરક્ષા કરવાનું મારું કર્તવ્ય નથી, માત્ર
જેમ કે મારા રામદાદાની સુરક્ષા કરવી એ મારી ફરજ છે?
તે જંગલમાં એક દિવસ નહીં ટકે. તે નહીં કરે.
લક્ષ્મણના હૃદય પર ભારે વજન સ્થિર થયું કારણ કે તે સ્પષ્ટ થયું કે તેણે શું કરવાનું હતું. પરંતુ તે જાણતો હતો કે તેણે આવું કરવું જ જોઇએ
નરમાશથી જેથી તે તેના ઉર્મિલાના કોમળ હૃદયને તોડી ના શકે.
તેના લગભગ એક હાથ રાખવા, તેમણે પોતાના બીજી બાજુ સાથે તેમના દાઢી વધારી. ઉર્મિલાએ તેની સાથે પ્રેમથી તેની સામે જોયું
બાળક જેવી નિર્દોષતા. તે કોમળતાથી બોલ્યો, 'હું ચિંતિત છું, ઉર્મિલા.'
'ના થાઓ. અમે તેને એકસાથે સંભાળીશું. જંગલ હશે… '
'તે જંગલની વાત નથી. હું મહેલમાં, અહીં શું થશે તેની ચિંતા કરું છું. '
ઉર્મિલાએ તેની કરોડરજ્જુ કમાવી અને માથું પાછળ ફેંકી દીધું જેથી તેણીને તેના ખૂબ extremelyંચા પતિને વધુ સારી રીતે જોવા મળી. 'ઇન

મહેલ? '
'હા! પિતા બહુ સારું નથી રાખતા. *છોટી માં* કૈકેયી હવે બધું નિયંત્રિત કરશે. અને, સ્પષ્ટપણે, હું નથી કરતો
લાગે છે કે ભરત *દાદા* તેની સામે ઉભા થઈ શકે છે. મારી માતાની સંભાળ લેવા માટે ઓછામાં ઓછા શત્રુઘન હશે. પણ કોણ જોશે
બાદિ મા કૌશલ્યા પછી ? તેનાથી શું થશે? '
Mર્મિલાએ હકાર આપ્યો. 'સાચું…'
'અને જો *છોટી મા* Kaikeyi રામને આ કરી શકો છો *દાદા* , તમે કલ્પના કરી શકો છો તે શું કરીશ *બડી મા* ?'
ઉર્મિલાનો ખુલ્લો ચહેરો નિર્દોષ હતો.
'કોઈએ *બદી મા ની* રક્ષા કરવી છે ,' લક્ષ્મણે પુનરાવર્તિત કર્યું, જાણે ઘરની વાત પોતાની વાતો ચલાવવાની હોય.
'હા, તે સાચું છે, પરંતુ મહેલમાં ઘણા બધા લોકો છે. શું રામ *દાદાએ* કોઈ વ્યવસ્થા કરી નથી? ' પૂછ્યું
ઉર્મિલા.

લક્ષ્મણ ઉદાસીથી હસ્યો. ' *રામદાદા* એ પુરુષોનો સૌથી વ્યવહારુ નથી. તે વિચારે છે કે વિશ્વમાં દરેક જણ નૈતિક છે જેમ તે છે. તમને કેમ લાગે છે કે હું તેની સાથે જાઉં છું? મારે તેને બચાવવાની જરૂર છે. '

લક્ષ્મણ શું કહેવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યો હતો તે આખરે સમજી જતાં ઉર્મિલાનો ચહેરો પડી ગયો. 'હું તારા વિના અહીં નથી રહું, લક્ષ્મણ. '

તેણે પત્નીને નજીક ખેંચી. 'તે થોડા સમય માટે હશે, mર્મિલા.'

' *ચૌદ વર્ષ?* ના, હું નથી ... 'ઉર્મિલાએ તેને કડક સાથે ગળે લગાડતાં લાચાર આંસુઓ ભરી દીધા.

ફરી તેની રામરામ વધારતાં લક્ષ્મણે તેની પકડ હળવી કરી. તેણે તેના આંસુ લૂછ્યા. 'તમે રઘુવંશી છો હવે. આપણે પ્રેમ ઉપર કર્તવ્ય રાખીયે છીએ; ખુશીના ભોગે પણ આપણે સન્માનને સમર્થન આપીએ છીએ. આ પસંદગીની બાબત નથી, ઉર્મિલા. '

'લક્ષ્મણ, આવું ન કરો. કૃપા કરી હું તને પ્રેમ કરું છુ. મને છોડશો નહીં. '

'હું પણ તને પ્રેમ કરું છું, ઉર્મિલા. અને તમે જે કંઇ કરવા માંગતા નથી તે કરવા માટે હું તમને દબાણ કરી શકતો નથી. હું ફક્ત તમને વિનંતી કરું છું. પણ તમે મને જવાબ આપો તે પહેલાં, હું તમને કૌશલ્યા *મા વિશે* વિચાર કરું છું . તેણીએ જે પ્રેમ બતાવ્યો છે તેનો વિચાર કરો છેલ્લા કેટલાક દિવસોથી તમારા ઉપર શું તમે મને કહ્યું નહીં કે લાંબા સમય પછી, તમને એવું લાગ્યું કે જાણે તમારી માતા ફરી અંદર હોય કૌશલ્યા *મા* ? શું તે બદલામાં કંઈક લાયક નથી? '

ઉર્મિલા રડતી રડતી બહાર નીકળી અને લક્ષ્મણને ફરી કડક રીતે ભેટી પડી.

સીતા તરફ *જતાની* સાથે જ ત્રીજી *પ્રહરના* પાંચમા કલાકે એક સરસ સાંજની પવન મહેલમાંથી *ફૂલી ગઈ* લક્ષ્મણ અને ઉર્મિલાની ખાનગી ચેમ્બર. રક્ષકો તાત્કાલિક ધ્યાન પર ઉભા થયા. જેમ જેમ તેઓ જાહેરાત કરવા તરફ વળ્યા તેણીને, તે ચેમ્બરમાંથી ઉદ્ભવતા લક્ષ્મણ દ્વારા અટકાવવામાં આવ્યા હતા. સીતાને તેણીના ગળામાં ગઠ્ઠો લાગ્યો તેના ચહેરા તરફ જોયું.

સીતાએ સખ્તાઇથી કહ્યું, 'હું આને છટણી કરીશ,' જ્યારે તેણે તેની પાસેથી પસાર થવાની અને તેની બહેનની ઓરડામાં પ્રવેશવાનો પ્રયાસ કર્યો.

લક્ષ્મણે તેની આંખોમાં આજીજીની અભિવ્યક્તિ સાથે તેનો હાથ પકડતાં તેને અટકાવ્યો. 'ના, *ભાભી* .'

સીતાએ તેની વિશાળ ભાભી તરફ જોયું, જે અચાનક ખૂબ જ સંવેદનશીલ અને એકલી લાગી.

'લક્ષ્મણ, મારી બહેન મારી વાત સાંભળે છે. મારા પર ભરોસો કર-'

'ના, *ભાભી* ' લક્ષ્મણને વિક્ષેપિત કરી માથું હલાવ્યું. 'વન જીવન સરળ નહીં હોય. આપણે દરરોજ મૃત્યુનો સામનો કરીશું. તમે જાણો છો. તમે અઘરા છો, તમે બચી શકો છો. પણ તે છે ... 'તેની આંખોમાં આંસુ ભરાઈ ગયા. 'તે આવવા માંગતી હતી, *ભાભી* , પણ મને નથી લાગતું કે તેણે આવવું જોઈએ. મેં તેને ખાતરી આપી કે ... આ શ્રેષ્ઠ માટે નથી. '

'લક્ષ્મણ...'

'આ સર્વશ્રેષ્ઠ *ભાભી માટે છે* ,' લક્ષ્મણને પુનરાવર્તિત કર્યું, લગભગ જાણે કે તે પોતાને ખાતરી આપી રહ્યો હતો. 'આ માટે છે શ્રેષ્ઠ

પૃષ્ઠ 136

અધ્યાય 29

રામ, લક્ષ્મણ અને સીતાએ અયોધ્યા છોડ્યાને છ મહિના થયા હતા. દશરથ પસાર થઈ ગયો હતો તે શબ્દ દૂર મોટા પુત્ર અને આચારની ફરજો નિભાવવા માટે સમર્થ ન હોવાને કારણે રામએ વારંવાર તેના ભાગ્યને શાપ આપ્યો હતો તેમના પિતાના અંતિમ સંસ્કાર. તેનાથી રામનું હૃદય તૂટી ગયું કે તેણે જીવનમાં આટલું મોડું પિતાને શોધી કા .ૃયું. પરત ફરી રહ્યા છે અયોધ્યા શક્ય ન હતું, પરંતુ પિતાની આત્માની યાત્રા માટે તેમણે જંગલોમાં *યજ્* performed કર્યો હતો હાથ ધર્યું. ભરત તેની વાત સાચી રહ્યો હતો. તેમણે રામની ચંપલને અયોધ્યાની ગાદી પર મૂકી હતી તેના ભાઈના કારભારી તરીકે સામ્રાજ્ય પર શાસન શરૂ કર્યું. એવું કહી શકાય કે રામ ગેરહાજરમાં સમ્રાટ તરીકે નિયુક્ત થયા હતા. તે બિનપરંપરાગત ચાલ હતી, પરંતુ ભારતની ઉદારી અને વિકેન્દ્રિત શાસનની શૈલીએ નિર્ણયને સ્વાદિષ્ટ બનાવ્યો હતો સપ્ત સિંધુની અંદરના રાજ્યો.

રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા દક્ષિણ તરફ ગયા હતા, મુખ્યત્વે નદીઓના કાંઠે ચાલતા હતા ત્યારે જ અંદર જતા રહ્યા હતા જરૂરી. તેઓ આખરે દક્ષિણ કોસાલાના રાજ્યની નજીક આવેલા સપ્ત સિંધુની સરહદ પર પહોંચી ગયા હતા રામના મામા.

રામ બંને ઘૂંટણ પર નીચે ગયો અને તેના કપાળ સાથે જમીનને સ્પર્શ કર્યો; આ તે જમીન છે જેણે તેના પાલનપોષણ કર્યું હતું માતા. જેમ જેમ તે સીધું હતું, તેણે તેની પત્ની તરફ જોયું અને હસ્યું, જાણે તેણી તેનું રહસ્ય જાણે છે.

'શું?' સીતાને પૂછ્યું.

રામે કહ્યું, 'એવા લોકો છે જે અઠવાડિયાથી આપણને છાયા આપી રહ્યા છે. 'જ્યારે તમે મને જણાવો કે તેઓ કોણ છે છે? '

સીતા નાજુક રીતે ખસી ગઈ અને અંતરે જંગલની તરફ વળી, જ્યાં તે જાટાયુ અને તેના સૈનિકોને ઓળખતી હતી ચોરીથી ચાલ્યો. જો તેઓ જરૂરિયાત ઉભી કરે તો ઝડપથી ખસેડવા માટે પૂરતા નજીક હોવા છતાં, તેઓ દૃષ્ટિથી દૂર રહ્યા હતા. દેખીતી રીતે, તેઓ એટલા સમજદાર ન હતા જેટલા તેણીએ તેમને ગમ્યું હોત; વધુ સંભવત,, તેણીએ તેને ઓછો અંદાજ આપ્યો હતો પતિની ક્ષમતાઓ અને તેના આસપાસનાની આતુર જાગૃતિ. 'હું તમને કહીશ,' સીતાએ વ્યાપક સ્મિત સાથે કહ્યું, 'જ્યારે સમય સાચો છે. હમણાં માટે, જાણો કે તેઓ અહીં અમારા રક્ષણ માટે છે. '

રામે તેને વેધન લુક આપ્યો, પરંતુ તે હવે માટે જવા દો.
'ભગવાન મનુએ નર્મદા પાર કરવાનો પ્રતિબંધ મૂક્યો,' લક્ષ્મણે કહ્યું. 'જો આપણે પાર કરીએ, તો પછી આપણે પાછા નહીં ફરો કાયદો. '

સીતાએ કહ્યું, 'એક રસ્તો છે.' 'જો આપણે *મા* કૌશલ્યાના પિતાના રાજ્યની સાથે દક્ષિણ તરફ મુસાફરી કરીએ , તો આપણે નહીં પણ હોઈએ નર્મદાને “પાર” કરો. દક્ષિણ કોસલાનું આખું રાજ્ય નર્મદા નદીના મૂળની પૂર્વમાં આવેલું છે. અને નદી પોતે પશ્ચિમમાં વહે છે. જો આપણે ખાલી દક્ષિણ તરફ મુસાફરી કરતા રહીશું, તો આપણે “ક્રોસિંગ” કર્યા વિના *દંડકારણ્ય* પહોંચીશું નર્મદા. તો, આપણે ભગવાન મનુના પ્રતિબંધનું ઉલ્લંઘન કરીશું નહીં, ખરું? '

'તે તકનીકી છે, *ભાભી* , અને તમે તેને જાણો છો. તે તમને અને મને માટે કામ કરી શકે છે, પરંતુ તે રામ માટે નહીં *દાદા* . '

'હમ્મ, શું આપણે પૂર્વની મુસાફરી કરીશું અને સપ્ત સિંધુને ત્યાં બોટ દ્વારા રવાના કરીશું?' રામને પૂછ્યું.

સીતાએ કહ્યું, 'અમે તે કરી શકતા નથી.' 'દરિયા રાવણ શાસન કરે છે. તેણે ભારતીય દ્વીપકલ્પને બંદર-કિલ્લાઓથી દોર્યો છે. તે તે સામાન્ય જ્ knowledgeાન છે કે તે પશ્ચિમના દરિયાકાંઠે પ્રભુત્વ ધરાવે છે, પરંતુ હકીકત એ છે કે તેની પાસે પૂર્વ કિનારે ચોકીઓ છે સારું. તે દરિયાઇ માર્ગોને નકારી કા .ે છે. પરંતુ રાવણ અંતરિયાળ વિસ્તાર પર આધિપત્ય ધરાવતો નથી. અમે દક્ષિણમાં સલામત રહીશું દંડકના જંગલોમાં નર્મદા. '

'પણ *ભાભી* ,' લક્ષ્મણની દલીલ, 'ભગવાન મનુના નિયમો સ્પષ્ટ જણાવે છે.'

'કયા ભગવાન મનુ?'

લક્ષ્મણ ચોંકી ગયો. *ભાભીને ખબર ન હતી કે ભગવાન મનુ કોણ છે?* 'વૈદિક જીવન *પદ્ધતિના* સ્થાપક, *ભાભી* . બધા જાણે છે ... '

સીતા આનંદથી હસતી. 'ઘણા માણસો થયા છે, લક્ષ્મણ, ફક્ત એક જ નહીં. દરેક યુગનું પોતાનું મનુ હોય છે. તેથી જ્યારે તમે મનુના નિયમોની વાત કરો છો, ત્યારે તમારે ભગવાન ભગવાન મનુનો ઉલ્લેખ કરવો પડશે. '

'મને આ ખબર નહોતી ...' લક્ષ્મણે કહ્યું.

તેણે પુરુષોને પ્રેમથી ત્રાસ આપતાની સાથે સીતાએ માથું હલાવ્યું. 'તમે તમારા *ગુરુકુળમાં છોકરાં* કંઈપણ શીખ્યા ? તમે બહુ ઓછી ખબર. '

'મને તે ખબર હતી,' રામે વિરોધ કર્યો. 'લક્ષ્મણે વર્ગમાં ક્યારેય ધ્યાન આપ્યું નહીં. મને તેની સાથે ગઠ્ઠો ના બનાવો. '

લક્ષ્મણે કહ્યું , 'શત્રુઘ્ન તે જ હતા જે બધું જાણતા હતા, *દાદા* .' 'આપણે બધા તેના પર નિર્ભર હતા.'

'તમે બીજા કરતા વધારે,' રામએ તેની પીઠ ખેંચાતાં મજાક કરી.

રામ સીતા તરફ વળતાં લક્ષ્મણ હસી પડ્યાં. 'ઠીક છે, હું તમારી વાત સ્વીકારું છું. પણ તે આપણી યુગની મનુ હતી ફરમાવ્યું કે આપણે નર્મદા પાર કરી શકીએ નહીં. અને, જો આપણે કરીએ તો, અમે પાછા આવી શકતા નથી. તો... '

'તે કોઈ કાયદો નહોતો. તે કરાર હતો. '

'કરાર?' રામ અને લક્ષ્મણને મળીને પૂછ્યું, આશ્ચર્ય થયું.

સીતા ચાલુ રહી. 'મને ખાતરી છે કે તમે જાણતા હશો કે ભગવાન મનુ સંગમતમિલના રાજ્યના રાજકુમાર હતા દક્ષિણ ભારત. તેમણે તેમના પોતાના લોકો અને દ્વારકાના ઘણા લોકોને ઉત્તર તરફ સપ્ત સિંધુમાં દોરી ગયા, જ્યારે તેમના વધતી દરિયા દ્વારા પોતાની જમીનો ગળી ગઈ. '

'હા, હું તેનાથી વાકેફ છું,' રામે કહ્યું.

'પણ આ બંને ભૂમિના બધા લોકો ભગવાન મનુ સાથે ન ગયા. બહુમતી પાછળ રહી સંગમતમિલ અને દ્વારકા. ભગવાન મનુને સમાજ કેવી રીતે સંગઠિત થવો જોઈએ તે વિશે આમૂલ વિચારો હતા, જે ઘણાએ કર્યું હતું સાથે સંમત નથી. તેની પાસે દુશ્મનોનો હિસ્સો હતો. તેમને સંગમતમિલથી, તેમના અનુયાયીઓ સાથે રજા આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને દ્વારકા, એવી શરતે કે તે પાછો ક્યારેય સાહસ કરશે નહીં. તે દિવસોમાં, નર્મદાએ ઉપલા સીમાની રચના કરી દ્વારકા, સંગમતમિલ સાથે, theંડા દક્ષિણમાં છે. અસરમાં, તેઓએ એકબીજાને અંદર છોડી દેવાનું વચન આપ્યું હતું શાંતિ અને ભાગ રીતે. કરાર હેઠળ નર્મદા પ્રાકૃતિક સીમા બનવાની હતી. તે કાયદો ન હતો, પરંતુ એક કરાર

'પણ જો આપણે તેના વંશજો છીએ, તો પછી તેમણે કરેલા કરારનું આપણે સન્માન કરવાની જરૂર છે,' રામે કહ્યું.

'માન્ય બિંદુ,' સીતાએ કહ્યું. 'પરંતુ મને કહો, એક કરાર માટે ખૂબ જ ઓછામાં ઓછું શું જરૂરી છે?'

'કોઈ બાબતે સંમત થવા માટે તેને બે પક્ષોની જરૂર છે.'

'અને, જો કોઈ એક પક્ષ હવે અસ્તિત્વમાં નથી, તો શું કરાર હજી માન્ય છે?'

રામ અને લક્ષ્મણ સ્ટમ્પ થઈ ગયા.

ભગવાન મનુએ વિદાય લીધી ત્યારે સંગમતમિલના ઘણા ભાગો પહેલાથી જ ડૂબી ગયા હતા. બાકીના જલ્દીથી પાણીની અંદર ગયા પછી. સમુદ્ર ઝડપથી વધી. દ્વારકા લાંબા સમય સુધી બચી ગઈ. પ્રગતિશીલ છતાં, જેમ જેમ સમુદ્ર ઉગતા હતા તેમ તેમ વિશાળ જમીનનો માહોલ ભારત સાથે જોડાયેલા દ્વારકાને લાંબા, એકલા ટાપુ પર ઘટાડવામાં આવ્યા. '

'દ્વારવતી?' રામને પૂછ્યું, આશ્ચર્યજનક.

દ્વારવતી પશ્ચિમ ભારતના દરિયાકાંઠે એક લાંબી, સાંકડી ટાપુ હતી, જે ઉત્તરથી દક્ષિણમાં લગભગ પાંચ સુધી દોડતી હતી સો કિલોમીટર. આ ટાપુ ત્રણ હજાર વર્ષ પહેલાં સમુદ્ર દ્વારા ગળી ગયો હતો. ના બચી ગયા દ્વારવતીએ સમગ્ર દેશમાં વિખેરી નાખ્યો, અને સ્પષ્ટપણે, કોઈએ તેમના વંશ હોવાનો દાવો લીધો નહીં મૂળ દ્વારકાંસ ગંભીરતાથી. આ મુખ્યત્વે એટલા માટે હતું કારણ કે યાદવ, નજીકના શક્તિશાળી રાજ્ય સાથે સંકળાયેલા છે યમુના કાંઠે, સ્પષ્ટપણે દાવો કર્યો હતો કે તેઓ દ્વારકાના એકમાત્ર સીધા વંશજ હતા. સત્ય હતું ભારતભરની જુદી જુદી જાતિઓ વચ્ચે એકબીજા સાથે આંતરવૈયક્તિકરણ એટલું વ્યાપક હતું કે દરેક વ્યક્તિ દાવો કરી શકે છે બંને સંગમટિમલો અને દ્વારકાઓનો વંશ.

સીતાએ હકાર આપ્યો. દ્વારકા ટાપુ દ્વારકાના સાચા બચેલાઓનું ઘર હતું. આજે, તેઓ આપણા બધા વચ્ચે છે. '

'વાહ.'

'તેથી સંગમટિમલો અને દ્વારકાઓના શુદ્ધ વંશજો લાંબા સમયથી ચાલ્યા ગયા છે. આસપાસ ફક્ત એક જ લોકો છે, તેમના સામાન્ય વંશજો. અમે એક કરાર અમે જાતને સાથે કરવામાં કેવી રીતે ભંગ કરશે? હવે બીજો કોઈ પક્ષ નથી! '

તર્ક કલ્પી ન શકાય તેવું હતું.

'તો, *ભાભી* ,' લક્ષ્મણે કહ્યું, 'આપણે દક્ષિણ તરફ જવું જોઈએ અને દંડકના જંગલોમાં રોકાવું જોઈએ?'

'ભલે હા. તે અમારા માટે સલામત સ્થળ છે. '

રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા નર્મદા નદીના દક્ષિણ કાંઠે .ભા હતા. રામ એક ઘૂંટણ પર નીચે ગયો અને આદરપૂર્વક માટી એક મૂઠ્ઠીમાં લેવામાં. તેણે અનુયાયીઓની જેમ, તેને તેના કપાળ પર ત્રણ આડી રેખાઓમાં ગંધ આપ્યો ભગવાન રુદ્ર ભગવાન દ્વારા પવિત્ર રાખ સાથે કરવામાં હતી. તેણે સૂચ્યું, 'આપણા પૂર્વજોની ભૂમિ... માટી જે મહાન કર્મની સાક્ષી હતી ... અમને આશીર્વાદ આપો. '

સીતા અને લક્ષ્મણ રામના ઉદાહરણને અનુસરતા હતા કારણ કે તેઓ તેમના કપાળ પર *તિલક લેતા* હતા.

સીતા રામ તરફ હસી પડી. 'તમે જાણો છો કે ભગવાન બ્રહ્માએ આ ભૂમિ વિશે શું કહ્યું, ખરું?'
રામે હકાર આપ્યો. 'હા; વધુ વખત નહીં, જ્યારે પણ ભારત કોઈ અસ્તિત્વની કટોકટીનો સામનો કરે છે ત્યારે આપણું નવજીવન ઉભરી આવે છે ભારતીય દ્વીપકલ્પ, નર્મદાની દક્ષિણમાં આવેલી ભૂમિથી. '
'તને ખબર છે કેમ તેણે એવું કહ્યું?'
રામે માથું હલાવ્યું.
'આપણા શાસ્ત્રો જણાવે છે કે દક્ષિણ મૃત્યુની દિશા છે, ખરું?'
'હા.'
'આપણા પશ્ચિમમાં કેટલાક વિદેશી દેશોમાં મૃત્યુ અશુભ માનવામાં આવે છે; તેમના માટે તે અંતનો સંકેત આપે છે બધું. પરંતુ કશું ખરેખર મૃત્યુ પામતું નથી. કોઈ પણ સામગ્રી ક્યારેય બ્રહ્માંડમાંથી સાચી રીતે છટકી શકે નહીં. તે ફક્ત ફોર્મ બદલી નાખે છે. એમાં અર્થમાં, મૃત્યુ ખરેખર નવજીવનની શરૂઆત પણ છે; જૂનું સ્વરૂપ મરી જાય છે અને નવું સ્વરૂપ જન્મે છે. જો દક્ષિણ છે મૃત્યુની દિશા, તો તે પણ નવજીવનની દિશા છે. '
આ વિચારથી રામ રસ પડ્યો. 'સપ્ત સિંધુ એ આપણી *કર્મભૂમિ છે , આપણા કર્મની ભૂમિ છે* . અને જમીન

નર્મદાની દક્ષિણમાં આપણી *પિતૃભૂમિ છે , આપણા પૂર્વજોની ભૂમિ છે* . આ આપણા નવજીવનની ભૂમિ છે. '
'અને, એક દિવસ, અમે દક્ષિણથી પાછા ભારતના નવજીવનને ચલાવવા માટે જઈશું.' એમ કહીને સીતાએ બે કપ પકડ્યા સૂકા માટીના બનેલા. તેમાં એક પરપોટાવાળું દૂધ-સફેદ પ્રવાહી હતું. તેણીએ એક લક્ષ્મણને અને બીજાને રામને સોંપ્યો.
' *ભાભી* શું છે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.
'તે તમારા પુનર્જીવન માટે છે,' સીતાએ કહ્યું. 'તે પી લો.'
લક્ષ્મણે એક ચૂસકી લીધી અને ધૂમ મચાવી. 'યુક!'
સીતાને આદેશ આપ્યો, 'લક્ષ્મણ, બસ તે જ પીએ.'
તેણે પ્રવાહી ક્ષinedતાં તેણે તેનું નાક પકડ્યું. તે નદી તરફ ગયો અને તેના મોં તેમજ કપને પણ ધોઈ નાખ્યો.
રામે સીતા તરફ જોયું. 'હું જાણું છું કે આ શું છે. તે ક્યાંથી મળ્યો? '
'જે લોકો આપણું રક્ષણ કરે છે તેમના તરફથી.'
'સીતા...'
'રામ, તમે ભારત માટે મહત્વપૂર્ણ છો. તમારે સ્વસ્થ રહેવું પડશે. તમારે જીવંત રહેવું પડશે. આપણને જ્યારે કરવાનું ઘણું છે અમે પાછા, હવેથી ચૌદ વર્ષ પછી. તમને વયની મંજૂરી આપી શકાતી નથી. કૃપા કરીને તે પી લો. '
'સીતા,' રામ હાંસી ઉઠ્યા, 'સોમરાનો એક કપ બહુ પ્રાપ્ત કરશે નહીં. આપણે વર્ષોથી તેને નિયમિત પીવું જોઈએ તે અસરકારક છે. અને તમે જાણો છો કે સોમરાસ મેળવવું કેટલું મુશ્કેલ છે. ક્યારેય પૂરતું નહીં હોય. '
'તે મને છોડી દો.'
'હું તારા વગર પીતો નથી. મારી લાંબી જીંદગીનો અર્થ શું છે, જો તમારી સાથે તે શેર કરવાનું તમારી પાસે ન હોય તો? '
સીતા હસી પડી. 'મારી પાસે પહેલેથી જ મારું છે, રામ. મારે તેવું હતું, જેમ કે કોઈ સામાન્ય રીતે બીમાર પડે છે, પહેલી વાર કોઈ સોમરસ પીવે છે. '
'આ જ કારણ છે કે તમે ગયા અઠવાડિયે બીમાર હતા?'
'હા. જો આપણે ત્રણેય લોકો એક જ સમયે બીમાર પડવાના હતા, તો તેનું સંચાલન કરવું મુશ્કેલ હશે, ખરું? તમે મારી સંભાળ લીધી જ્યારે હું બીમાર હતો. અને હવે લક્ષ્મણ અને તમેનું ધ્યાન રાખીશ. '
'હું આશ્ચર્ય પામું છું કે સોમરાઓ પહેલી વાર કેમ કોઈ બીમાર પડે છે.'
સીતા ધ્રુજી ઉઠ્યા. 'મને ખબર નથી. તે ભગવાન બ્રહ્મા અને *સપ્તર્ષીઓ* માટે એક પ્રશ્ન છે . પરંતુ વિશે ચિંતા કરશો નહીં બીમારી; મારી બેગમાં પૂરતી દવાઓ છે. '

સીતા અને રામ બંને એક ઘૂંટણ પર સજ્જ હતા, જંગલી સુવર તરફ નજર રાખીને. રામે પોતાનું ધનુષ્ય તીરથી પકડ્યું મજાક, ગોળીબાર કરવા માટે તૈયાર.
'સીતા,' રામને વળગી, 'મારી પાસે પ્રાણી સંપૂર્ણ દ્રષ્ટિથી છે. હું તેને તરત જ સમાપ્ત કરી શકું છું. શું તમે ખરેખર કરવા માંગો છો? આ? '
'હા,' સીતાને વળગી. 'ધનુષ અને તીર તમારી વસ્તુ છે. તલવારો અને ભાલાઓ મારી છે. મને પ્રેક્ટિસની જરૂર છે. '
રામ, સીતા અને લક્ષ્મણ હવે અ eighાર મહિનાથી દેશનિકાલમાં હતા. સીતાએ આખરે રામ સાથે જટાયુનો પરિચય કરાવ્યો હતો કેટલાક મહિના પહેલા સીતા પર વિશ્વાસ રાખીને રામે મલયપુત્ર અને તેના પંદર સૈનિકોને તેના સભ્યો તરીકે સ્વીકાર્યા હતા ટીમ. સાથે મળીને હવે તેઓ વીસના ટૂંકા હતા; વધુ ત્રણ જૂથ કરતાં બચાવ. રામ આ સમજી ગયો, જેમ કે સાથીઓએ જે પરિસ્થિતિ હતી તેમાં તેનું મહત્ત્વ હતું. પણ તે મલયપુત્રોથી સાવચેત રહ્યો.
કબૂલ્યું કે, જટાયુએ તેમને શંકાસ્પદ થવાનું કારણ આપ્યું ન હતું, પરંતુ રામ તે અને તેની હકીકતને અવગણી શક્યા નહીં લોકો ગુરુ વિશ્વામિત્રના અનુયાયીઓ હતા. રામે પોતાનાં ગુરુ વશિષ્ઠની અધ્યક્ષ વિશેની ખોટી વાતો શેર કરી મલયપુત્રો; વિશ્વામિત્ર થોડી ઓછી વડે *અસુરસ્ત્રનો* ઉપયોગ કરવા તૈયાર થઈ *ગયો હતો* , તેની *રાહ જોતા* તેણે *કહ્યું* કાયદા માટે આદર.
દંડકના જંગલોમાં erંડે movedંડે જતા પક્ષના સભ્યો સ્થાપિત દિનચર્યાઓમાં સ્થાયી થયા હતા. તેમ છતાં યોગ્ય પર્યાપ્ત શિબિર મળી નથી, તેઓ સામાન્ય રીતે લગભગ બેથી ત્રણ જગ્યાએ એક જગ્યાએ રહ્યા અઠવાડિયા આગળ વધતા પહેલા સ્ટાન્ડર્ડ પરિમિતિ અને સુરક્ષા રચનાઓ પર સહમત થયા હતા. રસોઈ અને સફાઈ ફરજોને રોટેશન દ્વારા વહેંચવામાં આવતી હતી, જેમ કે શિકાર કરવાનું કાર્ય. પરંતુ શિબિરના દરેક જણ માંસ, શિકાર ખાતા ન હોવાથી ઘણી વાર જરૂરી એવી વસ્તુ ન હતી.
'આ પ્રાણી ખતરનાક છે જ્યારે તેઓ ચાર્જ,' રામ ચેતવણી આપી હતી ચિંતા સાથે સીતા જોઈ.
તલવાર ખેંચતી વખતે સીતા પતિની પ્રતિરક્ષા જોઈને હસતી. 'તેથી જ હું ઇચ્છું છું કે તમે મારી પાછળ રહે એકવાર તમે તીર ચલાવી લો, 'તેણીએ ચીડવ્યું.
બદલામાં રામ હસ્યો. તેણે લક્ષ્ય રાખ્યું તેમ તેમ તેનું ધ્યાન જંગલી સુવર પર કેન્દ્રિત કર્યું. તેણે ધનુષ્યને પાછળ ખેંચ્યું અને તીર પ્રકાશિત મિસાઇલ એક સુઘડ ચાપમાં ઉડાન ભરી, તેના માથા ઉપરથી બ્રશ થઈ અને તેની ડાબી તરફ ઉતર્યું. પ્રાણી તેના ધક્કો માર્યો ઘૂસણખોરોની દિશામાં આગળ વધો જેમણે તેની શાંતિને ખલેલ પાડવાની હિંમત કરી હતી. તે આક્રમક રીતે ઘસ્યો પણ ખસેડ્યો નહીં.
'વધુ એક વાર' સીતાએ કહ્યું કે તે ધીમેથી ઉછળતી હતી, તેના ઘૂંટણ સહેજ વાંકા ગયા હતા, પગ પહોળા થયા હતા, અને તલવાર બાજુએ પકડી હતી.
રામે ઝડપથી બીજો તીરો માર્યો અને ફાયરિંગ કર્યું. તે ડુક્કરના કાનની પાછળથી ગોરી નાખે છે અને પોતાને જમીનમાં દફનાવી દે છે.
બીજો ઝઘડો કરનાર આ વખતે તેના પગના પથ્થરમારો સાથે હતો. તે ધમકીભરી રીતે તેનું માથું નીચે કર્યું તે તે દિશા તરફ જોયું કે તીર આવ્યું હતું. તેના વળાંકવાળા ટસ્ક, સ્નોઉટની નીચેથી બેની જેમ અંદાજે છે

લાંબા છરીઓ, પ્રહાર કરવા માટે તૈયાર છે.
'હવે, મારી પાછળ આવો,' સીતાએ બબડતાં કહ્યું.
રામે ધનુષ્ય છોડી દીધું, ઝડપથી તેની પાછળથી થોડા પગ લપસી ગયા, અને તેની તલવાર પણ ખેંચી લીધી; તેમણે એક ગુમાવી નહીં
બીજું જો તેણીને તેની મદદની જરૂર હોય.
સીતા જોતાં જોતાં જ જોરથી ચીસો પાડી. પશુએ તરત જ પડકાર ફેંક્યો હતો જે ફેંકી દેવામાં આવ્યો હતો. તે
ભયાનક ગતિ સાથે તેના તરફ ચાર્જ કરવામાં આવે છે, તેનું માથું ઓછું હોય છે, મેદાનમાં તલવારોની જેમ બહાર નીકળતી કળીઓ. સીતા તેને stoodભી રહી
જમીન, જંગલી ડુક્કર ઝડપથી તેની તરફ આગળ વધતાં જ શ્વાસ લેતો હતો. છેલ્લા સેકન્ડમાં, જ્યારે તે દેખાય છે
તેણી તેના પર હતી અને તેને મૃત્યુ માટે ગુંજારશે, સીતાએ થોડા ઝડપી પગલાં લીધાં અને હવામાં intoંચા કૂદી પડ્યાં; એક ઉત્કૃષ્ટ કૂદકો
જેની સાથે તેણી ચાર્જિંગ સુવરથી આડા ઉડાન ભરી. તેણીની જેમ, તેણીએ તેની તલવારને struckભી નીચે લગાવી,
પ્રાણીની ગળા પર હુમલો તેના સસ્પેન્ડેડ શારીરિક વજનથી બ્લેડ ગળાના deepંડાણમાં ડૂબી ગઈ, અને તેને તોડીને
સર્વાઇકલ વર્ટીબ્રે. ડુક્કરની જેમ તેણી આગળ પગ પલટાવવા અને તેના પગ પર ઉતરવા માટે સરસ રીતે તલવારનો નશો લગાવી
રામની સામે તૂટી પડ્યો, મરી ગયો.
રામની આંખો આશ્ચર્ય સાથે વિશાળ થઈ. સીતા પાછા સુવર તરફ વળ્યા, સખત શ્વાસ લેતા. 'તલવાર ખાલી તોડવાની જરૂર છે
ગરદન અને પ્રાણી તરત મૃત્યુ પામે છે. દુખાવો નથી.'
'સ્પષ્ટ રીતે,' રામે પોતાની તલવાર athાંકતા કહ્યું.
સીતાએ નીચે ઝૂકી, ભૂંડના માથાને સ્પર્શ કર્યો, અને ફફડાટથી કહ્યું, 'હે ઉમદા પશુ, તને મારી નાખવા બદલ મને માફ કરી દે. તમારી
આત્મા ફરીથી હેતુ શોધે છે, જ્યારે તમારું શરીર મારા આત્માને ટકાવે છે. '
રામે સીતાની તલવારની નજરે જોર પકડવી અને પશુના શરીરમાંથી બ્લેડને ઇનામ આપવાનો પ્રયાસ કર્યો. તે હતી
અટવાઇ. તેણે સીતા તરફ જોયું. 'તે deepંડામાં ગયો છે!'
સીતા હસી પડી. 'જ્યારે તમે તેને ખેંચશો ત્યારે મને તમારા તીર પાછો મેળવવા દો.'
રામે સુવરની ગળામાંથી સીતાની તલવાર કા ofવાની નાજુક કામગીરી શરૂ કરી. તેમણે ખાતરી કરવાની જરૂર છે કે આ
સખત હાડકા સામે સળીયાથી બ્લેડને નુકસાન થયું નહીં. તેને બહાર કા After્યા પછી તે તેના ભૂતિયા પર બેઠો અને તેને સાફ કરી દીધો
કેટલાક પાંદડા સાથે સાફ; તેણે ધાર તપાસી; તેઓ તીક્ષ્ણ રહ્યા; કોઈ નુકસાન થયું નથી. તેણે સીતાને જોવા માટે જોયું
તેણે શરૂઆતમાં કા firedી નાખેલા તીર સાથે, તેને દૂરથી પહોંચ્યો. તેણે તેની તલવાર તરફ ધ્યાન દોર્યું અને
તેનો અંગૂઠો .ંચો કર્યો, એ સંકેત આપ્યો કે તે હજી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝીણી ઝેરી સીતા હસી પડી. તે હજી તેની પાસેથી થોડે દૂર હતી.
'માય લેડી!'
જંગલમાં એક જોરથી બૂમરાણ મચાવ્યો. રામની નજર સીતા તરફ દોડતી વખતે મલયંત, મલયપુત્ર તરફ ઉડ્યો.
રામે તે માણસ તરફ ઇશારો કર્યો તે દિશામાં જોયું. તેણે બે જંગલી ડુક્કર જોતાં તેનું હૃદય તેના મોંમાં કૂદી ગયું
સીતા સીધા ચાર્જિંગ, વૂડ્સની જાડામાંથી નીકળવું. તેની તલવાર તેની સાથે હતી. તેણી પાસે જે હતું તે જ તેની છરી હતી.
રામ તેના પગ પર ચરangeયો અને તેની પત્ની તરફ દોડ્યો. 'સીતા!'
તેના અવાજમાં ગભરાટથી ચેતવણી આપતા સીતા આજુબાજુ ધૂમ મચાવ્યા. ડુક્કર લગભગ તેના પર હતા. તેણે તેના છરી દોર્યા અને
પ્રાણીઓનો સામનો કરવો પડ્યો. તેના માટે આડઅસર કરવા આત્મહત્યા થઈ હોત, તેમનાથી દૂર; તેણી આગળ વધી શક્યા નહીં;
તેમને આંખમાં જોવું વધુ સારું છે. સીતા સ્થિર હતી, ઝડપી deepંડા શ્વાસ લીધા અને રાહ જોતી.
'માય લેડી!' તેમણે સફળતાપૂર્વક તેની તલવાર ઝૂલતાં જ સમયસર સીતાની સામે ઝંપલાવતાં મકરંતને બૂમ પાડી
પ્રથમ હુમલો અવળું. પહેલું ડુક્કર નીકળી ગયું પણ બીજું ચાર્જ કરવામાં આવ્યું, તેવું પણ મકરન્ટે સંઘર્ષ કર્યું
તેની સંતુલન ફરીથી મેળવો. તે સવારથી તેની ઉપલા જાંઘને વીંધે છે.
'સીતા!' રામે ચીસો પાડી, જ્યારે તેણે તેની તલવાર તેની તરફ ફેંકી દીધી, તે પોતાની જાતે જ દોરતો ગયો, જ્યારે તે મકરંત તરફ ગયો.
સીતાએ તલવાર ચપળતાથી પકડી અને પહેલા પશુ તરફ વળ્યો, જે હવે ફરી વળ્યો હતો અને નીચે ચાર્જ કરી રહ્યો હતો
તેના ફરીથી. મકરન્ટ, બીજા ડુક્કરની સવાર પર ક્ષણે ક્ષણભ્રષ્ટ કરાયેલ, તેના ભયાનક દ્વારા હવામાં લહેરાયો હતો
વેગ. પરંતુ તેના શરીરના વજનએ ડુક્કરનું સંતુલન પણ ફેંકી દીધું હતું, તેને જમણી તરફ ટીપ બનાવ્યું હતું,
તેના અંતર્ગત રીતે ખુલ્લું પાડવું. રામે તે ક્ષણનો દ્વેષપૂર્ણ પ્રહાર કરવા માટે તે પસંદ કર્યો. બ્લેડ, પશુની છાતીમાં ડૂબી ગયું, બરાબર
તેના હૃદય દ્વારા. તે જમીન પર તૂટી પડ્યો, મૃત.
તે દરમિયાન, સીતા પર બંધ થતાં પહેલું ડુક્કર તેના માથામાં જોરથી ઝૂકી ગયું. તેણી highંચી કૂદી ગઈ, તેના પગને ટuckingક કરી,
સરસ રીતે ભૂંડ ટાળી રહ્યા છીએ. નીચે જતા સમયે, તેણીએ તલવાર લગાવી, આંશિક રીતે તે જાનવરને તોડી નાખ્યો. તે સાફ નહોતું,
પરંતુ પ્રાણીને અસમર્થ બનાવવા માટે પૂરતું હતું; તે જમીન પર પડી. સીતાએ swordતરતાની સાથે જ તેની તલવાર કાanી મુકી. તેણી ગઈ
એક ઘૂંટણ પર નીચે આવ્યા અને ફરીથી સખત પ્રહાર કર્યા, પશુનું માથું કાપીને, તેની દુ ofખમાંથી બહાર કા .ી.
તેણીએ તેની તરફ જોયું કે રામ તેની તરફ ધસી રહ્યો છે, તેની તલવાર બાજુએથી પકડી હતી.
'હું ઠીક છું!' તેણીએ તેને આશ્વાસન આપ્યું.
સીતા પણ ઘાયલ મલયપુત્ર પાસે દોડી ગઈ હોવાથી તે હાંફતો થઈને મકરંત તરફ ગયો. રામે ઉતાવળથી સૈનિકને બાંધી દીધો
angvastram ઈજા આસપાસ, ભાગ્યે જ રક્ત કે બહાર ઊભરો કાઢવો કરવાનું ચાલુ રાખ્યું staunching. તે ઝડપથી તેના પગ પર આવ્યો
અને મકરંતને ઉપાડ્યો.
'આપણે તરત જ છાવણી પર પાછા જવું પડશે!' રામે કહ્યું.

જંગલી ડુક્કરનું કામકાજ તેના ઉપલા ચતુર્થાંશમાંથી કાપીને ફેમોરલ ધમનીને વેધન કરી રહ્યું હતું. સદનસીબે, સાંજ હતી
સખત પેલ્વિક હાડકાના સંપર્કમાં આવવું, પશુની જંગલી ચેતાને તેના માથા પર ધ્રુજારી બનાવતા તેને પલટાવવી
અસર. આણે તેમનું જીવન બચાવી લીધું હતું, કારણ કે જો સંધિ આગળ ધસી ગઈ હોત અને deepંડાણથી ઘૂસી ગઈ હોત, તો તે હોત
તેના આંતરડા ફાટી. પરિણામી ચેપ જંગલમાં સારવાર અશક્ય હોત; તે હશે
અર્થ ચોક્કસ મૃત્યુ. તે વ્યક્તિએ ઘણું લોહી ગુમાવ્યું હતું, અને તે હજી જોખમની બહાર ન હતો.
રામ, ધ્યાનમાં રાખીને કે મકરંતે નિ wifeસ્વાર્થપણે તેની પત્નીને બચાવવા માટે પોતાનો જીવ જોખમમાં મૂક્યો હતો, સૈનિકને નર્સ કરવા માટે અથાક મહેનત કરી હતી
સ્વાસ્થ્ય પર પાછા, સીતા દ્વારા સંપૂર્ણ સહાય રામ માટે, તે કરવાનું સૌથી સ્વાભાવિક હતું. પરંતુ તેણે મલયપુત્રોને આશ્ચર્યચકિત કરી દીધું

એક સપ્ત સિંધુ શાહી સ્વેચ્છાએ કામ કરે છે તે જોવાનું, જેનું રૂ0િગત રૂપે તેમના ડોમેન નહોતું.
'તે સારો માણસ છે,' જટાયુએ કહ્યું.
જટાયુ અને બે મલયપુત્ર સૈનિકો સાંજનું ભોજન રાંધતા શિબિરના મુખ્ય તંબુની બહાર હતા.
'મને આશ્ચર્ય છે કે, રાજકુમાર હોવા છતાં, તે ફક્ત સૈનિકો અને તબીબી સહાયકોનું કાર્ય કરવા તૈયાર છે
કરવું જોઈએ, 'મલયપુત્રોમાંના એકે કહ્યું, એક વાસણની સામગ્રી ધીમી આંચ પર હલાવી.
બીજા સૈનિકે લાકડાના બ્લોક પર કેટલીક bsષધિઓ કાપતાં કહ્યું, 'મેં હંમેશાં તેને પ્રભાવશાળી જોયો છે.' 'તેની પાસે છે
અન્ય કોઈ શાહી સપ્ત સિંધુ બ્રેટ્સથી વિપરીત કોઈ પ્રસારણ નથી. '
'હમ્મ,' જટાયુએ કહ્યું. 'મેં એ પણ સાંભળ્યું છે કે તેમણે ઝડપથી અભિનય કરીને કેવી રીતે અસરકારક રીતે મકરન્ટના જીવનને બચાવ્યું. જો તે ન હોત
ડુક્કરને તરત જ મારી નાખ્યો, તે લેક સીતાને નુકસાન પહોંચાડવા સિવાય, માક્રાંતને ફરીથી કંટાળી શકે
તેમજ.'
'તે હંમેશાં મહાન યોદ્ધા રહ્યો છે. અમે તેના પૂરતા દાખલા જોયા અને સાંભળ્યા છે, 'બીજા સૈનિકે કહ્યું. 'પણ
તે એક સારો માણસ પણ છે. '
'હા, તે તેની પત્ની સાથે સારી રીતે વર્તે છે. તે શાંત અને સ્પષ્ટ મસ્ત છે. તે સારી રીતે દોરી જાય છે. તે સારો યોદ્ધા છે. પરંતુ મોટાભાગના
મહત્વની વાત એ છે કે તે સ્પષ્ટ છે કે તેની પાસે સોનાનું હૃદય છે, 'પ્રશંસાથી ભરેલા પ્રથમ મલયપુત્ર સૈનિકે કહ્યું. 'મને લાગે છે ગુરુ
વશિષ્ઠે કદાચ બરાબર પસંદ કર્યું છે. '
જટાયુ સૈનિક તરફ જોતો રહ્યો, તેને બીજા શબ્દ બોલવાની હિંમત કરી. બિચારો જાણતો હતો કે તે ખૂબ આગળ ગયો છે.
તેણે પોટને હલાવવાની કામગીરી તરફ ધ્યાન દોરતાં તે તરત જ મૌન થઈ ગયો.
જટાયુ સમજી ગયો કે તે આ મુદ્દા અંગે પોતાના માણસોમાં કોઈ શંકા ઉઠાવી શકે તેમ નથી. તેમની નિષ્ઠા અસત્ય હતી
ફક્ત મલયપુત્ર ધ્યેય સાથે. 'ભલે ભરોસાપાત્ર રાજકુમાર રામ દેખાય, હંમેશાં આપણે યાદ રાખીએ
ગુરુ વિશ્વામિત્રના અનુયાયીઓ છે. તેણે આપણને જે કરવાનું કહ્યું છે તે આપણે કરવાનું છે. તે અમારો મુખ્ય છે અને તે જાણે છે
શ્રેષ્ઠ
બંને મલયપુત્ર સૈનિકોએ હાંફકી કરી.
'ચોક્કસ, આપણે તેના પર વિશ્વાસ કરી શકીએ,' જટાયુએ કહ્યું. 'અને તે સારું છે કે તે પણ હવે આપણો વિશ્વાસ કરે છે. પરંતુ ભૂલશો નહીં
જ્યાં અમારી વફાદારી રહે છે. તે સ્પષ્ટ છે? '
'હા, કેપ્ટન,' બંને સૈનિકોએ એક સાથે કહ્યું.

રામ, સીતા અને લક્ષ્મણ અયોધ્યા છોડ્યા પછી છ વર્ષ વિતી ગયા હતા.
શક્તિશાળી ગોદાવરી નદીના પ્રારંભિક માર્ગના પશ્ચિમ કાંઠે છેવટે ઓગણીસનો બેન્ડ સ્થિર થયો હતો,
અંતે *પંચવટી,* અથવા *પાંચ બયાન વૃક્ષો સાથે સ્થળ.* આ નદી નાના, ગામઠી, છતાં કુદરતી રક્ષણ પૂરું પાડે છે
આરામદાયક શિબિર. શિબિરની મધ્યમાં કાદવની મુખ્ય ઝૂંપડીમાં બે ઓરડાઓ હતા - એક રામ અને સીતા માટે, અને બીજો
લક્ષ્મણ માટે exercise અને વ્યાયામ અને વિધાનસભા માટે ખુલ્લું ક્લીયરિંગ. એક અલાર્મ સિસ્ટમ આસપાસ ગોઠવી દેવામાં આવ્યો હતો
જંગલી પ્રાણીઓ સામે ચેતવણી તરીકે દૂર પરિમિતિ.
આ કેમ્પની પરિમિતિ બે ગોળ વાડથી બનેલી હતી. બહારનું એક ઝેરી દવાથી coveredંકાયેલું હતું
પ્રાણીઓ બહાર રાખવા માટે લતા. અંદરના વાડમાં નાગવલ્લી લતાઓ શામેલ છે, જેમાં એલાર્મ સિસ્ટમથી સખ્તાઇ હતી
પક્ષીઓથી ભરેલા ખૂબ મોટા લાકડાના પાંજરા સુધી બધી રીતે દોડતા સતત દોરનો સમાવેશ. પક્ષીઓ હતા
સારી રીતે સંભાળ રાખ્યું, અને દર મહિને નવાને પકડવામાં આવ્યાં, જેમ કે જૂની છૂટી કરવામાં આવી હતી. જો
કોઈપણ તેને બાહ્ય વાડ પસાર કરી અને નાગવલ્લી હેજ દાખલ કરવાનો પ્રયાસ કર્યો, એલાર્મ સિસ્ટમ ટ્રિગર કરશે
આ બર્ડકેજ છત ખોલીને. ભાગી રહેલા પક્ષીઓની ઘોંઘાટીયા હલાવીને થોડી કિંમતી મિનિટની ચેતવણી આપવામાં આવશે
કેમ્પના કેદીઓને.
પૂર્વ તરફ ઝૂંપડીઓના બીજા ક્લસ્ટરમાં જટાયુ અને તેના સૈનિકોની ટુકડી હતી. રામનો જટાયુ પર વિશ્વાસ હોવા છતાં,
લક્ષ્મણ મલયપુત્ર પર શંકાસ્પદ રહ્યો. મોટાભાગના ભારતીયોની જેમ, તેઓ પણ નાગ વિશે કડક અંધશ્રદ્ધા ધરાવતા હતા.
તે ફક્ત 'ગીધ-માણસ' પર વિશ્વાસ રાખવા પોતાને લાવી શક્યો નહીં, લક્ષ્મણે નામ તેની પાછળ જટાયુને આપ્યું હતું
પાછા.
આ છ વર્ષોમાં તેઓએ જોખમોનો સામનો કરવો પડ્યો હતો, પરંતુ કોઈ માનવીય હસ્તક્ષેપને લીધે તે બન્યું ન હતું. આ
જંગલમાં તેમના પ્રસંગોના સ્મૃતિપત્રો તરીકે પ્રસંગોપાત નિશાન બનાવવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ સોમરાસે ખાતરી આપી હતી કે તેઓ જુએ છે
અને અયોધ્યા છોડીને ગયા હતા તે જ દિવસની જેમ યુવાન અનુભવો. કઠોર સૂર્યના સંપર્કમાં તેમની ત્વચા કાળી પડી ગઈ હતી. રામ પાસે હતો

હંમેશાં કાળી-ચામડીવાળી હતી, પરંતુ વાજબી-ચામડીવાળી સીતા અને લક્ષ્મણ પણ સંદિગ્ધ દેખાવ પ્રાપ્ત કરી ચૂક્યા છે. રામ અને
લક્ષ્મણ દાardsી અને મૂછો ઉગાડતો હતો, જેનાથી તે યોદ્ધા-મુનિઓની જેમ દેખાતો હતો.
જીવન ધારી પેટર્ન માં આવી ગયું હતું. રામ અને સીતાને વહેલી સવારે ગોદાવરી નદીમાં જવું ગમ્યું
કલાકો, સ્નાન અને કેટલાક ખાનગી સમય સાથે ગાળવા. તે સમયનો તેમનો પ્રિય સમય હતો.
આ એક એવો દિવસ હતો. તેઓએ ગોદાવરીના સ્પષ્ટ પાણીમાં તેમના વાળ ધોયા અને પછી તે કાંઠે બેઠા
નદી, તાજા તેનાં રસ ઝરતાં ફળોની ઝાકઝમાળ પર વાતચીત સાથે પોતાને લલચાવતી હોય છે, કારણ કે તેઓ વહેલા વાળ સુકાતા હતા
સવારની પવન. રામે સીતાના વાળને કાંસકો કર્યો અને તેને બ્રેઇડેડ કરી દીધા. સીતા ત્યારબાદ તેના પતિની પાછળ ગઈ અને આંગળીઓ ચલાવી
તેના અડધા સુકા વાળ દ્વારા, સેર untangling.
'ઓચ!' રામનો વિરોધ કર્યો, કેમ કે તેના માથામાં પાછળનો ભાગ હતો.
'સોરી,' સીતાએ કહ્યું.
રામ હસી પડ્યા.
'તમે શું વિચારી રહ્યા છે?' સીતાને પૂછ્યું, કેમ કે તેણીએ આદુરૂપે બીજી ગાંઠ બાંધેલી.
'સારું, તેઓ કહે છે કે જંગલો જોખમી છે અને તે તે શહેરો છે જ્યાં તમને આરામ અને સલામતી મળે છે. તે રહી છે
મારા માટે બરાબર બીજી રીતે. હું મારા જીવનમાં ક્યારેય કરતાં વધુ હળવા અને ખુશ નહોતો
દંડકારણ્ય . '
સીતા સમજૂતીથી ગણગણાટ કરે છે.
રામે તેની પત્ની તરફ નજર નાખવા માથું ફેરવ્યું. 'હું જાણું છું કે તમે પણ' સંસ્કારી 'ની દુનિયામાં દુ: ખ સહન કર્યું છે ...'
'હા, સારું,' સીતાએ ખસીને કહ્યું. 'તેઓ કહે છે કે હીરા બનાવવા માટે ભારે દબાણ લાગે છે.'
રામ હળવે હસી પડ્યો. 'તમે જાણો છો, ગુરુ વશિષ્ઠે મને કહ્યું હતું, જ્યારે હું બાળક હતો, તે કરુણા છે
ક્યારેક ઓવરરેટેડ પુણ્ય. તેણે મને સખત પ્યુપામાંથી નીકળતી બટરફ્લાયની વાર્તા કહી. તેનું જીવન શરૂ થાય છે
એક “નીચ” ઇયળો. જ્યારે સમય યોગ્ય હોય ત્યારે, તે પ્યુપા બનાવે છે અને તેની સખત દિવાલો પાછળ પીછેહઠ કરે છે. તેના શેલની અંદર, તે
બટરફ્લાય, અદ્રશ્ય, સાંભળ્યા વિના ફેરવે છે. જ્યારે તૈયાર થાય છે, ત્યારે તે તેના નાના નાના, તીક્ષ્ણ પંજાઓનો ઉપયોગ તેના આગળના ભાગના પાયા પર કરે છે

સખત, રક્ષણાત્મક બાહ્ય શેલમાં નાના ઉદ્ઘાટનને ફેંક કરો. તે આ નાના ઉદ્ઘાટન દ્વારા સ્વીઝ કરે છે અને બનાવવા માટે સંઘર્ષ કરે છે
તેના રસ્તો. આ એક મુશ્કેલ, દુ painfulખદાયક અને લાંબી પ્રક્રિયા છે. અરમાગે દ્વારા ઓપણેમ મોટું કરવા માંગ છે
pupa માં છિદ્ર, તે બટરફ્લાય કાર્ય સરળ કરશે કે કલ્પના. પરંતુ તે સંઘર્ષ જરૂરી છે; બટરફ્લાય તરીકે
તેના શરીરને નાના છિદ્રોમાંથી બહાર કા ે છે, તે તેના સોજોવાળા શરીરમાં પ્રવાહી સ્ત્રાવ કરે છે. આ પ્રવાહી તેની પાંખો પર જાય છે,
તેમને મજબૂત બનાવવું; એકવાર તેઓ ઉભરી આવ્યા પછી, પ્રવાહી સૂકાઇ જાય છે, નાજુક જીવો ઉડાન લઈ શકશે. બનાવે છે
બટરફ્લાયને "મદદ" કરવા અને તેના સંઘર્ષને સરળ બનાવવા માટે મોટા છિદ્ર ફક્ત તેને નબળા બનાવશે. સંઘર્ષ વિના, તેની પાંખો
ક્યારેય શક્તિ પ્રાપ્ત કરશે. તે ઉડાન ક્યારેય કરશે. '

સીતાએ નાંખી અને હસી પડ્યા. 'મને એક અલગ વાર્તા કહેવામાં આવી. નાના પક્ષીઓ તેમના માતાપિતા દ્વારા તેમના માળાઓ બહાર દબાણ કરવામાં આવે છે
જેથી તેઓને ઉડવાની ફરજ પડી છે. પણ હા, વાત તો એ જ હતી. '

રામ હસી પડ્યા. 'સારું, પત્ની! આ સંઘર્ષે અમને મજબૂત બનાવ્યા છે. '

સીતાએ લાકડાના કાંસકો ઉપાડ્યા અને તેને રામના વાળથી ચલાવવા લાગ્યા.

'તમને નાના પક્ષીઓ વિશે કોણે કહ્યું? તમારા ગુરુ? ' રામને પૂછ્યું.

રામ આગળ જોઈ રહ્યો હતો, તેથી તેણી તેના ચહેરા પર ફફડાટ કરતા ખચકાટનું વિભાજન-બીજું જોયું નહીં. 'હું શીખી ગયો છું
ઘણા લોકો ઉપરાંત રામ. પણ તમારા ગુરુ વશિષ્ઠ જી જેટલા મહાન કોઈ નહોતા . '

રામ હસી પડ્યા. 'હું તેમને મારા ગુરુ તરીકે રાખવાનો ભાગ્યશાળી હતો.'

'હા, તમે હતા. તેણે તમને સારી તાલીમ આપી છે. તમે સારા વિષ્ણુ બનશો. '

રામને શરમનો ફ્લશ લાગ્યો. જ્યારે તે ખાતર કોઈ જવાબદારી નિભાવવા માટે ચોક્કસપણે તૈયાર હતો
તેમના લોકો, વશિષ્ઠને ચોક્કસ રામ પ્રાપ્ત થશે તેવું મહાન ખિતાબ તેને નમ્ર બનાવ્યું. તેણે તેની ક્ષમતા પર શંકા કરી,
અને આશ્ચર્ય થયું કે શું તે તેના માટે પણ તૈયાર છે. આ શંકા તેણે પત્ની સાથે શેર કરી હતી.

'તું તૈયાર થઈશ,' સીતાએ હસતાં હસતાં હસતાં પતિનાં મન વાંચતાં કહ્યું. 'મારા પર ભરોસો કર. તમે જાણો નહીં કે કેટલું દુર્લભ એ
વ્યક્તિ તમે છો. '

રામ સીતા તરફ વળ્યો અને તેની આંખોમાં lookedડે જોતાં જ તેના ગાલને નરમાશથી સ્પર્શ્યો. તે વળતાં જ ચક્કર હસ્યો
તેનું ધ્યાન નદી તરફ પાછું. તેણીએ તેના માથાની ટોચ પર એક ગાંઠ બાંધી, તે હંમેશા તેને ગમતી હતી, પછી બ્રેડેડ લપેટી
ગાંઠની આસપાસ માળા તેને સ્થાને રાખવા માટે. 'થઈ ગયું!'

અધ્યાય 30

લાંબી લાકડાના ધ્રુવથી બાંધેલી હરણની લાશ સાથે રામ અને સીતા શિકારમાંથી પાછા ફર્યા હતા. તેઓએ ધ્રુવને સંતુલિત કર્યો
તેમના ખભા પર. લક્ષ્મણ પાછળ રહ્યો હતો, હવે તેનો રસોઈ બનાવવાનો વારો છે. તેઓ સપ્ત સિંધુની બહાર રહેતા હતા
હવે તેર વર્ષ માટે.

સીતાએ કહ્યું, 'હજી એક વર્ષ, રામ, જોડી તેમના શિબિરના કમ્પાઉન્ડમાં ગયો.

'હા,' રામે કહ્યું. તેઓએ ધ્રુવ નીચે મૂક્યો. 'ત્યારે જ આપણી અસલી યુદ્ધ શરૂ થાય છે.'

લક્ષ્મણ તેની ઉપરના નાના ભાગમાં આડા બાંધેલા સ્કેબાર્ડમાંથી લાંબી છરી કાheતો ન હતો
પાછા. 'જ્યારે તમે કેટલાક સ્ત્રી કામકાજમાં ભાગ લેશો ત્યારે તમે બંને તમારા દર્શન અને વ્યૂહરચના ચર્ચા શરૂ કરી શકો છો!'

સીતાએ ધીમેધીમે તેના ગાલ પર લક્ષ્મણને ટેપ કર્યું. 'પુરુષો પણ ભારતના શ્રેષ્ઠ રસોઇયાઓમાં ગણવામાં આવે છે, તેથી શું છે
સ્ત્રી રસોઈ વિશે? દરેક વ્યક્તિએ રસોઇ કરવાનો પ્રયત્ન કરીશું! '

લક્ષ્મણે હસતાં હસતાં થિયેટરમાં નમ્યું. 'પીસસ, *ભાભી* !'

રામ અને સીતા પણ હસી પડ્યા.

'આ સાંજે આકાશ સુંદર છે, તેવું નથી?' સીતા નોંધ્યું છે, હાથે કરેલું કામ કે હાથે બનાવેલી બસ્તુ admiring *Dhyauspita, સ્કાય પિતા* .
રામ અને સીતા મુખ્ય ઝૂંપડીની બહાર ફ્લોર પર સૂઈ ગયા.

તે ત્રીજા *પ્રહરનો* પાંચમો કલાક હતો . ના રથ *સુર્યા* , સન દેવ પાછળ વિશદ રંગો એક પગેરું છોડી હતી
તેમણે આકાશમાં હોવા છતાં ભડકો. પશ્ચિમથી ઠંડી સાંજની પવન ફૂંકાઈ ગઈ, જે કટોકટીના અંતે રાહત આપી,
દમનકારી રીતે ગરમ દિવસ. ચોમાસામાં મહિનાઓનો અંત આવ્યો હતો, જે શિયાળાની શરૂઆતમાં જણાવાયું હતું.

'હા,' રામે હસતાં હસતાં રામે તેના હાથ તરફ પહોંચતાં તેને તેના હોઠની નજીક ખેંચી અને આંગળીઓથી ચુંબન કર્યું.

સીતા રામ તરફ વળી અને હસી પડી. 'તારા દિમાગ પર શું છે પતિ?'

'ખૂબ જ પતિપત્નીની વાતો, પત્ની ...'

ગળામાંથી જોરથી સાફ થવું સંભળાયું. સીતા અને રામ સામે જોતા એક મનોરંજન લક્ષ્મણની સામે .ભા હતા
તેમને. તેઓએ તેની સામે મોકની બળતરા સાથે જોયું.

'શું?' લક્ષ્મણ ધ્રુજી. 'તમે ઝૂંપડીમાં પ્રવેશ અટકાવી રહ્યાં છો. મને મારી તલવાર જોઈએ છે. મારે પ્રેક્ટિસ માટે જવું છે
અતુલ્યા સાથે સત્ર. '

રામે જમણે ખસેડ્યો અને લક્ષ્મણ માટે જગ્યા બનાવી. લક્ષ્મણ અંદર ચાલ્યો ગયો. 'હું જલ્દી જઇશ ...'

જલ્દીથી તેણે પોતાની ટ્રેક્સમાં રોકાતાં ઝૂંપડીમાં પગ મૂક્યો ન હતો. પાંજરામાં પક્ષીઓના ટોળાં સાથે જોડાયેલા
અલાર્મ અચાનક અવાજથી ફફડ્યો. રામ અને સીતા તેમના પગમાં ઝૂકી જતા લક્ષ્મણ આસપાસ ફર્યો.

'તે શું હતું?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું.

રામની વૃત્તિએ તેમને કહ્યું કે ઘુસણખોરો પ્રાણીઓ નથી.

'શસ્ત્રો,' રામને શાંતિથી આદેશ આપ્યો.

સીતા અને લક્ષ્મણે તેમની કમરની આજુબાજુ તલવારના સ્કેબર્ડ્સ બાંધી દીધા હતા. લક્ષ્મણે ચૂંટતા પહેલા રામને પોતાનો ધનુષ આપ્યો
તેના પોતાના. ભાઈઓએ ઝડપથી શરણાગતિ બાંધી. જટાયુ અને તેના માણસો સજ્જ અને તૈયાર હતા, જેમ રામ અને
લક્ષ્મણે તેમની પીઠ પર તીરથી ભરેલા અંશને બાંધી દીધા હતા. રામે તેની તલવારના કાંડને બાંધી રાખતાં સીતાએ લાંબી ભાલા લીધી

તેની કમર. તેઓ પહેલેથી જ નાના છરીનો સ્કેબાર્ડ પહેરતા હતા, તેમની પીઠના નાના ભાગમાં આડા બાંધ્યા હતા; એક શસ્ત્ર તેઓ હંમેશાં તેમના વ્યક્તિ પર રહે છે.
'તેઓ કોણ હોઈ શકે?' જટાયુને પૂછ્યું.
'મને ખબર નથી,' રામે કહ્યું.
'લક્ષ્મણની દીવાલ?' સીતાને પૂછ્યું.
લક્ષ્મણની દિવાલ મુખ્ય ઝૂંપડીની પૂર્વ દિશાએ તેમના દ્વારા રચાયેલ એક કુશળ રક્ષણાત્મક સુવિધા હતી. તે પાંચ ફૂટનો હતો heightંચાઇ માં; તે નાના ચોરસની ત્રણ બાજુઓને સંપૂર્ણપણે આવરી લે છે, આંતરિક બાજુ આંશિક રૂપે મુખ્ય ઝૂંપડું તરફ જતો રહે છે ખુલ્લા; એક ઘન જેવા. સંપૂર્ણ રચનાએ એવી છાપ આપી કે તે એક બંધ રસોડું હતું. વાસ્તવિક હકીકતમાં, આ ક્યુબિકલ એકદમ નબળું હતું, યોદ્ધાઓને પૂરતી ગતિશીલતા પ્રદાન કરે છે - તેમ છતાં તેઓ તેમના ઘૂંટણ પર રહેશે - અદ્રશ્ય દિવાલની બીજી બાજુ દુશ્મનો દ્વારા. એક નાનો *તંદૂર*, એક *રસોઈ પ્લેટફોર્મ* , બહારથી બહાર આવ્યો દક્ષિણ તરફની દિવાલ. અડધા ઘેરી છતથી coveredંકાયેલી હતી, જે રસોઈના ક્ષેત્રની છદ્માવરણ પૂર્ણ કરે છે; તે પોસાય દુશ્મન તીર રક્ષણ. દક્ષિણ, પૂર્વ અને ઉત્તર તરફની દિવાલો સારી જગ્યાવાળા છિદ્રોથી છવાયેલી હતી. આ છિદ્રો આંતરિક બાજુએ સાંકડી અને બાહ્ય બાજુએ પહોળા હતા, જેના માટે જરૂરી વેન્ટિલેશનની છાપ આપી હતી રસોઈ. તેમનો વાસ્તવિક હેતુ અંદરના લોકોને નજીકના દુશ્મનનો સારો દેખાવ આપવાનો હતો, જ્યારે બહારના લોકોને અંદરથી જોતા અટકાવવું. છિદ્રોનો ઉપયોગ તીર ચલાવવા માટે પણ થઈ શકે છે.

પૃષ્ઠ 143

કાદવથી બનેલો છે, તે વિશાળ બળ દ્વારા સતત હુમલોનો સામનો કરવા માટે એટલો મજબૂત ન હતો. એવું કહીને, તે હતી ખૂન બિડ પર મોકલવામાં આવેલા નાના બેન્ડ્સ સામે સંરક્ષણ માટે પૂરતું સારું, જે લક્ષ્મણને તેમને શંકા હતી સામનો કરશે. લક્ષ્મણ દ્વારા રચિત, તે શિબિરમાં દરેક દ્વારા બનાવવામાં આવ્યું હતું; Makrant તે લક્ષ્મણ માતાનો નામ આપવામાં આવ્યું હતું વ Walle '.
'હા,' રામે કહ્યું.
દરેક જણ દિવાલો તરફ ધસી ગયું હતું અને નીચે શણગારેલું છે, શસ્ત્રો તૈયાર રાખીને; તેઓ રાહ જોતા.
લક્ષ્મણે આગળ વધાર્યું અને દક્ષિણ તરફની દિવાલના છિદ્રમાંથી ડોકિયું કર્યું. જેમ જેમ તેણે તેની આંખ ખેંચી લીધી, ત્યારે તેણે એ એક પુરુષ અને એક મહિલાની આગેવાની હેઠળ દસ લોકોનો નાનો બેન્ડ, કેમ્પ પરિસરમાં કૂચ કરે છે.
લીડમાંનો માણસ સરેરાશ heightંચાઇનો હતો અને અસામાન્ય રૂપે ચામડીનું. તેનું લાકડું-પાતળું શારીરિક એ દોડવીરનું હતું; આ માણસ કોઈ યોદ્ધા નહોતો. તેના ખભા અને પાતળા હાથ હોવા છતાં, તે જાણે તેની બગલમાં ઉકળ્યો હોય તે રીતે ચાલ્યો ગયો, પ્રભાવશાળી દ્વિશિર સમાવવાનું ingોંગ કરે છે. મોટાભાગના ભારતીય પુરુષોની જેમ, તેની પાસે પણ લાંબા, જેટ કાળા વાળ હતા જે એ તેના માથા પાછળ ગાંઠ. તેની સંપૂર્ણ દા beી સરસ રીતે સુવ્યવસ્થિત, રસપ્રદ રંગની deepંડા બ્રાઉન રંગની હતી. તેણે પહેર્યું એ ક્લાસિક બ્રાઉન *ધોતી* અને *એંગ્વાસ્ટ્રમ* જે શેડ *લાઈટર* હતો. તેના ઝવેરાત સમૃદ્ધ પરંતુ અલ્પોક્તિ કરાયેલા હતા: મોતી કાન ઘોડા અને પાતળા, તાંબાની કંકણ. તે અત્યારે અસ્થિર દેખાતો હતો, જાણે કે તે ઘણા લાંબા સમયથી રસ્તા પર હતો, કપડાં બદલ્યા વગર.
તેની બાજુમાંની સ્ત્રી મૂર્ખરૂપે પુરુષની જેમ મળતી આવે છે, પરંતુ તે જાદુઈ હતી; તે સંભવત his તેની બહેન હતી. લગભગ તરીકે ઉર્મિલા જેટલી ટૂંકી, તેની ત્વચા બરફની જેમ સફેદ હતી; તેના બદલે તેણી નિસ્તેજ અને માંદગી દેખાઈ ગઈ હતી વિચલિત સુંદર. તેના તીક્ષ્ણ, સહેજ ઉથલાવેલા નાક અને highંચા ગાલપટ્ટાઓએ તેને પરિહાન જેવો દેખાવ આપ્યો. વિપરીત તેમને, તેમ છતાં, તેના વાળ સોનેરી હતા, સૌથી અસામાન્ય રંગ; તેનો દરેક ભાગ તેની જગ્યાએ હતો. તેની આંખો ચુંબકીય હતી. સંભવત: તે *હિરણ્યલોમન મલેચસની સંતાન હતી ; વાજબી ચામડીવાળા, હળવા નજરે અને પ્રકાશ વાળવાળા વિદેશી લોકો ઉત્તર-પશ્ચિમ તરફ અડધી દુનિયા દૂર રહેતા* ; તેમની હિંસક રીતો અને અગમ્ય ભાષણને લીધે ભારતીયો તેમને જંગલી કહે છે. પરંતુ આ મહિલા કોઈ જંગલી નહોતી. તદ્દન contraryલટું, તે ભવ્ય, પાતળી અને સુંદર હતી, તેના શરીર માટે અપ્રમાણસર મોટા એવા સ્તનો સિવાય. તેણીએ ક્લાસિક, ખર્ચાળ *રંગમાં* રંગીન જાંબલી *ધોતી* પહેર્યા , જે સરયુના પાણીની જેમ ચમક્યો હતો. કદાચ તે પૂર્વથી સુપ્રસિદ્ધ રેશમનું કાપડ હતું, જે ફક્ત તે જ હતું સૌથી ધનિક પરવડી શકે છે. આ *ધોતી* તેની ચપટી પેટ અને સ્લિમ, કર્વસ કમરને ખુલ્લી પાડતી, ફેશનને ઓછી બાંધી હતી. તેણીના બ્લાઉઝ, રેશમથી બનેલું, કાપડનું એક નાનું સ્લિવર હતું, જે તેના ક્લિવેજનું ઉદાર દૃષ્ટિકોણ દર્શાવે છે. તેના *એંગ્વાસ્ટ્રમ* હતી ઇરાદાપૂર્વક આખા શરીરને બદલે ખભાથી looseીલું લટકાવવામાં આવ્યું. ઉડાઉ જ્વેલરી પૂર્ણ અતિરિક્ત ચિત્ર. એકમાત્ર અસંગતતા તેની કમર સાથે બાંધેલી છરીના સ્કેબાર્ડ હતી. તે જોવાની દ્રષ્ટિ હતી.
રામે સીતા તરફ એક ઝડપી નજર નાખી. 'તેઓ કોણ છે?'
સીતા ધ્રુજી ઉઠ્યા.
'લંકાઓ,' જટાયુને ફફડાટથી બોલી.
રામ થોડા જ પગથી દૂર જટાયુ તરફ વળ્યો. 'તમને ખાતરી છે?'
'હા. તે પુરુષ રાવણનો નાનો સાવકો ભાઈ વિભીષણ છે અને તે સ્ત્રી તેની સાવકી બહેન શૂર્પણખા છે. '
'તેઓ અહીં શું કરે છે?' સીતાને પૂછ્યું.
અતુલ્યા દિવાલના છિદ્ર દ્વારા નજીકમાં આવતી પાર્ટીનું નિરીક્ષણ કરી રહ્યા હતા. તે રામ તરફ વળ્યો. 'હું નથી કરતો લાગે છે કે તેઓ યુદ્ધ કરવા આવ્યા છે. જુઓ… 'તેણે છિદ્ર તરફ ઇશારો કર્યો.
દરેક વ્યક્તિએ પીપોલો દ્વારા જોયું. વિભીષણની બાજુમાં આવેલા એક સૈનિકે સફેદ ધ્વજ, શાંતિનો રંગ પકડ્યો હતો. તેઓ દેખીતી રીતે પાર્લે કરવા માંગતા હતા. રહસ્ય હતું: તેઓ શું વિશે વાત કરવા માંગતા હતા?
'રાવણ કેમ અમારી સાથે વાત કરવા માંગશે?' લક્ષ્મણને પૂછ્યું, હંમેશા શંકાસ્પદ.
'મારા સૂત્રો અનુસાર, વિભીષણ અને શૂર્પણખા હંમેશા રાવણ સાથે નજર રાખતા નથી,' જટાયુએ કહ્યું. 'અમારે એમ ન માનવું જોઈએ કે રાવણે તેમને મોકલ્યા છે.'
અતુલ્યાએ કાપ મૂક્યો. 'જટાયુ જી , તમારી સાથે અસહમત હોવા બદલ માફી *માંગી* . પરંતુ હું રાજકુમાર વિભીષણ અથવા રાજકુમારીની કલ્પના કરી શકતો નથી પોતાની જાતે આવું કંઈક કરવાની હિંમત ધરાવતા શૂર્પણખા. આપણે ધારણ કરવું જોઈએ કે તેઓ મોકલવામાં આવ્યા છે ભગવાન રાવણ દ્વારા. '
લક્ષ્મણે કહ્યું, 'આશ્ચર્ય બંધ કરવાનો અને કેટલાક પ્રશ્નો પૂછવાનું શરૂ કરવાનો સમય છે.' ' *દાદા?* '
રામે ફરીથી છિદ્રમાંથી જોયું, અને પછી તેના લોકો તરફ વળ્યું. 'અમે બધા સાથે મળીને બહાર નીકળીશું. તે બંધ થઈ જશે તેમને મૂર્ખ કંઈક પ્રયાસ કરતા. '
'તે મુજબની છે,' જટાયુએ કહ્યું.
'આવો,' રામે કહ્યું, જ્યારે તેણે પોતાનો જમણો હાથ withંચા કરીને રક્ષણાત્મક દિવાલની પાછળથી નીકળ્યો, જે તે દર્શાવે છે તેનો અર્થ કોઈ નુકસાન નથી. બીજા બધાએ રામના દાખલાને અનુસર્યો અને રાવણના સાવકા ભાઈ-બહેનને મળવા નીકળ્યા.
તેની નજર રામ, સીતા, લક્ષ્મણ અને તેમના સૈનિકો પર પડી ત્યારે જ વિભીષણ ગભરાઈને તેના પાટામાં અટકી ગયો. તેમણે તેની બહેન તરફ પડખે નજર કરી, જાણે આગળના પગલાની જેમ અનિશ્ચિત. પરંતુ શૂર્પણખા પાસે રામની આંખો હતી. તેણીએ તેની સામે નિરાશ થઈને જોયું. જ્યારે તેણે જોયું ત્યારે આશ્ચર્યજનક વિભીષણના ચહેરા પર માન્યતાનો દેખાવ ચમકી ગયો જટાયુ.

રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા જટાયુ અને તેના સૈનિકોની પાછળની બાજુએ ચાલ્યા ગયા. જંગલ તરીકે-
રહેવાસીઓ લંકાના લોકો પાસે પહોંચ્યા, વિભીષણ તેની પીઠ સીધી કરો, છાતીમાં દબાવો, અને સ્વયંની હવાથી બોલ્યા
મહત્વ. 'અમે શાંતિથી આવીએ છીએ, અયોધ્યાના રાજા.'

'અમને પણ શાંતિ જોઈએ છે,' રામે તેમનો જમણો હાથ નીચાવતા કહ્યું. તેના લોકોએ પણ એવું જ કર્યું. તેમણે આ અંગે કોઈ ટિપ્પણી કરી નથી
'અયોધ્યાના રાજા' શુભેચ્છા. 'લંકાના રાજકુમાર, અહીં શું લાવે છે?'

વિભીષણ માન્યતા હોવાનો ડોળ કરે છે. 'લાગે છે કે સપ્ત સિંધુઓ આપણામાંના ઘણા લોકો દુનિયાની જેમ અજાણ નથી
કલ્પના કરવા માંગો. '

રામ નમ્રતાપૂર્વક હસ્યા. તે દરમિયાન શૂર્પણખાએ એક નાનકડી વાયોલેટ કેર્ચિફ ખેંચી લીધી અને તેના નાકને નાજુક રીતે coveredાંકી દીધો.

'સારું, હું સપ્ત સિંધુની રીતોનો આદર અને સમજ પણ કરું છું,' વિભીષણે કહ્યું.

સીતાએ શૂર્પણખા જોતા, બાજ નજરે જોતા, કારણ કે તે મહિલા તેના પતિ પર બેશરમ નજરે જોતી રહી. નજીક, તે હતી
સ્પષ્ટ છે કે શર્પણખાની આંખોનો જાદુ તેમના ચોંકાવનારા રંગમાં છે: તેજસ્વી વાદળી. તેણી પાસે લગભગ ચોક્કસપણે હતી
હિરણ્યલોમન મલેચ્છ લોહી. વ્યવહારિક રૂપે, ઇજિપ્તની પૂર્વમાં કોઈની વાદળી આંખો નહોતી. તે સુગંધથી નહાતી હતી
અત્તર કે જે પંચવટી શિબિરના ગામઠી, પ્રાણીની ગંધને અતિશય શક્તિ આપી; ઓછામાં ઓછા તેના આસપાસના લોકો માટે. નથી
દેખીતી રીતે, તેના માટે પૂરતી શક્તિ તેણીએ તેની આસપાસના સ્થાને દુર્ગંધ પકડી રાખી હતી
કેરચિફ તેના નાક સામે દબાવવામાં.

'તમે અંદર આવો, અમારા નમ્ર રહેવા માટે?' ઝૂંપડી તરફ ઇશારો કરીને રામને પૂછ્યું.

'ના, આભાર, તમારી મહત્તા,' વિભીષણ બોલ્યા. 'હું અહીં આરામદાયક છું.'

જટાયુની હાજરીએ તેને offફ-ગાર્ડ ફેંકી દીધો હતો. વિભીષણ અંદર આવી શકે તેવા અન્ય આશ્ચર્યનો સામનો કરવા તૈયાર ન હતો
ઝૂંપડાની બંધ મર્યાદામાં, તેમના માટે કેટલીક વાટાઘાટોની શરતો આવે તે પહેલાં તેમના માટે સ્ટોર કરો. તેમણે *હતી*
છેવટે સપ્ત સિંધુના દુશ્મનનો ભાઈ. તે અહીં સલામત હતું, ખુલ્લામાં; હમણાં માટે.

'બરાબર તો,' રામે કહ્યું. 'સુવર્ણ લંકાના રાજકુમારની મુલાકાતનો સન્માન આપણને શું છે?'

શૂર્પણખા રસાળ, આકર્ષક અવાજમાં બોલ્યો. 'હેન્ડસમ એક, અમે આશ્રય લેવા આવે છે.'

'મને ખાતરી છે કે હું સમજી શકું છું,' એમ રામે કહ્યું, જેણે એક મહિલા દ્વારા તેના સારા દેખાવ માટેના સંમિશ્રણ દ્વારા ક્ષણભરમાં ફફડાવ્યો.
ખબર ન હતી. 'મને નથી લાગતું કે આપણે... ના સબંધીઓને મદદ કરવામાં સક્ષમ છીએ.'

'હે મહાન, આપણે બીજા કોની પાસે જઈ શકીએ?' વિભીષણને પૂછ્યું. 'આપણને સપ્ત સિંધુમાં ક્યારેય સ્વીકારવામાં આવશે નહીં કારણ કે
અમે રાવણના ભાઈ-બહેન છીએ. પરંતુ આપણે એ પણ જાણીએ છીએ કે સપ્ત સિંધુમાં ઘણા છે જે તમને નકારે નહીં. મારી બહેન
અને મેં રાવણનો ઘાતકી જુલમ ઘણા લાંબા સમયથી સહન કર્યો છે. અમારે બચવાની જરૂર હતી. '

રામ મૌન રહ્યો, ચિંતનશીલ રહ્યો.

'અયોધ્યાના રાજા,' વિભીષણને આગળ કહ્યું, 'હું લંકાથી હોઈ શકું છું, પણ હકીકતમાં, તમારા પોતાના જેવા જ છું. હું સન્માન
તમારી રીતે, તમારા પાથ અનુસરો. હું બીજા લંકાના લોકોની જેમ નથી, રાવણની અપાર સંપત્તિથી આંધળીને તેની પાછળ ચાલ્યો રહ્યો છું
શૈતાની પાથ. અને શૂર્પણખા પણ મારા જેવા જ છે. શું તમને નથી લાગતું કે તમારું પણ અમારી પ્રત્યેની કોઈ ફરજ છે? '

સીતાએ કાપ મૂક્યો. 'એક પ્રાચીન કવિએ એક વખત ટિપ્પણી કરી હતી,' જ્યારે કુહાડી જંગલમાં ઘૂસી હતી, ત્યારે ઝાડ એકબીજાને કહેતા: એવું ન કરો.
ચિંતા કરો, તે કુહાડીનું હેન્ડલ આપણામાંના એક છે. '

શૂર્પણખા સ્નિગ્રેડ. 'તો રઘુનો મોટો વંશ તેની પત્નીને તેના માટે નિર્ણયો લેવા દે છે, તે છે?'

વિભીષણે શર્પણખાના હાથને થોડું સ્પર્શ કર્યું અને તે મૌન થઈ ગઈ. 'મહારાણી સીતા,' વિભીષણે કહ્યું, 'તમે જોશો
અહીં ફક્ત હેન્ડલ્સ આવ્યા છે. કુહાડી-માથું લંકામાં છે. અમે ખરેખર તમારા જેવા છીએ. કૃપા કરી અમારી સહાય કરો. '

શૂર્પણખા જટાયુ તરફ વળ્યા. તેણીની સૂચનાથી તે છટકી શક્યો ન હતો કે, હંમેશની જેમ, દરેક માણસ તેના પર ઉદ્દેશ્યથી અંતર કાપી રહ્યો હતો;
દરેક માણસ, એટલે કે રામ અને લક્ષ્મણ સિવાય. 'મહાન મલયપુત્ર, તમે અમને આપવાનું તમારા હિતમાં નથી તેવું તમે વિચારો છો
આશ્રય? તમે લંકા વિશે તમને પહેલાથી જ જાણો છો તેના કરતાં વધુ કહી શકીએ છીએ. તમારામાં તેમાં વધુ સોના હશે. '

જટાયુ કડક થઈ ગયું. 'આપણે ભગવાન પરશુરામના અનુયાયી છીએ! અમને સોનામાં રસ નથી. '

'રાઇટ ...' શર્પણખાએ કટાક્ષથી કહ્યું.

વિભીષણે લક્ષ્મણને અપીલ કરી. 'સમજદાર લક્ષ્મણ, કૃપા કરીને તમારા ભાઈને મનાવો. મને ખાતરી છે કે તમે સહમત થશો
મને જ્યારે હું કહું છું કે તમે પાછા આવો ત્યારે અમે તમારી લડતમાં તમારા ઉપયોગી થઈ શકીશું. '

'લંકાના રાજકુમાર, હું તમારી સાથે સંમત થઈ શક્યો,' લક્ષ્મણે હસતાં કહ્યું, 'પણ પછી આપણે બંને ખોટા થઈશું.'

વિભીષણ નીચે જોયું અને નિસાસો નાખ્યો.

'રાજકુમાર વિભીષણ,' રામે કહ્યું, 'હું ખરેખર દિલગીર છું,'

વિભીષણ રામને અવરોધે છે. 'દશરથના પુત્ર, મિથિલાનું યુદ્ધ યાદ કરો. મારો ભાઈ રાવણ તમારો શત્રુ છે.
તે મારો દુશ્મન પણ છે. તે તમને મારો મિત્ર ન બનાવવો જોઈએ? '

રામ ચૂપ રહ્યો.

'મહાન રાજા, અમે લંકાથી છટકીને આપણા જીવનને જોખમમાં મૂક્યું છે. શું તમે અમને થોડા સમય માટે તમારા અતિથિ ન બનાવી શકો?
અમે થોડા દિવસોમાં જઇશું. *તૈત્રેય ઉપનિષદ* શું કહે છે તે યાદ રાખો : " *અતિથી દેવવો ભાવ*". પણ ઘણા
સ્મ્રિટિસ કહે છે કે મજબૂત લોકોએ નબળા *લોકોનું* રક્ષણ કરવું જોઈએ. આપણે જે માગીએ છીએ તે થોડા દિવસો માટે આશ્રય છે. મહેરબાની કરીને. '

સીતાએ રામ તરફ જોયું. કાયદો બનાવવામાં આવ્યો હતો. તે જાણતી હતી કે હવે પછી શું થવાનું છે. તે જાણતી હતી કે રામ નહીં કરે
તેમને હવે દૂર કરો.

'ફક્ત થોડા દિવસ' વિભીષણને વિનંતી કરી. 'મહેરબાની કરીને.'

રામે વિભીષણના ખભાને સ્પર્શ કર્યો. 'તમે અહીં થોડા દિવસ રહી શકો છો; થોડા સમય માટે આરામ કરો, અને પછી તમારા પર ચાલુ રાખો
મુસાફરી

વિભીષણે નમસ્તે હાથ જોડીને કહ્યું, 'રઘુના મહાન કુળનો મહિમા.'

સીતાએ કહ્યું, 'મને લાગે છે કે બગડેલી રાજકુમારી તમને ફેન કરે છે.'
રામ અને સીતા ચોથા *પ્રહરના* બીજા કલાકમાં એકલા બેઠા , તેમની સાંજ પૂરી થઈ
ભોજન. શૂર્પણખાએ તે દિવસે સીતાએ બનાવેલા ભોજન વિશે કડવી ફરિયાદ કરી હતી. સીતાએ તેને રહેવાનું કહ્યું હતું
ભૂખ્યા જો ખોરાક તેની રુચિ પણ ધ્યાનપાત્ર ન હતું.
રામે તેનું માથું હલાવ્યું, તેની આંખો સ્પષ્ટ રૂપે જણાવી રહી હતી કે તેણે વિચાર્યું કે આ મૂર્ખ છે. 'સીતા, તે કેવી રીતે કરી શકે? તે જાણે છે હું છું
પરિણિત. તેને શા માટે મને આકર્ષક લાગવું જોઈએ? '
સીતા તેના પતિની પાસે પરાગરજની પથારી પર સૂઈ ગઈ. 'તમારે જાણવું જોઈએ કે તમે તમારા કરતા વધારે આકર્ષક છો
ખ્યાલ. '
રામ ભડકી ઉઠ્યા અને હસી પડ્યા. 'બકવાસ.'
સીતા પણ હસી પડી અને તેની આજુબાજુ તેની આજુબાજુ મૂકી દીધી.

મહેમાનો એક અઠવાડિયાથી વનવાસીઓ સાથે પંચવટીમાં રોકાયા હતા. તેઓ મુશ્કેલીમાં મુકાયા ન હતા
બિલકુલ, લંકાની રાજકુમારી સિવાય. જોકે, લક્ષ્મણ અને જટાયુ લંકાના લોકો પર શંકાસ્પદ રહ્યા. તેઓ
પહેલા જ દિવસે મુલાકાતીઓને નિarશસ્ત્ર કરી દીધા હતા અને કેમ્પના શસ્ત્રાગારમાં તેમના શસ્ત્રો લ lockedક કરી દીધા હતા. તેઓ પણ
મહેમાનો પર સતત નજર રાખીને, કડક પરંતુ સમજદાર અને ચોવીસ કલાકની જાગરૂકતા જાળવી રાખી.
તેની તલવાર અને ચેતવણી શંખ શેલ તેની બાજુથી તૈયાર થઈને પાછલી રાત્રે જાગતા રહ્યા, થાકેલા
લક્ષ્મણ સવારથી સૂઈ ગયો. તે શિબિરમાં અસામાન્ય પ્રવૃત્તિ જોવા માટે બપોરે જાગ્યો.
ઝૂંપડામાંથી બહાર નીકળતાં જ તે જટાયુ અને શસ્ત્રાગારમાંથી નીકળતાં મલયપુત્રો પર આવી
લંકાના શસ્ત્રો. વિભીષણ અને તેમનો પક્ષ છોડવા તૈયાર હતા. તેમની શસ્ત્રો એકત્રિત કર્યા પછી, તેઓ માટે રાહ જોવી
શૂર્પણખા, જે સ્નાન કરવા અને તૈયાર થવા ગોદાવરી ગયા હતા. તેણે સીતાને સાથે આવવા વિનંતી કરી હતી, કારણ કે
તેના કપડાં અને વાળની સહાય કરો. સીતા છેલ્લે મુશ્કેલીજનક દિવા આ જેની માગ છુટકારો શકાય ખુશ હતો
સરળ જંગલ શિબિર ક્યારેય સમાપ્ત થતું ન હતું. તેણીએ આ છેલ્લી વિનંતી માટે સહેલાઇથી સહમત થઈ ગયા હતા.
વિભિષને કહ્યું, 'પ્રિન્સ રામ, તમારી બધી મદદ બદલ આભાર.
'તે અમારો આનંદ હતો.'
'અને હું તમને અને તમારા અનુયાયીઓને વિનંતી કરી શકું છું કે જ્યાં અમે આગળ વધી રહ્યા છીએ તે કોઈને ન જણાવો.'
'અલબત્ત.'
'આભાર,' વિભીષણે નમસ્તે હાથ જોડીને કહ્યું.
રામે ગા forest જંગલની લાઇન તરફ નજર કરી, તેની આગળ ગોદાવરી મૂકી. તેમણે તેમની પત્ની સીતા અને અપેક્ષા રાખી હતી
વિભીષણની બહેન શર્પણખા તે ક્ષણે કોઈ પણ ક્ષણે તે દિશામાંથી ઉભરી આવશે.
તેના બદલે, જંગલમાંથી એક મોટેથી સ્ત્રીની ચીસો નીકળી. રામ અને લક્ષ્મણે એકબીજા પર ઝડપી નજર નાખી અને
પછી ધ્વનિની દિશામાં ઝડપથી આગળ વધ્યું. સીતા વૂડ્સમાંથી emergedંચા, ,ંચા,
રેગલ પરંતુ ભીનું અને ગુસ્સે ટપકવું. તેણીએ એક સંઘર્ષશીલ શર્પણખાને નિર્દયતાથી પોતાના હાથથી ખેંચ્યો. લંકન
રાજકુમારીના હાથ સુરક્ષિત રીતે બાંધવામાં આવ્યા હતા.
લક્ષ્મણે તરત જ પોતાની તલવાર ખેંચી લીધી, જેમકે બીજા બધા હાજર હતા. અયોધ્યાના નાના રાજકુમાર પ્રથમ હતા
તેનો અવાજ શોધવા માટે. આરોપપૂર્વક વિભીષણ તરફ જોતાં તેણે માંગ કરી, 'આ શું ચાલે છે?'
વિભીષણ બંને સ્ત્રીની નજર ખેંચી શક્યો નહીં. તે એક ક્ષણ માટે અસલી આંચકો લાગ્યો, પણ ઝડપથી
તેની બુદ્ધિ એકત્રિત અને જવાબ આપ્યો. 'તારી ભાભી મારી બહેનને શું કરે છે? તેણીએ જ સ્પષ્ટ રીતે હુમલો કર્યો છે
શૂર્પણખા. '
'આ નાટક બંધ કરો!' લક્ષ્મણને બૂમ પાડી. ' *ભાભી* આવું નહીં કરે સિવાય કે તમારી બહેન તેના પર પહેલા હુમલો ન કરે.'
સીતા લોકોના વર્તુળમાં ચાલ્યા અને શર્પણખા જવા દો. લંકાની રાજકુમારી સ્પષ્ટ રીતે જીવંત અને બહારની હતી
નિયંત્રણ. વિભીષણ તાત્કાલિક તેની બહેન પાસે દોડી ગયો, છરી ખેંચી અને દોરડા કાપીને બાંધેલી. તેણે ફફડાટ બોલી
તેના કાન માં કંઈક. લક્ષ્મણને ખાતરી થઈ શકી નહીં કે વિભીષણ શું કહે છે, પણ તે 'શાંત' જેવો અવાજ સંભળાય છે.
સીતાએ રામ તરફ વળ્યો અને શર્પણખા તરફ ઇશારો કર્યો, કેમ કે તેણીએ તેના હાથની હથેળીમાં કેટલીક bsષધિઓ રાખી હતી. 'તે
પીપ્સક્વાક લંકને મારા મો inામાં ભરાવી દીધી કેમ કે તેણે મને નદીમાં ધકેલી દીધો! '
રામે theષધિઓને ઓળખી લીધી. સામાન્ય રીતે શસ્ત્રક્રિયાઓ કરતા પહેલા લોકોને બેભાન કરવા માટે તેનો ઉપયોગ કરવામાં આવતો હતો. તેમણે
વિભીષણ તરફ જોયું, તેની વેધન આંખો ગુસ્સાથી લાલ હતી. 'શુ ચલિ રહ્યુ છે?'
વિભીષણ તરત જ stoodભો થયો, તેની રીત પવિત્ર. 'ત્યાં સ્પષ્ટ રીતે થોડી ગેરસમજ થઈ છે. મારું
બહેન એવું કદી નહીં કરે. '

'તમે સૂચવશો કે તેણી મને પાણીમાં ધકેલી દેવાની કલ્પના કરે છે?' સીતાને આક્રમક રીતે પૂછ્યું.
વિભીષણ શુરપાનાખા સામે તાકી રહ્યો, તે પણ હવે ઉભો હતો. તે ચૂપ રહેવાની તેની સાથે વિનંતી કરતો હોય તેવું લાગે છે.
પરંતુ હેતુપૂર્વક પ્રાપ્ત કરનાર પર સંદેશ સ્પષ્ટ રીતે ખોવાઈ ગયો હતો.
'તે જૂઠું છે!' શૂર્નાખાને ચીસો પાડ્યો. 'મેં એવું કશું કર્યું નહીં!'
'તમે મને જૂઠ્ઠુ કહી રહ્યા છો?' વિકસિત સીતા.
પછી જે બન્યું તે અચાનક થયું કે બહુ ઓછા લોકોને પ્રતિક્રિયા આપવાનો સમય મળ્યો. ભયાનક ગતિ સાથે, શૂર્પણખા
તેની બાજુ પર પહોંચી અને તેના છરી દોર્યું. સીતાની ડાબી બાજુ standingભેલા લક્ષ્મણને ઝડપી હિલચાલ જોઇ અને
ચીસો *પાડીને* આગળ ધસી આવ્યો, ' *ભાભી!* '
હડતાલથી બચવા સીતા ઝડપથી વિરુદ્ધ દિશામાં આગળ વધી. બીજા ભાગલામાં લક્ષ્મણ આગળ લંબાઈ ગયો અને
ચાર્જિંગ શર્પણખામાં બેંકોડ્યો, તેણે તેના બંને હાથ કબજે કર્યા અને તેની તમામ બળથી તેને પાછળ ધકેલી દીધો. એલ્ફિન
લંકાની રાજકુમારી પાછળની તરફ ઉડતી ગઈ, તેનો પોતાનો હાથ, જેણે છરી પકડી હતી, તે તેના ચહેરા પર ત્રાટકતી હતી
લંકાના સૈનિકો કે જેઓ તેની પાછળ ઉભા હતા. છરીએ તેના ચહેરાને આડા માર્યા, તેનામાં deepંડે કાપીને
નાક તેણી તેના હાથમાંથી પડી હતી કારણ કે તે જમીન પર છુટાછવાયો હતો, આંચકોથી પીડાની કોઈ સંવેદના સુન્ન થઈ ગઈ હતી. જેમ
લોહી ભયંકર રીતે બહાર નીકળી ગયું હતું, તેના સભાન મગજમાં અંકુશ મૂક્યો હતો અને તેનાથી થતી ભયાનકતા તેના દ્વારા ફરી વળગી હતી
હોવા. તેણીએ તેના ચહેરાને સ્પર્શ કર્યો અને તેના લોહીથી દાઝી ગયેલા હાથ તરફ જોયું. તે જાણતી હતી કે તેણીને deepંડા ડાઘો છોડી દેવામાં આવશે
તેનો ચહેરો. અને તે દુ painfulખદાયક શસ્ત્રક્રિયાઓ તેમને દૂર કરવા માટે જરૂરી રહેશે.
તે ક્રૂર દ્વેષથી બૂમ પાડી અને ફરીથી લક્ષ્મણ તરફ જવા માટે આગળ ધસી ગઈ. વિભીષણ તેની પાસે દોડી ગયો
અને તેની પાગલ બહેનને પકડ્યો.
'તેમને મારી નાખો!' દુonyખમાં શર્પણખા ચીસો પાડી. 'એ બધાને મારી નાખો!'

'પ્રતીક્ષા કરો!' વિભીષણને વિનંતી કરી, વિસર્નલ ડરથી ગ્રસ્ત. તે જાણતો હતો કે તેઓની સંખ્યા વધારે છે. તે મરવા માંગતો ન હતો. અને તેને મૃત્યુથી પણ ખરાબ કંઈકની આશંકા હતી. 'પ્રતીક્ષા કરો!'
રામે તેનો ડાબો હાથ પકડ્યો, તેની મુઠ્ઠી સજ્જડ બંધ થઈ, તેના લોકોને અટકાવવા સંકેત આપી પણ સાવચેત રહો. 'રાજકુમાર હવે છોડી દો. અથવા ચૂકવવા નરક હશે. '
'અમને જે કહ્યું હતું તે ભૂલી જાઓ!' શૂર્નાખાને ચીસો પાડ્યો. 'એ બધાને મારી નાખો!'
રામે સ્પષ્ટ સ્તબ્ધ વિભીષણ સાથે વાત કરી, જેમણે પોતાના માટે યોગ્ય એવા બધા માટે સંઘર્ષશીલ શર્પણખાને વળગી હતી. 'રજા હવે, રાજકુમાર વિભીષણ. '
'પીછેહઠ કરો' વિભીષણને બૂમાબૂમ કરી.
તેના સૈનિકો પાછા પગ મૂકવા લાગ્યા, તેમની તલવારો હજી પણ વન વસ્તીની દિશામાં નિર્દેશ કરે છે.
'તેમને મારી નાખો, કાયર!' શૂર્પણખાએ તેના ભાઇ ઉપર માર માર્યો. 'હું તારી બહેન છું! મારો બદલો લે! '
વિભીષણ એક ભડકેલા શૂર્પણખાને ખેંચી રહ્યો હતો, તેની નજર રામ પર હતી, કોઈ અચાનક હિલચાલની યાદ રાખતી હતી.
'તેમને મારી નાખો!' શૂર્પણખાને બૂમ પાડી.
લંકાના લોકો છાવણી છોડીને પંચવટીથી ભાગી જતા વિભીષણ પોતાની વિરોધ કરનારી બહેનને ખેંચી લેતો રહ્યો.
રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા તેમના સ્થળે મૂળિયા stoodભા હતા. જે બન્યું તે એક અનિશ્ચિત વિનાશ હતું.
'આપણે હવે અહીં રહી શકતા નથી,' જટાયુએ સ્પષ્ટ કહ્યું. 'અમારી પાસે પસંદગી નથી. આપણે *હવે* ભાગી જવાની જરૂર છે . '
રામે જોતાયુ તરફ જોયું.
જટાયુએ કહ્યું, 'અમે લંકાના શાહી લોહી વહાવી દીધા છે, પછી ભલે તે શાહી બળવાખોરોનું હોય.' 'તેમના અનુસાર રૂ custિગત કાયદો, રાવણ પાસે જવાબ આપવા સિવાય કોઈ વિકલ્પ નથી. તે ઘણા સપ્ત સિંધુ રોયલ્સમાં પણ સમાન હશે, તે નથી? રાવણ આવશે. તે વિશે કોઈ શંકા નથી. વિભીષણ ડરપોક છે, પણ રાવણ અને કુંભકર્ણ નથી. તેઓ હજારો સૈનિકો સાથે આવશે. આ મિથિલા કરતા પણ ખરાબ હશે. ત્યાં તે સૈનિકો વચ્ચે યુદ્ધ હતું; એ ભાગ અને યુદ્ધ પાર્સલ; તેઓ સમજી ગયા. પરંતુ અહીં તે વ્યક્તિગત છે. તેની બહેન, તેના પરિવારના સભ્ય છે હુમલો કર્યો. લોહી વહી ગયું હતું. તેમનું સન્માન બદલાની માંગ કરશે. '
લક્ષ્મણ કડક થઈ ગયો. 'પણ મેં તેના પર હુમલો કર્યો નહીં. તે '
'રાવણ તે જોશે તેવું નથી,' જટાયુને અટકાવ્યું. 'પ્રિન્સ, વિગતો સાથે તે તમારી સાથે બોલાચાલી કરશે નહીં લક્ષ્મણ. આપણે દોડવાની જરૂર છે. અત્યારે જ.'

આશરે ત્રીસ લડવૈયા જંગલમાં એક નાનકડા ક્લીયરિંગમાં સાથે બેઠા હતા, તેમના મોંમાં ખાસ્સો ખોરાક ફેલાવતા. તેઓ ફાટી નીકળતી ઉતાવળમાં દેખાયા. તે બધા એકસરખા પોશાક પહેર્યા હતા: લાંબી કથ્થઈ-કાળો ડગલો તેમના શરીરને coveredાંકી દેતો હતો, એક જાડા દોરી દ્વારા કમરની આજુ બાજુ મળીને. ડગલો એ હકીકતને છુપાવી શક્યો નહીં કે દરેકએ તલવાર લીધી હતી. આ પુરુષો બધા અકુદરતી ન્યાયી હતા, ભારતના ગરમ મેદાનોમાં એક અસામાન્ય દૃષ્ટિ. તેમના હૂક નાક, સરસ રીતે માળા સંપૂર્ણ daardsી, તીક્ષ્ણ કપાળ, ચોરસ સફેદ ટોપીઓ હેઠળથી લાંબી લાંબી તાળાઓ અને મૂછો karoીને તેને બનાવી સ્પષ્ટ કરો કે આ લોકો કોણ હતા: પરિહંસ.
પરિહા એ ભારતની પશ્ચિમ સરહદોની બહારની એક વિકસિત જમીન હતી. તે ભૂમિ હતી જે પાછલા ઘરનું હતું મહાદેવ, ભગવાન રુદ્ર.

પૃષ્ઠ 147

આ મોટલી જૂથનો સૌથી રસપ્રદ સભ્ય તેનો નેતા હતો, સ્પષ્ટ રીતે નાગા. તે પણ, વાજબી-ચામડીવાળા હતા પરિહંસ. પરંતુ દરેક અન્ય બાબતમાં, તે તેમનાથી અલગ હતો. તેમણે તેમના જેવા પોશાક પહેર્યો ન હતો. તે હકીકતમાં હતો, એક ભારતીય જેવા પોશાક પહેર્યો: એક *ધોતી* અને *એન્ગવાસ્ટ્રમમાં* , બંને રંગીન કેસરી. તેની પાછળની બાજુએથી ફાટી નીકળ્યો, લગભગ પૂંછડી જેવી. તે સતત લયમાં લપસી પડ્યું, જાણે તેનું પોતાનું મન હોય. ના hirsute નાગા નેતા પરિહંસ ખૂબ tallંચા હતા. તેમના વિશાળ બિલ્ડ અને ખડતલ મસ્ક્યુલેચર તેમને એક વિસ્મય પ્રેરણાદાયક હાજરી અને એક ઈશ્વરી આપ્યા ઓરા. તે કદાચ તેના એકદમ હાથથી કોઈ કમનસીબની પીઠ તોડી શકે. મોટાભાગના નાગથી વિપરીત, તેણે પોતાને આવરી લીધું નહીં એક માસ્ક અથવા તેના શરીરને હૂડ ઝભ્ભો સાથેનો ચહેરો.
'આપણે ઝડપથી આગળ વધવું પડશે,' નેતાએ કહ્યું.
તેના ચહેરા સામે દબાવવામાં તેનું નાક સપાટ હતું. તેના daardી અને ચહેરાના વાળ તેના ચહેરાની પરિઘને ઘેરી લે છે, તેને સુઘડ ચોકસાઇથી ઘેરી લેવું. આશ્ચર્યજનક રીતે, તેના મોં ઉપર અને નીચેનો વિસ્તાર રેશમ જેવો અને સરળ હતો વાળ વિનાના; તેનો ફફડ દેખાવ હતો અને તે ગુલાબી રંગનો હતો. તેના હોઠ પાતળા, ભાગ્યે જ નોંધનીય લાઇન હતા. જાડા આઇબ્રોઝ મોહક આંખો ઉપર તીવ્ર વળાંક દોરે છે જે બુદ્ધિ અને ધ્યાન શાંત પાડતી હોય છે; તેઓ પણ યોજાય છે નિર્દય હિંસાનું વચન, જો જરૂરી હોય તો. તેના ભડકાઉ કડાકાએ તેને કુદરતી રીતે બૌદ્ધિક હવા આપી. તે લગભગ લાગતું હતું સર્વશક્તિમાન વ્યક્તિએ વાંદરાનો ચહેરો લીધો અને માણસના માથા પર મૂક્યો.
'હા, માય લૉર્ડ,' એક પરિહને કહ્યું. 'જો તમે અમને થોડીવારનો સમય આપી શક્યા હોત ... તો તે માણસો કૂચ કરી રહ્યા છે સતત અને થોડો આરામ કરશે ... '
'આરામ કરવાનો સમય નથી!' નેતા ઉગાડવામાં. 'મેં મારી વાત ગુરુ વશિષ્ઠને આપી છે! રાવણ હોઈ શકે નહીં અમે કરતા પહેલા તેમના સુધી પહોંચવાની મંજૂરી! આપણે તેમને હવે શોધવાની જરૂર છે! માણસોને ઉતાવળ કરવા કહો! '
પરીહાન rushedર્ડરનો અમલ કરવા દોડી ગયો. બીજો પરિહાન, જેણે ભોજન પૂરું કર્યું હતું, ત્યાં સુધી ચાલ્યું નાગા. 'મારા ભગવાન, માણસોને જાણવાની જરૂર છે: પ્રાથમિક વ્યક્તિ કોણ છે?'
નેતા એક સેકંડ માટે પણ ખચકાતા ન હતા. 'બંને. તેઓ બંને મહત્વપૂર્ણ છે. પ્રિન્સેસ સીતા આ માટે મહત્વપૂર્ણ છે મલયપુત્રાઓ અને રાજકુમાર રામ આપણા માટે છે. '
'હા, ભગવાન હનુમાન.'

તેઓ ત્રીસ દિવસથી ફરાર હતા. *દંડકારણ્યથી* પૂર્વમાં *દોડીને* , તેઓ વાજબી સ્થાનાંતરિત થયા હતા ગોદાવરીની સમાંતર અંતર, જેથી તેઓ સરળતાથી શોધી શકાય નહીં અથવા tr̥edk કરી શકતા નથી. પરંતુ તેઓ રખડતાં ભટકી શક્યા નહીં પ્રાણીઓનો શિકાર કરવાની શ્રેષ્ઠ તક માટે, સહાયક નદીઓ અથવા અન્ય જળ સંસ્થાઓથી ખૂબ દૂર છે.
રામ અને લક્ષ્મણ હમણાં જ એક હરણનો શિકાર કરી ગયા હતા અને તે દ્વારા અસ્થાયી છાવણીમાં પાછા આવ્યાં હતાં ગા d જંગલ. તેઓએ તેમની વચ્ચે એક લાંબો સ્ટાફ રાખ્યો, સામે રામ, તેના ખભા પર એક છેડો અને લક્ષ્મણ પાછળ, અન્ય સંતુલન. લાકડાના ધ્રુવ પરથી હરણનું શરીર ઝૂમી ગયું.
લક્ષ્મણ રામ સાથે દલીલ કરી રહ્યો હતો. 'પરંતુ તમે શા માટે વિચારો છો તે વિચારો ભારત અતાર્કિક છે *દાદા* શકે ...'
'શ્હ,' રામે લક્ષ્મણને ચૂપ કરવા માટે તેનો હાથ પકડ્યો. 'સાંભળો.'
લક્ષ્મણે તેના કાન તાણ્યા. એક ઠંડી તેની કરોડરજ્જુ નીચે દોડી ગઈ. મોટી સંખ્યામાં ટેરર રિટ સાથે રામ લક્ષ્મણ તરફ વળ્યો તેનો ચહેરો. તે બંનેએ સાંભળ્યું હતું. *એક જોરદાર ચીસો!* તે સીતા હતી. અંતરે તેના ઉગ્ર સંઘર્ષને અસ્પષ્ટ બનાવ્યો. પરંતુ તે

સ્પષ્ટ રીતે સીતા હતી. તે તેના પતિને બોલાવી રહી હતી.

રામ અને લક્ષ્મણે હરણને નીચે ઉતારીને ભયાવહ રીતે આગળ ધસી આવ્યા. તેઓ હજી થોડે દૂર હતા તેમના કામચલાઉ છાવણી.

વિક્ષેપિત પક્ષીઓના ભોજન ઉપર સીતાનો અવાજ સંભળાય.

'... રાઅમ!'

મેટલની સાથે મેટલની ટકરાતી હોવાથી યુદ્ધના અવાજો સાંભળવા માટે તેઓ હવે પૂરતા નજીક હતા.

રામે ચીસો પાડી ત્યારે તે જંગલમાંથી બેફામ દોડતો ગયો. 'સીતાઆ!'

લક્ષ્મણે તલવાર ખેંચી લીધી, યુદ્ધ માટે તૈયાર.

'... રાઅમ!'

'એને એકલી છોડી દે!' રામને બૂમ પાડી, ગા the પર્ણસમૂહને કાપીને આગળ દોડતા.

'... રાઅમ!'

રામ તેના ધનુષ્ય ચુસ્ત કસીને મજબૂત રીતે પકડવું. તેઓ તેમના શિબિરથી થોડી મિનિટો દૂર હતા. 'સીતાઆ!'

'... રા...'

સીતાનો અવાજ અધવચ્ચે બંધ થઈ ગયો. ખરાબની કલ્પના ન કરવાનો પ્રયાસ કરી, રામ દોડતો રહ્યો, તેનું હૃદય ધબકતું ભયાવહ, તેના મન ચિંતા સાથે વાદળછાયું.

તેઓએ જોરથી ચકરાવો, રોટર બ્લેડનો અવાજ સાંભળ્યો. તે રાવણનો સુપ્રસિદ્ધ *પુષ્પક વિમાન હતો* , તેનું *ઉડાન હતું વાહન* .

'નૂઓ!' રામ ચીસો પાડ્યો, તે દોડતાની સાથે આગળ ધનુષ્ય આગળ ધપાવી રહ્યો. તેના ચહેરા પર આંસુ વહેતા હતા.

ભાઈઓ ક્લીયરિંગ કે તેમના કામચલાઉ શિબિર હતી મારફતે તોડ્યો હતો. તે સંપૂર્ણપણે નાશ થયો હતો. ત્યાં

દરેક જગ્યાએ લોહી હતું.

'સીતાઆ!'

રામે ઉપર જોયું અને *પુષ્પક વિમાન* પર એક તીર *ચલાવ્યું* , જે ઝડપથી આકાશમાં *ચડતો* હતો. તે શોટ હતો અશક્ત ક્રોધાવેશનું, કારણ કે ઉડતું વાહન પહેલેથી જ ઉપરમાં highંચું હતું.

'સીતાઆ!'

લક્ષ્મણએ શિબિરની શોધખોળ કરી. મૃત સૈનિકોના મૃતદેહો આખા સ્થળે દોરેલા હતા. પણ ત્યાં સીતા નહોતી.

'પ્રી... નેસ... રામ...'

રામે તે નબળા અવાજને ઓળખ્યો. તે નાગાના લોહિયાળ અને વિકૃત શરીરને શોધવા માટે આગળ ગયો.

'જટાયુ!'

ખરાબ રીતે ઘાયલ જટાયુ બોલવા માટે જહેમત ઉઠાવી રહ્યો. 'તે છે ...'

'શું?'

'રાવણનું... અપહરણ કર્યું હતું ... તેણીનું.'

રામ તેમનાથી ઝડપથી આગળ વધી રહેલા સ્પેક ઉપર ગુસ્સે ભરાયેલા જોવામાં. તેણે ગુસ્સામાં ચીસો પાડી, 'સીતાઆએએએ!'

'પ્રિન્સ ...'

જટાયુ જીવનને લપસી પડ્યું લાગે. ઇચ્છાના તેના છેલ્લા અનામતનો ઉપયોગ કરીને, તેણે શરીર વધાર્યું, હાથ સુધી પહોંચ્યો અને રામને તેની તરફ ખેંચ્યો.

મરતા શ્વાસ સાથે જટાયુએ ફફડાટ મચાવ્યો, 'તેણીની પાછળ આવો ... હું નિષ્ફળ ગયો... તે મહત્વની છે ... લેડી સીતા... જ જોઈએ બચાવો... લેડી સીતા... સાચવવી જ જોઇએ... વિષ્ણુ... લેડી સીતા... '

... *ચાલુ રહી શકાય*

પૃષ્ઠ 149

એક LSO દ્વારા એક Mish

શિવ ટ્રાયોલોજી

શિવ ટ્રાયોલોજી એ એક સરળ માણસની વાર્તા છે, જેના કર્મો તેને આપણા મહાદેવ, દેવતાઓના ભગવાન તરીકે સંભળાવે છે.
1900 બીસી. આધુનિક ભારતીય જેને ભૂલથી સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિ કહે છે. તે સમયના રહેવાસીઓ તેને બોલાવે છે
મેલુહા - ભગવાન રામ દ્વારા સદીઓ પહેલા સર્જાયેલું એક નજીકનું સંપૂર્ણ સામ્રાજ્ય. તેનો સમ્રાટ દક્ષા, દૂતો મોકલે છે
વિશ્વભરમાં વિવિધ જાતિઓને મેલુહા સ્થળાંતર કરવા કહે છે. આ જનજાતિઓમાં તિબેટથી આવેલા ગુનાઓ અને
તેમના મુખ્ય શિવ, એક શકિતશાળી યોદ્ધા છે. તે મેલુહા તરફ જાય છે અને એક વિચિત્ર ઘટના છે જે તેને તેના બધા જ એકલા જુએ છે
tribeંચા તાવથી પ્રભાવિત જનજાતિ શિવનું ગળું વાદળી થઈ ગયું છે. આશ્ચર્યજનક રીતે, ખૂબ અદ્યતન મેલુહન્સ
તેમને નીલકંઠ તરીકે જાહેર કરો, તેમના વિકૃત પૌરાણિક તારણહાર. એક જે તેના દુશ્મનોથી સામ્રાજ્યને બચાવશે, તે
ચંદ્રવંશીઓ અને નાગા. અને આ રીતે શિવની યાત્રા શરૂ થાય છે.
ફરજ અને પ્રેમ દ્વારા અચાનક તેના નસીબમાં દોરેલા, શિવ મેલુહાન બદલો લેશે અને દુષ્ટનો નાશ કરશે?
એવિલ સામે લડવાની વાસ્તવિક કિંમત શું હશે? અને શું તે 'ગોડ્સ Godફ ગડ્સ' નું તે બિરુદ આપવામાં આવ્યું છે?
શિવ ટ્રિલોજી - બનેલી *Meluha ચિરંજીવો* , *Nagas ઓફ સિક્રેટ* , અને *ના શપથ*
વાયુપુત્રો - વિશાળ અને સમર્પિત પ્રેક્ષકોને આકર્ષ્યા છે. પુસ્તકોની બે મિલિયન નકલો વેચી દેવામાં આવી છે.
અમિષના પુસ્તકોની દુનિયા વિશે વધુ જાણવા www.authoramish.com ની મુલાકાત લો .
વિશિષ્ટ forફર માટે authoramish.com / પ્રમોશનની મુલાકાત લો .

પૃષ્ઠ 150